TREBALLS DE L'OFICINA D'ONOMÀSTICA, XXXII

La Riera de Gaià (Ardenya, Montoliu i Virgili)

La seva terra, la seva gent

Maria Teresa Muntanya i Martí
Montserrat Sanmartí i Roset

Institut d'Estudis Catalans
SECCIÓ FILOLÒGICA

La Riera de Gaià
(Ardenya, Montoliu i Virgili)

TREBALLS DE L'OFICINA D'ONOMÀSTICA, XXXII

La Riera de Gaià (Ardenya, Montoliu i Virgili)

La seva terra, la seva gent

Maria Teresa Muntanya i Martí
Montserrat Sanmartí i Roset

Barcelona, 2023

Institut d'Estudis Catalans
SECCIÓ FILOLÒGICA

Biblioteca de Catalunya. Dades CIP

Muntanya i Martí, Maria Teresa, autor
La Riera de Gaià (Ardenya, Montoliu i Virgili) : la seva terra, la seva gent. — Primera edició. — (Treballs de l'Oficina d'Onomàstica ; 32)
Bibliografia
ISBN 9788499657127
I. Sanmartí Roset, Montserrat, autor II. Institut d'Estudis Catalans. Secció Filològica.
III. Títol IV. Col·lecció: Treballs de l'Oficina d'Onomàstica ; 32
1. Topònims — Catalunya — Riera de Gaià
2. Noms de persona catalans — Catalunya — Riera de Gaià
81'373.21(460.23 Ta Riera de Gaià)
81'373.23(460.23 Ta Riera de Gaià)

L'edició d'aquesta obra
ha estat a cura de Joan Martí i Castell,
membre de l'Institut d'Estudis Catalans

L'edició d'aquesta obra ha estat possible gràcies a la col·laboració de l'Ajuntament de la Riera de Gaià.

Aquesta publicació compta amb el suport de la Fundació "la Caixa"

© Maria Teresa Muntanya i Martí i Montserrat Sanmartí i Roset
© 2023, Institut d'Estudis Catalans, per a aquesta edició
Carrer del Carme, 47. 08001 Barcelona

Primera edició: maig del 2023

Text revisat lingüísticament per la Unitat d'Edició del Servei Editorial de l'IEC

Disseny de la coberta: Azcunce | Ventura
Fotografia de la coberta: Partides del Pla i el Reguerot (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs)

Compost per fotocomposició gama, s. l.
Imprès a Service Point FMI, SA

ISBN: 978-84-9965-712-7
Dipòsit Legal: B 10187-2023

DOI: 10.2436/10.2500.17.1

Aquesta obra és d'ús lliure, però està sotmesa a les condicions de la llicència pública de Creative Commons. Es pot reproduir, distribuir i comunicar l'obra sempre que se'n reconegui l'autoria i l'entitat que la publica i no se'n faci un ús comercial ni cap obra derivada. Es pot trobar una còpia completa dels termes d'aquesta llicència a l'adreça: *http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca.*

Taula

Introducció 7
L'objectiu 7
Els pobles 8
La Riera 8
Montoliu 10
Ardenya 13
Virgili 14
Les normes de transcripció 15
Altres peculiaritats 15
Els informadors. Agraïments 15

Fonts documentals 19
Sigles 19
Documents manuscrits 19
Bibliografia 27

Llista de noms 31

Annexos 401
Cognoms 401
Renoms i noms de casa 403

Fotografies 405

Mapes, 431
per Narcís Carulla Gratacòs i Joan Rossinyol

Introducció

L'objectiu

És ben evident que tot recull d'onomàstica va encaminat a la recerca d'antropònims i de topònims històrics documentals, dels quals coneixem la perduració mitjançant l'enquesta oral, ja que són presents en l'ús quotidià. Els textos informen també dels moments de la seva aparició i desaparició, sovint per la substitució del pretèrit per un altre, canvi que en els noms de lloc pot obeir a conjectures polítiques, socials, econòmiques, etc., i en els noms de persona, a l'eixamplament de la informació més enllà de l'habitual, cosa que, degut als mitjans de comunicació, fa que s'adoptin noves formes de prenoms. En els cognoms, la variabilitat ve donada pel moviment demogràfic —nouvinguts que s'afinquen al terme, que poden venir de lluny o de terres veïnes; registrats en els llibres eclesiàstics (batejos, matrimonis i òbits). També poden desaparèixer per la manca de barons en una nissaga, atès el costum de la primacia del cognom del pare sobre el de la mare.

A banda d'aquesta finalitat comuna en tots aquests treballs, hi ha, a més, un interès especial en aquest terme de la Riera de Gaià: hi perviuen algunes variants fonètiques també presents al poble dels Pallaresos. Les vocals *e* i *o* tòniques presenten una pronúncia distinta segons l'edat de l'informador; així, la gent gran conserva un punt d'inflexió o de relaxació en la parla diferent de la generació següent. Aquest fenomen ja és comentat per Recasens (1985), que l'atribueix a la immigració segles ha procedent del Pallars. La recollida viva té, doncs, per objectiu aplegar aquestes peculiaritats esmentades que contrasten amb la parla general establerta en els estudis relatius al dialecte oriental propi de la zona. Les millores de la xarxa viària han afavorit la comunicació amb els nuclis propers, principalment amb la capital de la comarca, Tarragona, i abonen una repercussió lingüís-

tica que ha exercit un fort canvi en la parla; aquestes mutacions són persistents, innovació que progressa i s'expandeix, mentre que són en regressió els trets autòctons. En aquesta riba del Gaià, el mercat agrícola, les gestions administratives i sanitàries, el moviment demogràfic, la xarxa educacional àmpliament dilatada per als joves…, tot possiblement incideix en aquest fenomen, atès l'intercanvi entre aquesta població que s'atansa a Tarragona, com hem dit, i també al Vendrell i més enllà.

Els pobles

El terme municipal de la Riera de Gaià, de 8,8 km^2, engloba actualment quatre antics nuclis de població, amb les seves terres, que són Montoliu, Ardenya, Virgili i la Riera mateixa, que, paradoxalment, és el que es va crear més tardanament.

La Riera

La Riera de Gaià, poble situat en una plana del marge esquerre del riu Gaià fàcilment convertible en regadiu, és en un punt equidistant dels altres tres poblats esmentats. La història de la Riera de Gaià és complicada de seguir, ja que els seus arxius van ser cremats durant la Guerra del Francès, com anotà el vicari en la primera pàgina del «Llibre de la Fundació comensat lo any 1820, ahon se han reunit las pocas notícias se han trobat en diferens papers lo que ha estat precís formar per haver los francesos cremat tots los papers de la present Vicaria de la Riera. Crech no pugué mon antecesor formar llibre per falta de notícias». Aquesta primera nota va ser anul·lada i, a continuació, hi va escriure:

> Avent los Francesos en la guerra de 1808 entrat en esta de la Riera lo dia 23 desembre del mateix any, lo andemà dia 24 havent entrat major número, matarent alguns vehins, saquejaren la Iglésia de ahon prengueren la custòdia globo amb lo S. Sagrament, calis y tota la demés plata y algunas alhayas de or y plata. També prengueren i esquixaren tota la roba de la Iglésia deixant-la sens poder celebrar, trencarent part de altars. Ferent de la Iglésia establia de cavalls y altres mals. A més cremarent lo Arxiu de la parròquia y de la vila sens deixar quasi un paper. Saquejarent totas las casas sens deixar roba y desperdiciant los fruits. Per la primera vegada quedarent los dits francesos permanents a la Vila un mes y lo Poble y Párroco tinguerent que ausentar-se per salvar las vidas. Tot consta per nota que feu lo vicari perpetuo.
>
> En esta època era Vicari Perpetuo de la present vila de la Riera, lo Rt. Joaquim Olives de Falcet que tindria […] anys de edat y visqué fins lo dia […] Abril de 1818. Dit vicari / morí repentinament / , y respective a la fundació sols deixa 5

> actes y un llevador per cobrar los censals, que és en lo Arxiu, sens nota alguna de las obligacions y per comensar a ordenar un llibre de fundació después de copiar lo llevador posaré al peu de cada un dels censals, las notícias que trobaré y me apareixeran conveniens las quals notícies suposa que se trauran del llevador del Dr. Serapi Masó (que en la actualitat és rector de Arbeca y fou en lo temps fou vicari de esta) sitaré la pàgina de dit llevador y serà la xifra del mitg de la plana y no la de la punta perquè aquellas xifras eran las que lo Dr. Serapi citaba la pàgina del llibre antich.
>
> No dech omitir que trobant-me sens notícies per retornar algunas cosas de la parròquia vas anar a trobar-lo a Arbeca qual me entrega dit llevador y alguna cosa de poch inport que tot és en lo Arxiu. (*ParentR* 20)

Durant l'última Guerra Civil es tornà a cremar documentació, i el que es pot saber és a través de documentació complementària o relacionada amb pobles veïns.

La Riera apareix a poc a poc en els documents, ja que en els primers protocols de Tamarit conservats no consta si no com a mas o masos i pertanyent al terme de Montoliu: «Arnaldus Januarii, de manso de la Riera» (1333), «mansis de la Riera, termini de Monteolivo» (1346). El 1503, en els documents notarials, feien equivalent el terme de Montoliu, amb habitants, terres i cases, al de la Riera: «In termino de Montoliu seu loci de la Riera». Al final del segle XVIII, Montoliu ja és considerat una partida de la Riera, «pedazo de tierra de monte […] sita al término del lugar de la Riera y partida de Montoliu» (1774).

La Riera pertanyé a diversos senyors, la majoria relacionats amb Montoliu, ja que formava part del dit terme fins que fou annexionada, a finals del segle XVII, als béns de Francesc de Montserrat, marquès de Tamarit (Rovira, 2012).

La població de la Riera va anar en alça d'una manera progressiva i bastant ràpida: en el fogatge de 1497 tenia uns deu focs i en els censos successius es pot llegir un augment, especialment intens en el segle XVIII: el 1708 assolia, sumant-hi Virgili —i se suposa que també Montoliu—, uns 328 habitants i el 1789 passava a tenir-ne uns 1.100, mentre que Ardenya es mantenia i Montoliu ja no consta en el document (Iglésies, 1970*b* i 1987). En el cens de població de 1857, comptant ja amb la incorporació d'Ardenya, s'inventarien 1.288 habitants i, al final del segle XIX, 1.132.

Ressalta la propietat petita, bàsicament de secà, on es cultivava cereals, vinya, garrofers, olivers i llegums. En temps molt reculats gaudia d'una bona zona de regadiu, gràcies a la construcció d'una antiga séquia o rec, que abastia d'aigua els molins (Blanch, 2009) i que també era aprofitada per als horts, on es cultivaven hortalisses, fesols, moresc i arbres fruiters. La caça hi era abundant. L'any 1935, de 218 pagesos, 176 tenien terra en propietat. Segons l'*Amillaramiento* de 1942, hi havia 600 ha de regadiu i 700 ha de secà. Els productes d'horta milloraven

l'economia familiar, i cal afegir-hi el cànem, testimoni del qual encara són avui dia moltes de les basses on es remullava aquest vegetal, i els ramats d'ovelles i de cabres. La vida econòmica d'aquests pobles era completada per alguns oficis, com ara teixidors de lli, mestres de cases, espardenyers, fusters, ferrers, mestres de minyons, traginers, moliners, pastors, serrallers i, especialment, pagesos. Figuren tres molins al llarg del terme: el molí de Fortuny, a tocar del Catllar; el molí del Mig o de Borràs, ben a prop de l'actual Ajuntament, i el molí de Torredembarra, a l'actual sortida est del poble.

Al segle XVI, segurament degut a les obligacions que imposà el Concili de Trento, el bisbat atorgà a l'església de la Riera els drets de bateig i d'enterrament i les concessions necessàries que havien de tenir les esglésies parroquials per exercir com a tals (Blanch, 2006). En alguna documentació apareix l'administració de l'obra de l'església com a receptora de diversos censos que carregaven alguns béns immobles. Potser substituí de manera definitiva l'esglesiola decrèpita i petita de Santa Margarida, situada al castell de Montoliu, i es traslladà la devoció a aquesta santa d'un temple a l'altre. L'església també tenia diversos beneficis o capellanies, com ara el de Santa Margarida, que havia estat instituït en la vella església del castell de Montoliu.

L'afegit *de Gaià* que completa el nom del poble figura ja en els documents notarials del segle XV: «Berengarius Robio manssibus Riaria de Gaya» (1411), tendeix a desaparèixer al segle XVI i es recupera de nou l'octubre de 1933 per decisió de la Generalitat de Catalunya. Amb la dictadura franquista s'imposà la *Riera*, per tornar-se a instaurar en la democràcia el patronímic la *Riera de Gaià*.

Montoliu

Dalt d'un turó de vuitanta-dos metres sobre el nivell del mar i des d'on es divisa el riu, el mar i els nuclis de població veïns, s'hi troben les restes del castell termenat de Montoliu que, per la seva situació, ha estat un punt de referència per als pescadors per situar a sotaigua els caladors. Aquest fou un dels primers nuclis de població que la Riera incorporà, de tal manera que a inicis del segle XVI el nom del terme *Montoliu* es va canviar per *la Riera*, i Montoliu va quedar com a quadra.

Si la identificació del castell d'Ullastrell com el de Montoliu és certa, el 1060 ja consta documentalment. Fou propietat de la família dels Claramunt, dels Montoliu i de la Mitra, i va canviar diverses vegades de mans: Ramon Folc de Cardona (1331), Ramon de Vilafranca, Joan de Boixadors, després la família Icard i el monestir de Santes Creus. A finals del segle XVII, Francesc de Montserrat annexionà el terme al seu gran patrimoni (Català i Brasó, 1973).

Tenia una extensió ben àmplia que comprenia els nuclis de població de Vir-

gili, part de l'actual Ardenya i uns masos situats tocant el Gaià, iniciadors del lloc de la Riera. Sembla que la construcció de Montoliu data del segle XI, al voltant de la qual s'edificà el poble que es conservà durant tota l'edat moderna. Es creu que la destrucció li arribà el 1812: els francesos el bombardejaren per eliminar les peces d'artilleria instal·lades allí per l'exèrcit espanyol (Rovira, 2012). Poc temps després, ja es troba citat el topònim substitutiu *el Castellot*. Les restes d'edificis que envoltaven la fortalesa i molts dels marges de la vessant nord-est foren anorreats en fer-s'hi una urbanització a principis de 1970. Avui en dia, però, encara són visibles les bases del fossar excavat a la roca, les restes d'una torre circular, d'una torre quadrada, de dues sales, d'una cisterna i de l'església (Miquel, Santesmases i Saumell, 1999).

En el fogatge de 1378 consta que Montoliu i tot el seu terme tenien, sorprenentment, quaranta-un focs; en el de 1497, set focs; en el de 1515, deu focs, i en el de 1553 es matenien els deu focs. El 1632 (*MnT* 59, 2*v*, any 1632), el síndic Francesc Ballester, del Mas de Montoliu, feu escriure les obligacions dels vassalls del dit terme envers el seu carlà, Joan Terré, i per aquest document se sap que s'hi produïa cereals, llegums, vinya, olives, cànem, lli, alls, cebes i altres productes d'horta. També els habitants tenien ramats, dels quals havien de donar delme, tant de la llana com dels cabrits i xais, i carnalatge pels porcells. Les herbes dels boscos o paratges no conreats eren per al bestiar propi. Estaven obligats a fer obres al castell, tant de millora com d'obra nova en allò referent al mur i, especialment, a les cortines.

Una mica més avall del castell hi havia una capella sota l'advocació de santa Margarida, sufragània de l'extensa parròquia de Tamarit. L'any 1634 es feu inventari dels béns que tenia.

> Santa Margarida. Die septima mensis julii 1634.
>
> Inventari de totes les coses se troban vui dins la hermita de santa Margarida, cituada en lo terme de Montoliu, parròchia de Tamarit, de la qual és administrador lo rector de Tamarit qui vui és y per temps serà en la qual vui és heremita fra Pere Brascanet, natural de la ciutat de Tarragona posat en dita hermita per dit rector ab llicència del sr. official Miret i perquè confesar las cosas de dita hermita y aquells multiplica com an fet tots los demés armitants y sempre que lo dit senyor voldrà manar ell de dita hermita ab decret y autoritat del superior puga y aja de fer bones les coses que en lo present ministeri estan nomenades per lo dit rector: Primo en la iglésia se troban les portes ab la balda pany y clau i un ferro ab la cadaneta per posar dins la balda. Ítem damunt del portal una campaneta. Ítem una bara travasera per la porta. Ítem al costat de la porta gran de la iglésia una retxa a la finestra ab sa porta y barra. Ítem una pica ab las armas de la vila de Tamarit asentada sobre un pilar de pedra. Ítem una creu lisa detràs la porta de la iglésia. Ítem una trona de fusta. Ítem quatre taulons xichets posats per la iglésia.

> Ítem quatre siris blanchs. Ítem dos panys y telas de drap. Ítem dos banchs comuns. Ítem un banch respaller. Ítem un altar de Sta. Llúsia ab la figura dins la paret. Ítem uns goixs scrits. Ítem un devant de altar de drap pintat. Ítem uns ferros a cada part. Ítem a cada altar tres tovallos y dos tovalles. Ítem un paner de sarga. Ítem un plat gran per acaptar. Ítem una llàntia davant del altar. Ítem un plat de llautó. Ítem lo altar de Sta. Margarida ab la figura de bulto. Ítem dos figuras de màrmol trancadas. Ítem un St. Hisidro petit feu fra Rius. Ítem la ara, un pam de tauló. Ítem un canolobra de lautó. Ítem una sacra. Ítem dos candeleros de ferro gran. Ítem un cobertó de cuiro en dit altar. Ítem un palis de guadamosil. Ítem una campaneta xiqueta penjada al sostre. Ítem un banch respaller a la part de la epístola. Ítem un faristol. Ítem son plat i canadelles. Ítem un coxí vermell. Ítem un misal. Ítem una caxa per tenir la roba de la iglésia. Ítem dos camis la u de tela ab son amit i singoll i l'altre de drap. Ítem sobrepallis de Tamarit. Ítem una casulla blanca. Ítem altre casulla llistada. Ítem un calse sobredaurada la copa i patena. Ítem un palis vermel de xamallo. Ítem altre palis groch. Ítem 4 corporals ab sa boça i purificadors. Ítem una tovalola de ceda llistada ab sa flocadura. Ítem una capseta per las òstias. Dins la casa són las portas ab sos panys y claus aceptar tres que no tenen clau. Ítem una tauleta ab dos banquets. Ítem un pagès per tenir lo llum. Ítem dos llumaneras dolentas. Ítem un ribell trancat. Ítem una paella dolenta. Ítem un culárer ab dos mans de morter i un morter de pedra. Ítem una olla, un plat i dos scudellas. Ítem una cadaneta a la cisterna. Ítem una copeta. Ítem una axada dolenta, una destral, un martell, un axa. Un carratell, dos banquets dolents. Ítem flasada bona de la forma major, nova, i dos dolentas ab sa màrfaga dolenta. Ítem una caxa dolenta. Ítem un smari. Ítem una taula ampla. Ítem un setrill dolent. Ítem servicial. Et nulla alia bona pertinentia ad dictam hermita inveneri potuerit presentem dictus pater fra Pere Brescanet quod si alia bona inveniant in continenti apponi faciet et ponit et summam et dedit in fideiussorem. Testes Gonsal qui obligavit simul cum dicto principale cum omnibus renunsiasionibus et dictus rector qui nunc est Jacobus Magrinyà rector tendidit claves ecclesiae // unacum dictum supradictum inventarium dicto heremita et acceptavit dictum inventarium et promisit unacum principalem dare confectum quotiens requisitus fuerit per dictum rectorem et eius successores sine dilacione etc cum […] et dictus fideiussor […] etc […] etc fuit large etc. Testes sunt Reverendus Josephus Ballester, presbyter et Jacobus Cros, scolaris. (*MnT* 59, 140*v*-142*v*, any 1634)

Un pic llegit el document, crida l'atenció la migradesa de l'esglesiola i de la casa. Es té constància de diversos ermitans durant els segles XVII i XVIII, un dels quals, anomenat Messeguer, feu una deixa perquè fos dita una missa per la seva ànima en aquesta capella.

Ardenya

El tercer nucli de població que conforma l'actual Riera de Gaià és Ardenya. Per aquest nom tant s'hi entén el nucli de població com la partida de terra, en part horta —plantada d'avellaners— i en part secà —vinya, garrofers i avellaners. Ardenya limita amb la partida de la Coma pel nord i el terme de Vespella, arriba al molí de Fortuny (on s'uneixen tres termes: la Riera, el Catllar i Vespella) i al riu —que l'encercla per l'oest i pel sud—, i per l'est afronta amb la partida de l'Abella i la de les Hortes del Molinet. És travessada per la Séquia, més al nord per la carretera del Catllar i encara més distant per la línia del ferrocarril. Una de les propietats confina amb el camí de Tarragona (*Amill.*, 1945, 95).

Encara avui els seus habitants diferencien tres parts en aquest nucli de població: una és la pròpiament dita *Ardenya*, que va de la meitat del carrer Major fins a la plaça de l'Església; l'altra, anomenada *Montoliu*, comença en el mateix carrer, on hi havia un pedró, que van rebaixar per poder fer la vorera i només en van deixar un testimoni, que amida des de terra uns tres pams d'alt i que sobresurt uns tres dits de la façana de cal Xacó, i des d'aquest document petri arriba la segona llenca denominativa fins a la carretera del Catllar. No hem trobat ningú que sabés explicar el perquè del nom *Montoliu*. En un manual notarial del segle XIV i en un llibre baptismal del segle XIX s'indica aquesta relació o dependència entre els dos primers punts: «Ardeya termini Monte Olivo» (*MnT* 1, 22*v*, any 1332), «Ardenya de Montoliu» (*BapR* 2, 379, any 1850). La darrera part d'aquest antic poble és l'anomenada *el Serrallo*, que va de cal Damià, situat més al sud de la plaça de l'Església, fins a la Síquia.

La població era eminentment pagesa i produïen blat, vi, hortalisses, oli, garrofes, llegums, fruita, cànem, ordi i sègol, entre d'altres.

El senyor eminent d'Ardenya era l'arquebisbe de Tarragona, i ho fou durant llarg temps, encara que altres senyors com, per exemple, la Seu de Tarragona o —com consta en el cens fet fer per Pere III— Bertran de Boixadors hi podien tenir drets sobre alguns béns determinats. El molí de l'Abella pertanyia al prior de Sant Pere de Cubelles.

La població s'ha mantingut estable durant segles, amb un lleuger augment a partir de principis del segle XVIII. Entre 1365 i 1370, tenia cinc focs; el 1385, vuit focs; el 1496, tres focs o tretze habitants (Fuentes, 1999); el 1515, tretze focs; el 1553, tenia set focs, i a principis del segle XVIII, vint focs. Fou el 1842 quan Ardenya —municipi independent fins aleshores— és annexionat al municipi de la Riera (Blanch, 2005, p. 89).

Ardenya pertanyia a l'extensa parròquia de Tamarit, però una petita església d'arrels medievals, sota l'advocació de sant Jordi, complia les seves obligacions com a església sufragània. Al segle XVIII, atès l'estat ruïnós de l'esglesiola, se'n

construí una altra d'estil neoclàssic, i, com solia ser habitual, alguns dels propietaris més importants, en aquest cas els descendents de la família Valls, pagaren retaules. Aquesta església, a mitjan segle XIX, fou nomenada com a annexa de la de la Riera, «Erigida "Ayuda de parroquia" esta iglesia de S. Jorge de Ardenya en dos de setiembre de mil ochocientos sesenta y siete, fue el primer vicario el presbítero de la misma que suscribe según nombramiento de 1 de julio de 1868, el que dio principio al asiento de partidas de bautismos con el presente libro. Ardenya 1 de julio de 1868. Ignacio Virgili, presbítero vicario» (*BapAr* 1). Actualment, es troba en molt mal estat de conservació, motiu pel qual no s'hi pot exercir ni complir el servei religiós.

Virgili

El nucli habitat de Virgili, qualificat com a «antiga força» o fortalesa en alguns documents, és dalt d'un turó, a llevant del poble de la Riera. Els noms com se l'anomena en diferents documents i èpoques són: «Manssis de Virgilio termino Montis Olivi» (*MnT* 1, 2, any 1332), «loco de Vergili» (*MnTm* 2, 43*v*, any 1347), «In quadra de Vergili» (*MnT* 59, 279, any 1635). Havia pertangut a la parròquia de Tamarit, «loci de Virgili, parrochie de Tamarit» (*MnTarr* 24, 27*v*, any 1524), i va passar a dependre de l'església de la Riera a finals del segle XVI. Els senyors de Virgili foren els mateixos que els de Montoliu, que exercien el poder a través dels castlans, amb excepcions com, per exemple, el monestir de Santes Creus, que havia comprat un farraginal amb un rec. A mitjan segle XVII, Francesc de Montserrat adquirí el terme.

El nombre de focs el 1365-1370 i el 1385 era de nou; el 1553 tenia dotze focs més un eclesiàstic. El nucli de població és al voltant d'un únic carrer: «Una casa situada arriba del lugar [Virgili] y en la única calle» (*CadV* 1840, 28), «Una casa situada en la parte del pueblo de la parte de arriba» (*CadV* 1840, 29). A Virgili, el 1840, hi ha inventariades vint cases dins el poble i dues fora, a més de quatre corrals i un trull. Recorden una cova sota un terreny de tapassot, on la quitxalla amagava les bales que trobava, en treien la pólvora i venien el plom.

En el cens de població de 1708 ja es considerava annexat a la Riera, però aquesta unió fou llarga i dificultosa; foren els regidors d'aquesta darrera població els que invertiren molts diners per aconseguir la incorporació de Virgili, després d'un costós plet amb la marquesa de Tamarit que va acabar, el 1770, amb la cobejada unió (Blanch i Terrafeta, 2010). Els comuns de la Riera i Virgili, després de molts esforços i despeses, aconseguiren que el Consell de Castella, el 5 de setembre de 1769, autoritzés la seva unió, que fou sancionada per la Reial Audiència i el capità general el 7 de maig de 1770 (Rovira, 2012). Així consta ja en els documents «lugares de la Riera y Virgili, unidos en virtud del Real Decreto

nombrado por el Iltre Sr. Governador de Tarragona en virtud de comisión del muy Iltre. Sr. Intendente General de este Principado» (FRH registre 19, 121*v*, any 1778).

Les normes de transcripció

La transcripció dels noms ha estat fidel a la grafia servada en els documents. S'ha accentuat i puntuat seguint criteris actuals. També han estat regulades les majúscules i les minúscules. S'han utilitzat els punts suspensius entre claudàtors per indicar un espai en blanc en l'original o una paraula il·legible, i el signe d'interrogació per indicar mots dubtosos. La barra simple inclinada (/) explica afegits entre línies, a sobre de les línies o en el marge del foli. La barra doble inclinada (//) assenyala el canvi de foli.

Altres peculiaritats

En el recull dels mots identificadors del territori s'observa una peculiaritat que apareix en altres treballs d'onomàstica. Es tracta de la presència repetida de noms de lloc —amb els quals es reconeix un punt del terme— més abundants en la recerca oral que en els documents. En el primer cas, pot ser degut al fet que diferents propietats pertanyin a una mateixa persona o bé que els diferents trossos de terra siguin conreats pel mateix pagès. El punt en qüestió es concreta amb una explicació secundària i pot escollir-se una partida, un camí o alguna altra referència. Es palesa aquesta duplicitat en topònims menors presents o pretèrits: horts, vinyes, etc.

En el cas dels antropònims, hem recopilat els diferents prenoms corresponents a cada cognom al llarg d'un segle, els quals en el següent es poden repetir i també són recollits. La finalitat és evidenciar la influència de creences religioses, polítiques, socials o simplement la tradicional herència familiar a l'hora d'escollir el nom del nounat.

Els informadors. Agraïments

La memòria de la gent gran és cabdal en la recerca oral. Amb aquesta intenció ens desplaçàrem a l'antic terme d'Ardenya, on els diumenges al matí hi acostuma a haver una reunió de tertulians que, tot prenent el sol, ens van informar dels topònims d'aquesta rodalia. Hi foren sovintejades les visites, importants tant per la qualitat humana com també per les dades recollides.

L'acollida al nucli habitat de la Riera fou excel·lent, i amb en Quim de cal Xalet i l'ajut d'en Josep de cal Miquel de Reding resseguírem bona part del ter-

me. També, mig a peu, amb en Jaume de cal Joan de Pastor i amb en Pere de cal Faló, i amb algú altre que, dalt del seu vehicle —el d'en Josep de cal Pistraques—, tot fent camí, ens explicaren el que vèiem i per on passàvem. Als despatxos cedits a la Casa de la Vila també fèiem recorregut entre plànols, amb en Josep de cal Navarro i en Josep de cal Paneretes, i així anàvem completant el recull.

Finalment, no podem deixar d'esmentar en Jordi de ca Martí, que es va oferir a repassar les possibles mancances i informacions mal interpretades en les quals haguéssim pogut incórrer, gràcies a la seva gran memòria històrica i al coneixement del terme, que l'han convertit en un puntal bàsic. D'altres esporàdicament donaren informació puntual; els fem constar tots amb nom i cognoms, i hem d'agrair el fet que ens hagin obert les portes de casa seva i dels seus records. No cal dir que la majoria són gent del poble o almenys hi tenen terres o són ben coneixedors del territori. Alguns a qui hem consultat certs dubtes per telèfon no hem gosat dir-los si podíem anotar el seu nom en aquest apartat, la qual cosa no exclou el nostre reconeixement a la seva atenció, com també a d'altres que ens han donat informació i que no són del terme rierenc, però sí coneixedors de la temàtica tractada. Alguns arxivers ens han facilitat la tasca o la recerca documental. Tots són inclosos en aquesta llista.

En l'accés als documents, cal agrair el suport a Isabel Companys Ferrerons, Maria Elena Virgili, Montserrat Caballé i Mireia Sánchez Marquès. També regraciem Àlex Queralt, del Catllar, per facilitar-nos la consulta de la documentació històrica de l'arxiu familiar.

Alguns dels entrevistats han estat de fora del terme, com són ara Pepita Ferreres i Joan Vives, ambdós d'Altafulla; Josep Maria Dalmau Gibert, de la Nou de Gaià; M. Teresa Mercadé Marquès, de cal Cisco del Castell, de Ferran; Josep Zaragoza, dit *Vinyet*, del Catllar. La font d'informació oral més important, com hem dit, ha procedit dels mateixos vilatans, que esmentem per ordre alfabètic: Carme i Antonio Argilaguet Figueres, de cal Figueres; M. Carme Batet Mercadé, de ca l'Aleix; Josep Blanch Olivar, de cal Miquel de Reding; Anton Caballé Guinovart i Jaume Casas Sordé, de cal Joan de Pastor; Josep Cabayol Mestre i Ricard Cabayol Sordé, de ca l'Agna; Josep Maria Calbó, de cal Roio, d'Ardenya; M. Teresa Canyelles Homs, Àngel Cerezuela Miranda, Neus Esmelt Mercader i Josep Fortuny Solé, de cal Carteret; Paquita Fortuny, Joaquim Grillo i Lluís Llauradó Sedó, de cal Pau de la Tenda; Joaquim Mercader Recasens, de cal Xalet; Josep Navarro Virgili, Josep M. Parès Rovira i Jordi Plana Ferran, de ca Martí; Josep M. Ramon Solé i la seva esposa, de cal Carrué; Pere Sanromà, Manuel Saperes i Joan Serramià Ferran, de cal Tesso; Anna Sumoy Vidal, Magí Sunyer Llauradó i Joan Sunyer Reig, de cal Baró; Josep M. Suñé Vives, de cal Pistraques; Dolors Torrebadell Subirats, coneguda com la Dolors de la Fonda;

Lourdes Vidal Llorach, de ca la Feliça; Josep M. Virgili Bertran, Alejandro Virgili Martí i Joan Virgili Miracle, de cal Camirlo, i Joan Virgili Recasens, de ca la Marina. A alguns cal agrair també les passejades pel terme. I un pic acabat el recull, Pere Navarro ha estat la persona a la qual hem d'agrair la correcció de la transcripció fonètica.

Fonts documentals

Sigles

ACA	Arxiu de la Corona d'Aragó
ACAC	Arxiu Comarcal de l'Alt Camp
AHAT	Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona
AHCT	Arxiu Històric de la Ciutat de Tarragona
AHMR	Arxiu Històric Municipal de la Riera de Gaià
AHT	Arxiu Històric de Tarragona
AMV	Arxiu Municipal de Valls
ARXQ	Arxiu de la família Queralt, del Catllar
CALP	Cal Pou de la Riera. Documentació servada en aquesta casa
DOGC	*Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*
FNT	Fons Notarial de Tarragona, a l'AHT
FNTORR	Fons Notarial de Torredembarra, a l'AHT
FRH	Fons Registral. Comptadoria d'Hipoteques de Tarragona, 1768-1867
NTam	Notaria de Tamarit, a l'AHAT

Documents manuscrits

AcMR	Acords municipals de l'Ajuntament de la Riera de Gaià. AHMR.
Aigua	*Expedient d'inscripció d'aigües de la Riera*. Any 1914. AHMR.
Amill. 1851	*Amillaramiento de la Riera*. Any 1851. AHMR. El document no està foliat, citem pel número de registre del propietari.
Amill. 1942	*Amillaramiento*. Any 1942. AHMR.
Amill. 1945	*Amillaramiento*. Any 1945. AHMR.

BapAr 1 — *Libro de bautismos de la parroquia de San Jorge de Ardenya.* Anys 1868-1933. Capsa 1, núm. 1. AHAT.

BapR 2 — *Llibre de baptismes*. Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1819-1850. Capsa 1, núm. 2. A partir de la pàgina 273, hi ha una errada de numeració i recula 100 números. AHAT.

BapR 3 — *Llibre de baptismes*. Parròquia de la Riera de Gaià. Any 1851. Capsa 1, núm. 3. AHAT.

BapR 4 — *Llibre de baptismes, matrimonis i òbits*. Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1852-1863. Capsa 1, núm. 4. AHAT.

BapR 5 — *Llibre de baptismes.* Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1864-1872. Capsa 2, núm. 5. AHAT.

BapR 6 — *Llibre de baptismes.* Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1873-1890. Capsa 2, núm. 6. AHAT.

BapR 7 — *Llibre de baptismes.* Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1891-1915. Capsa 2, núm. 7. AHAT.

BapR 15 — *Llibre de baptismes i òbits*. Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1808-1819. Capsa 5, núm. 15. AHAT.

Bch-Coll — Fons Baldrich-Coll, reg. 600. ACAC

Cad. 1840 — *Catastro de las tierras del término de la Riera*. Any 1840. AHMR.

CadV 1840 — *Catastro o inventario de las heredades y casas del lugar de Virgili*. Any 1840. AHMR.

CALP… — Documents de cal Pou de la Riera, numerats de l'1 al 135, datats entre 1620 i 1948, i digitalitzats. AHT.

CapR — *Capbreu de la Riera 1832-1833* («Don Joan de Monserrat y de Suelves, Marquès de Tamarit, señor alodial territorial y Campal del lloch de la Riera y terme Montoliu y dels de Virgili […]»). Notari: Vicente Fontanilles. AHT.

ComptesR 1 — *Llibre dels comptes de la yglesia de la Riera, comenzat en lo any de 1852.* Anys 1808-1901. Capsa 1. AHAT.

DOGC — *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*. Diverses dates.

Fogatges 1378 — Pares, ACA, Reial Patrimoni, Fogaje 2591, 1378.

Fogatges 1385 — Pares, ACA, Reial Patrimoni, Fogaje 2591, 1385.

Fogatges 1497 — Pares, ACA, Reial Patrimoni, Fogaje 2969, 1497.

Fogatges 1515 — Pares, ACA, Reial Patrimoni, Fogaje 2968, 1515.

Fogatges 1553 — Pares, ACA, Reial Patrimoni, Fogaje 2597, 1553.

FNTORR 4397 — *Primum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Jeroni Cabanyes. Any 1756, maig, 4 - 1756, desembre, 20. Sig. 4397. AHT.

FNTORR 4398 — *Secundum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari:

Jeroni Cabanyes. Anys 1756, desembre, 26 - 1757, desembre, 13. Sig. 4398. AHT.

FNTORR 4398 *Tertium manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Jeroni Cabanyes. Anys 1757, desembre, 26 - 1758, desembre, 24. Sig. 4398. AHT.

FNTORR 4399 *Quartum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Jeroni Cabanyes. Anys 1758, desembre, 28 - 1759, desembre, 20. Sig. 4399. AHT.

FNTORR 4399 *Quintum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Jeroni Cabanyes. Anys 1759, desembre, 25 - 1760, desembre, 24. Sig. 4399. AHT.

FNTORR 4400 *Sextum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Jeroni Cabanyes. Anys 1760, desembre, 26 - 1764, juny, 2. Sig. 4400. AHT.

FNTORR 4401 *Septimum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Jeroni Cabanyes. Anys 1761, desembre, 26 - 1763, desembre, 20. Sig. 4401. AHT.

FNTORR 4401 *Còpias auténticas de contractes estraviats los originals*. Torredembarra. Anys 1763, febrer, 13 - 1763, abril, 14. Sig. 4401. AHT.

FNTORR 4402 *Nonum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Jeroni Cabanyes. Anys 1763, desembre, 26 - 1764, desembre, 24. Sig. 4402. AHT.

FNTORR 4403 *Decem manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Jeroni Cabanyes. Anys 1764, desembre, 27 - 1765, desembre, 21. Sig. 4403. AHT.

FNTORR 4404 *Undecim manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Jeroni Cabanyes. Anys 1765, desembre, 25 - 1766, desembre, 21. Sig. 4404. AHT.

FNTORR 4405 *Duodecim manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Jeroni Cabanyes. Anys 1766, desembre, 25 - 1767, desembre, 24. Sig. 4405. AHT.

FNTORR 4407 *Decimun quartum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Jeroni Cabanyes. Anys 1768, desembre, 27 - 1769, desembre, 24. Sig. 4407. AHT.

FNTORR 4409 *Decimun sextum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Jeroni Cabanyes. Anys 1770, desembre, 26 - 1771, desembre, 24. Sig. 4409. AHT.

FNTORR 4410 *Decimun septimum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Jeroni Cabanyes. Anys 1771, desembre, 26 - 1772, desembre, 22. Sig. 4410. AHT.

FNTORR 4410 *Decimun octavium manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Jeroni Cabanyes. Anys 1772, desembre, 26 - 1773, desembre, 18. Sig. 4410. AHT.
FNTORR 4410 *Manual*. Torredembarra. Notari: Jeroni Cabanyes. Anys 1774, febrer, 1 - 1774, desembre, 4. Sig. 4410. AHT.
FNTORR 4413 *Manual*. Torredembarra. Notari: Jeroni Cabanyes. Anys 1781, desembre, 25 -1785, desembre, 9. Sig. 4413. AHT.
FNTORR 4414 *Manual*. Torredembarra. Notari: Jeroni Cabanyes. Anys 1785, desembre, 26 -1788, desembre, 14. Sig. 4414. AHT.
FNTORR 4414 *Primum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Josep Anton Cabanyes. Any 1788. Sig. 4414. AHT.
FNTORR 4414 *Secundum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Josep Anton Cabanyes. Anys 1788, desembre, 25 - 1789, desembre, 24. Sig. 4414. AHT.
FNTORR 4414 *Tertium manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Josep Anton Cabanyes. Anys 1789, desembre, 25 - 1790, desembre, 24. Sig. 4414. AHT.
FNTORR 4415 *Quartum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Josep Anton Cabanyes. Anys 1790, desembre, 25 - 1791, desembre, 24. Sig. 4415. AHT.
FNTORR 4415 *Quintum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Josep Anton Cabanyes. Anys 1791, desembre, 21 - 1792, desembre, 12. Sig. 4415. AHT.
FNTORR 4416 *Sextum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Josep Anton Cabanyes. Anys 1792, desembre, 25 - 1793, desembre, 24. Sig. 4416. AHT.
FNTORR 4416 *Septimum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Josep Anton Cabanyes. Anys 1793, desembre, 25 - 1794, desembre, 24. Sig. 4416. AHT.
FNTORR 4416 *Octavum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Josep Anton Cabanyes. Anys 1794, desembre, 25 - 1795, desembre, 24. Sig. 4416. AHT.
FNTORR 4416 *Nonum manuale instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Josep Anton Cabanyes. Anys 1795, desembre, 25 - 1796, novembre, 20. Sig. 4416. AHT.
FNTORR 4416 *Manual*. Torredembarra. Notari: Josep Anton Cabanyes. Anys 1797, gener, 6 - 1797, novembre, 26. Sig. 4416. AHT.
FNTORR 4418 *Manuale seu protocolum instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Antoni Fontanilles Busquets. Anys 1792. Sig. 4418. AHT.
FNTORR 4418 *Manuale seu protocolum instrumentorum*. Torredembarra. No-

tari: Antoni Fontanilles Busquets. Anys 1792, març, 25 - 1793, desembre, 22. Sig. 4418. AHT.

FNTORR 4420 *Manuale seu protocolum instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Antoni Fontanilles Busquets. Anys 1794, desembre, 26 - 1795, desembre, 24. Sig. 4420. AHT.

FNTORR 4421 *Manuale seu protocolum instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Antoni Fontanilles Busquets. Anys 1795, desembre, 26 - 1796, desembre, 23. Sig. 4421. AHT.

FNTORR 4422 *Manuale seu protocolum instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Antoni Fontanilles Busquets. Anys 1796, desembre, 25 - 1797, desembre, 23. Sig. 4422. AHT.

FNTORR 4423 *Manuale seu protocolum instrumentorum*. Torredembarra. Notari: Antoni Fontanilles Busquets. Anys 1797, desembre, 31 - 1799, desembre, 20. Sig. 4423. AHT.

FRH 1 *Registros de hipotecas 1768*. Any 1768. Sig. 1. AHT.

FRH 2 *Registros de hipotecas 1769*. Any 1769. Sig. 2. AHT.

FRH 3 *Registros de hipotecas 1770*. Any 1770. Sig. 3. AHT.

FRH 4 *Registros de hipotecas 1771*. Any 1771. Sig. 4. AHT.

FRH 6 *Registros de hipotecas 1772*. Any 1772. Sig. 6. AHT.

FRH 8 *Registros de hipotecas 1773*. Tom II. Any 1773. Sig. 8. AHT.

FRH 10 *Registros de hipotecas 1774*. Tom II Any 1774. Sig. 10. AHT.

FRH 12 *Registros de hipotecas 1775*. Tom II. Any 1775. Sig. 12. AHT.

FRH 13 *Hypotecas. Libro I de escrituras viejas 1775*. Any 1775. Sig. 13. AHT.

FRH 14 *Rubrica que indica cada una de todas las partidas contenidas en el Libro 3º en el año 1776*. Any 1776. Sig. 14. AHT.

FRH 17 *Hipotecas 1777. Libro 1º*. Any 1777. Sig. 17. AHT.

FRH 18 *Hipotecas 1777. Libro 2º*. Any 1777. Sig. 18. AHT.

FRH 19 *Hipotecas 1778. Libro 1º*. Any 1778. Sig. 19. AHT.

FRH 60 *1798*. Any 1798. Reg. 60. AHT.

Liq. 1853 *Cuaderno de liquidaciones ó amillaramientos que forma la junta pericial de este Pueblo de los productos, gastos y utilidades de cada uno de los propietarios* […]. Any 1853. AHMR.

Llib. 42 Llibre de comptes de Ramon Franquès. Anys 1668-1722. Fons Martí d'Ardenya, registre núm. 42. AHT.

LlGros Llibre gros. Any 1834. Fons Baldrich-Coll, registre núm. 1431. AMV.

Llmajor 43 *Llibre a ont se trobaran asentades totes les notes de les rendes y succesions, compres y demès memòries de la casa y bens de Jaume Martí de Tamarit tant per Martins com per lo mas de Cosi-*

dor, del mas del Medol, vuy ab vint y sinch de abril del any 1695. Fons Martí d'Ardenya, registre núm. 43. AHT. [Llibre sense paginar]

Llmajor 47 — *Llibre major dels patrimonis o fincas que poseeix lo noble señor Dn. Francisco de Martí y Mora de la ciutat de Tarragona, en lo cual se extractan las escripturas de adquisició ab separació de termes. 1835.* Fons Martí d'Ardenya, registre núm. 47. AHT.

MatAr 3 — *Libro de matrimonios de la parroquia de San Jorge de Ardenya*. Anys 1868-1977. Capsa 1, núm. 3. AHAT.

MatR 4 — *Llibre de baptismes, matrimonis i òbits.* Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1852-1863. Capsa 1, núm. 4. AHAT.

MatR 8 A — *Llibre de matrimonis*. Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1809-1819. AHAT.

MatR 8 B — *Llibreta de matrimonis.* Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1819-1851. AHAT.

MatR 9 — *Llibre de matrimonis.* Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1864-1902. AHAT.

MatR 10 — *Llibre de matrimonis.* Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1902-1963. AHAT.

MnR 16 — *Manual de testaments*. Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1809-1877. Capsa 5, núm. 16. AHAT.

MnR 17 — *Manual de testaments*. Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1878-1982. Capsa 5, núm. 17. AHAT.

MnR 18 — *Manual de capítols i testaments.* Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1670-1694. Capsa 5, núm. 18. AHAT.

MnT 1 — *Llibre de notes*. Parròquia de Tamarit. C.1/1. Anys 1332-1343. AHAT. Manual notarial en mal estat de conservació. El marge superior dels folis està deteriorat, com també la part inferior corresponent al lligall dels fulls. Hi ha taques d'humitat en moltes pàgines, algunes de les quals estan estripades.

MnT 2 — *Llibre de notes*. Parròquia de Tamarit. C.1/2. Anys 1345-1347. AHAT. Manual notarial amb algunes pàgines ratades a la part inferior, especialment les últimes, cosa que afecta el text. Té taques d'humitat.

MnT 10 — *Manual notarial de Tamarit*, C.2/10. Anys 1410-1412. Rector: Pere Rabaça. AHAT.

MnT 14 — *Manual notarial de Tamarit*, C.3/14. Anys 1469-1471. Rector: Antoni Ballester. AHAT. Manual notarial amb la part inferior dels folis rosegada, cosa que afecta el text. Té taques d'humitat.

MnT 23 — *Manual notarial*. Parròquia de Tamarit. Notari: Marc Anguera. Anys 1501-1509. Volum núm. 23. NTam. AHAT. Manual format per diversos llibrets, cada un amb la seva foliació. Les primeres pàgines d'aquest manual estan seriosament afectades per estrips que malmeten el text. El segon quadernet presenta moltes taques d'humitat, motiu pel qual sovint no es pot saber ni el número del foli ni la data.

MnT 28 — *Manual notarial*. Parròquia de Tamarit. Juliol 1517 a juny 1521. Volum núm. 28. NTam. AHAT. Llibre amb el terç superior de les pàgines rosegat. Quan s'ha pogut, s'ha intentat referenciar el document seguint criteris cronològics.

MnT 36 — *Libri notularum*. Parròquia de Tamarit. Anys 1518-1553. Volum núm. 36. NTam. AHAT. Manual notarial escrit amb tinta ferruginosa. Les pàgines que n'estan més afectades són difícils o impossibles de llegir. Hi falten els setze primers folis.

MnT 47 — *Libri notularum*. Notari de Tamarit. Anys 1594-1605. Reg. 47. AHAT. Manual notarial escrit amb tinta ferruginosa. Les pàgines que n'estan més afectades són difícils o impossibles de llegir. Hi falten alguns folis del començament.

MnT 59 — *Manual notarial*. Parròquia de Tamarit. Rector: Jaume Magrinyà. Anys 1633-1639. Volum núm. 50. NTam. AHAT.

MnT 64 — *Manual notarial*. Parròquia de Tamarit. Anys 1703-1712. Volum núm. 64. NTam. AHAT.

MnT 67 — *Libri notularum*. Parròquia de Tamarit. Notari: Nicolau Rossell. Anys 1530-1532. Volum núm. 67. FNT. AHAT.

MnTarr 17 — *Libri notularum*. Tarragona. Volum núm. 17. Any 1400. AHT.

MnTarr 24 — *Manual*. Tarragona. Notari: Rafael de Montserrat. Anys 1571-1573. Sig. 24. FNT. AHT.

MnTarr 28 — *Primus liber notularum*. Tarragona. Notari: Rafael de Montserrat. Anys 1544-1556. Sig. 28. FNT. AHT.

MnTarr 29 — *Secundum liber notularum* […]. Tarragona. Notari: Rafael de Montserrat. Anys 1557-1563. Sig. 29. FNT. AHT.

MnTarr 47 — *Manuale anni* MDLXXXVIII […]. Tarragona. Notari: Sebastià Llagostera. Anys 1587-1588. Sig. 47. FNT. AHT.

MnTarr 48 — *Manuale anni* MDLXXXVIII. Tarragona. Notari: Sebastià Llagostera. Anys 1588-1589. Sig. 48. FNT. AHT.

MnTarr 63 — *Libri notularum*. Tarragona. Any 1524. Volum núm. 63. NT. AHAT.

NaixR 9 — *Registre civil de naixements*. Anys 1912 a 1917. Llibre núm. 9. Jutjat municipal de la Riera de Gaià. AHMR.

NaixR 10 — *Registre civil de naixements.* Anys 1917 a 1919. Llibre núm. 10. Jutjat municipal de la Riera de Gaià. AHMR.

NaixR 11 — *Registre civil de naixements.* Anys 1919 a 1927. Llibre núm. 11. Jutjat municipal de la Riera de Gaià. AHMR.

NaixR 12 — *Registre civil de naixements.* Anys 1927 a 1932. Llibre núm. 12. Jutjat municipal de la Riera de Gaià. AHMR.

NaixR 13 — *Registre civil de naixements.* Anys 1932 a 1934. Llibre núm. 13. Jutjat municipal de la Riera de Gaià. AHMR.

NaixR 14 — *Registre civil de naixements.* Anys 1934 a 1938. Llibre núm. 14. Jutjat municipal de la Riera de Gaià. AHMR.

NaixR 15 — *Registre civil de naixements.* Any 1938. Llibre núm. 15. Jutjat municipal de la Riera de Gaià. AHMR.

NaixR 16 — *Registre civil de naixements.* Anys 1939 a 1947. Llibre núm. 16. Jutjat municipal de la Riera de Gaià. AHMR.

NaixR 17 — *Registre civil de naixements.* Anys 1947 a 1950. Llibre núm. 17. Jutjat municipal de la Riera de Gaià. AHMR.

ÒbtR 4 — *Llibre de baptismes, matrimonis i òbits*. Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1852-1863. Capsa 1, núm. 4. AHAT.

ÒbtR 11 — *Llibre d'òbits i confirmacions*. Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1819-1851. Capsa 3, núm. 11. AHAT.

ÒbtR 14 — *Llibre d'òbits*. Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1901-1929. Capsa 4, núm. 14. AHAT.

ÒbtR 15 — *Llibre de baptismes i òbits*. Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1808-1819. Capsa 5, núm. 15. AHAT.

ÒbtTor 81.1 — *Llibre d'òbits*. Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1601-1627. AHAT.

ÒbtTm — *Llibre d'òbits*. Parròquia de la Riera de Gaià. Anys 1517-1537. Parròquia de Tamarit. Capsa 21. AHAT.

Padró 1936 — *Padró municipal dels veïns i domiciliats (presents i absents) i transeünts que s'inscriviren en aquest terme el 30 d'abril del 1936.* Municipi de la Riera de Gaià. AHMR.

ParentR 20 — *Llibre dels parentius*. Ardenya. Anys 1704-1809. Unitat catalogació 20. Capsa 6. AHAT.

PergM, any — Pergamins del Fons Martí d'Ardenya. AHT.

Tassació 1854 — *Tasación en renta de las fincas urbanas del pueblo de la Riera*. Any 1854. AHMR.

Valies 414 — *Principals valias per lo lloch i terratinents a Virgili. Als 25 dies del mes de Janer de 1740*. Reg. 414. AHMR.

Bibliografia

Blanch, Josep (1951). *Arxiepiscopologi de la santa església metropolitana i primada de Tarragona*. Transcripció de Joaquim Icart. Tarragona: Agrupació de Bibliòfils de Tarragona. 2 v.

Blanch i Torrebadell, Joan Carles (2005). «Els molins hidràulics de la conca baixa del Gaià: els molins de la Riera de Gaià». *Estudis Altafullencs* [Altafulla], núm. 29, p. 83-103.

— (2006). «Breu relació històrica de la parròquia de Santa Margarida de la Riera de Gaià». *Estudis Altafullencs* [Altafulla], núm. 30, p. 93-110.

— (2007). «El patrimoni dels rierencs. "El Castellot": mil anys d'història». *Estudis Altafullencs* [Altafulla], núm. 31, p. 31-49.

— (2009). «Els molins hidràulics de la conca baixa del Gaià: els molins de la Riera de Gaià (el Molinet, el molí del Mig i el molí de la Torre». *La Resclosa* [Centre d'Estudis del Gaià], núm. 13, p. 65-82.

— (2011). «Les sèquies del Gaià (tram final del riu). L'aprofitament de l'aigua del Gaià del tram final del riu: rescloses, sèquies, minetes, sifons, basses i molins». *La Resclosa* [Centre d'Estudis del Gaià], núm. 15, p. 167-183.

Blanch i Torrebadell, Joan Carles; Terrafeta i Badia, Rosa Maria (2010). *Santa Creu 1809-2009*: *Memorial del bicentenari.* Valls: Cossetània.

Boronat, Joan (1990). «Carmelites missioneres deixen la vila després de 96 anys de permanència». *Diari de Tarragona* (19 juliol).

Català Roca, Pere; Brasó Vaqués, Miquel (1973). *Els castells catalans*. Vol. 4: *El Tarragonès*. Barcelona: Rafael Dalmau, Editor, p. 55.

Catalunya romànica. Vol. 21: *El Tarragonès, el Baix Camp, l'Alt Camp, el Priorat, la Conca de Barberà* (1995). Barcelona: Enciclopèdia Catalana, p. 101.

Companys Ferrerons, Isabel (1999). *Torredembarra i Clarà medievals*: *Segles xiii i xiv*. Torredembarra: Ajuntament de Torredembarra.

Fuentes i Gasó, Manuel Maria (1999). *El castell, vila i terme del Catllar*: *Segles xii-xviii*. El Catllar: Ajuntament del Catllar. 2 v.

— (2000). «El Catllar, la Riera de Gaià i Vespella de Gaia: dues dècades intenses (1920 i 1930)». A: *La vall del Gaià al primer terç del segle xx*: *Fotografies de Francesc Blasi i Vallespinosa*. Tarragona: Centre d'Estudis del Gaià: Centre Excursionista de Catalunya. (Montagut; 1), p. 63-64.

GEC *Gran enciclopèdia catalana* (1969-1980). Barcelona: Edicions 62: Enciclopèdia Catalana.

Hernàndez Socias, Hèctor (2011). «Les sèquies del Gaià (tram final del riu). El projecte de recuperació de les sèquies dels curs baix del riu Gaià». *La Resclosa* [Centre d'Estudis del Gaià], núm. 15, p. 163-166.

Iglésies i Fort, Josep (1970*a*). «El corregiment de Tarragona i la subdelegació

de Montblanc, l'any 1763». *Boletín del Archivo Bibliográfico de Santes Creus*, vol. IV, núm. 31, p. 49-69.

IGLÉSIES I FORT, Josep (1970*b*). *El cens del comte de Floridablanca*. Introducció, edició i índex per Josep Iglésies. Vol. I. Barcelona: [s. e.].

— (1974). *Estadístiques de població de Catalunya el primer vicenni del segle XVIII*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana. 3 v.

— (1981). *El fogatge de 1553*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana.

— (1984). «Consideracions sobre les dades de poblament que proporciona la Comuna del Camp de Tarragona entre 1339 i 1563». A: *Miscel·lània Fort i Cogul*. Barcelona: Abadia de Montserrat.

— (1987). *La població de les vegueries de Tarragona, Montblanc i Tortosa, segons el fogatge de 1496.* Reus: Edicions Rosa de Reus: Associació d'Estudis Reusencs. (66)

LIAÑO MARTÍNEZ, Emma (1979). «Torres medievales en la desembocadura del Gaià». *Estudis Altafullencs* [Altafulla], núm. 3, p. 51-83.

MADOZ, Pascual (1849). *Diccionario geográfico-estadístico-histórico de España y sus posesiones de ultramar*. Madrid: Est. Literario-Tipográfico de P. Madoz y L. Sagasti, 1846-1850. 16 v.

— (1985). *Articles sobre el Principat de Catalunya, Andorra i zona de parla catalana del regne d'Aragó al 'Diccionario geográfico-estadístico-histórico de España y sus posesiones de Ultramar' de Pascual Madoz*. Facsímil de Madrid, 1849. Barcelona: Curial. 2 v.

MIQUEL, Marina; SANTESMASES, Josep; SAUMELL, Dolors (1999). *Els castells del Gaià*. Valls: Cossetània: Institut d'Estudis Vallencs: Centre d'Estudis del Gaià. (Les Guies; 1)

Montia, 2012 MONTIA GUTIÉRREZ, Antonio; MONTIA GUTIÉRREZ, M.ª Ángeles (2012). «El "Molí del Mig". Un molí hidràulic fariner medieval a la Riera de Gaià». *Estudis Altafullencs* [Altafulla], núm. 36, p. 47-62.

«Nomenament dels fochs de Catalunya segons les Corts de Cervera, les quals se celebraren en l'any MCCCLIX per lo rey En Pere Terç» (1856). A: BOFARULL Y MASCARÓ, Próspero de. *Censo de Cataluña ordenado en tiempo del rey don Pedro el Ceremonioso*: *Custodiado en el Archivo General de la Corona de Aragón.* Barcelona: Imprenta del Archivo. (Colección de Documentos Inéditos del Archivo General de la Corona de Aragón; 12)

PI I VIRGILI, Francesc (1986). «Rendiment fonètic de les vocals de doble obertura *e-o* al Baix Gaià». *Estudis Altafullencs* [Altafulla], núm. 10, p. 9-29.

Plànol Tamarit *Dirección General del Instituto Cartográfico. Provincia de Tarragona. Ayuntamiento de Tamarit. Escala de 1:25.000*. Plànol sense data. AHCT. [És útil el dibuix, però no es pot fer confiança als rètols, la majoria defectuosos]

Rafí i Blanch, Jaume (1985). *Apunts històrics de la Riera de Gaià*. La Riera de Gaià: Comissió de Festes del 175è Aniversari de la Santa Creu.

Ramon i Sumoy, Ricard (2012). *República, reforma i democràcia local*: *La Riera de Gaià (1931-1936)*. Valls: Cossetània.

Ramon i Vinyes, S.; Fuentes i Gasó, M. (1990). *Processos de l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura.

Recasens i Vives, Daniel (1985). *Estudi lingüístic sobre la parla del Camp de Tarragona*. Barcelona: Curial: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Rovira i Gómez, Salvador-J. (1978). *Los comerciantes de Altafulla (segunda mitad del siglo xviii)*. *Revista del Centre d'Estudis Altafullencs*, núm. 2, p. 29-92.

— (2005). *Els marquesos de la Bàrcena i la Riera de Gaià*. Valls: Cossetània.

— (2012). *Història del Baix Gaià*: *Edat moderna*. Valls: Cossetània.

Llista de noms

19 de Juliol, carrer del

Topònim que substituí el de *carrer Major* durant la Guerra Civil (DOGC, 24.3. 1937).

A Prop, el comellar [əɫ kumə'ʎa 'prɔp]

Dins la partida del Mas de Cendrós. Paral·lel al comellar Lluny, del qual es distancia uns cinc-cents metres. Acaba al riu. (2C).

Abadia, l' [łəβə'ðiə]

Al costat de l'església d'Ardenya. Ara deshabitada i bastant deteriorada.

Abadiota, l'

> «[…] está la puerta con la Plaza, de parte de atras con un cubierto dicho la Badiota» (ARXQ, doc. solt, s. d.).

Esmentada en una relació de cases d'Ardenya.

Abella, l'

> «lugar de la Riera y partida nombrada de la Avella» (FRH 6, registre 25, 3*v*, any 1772); «pessa de terra part horta y la major part montaña ab alguns olivers, […] situada en lo terme de Montoliu y de la Riera, y partida dita de la Abella. Terminava […] a mitgdia part ab la Aséquia major y part ab lo Moli y bassa del mateix molí» (*Llmajor* 47, 59, anys 1702-1835); «Pieza de tierra garriga dicha la Abella […] garriga en montaña» (*Cad.* 1840, 41); «otra pieza denominada de la Abella» (*MnR* 17, 35, any 1892).

Partida de terra, zona de regadiu i d'olivers, ubicada a l'antic terme de Montoliu. Fronterera amb Ardenya per la part oest, situada al sud i a l'oest de la partida de la Coma; s'estén fins a la Séquia, que fa de límit pel cantó sud. Recollida a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 15) i al de 1945 (*Amill.* 1945, 36), en què s'indica que és creuada per la carretera del Catllar o d'Ardenya (*Amill.* 1945, 36). També com a peça de terra.

Abella, el molí de l'

La data més antiga conservada es remunta al segle XIV. Va pertànyer al marquesat de la Bàrcena. L'edifici és de planta quadrangular amb la teulada a doble vessant. Al costat hi té la bassa. Actualment és anomenat *Molinet*. (2C).

> «Molendini qui vocantur de Zabeya habemus in castro de Monte Olivo […] pro priore Sti Petri de Cubelles […] et terminatur ex una parte cum camino quo vadit apud Castlario et aliis partibus cum honore Arnaldi Blanc de Ardenya» (*MnT* 1, 20 i 32, any 1332).

Abella, el tomb de l' [əɫ ˈtɔm də ɫəˈβɛʎə]

Revolt que fa la carretera del Catllar, entre la via del tren i el camí del Molinet o Molinant. Hi ha una torre mig caiguda que també dona nom a una partida de terra, l'Abella.

Abella, la torre de l' [ɫə ˈtɔrə ðə ɫəˈβɛʎə]

De planta rodona, mig caiguda. Voreja la carretera d'Ardenya. Fixen la seva construcció entre els segles X-XI (Liaño, 1979, p. 79). No està gens ben conservada. (2C).

Abelló

> «Dolores Ramon Abelló» (*BapR* 7, 192, any 1901).

abeurador

V. *Martí.*

Abeurador, l' [ɫəβuɾəˈðɔ]

Situat en una via urbana, el terra empedrat fa una baixada i allí hi havia l'abeurador públic, a més d'uns rentadors i una font, vora la síquia on ara hi ha un aparcament municipal. I al començament del poble per la part sud, a la placeta presidida per un plàtan de grans dimensions, hi hagué uns rentadors i abeuradors. També a la Bassota.

V. t. *Bassota.*

Abeurador, la baixada de l' [łə βəj'ʃaðə ðə łəβuɾə'ðɔ]
El 1972 és anotada la petició d'una passarel·la per travessar la baixada de l'Abeurador des del carrer Fondo fins al carrer Major, perquè quan plou recull les aigües dels carrers circumdants i no s'hi pot transitar (AcMR 7-1972).

Abeurador, el safareig de l' [əł səfə'ɾɛdʒ ðə łəβuɾə'ðɔ]
On ara hi ha un aparcament municipal.

Abós

«José Sebill Abós» (*ÒbtR* 14, 103*v*, any 1928).

Adrogueret, ca l' ['ka łəðɾuɣə'ɾɛt]
Casa del carrer de Sant Pau.

Adrogueret, la vinya de Ca l' [łə 'βiɲə ðə 'ka łəðɾuɣə'ɾɛt]
A la partida del Mas de Cendrós, vorejada al nord per la riba dreta del Gaià. N'hi ha una altra a la de Davant l'Església; són dues petites finques que travessen un camí que condueix a la Guardiola. I una darrera a Virgili[1].

Agna, ca l' ['ka 'łaŋnə]
Casa del carrer Major.

Agna, l'horta de Ca l' ['łɔɾtə ðə 'ka 'łaŋnə]
A la Sorra, limita amb la Síquia. Una altra al Reguerot[2], vorejada pel camí de l'Estació.

Agna, la vinya de Ca l' [łə 'βiɲə ðə 'ka 'łaŋnə]
Dins la partida del Torrent[1], afronta amb el camí Molinant.

Aguader

«Ludovicus Aguder, juratus Virgili faber lignum» (*MnT* 59, 20*v*, 128*v* i 279, anys 1633 i 1635); «Francesch Aguader, de les Cabeces parròquia de Vilabella habitant vuy en la Riera» (*MnR* 18, 70*v* i 106, any 1670); «Francesch i Jaume Aguader, fills» (*MnR* 18, 70*v* i 76*v*, any 1670); «Maria Aguadera muller que fou de Francesch Aguader» (*MnR* 18, 70, 71, 72 i 106*v*, any 1670); «Lluís Aguader» (*MnR* 18, s. f., any 1686); «Ludovicus Aguader» (CALP, doc. 44, any 1700); «Petrus Aguder et Maria Aguder conjuges agricole loci de Virgili» (*MnT* 67, doc. 53, any 1730); «Joseph Agudé, jove pagès del lloch de Virgili, fill de Josepha Agudé y Vellbé» (FNTORR 4397, 106, any 1756); «Bernat Agudé, pagès» (FNTORR 4397, 110, any 1756); «Miquel Aguader, fadrí adobador de

cànem» (FNTORR 4400, 17*v*, any 1761); «Joan Aguader, pagès» (FNTORR 4416, 114, any 1794); «Maria Aguadé» (*BapR* 15, 3, any 1809); «Gertrudis Aguadé» (*ÒbtR* 15, 58, any 1812); «Lluís Ayguadé» (*BapR* 15, 71, any 1818); «Maria Francisca Aguadé y Jané» (*BapR* 15, 66, any 1818); «Marianna Aguader» (*MatR* 9, 49, any 1825); «Lluís Aguader y Marquès, regidor segon» (*CapR*, 3*v*, any 1832); «Joan Aiguadé» (*BapR* 2, 202, any 1838); «Ramon Aguadé» (*BapR* 2, 231, any 1840); «Francisco Aguadé» (*BapR* 2, 272, any 1842); «Thomas Aguadé» (*BapR* 2, 272, any 1842); «Teresa Aguadé» (*BapR* 2, 287, any 1844); «Anna Aiguadé» (*BapR* 2, 312, any 1845); «Josepa Aguadé» (*BapR* 2, 347, any 1848); «Camilo Aguadé» (*BapR* 2, 380, any 1850); «Joseph Aguadé, fuster» (*BapR* 2, 380, any 1850); «Maria Ayguadé» (*BapR* 4, 12, any 1852); «Holegué Aguadé» (*BapR* 4, 63, any 1854); «Luis Aguado. Linda a cierzo con el huerto de […]» (CALP, doc. 1.110, any 1855); «Francisco Magrinyà y Ayguadé» (*MnR* 16, 44, any 1855); «Maria Aiguader» (*BapR* 4, 288, any 1863); «Francisca Aguadé» (*BapR* 5, 37, any 1867); «Jaime Torrebadell Aguadé, labrador» (*BapR* 7, 234, any 1905); «Enrique Aguadé Pié, labrador» (*BapAr* 1, 64*v*, any 1910); «Teresa Aguadé y Salvat» (*BapAr* 1, 64*v*, any 1910).

Aguaits, els

«Pessa terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida dels Aguaits» (*CapR*, 54*v*, any 1832).

Partida de terra.

Aguda

«que afrontatur a parte retro cum terris Joannis Aguda, agricola» (CALP, doc. 9, any 1722).

Aguiló

«Joan Aguiló» (*BapR* 4, 218, any 1860); «Francisca Aguiló y Solé» (*MnR* 16, 59, any 1866); «Maria Fábregas Aguiló» (*BapR* 7, 252*v*, any 1907).

Agustí, el comellar de l' [əł kumə'ʎa ðə łəɣus'ti]

A les Fontanilles, comença al camí de la Capellana, entre les terres de cal Joan de Pastor i de ca l'Espasa, i acaba al camí de les Fontanilles. (3C-3D).

Agustí, l'horta de l'

V. *Martí, l'horta de ca.*

Agustina, el corral de Ca l' [əł ku'rał də 'ka łəɣus'tinə]

Ja desaparegut. Era al carrer de la Síquia, entre el corral de Ca Bertran i el de la Tuies.

Agustinet, ca l' [ˈka łəɣustiˈnɛt]
Casa de la Placeta.

Agustinet, l'horta de l' [ˈłɔɾtə ðə łəɣustiˈnɛt]
Al Fondot. Són dues peces contigües, una de les quals limita pel cantó nord amb el camí d'Altafulla. També s'ho diu una propietat de ca Martí, al Racó de Martí, que per qui la treballava li aplicaven el seu renom.

Agustinet, la vinya de l' [łə ˈβiɲə ðə łəɣustiˈnɛt]
Finca bastant extensa, de més de dues hectàrees, situada a la partida de Mas de Damià; hi ha una caseta. N'hi ha una altra amb el mateix nom a les Fontanilles, una llenca allargassada al nord del camí de la Capellana.

Aibó

«Josefa Aibó» (*BapR* 6, 187, any 1884).

Aiguader
V. *Aguader*.

Aimat

«Magdalena Canals y Aimat» (*BapR* 15, 40, any 1814).

Aimeric

«Josep Aymerich, prebera» (*MnR* 16, 8*v*, any 1849).

Aineto

«Juaquina Aineto» (*BapR* 6, 177, any 1883).

Aixalà

«Joseph y Agna Aixalà y Ballester» (CALP, doc. 112, any 1849).

Ajuntament, l' [łəʒuntəˈmɛn]
Edifici de dues plantes situat a la plaça Major, cantoner amb el carrer dit igual que la plaça. De finals del segle XIX.

Alari

«Theresa Alari» (*ÒbtR* 11, 70, any 1828).

Alasà

«Antònia Alasà» (*BapR* 15, 37*v*, any 1814).

Albellons

«Pieza llamada Ovellons situada al Camino de Tarragona» (*Liq.* 1853, 1).

Topònim present també al terme de Constantí.

Albercoquer, l'hort de l'

«Pieza de tierra huerta dicha el Huerto del Abarcoquer […] lindante a levante con el camino de la huerta, a poniente con el Gayá» (*Cad.* 1840, 13*v*).

Albi, ca l' [ˈka ˈɫaɫβi]

Casa del carrer de Sant Antoni.

Albinyana

«Testes Guilelmus de Albiyana» (*MnT* 1, 16, any 1332); «Guilelmus Albiyana et uxor eius Arsendis de mansibus» (*MnT* 2, 47*v*, any 1347).

Albiol, ca l' [ˈka ɫəɫβiˈɔɫ]

Casa del nucli d'Ardenya.

Albornar

«Berengarius Aubornar, de Ardeya termini Monte Olivo et Antonia eius uxor» (*MnT* 1, 22*v*, any 1332); «Antònia, vídua de Berenguer Albornar» (*PergM*, any 1348).

Alcait, el molí de l'

«Y part ab lo dit Molinet nomenat Molí de l'Alcait, mediant la aséquia de dit Molinet» (*CapR*, 317, any 1832).

És el Molinet. (2C).

Alcover

«Bernardus Alcover termini castri de Monte Olivo» (*MnT* 2, full solt, any 1346).

Alegret

«Magdalena Alegret» (*MnR* 18, 89*v*, any 1670); «Llúcia Fortuny y Alegret» (*BapR* 15, 8*v*, any 1810); «Maria Alegret» (*ÒbtR* 15, 35*v*, any 1810); «Thecla Alegret» (*ÒbtR* 15, 78*v*, any 1814); «Joan Alegret» (*ÒbtR* 11, 140, any 1836); «Theresa Alegret» (*ÒbtR* 11, 140, any 1836); «Josep Alegret» (*BapR* 5, 5, any 1864); «Antònia Alegret» (*BapAr* 1, 11, any 1874).

Alegria, ca l' [ˈka ɫəɫəˈɣɾiə]
Casa del carrer Nou.

Aleix

«Maria Aleix» (*ÒbtR* 11, 1, any 1819).

Aleix, ca l' [ˈka ɫəˈɫɛjʃ]
Casa de la Placeta.

Aleix, la caseta de Ca l' [ɫə kəˈzɛtə ðə ˈka ɫəˈɫɛjʃ]
Al Revellar. (3E).

Aleix, l'horta de Ca l' [ˈɫɔɾtə ðə ˈka ɫəˈɫɛjʃ]
Pertany a la partida del Reguerot[1]; és una llenca de terra estreta que limita pel costat sud amb el camí de l'Estació.

Aleix, el tros de Ca l' [əɫ ˈtrɔz ðə ˈka ɫəˈɫɛjʃ]
Gairebé un ermot, situat a la partida del Camí de la Torre, no gaire distant del límit amb el terme d'Altafulla i del camí d'igual denominació que la partida.

Aleix, la vinya de Ca l' [ɫə ˈβiɲə ðə ˈka ɫəˈɫɛjʃ]
Bastant extensa, forma part de la partida de la Pallissa de l'Homs, limitada pel camí de la Torre.

Alemany

«Bonaventura Alemany, texidor de lli» (FNTORR 4413, 30.11.1782); «Joseph Alemany, texidor de lli» (FNTORR 4415, 102*v*, any 1790); «Bonaventura Alemany» (*ÒbtR* 15, 17, any 1809); «Rafel Alemany» (*MatR* 8 A, 5, any 1809); «Joseph Alemany» (*BapR* 15, 29*v*, any 1813); «Theresa Dalmau y Alemany» (*BapR* 15, 60, any 1817); «Josepa Alemany y Espina» (*BapR* 15, 66, any 1818); «Esteve Alemany, teixidor» (*MatR* 9, 49, any 1825); «Paula Alemany» (*BapR* 2, 96, any 1826); «Jaume Alemany» (*BapR* 2, 119, any 1828); «Anton Alemany» (*BapR* 2, 169, any 1831); «Joan Alemany» (*BapR* 2, 269, any 1835); «Francisca

Alemany» (*BapR* 2, 308, any 1845); «Ventura Alemany» (*ÒbtR* 11, 223, any 1849); «Maria Alemany» (*BapR* 4, 18, any 1852); «Maria Alamañ» (*BapR* 4, 46, any 1853); «Viuda Alemayñ» (*Tassació* 1854); «Pau Alemany» (*BapR* 4, 222, any 1860); «José María Alamany» (*NaixR* 11, 93, any 1926); «Montserrat Alamany» (*NaixR* 12, 8*v*, any 1928); «Jorge Alamany» (*NaixR* 12, 23*v*, any 1929).

Alemany, la vinya de l'

«Posesión nombrada viña de Alemay, situada a la partida la Casa Nova» (*Amill.* 1851, 41).

Aliança, l'

V. *Sant Antoni, el carrer de.*

Alies

«Pere Alies d'Ardenya, testes» (*MnT* 47, any 1578); «Bertomeu Alies de la quadra de Montoliu i Joan i Pere Alies d'Ardenya» (*PergM*, any 1564); «Maria Alies, vídua» (CALP, doc. 37, any 1622).

Aller

«Josepa Allé» (*BapR* 15, 22*v*, any 1812; 43*v*, any 1815); «Antònia Aller» (*BapR* 2, 82, any 1825); «Joseph Aller» (*ÒbtR* 11, 70, any 1828).

Almirall

«Mariano Almirall, mestre de casas» (*BapR* 4, 209, any 1860); «Pau Almirall» (*BapR* 4, 209, any 1860).

Aloi

«Maria Aloy» (*BapR* 15, 35*v*, any 1814); «Joseph Aloi» i «Jaume Aloi» (*BapR* 2, 8, any 1820); «Maria Aloi» (*BapR* 2, 21, any 1820); «Joseph Aloi» (*ÒbtR* 11, 9, any 1820); «Josepha Aloi» (*BapR* 2, 26, any 1821); «Maria Aloy» (*BapR* 2, 68, any 1824); «Joan Aloy» (*BapR* 2, 206, any 1832); «Antònia Aloy» i «Joseph Aloy» (*BapR* 2, 187, any 1836); «Ventura Aloy» (*ÒbtR* 11, 224, any 1849).

Alomar

«Johannes Olomar loci de Montoliu, Johannes Holomar» (*MnT* 23, quadern 1, f. 8*v*, quadern 1, f. 13, quadern 2, f. 30*v* i quadern 4, f. 12*v*, anys 1500, 1503 i 1507); «Anthonius Holomar, loci de Montoliu» (*MnT* 23, quadern 3, f. 28*v*, any 1502); «Anthonius Olomar» (*MnT* 23, quadern 2, f. 28*v*, 29 i 30*v*, any 1503); «Na Issabel Holomar del terme de Montoliu» (*MnT* 23, quadern 3, f. 5*v*, i quadern 3, f. 48*v*, anys 1505 i 1507); «Johannes Alomar et Ysabella eius uxor

loci Montis Olivi» (*MnT* 23, quadern 5, f. 4*v*, any 1508); «Antonius Alomar, Johan Alomar, e Gaspar Alomar e Pere Alomar fils de dit Anthoni Alomar» (*MnT* 23, quadern 5, f. 25, any 1509); «Àngela Olomar, muller de Martí Caldero sastre de Fariza» (*MnT* 28, s. f., any 1520); «Johannes Ollomar mansi de Montoliu» (*MnT* 28, s. f., any 1520); «Jaume Alomar» (*MnR* 18, 106, any 1670); «Maria Alomá» (*BapR* 2, 331, any 1847); «Ana Alomá» (*BapR* 2, 374, any 1849); «Antonio Alomà y Martí» (*MnR* 16, 70, any 1874); «José Alumá y Salvat» (*MnR* 16, 70 bis, any 1874); «Juan Alomá» (*BapR* 6, 53, any 1876); «Teresa Alomá» (*BapR* 6, 132, any 1881); «Fermín Alomá» (*BapR* 6, 183, any 1883); «Antonio Alomá Salvat, carpintero» (*BapR* 7, 227, any 1904).

Alós

«Joseph Alós» (*BapR* 2, 79, any 1825).

Altafulla, el camí d' [əɫ kəˈmi ðəɫtəˈfuʎə/ˌðaɫtəˈfuʎə]

A la part sud del terme, ressegueix el riu en direcció al poble d'on pren el nom. És el camí de Mas de Benet. (3E).

V. t. *Mas de Benet, el camí de*.

«Camí que va de la Riera a Altafulla» (*MnT* 67, doc. 2, any 1739).

Altarriba

«Maria Antònia Altarriba» (*NaixR* 17, 6, any 1948).

Altés

«Francisca Altés» (*BapR* 2, 6, any 1820); «Josepha Altés» (*BapR* 2, 26, any 1821); «Antònia Altés» (*BapR* 2, 47, any 1822); «Francisco Altés, mestre de minyons» (*MatR* 9, 46, any 1825); «Theresa Altès» (*BapR* 2, 95, any 1826); «Paula Altés» (*BapR* 2, 152, any 1830); «Margarida Altés» (*BapR* 2, 200, any 1837); «Joan Altés» (*ÒbtR* 11, 160, any 1839); «Maria Altés» (*ÒbtR* 11, 167, any 1840).

Altet

«Esteve Plana y Altet» (*BapR* 15, 14, any 1811); «Maria Altet» (*ÒbtR* 11, 56, any 1825); «Rosa Gaspà Altet» (*ÒbtR* 14, 34*v*, any 1909).

Altra Part de (o **del**) **Gaià, l'** [ˈɫaɫtrə ˈpar ðə/ðəɫ ɣəˈja]

Zona que engloba diverses partides de terra. Rep el nom per la seva situació topogràfica, a la riba dreta del riu, a l'altra banda del nucli de població. És un terreny de secà, cultivat de garrofers, avellaners i vinya (*Amill.* 1942, 23; *Amill.* 1945, 59 i 113).

«pessa de terra viña sita […] a la partida dita la altra part del Gayá […] afronta […] a tremuntana ab lo riu Gayá» (FNTORR 4423, 335*v*, any 1798); «Posesión nombrada Altre par del Gayá» (*Amill.* 1851, 15); «Poseción Altra part de Gayá» (*Liq.* 1853, 23); «En el pueblo de la Riera […] pieza de tierra […] á la otra parte del Gayá» (*MnR* 16, 78, any 1877).

Altra Part de (o **del**) **Gaià, el camí de l'** [əɫ kəˈmi ðə ˈɫaɫtrə ˈpaɾ ðə/ðəɫ ɣəˈja]

És camí de les Fontanilles. Segons l'*Amillaramiento* de 1945, travessa la partida de la Sorra (*Amill.* 1945, 15).

Altra Part de les Cases

«Posesión de la partida Altre part de las Casas» (*Amill.* 1851, 13).

Partida de terra.

Altra Part del Riu, el camí de l' [əɫ kəˈmi ðə ˈɫaɫtrə ˈpaɾ ðəɫ ˈriw]

És el camí de les Fontanilles.

Aluges

«Jaume Alujas d'Ardenya» (*MnR* 18, s. f., any 1687); «Manuel Alujes, teixidor, fill de Mariano Alujes, pagès, i de Maria Virgili, marit de Maràngela Alujes i Pagès» (FNTORR 4399, 69, any 1759); «Joan Alujes» (*ÒbtR* 15, 21*v*, any 1809); «Maria Alujes» (*ÒbtR* 15, 10*v*, any 1809); «Antònia Alujes» (*ÒbtR* 15, 47, any 1811); «Madalena Alujes y Llauradó» (*BapR* 15, 66, any 1818); «Joseph Aluges» (*ÒbtR* 11, 30, any 1823); «Manuel Aluges» (*ÒbtR* 11, 30, any 1823); «Joseph Aluyes» (*MatR* 9, 42, any 1825); «Pau Aluyas» (*MatR* 9, 43, any 1825); «Teresa Aluijas» (*ÒbtR* 11, 88, any 1831); «Joseph Aluges y Batlle, texidor» (*CapR*, 134, any 1832); «Hipòlit Alujas» (*BapR* 2, 271, any 1835); «Josepha Alujas» (*BapR* 3, 16, any 1851); «Maria Rosa Alujas» (*BapR* 4, 25, any 1852); «Esteve Alujas» (*BapR* 4, 153, any 1857); «Margarida Alujas» (*BapR* 4, 168, any 1858); «Francisca Alujas» (*BapR* 4, 169, any 1858); «Maria Aluges» (*BapR* 4, 293, any 1863); «Carlos Alujas» (*BapR* 5, 52, any 1868); «Jaime Alujas» (*BapR* 5, 82, any 1871); «Concepción Sanromá Alujas» (*BapR* 7, 202, any 1902); «José Sanromá Aluja» (*BapR* 7, 245, any 1906).

Alzinar, l' [ɫəɫziˈna]

Partida de terra, dita també *la Casa Nova*. Terra secana, plantada de vinya i garrofers, situada al nord-est del nucli de població, encerclada per la Séquia i el camí Vell de Valls. Per la banda oest, limita amb les partides de la Coma i de l'Abella. La carretera del Catllar la travessa d'est a oest. Algun document indica que pertany a l'antic terme de Virgili. A l'*Amillaramiento* de 1942, s'hi inventaria una propietat que limita al cantó nord amb el carrer de Sant Joan i una altra amb

les cases del carrer de l'Alzinar (*Amill.* 1942, 26 i 111), i amb el camp de futbol (*Amill.* 1945, 18). Es recull, però no sovint, el topònim en plural *els Alzinars* (*Amill.* 1945, 60). (1D-2D).

> «tierra hierma […] partida nombrada del Alzinar que linda a oriente con la carretera de Valls» (FRH 6, registre 25, f. 9, any 1772); «partida del Alsinà» (FRH 10, registre 4, f. 12*v*), any 1774); «viña plantada […] en la partida nomenada del Alsinà que afronta a sol ixent ab la carretera qui va a Valls» (FNTORR 4413, 4.12.1782); «un tros de terra[…] en la partida de l'Alsinà (CALP, doc. 1.105, any 1791); «Porció de terra […] una pallisa situada en lo terme de Virgili y partida lo Alsinà que és part y pertinències de […] la casa o masia de la Casanova» (*CapR*, 88*v*, any 1832); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida nomenada lo Alsinà o la Casa Nova» (*CapR*, 266, any 1832).

Alzinar, el carrer de l' [əɫ kə'rɛ ðə ɫəɫzi'na]

Via pública entre el carrer de Sant Jordi i el carrer de Sant Joan. Fa uns cinquanta anys, al nord d'aquest carrer, tot era vinya i conreu. Nom substituït pel de *carrer de Lenin* (DOGC, 24.3.1937), només durant la Guerra Civil. A la façana de la casa núm. 6 hi ha una representació de la imatge de sant Antoni.

> «una casa […] en lo nomenat lloch de la Riera y carrer del Alsinar» (FNTORR 4415, 24, any 1792); «Pati per fabricar casa, vuy clos de parets per tots costats menos al davant, situat al carrer dit del Alsinà» (*CapR*, 56, any 1832); «Joseph Rubira del Carré del Alsinà» (*ComptesR* 1, 9, any 1854); «Carré del Alsinà» (*Tassació* 1854); «En el pueblo de la Riera […] calle del Alsiná» (*MnR* 16, 70*v*, any 1874).

Alzineta, l'[1] [ɫəɫzi'nɛtə]

Cresta de muntanyeta, al peu del camí del Catllar, vora la Guardiola. Hi ha una torre i uns tallats de terra vermella.

Alzineta, l'[2] [ɫəɫzi'nɛtə]

Partida de terra, al sud-oest del nucli de la Riera. Dalt a muntanya hi havia plantades alzines; hi passa el camí de Tarragona. És un terreny de garrofers, vinya i olivers (*Amill.* 1945, 73, 81 i 112). Una afrontació d'una peça de terra d'aquesta partida és el camí del Pou (*Amill.* 1942, 137), i en la delimitació d'una altra propietat s'esmenta el terme de Tamarit (*Amill.* 1945, 95). (2C).

> «Posesión […] partida la Alzineta» (*Amill.* 1851, 45); «Poseción […] cituada a la Alsineta» (*Liq.* 1853, 30*v*).

Alzineta, el camí de l' [əɫ kə'mi ðə ɫəɫzi'nɛtə]

Dit també *el camí del Catllar* i *el camí del Tibidabo*. Passa pel mig de la Guardiola, continua fins al límit del terme amb Tamarit, empalma amb un camí que ve de Ferran i va cap al Catllar. Travessa les partides dites *l'Altra Part del Gaià* (*Amill.* 1945, 15), *la Baixada de Pou d'en Tus* (*Amill.* 1945, 58) i *la Sorra* (*Amill.* 1945, 74). (2C-2D).

Alzineta, la torre de l' [ɫə 'tɔrə ðə ɫəɫzi'nɛtə]

A la riba dreta del Gaià, inclosa en la partida de la Guardiola, sobre un turó de 113 metres. És una estructura de planta circular de 4,15 metres de diàmetre, amb parets de pedra lligada amb morter de calç i arena de riu de 105 centímetres de gruix. Fins a l'any 1987 es conservava una alçada de mur de 150 centímetres, però fou arrasada per una màquina excavadora i actualment només en resta la fonamentació (Fuentes, 1999, p. 45). (3C).

Amadeu, ca l' ['ka ɫəmə'ðɛw]

Al carrer de l'Alzinar. Al costat de cal Baldiri.

Amadeu de Ca la Ceba, ca l' ['ka ɫəmə'ðɛw ðə 'ka ɫə 'sɛβə]

Casa del carrer de l'Alzinar.

Amadeu de Ca la Ceba, l'horta de ['ɫɔɾtə ðə ɫəmə'ðɛw ðə 'ka ɫə 'sɛβə]

Situada a la partida de Pont d'en Tus, afronta amb el riu i el camí de l'Horta.

Amadeu de Cal Claro, ca l' ['ka ɫəmə'ðɛw ðə 'kaɫ 'kɫaɾu]

Casa del carrer de Sant Joan.

Amadeu Paleta, ca l' ['ka ɫəmə'ðɛw pə'ɫɛtə]

Casa del carrer de l'Alzinar. L'ofici del cap de la casa creà el renom, que sovint és esmentat de manera simplificada: *ca l'Amadeu*.

Amador, ca l' ['ka ɫəmə'ðɔɾt]

És el ferrer del poble, situat al carrer de la Placeta, dit ara *de Pau Casals*.

Amargall

«Benet Amargall» (*BapR* 2, 123, any 1828); «Pau Amargall» (*BapR* 2, 123, any 1828).

Amat

«Madalena Amat» (*MnR* 16, 7, any 1849).

Ambeu

«Ego Bertrandus Comes […] in exovario cum Eyambeu filia vestra uxorique mea» (*MnT* 1, 28*v*, XXVII, XX, any 1333); «Ambeu, uxor quondam Bertrandi Comes dicti termini (de Monte Olivo) sororem meam (Bernardus Virgili)» (*MnT* 2, 9, any 1346).

Americano, l'horta de l' [ˈłɔɾtə ðə łəməɾiˈkanu]
A la parada de Masdeu.

Ametller

«Josepa Ametller» (*BapR* 5, 16*v*, any 1865); «Josefa Atmeller» (*BapR* 5, 39, any 1867).

Amigó

«Anton Amigó» (*MnR* 16, 12*v*, any 1848); «Francisca Amigó» (*BapR* 4, 133, any 1857).

Amorosa, el mas de n'

«Quadam masiam in termino de Ardeya vocata lo Mas de n'Amorosa» (*MnT* 28, s. f., 16 novembre, any 1518).

Amparita, ca l' [ˈka łəmpəˈɾitə]
Casa del carrer de Sant Joan.

Andani

«Consuelo Andani Mompó» (*BapR* 7, 178, any 1900).

Andreni

«Francesch Andreni vicari de la Riera» (*MnR* 18, 102*v*, 121*v* i 146*v*, anys 1670 i 1672).

Andreu

«Maria Andreua» (*MnR* 18, 95, any 1670); «mosèn Francesch Andreu, vicari que fou de esta vila de la Riera» (*MnR* 18, s. f., any 1672); «Francisco Andreu, calceolarius lini, et Margarida eius uxor» (*MnT* 67, doc. 36, any 1729); «Jaume

Andreu, texidor de lli, natural de Bràfim, habitant avui en lo lloch de la Riera» (*MnT* 67, doc. 43, any 1730); «Pasqual Andreu, texidor de lli» (FNTORR 4400, 81, any 1761); «Joan Andreu, texidor de lli» (FNTORR 4415, 123, any 1790); «Margarida Andreu» (*ÒbtR* 15, 11*v*, any 1809); «Llúcia Andreu» (*BapR* 15, 5, any 1810); «Joan Andreu» (*BapR* 15, 35, any 1814); «Sabastià Andreu» (*ÒbtR* 11, 2, any 1819); «Theresa Andreu» (*BapR* 2, 104, any 1827); «Anton Andreu i Pasqual Andreu» (*CapR*, 22, any 1832); «Francisca Andreu» i «Joseph Andreu» (*BapR* 4, 51, any 1853); «Buenaventura Andreu y Mas, presbítero y regente […] de la Riera» (*MnR* 16, 62, any 1870); «Engràcia Andreu» (*BapR* 7, 86, any 1896).

Aner

«Joan Ané» (*ÒbtR* 15, 38*v*, any 1810); «Josepa Ané» (*BapR* 15, 14*v*, any 1811); «Isabel Ventura y Ané» (*BapR* 15, 37, any 1814); «Francisca Ané» (*ÒbtR* 15, 76*v*, any 1814); «Paula Ané» (*ÒbtR* 15, 80*v*, any 1814); «Magí Ané» (*ÒbtR* 15, 101, any 1816); «Pau Ané» (*BapR* 15, 58, any 1817); «Pau Aner» (*ÒbtR* 11, 14, any 1820).

Angeleta, ca l' [ˈka ɫəɲdʒəˈɫɛtə]

Casa del nucli d'Ardenya.

Anglada

«Anton Englada» i «Francisco Ynglada» (*ÒbtR* 11, 25, any 1822).

Anglès

«Anthonius Angles de la Riera» (*MnT* 23, quadern 18, f. 2, any 1502); «Teresa Anglès germanastra de Damià Anglès d'Ardenya» (*MnT* 67, doc. 108, any 1731); «Joseph Anglès, pagès de Montoliu» (FNTORR 4415, 154, any 1791); «Josep Anglès y Llima, pagès del lloch de Ardeña» (FNTORR 4421, 549, any 1796); «Jaume Anglès» (*ÒbtR* 15, 18*v*, any 1809); «Joan Anglès, de Montoliu» (*BapR* 15, 3*v*, any 1809); «Maria Anglès» (*ÒbtR* 15, 21, any 1809); «Theresa Anglès» (*ÒbtR* 15, 21*v*, any 1809); «Damià Anglès» (*ÒbtR* 15, 31, any 1810); «Margarida Anglès» (*ÒbtR* 15, 36, any 1810); «Andreu Anglès» i «Antònia Anglès» (*ÒbtR* 15, 48*v*, any 1812); «Paula Anglès» (*ÒbtR* 15, 59, any 1812); «Salvador Anglès» (*BapR* 15, 29, any 1813); «Pere Plana y Anglès» (*BapR* 15, 38*v*, any 1814); «Jordi Anglès y Cases, de Ardeña» (*BapR* 15, 45*v*, any 1815); «Francisca Anglés» (*ÒbtR* 15, 106*v*, any 1816); «Joseph Anglès» (*BapR* 15, 78, any 1819); «Anton Anglès» (*BapR* 2, 81, any 1825); «Anton Anglès y Llima y Teresa Anglès y Dalmau cònjuges del lloch de Ardeña» (*CapR*, 328, any 1832); «Camilo Anglès, pagès» i «Maria Rosa Inglès Fortuny» (*MatR* 9, 171, any 1850); «Carme Anglès» (*BapR* 4, 55, any 1854); «Pau Anglès» (*BapR* 4, 144, any 1857); «Dolores Anglès» (*BapR* 4, 181, any 1859); «Carlos Anglés» (*BapR* 5, 14*v*,

any 1865); «Joaquim Anglès» (*BapR* 5, 26*v*, any 1867); «Agustí Anglès y Virgili» (*BapAr* 1, 13*v*, any 1875); «Francisco Anglés, carpintero» (*MnR* 17, 12, any 1882); «Pere Anglés» (*BapR* 6, 229, any 1886); «Catalina Anglés y Estivill» (*BapAr* 1, 30, any 1888); «Josefa Anglès» (*BapR* 7, 17, any 1891); «María del Carmen Anglés y Estivill» (*BapAr* 1, 37, any 1893); «Carlos Inglés y Fortuny» (*MnR* 17, 49, any 1899); «Francisco Anglés Fortuny, carpintero» (*ÒbtR* 14, 3*v*, any 1902); «Salvador Anglés y Virgili» (*BapAr* 1, 52*v*, any 1902); «Maria Anglés» (*BapR* 7, 231, any 1905).

Anguela

«Jacinto Anguela» (*ÒbtR* 15, 20, any 1809); «Maria Anguela» (*ÒbtR* 15, 19, any 1809).

Anguera

«Bartolomeus Anguera, termini de Monte Olivo» (*MnT* 1, 19*v*, any 1332); «Simonis de Anguera termini castri de Monte Olivo et ego Erssendis eius uxor» (*MnT* 1, 33, any 1333; *MnT* 2, 9 i 27, any 1346); «Jacobus Angera habitator in domo d'en Jordà de Montholiu» (*ÒbtTm*, s. f., any 1523); «Joan Anguera del lloch de l'Alió, habitant en Virgili» (*MnT* 67, doc. 6, any 1729).

Ànimes, les

«Pieza nombrada las animas en la Riera» (*Amill.* 1851, 51).

Antesses

«Pere Johan Antesses de Montoliu» (*MnT* 23, quadern 3, f. 28, any 1506).

Antic Camí de la Torre, l'

V. *Mas de Benet, el camí de*.

Antic de Torredembarra, el camí [əɫ kəˈminˈtig də ɫə ˈtɔrə]

S'iniciava a l'extrem sud del poble. Ara va cap a la pallissa de l'Homs i continua en direcció a Altafulla. (3E).

Antiga de Tarragona, la carretera [ɫə kərəˈtɛɾənˈtiɣə ðə tərəˈɣɔnə]

Entre el Reguerot[1] i el Torrent[2], la carretera dita. S'agafava al mas de Benet. (2B).

Anton

«Juan Anton Ramon, labrador, expósito» (*BapR* 7, 226, any 1904); «Luis Anton» (*BapR* 7, 226, any 1904), «Luis Anton Guardis» (*ÒbtR* 14, 16*v*, any 1904).

Anton de Cal Figueres, l'horta de l' [ˈɫɔɾtə ðə ɫənˈtɔn də ˈkaɫ fiˈɣɛɾəs]
A Virgili[1], limita amb el nucli urbà i el camí del Cementiri. Era de cal Borràs.

Anton de Cal Fill, la vinya de l' [ɫə ˈβiɲə ðə ɫənˈtɔn də ˈkaɫ ˈfiʎ]
A la Pallissa de l'Homs. Vorejada pel camí que la separa del Racó de Martí.

Anton de Xorriu, ca l' [ˈka ɫənˈtɔn də tʃuˈriw]
A les Casetes.

Anton de Xorriu, la vinya de l' [ɫə ˈβiɲə ðə ɫənˈtɔn də tʃuˈriw]
A la Pallissa de Rull, al nord del camí Vell de Valls. Hi ha una caseta.

Antonet Catà, ca l' [ˈka ɫəntuˈnɛt kəˈta]
Casa del carrer de Sant Joan.

Antonet Catà, l'horta de l' [ˈɫɔɾtə ðə ɫəntuˈnɛt kəˈta]
Al Pont d'en Tus, afronta amb la Séquia.

Antonet Catà, el tros de l' [əɫ ˈtɾɔz ðə ɫəntuˈnɛt kəˈta]
Dins la partida de les Fontanilles.

Antonet Perico, ca l' [ˈka ɫəntuˈnɛt pəˈɾiku]
Casa del carrer de Sant Joan.

Antoni Valls, el mas d'

«Cum manso Anthonii Valls» (*MnT* 28, s. f., 16 setembre, any 1517).

Antonieta Claro, ca l' [ˈka ɫəntuniˈɛtə ˈkɫaɾu]
Casa del carrer de Sant Joan.

Antonieta Claro, l'horta de Ca l' [ˈɫɔɾtə ðə ˈka ɫəntuniˈɛtə ˈkɫaɾu]
Situada a la partida de la Sorra; és una petita franja que limita amb el camí de l'Horta. N'hi ha una altra a Ardenya, a la Sínia, que afronta pel sud-oest amb el riu.

Antonieta Claro, la vinya de Ca l' [ɫə ˈβiɲə ðə ˈka ɫəntuniˈɛtə ˈkɫaɾu]
Una d'ubicada a la partida de la Coma, és segmentada per la línia del tren, i una altra limita pel cantó nord amb el camí Vell de Valls. Posteriorment, totes dues passen a dir-se *la vinya del Senallero*. Hi ha una tercera vinya amb aquest nom a la partida de Davant l'Església i una darrera al Camí de Mas de Llagostera.

Aragó

«Arnaldus Aragó, habitator de Monte Olivo» (*MnT* 1, VI*v*, any 1332).

Aragonés

«Rdo. Juan Aragonés Font» (*ÒbtR* 14, 48*v*, any 1912).

Arall

«Maria Arall filla de Miquel Arall pajès i de Maria del lloch de la Riera» (*MnR* 18, 132*v*, any 1672); «Llorenç Arall fill de la Riera» (*MnR* 18, 133, any 1672); «Maria Arall filla de Llorens Arall pagès de la Riera i de Margarida llur muller» (*MnR* 18, s. f., any 1693); «Maria Arall vidua relicta Joanne Arall, heremita ermite [*sic*] Santa Margarite loci la Riera, filia Josephi Porta et Theresie» (*MnT* 67, doc. 1, any 1729); «Joseph Arall» (*BapR* 2, 80, any 1825).

Aranya, l' [łəˈrɟnə]

Renom personal.

Aranya, el corral de l' [əł kuˈrał də łəˈrɟnə]

S'hi aplica el renom del propietari, que era de la Nou de Gaià, raó per la qual també és dit *el corral de la Nou*. Situat a Ardenya, a la plaça de l'Església. Desaparegut.

Arbert

«Arnaldus Arberti, habitator termini de Monte Olivo […] Gueralda uxor Arnaldi Arberti, manssis de Virgili» (*MnT* 1, 16, 30 i 35*v*, any 1332).

Arboçar, l' [łəɾβuˈsa]

Partida de terra, encaixada entre la línia termenera de la Nou de Gaià, la carretera de la Nou i el camí de la Pobla, que la limita pel sud. Travessada per la línia del tren i el camí Molinant (*Amill.* 1942, 74). Una de les propietats afronta amb el camí de la Pobla (*Amill.* 1942, 67). Hi domina l'avellaner, el garrofer i la vinya. (1E). Topònim aplicat també a una peça de terra.

«vendo […] peciam terre, in loco vocato s'Arboza» (*MnT* 1, XIII, any 1333); «afrontan […] a tremontana en lo terme de la Nou» (*Valies* 414, any 1740); «altre pessa de terra dit lo Arbosà situada en dit terme [Virgili] […] afronta […] ab lo terme de Altafulla y part ab terme de la Nou» (*Valies* 414, any 1740); «pessa de terra campa dit lo Arbosà» (*Valies* 414, any 1740); «pessa de terra […] situada en lo terme de dit lloch de Virgili y partida nomenada lo Arbosà» (FNTORR 4416, 3*v*, any 1796); «Pessa de terra […] terme de Virgili y partida

de l'Arbossar que és part […] ab sa era y pallisa ab algunas oliveras […]» (*CapR*, 12*v*, 255 i 355*v*, any 1832); «Pieza de tierra dicha lo Arbosà [Virgili] […] a la partida del Pla» (*CadV* 1840, 1*v*); «Pieza de tierra olivar al Arbosà» (*CadV* 1840, 1*v*); «Pieza de tierra hierma a la partida del Arbosà» (*CadV* 1840, 6*v*); «Partida de l'Arbosà a Virgili» (CALP, doc. 111, any 1882).

Arboçar, el camí de l'

Esmentat a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 67).

Arboçar, el comellar de l' [əɫ kuməˈʎa ðə ɫəɾβuˈsa]

A la partida d'on pren el nom.

arbre

V. *Plaça*, *Safareig*.

Arcisa, ca l' [ˈka ɫəɾˈsizə]

Afèresi de *Narcisa*.

Arcisa, la vinya de Ca l' [ɫə ˈβiɲə ðə ˈka ɫəɾˈsizə]

A la Torreta, partida en dos bocins que separa la carretera de la Diputació. El tros situat més a l'est arriba fins a la séquia del Molí del Pas. A la mateixa partida, no gaire més al sud, hi ha una altra vinya —una part és horta—, que limita amb la dita carretera i amb el riu; entremig passa la mateixa séquia esmentada.

Ardenya [əɾˈðɛɲə]

V. t. «Introducció». (2C).

«loci de Ardena» (*MnT* 23, 10*v*, any 1500); «Ardeya» (*MnT* 28, s. f., 16 setembre, any 1517); «Ardeyña» (*Tassació* 1854).

Ardenya, d'

«Partida dita d'Ardenya Carrer Nou de la Riera» (CALP, doc. 92, any 1758).

Partida de terra.

Ardenya, el camí d' [əɫ kəˈmi ðəɾˈðɛɲə]

Per als rierencs, és la continuació del camí de l'Horta. Comença al Pont d'en Tus, a mitja distància entre la séquia del Molí i el riu Gaià. Va en direcció a Ardenya. Creua un ramal de la dita séquia i el camí de Mas de Cendrós, i enfila cap a aquell nucli de població, vorejant un bon tros la riba esquerra del Gaià. Rep també el nom de *camí de l'Horta* i *camí de la Sorra*. Per als habitants d'Ardenya és dit

el camí de la Riera. Consta a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 114). Amb el mateix nom hi ha diversos camins que condueixen a aquest punt d'on pren el nom, un dels quals és el que d'Ardenya arriba al riu. Creiem que amb alguna confusió és ressenyat en un capbreu com a *camí del Pont d'en Tus*.

> «Camí que va de la Riera a Ardenya» (*MnT* 67, any 1732); «Pessa de horta […] mediant lo camí que va a Ardeña» (*CapR*, 59*v*, any 1832); «ab lo camí que va a Ardeña nomenat del Pont d'en Tus» (*CapR*, 94, any 1832). (2C).

Ardenya, el carrer d'

> «calle dicha quien va a Ardeña […] de poniente con la acequia» (FRH 2, 33, f. 2, any 1769).

Ardenya, la carretera d' [łə kərəˈtɛɾə ðəɾˈðɛɲə]

Uneix els dos nuclis de població, la Riera i Ardenya, i continua cap al Catllar. Dita també *carretera del Catllar*. Esmentada a l'*Amillaramiento* de 1945 (*Amill.* 1945, 37).

Ardenya, l'església d' [łigˈgłɛziə ðəɾˈðɛɲə]

Són dues, situades a la plaça, una d'estil neoclàssic i l'altra d'arrels medievals, ambdues en mal estat de conservació. La darrera és més petita, d'estructura rectangular amb coberta de volta de canó i la porta d'entrada acabada amb arc de mig punt; a sobre hi té una espadanya, sense campana, que sembla que fou restaurada no fa gaire.

Ardenya, l'hort d'

> «Peça de l'hort d'Ardenya» (CALP, doc. 48, any 1711).

Ardenya, el molí d'

Es documenta la venda d'un molí situat a Ardenya (*PergM*, any 1348).

Ardenya, el molinet, d'

V. *Molinet*[1].

Ardenya, la palanca d' [łə pəˈłaŋkə ðəɾˈðɛɲə]

Planxa de fusta col·locada a la riba del Gaià, on acaba el camí que va al riu des de l'església d'Ardenya; queda entre l'horta de Cal Baró i la de Cal Salvat. La seva missió era resoldre la mancança de pont per poder passar a peu a l'altra riba. Dita també *la palanca del Salvat*, perquè fou qui la va pagar. N'hi havia d'altres dins el terme de la Riera.

Ardenya, el pou d' [əɫ ˈpɔw ðəɾˈðɛɲə]

A la plaça de l'Església del nucli d'on pren el nom. Abastia tot el veïnat. Quan es feu la Síquia d'obra, s'assecà.

Ardenya, el terme (o **la quadra d'Ardenya**)

[əɫ ˈtɛɾmə ðəɾˈðɛɲə / ɫə ˈkwaðɾə ðəɾˈðɛɲə]

V. t. «Introducció».

«In quadra d'Ardenya» (*MnT* 10, 25*v*, any 1410); «en lo terme o cuadra del lloch de Ardenya y partida dita lo canyar» (*Llmajor* 47, 40, any 1677); «Término de Ardeña» (*Amill.* 1855; *Amill.* 1945, 52).

Ardenya a la Vila del Catllar, el camí que va d'

«ab lo camí que va de Ardeña a la Vila del Catllar» (*Llmajor* 47, 40, any 1677).

Ardenya a Tarragona, el camí d'

«lo camí carrillé que va desde dit lloch de Ardeña a Tarragona» (*Llmajor* 47, 40*v*, any 1678); «corral y hera vella situat en lo terme de Ardeña y partida dita de detràs del Lloch. Terminava per junt a llevant ab lo camí que va de Ardeña a Tarragona» (*Llmajor* 47, 41, any 1692); «en lo terme de Ardeña, y partida dita de detràs del Lloch. Terminava per junt a llevant ab lo camí que va de Ardeña a Tarragona» (*Llmajor* 47, 41*v*, anys 1692-1835). (2B).

Segons que es desprèn del primer registre documental, era un camí carriller.

Ardenya-Vila

V. «Introducció». (2C).

Ardèvol

«Teresa Prats Ardèvol» (*ÒbtR* 14, 53, any 1913).

Ardits, cals [ˈkaɫz əɾˈðits]

Casa del carrer Nou.

Ardits, la barraca de Cals [ɫə βəˈrakə ðə ˈkaɫz əɾˈðits]

Barraca de pedra seca, situada a la partida de l'Arboçar, vora el límit amb el terme de la Nou de Gaià. (1E).

Ardits, l'horta dels [ˈɫɔɾtə ðəɫz əɾˈðits]

A l'Horta d'Ardenya, pel cantó nord voltada per la Séquia; hi ha un pinar. També al Fondot, limitada pel riu, per la carretera de la Diputació i per la Séquia.

La finca continua a l'altra banda de la dita carretera, ja dins les Hortes del Pont, i també voreja el Gaià.

Ardits, la pallissa de Cals [łə pəˈʎisə ðə ˈkałz əɾˈðits]
Dins de l'antic terme de Virgili. Ja no existeix.

Ardits, la vinya dels [łə ˈβiɲə ðəłz əɾˈðits]
Una a la partida del Pinyolenc, que per dos costats és vorejada pel camí del Clot de Torrell. Una altra a la partida de l'Arboçar, on una part de la propietat és ja dins el terme de la Nou de Gaià. Altres finques a la partida del Camí de la Pobla, dues de les quals limiten amb el camí que pren el nom de la partida. Un altre petit bocí limita amb les carreteres de la Diputació i de Torredembarra, a l'altra banda del qual ja es considera partida del Reguerot[1], on hi ha la resta de la petita propietat i una caseta. Una darrera, a la partida de les Fontanilles; la finca queda a banda i banda del camí que duu el nom de la partida.

Arenys

«Maria Arenys» (*BapR* 5, 95*v*, any 1872).

Argelí, ca l' [ˈka łəɾdʒəˈłi]
Casa del carrer Major.

Argelí, la caseta de Ca l' [łə kəˈzɛtə ðə ˈka łəɾdʒəˈłi]
A Santa Margarida. (3D).

Argelí, l'horta de Ca l' [ˈłɔɾtə ðə ˈka łəɾdʒəˈłi]
A la partida de la Sorra, voreja el riu i el caminet de l'Horta. Una altra al Fondot, que confronta amb el camí de Torredembarra, en el bocí del camí que circula per aquesta partida del Fondot.

Argelí, la vinya de Ca l' [łə ˈβiɲə ðə ˈka łəɾdʒəˈłi]
Pertany a la partida de Santa Margarida. En un punt del seu cantó nord travessa el camí de la Capellana.

Argilagós

«Jaume Argilagos, pagès de la Riera» (*MnR* 18, 99*v*, anys 1670 i 1693).

Argilaguer

«Teresa Argilaguer, vídua de Joan Pau Argilaguer pagès de la Riera» (*MnR* 18, s. f., any 1692).

Argilaguet

«Argelaguet» (*MnR* 18, 88, any 1670); «Isidro Argelagut» (*MnR* 18, 88, any 1670); «condam Joan Pau Argilaguet» (*MnR* 18, s. f., any 1692); «Rosalia Argilaguet» (*ÒbtR* 15, 8*v*, any 1809); «Paula Argilaguet y Cedó» (*BapR* 15, 37, any 1814); «Joseph Argilaguet» (*BapR* 15, 49, any 1816); «Maria […] Argilagueta» (*ÒbtR* 15, 133, any 1819); «Rita Argilaguet» (*ÒbtR* 11, 21, any 1822); «Maria Arguilaguet» (*BapR* 2, 95, any 1826); «Isidro Argilaguet» (*CapR*, 5, any 1832); «Antònia Argilaguet» (*BapR* 2, 384, any 1850); «Margarida Argilaguet, de Farran» (*BapR* 4, 4, any 1852); «Juan Argigalet» i «Dolores Argigalet» (*BapR* 7, 58, any 1894); «Juan Marqués Argilaguet, labrador» (*BapR* 7, 199, any 1901); «Juan María Argilaguet» (*NaixR* 17, 2, any 1947); «Antonio Argilaguet» (*NaixR* 17, 15, any 1949); «María Carmen Argilaguet» (*NaixR* 17, 27, any 1950).

Arís

«Francisco Arís Sanjuan» (*ÒbtR* 14, 35, any 1909).

Armengol

«Theresa Armengol» (*BapR* 15, 34*v*, any 1814); «Joan Armengol» (*ÒbtR* 15, 90, any 1815); «Maria Armengol» (*BapR* 2, 79, any 1825); «Pau Armengol» i «Magdalena Armengol» (*BapR* 4, 153, any 1857).

Armosa

«Maria Vila Armosa» (*MnR* 16, 16, any 1848).

Arnalic

«Josep Arnalich» (*BapR* 2, 179, any 1836); «Sebastiá Arnalich» (*BapR* 2, 179, any 1836); «Joan Arnalich» (*BapR* 2, 202, any 1838).

Arquebisbe, el molí de l'

«Molí de l'Arquebisbe» (*MnT* 28, s. f., 29 abril, any 1518).

Arrofat

«Ramon Arrofat, beneficiat de Tamarit» (*ÒbtR* 11, 53, any 1825).

Arsendis

«afrontatur cum orto Arsendis Martina» (*MnT* 2, 37*v*, any 1346).

Artigau

«Rosa Artigau» (*MatR* 9, 40, any 1825).

Arús

«Maria Arús» (*BapR* 15, 30, any 1813).

Asbert

«Ego Farrarius Asbert, mansis de la Riera, termini de Monte Olivo, et eius uxor Arsendis» (*MnT* 2, 4*v*, any 1346); «Arnaldus Asbert, mansibus termini de Monte Olivo» (*MnT* 3, 33*v*, any 1352).

Ascaso, el carrer d'

Topònim que substituí el de *carrer de Sant Pau* durant la Guerra Civil (DOGC, 24.3.1937).

Asenjo

«Ángel Asenjo Antón, Gefe de la Estación» i «Carmen Asenjo» (*BapR* 7, 178, any 1900).

Aseno

«Aseno uxor Bartholomei Pasqual» (*MnT* 10, 38*v*, any 1410).

Assumpta, ca l' [ˈka ɫəˈsuntə]

Casa del carrer Major.

Aulés

«Francisco Aulés Vallverdú, sillero» i «Isidro Aulés» (*BapR* 7, 279*v*, any 1911).

avellaners

V. *Metge Petit*, *Sardí*.

avinguda

V. *Catalunya*.

Babot

«Maria Bavot» (*BapR* 6, 236, any 1886).

Badia

«Maria Badia» (*ÒbtR* 15, 8, any 1809); «Theresa Badia de la Riera» (*BapR* 15, 12, any 1811); «Rosa Badia» (*BapR* 15, 54, any 1816); «Francisca Mercadé y Badia» (*BapR* 7, 190, any 1901).

Baiengs

«Raimundus Baiengs» (*MnT* 10, 26, any 1410).

Baies

«Dimito […] Baies fratri meo […]» (*MnT* 10, 26, any 1410).

Baix, el camí de
V. *B., el carrer de*.

Baix, el carrer de

«Una casa situada en la calle de Baios o sea de Abajo» (*CadV* 1840, 29*v*); «Una casa situada en la calle de Baios […] lindante de un lado con el Cementerio» (*CadV* 1840, 29*v*); «Una casa situada en el Camino de Baios […] dentro del Lugar» (*CadV* 1840, 31).

Baix, el rec de
V. *Comuna*[2].

baixada
V. *Abeurador*, *Bodega*, *Coix*, *Fondot*, *Rull*, *Sant Isidre*.

Baixada de Pou d'en Tus
Topònim esmentat com a partida de terra horta; una de les propietats limita amb el camí de l'Alzineta (*Amill.* 1945, 58). Possiblement es tracti d'una grafia errònia de *Pont d'en Tus*.

Baixada de Rull, el camí de la [əɫ kəˈmi ðə ɫə βəjˈʃaðə ðə ˈruʎ]
Des del camí de Mas de Llagostera enfila cap al nord, surt fora del terme en direcció a Vespella i al mas de Llagostera. També és conegut com *el camí de la Quadra*. (1D).

Baixada del Coix, la [łə βəj'ʃaðə ðəł 'kɔjʃ]

Partida de terra, plantada de vinya, que arriba fins a les cases del nucli urbà (*Amill.* 1945, 107).

Baixes

«Benita Baixes» (*BapAr* 1, 23*v*, any 1883).

Balanyà

«Anton Balenyà» (*BapR* 2, 56, any 1823); «Margarida Balanyà» (*BapR* 2, 211, any 1833); «Pere Balañà» (*BapR* 2, 381, any 1850); «Joseph Balañá» (*BapR* 4, 38, any 1853); «Rosa Balanyà» (*BapR* 4, 129, any 1856); «Francisca Balanyà» (*BapR* 4, 187, any 1859); «Miquel Balanyà» (*BapR* 4, 273, any 1862); «Dolors Balanyà» (*BapR* 5, 2*v*, any 1864); «Teresa Balanyà» (*BapR* 5, 24, any 1866); «Maria Balañá» (*BapR* 5, 79, any 1871); «Pedro Balanyá y Magrinyà» (*MnR* 16, 71, any 1875); «María de la Consolación Balañá» (*BapR* 6, 290, any 1890); «Flora Balañá» (*BapR* 7, 38, any 1893); «Pablo Balañá» (*BapR* 7, 40, any 1893); «Celestina Balañá» (*BapR* 7, 72, any 1895); «Benito Balañá» (*BapR* 7, 81, any 1895); «Maria del Pilar Balañá» (*BapR* 7, 138, any 1898); «Juana Balañá» (*BapR* 7, 194, any 1901); «Flora Balañá» (*BapR* 7, 234*v*, any 1905); «Miguel Balanyà Recasens» (*ÒbtR* 14, 24, any 1907); «Dolors Balañà» (*BapR* 7, 263, any 1909); «José Balañá» (*BapR* 7, 280*v*, any 1912); «Pedro Balanyà Rafí» (*MatAr* 3, 31, any 1920); «Bienvenido Balañá Rafí» (*ÒbtR* 14, 89, any 1924); «José María Balañá» (*NaixR* 11, 74*v*, any 1925); «Maria Balañá» (*NaixR* 11, 77, any 1925).

Balart

«Theresa Belart y Figuerola de la Riera» (*BapR* 15, 21*v*, any 1812); «Joseph Belart» (*ÒbtR* 15, 82, any 1814); «Antònia Belart y Navarro» (*BapR* 15, 48*v*, any 1816); «Teresa Balart» (*BapR* 2, 18, any 1820); «Antònia Belart» (*ÒbtR* 11, 32, any 1823); «Rafel Belart» (*BapR* 2, 192, any 1836); «Maria Belart» (*BapR* 2, 244, any 1841); «Carlos Belart» (*ÒbtR* 11, 174, any 1841); «Ventura Belar» (*BapR* 4, 61, any 1854); «Rafael Balart» (*Tassació* 1854).

Baldiri, cal ['kał βəł'diɾi]

Casa del carrer de l'Alzinar, al costat de ca l'Amadeu.

Baldiri, la vinya de Ca [łə 'βiɲə ðə 'ka βəł'diɾi]

Vora el molí de Fortuny i ben a prop del límit amb el terme del Catllar. Són dues finques que voreja el camí de Tarragona.

Baldric

«Joan Baldarich» (*Valies* 414, any 1740); «Isidro Baldrich, pagès» (FNTORR 4414, 10*v*, any 1785); «Joseph Baldrich, ferrer» (FNTORR 4415, 119*v*, any 1790); «Maria Antònia Baldrich» (*BapR* 15, 15, any 1811); «Gertrudis Baldrich» (*ÒbtR* 15, 55, any 1812); «Josep Baldrich, ferrer» (CALP, doc. 115, any 1825); «Maria Rosa Beldrich» (*BapR* 2, 156, any 1830); «Joseph Baldrich y Sedó, Pelegrí Mercader y Busquets, ferrers, y Maria Rosa Mercader y Baldrich, cònjuges, pare, filla y gendre» (*CapR*, 298, any 1832); «Bartomeu Beldrich» (*BapR* 2, 272, any 1842); «Isidro Baldrich» (*MnR* 16, 7*v*, any 1849); «Antònia Baldrich» (*BapR* 3, 6, any 1851); «Pau Baldrich» (*BapR* 3, 6, any 1851); «Antònia Maria Baldrich» (*BapR* 4, 31, any 1853); «Dolores Baldrich» (*BapR* 4, 44, any 1853); «Teresa Baldrich» (*BapR* 4, 46, any 1853); «Domingo Baldrich» (*BapR* 4, 86, any 1855); «Agna Maria Baldrich» (*BapR* 4, 110, any 1855); «Francisco Baldrich» (*BapR* 4, 127, any 1856); «Jaume Baldrich» (*BapR* 4, 127, any 1856); «Henrich Baldrich» (*BapR* 4, 171, any 1858); «Jaume Anton Baldrich» (*BapR* 4, 222, any 1860); «Maria Baldrich» (*BapR* 4, 268, any 1862); «Anna Maria Baldrich» (*BapR* 4, 269, any 1862); «Leonor Baldrich» (*BapR* 5, 16*v*, any 1865); «Rosalia Baldrich» (*BapR* 5, 40*v*, any 1868); «Margarita Baldrich» (*BapR* 5, 70*v*, any 1870); «Trinidad Baldrich» (*BapR* 5, 81, any 1871); «Ana Baldrich» (*BapR* 6, 5, any 1873); «Celestina Baldrich» (*BapR* 6, 27, any 1874); «Juan Baldrich y Fontanillas» (*MnR* 16, 71, any 1875); «Antonio Baldrich» (*BapR* 6, 151, any 1882); «Jaime Balderich» (*BapR* 6, 220, any 1885); «Rosalia Baldarich» (*BapR* 6, 259, any 1888); «Francisca Baldrich Fontanilles» (*BapR* 7, 170, any 1900); «Casimiro Baldrich» (*NaixR* 10, 13, any 1918); «Antònia Baldrich» (*NaixR* 11, 4, any 1919); «Juan Baldrich Fontanillas» (*ÒbtR* 14, 77*v*, any 1921).

Baldric, cal [ˈkał βəɫˈdɾik]
Casa del nucli d'Ardenya.

Baldric, la pallissa de Cal [ɫə pəˈʎisə ðə ˈkał βəɫˈdɾik]
Hi havia, a més de la pallissa, una era de terra. Al Mas Vell.

Baldric, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkał βəɫˈdɾik]
Al Mas Vell. Pel sud limita amb l'antic terme de Tamarit.

Baliu

«Joan Baliu, vicari perpetuo de la parroquial yglésia de la Riera» (*MatR* 9, 132, any 1840); «Rosa Baliu» (*ÒbtR* 11, 184, any 1842); «Rosa Baliu» (*BapR* 2, 363, any 1849); «Maurici Baliu» (*BapR* 3, 17, any 1851); «Rosa Baliu Jané» (*ÒbtR* 14, 12, any 1903); «José Carbonell Baliu» (*ÒbtR* 14, 50*v*, any 1913).

Balle

«Raimundus Balle de la Perera pro baiulo pro castellano de castro de Monte Olivo» i «Raymundus Balla» (*MnT* 2, 4*v*, 14*v*, 34*v*, 35*v*, 37, 39*v*, anys 1346 i 1347).

Ballerín

«Josefa Ballerín» (*BapR* 6, 172, any 1883).

Ballester

«Josep Ballester vicari de la Riera» (*PergM*, any 1615); «Hiacyntus Ballester de Virgili» (*MnT* 59, 21, 52*v* i 279, any 1633); «Francesch Ballester, del Mas terme de Montoliu» (*MnT* 59, 1, 123*v* i 278*v*, anys 1632 i 1635); «Teresa Ballestera, muller de Benet Ballester» (*MnR* 18, 86, any 1670); «Maria Ballester, filla de Hiacento Ballester pagès de Virgili i de Magdalena» (*MnR* 18, 110, any 1671); «Benet Ballester, vidu, fill de l'honorable Benet Ballester y de Tecla, tots de la Riera» (*MnR* 18, s. f., any 1685); «Hiacinto Ballester, pagès de Virgili» (*MnT* 67, doc. 6, any 1729); «Antònia Ballester, donzella de Virgili» (*MnT* 67, doc. 83, any 1731); «Jasinto Ballaste» (*Valies* 414, any 1740); «Rosa Ballesté» (*ÒbtR* 15, 63*v*, any 1812); «Benet Ballesté» (*BapR* 15, 27, any 1813); «Rosalia Ballesté» (*BapR* 15, 27*v*, any 1813); «Anton Ballesté» (*BapR* 15, 39, any 1814); «Theresa Ballester» (*BapR* 2, 13, any 1820); «Salvador Ballester» (*BapR* 2, 47, any 1822); «Rosaria Ballester» (*BapR* 2, 78, any 1825); «Francisco Ballester» (*BapR* 2, 85, any 1826); «Rosa Ballaster» (*BapR* 2, 96, any 1826); «Francisco Ballester de Virgili» (*CapR*, 7, any 1832); «Anton Ballester y Plana, pagès» (*CapR*, 143, any 1832); «Agna Ballester i Plana de Virgili» (CALP, doc. 112, any 1849); «Teresa Ballester i Figueras, vídua de Josep Ballester i Josep Ballester i Figueres» (CALP, doc. 112, any 1849); «Isidro Ballesté» (*BapR* 2, 384, any 1850); «Llorens Ballesté» (*BapR* 2, 384, any 1850); «Maria Ballesté» (*BapR* 4, 24, any 1852); «Lluís Ballesté» (*BapR* 4, 34, any 1853); «Rosaria Bellesté» (*BapR* 4, 46, any 1853); «Teresa Balasté» (*BapR* 4, 51, any 1853); «Tuyas Ballasté» (*BapR* 4, 64, any 1854); «Felícia Ballesté» (*BapR* 4, 133, any 1857); «Fèlix Ballesté» (*BapR* 4, 195, any 1859); «Maria dels Dolors Ballesté» (*BapR* 4, 243, any 1861); «Pau Ballester» (*BapR* 4, 292, any 1863); «Margarida Ballesté» (*BapR* 5, 13*v*, any 1865); «Miguel Ballasté» (*BapR* 5, 81*v*, any 1871); «José Ballesté y Figueras, labrador» (*MnR* 16, 70, any 1874); «Maria Dolores Ballesté» (*BapR* 7, 19, any 1892); «Matias Ballesté» (*BapR* 7, 78, any 1895); «Antònia Ballesté» (*MnR* 17, 48, any 1895); «Antònia Ballesté Sanromà» (*BapR* 7, 279*v*, any 1911); «Maria Ballesté Borrás» (*ÒbtR* 14, 44, any 1911).

Balló

«Antònia Balló Prats» (*ÒbtR* 14, 52, any 1913).

Baltasar, ca [ˈka βəłtəˈza]
Casa del carrer de la Placeta.

Baltasar, l'horta de [ˈłɔɾtə ðə βəłtəˈza]
Ubicada a la partida de l'Horta, fita amb la Séquia.

Bambo

«Florencio Fenero Bambo, empleado de la vía-férrea» (*BapR* 7, 271*v*, any 1910).

Bandellons, cal [ˈkał βəndəˈʎɔns]
Casa del carrer de Sant Antoni. Havia estat una fonda.

Baradat

«a meridie cum terris Marci Baradad» (CALP, doc. 3, any 1669); «Anton Varedat, mestre de casas» (FNTORR 4402, 185*v*, any 1764); «Joseph Baradat, comerciant» (FNTORR 4416, 64, any 1795); «Francisco Baradad» (*MnR* 16, 9, any 1859).

Barado, l'horta del [ˈłɔɾtə ðəł βəˈɾaðu]
Són diverses peces, no contigües. Una, vora la Comuna[2], limitada per l'horta del Mas de Cendrós, la Séquia i el camí d'Ardenya; un bocí és pinar. Una altra a les Hortes del Molinet, entre els dos punts limítrofs darrers dits, a més del camí del Molinet per la part est. Una tercera, que també rega de la Séquia, és a l'Horta d'Ardenya. Una quarta, a la Sorra, afronta amb el camí de l'Horta, el del Catllar i la Séquia, que la separa de les terres del mas de Cendrós. Una darrera, a l'Horta, al costat dret de la Séquia; dues parts de la finca limiten amb el camí de l'Horta.

Barber, cal [ˈkał βəɾˈβe/βəɾˈβɛ]
Casa del carrer Fondo, coneguda com a *cal Pinyol*. És obvi que el nom deriva de l'ofici. Altres barbers han estat al carrer Nou, ca Marian i cal Batalla; al carrer de Sant Antoni, cal Menut, i al carrer de Sant Joan, cal Tesso.

Barceló

«Guillemus Barzaló de Soltrera, termini castri de Monteolivo et uxor eius Romia» (*MnT* 1, 8*v*, VI*v*, XVIII, XIX*v*, anys 1332 i 1333); «Guilelmus Barzelo» (*MnT* 10, pergamí coberta, any 1410); «Rosa Barceló» (*BapR* 2, 236, any 1840); «Jaime Barcheló Blanchar» (*BapR* 7, 294*v*, any 1914).

Bardet

«Pere Bardet fill de Bernat Verdet y na Bella, de Campanyac, regne de França» (*MnT* 28, s. f., any 1520).

Bardina

«Maria Bardina» (*BapR* 15, 32, any 1813); «Teresa Bardina» [difunta] (*MnR* 17, 49, any 1899); «Carmen Padrell Bardina» (*BapR* 7, 247, any 1907).

Barenys, cal [ˈkaɫ βəˈɾɛɲtʃ]
Casa del petit nucli habitat de Virgili.

Barenys, la barraca de [ɫə βəˈrakə ðə βəˈɾɛɲtʃ]
Barraca de pedra seca situada a l'Arboçar, a la vinya del mateix propietari. (1E).

Barenys, el cau de [əɫ ˈkaw ðə βəˈɾɛɲtʃ]
A la partida de l'Arboçar.

Barenys, l'horta de [ˈɫɔɾtə ðə βəˈɾɛɲtʃ]
A l'antic terme de Virgili, afronta amb la carretera de la Diputació i amb el Torrent[2]. I també dins la partida del Racó de Martí, tocant a la carretera de la Diputació.

Barenys, els olivers de [əɫz uɫiˈβɛz ðə βəˈɾɛɲtʃ]
Paradons plantats amb aquesta espècie sota del nucli de Virgili. Afronten amb la carretera de la Diputació i amb el camí que condueix a aquest llogaret.

Barenys, el tancat de [əɫ təŋˈkad də βəˈɾɛɲtʃ]
A Virgili[1]. Era un hort voltat de parets, situat al camí que des del cementiri[1] condueix al nucli habitat de Virgili, dit *camí de Virgili*, ara intransitable.

Barenys, la vinya de [ɫə ˈβiɲə ðə βəˈɾɛɲtʃ]
A l'Arboçar, sobrepassa el límit del terme i s'endinsa un bocí dins el de la Nou de Gaià; la línia termenera la limita per dos costats. Per la banda sud, ressegueix el camí de la Pobla.

Bargalló

«Josep Barguelló, sastre» (FNTORR 4415, 100*v*, any 1790); «Maria Bargalló» (*ÒbtR* 15, 4, any 1809); «Llúcia Bargalló» (*BapR* 15, 9, any 1810); «Joseph Ber-

galló» (*ÒbtR* 15, 130*v*, any 1819); «Pere Bergalló» (*ÒbtR* 15, 130*v*, any 1819); «Pau Bergalló» (*ÒbtR* 11, 23, any 1822); «Ramon Bergalló» (*BapR* 2, 64, any 1824); «María Dolores Bergalló» (*BapR* 2, 271, any 1835); «Margarida Bergalló» (*BapR* 2, 214, any 1838); «Maria del Carme Bargalló» (*BapR* 2, 337, any 1847); «Francisca Bargalló» (*BapR* 2, 378, any 1850); «Joan Bargalló, sastre» (*BapR* 4, 9, any 1852); «Teresa Bargalló» (*BapR* 4, 19, any 1852); «Magdalena Bargalló» (*BapR* 4, 119, any 1856); «Venceslao Bargalló» (*BapR* 4, 175, any 1858); «Josefa Bargalló» (*BapR* 5, 93*v*, any 1872); «Gertrudis Bargalló» (*BapR* 6, 282, any 1889); «Antonio Bargalló» (*BapR* 7, 17, any 1891); «Enrique Bargalló [aplicat a una dona]» (*BapR* 7, 50, any 1894); «José Bargalló» (*BapR* 7, 206, any 1902); «Venceslao Bargalló Ferré» (*MatAr* 3, 28, any 1917); «Maria de la Cinta Bargalló» (*NaixR* 10, 29, any 1918); «Enriqueta Bargalló» (*NaixR* 11, 14, any 1920); «Teresa Bargalló» (*NaixR* 11, 72*v*, any 1925); «Antonio Bargalló Dalmau» (*ÒbtR* 14, 103, any 1928).

Baró, cal [ˈkał βəˈɾɔ]

Casa del carrer Fondo.

Baró, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkał βəˈɾɔ]

A l'Horta d'Ardenya en són dues i ambdues limiten pel cantó sud amb el riu. La més gran, situada més vora el nucli de població, afronta per l'oest amb el camí d'Ardenya i pel nord amb la Séquia. La segona passa a ser de cal Camirlo. N'hi ha una altra a Virgili[1], vorejada pel Torrent[2]. I una darrera a la Sorra, coneguda també com *l'horta de Cal Terrafeta*.

Baró, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkał βəˈɾɔ]

A la partida del Torrent[1], la via del tren la divideix en dues parts desiguals. N'hi ha una altra a la Sorra, un extrem de la qual quasi voreja la carretera del Pont.

barraca

V. *Ardits*, *Barenys*, *Cisco de Bellver*, *Conxita*, *Falet*, *Feliça*, *Mitgers*, *Pansona*, *Reding*, *Samerlí*, *Segués*, *Teret*, *Tesso*, *Xatxo*.

Barraca de la Polla, el camí de la [əł kəˈmi ðə ɫə βəˈrakə ðə ɫə ˈpɔʎə]

La barraca que dona nom al camí és fora del terme. Els rierencs el coneixen més com *l'Antic Camí de la Torre*.

Barrera

«Joan Barrella» (*BapR* 15, 5*v*, any 1809); «Maria Barrera» (*ÒbtR* 15, 36*v*, any 1810); «Joan Barrera, mestre de miñons» (*BapR* 15, 17, any 1811).

Barriac

«Jaume Barriach» (*ÒbtR* 15, 39, any 1810); «Maria Barriach» (*ÒbtR* 15, 39, any 1810); «Bortomeu Barriach» (*ÒbtR* 11, 44, any 1824); «Pau Barriach» (*ÒbtR* 11, 44, any 1824); «Joan Barriach, fadrí pagès» (*MatR* 9, 47, any 1825); «Maria Berriach» (*BapR* 2, 173, any 1831); «Bartomeu Barriach Sirvent, pastor, y Antònia Barriach y Miracle» (*CapR*, 17, any 1832); «Maria Francisca Berriach» (*BapR* 2, 266, any 1835); «Ramon Berriach» (*BapR* 2, 213, any 1838); «Joseph Barriac» (*BapR* 2, 335, any 1847); «Mariana Barriach, vídua» (CALP, doc. 110, any 1855); «Antònia Borriach» (*BapR* 5, 12, any 1865); «Margarida Borriach» (*BapR* 5, 12*v*, any 1865); «Josefa Barriach» (*BapR* 5, 31, any 1867); «Pedro Barriach» (*BapR* 6, 70, any 1877); «Antònia Barriach, difunta» (*MnR* 17, 27, any 1890); «Carmen Barriach» (*BapR* 7, 247, any 1907); «Juan Barriach» (*BapR* 7, 274*v*, any 1911); «José Barriach» (*BapR* 7, 297, any 1915); «Josefa Barriach» (*NaixR* 10, 9, any 1917).

Barriac, cal [ˈkaɫ βəriˈak]

Casa del carrer Major.

Barriac, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ βəriˈak]

A la partida de l'Horta. És una franja allargassada i estreta.

Barriac, la vinya del [ɫə ˈβiɲə ðəɫ βəriˈak]

Terreny situat a la partida del Torrent[1], al nord de la via del tren. Fou una pedrera i, un pic abandonada, fou convertida en camp de futbol per al jovent del poble. Un petit bocí queda al sud de la dita via. Hi ha una altra vinya amb aquest nom a la Coma, a banda i banda de la via del tren; afronta pel nord-est amb el camí Vell de Valls.

Barris

«Ventura Barris, spardanyer» (*MnR* 18, s. f., any 1691); «Joseph Barris, espardenyer de Virgili, de la Riera, fill de Ventura Barris» (*MnT* 67, doc. 38, any 1729; doc. 48, any 1730); «Maria Barris» (*ÒbtR* 15, 10, any 1809); «Joseph Solé y Barris» (*BapR* 15, 59*v*, any 1817); «Josepa Barris» (*ÒbtR* 15, 121*v*, any 1818); «Joseph Barris» (*ÒbtR* 11, 13, any 1820); «Rosa Barris» (*ÒbtR* 11, 204, any 1847).

Barrot

«Maria Barot» (*BapR* 6, 203, any 1884; *BapR* 7, 92, any 1896; *BapR* 7, 163, any 1899).

Barrut, l'horta d'en

«terminatur cum orta d'en Barrut» (*MnT* 2, 37*v*, any 1347).

Barullas

«Maria Barullas» (*MatR* 9, 169, any 1850).

Barzal

«Guilelmus Barzal, testes» (*MnT* 1, 8*v*, XXVII, any 1332).

bassa

La importància del cultiu de cànem feu que proliferessin les basses on amarar aquest vegetal. Només se'n conserven dues, una a l'horta de Ca Queralt o de Damià, a Ardenya, i l'altra a l'horta de Ca Martí.

V. t. *Comú*, *Lluís*, *Molí*, *Molí del Mig*.

Bassa

«Guilelmus ça Bassa, testes» (*MnT* 1, 8*v*, XXVII, any 1332).

Bassa, la

«partida de la Bassa» (FRH 6, registre 25, f. 11*v*, any 1772); «Una parada de terra […] situada en lo terme de Virgili y partida nomenada la Bassa» (*CapR*, 162*v*, any 1832); «Otra piesa llamada la bassa» (*Liq.* 1853, 2*v*).

Inventariada a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 35). Recollida com a partida i com a peça de terra.

Bassa, el camí de la

«Afronta a sol ixent ab lo camí de la Bassa» (*CapR*, 355, any 1832); «Camino que va a la Bassa» (*CadV* 1840, 32).

Bassa, l'horta de la

«Otra piesa nombrada Horta de la Basa» (*Liq.* 1853, 38).

Com a partida de terra, a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 69).

Bassa de Maideu, la

Partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 133).

Bassa del Mas d'en Cendrós, la

«Partida dita la Bassa del mas d'en Cendrós» (*MnT* 67, doc. 121, any 1732).

Bassal de Virgili, el

«Pieza de tierra dicha lo Bassá de Virgili» (*CadV* 1840, 20*v*).

basseta

V. *Salvat.*

Bassota, la [łə βə'sɔtə]

A la Costeta, sota el Matadero, amb uns rentadors públics, el 1930. Calia pujar unes escales per anar fins al carrer de l'Alzinar. Antigament hi havia una bassa de cànem.

Bassota, el safareig de la [əł səfə'rɛdʒ ðə łə βə'sɔtə]

A la Bassota. (2D).

Bastaix, cal ['kał βəs'tajʃ]

Casa d'Ardenya.

Bastaix, la vinya de Cal [łə 'βiɲə ðə 'kał βəs'tajʃ]

Dins la partida del Mas Vell.

Batalla

«Antònia Batalla» (*BapR* 2, 257, any 1842); «Maria Batalla» (*BapR* 4, 17, any 1852); «Salvadó Batalla» (*BapR* 4, 17, any 1852); «Rosa Batalla» (*BapR* 4, 84, any 1855); «Marian Batalla» (*BapR* 4, 137, any 1857); «Teresa Batalla» (*BapR* 5, 24, any 1866); «María de los Dolores Batalla» (*BapR* 5, 33, any 1867); «Juan Batalla, albañil, del Catllar» (*BapR* 5, 60*v*, any 1869); «Pablo Batalla» (*BapR* 6, 9, any 1873); «Fulgencio Batalla» (*BapR* 6, 28, any 1874); «Tecla Batalla» (*BapR* 6, 37, any 1875); «Esperanza Batalla» (*BapR* 6, 80, any 1878); «Bernardo Batalla» (*BapR* 6, 126, any 1881); «Rosalia Batalla» (*BapR* 6, 165, any 1883); «Buenaventura Franqués y Batalla, labrador» (*BapR* 7, 177, any 1900); «Juan Batalla y Anglés» (*ÒbtR* 14, 60, any 1915); «María del Carmen Batalla» (*NaixR* 12, 10*v*, any 1928).

Batalla, cal ['kał βə'taʎə]

Casa del carrer Fondo. Eren barbers.

Batalla, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ βəˈtaʎə]

A la partida de l'Abella. La via del tren separa un bocí de la finca. Pel cantó sud, limita amb la carretera del Catllar.

Batalla del Catllar, la vinya del [ɫə ˈβiɲə ðəɫ βəˈtaʎə ðəɫ kəʎˈʎa]

Situada a la partida del Mas de Cendrós. Confronta amb el Gaià.

Batel

«Bernardus Batel, quondam, castri de Monte Olivo» (*MnT* 1, 18, 37, any 1332); «vendo vobis Raimundus Batel» (*MnT* 1, 37*v*, xx*v*, any 1333).

Batet

«Juan Batet, texidor de lli» (FNTORR 4413, 4.12.1782); «Francisca Batet y Mercadé» (*BapAr* 1, 6, any 1871); «Baldiri Batet natural del Mas de l'Aragonès» (*BapR* 6, 7, any 1873); «Bernardo Batet» (*BapR* 6, 7, any 1873); «Antonio Batet» (*BapAr* 1, 11*v*, any 1874); «Maria de la Providència Batet y Mercadé» (*BapAr* 1, 11*v*, any 1874); «Carlos Batet y Dalmau» (*BapAr* 1, 12, any 1874); «Baudilio Batet, labrador, natural del Mas de l'Arbonès» (*BapR* 6, 30, any 1875); «María del Carmen Batet» (*BapR* 6, 30, any 1875); «Eugenio Batet» (*BapR* 6, 59, any 1877); «Pablo Batet» (*BapR* 6, 59, any 1877); «Juan Batet […] [de Mas de l'Aragonès]» (*BapR* 6, 64, any 1877); «Sebastián Batet» (*BapR* 6, 96, any 1879); «Ramon Batet» (*BapR* 6, 105, any 1879); «Maria Batet» (*BapR* 6, 125, any 1880); «Beatriz Batet» (*BapR* 6, 164, any 1883); «Carmen Batet» (*BapR* 6, 171, any 1883); «Francisco Batet» (*BapR* 6, 207, any 1885); «Alego Batet» (*BapR* 6, 250, any 1887); «Antònia Batet» (*BapR* 6, 293, any 1890); «José Batet» (*BapR* 7, 93, any 1896); «Marina Batet» (*BapR* 7, 100, any 1896); «José Batet Dalmau, labrador» (*BapR* 7, 174, any 1900); «Esperanza Batet» (*BapR* 7, 216, any 1902); «Mercedes Batet» (*BapR* 7, 219, any 1903); «Pablo Batet» (*BapR* 7, 229, any 1904); «Eugenio Batet» (*BapR* 7, 235, any 1905); «Teresa Batet» (*BapR* 7, 237*v*, any 1905); «Filomena Batet» (*BapR* 7, 250*v*, any 1907); «Francisca Batet» (*BapR* 7, 254, any 1907); «Ramon Batet» (*BapR* 7, 265*v*, any 1909); «Baudilio Batet» (*BapR*7, 276, any 1911); «Salvador Batet» (*BapR* 7, 280, any 1911); «Carmen Batet» (*BapR* 7, 285*v*, any 1912); «Baldirio Batet» (*BapR* 7, 291*v*, any 1914); «Juan Batet» (*BapR* 7, 291*v*, any 1914); «Dolores Batet» (*BapR* 7, 292*v*, any 1914); «Francisco Batet» (*BapR* 7, 293, any 1914); «Antonio Batet» (*NaixR* 9, 87, any 1916); «María del Carmen Batet» (*NaixR* 12, 31*v*, any 1930); «Roser Batet» (*NaixR* 13, 14*v*, any 1934); «Maria Batet» (*NaixR* 14, 17, any 1935); «Eloy Batet» (*NaixR* 17, 5, any 1948); «Maria Rosa Batet» (*NaixR* 17, 12*v*, any 1948); «Jorge Batet» (*NaixR* 17, 28, any 1950).

Batista

«Manuela Batiste» (*BapR* 15, 46*v*, any 1815); «Magí Batista» (*BapR* 2, 301, any 1845); «Mercedes Escudé Batista» (*BapR* 7, 236*v*, any 1905).

Batlle

«Josep Batlle, texidor de lli, vuy habitant en lo lloch de la Riera» (FNTORR 4399, 121, any 1759); «Joan Batlle, texidor de lli» (FNTORR 4414, 165, any 1789); «Joan Batlle, teixidor» (CALP, doc. 73, any 1809); «Joseph Batlle» (*ÒbtR* 15, 11*v*, any 1809); «Francisco Cedó y Batlle» (*BapR* 15, 31, any 1813); «Josepa Balle» (*BapR* 15, 68, any 1818); «Maria Batlle» (*MatR* 9, 46, any 1825); «Margarida Batlle» (*BapR* 2, 133, any 1829); «Joan Batlle, hereus de» (*CapR*, 9, any 1832); «Josepa Batlle» (*ÒbtR* 11, 201, any 1846).

Batlle, casa

«Casa Batlle» (*Tassació* 1854).

Baturro, el [əɫ βə'turu]

Aplicat a la primera persona de parla castellana que, al segle XX, vingué a residir al poble. A la Guerra de 1936-1939, va despenjar, tirant-la a terra, la campana de l'església, que fou fosa per fer bales.

Bau

«Confrontatur cum honore Simonis de Anguera et cum Raymundo Bau de Monte Olivo» (*MnT* 2, 9, any 1345).

Baucerenys

«en Guillem Baucerenys faça .I. hapocha a·n Pere Gras de Virgili […]» (*MnT* 2, full solt 9, any 1345).

Baudili, cal ['kaɫ βəw'ðiɫi]

Una altra manera de pronunciar el nom de *cal Baldiri*.

V. t. *Baldiri, cal*.

Bayot

«Sebastián Bayot, labrador» (*MatAr* 3, 3*v*, any 1873).

Beco, cal ['kaɫ 'βɛku]

Casa del nucli d'Ardenya, ensorrada, el corral de la qual fou adquirit amb la intenció de convertir-lo en escoles. No es construïren. Era situada davant de l'Església.

Belart

V. *Balart*.

Belena

«Petrus Belena de mansis de Monteolivo et Saura eius uxor» i «Testes Petrus Beylena» (*MnT* 1, 16 i 10, VII, VII*v*, anys 1332 i 1333); «Petrus Balena et uxor eius Saura de Monte Olivo» i «Arnaldus Balena et uxor eius Guilelma de mansibus termini de Monte Olivo» (*MnT* 2, 13 i 46*v*, anys 1346-1347).

Bellmunt

«Teresa Bellmunt i Ribes, muller de Rafel Bellmunt, pagès d'Ardenya» (FNTORR 4399, 56, any 1759); «Joseph Bellmunt» (*ÒbtR* 15, 8*v*, any 1809); «Theresa Bellmunt» (*ÒbtR* 15, 13*v*, any 1809); «Andreu Bellmunt» (*BapR* 15, 7, any 1810); «Anton Bellmun» (*ÒbtR* 15, 54*v*, any 1812); «Rafel Bellmun» (*ÒbtR* 15, 54*v*, any 1812); «Joan Bellmun» (*ÒbtR* 15, 56, any 1812); «Josefa Bellmunt» (*ÒbtR* 15, 61*v*, any 1812); «Paula Bellmunt» (*BapR* 15, 50, any 1816); «Jordi Vallmunt» (*ÒbtR* 15, 123, any 1818); «Paula Villmunt» (*BapR* 2, 35, any 1822); «Antònia Vellment y Puig» (*BapR* 2, 76, any 1825); «Paula Vellmun» (*MatR* 9, 46, any 1825); «Miquel Vellmunt» (*BapR* 2, 140, any 1829); «Rosalia Bellmunt» (*BapR* 2, 198, any 1832); «Ventura Bellmunt» (*BapR* 2, 228, any 1833); «Filomena Bellmunt» (*BapR* 2, 204, any 1838); «Maria Bellmunt» (*MatR* 9, 170, any 1850); «Joaquima Bellmunt» (*BapR* 4, 97, any 1855); «Paula Vallmunt» (*BapR* 4, 165, any 1858); «Irena Vellmunt y Magriñá» (*BapAr* 1, 1*v*, any 1868); «Jorge Vellmunt, labrador» (*MnR* 16, 61*v*, any 1868); «Tomàs Vellmunt y Mercadé» (*BapAr* 1, 7*v*, any 1872); «Cristóbal Bellmunt» (*BapAr* 1, 20*v*, any 1881); «Rosa Bellmunt y Ferrando» (*BapAr* 1, 22, any 1882); «Juaquima Bellmunt» (*BapR* 6, 149, any 1882); «Juan Bellmunt» (*BapAr* 1, 25, any 1884); «Pedro Bellmunt y Ferrando» (*BapAr* 1, 25, any 1884); «Irena Bellmunt» (*BapAr* 1, 54*v*, any 1903); «Josefa Bellmunt Espina» (*ÒbtR* 14, 86, any 1923).

Belluga

«Teresa García y Belluga» (*BapR* 15, 69*v*, any 1818).

Bellver

«Jacobus Balver» (*MnT* 59, 23 i 279, anys 1633 i 1635); «Francesch Bellver de la Riera» (*MnR* 18, 100*v* i 131*v*, any 1670); «Francesch Ballver fadrí pagès de la Riera, fill de Francesc i Margarida» (*MnR* 18, 131*v* i 132, anys 1672 i 1686); «Francesch Vallver, pagès de la Riera» (*MnR* 18, s. f., any 1685); «Francesch Bellvé y Marian Bellvé, pare y fill respective pagesos del lloch de Ardenya» (*MnT* 67, doc. 25, any 1729); «Marian Ballvé regidor major d'Ardenya» (*MnT* 67, doc. 29, any 1729); «Mariano Vallvé» (FNTORR 4399, 42, any 1760); «Maria Plana y Vallvé» (FNTORR 4399, 185, any 1760); «Anton Ballbé, pagès del lloch de Ardeña» (FNTORR 4415, 3, any 1790); «Joan Bellbé, pagès del lloch de Ardeña» (FNTORR 4416, 16*v*, any 1794); «Esteve Vallvé, pagès» (FNTORR 4423, 192, any 1798); «Jaume Vallvé» (*ÒbtR* 15, 2*v*, any 1809); «Marina Vall-

vé» (*ÒbtR* 15, 2*v*, any 1809); «Pau Valver» (*ÒbtR* 15, 26*v*, any 1809); «Joseph Vallvé, de Ardeña» (*BapR* 15, 1, any 1810); «Rosa Vallvé de les cases de Montoliu» (*ÒbtR* 15, 32, any 1810); «Paula Vallvé» (*ÒbtR* 15, 40*v*, any 1811); «Thecla Vallvé» (*ÒbtR* 15, 53*v*, any 1812); «Marian Vallvé» (*ÒbtR* 15, 55*v*, any 1812); «Antònia Vallvé» (*BapR* 15, 25, any 1813); «Anton Vallvé» (*BapR* 15, 29, any 1813); «Rosalia Vallvé» (*BapR* 15, 36, any 1814); «Antònia Ballvé» (*ÒbtR* 15, 97, any 1815); «Maria Vallvé» (*BapR* 15, 59*v*, any 1817); «Joan Ballbé» (*BapR* 15, 66*v*, any 1818); «Joseph Bellvé» (*ÒbtR* 15, 127, any 1819); «Mariano Vallvé» (*ÒbtR* 15, 132, any 1819); «Francisca Bellver» (*BapR* 2, 39, any 1822); «Rosària Vallver» (*BapR* 2, 44, any 1822); «Joseph Vellver» (*BapR* 2, 76, any 1825); «Theresa Vallver» (*MatR* 9, 40, any 1825); «Clemència Bellver» (*MatR* 9, 48, any 1825); «Antònia Vellver» (*BapR* 2, 126, any 1828); «Miquel Vallvé» (*BapR* 2, 173, any 1831); «Isidro Ballvé y Nin, pagès» (*CapR*, 363, any 1832); «Martín Vallvé» (*BapR* 2, 259, any 1835); «Rafel Vallvé, pagès» (*ÒbtR* 11, 152, any 1838); «Josepa Vallvé» (*BapR* 2, 250, any 1841); «Salvador Vallvé» (*BapR* 2, 280, any 1843); «Francisco Vallvé» (*BapR* 4, 90, any 1855); «Sebastià Vallvé» (*BapR* 4, 90, any 1855); «Oleguer Vallver» (*BapR* 4, 292, any 1863); «Sebastiana Vallvé» (*BapR* 5, 6*v*, any 1864); «María de los Dolores Vallvé» (*BapR* 5, 64*v*, any 1870); «Pedro Vallvé, labrador» (*MatR* 10, 28*v*, any 1875); «Modesto Vallvé, farmacéutico» (*BapR* 6, 271, any 1888); «Concepción Vallvé» (*BapR* 6, 295, any 1890); «Encarnación Vallvé Vidal» (*MatAr* 3, 21, any 1899); «Tecla Vallvé y Virgili» (*ÒbtR* 14, 7, any 1902); «Concepción Virgili Ballbey» (*BapR* 7, 259*v*, any 1908); «Rosa Vallvé Martí» (*MatAr* 3, 24*v*, any 1908); «Encarnación Vallvé» (*BapAr* 1, 63, any 1909).

Bellver, el carrer d'en

«Casa situada al referit lloch de Ardeña y en lo carrer nomenat d'en Bellbé» (FNTORR 4420, 278, any 1794; 445, any 1795).

Bellver, mas de

«Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu […] afronta hereus de N. Ballbé, pagès del mas dit de Ballbé» (*CapR*, 94, any 1832).

Benac

«Antònia Benach» (*BapR* 2, 51, any 1823); «Antònia Banach» (*BapR* 2, 118, any 1828).

benefici nomenat

V. *Mas de Benet*.

Beneficiat, l'hort del

«e ab l'ort del beneficiat» (*MnT* 28, s. f., 23 març, any 1519).

Benet

«Hermana Carmen Benet y Palau» (*ÒbtR* 14, 61*v*, any 1916).

Benet, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ βəˈnɛt]
A Virgili[1].

Benet, el mas de

«pessa de terra campa y montaña […] situada en lo terme de la Riera y partida dita la cometa de l'Infern. Terminava […] a ponent ab lo riu Gaya y a tramontana ab las del Benefici del Mas de Benet» (*Llmajor* 47, 61, anys 1715-1835).

Desaparegut. Situat no gaire distant de la muntanya de l'Homs. Hi havia un corral i una era. La terra era part secana i part regadiva. Pertanyia a cal Castellví, de Tarragona. (3E).

Berengueres, les

«Pieza de tierra dicha las Berengueras [Virgili] […] lindante […] a cierzo con el camino que va a la Balsa» (*CadV* 1840, 6).

Bergueta

«Joan Bergueta d'Altafulla propietari a Montoliu» (*MnT* 23, quadern 2, f. 23, any 1503).

Bernadet, ca (o **cal**) [ˈka/ˈkaɫ βəɾnəˈðɛt]
Conegut també, encara que menys habitual, com a *cal Jutge*, perquè ho era. Situat al carrer de Sant Antoni.

Bernadet, el cau de Ca (o **Cal**) [əɫ ˈkaw ðə ˈka/ˈkaɫ βəɾnəˈðɛt]
No gaire distant de l'Alzineta[1], pertany a la partida del Mas de Cendrós.

Bernadet, l'horta de Ca (o **Cal**) [ˈɫɔɾtə ðə ˈka/ˈkaɫ βəɾnəˈðɛt]
Situada a la partida de Mas de Benet.

Bernadet, la vinya de Ca (o **Cal**) [ɫə ˈβiɲə ðə ˈka/ˈkaɫ βəɾnəˈðɛt]
En diversos punts del terme. Una, a la partida del Mas de Cendrós. Una altra, a la del Camí de la Pobla, voreja pel cantó sud el camí del Forn Rajoler. Una tercera, a la partida del Camí de la Torre, que limita amb el camí que pren el nom de la partida; hi ha una caseta.

Bernat

«José María Berná» (*NaixR* 12, 19*v*, any 1929); «Montserrat Berná» (*NaixR* 12, 44*v*, any 1932); «Rafael Bernad» (*NaixR* 14, 41, any 1937).

Bertran

«Raymundus Bartran, de la Riera» (*MnT* 59, 279*v*, any 1635); «Josephus Bertran, testes» (CALP, doc. 3, any 1669); «Joseph Bertran, pagès de la Riera» (*MnR* 18, 119*v* i 127, anys 1672 i 1689); «Maria Bertran i Sales, vídua de Josep Bertran de la Riera» (CALP, doc. 95, any 1712); «Joanne Bertran» (*MnT* 67, doc. 22, any 1729); «Joan Bertran» (*Valies* 414, any 1740); «Maràngela Bertran» (FNTORR 4399, 159, any 1760); «Tecla Suñer y Bertran» (FNTORR 4399, 160, any 1760); «Joseph Bertran» (FNTORR 4403, 25*v*, any 1765); «Francisca Bertran» (*BapR* 15, 1*v*, any 1809); «Anton Bertran» (*ÒbtR* 15, 34*v*, any 1810); «Raymunda Bertran» (*BapR* 15, 24*v*, any 1813); «Maria Bertran» (*ÒbtR* 15, 85, any 1814); «Joan Bertran» (*BapR* 15, 42*v*, any 1815); «Paula Bertran» (*ÒbtR* 15, 110, any 1816); «Joseph Bertran» (*BapR* 15, 61, any 1817); «Rosa Cedó y Bertran» (*BapR* 15, 63, any 1817); «Agustí Bertran» (*BapR* 15, 72, any 1819); «Rosalia Bertran» (*ÒbtR* 15, 127*v*, any 1819); «Salvador Bertran» (*BapR* 2, 15, any 1820); «Pau Bertran» (*BapR* 2, 47, any 1822); «Antoni Bertran» (*MatR* 9, 46, any 1825); «Joseph Bertran y Sedó. Pagès del lloch de la Riera» (*CapR*, 45, any 1832); «Anton Bertran y Sedó. Pagès» (*CapR*, 80, any 1832); «Joseph Bertran y Soler, texidor» (*CapR*, 255, any 1832); «Jaume Bertran» (*BapR* 2, 253, any 1834); «Magdalena Bertran» (*BapR* 2, 199, any 1837); «Mariagna Bertran» (*MatR* 9, 166, any 1850); «Maria Antònia Bertran» (*BapR* 3, 9, any 1851); «Munda Bertran» (*BapR* 4, 43, any 1853); «Josepa Bertran» (*BapR* 4, 128, any 1856); «Antònia Bertran» (*BapR* 4, 200, any 1859); «Maria Agna Bertran» (*BapR* 5, 25*v*, any 1866); «Teresa Bertran» (*MnR* 17, 7, any 1879); «Luis Bertrán» (*BapR* 6, 148, any 1882); «Gerardo Bertrán» (*BapR* 6, 218, any 1885); «Margarita Bertran» (*BapR* 6, 304, any 1890); «Francisco Bertran» (*BapR* 7, 34, any 1893); «Antònia Bartran» (*BapAr* 1, 47*v*, any 1901); «Pablo Bertrán» (*BapR* 7, 191, any 1901); «Laura Bertran» (*BapR* 7, 195, any 1901); «José Bertrán» (*BapR* 7, 243*v*, any 1906); «Mus Bertrant Plana, labrador» (*BapR* 7, 259*v*, any 1908); «Francisca Bertrán» (*BapR* 7, 261*v*, any 1909); «Pedro Bertrán» (*BapR* 7, 283*v*, any 1912); «Margarita Bertrán» (*NaixR* 10, 5, any 1917); «Joaquín Bertrán» (*NaixR* 11, 16, any 1920); «Maria Bertrán» (*NaixR* 11, 47, any 1923); «José María Bertrán» (*NaixR* 11, 69, any 1925); «Dolores Bertrán» (*ÒbtR* 14, 94*v*, any 1925); «Juan Bertrán Sedó» (*ÒbtR* 14, 94*v*, any 1925); «Josefa Bertrán» (*NaixR* 11, 92, any 1926); «Francisco Bertrán» (*NaixR* 12, 35, any 1930); «Rosalia Bertran» (*NaixR* 12, 43*v*, any 1932); «Luis Bertrán» (*NaixR* 13, 15, any 1934).

Bertran, ca (o **cal**) [ˈka/ˈkał βəɾˈtɾan]

Casa de la Placeta.

Bertran, el corral de Ca (o **Cal**) [əɫ kuˈraɫ də ˈka/ˈkaɫ βərˈtran]
Al carrer de la Síquia, entre els corrals de Cal Fèlix i de Ca l'Agustina.

Bertran, l'era de Cal [ˈɫɛɾə ðə ˈkaɫ βərˈtran]
A la mateixa partida que l'horta de Ca Bertran —Camí de l'Horta o l'Horta— i a tocar de la síquia. De ben segur que era enrajolada i bastant gran; hi havia una pallissa. (2D).

Bertran, l'horta de Ca (o **Cal**) [ˈɫɔɾtə ðə ˈka/ˈkaɫ βərˈtran]
Al Camí de l'Horta o l'Horta, afronta amb el camí que pren el nom de la partida i amb la Séquia. També més al nord, n'hi ha una a la Sorra; l'horta arriba fins a la riba esquerra del riu. I una darrera a la partida del Fondot.

Bertran, la pallissa de Ca [ɫə pəˈʎisə ðə ˈka βərˈtran]
Tocant el nucli urbà, bastant a la vora del plataner que hi ha plantat a l'entrada del poble pel cantó sud. (2D).

Bertran, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ βərˈtran]
Al Revellar; limita amb el camí de Torredembarra. N'hi ha una altra a la Pallissa de Rull, vorejada pel terme i camí de Vespella. Una bona part de la finca queda dins el dit municipi veí. Trobem una altra vinya al Clot de Torrell[2], que afronta amb el camí d'Altafulla, que ressegueix la partió. I una altra al Camí de la Pobla, un tros erm, l'extrem nord del qual afronta amb el camí que pren el nom de la partida. També una altra a la partida del Torrent[1]. N'hi ha una darrera a Ardenya, un bocí de la qual és separada per la carretera del Catllar; per la part sud, confronta amb el camí d'Ardenya, i s'hi inventaria una caseta.

Besacier

«Felip Besacier» (*MnR* 16, 23, any 1830).

Besora

«Guilelmus Besora, habitator castri de Monte Olivo» (*MnT* 1, 24*v*, any 1332); «Encarnación Besora» (*BapR* 6, 271, any 1888); «Maria Pàmies Besora» (*BapR* 7, 227*v*, any 1904).

Bessó

«Juan Bessó Capdevila, labrador» (*MatAr* 3, 32, any 1922).

Bessó, el

«Pere Plana dit lo Bassó, pagès» (FNTORR 4415, 124, any 1790).

Bienvenido, cal [ˈkaɫ ˌβjɛmbəˈniðu]

Casa del carrer Major. Dit també *cal Sereno* (Ramon, 2012, p. 56).

Bigons

Recollit com a partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 60).

Bigons, els

«Petiam terram cum oliveros dicta los Bigons» (*MnT* 59, 380*v*, any 1636).

Bilbao

«María del Carmen Bilbao» (*NaixR* 11, 96, any 1927); «Antònia Bilbao» (*NaixR* 12, 31, any 1930); «Rosé Bilbao» (*NaixR* 12, 42, any 1932); «María Rosario Bilbao» (*NaixR* 16, 10, any 1941).

Bitllot, el [əɫ βiʎˈʎɔt]

Renom personal. La seva constitució física recordava una bitlla.

Blanc

«Arnaldi Blanc de Ardenya» (*MnT* 1, 20, 32, any 1332); «Arnaldus Blanch termino de Monte Olivi et ego Erssendis eius uxor d'Ardenya» (*MnT* 1, 22, 33, 36, XIX, any 1333); «Guillemonus Blanch, Petrus Blanch habitator de Virgili» (*MnT* 1, 22, 33, VI, XVIII*v*, any 1333); «Petrus Blanch habitator de Monte Olivo et Guillerma eius uxor» (*MnT* 1, 34, any 1333); «Joan Blanch […] habitant en les Cases de Virgili» (*ÒbtR* 15, 6, any 1809); «Joseph Blanch» (*BapR* 15, 8, any 1810); «Margarida Blanch» (*BapR* 15, 29, any 1813); «Paula Blanch» (*ÒbtR* 15, 79, any 1814); «Anna Maria Blanch y Piñol» (*BapR* 15, 51, any 1816); «Pere Blanch» (*BapR* 15, 51, any 1816); «Ramon Blanch» (*BapR* 15, 55, any 1816); «Nicaci Blanch» (*BapR* 2, 57, any 1823); «Bortumeu Blanch» (*BapR* 2, 97, any 1826); «Pau Blanch» (*BapR* 2, 299, any 1844); «Juan Blanch, texidor» (*MatR* 9, 166, any 1850); «Salvadó Blanch, texidó» (*BapR* 3, 8, any 1851); «Teresa Blanch» (*BapR* 3, 9, any 1851); «Magdalena Blanch» (*BapR* 3, 12, any 1851); «Anton Blanch, pagès» (*BapR* 3, 16, any 1851); «Maria Blanch» (*BapR* 4, 5, any 1852); «Jordi Blanch» (*BapR* 4, 88, any 1855); «Antònia Blanch» (*BapR* 4, 96, any 1855); «Macià Blanch» (*BapR* 4, 131, any 1856); «Casimiro Blanch» (*BapR* 4, 137, any 1857); «Isidro Blanch» (*BapR* 4, 188, any 1859); «Sebastià Blanch» (*BapR* 4, 211, any 1860); «Josepa Blanch» (*BapR* 4, 273, any 1862); «Matilde Blanch» (*BapR* 4, 282, any 1862); «Maria del Carme Blanch» (*BapR* 4, 297, any 1863); «Rafel Blanch, Regent» (*MnR* 16, 56*v*, any 1863); «Rosa Blanch»

(*BapR* 5, 23, any 1866); «Cayetano Blanch» (*BapR* 6, 84, any 1878); «Felipa Blanch» (*BapAr* 1, 19*v*, any 1879); «Emilio Blanch» (*BapR* 6, 100, any 1879); «Carmen Blanch» (*BapR* 6, 128, any 1881); «Jaime Blanch» (*BapR* 6, 146, any 1882); «Josefa Blanco» (*BapR* 6, 183, any 1883); «Gorge Blanch, labrador» (*BapR* 6, 185, any 1884); «Dolores Blanch» (*BapR* 7, 81, any 1896); «Maria Teresa Blanch» (*BapR* 7, 156, any 1899); «Magín Blanch Suñé» (*BapAr* 1, 54*v*, any 1903); «Francisco Blanch» (*BapR* 7, 233*v*, any 1905); «Carmen Blanch» (*BapR* 7, 249, any 1907); «Alberto Blanch» (*BapR* 7, 281, any 1912); «Jorge Blanch» (*BapR* 7, 282, any 1912); «Pablo Blanch» (*BapR* 7, 284*v*, any 1912); «Beatriz Blanch» (*BapR* 7, 294, any 1914); «Rafael Blanch Gatell, pbro.» (*ÒbtR* 14, 58*v*, any 1915); «Magdalena Blanch Ventura» (*ÒbtR* 14, 59*v*, any 1915); «Salvador Blanch Salvat» (*MatAr* 3, 31*v*, any 1921); «Juan Blanch» (*NaixR* 11, 23*v*, any 1921); «José Blanch» (*NaixR* 11, 55, any 1924); «Maria Teresa Blanch» (*NaixR* 11, 87, any 1926); «Maria Blanch y Salvat» (*ÒbtR* 14, 103*v*, any 1928); «Asunción Blanch» (*NaixR* 16, 9, any 1940); «María Dolores Blanch» (*NaixR* 16, 49, any 1947); «José María Blanch» (*NaixR* 17, 17*v*, any 1949).

Blanchar

«Jaime Blanchar» (*BapR* 7, 294*v*, any 1914).

Blanco

V. *Blanc*.

Blet

«Pau Blet, tutor dels menors Blet, del terme de Montoliu» (*MnR* 18, 101*v*, any 1670).

Boada

«Lo reverent Pere Boada» (*MnR* 18, 110, any 1671); «Magdalena Buada, relicta del quondam Samsó Boada imeginari en lo terme de Virgili» (*MnR* 18, 120, any 1672); «Paula Boada y Plana» (*BapR* 15, 24*v*, any 1813); «Josepha Boada» (*ÒbtR* 11, 53, any 1825); «Francisco Boada» (*ÒbtR* 11, 195, any 1845); «Maria Buada» (*BapR* 6, 181, any 1883); «Nicasio Boada, labrador» (*BapR* 6, 210, any 1885); «Salvador Boada» (*BapR* 6, 210, any 1885).

Bodega, la baixada de la [ɬə βəj'ʃaðə ɬə βu'ðɛɣə]

V. *Era, el camí de l'*.

Bofarull

«Ramona Bufarull» (*BapR* 2, 364, any 1849); «Rimunda Bofarull» (*BapR* 3, 2, any 1851); «Maria Bofarull» (*BapR* 4, 35, any 1853); «Munda Bufarull» (*BapR* 4, 43, any 1853); «Joan Bofarull» (*BapR* 4, 122, any 1856).

Boixadós

«Maria Escardó Boixadós» (*BapR* 7, 198, any 1901); «Maria Escardó Boixerós» (*BapR* 7, 230, any 1905).

Boja, la sínia [łə ˈsiniə ˈβɔjʒə]

És en terres de cal Metge Petit, a Ardenya, a la cruïlla del camí de Tarragona amb la síquia del Molí, a la seva part esquerra, des d'on aixeca l'aigua; hi ha un desnivell de tres o quatre esgraons. Rodava mitjançant la força d'un animal i l'aigua anava a una bassa. Anys després, el mecanisme s'electrificà, encara que prèviament i durant poc temps s'emprà gasolina com a combustible. (2B).

Bolló

«Anton Bolló» (*BapR* 4, 279, any 1862); «Maria dels Dolors Bolló» (*BapR* 4, 279, any 1862); «Llúcia Bolló» (*BapR* 5, 13*v*, any 1865); «Antonio Bolló, mendigo» (*BapR* 5, 46*v*, any 1868); «Marianna Bolló» (*BapR* 5, 46*v*, any 1868); «Antònia Bulló» (*BapR* 6, 153, any 1883).

Bonet

«Maria Bonet» (*BapR* 2, 162, any 1830).

Bonjorn

«Teresa Bonjorn» (*ÒbtR* 11, 175, any 1841).

Bons Aguaits

«Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida dels bons Aguaits o de las Xomas» (*CapR*, 91, any 1832); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y vuy dia lo Ravellà y ans dels Bons Aguaits» (*CapR*, 137, any 1832).

V. t. *Clotada.*

Bonuc

«Arnaldus Bonuch» (*MnT* 1, 3, any 1333).

Bonus

«Theresa Magrinyà y Bonus de la Riera» (*MnT* 67, doc. 44, any 1730).

Boro

«Benedictus Boro de la Riera, testes» (*MnT* 59, 23, any 1633).

Boronat

«Josep Boranat arendador y moliné dels molins» (*Llib.* 42, s. f., any 1722); «Josephus Boranat agricole dicti loci de la Riera» (*MnT* 67, doc. 30 i 32, anys 1729 i 1731); «Maria Boronat y Guàrdias, filla de N y Ignès Guàrdias cònjuges del lloch de la Riera» (*MnT* 67, doc. 86, any 1731); «Francisco Boronat, jove sastre, fill de Josep Boronat, pagès, […] y de Francisca Boronat y Gatell, del lloch de la Riera» (FNTORR 4403, 97, any 1765); «Francisco Boronat, síndico personero» (FNTORR 4415, 131, any 1791); «Gertrudis Boronat» (*BapR* 15, 2*v*, any 1809); «Joseph Boronat» (*ÒbtR* 15, 25*v*, any 1809); «Blay Boronat» (*ÒbtR* 15, 41, any 1811); «Theresa Boronat» (*BapR* 15, 25*v*, any 1813); «Jaume Boronat» (*BapR* 15, 43*v*, any 1815); «Francisco Boronat» (*ÒbtR* 15, 105*v*, any 1816); «Joan Boronat y Allé, texidor» (*CapR*, 87, any 1832); «Maria Boronat y Recasens, viuda de Joan Boronat» (*CapR*, 126, any 1832); «Salvador Boronat y Figuerola, pagès» (*CapR*, 241, any 1832); «Joan Boronat, texidó» (*ComptesR* 1, 7, any 1851); «Margarida Brunat» (*BapR* 4, 50, any 1853); «Maria Buronat» (*MnR* 16, 39*v*, any 1853); «Gertrudis Boronad» (*BapR* 4, 116, any 1856); «Anton Boronat» (*BapR* 4, 197, any 1859); «Antònia Boronat» (*BapR* 4, 258, any 1861); «Rufina Boronat» (*BapR* 5, 10, any 1865); «Salvador Boronat» (*BapR* 5, 28, any 1867); «Emília Boronat» (*BapR* 5, 42, any 1868); «Adelaida Boronat» (*BapAr* 1, 3, any 1870); «Jayme Boronat y Segú» (*BapAr* 1, 13*v*, any 1875); «Eugeni Boronat y Segú» (*BapAr* 1, 16*v*, any 1877); «Jorge Boronat y Segú» (*BapAr* 1, 19*v*, any 1880); «Felisa Borunat» (*BapR* 6, 201, any 1884); «Maria Borunat» (*BapR* 6, 299, any 1890); «Consuelo Borunat» (*BapR* 7, 23, any 1892); «Maria Bronat Sanromà» (*BapR* 7, 233, any 1906); «Rosa Bronat» (*BapR* 7, 241, any 1906); «Montserrat Bronat Martí» (*BapR* 7, 256, any 1908); «Consuelo Boronat Martí» (*BapR* 7, 258, any 1908); «Asunción Boronat» (*BapR* 7, 273*v*, any 1910); «Gabriel Boronat Ramón» (*ÒbtR* 14, 52, any 1913); «María Dolores Boronat» (*NaixR* 16, 9, any 1940); «María Juana Boronat» (*NaixR* 16, 13, any 1941); «Maria Teresa Boronat» (*NaixR* 16, 42*v*, any 1946); «Juan Boronat» (*NaixR* 17, 5*v*, any 1948).

Boronat, ca [ˈka βɾuˈnat]

Casa del carrer Major.

Boronat, l'horta de Ca [ˈɫɔɾtə ðə ˈka βɾuˈnat]

A la partida de la Sorra. Són dues finques contigües, totes dues a la riba esquerra del riu, encara que només una hi arriba.

Boronat, el molí de [əɫ muˈɫi ðə βɾuˈnat]
És el molí de la Pedra. Dit també *el molí de la Torre*. (3D).

Boronat, el pinyolenc de Ca [əɫ piɲuˈɫɛŋ də ˈka βɾuˈnat]
És la vinya de Ca Boronat.
V. t. *B., la vinya de Ca*.

Boronat, el tancat del [əɫ təŋˈkad dəɫ βɾuˈnat]
Hi ha una torreta, motiu pel qual és coneguda també amb el nom de *la Torreta*. Terreny d'horta. Hi destaca un til·ler.

Boronat, la vinya de Ca [ɫə ˈβiɲə ðə ˈka βɾuˈnat]
Ubicada a la partida de les Hortes del Pont, és una finca molt gran que limita pel cantó nord amb la carretera de Torredembarra i el camí de la Pallissa de l'Homs; pel sud, amb el camí del Clot de Torrell. Dita també *el pinyolenc de Ca Boronat*. No gaire més lluny, al Racó de Martí, hi ha una altra finca amb aquest nom; el camí del Clot de Torrell en separa un bocí. N'hi ha una darrera al Reguerot[1], que afronta amb el camí de la Nou, i un petit bocí de la part oest amb el nucli de la població. Hi hagué una cort de porcs i un pou.

Borràs

«Testes Arnaldus Borràs» (*MnT* 1, 1, 13 i 19*v*, any 1332); «Guilelmus Borraz, de Monte Olivo» (*MnT* 1, 1, 13, 19*v*, 23 i 33, any 1332); «Bernardus Borraç […] termino Monte Olivo» (*MnT* 2, 2*v*, any 1346); «Francesch Borras i sa muller Teresa» (*MnR* 18, s. f., any 1692); «Gabriel de Borràs» (CALP, doc. 11, any 1722); «Sr Don Gabriel de Borràs» (*Llib.* 42, s. p., any 1724); «Francisco de Borràs» (*Valies* 414, any 1740); «Albert de Borràs, marquès de la Bàrcena» (CALP, doc. 1.35, any 1777); «Ramon Borràs de Llúria i de Bàrcena» (CALP, doc. 81, any 1800); «Ramon de Borràs fill y hereu de dn. Albert de Borràs» (*CapR*, 10, any 1832); «Maria del Carme Borrás» (*BapR* 2, 336, any 1847); «Adelayda Borràs» (*BapR* 2, 377, any 1850); «Pere Borrás» (*BapR* 2, 377, any 1850); «Maria Borràs» (*BapR* 4, 26, any 1852); «Manuel Borràs» (*BapR* 4, 133, any 1857); «Laura Borràs» (CALP, doc. 94, any 1879); «Manuela de Borràs» (CALP, doc. 1.29, any 1899); «Maria Ballesté Borràs» (*ÒbtR* 14, 44, any 1911); «Joaquina Borrás» (*NaixR* 17, 14*v*, any 1949).

Borràs, cal [ˈkaɫ βuˈras]
Al carrer Major; és un edifici renaixentista que havia pertangut a la família Carbonell. Durant el segle XVIII fou remodelat per l'hereu Albert de Borràs i de Magarola, besnet de l'última Carbonell. Hi destaca una torre lateral quadrada amb una galeria superior d'arcs de mig punt, finestrals ben elaborats i també di-

versos escuts nobiliaris. Al pis noble hi ha finestres artístiques i una petita galeria correguda coronada per una torre molt airosa. Sobre la porta principal hi ha esculpit l'escut quarterat amb les armes dels Borràs, dels Magarola, dels Roger de Llúria i dels Reard (Rovira, 2005, p. 28).

Borràs, l'hort de

> «Pieza de tierra huerta dicha el huerto de Borrás […] huerto cerrado […] lindante a levante con la plaza, a poniente con la Acequia Mayor, a cierzo con el Molino de Borrás» (*Cad.* 1840, 57).

Borràs, l'horta de

> «Posesión nombrada huerta de Borrás situada a la huerta gran» (*Amill.* 1851, 58); «posesión nombrada huerta de Borràs, al Sorral» (*Amill.* 1851, 59).

Borràs, el molí de

> «el Molino de Borrás» (*Cad.* 1840, 57).

V. *Mig, el molí del.*

Borrasquilla, casa

> «Casa Borrasquilla» (*Tassació* 1854).

Borrassa, l'horta de la [ˈɫɔɾtə ðə ɫə βuˈrasə]

A l'Horta d'Ardenya, limita amb la Síquia. Una segona és un bocí de gairebé mitja hectàrea a l'Alzinar, entre la carretera del Catllar i el camí Vell de Valls. Al Camí de l'Horta o l'Horta, n'hi ha una altra que confina amb la de Ca les Mercaderes (en aquest punt hi havia el forat de Sedó).

Borrassa, el tros de la [əɫ ˈtrɔz ðə ɫə βuˈrasə]

Es localitza a la partida de la Torreta. És una llenca allargassada nord-oest sud-est, on domina l'ermot, la part oest de la qual limita amb el terme de Tamarit. També a la Coma, hi ha una finca de les mateixes característiques, mancada de productivitat; al nord-est, afronta amb el camí Vell de Valls, que la separa d'una altra propietat, una mica més gran, ja dins la partida dita *la Pallissa de Rull*, aquesta tancada per la part oest pel camí de Vespella. A l'Alzinar, situem un tros de secà voltat pel camí Vell de Valls i la carretera del Catllar. A l'altra banda d'aquestes dues vies continua una propietat que supera les tretze hectàrees, ara dins la partida de la Casa Nova, on hi havia casa i paller. Una diversitat de cultius secans de gairebé seixanta hectàrees i també bocins erms s'ubiquen a la partida

del Torrent[1]; la part sud és travessada per la via del tren. Al Reguerot[1], hi ha un tros de secà, entre el camí de l'Estació i la carretera del Catllar. Aquestes propietats sovint s'identifiquen amb el nom de qui les treballa.

Borrasses, ca les [ˈka łəz βuˈrasəs]
Casa del carrer Major. És cal Borràs.

Borrat

«Testes Petrus Borrat» (*MnT* 10, 29*v*, any 1410).

Borrell

«Llúcia Suñé y Borrell» (*BapR* 15, 6*v*, any 1810); «Salvador Borrell» (*NaixR* 14, 7, any 1934); «Josep Borrell» (*NaixR* 14, 25, any 1936).

Borrull

«Rosalia Borrull, filla de Igualada, habitant de present en la Riera» (*BapR* 15, 29*v*, any 1813).

Borrulles

«Jaume Borullas» (*Valies* 414, any 1740; *CapR*, 17, any 1832); «Antònia Borrulles» (*ÒbtR* 15, 22, any 1809); «Maria Borrulles» (*ÒbtR* 15, 23, any 1809).

Borrut

«A tramontana ab los pubills de la viuda Borruda de la Torredembarra» (*MnT* 59, 140*v*, any 1634); «Anna Borruda, àvia de Teresa Borràs» (*MnR* 18, s. f., any 1692); «Teresa Argilaguet, viuda […] filla del condam Francesch Borrut» (*MnR* 18, s. f., any 1692); «Raimunda Borrut, vídua d'Anton Espina» (*MnT* 67, doc. 3, any 1729).

Borrut, l'horta de

«Pieza de tierra huerta de Borrut […] lindante a levante con la Aséquia mayor, a poniente con la Sangradera del Común» (*Cad.* 1840, 20).

bosc
V. *Fosc de Ca Queralt*, *Martí*.

Boter, la masieta del [łə məziˈɛtə ðəł βuˈtɛ]
A Ardenya, la finca voreja la carretera del Catllar, i un bocí queda a l'altra banda d'aquesta via. Per la part sud, afronta amb el camí d'Ardenya. El mateix

estadant li canvià el nom dient que era terra dolenta plena de farigoles i posà el nom de la planta al maset.

Boter, el tros de Cal [əɫ ˈtɾɔz ðə ˈkaɫ βuˈtɛ]

A la Pallissa de Rull, l'extrem nord-est del qual arriba a la línia termenera amb el terme de Vespella i afronta amb el camí conegut amb el nom d'aquest poble, on condueix.

Boter, la vinya del

Esmentada en el llibre d'acords municipals (AcMR, 4.10.1973).

Bou

«Teresa Llaudet y Bou» (*BapR* 7, 184, any 1900).

Bové

«Posesión nombrada de Bové a las Monchas» (*Amill.* 1851, 102).

Bover

«Pau Bover de Montoliu» (*MnT* 59, 128*v*, any 1634); «Joannes Pau Bover» (*MnT* 59, 20*v* i 279, anys 1633 i 1635); «Paulus Bover, testes» (*MnR* 18, 99, 107 i 116, any 1671); «Joan Pau Bover, pagès de la Riera» (*MnR* 18, 101, 107, 137*v* i 279, any 1671); «Cecília Bover, vídua deixada de Salvador Busquests, muller de Joan Toledo» (*MnT* 67, doc. 17, any 1729); «Pau Bover, pagès» (FNTORR 4414, 79*v*, any 1785); «Maria Rosa Bover» (*MatR* 9, 42, any 1825); «Francisca Bover» (*BapR* 2, 101, any 1827); «Paula Bové» (*BapR* 2, 190, any 1832); «Joan Bové» (*BapR* 2, 247, any 1834); «Francisco Bové» (*MnR* 16, 8*v*, any 1849); «Maria Francisca Bové» (*BapR* 4, 38, any 1853); «Teresa Bové» (*BapR* 4, 114, any 1856); «Pere Bové» (*BapR* 4, 275, any 1862); «Maria Bové» (*BapR* 4, 298, any 1863); «José Bové, tejedor» (*BapR* 5, 55*v*, any 1869); «Margarita Bové» (*BapR* 5, 85*v*, any 1871); «Salvador Bové» (*BapR* 6, 3, any 1873); «Carme Bové» (*BapR* 6, 13, any 1873); «Isidro Bové» (*BapR* 6, 62, any 1877); «Gertrudis Bové» (*BapR* 6, 103, any 1879); «Felicidad Bové» (*BapR* 6, 125, any 1881); «Primitivo Bové» (*BapR* 6, 166, any 1883); «Pablo Bobé» (*MnR* 17, 19, any 1884); «Julia Bové» (*BapR* 6, 244, any 1887); «Alejandro Bové» (*BapR* 7, 113, any 1897); «Gabriel Bové» (*BapR* 7, 211, any 1902); «Maria Bové» (*NaixR* 11, 72, any 1925); «Alejandro Bové Casas» (*ÒbtR* 14, 107*v*, any 1929); «Margarita Bové» (*NaixR* 12, 45, any 1932).

Bovet

«Joan Bovet» (*BapR* 2, 25, any 1821); «Antònia Bovet» (*ÒbtR* 11, 22, any 1822); «Pau Bovet» (*BapR* 2, 168, any 1831); «Josepa Bovet» (*BapR* 2, 255, any 1834);

«Salvador Bovet» (*BapR* 2, 191, any 1836); «Adelaida Bovet» (*BapR* 2, 384, any 1850); «Isidro Bovet» (*BapR* 4, 1, any 1852); «Jaume Bovet» (*BapR* 4, 1, any 1852); «Joseph Bovet, pastor de Farran» (*BapR* 4, 1, any 1852); «Anton Bovet» (*BapR* 4, 81, any 1854); «Rosa Bovet» (*BapR* 4, 259, any 1861); «Maria Bovet» (*BapR* 5, 22*v*, any 1866); «Leonor Vovet» (*BapR* 6, 218, any 1885).

Brascanet

«fra Pere Brascanet, ermità de Sta. Margarida de Montoliu» (*MnT* 59, 141, any 1634).

Brossa, la [łə ˈβɾɔsə]

On llençaven les escombraries, a la partida del Revellar.

Bru

«Dionisa Bru» (*ÒbtR* 11, 17, any 1821); «Rafel Bru» (*ÒbtR* 11, 17, any 1821).

Brunet

«Guilelmus Brunet de Monte Olivo» (*MnT* 1, 8*v*, any 1332); «estabilimus vobis Raymundo Brunet» (*MnT* 2, 5*v*, any 1346); «Teresa Brunet» (*BapR* 2, 176, any 1831); «Cecília Brunet» (*BapR* 7, 104, any 1897); «Bonaventura Cañellas Brunet» (*ÒbtR* 14, 97*v*, any 1926).

Buió

«Juan Roig Buyó» (*BapR* 7, 265*v*, any 1909).

Buixens

«Maria Buixens» (*BapR* 2, 180, any 1836); «Pascal Aspina y Buxens» (*MnR* 16, f. 2*v*, any 1848).

Busquets

«Joseph Busquet, habitant en la Riera» (*MnT* 67, doc. 72, any 1730); «Fèlix Busquets, fadrí pagès» (*MatR* 9, 49, any 1825); «Maria Busquets» (*BapR* 5, 42*v*, any 1868); «Sebastián Vives Busquets, tejedor» (*BapR* 7, 224, any 1903); «Carmen Busquets Montserrat» (*BapR* 7, 258, any 1908).

Cabaiol

«Jaime Cabayol» (*BapR* 6, 137, any 1881); «José Cabayol» (*BapR* 6, 137, any 1881); «Teresa Cabayol» (*BapR* 6, 197, any 1884); «Beatriz Cabayol» (*BapR* 6, 231, any 1886); «Juan Cabayol» (*BapR* 6, 288, any 1889); «Margarita Cabayol»

(*BapR* 6, 301, any 1890); «María de los Dolores Cabayol» (*BapR* 7, 22, any 1892); «Bernardo Cabayol» (*BapR* 7, 73, any 1895); «Antonio Cabayol» (*BapR* 7, 143, any 1898); «Rosalia Cabayol» (*BapR* 7, 168, any 1900); «Luis Cabayol» (*BapR* 7, 179, any 1900); «María del Remedio Cabayol» (*BapR* 7, 212, any 1902); «Jaime Cabayol» (*BapR* 7, 239*v*, any 1906); «José Cabayol» (*BapR* 7, 250, any 1907); «Maria Cabayol» (*BapR* 7, 262, any 1909); «María de las Mercedes Cabayol» (*NaixR* 10, 20, any 1918); «Maria Teresa Cabayol» (*ÒbtR* 14, 76*v*, any 1921); «María del Carmen Cabayol» (*NaixR* 11, 92*v*, any 1926); «Jorge Cabayol» (*NaixR* 12, 23, any 1929); «Montserrat Cabayol» (*NaixR* 16, 5, any 1940); «Joaquín Cabayol» (*NaixR* 16, 42, any 1946); «Antonio Cabayol» (*NaixR* 17, 9, any 1948); «Ricardo Cabayol» (*NaixR* 17, 20*v*, any 1949); «Margarita Cabayol» (*NaixR* 17, 25*v*, any 1950).

Caballero

«Marcelino Caballero Rafel» (*ÒbtR* 14, 78*v*, any 1921).

Cabanyes

«Francisca Cabañes» (*ÒbtR* 15, 32*v*, any 1810).

Cabestany

«Josep Cabestany» (*BapR* 2, 236, any 1840); «Margarida Cabestany» (*BapR* 2, 236, any 1840); «Antònia Cabestany» (*BapR* 2, 275, any 1843); «Josep Capastany» (*BapR* 2, 364, any 1849); «Josefa Capestany» (*BapR* 5, 89*v*, any 1872); «Josefa Capestany Jové» (*MatR* 10, 98, any 1901); «Ursucina Cabestañ Jové» (*ÒbtR* 14, 17*v*, any 1905); «Teresa Cabestany Jové» (*ÒbtR* 14, 41, any 1911).

Cabré

«Rosa Cabré y Plana» (*BapR* 15, 13*v*, any 1811); «Joseph Cabré, moliner» (*BapR* 2, 303, any 1845); «Pau Cabré» (*BapR* 2, 326, any 1846); «Raimunda Cabré» (*BapR* 7, 103, any 1896); «Raymunda Cabré Gatell» (*ÒbtR* 14, 96*v*, any 1926).

cafè

V. *Económico*, *Sindicat*.

Cagàssies, el [əɫ kəˈɣasiəs]

Renom personal que s'origina per la deformació d'«Encara Gràcies».

Cal Joanàs

Consta com a partida de terra de regadiu a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 120).

Calaf

«Llorens Calaf» (*ÒbtR* 15, 60*v*, any 1812); «Magdalena Calaf» (*BapR* 4, 136, any 1857); «Paula Calaf» (*BapR* 6, 89, any 1878); «Catarina Solé Cálaf» (*BapR* 7, 178, any 1900).

Calamanda, ca la [ˈka ɫə kəɫəˈmandə]
Casa del carrer de Sant Pau.

Calamanda, la vinya de Ca la [ɫə ˈβiɲə ðə ˈka ɫə kəɫəˈmandə]
Pertany a la partida del Camí de Mas de Llagostera. Són tres trossos de terra separats pel camí que pren el nom de la partida i per la via del tren. N'hi ha unes altres a la partida del Mas de Cendrós, un tros de les quals dit també *de Ca la Maria Gran*. I, finalment, n'hi ha una a la partida de Davant l'Església.

Calbet
V. *Calvet*.

Calbó

«Antònia Calbó» (*BapR* 15, 77, any 1819); «Ramon Calbó» (*ÒbtR* 11, 204, any 1847); «Teresa Calvó» (*BapR* 4, 198, any 1859); «Maria Calbó» (*NaixR* 16, 49, any 1947).

Calbó, ca [ˈka kəɫˈβɔ]
Casa d'Ardenya.

Calcetes

«Pere N. vulgo Calsetas» (FNTORR 4422, 125, any 1797).

Calderó

«Martí Calderó, sastre de Fariza, marit d'Àngela Alomar» (*MnT* 28, s. f., any 1520).

Calderón, ca [ˈka kəɫdəˈɾɔn]
Casa del carrer de Sant Antoni.

Caliquenyo, el [əɫ kəɫiˈkɛɲu]
Renom personal, recollit a Ardenya. Fumava aquest tipus de puros.

Caliquenyo, l'horta del [ˈɫɔɾtə ðəɫ kəɫiˈkɛɲu]
A l'Horta d'Ardenya. Confronta amb la Séquia pels cantons nord i oest.

Callejón

«Maria Callejón» (*ÒbtR* 15, 80, any 1814).

Callull

«Rosa Callull» (*BapR* 15, 2, any 1809); «Antònia Calull» (*ÒbtR* 11, 17, any 1821); «Manoel Calull» (*ÒbtR* 11, 31, any 1823); «Antònia Virgili Calull» (*MatR* 9, 49, any 1825).

Calvet

«Francisca Calbet» (*BapR* 2, 241, any 1841); «Francisca Calvet» (*BapR* 4, 71, any 1854); «José Calvet, labrador» (*MatAr* 3, 8*v*, any 1880); «Baldirio Batet Calbet, labrador» (*MatR* 10, 100, any 1902); «Jaime Calvet» (*NaixR* 12, 4, any 1927); «Miguel Calvet» (*NaixR* 12, 37, any 1931); «Maria del Pilar Calbet» (*NaixR* 14, 24, any 1936).

Calzada[1]

«Mariana Calzada» (*BapR* 3, 10, any 1851); «Mariana Calsada» (*BapR* 4, 59, any 1854).

Calzada[2]

«quendam peciam terre que habemus ad locum vocatum la Calzada» (*MnT* 1, xx, any 1333).

camí

V. *Alfatulla*, *Altra Part de Gaià*, *Altra Part del Riu*, *Alzineta*, *Antic de Torredembarra*, *Arboçar*, *Ardenya*, *Ardenya a la Vila del Catllar*, *Ardenya a Tarragona*, *Baix*, *Baixada de Rull*, *Barraca de la Polla*, *Bassa*, *Capellana*, *Carriler*, *Catllar*, *Cementiri*, *Cementiri Vell*, *Cisco de Ca l'Assumpta*, *Clot de Torrell*, *Combregar*, *Comú del Catllar a la Figuereta*, *Corrible*, *Era*, *Església de la Riera a Virgili*, *Esglesietes*, *Esplanes*, *Estació*, *Fondot*, *Fontanilles*, *Forn de Rajoler*, *Fossar*, *Gaià*, *Guardiola*, *Horta*, *Hortes*, *Hostalets*, *Mas d'en Ponç*, *Mas de Benet*, *Mas de Cendrós*, *Mas de l'Espina*, *Mas de Llagostera*, *Mas Vell*, *Masdeu*, *Mitja Horta*, *Molí*, *Molinant*, *Moliner*, *Molinet*, *Montoliu als Masos*, *Nou*, *Olivar*, *Pallissa de l'Homs*, *Partió*, *Pobla*, *Pobres*, *Pont d'en Tus*, *Pou*, *Públic que Va d'Altafulla al Molí de Torredembarra*, *Pujol Rodó*, *Quadra*, *Quadres*, *Racó de Martí*, *Reguerot*, *Riera*, *Salomó*, *Séquia*, *Sorra*, *Tarragona*, *Tibidabo*, *Torre*, *Torredembarra*, *Torrent*, *Valls*, *Vell*, *Vell d'Ardenya*, *Vell de l'Estació*, *Vell de la Torre*, *Vell de Torredembarra*, *Vell de Valls*, *Vell de Virgili*, *Vespella*, *Virgili*, *Virgili a la Torredembarra*.

Camí d'Ardenya, el

«pessa de tierra huerta […] situada al término del lugar de la Riera y partida dicha lo Cami de Ardeña, linda […] a poniente con el Rio Gayá» (FRH 60, 50, any 1798). (2C).

Partida de terra en zona de regadiu. Topònim no emprat avui com a partida; en el seu lloc, recollim *l'Horta d'Ardenya*.

Camí d'Ardenya, el carrer del

«pati […] situat al mateix lloch de la Riera y en lo carrer dit lo camí que va a Ardeña» (FNTORR 4423, 106, any 1798); «Una part de casa […] situada en lo carrer nomenat del camí de Ardeña» (*CapR*, 294, any 1832).

Camí d'Ardenya, el raval del

«carrer nomenat vuy lo arreval del camí de Ardeña» (FNTORR 4413, 39*v*, any 1783); «la venda […] de la meitat no sols de la entrada y tambe de la cuina y del terrat y hortet y de la sala i golfa de tota aquella casa situada en lo […] carrer nomenat lo Arreval del camí de Ardeña» (FNTORR 4414, 36, any 1786).

Camí de Creixell, el

«Otra al Camino de Crexell» (*Liq.* 1853, 10*v*).

Camí de Ferran, el

«Otra piesa […] situada al camino de Farran» (*Liq.* 1853, 32*v*).

Camí de Gaià, el

«pessa de terra part horta y part seca […] a la partida dita lo camí de Gayà […] afronta a sol ixent ab lo riu Gayà, a mitg dia ab lo camí que va a la vila de Altafulla, a ponent ab lo camí que va al lloch de la Riera» (FNTORR 4423, 287, any 1798).

Camí de l'Horta, el [əɫ kəˈmi ðə ˈɫɔɾtə]

Partida de terra limitada per la partida de la Sorra, situada a la riba esquerra del riu, per la séquia Major i per la partida del Pont d'en Tus —al nord i al nord-oest. Queda ben definida pel camí que pren el nom de la partida i que després de delimitar-la retorna, tot formant un angle recte, al nucli urbà. Sovint, el nom de la partida és simplement *l'Horta* i alguns vilatans opinen que és part de la partida dita *la Sorra*. (2D).

Camí de la Nou, el [əɫ kə'mi ðə ɫə 'nɔw]

Partida de terra. És curiós que en els registres documentals en cap de les afrontacions s'esmenta el camí de la Nou, malgrat que són diverses les peces de terra inventariades. En canvi, se cita el camí de la Pobla i la via del tren a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 136). Terra de secà plantada de vinya, garrofers, olivers i avellaners. Limita amb les partides del Torrent[1] pel cantó oest i sud-oest, amb l'Estació[2] pel sud, i per l'est amb la carretera del Pont, que la separa de la partida de l'Arboçar. El camí que pren el nom de la partida la divideix de nord-est a sud-oest. (1D-2D).

> «un pati […] en lo terme de dit Lloch y partida nomenada del Camí de la Nou» (FNTORR 4416, 114, any 1794); «Pieza de tierra viña al camino del lugar de la Nou» (*CadV* 1840, 10*v*); «Poseción […] cituada al Camí de la Nou» (*Liq.* 1853, 17*v*).

Camí de la Pobla, el [əɫ kə'mi ðə ɫə 'pɔbbɫə]

Partida de terra que afronta, pel cantó est, amb el terme d'Altafulla i, pel nord, el mateix camí de la Pobla d'on pren el nom la separa de l'Arboçar. Pel sud, acaba a la carretera de la Torre. És travessada per la via del tren. És inventariada a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 24). (2E).

> «Pieza de tierra hierma al camíno de la Pobla» (*CadV* 1840, 22).

Camí de la Pobla, la vinya del

> «Posesión nombrada viña del camino de la Pobla» (*Amill.* 1851, 11).

Camí de la Quadra, el

> «pieza de tierra de la misma Camino de la Cuadra» (*Liq.* 1853, 6*v*).

Camí de la Riera, el

> «[…] situada en lo terme de Montoliu y partida del camí de la Riera» (*CapR*, 46, any 1832).

Camí de la Torre, el [əɫ kə'mi ðə ɫə 'tɔrə]

Partida de terra que fita pel nord amb el camí d'on pren el nom i que el separa de la Pallissa de l'Homs; pel cantó est afronta amb el terme d'Altafulla i per l'oest amb el Mas de Benet. (2E-3E).

> «Poseción […] cituada al Cami de la Torre» (*Liq.* 1853, 20*v*).

Camí de Mas de Llagostera, el [əɫ kəˈmi ðə ˈmaz ðə ʎəɣusˈtɛɾə]

Partida de terra situada a la banda nord del poble. Limita amb la Casa Nova i amb la Pallissa de Rull. Voltada pel camí Vell de Valls. (1C-1D).

«Otra camino Mas Llagostera» (*Liq.* 1853, 23).

Camí de Tarragona, el [əɫ kəˈmi ðə təɾəˈɣɔnə]

També apareix a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 20).

Partida de terra al cantó nord-oriental del terme. Afronta amb el terme del Catllar i amb el de Tamarit. S'estén fins al camí del Catllar pel sud, i per l'est afronta amb la partida de Mas de Damià. El camí que pren el nom de la partida la travessa de nord a sud. (2B).

«ab lo camí real que va a Tarragona» (*CapR*, 5, any 1832); «Poseción […] cituada al Camino de Tarragona» (*Liq.* 1853, 15).

Camí de Torredembarra, el

«rabassa en el camino de Torredembarra» (*MnR* 17, 44, any 1896).

Recollit com a partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942. Afronta amb el camí de Virgili (*Amill.* 1942, 19). (3E).

Camí de Torrell, el

«Otra posesión al camino de Torrell» (*Amill.* 1851, 8).

Partida de terra. Coincideix amb el Clot de Torrell. (2E).

Camí de Valls, el

«terra viña […] en lo terme del referit Lloch [la Riera] y partida nomenada lo camí qui va a Valls» (FNTORR 4415, 50*v*, any 1791); «Posee una viña llamada de d [*sic*] Jafe, al camí de Valls» (*Amill.* 1851, 107); «Poseción […] al Camí de Valls» (*Liq.* 1853, 17*v*).

Partida de terra. La partida ha agafat el nom del camí que la travessa. (1C).

Camí de Virgili, les hortes

V. *V., les hortes de.*

Camí del Catllar, el carrer del

«carrer nomenat lo camí que va al Catllar» (FNTORR 4415, 70*v*, any 1791).

Camí del Mas de Monner

«la Crua o Camino del Mas de Monner» (*Amill.* 1942, 144).

Partida de terra registrada amb doble denominació.

Camí Fondo, el

«partida o paratge del Camí Fondo» (FNTORR 4399, 49, any 1759); «partida dita lo Camí fondo» (FNTORR 4400, 135, any 1761).

Camí Fondo, el carrer del

«en lo carrer dit del Camí fondo» (FNTORR 4400, 87*v*, any 1761; FNTORR 4402, 135, any 1764).

Camí Molinant, el [əɫ kəˈmi muɫiˈnan]

Partida de terra, la més al nord del terme. Limita amb el Catllar. Són poques les finques que hi pertanyen. També hem recollit *el camí de Molinant*. (1D).

Camirla, ca la [ˈka ɫə kəˈmiɾɫə]

Casa del nucli d'Ardenya.

Camirla, l'era de Ca la [ˈɫɛɾə ðə ˈka ɫə kəˈmiɾɫə]

Al barri d'Ardenya, tocant al nucli del veïnat i al camí d'Ardenya. Desapareguda. Un tros havia estat vinya.

Camirla, l'horta de la [ˈɫɔɾtə ðə ɫə kəˈmiɾɫə]

A la partida de l'Abella, la finca és gran, part secana i part d'horta; aquesta darrera toca la Séquia. N'hi ha una altra a Ardenya, a la vora de la riba esquerra del riu.

Camirla, el pas de la [əɫ ˈpaz ðə ɫə kəˈmiɾɫə]

Pas de la via del tren que travessava un camí de carro situat al camí Molinant. Hi ha una casilla per al guardaagulles.

Camirla, la vinya de Ca la [ɫə ˈβiɲə ðə ˈka ɫə kəˈmiɾɫə]

Dins la partida de l'Abella. Ubicada a banda i banda de la carretera del Catllar; un petit bocí és aïllat de la resta per la via del tren. Una part és horta.

Camirlo, cal [ˈkaɫ kəˈmiɾɫu]

Casa d'Ardenya. Abans hi havia un baluard.

Camirlo, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ kəˈmiɾɫu]
A les Hortes del Molinet, entre el camí d'Ardenya i la Séquia. A la mateixa partida, n'hi ha una segona que limita amb el camí del Molinet, el de la Riera i la Séquia; abans havia estat l'hort de la Borrassa. Encara n'hi ha una altra a l'Horta d'Ardenya.

Camirlo, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ kəˈmiɾɫu]
Al Camí de Tarragona, voreja el límit del terme amb el de la població veïna, el Catllar. Un bon bocí és travessada pel camí que pren el nom de la partida.

Camirlo Vell, l'hostal de Cal [ɫusˈtaɫ də ˈkaɫ kəˈmiɾɫu ˈβɛʎ]
A Ardenya, vora de cal Felipet.

camp
V. *Pere Sales.*

Camp, de

> «Jacobus de Campo de manssibus de Virgili termini de Monte Olivo» (*MnT* 1, 8 i 11, any 1332).

Camp, el
Partida de terra, segons l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 104).

Camp de Balanguera, el

> «pessa de terra dita lo cam de Balanguera [Virgili] […] afontan […] a ponent en la Carrerada y a tremontana […] part en la Bassa del Comú» (*Valies* 414, any 1740).

Camp de Futbol, el [əɫ ˈkam də fubˈbɔɫ]
Terreny comprat, just abans de la Guerra Civil, situat a l'antic camí de Valls —actual avinguda de Catalunya. A la partida de l'Alzinar. És un camp amb equipaments esportius.

Camp de Pere Salas, el

> «Afronta […] ab lo Camp de Pere Salas» (*MnR* 18, 80*v*, any 1670).

Camp de Terrés, el

> «Pessa de terra part campa part regadiu […] vulgarment dita lo Camp de Terrés […] situada en […] terme de Montoliu» (*CapR*, 368, any 1832).

Campanes

«Bertrandus Campanes, agricola loci de la Riera» (*MnT* 47, any 1579).

Campanes, la porta de les

V. *Martí, ca.*

Campdasens

«Guilelmus de Campdasens habitator de Monteolivo» (*MnT* 1, 21*v*, any 1332).

Campet, el

«pati situat prop lo dit lloch de Roda y en la partida dita lo Campet» (FNTORR 4402, 146*v*, any 1764); «pati […] poceheix en dit Montuliu y partida nomenada del Campet […] afronta […] part ab la carretera» (FNTORR 4416, 94*v*, any 1794); «Casa ab un corral detràs contiguo situada en lo dit terme de Montoliu y partida lo Campet» (*CapR*, 334, any 1832); «Pieza de tierra secano dicha lo Campet […] lindante […] a poniente con el término de Ardeña» (*Cad.* 1840, 2 i 2*v*); «lo Campet […] lindante a levante con la Azequia Mayor» (*Cad.* 1840, 4*v*).

Partida de terra. Topònim també recollit a Roda de Berà.

Campets, els

Partida de terra secana amb garrofers que limita amb les façanes de la població d'Ardenya; dita també *Tres Figueres* (*Amill.* 1945, 46). És la pluralització del topònim de l'entrada anterior.

Camporrells

«Anton de Camporrells, cavaller de l'abit de Santiago del Concell de Sa Magestat […] procurador general del Il·lustre Sr Marquès de Tamarit, baró de Ribelles y de la Riera» (CALP, doc. 42, any 1683).

Canal

«Joannes Canal, de Virgili» (*MnT* 59, 387*v*, any 1635).

Canals

«Elisabet Joana Canals, hodie habitator en lo Callar» (CALP, doc. 3, any 1669); «Mariàngela Canals, fills de Felip Canals, pagès d'Ardenya, i de Maràngela Bertran» (FNTORR 4399, 159, any 1760); «Mariagna Virgili y Canals» (FNTORR 4399, 159, any 1760); «Josep Canals, pagès de la Riera» (FNTORR 4399, 77, any 1765); «Felip Canals, pagès» (FNTORR 4420, 278, any 1794); «Pere Canals,

texidor» (FNTORR 4420, 22, any 1795); «Josepa Canals» (*BapR* 15, 2*v*, any 1809); «Joseph Canals» (*ÒbtR* 15, 11*v*, any 1809); «Rosa Canals» (*ÒbtR* 15, 14*v*, any 1809); «Maria Virgili y Canals» (*BapR* 15, 69, any 1818); «Antònia Canals» (*BapR* 2, 25, any 1821); «Magdelena Canals» (*BapR* 2, 43, any 1822); «Theresa Canals» (*BapR* 2, 54, any 1823); «Anton Canals y Dalmau, fuster» (*MatR* 9, 51, any 1825; *CapR*, 32, any 1832); «Francisco Canals» (*BapR* 2, 118, any 1828); «Maria Anna Canals» (*ÒbtR* 11, 83, any 1830); «Salvador Canals» (*BapR* 2, 234, any 1834); «Margarida Canals» (*BapR* 2, 221, any 1839); «Jordi Canals» (*BapR* 2, 325, any 1846); «Paula Canals» (*BapR* 2, 366, any 1849); «Joan Canals» (*BapR* 2, 381, any 1850); «Florencio Canals» (*BapR* 4, 27, any 1852); «Maria Canals» (*BapR* 4, 85, any 1855); «Antonio Canals» (*BapR* 5, 40, any 1868); «Eduardo Canals» (*BapR* 5, 78, any 1871); «Pedro Canals y Sordé, tejedor» (*MnR* 17, 11, any 1881); «Magín Canals» (*BapR* 6, 215, any 1885); «Mercedes Canals» (*BapR* 6, 294, any 1890); «Alvira Canals» (*BapR* 7, 53, any 1894); «Magín Canals Elias» (*ÒbtR* 14, 64, any 1916); «Ana Canals» (*ÒbtR* 14, 66, any 1917).

Canela

«Periconus Canela» (*MnT* 1, XIII*v*, XIV*v* i XX, any 1333); «Bartolomeus Canela, nunch habitator de Abrafim» (*MnT* 1, 19, any 1333); «Pau Canela» (*ÒbtR* 15, 59, any 1812); «Antònia Canela y Dalmau» (*BapR* 15, 45, any 1815); «Rosa Canela» (*BapR* 15, 45, any 1815); «Maria Canela» (*MnR* 16, 32, any 1851).

Cantero

«Maria Cantero Taverna» (*ÒbtR* 14, 44*v*, any 1911).

Cantó, del

«Manuel Plana dit del Cantó, de la Riera» (CALP, doc. 95, any 1712); «Pere Plana, del Cantó, pagès» (FNTORR 4416, 78, any 1795); «Manuel Plana dit del Cantó» (*Cad.* 1840, 11).

Canyar, el

«en lo terme o cuadra del lloch de Ardenya y partida dita lo canyar. Terminava a llevant ab lo cami que va de Ardeña a la Vila del Catllar» (*Llmajor* 47, 40, any 1677); «Pessa de terra horta vull dia nomenada la horta de la Sínia ans dita lo Cañà […] situada en lo terme de Virgili y partida dita lo Tros d'en Torrell» (*CapR*, 25*v*, any 1832).

Topònim recollit com a partida de terra i com a tros de terra.

Canyaveral

Partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942; una de les propietats limita per ponent amb el riu (*Amill.* 1942, 48).

Canyelles

«Joan Cañellas, negociant» (CALP, doc. 92, any 1758); «Joseph Cañellas, pantinador de cànem» (FNTORR 4416, 47, any 1796); «Josep Canelles» (*BapR* 15, 56*v*, any 1816); «Francisca Cañelles» (*BapR* 15, 57, any 1817); «Joan Canyelas» (*BapR* 2, 10, any 1820); «Maria Canyelas» (*BapR* 2, 10, any 1820); «Antònia Canyelles» (*BapR* 2, 47, any 1822); «Josepa Canyelles» (*BapR* 2, 47, any 1822); «Maria Cañellas y Garcia, viuda de Joan Cañellas, hereva de Magí Garcia» (*CapR*, 152, any 1832); «Rosa Canyellas» (*ÒbtR* 11, 98, any 1832); «Gabriel Canyellas» (*BapR* 2, 215, any 1833); «Teresa Cañellas» (*BapR* 4, 13, any 1852); «Ventura Cañellas» (*BapR* 4, 13, any 1852); «Miquel Canyellas» (*BapR* 4, 75, any 1854); «Fernando Canyellas» (*BapR* 4, 145, any 1857); «Bonaventura Cañellas» (*BapR* 4, 291, any 1863); «Ursusina Canyellas» (*BapR* 5, 20, any 1866); «Matilde Canellas» (*BapR* 5, 59*v*, any 1869); «Francisco Cañellas, labrador» (*MatR* 10, 28, any 1875); «Magdalena Virgili y Cañella» (*MnR* 16, 75, any 1876); «Maria Cañellas» (*BapR* 7, 194, any 1901); «Pedro Canyellas y Marqués» (*ÒbtR* 14, 10*v*, any 1902); «Margarita Cañellas» (*BapR* 7, 226*v*, any 1904); «Alfonso Cañellas» (*BapR* 7, 242, any 1906); «Miguel Cañellas Martorell» (*ÒbtR* 14, 84*v*, any 1922); «Juan Cañellas» (*NaixR* 13, 10, any 1932); «Maria Teresa Cañellas» (*NaixR* 16, 18*v*, any 1942).

Capdamunt, el

«Joan Virgili del Cap de mun» (*Valies* 414, any 1740); «Joseph Soler del Cap de mun de la Riera» (*Valies* 414, any 1740); «José Soler del Capdemunt» (*Cad.* 1840, 28*v*).

Capdamunt de la Coma de Damià, el

«[…] al terme de Ardeña y partida dita lo Capdemunt de la Coma de Damià» (ARXQ, doc. solt, any 1843).

Capdamunt de la Riera, el

«Joseph Soler del Capdemun de la Riera» (*Valies* 414, any 1740).

Capdamunt de les Cases, el

«porción de tierra en el lugar de Virgili y en la partida vulgarmente nombrada del Capdemunt de las Casas […] linda a oriente con el camino de Valls» (FRH 6, registre 25, f. 3*v*, any 1772); «partida nombrada del Capdamunt de las Casas que linda a oriente con la carretera» (FRH 6, registre 25, f. 5, any 1772); «en dicho lugar de Virgili y partida del Capdemun de las Casas […] linda a oriente con carretera que va a Valls» (FRH 12, registre 6, f. 1, any 1775); «una casa […] en lo terme del lloch de Virgili, unit al de la Riera, y partida nomenada del Capdemunt de las Casas […] afronta […] a ponent ab lo camí qui va a Valls»

(FNTORR 4413, 61, any 1782); «Pieza de tierra secano dicha lo Capdemunt de las Casas […] lindante a levante con el Camino que va de la tierra a Valls […] a cierzo con el término de Virgili» (*Cad.* 1840, 13 i 13*v*).

Capdavall del Lloc de la Riera, el

«Tota aquella casa ab un corral y hortet detràs de ella anexo situada en lo terme de Virgili y cerca lo cap de vall del lloch de la Riera» (*CapR*, 18, 329, any 1832).

Capdevila

«Maria Capdevila, donsella» (FNTORR 4413, 98, any 1784); «Francesch Capdevila, Regent» (*MnR* 16, 59 bis, any 1866).

Capellà, del

«Poseción nombrada del Capellà, partida Castellot» (*Amill.* 1851, 35).

Capellana, la [łə kəpəˈʎanə]

Partida de terra al límit amb el terme de Tamarit. Vorejada pel camí dit igual i per la partida de Santa Margarida. Només abasta una propietat que no arriba a assolir cinc hectàrees. Segons documents relatius al terme de Tamarit, part d'aquesta partida és dins el seu terme. (3C-3D).

«lugar de la Riera y partida de la Capellana» (FRH 10, 5*v*, any 1774).

Capellana, el camí de la [əł kəˈmi ðə łə kəpəˈʎanə]

Al sud-oest del pont del Gaià. A la carretera de la Diputació comença aquest camí, que ressegueix les partides de les Fontanilles, Santa Margarida i la Capellana i mor al camí de Mas d'en Ponç, ja en el terme de Tamarit.

capelleta

V. *Carrer de Sant Antoni*, *Carrer de Sant Joan*, *Carrer de Sant Pau*, *Carrer Major*, *Santa Margarida*.

Capestany

V. *Cabestany*.

Capet

«Jacobus Capet habitator termini castri de Monte Olivo» (*MnT* 1, XIX*v*, any 1333).

Carbonell[1]

«Gabriellis Carbonell de la Riera» (*ÒbtTm*, s. f., any 1519); «Francesc Carbonell, de Montoliu, de la Riera» (*MnT* 59, 20*v*, 128*v* i 279, anys 1633 i 1635); «Mocen Grabriel Carbonell» (CALP, doc. 3, any 1669); «Gabriel Carbononell mercader de la Riera abitant a Tarragona» (*MnR* 18, 77*v*, any 1670); «Joseph Carbonell, de la Riera» (*MnR* 18, 78*v*, 102 i 116, anys 1670 i 1685); «Mariano Carbonell, fadrí testes» (*MnR* 18, s. f., anys 1685 i 1687); «Rafel Carbonell» (*Valies* 414, any 1740); «Chatarina Carbonell» (*ÒbtR* 15, 49*v*, any 1812); «Maria Carbonell» (*BapR* 15, 25, any 1813); «Margarida Carbonell» (*BapR* 15, 28*v*, any 1813); «Joseph Carbonell y Molné» (*BapR* 15, 48*v*, any 1815); «Theresa Carbonell» (*BapR* 15, 57, any 1817); «Magí Carbonell» (*BapR* 2, 21, any 1820); «Rosalia Carbonell» (*MatR* 9, 50, any 1825); «Magdalena Carbonell» (*BapR* 2, 103, any 1827); «Pau Carbonell» (*BapR* 2, 142, any 1829); «Rosa Carbonell» (*BapR* 2, 187, any 1831); «Joan Carbonell» (*CapR*, 5, any 1832); «Maria Carbonell y Plana» (*CapR*, 24, any 1832); «Rafael Carbonell» (CALP, doc. 112, any 1849); «Rosària Carbonell» (*MatR* 9, 168, any 1850); «Anton Carbonell, pagès» (*BapR* 3, 2, any 1851); «Dolores Carbonell» (*BapR* 3, 2, any 1851); «Francisca Carbonell» (*BapR* 3, 9, any 1851); «Munda Carbonell» (*BapR* 4, 43, any 1853); «Joan Carbonell» (*BapR* 4, 89, any 1855); «Esteva Carbonell» (*BapR* 4, 161, any 1858); «Pere Carbonell» (*BapR* 4, 199, any 1859); «Hereus de Carbonell» (CALP, doc. 94, any 1879); «Sebastián Carbonell» (*BapR* 6, 246, any 1887); «Antònia Carbonell» (*BapR* 6, 278, any 1889); «Joaquima Carbonell» (*BapR* 7, 46, any 1893); «Josefina Carbonell» (*BapR* 7, 88, any 1896); «José Carbonell Balín» (*ÒbtR* 14, 50*v*, any 1913); «Ramon Carbonell» (*NaixR* 11, 42*v*, any 1922).

Carbonell[2]

Registrat com a partida de terra d'horta (*Amill.* 1945, 80).

Carbonell, casa [ˈkazə kəɾβuˈnɛʎ]

Nom antic de la que posteriorment fou casa de la família Borràs, ubicada al carrer Major. Al segle XVII, una filla de Gabriel Carbonell, mercader benestant, es maridà amb el noble Francesc de Borràs i Martí. El seu net va fer reconstruir la casa pairal i feu posar damunt la porta principal el seu escut quarterat amb les armes dels Borràs, a més dels altres avantpassats: les dels Magarola, les dels Roger de Llúria y Saportella i les de Reard. Aprofita el creixement demogràfic de la Riera per parcel·lar algunes de les seves finques properes al nucli i convertir-les en solars, que posa a disposició dels vilatans per edificar-hi cases (Rovira, 2012, p. 107 i 108). Avui, amb aquest nom només s'identifica una casa de Virgili.

«ab aquilone cum domo Francisci Carbonell, agricola, loci de la Riera» (CALP, doc. 8, any 1707; doc. 37, any 1662).

Carbonell, el forat del [əɫ fuˈɾad dəɫ kəɾβuˈnɛʎ]

Entre l'horta de Cal Pou i la de Ca Carbonell, a Virgili[1], rega les hortes del camí de Virgili. (2D).

Carbonell, l'horta de Ca

V. *C.*[2].

Carbonell, el molí de

«Los dos molins te dit senyor Gabriel Carbonell lo un en lo terme de Montoliu y lo altre en la quadra de Santes Creus» (*MnR* 18, 115*v*, any 1671).

Carbonell, la vinya de Ca [ɫə ˈβiɲə ðə ˈka kəɾβuˈnɛʎ]

A la partida del Camí de la Pobla, vora del forn Rajoler, amb el qual limita, i també amb la via del tren. N'hi ha una altra a Virgili[1], que afronta amb la carretera de la Torre i el camí de Virgili; un petit bocí de la part nord d'aquesta finca queda separat per l'esmentada carretera.

Cardús

«Miguel Duch Cardús» (*ÒbtR* 14, 62*v*, any 1916).

Carloset

«Pere Carloset, mestre de casas del lloch de Ardeña» (FNTORR 4416, 69, any 1794); «Margarida Carloset» (*BapR* 15, 3, any 1809).

Carnisseria, la

«Entre els arbitris […] figurava la carnisseria que l'any 1764 i per un termini de tres anys fou arrendada per 583 lliures» (Rovira, 2012, p. 53).

carrer

V. *19 de Juliol*, *Alzinar*, *Ardenya*, *Ascaso*, *Baix*, *Bellver*, *Camí d'Ardenya*, *Camí del Catllar*, *Camí Fondo*, *Carretera*, *Carretera de Valls*, *Casa Nova*, *Convent*, *Corrible*, *Creueres*, *Dalt*, *Deu Ponts*, *Durruti*, *Església*, *Femers*, *Fondo*, *Francesc Macià*, *Ginesta*, *Hostalets*, *Joc de la Pilota*, *Josep Monner*, *Lenin*, *Magrinyà*, *Major*, *Mare de Déu de Montserrat*, *Mariner Coll*, *Maurín*, *Mig*, *Montoliu*[2], *Montserrat*, *Mossèn Cinto Verdaguer*, *Nou*, *Olivera*, *Pau Casals*, *Plaça*, *Placeta*, *Pont d'en Tus*, *Pou*, *Públic*, *Sant Antoni*, *Sant Cosme i Sant Damià*, *Sant Joan*, *Sant Jordi*, *Sant Lluís*, *Sant Pau*, *Santa Margarida*, *Séquia*, *Sínia*, *Valls*, *Vinya*.

carrer, el [əɫ kə'rɛ]

Com en tot nucli habitat, el genèric és present en la topografia urbana. A Virgili[1] el trobem esmentat al segle XVIII com una afrontació.

Carrer de Sant Antoni, la capelleta del [ɫə kəpə'ʎɛtə ðəɫ kə'rɛ ðə 'san ən'tɔni]

Al carrer de Sant Antoni. Hi ha la imatge del sant. Una altra representació del sant és, en forma de mural, a la casa número 16 del mateix carrer.

Carrer de Sant Joan, la capelleta del [ɫə kəpə'ʎɛtə ðəɫ kə'rɛ ðə 'saɲ dʒu'an]

A la façana de cal Perico, casa número 26 del carrer de Sant Joan.

Carrer de Sant Pau, el

Esmentat com a partida de terra, plantada d'ametllers, vora el carrer del mateix nom i del Sindicat (*Amill.* 1945, 113).

Carrer de Sant Pau, la capelleta del [ɫə kəpə'ʎɛtə ðəɫ kə'rɛ ðə 'sam 'paw]

Col·locada a la casa número 16 del carrer de Sant Pau; la imatge del sant presideix l'urna.

Carrer Major, la capelleta del [ɫə kəpə'ʎɛtə ðəɫ kə'rɛ məj'ʒɔ]

És dedicada a santa Margarida.

Carrer Nou, el

«partida dita Lo carrer Nou» (CALP, doc. 92, any 1676); «Partida dita Carrer Nou de la Riera» (CALP, doc. 92, any 1758).

Carrerada, la

«totum illum domum […] cum quodam portalis in Carraria publica aperienti» (CALP, doc. 95, any 1712); «Una casa ab porta en carrerada pública» (CALP, doc. 95, any 1712); «en la Carrerada [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740).

Carreres

«Francisca Carreras» (*BapR* 6, 12, any 1873); «Francisco Carreras, molinero» (*BapR* 6, 12, any 1873); «Jaime Carreras» (*BapR* 6, 84, any 1878); «Concepción Carreres» (*BapR* 6, 111, any 1880).

carreró

V. *Davant lo Fossar*.

Carreter

«Theresa Carrete» (*ÒbtR* 15, 81*v*, any 1814).

carretera

V. *Antiga de Tarragona*, *Ardenya*, *Catllar*, *Diputació*, *Ferran*, *Nou*, *Pobla*, *Pobres*, *Pont*, *Torre*, *Valls*.

Carretera, la

«Pieza de tierra a la Carretera […] lindante a levante con el Camino que va a Valls» (*CadV* 1840, 25*v*).

Carretera, el carrer de la

«carrer dit de la carretera» (FNTORR 4422, 125, any 1797).

Carretera de la Torre, la

«Otra finca situada a la carretera de la Torra» (*Liq.* 1853, 37*v*). (2E).

Carretera de Valls, la

«partida de la carretera que va a Valls» (FNTORR 4415, 51*v*, any 1792); «pati o tros de terra per fabricar casa […] situat al referit lloch de la Riera y terme del lloch de Virgili a la carretera qui va a la vila de Valls […] afronta […] a ponent ab la carretera qui va a Valls» (FNTORR 4422, 342, any 1797); «Poseción […] cituada a la Carretera de Valls» (*Liq.* 1853, 23); «partida de la carretera de Valls» (Rovira, 2005, p. 60).

L'afrontació d'una finca és el camí Vell d'Ardenya (*Amill.* 1945, 30).

Topònim recollit com a partida de terra i com a tros de terra. Terra de garrofers que deu el nom a la carretera que la travessa (*Amill.* 1945, 87).

Carretera de Valls, el carrer de la

«Carré de la Carretera de Valls» (*Tassació* 1854).

Carriler, el camí

«ab lo camí carrillé que va desde dit lloch de Ardeña a Tarragona» (*Llmajor* 47, 40*v*, any 1678); «ab lo camí carrillé» (*Llmajor* 47, 40*v*, any 1688).

Carrué, cal [ˈkaɫ kəruˈɛ]

Casa situada a la plaça Major. Justifiquen el nom pel fet que anaven a buscar el correu al tren, i per aquesta tasca en deien *el Correuer*. Per simplificació i modificacions fonètiques ha derivat en el nom actual.

Carrué, la caseta del [łə kə'zɛtə ðəł kəru'ɛ]
Situada vora el camí del Fondot.

Carrué, el cau de Cal [əł 'kaw ðə 'kał kəru'ɛ]
Davant de l'Alzineta[1].

Carrué, l'horta del ['łɔɾtə ðəł kəru'ɛ]
N'hi ha una al camí del Cementiri, al costat del Cementiri[1]; és un bocí de terra petit on hi ha una bassa. N'hi ha una altra a Virgili[1], que limita amb el Torrent[2].

Carrué, les parades del [łəs pə'ɾaðəz ðəł kəru'ɛ]
Dins la partida de Davant l'Església. Prop del Tibidabo.

Carrué, el tros del [əł 'tɾɔz ðəł kəru'ɛ]
A la partida del Camí de Mas de Llagostera, afronta amb el camí que pren el nom de la partida i amb la via del tren, que el divideixen en dues finques; ara hi ha una granja.

Carrué, la vinya del [łə 'βiɲə ðəł kəru'ɛ]
Ubicada a la partida de Davant l'Església, són tres trossos, un dels quals no és contigu; hi ha una caseta. Confronta amb el camí del Catllar. També n'hi ha una a la partida de l'Alzinar, l'abans dita *vinya de Ca la Putxa*.
V. t. *Putxa, la vinya de Ca la*.

Cartanyà

«Josefa Cartañá» (*NaixR* 9, 98, any 1917); «Teresa Cartañá» (*NaixR* 10, 22, any 1918); «Jaime Cartañá» (*NaixR* 11, 59*v*, any 1924); «José Cartañá Isern, secretario del Ayuntamiento» (*ÒbtR* 14, 100, any 1927); «Maria Antònia Cartañá Guillamat» (*ÒbtR* 14, 100, any 1927).

Cartanyà, cal ['kał kəɾtə'ɲa]
Casa del carrer Nou.

Carter, cal ['kał kəɾ'tɛ]
Casa del carrer de Sant Joan. Nom també recollit per Terrafeta (Blanch i Terrafeta, 2010, p. 93).

Carter, l'horta de Cal ['łɔɾtə ðə 'kał kəɾ'tɛ]
A Virgili[1].

Carter, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ kəɾˈtɛ]
Situada a la partida del Camí de la Nou.

Carteret, cal [ˈkaɫ kəɾtəˈɾɛt]
És descendent de cal Carter. Es cuidava del servei de Correus.

Carull

«Clemencia Urpí Carull» (*ÒbtR* 14, 92, any 1924).

casa
V. *Batlle*, *Borrasquilla*, *Carbonell*, *Catona*, *Dalmau*, *Hortelà*, *Montoliu*, *Moragues*, *Parròquia*, *Pere Cases*, *Pubilla Ballester*, *Roc*, *Sol*, *Torrell*, *Vila*, *Virgili*.

Casa Gran, la [łə ˈkazə ˈɣɾan]
A la plaça de l'Església d'Ardenya. Coneguda com a *cal Pau de la Tona*; nom escrit en una rajoleta de la façana principal.

Casa Joanós
Partida de terra horta (*Amill.* 1945, 47). Creiem que podria ser una mala grafia de *Joanàs*.

Casa Nova, la [łə ˈkazə ˈnɔβə]
Anys després, també consta com a partida a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 95) i al de 1945, en el qual s'indica que la travessa el camí veïnal de la Nou (*Amill.* 1945, 13).

Casa del capdamunt del carrer de Sant Joan que donà nom a una partida que abraçava les terres del voltant. Actualment, és considerada una partida, encara que documentalment el topònim és aplicat tant a una casa com a una partida i a una peça de terra. La petita extensió de terreny és situada entre el camí Vell de Valls i el de la Nou, i és travessada per la carretera del Catllar. Es troba vora les antigues escoles. Al nord limita amb la partida dita *Camí de Mas de Llagostera*. S'hi inicià una urbanització a la dècada de 1980. Hi havia una pallissa i una era, on ara hi ha l'espai d'aparcament de vehicles, a la Cooperativa; pertanyia a la família Borràs. (2D).

«Tota aquella casa, mas y heretat nomenada la Casa Nova […] en los termes dels llochs de la Riera, Virgili y Vespella» (FNTORR 4413, 92*v*, any 1782); «casa y heretat […] situada part en lo terme de Virgili y part en lo terme del lloch de Vespella, nomenada la Casa Nova» (FNTORR 4414, 92*v*, any 1786); «en lo referit lloch de la Riera y partida dita la Casa Nova» (FNTORR 4423, 102, any 1798); «partida dita de la Casa Nova» (*CapR*, 9, any 1832); «És part

[…] de aquella casa o masia nomenada la Casanova situada en lo terme de Virgili» (*CapR*, 40, any 1832); «Pessa de terra […] en lo terme de Montoliu y partida y de pertinencias de aquella masia […] nomenada de la Casa nova» (*CapR*, 120, any 1832); «Posee una pieza a la partida la Casa Nova» (*Amill.* 1851, 29); «Poseción […] situada a la Casa Nova» (*Liq.* 1853, 21); «Poseción nombrada de la Casa Nova» (*Liq.* 1853, 40); «Casanova, partida de terra» (CALP, doc. 94, any 1879).

Casa Nova, el carrer de la

«casa cituada en lo dit lloch de Virgili y al carrer qui va a la Casa Nova» (FNTORR 4415, 51*v*, any 1792); «aquel pati […] en dit lloch y carrer qui va a la Casa Nova» (FNTORR 4416, 15*v*, any 1794); «carrer nomenat de la Casa Nova» (FNTORR 4416, 65, any 1795); «carrer nominat qui va a la Casa Nova o carretera que va a Valls» (FNTORR 4416, 76*v*, any 1796).

Casa Nova de Borràs

«Posesión nombrada casa nova de Borrás, a la misma partida» (*Amill.* 1851, 14).

Casadevall

«Miquel Casadevall […] del poble de Espinavesa» (*ÒbtR* 11, 183, any 1842).

Casal, el [əł kəˈzał]

V. *Sindicat*.

Casal, la pujada del [łə pujˈʒaðə ðəł kəˈzał]

Des del carrer de Sant Pau ressegueix l'edifici d'on pren el nom. Dita també *la pujada del Sindicat*.

Casalot

«unum casalot qot terminatur cum domo d'en Magrinyà» (*MnT* 23, quadern 2, f. 23, any 1503).

Casals

«En Johan Casals germà de dit Bernat Menant» (*MnT* 23, quadern 3, f. 31*v*, any 1519); «Feliciana Casals y Ribas» (*MnR* 16, 20*v*, any 1832); «Joan Casals i Dolsa» (CALP, doc. 92, any 1848); «Llàtzer Casals, metge» (*BapR* 5, 7, any 1864); «Raymunda Casals» (*BapR* 5, 7, any 1864); «Delfín Casals» (*BapR* 5, 27*v*, any 1867); «José Casals, albañil» (*BapR* 5, 27*v*, any 1867); «Dominga Casals» (*BapR* 5, 51*v*, any 1868); «María del Carmen Casals» (*BapR* 5, 68, any 1870).

Casamiguel

«Julián Casamiguel» (*NaixR* 11, 68*v*, any 1925).

Casamitjana

«Miquel Casamitjana» (*BapR* 2, 365, any 1849); «Urcicina Casamitjana» (*BapR* 2, 365, any 1849).

Casanova

«Gabriel Casanoves, pagès de la Riera vuy abitant en Tarragona» (*MnR* 18, 131*v*, any 1672); «Natividad Casanoba y Mallada» (*BapR* 7, 271*v*, any 1910).

Casasnovas

«Pati situat en la partida dita de las Casasnovas del mateix dit lloch de la Riera» (*CapR*, 21, any 1832).

Casanoves

V. *Casanova*.

Casasús

«Maria Busquets Casasús» (*BapR* 7, 225, any 1904).

Casat, el [əɫ kəˈzat]

Renom personal.

Caselles

«Petrus Caselles de la Riera» (*MnT* 59, 21, any 1633).

Casera, la

«viña […] en el término de Virgili y partida de la Casera» (FRH 17, 20, any 1777); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Virgili y partida la Casera» (*CapR*, 130, any 1832); «Pieza de tierra viña dicha la Casera» (*CadV* 1840, 17); «Pieza de tierra hierma dicha la Casera» (*CadV* 1840, 17*v*).

Topònim documentat com a partida de terra i com a peça de terra.

Caseres, les

«Pieza de tierra a la partida de las Caseras [Virgili]» (*CadV* 1840, 14*v*).

Podria tractar-se de la pluralització del topònim anterior, car ambdós són situats a Virgili[1].

Cases

«Johannes Cases, fratri Petrus Cases» (*MnT* 59, 20*v*, 278*v* i 387*v*, anys 1633, 1635 i 1636); «Jaume Cases, de Montoliu» (*MnT* 59, 128*v*, any 1634); «Paula Casses, de la Riera» (*MnR* 18, 88*v*, any 1670); «Pere Cases» (*MnR* 18, 89 i 106*v*, any 1670); «Tecla Cases» (*MnR* 18, 89*v* i 106*v*, any 1670); «Teresa Gallisa i Cases, filla de Josep Cases i de Margarida Cases i Cortiada, de la Riera» (CALP, doc. 6, any 1706); «Pau Casas, mestre de minyons» (*MnT* 67, doc. 37, any 1729); «Anton Cases» (*MatR* 8 A, 3, any 1809); «Macià Cases» (*ÒbtR* 15, 14*v*, any 1809); «Margarida Cases» (*ÒbtR* 15, 16, any 1809); «Maria Cases» (*ÒbtR* 15, 36*v*, any 1810); «Pere Cases» (*BapR* 2, 124, any 1828); «Joseph Cases» (*BapR* 2, 146, any 1830); «Joan Casas» (*BapR* 2, 180, any 1831); «Pau Casas» (*BapR* 2, 185, any 1831); «Rosa Casas» (*BapR* 2, 198, any 1837); «Teresa Casas» (*BapR* 2, 378, any 1850); «Antònia Casas» (*BapR* 4, 243, any 1861); «Jacinta Casas» (*BapR* 6, 134, any 1881); «Antonio Casas» (*BapR* 7, 42, any 1893); «Bartolomé Casas» (*BapR* 7, 42, any 1893); «Eulària Casas Miracle» (*BapR* 7, 261*v*, any 1909); «Maria Casas» (*NaixR* 11, 22*v*, any 1921); «Bartolomé Casas» (*NaixR* 11, 43*v*, any 1923); «Antònia Casas» (*ÒbtR* 14, 88, any 1923); «Dolores Casas» (*NaixR* 11, 84, any 1925); «Josefa Casas» (*ÒbtR* 14, 101, any 1927); «Antonio Casas Martí» (*ÒbtR* 14, 107*v*, any 1929); «Teresa Casas» (*ÒbtR* 14, 107*v*, any 1929); «José María Casas» (*NaixR* 12, 36, any 1931).

caseta

V. *Aleix*, *Argelí*, *Carrué*, *Celestina*, *Conillet*, *Ermità*, *Espasa*, *Espitxagor*, *Font*, *Jaume del Content*, *Josepet*, *Penjolles*, *Putxa*, *Reding*, *Segués*, *Sumoi*, *Vidal*.

Caseta, la

Partida de terra de secà; l'afrontació d'una de les seves propietats és el camí de Tarragona (*Amill.* 1942, 146).

Casetes, les [łəs kəˈzɛtəs]

Al carrer de Sant Pau, a la vora del Casal. Són unes edificacions adossades, de planta baixa, sis en total, a les quals, des del dit carrer i per un desnivell del terreny —atès que segueix la línia del carrer de l'Alzinar, amb el qual limita—, s'ha d'accedir mitjançant unes escales que acaben en una petita placeta, que té a un costat tres grans porxos, cada un dels quals dona accés a dos habitatges. Les cases són les de cal Cisco Remei, ca la Geremena, cal Perico, ca l'Anton de Xorriu, cal Jaume Timbaler i cal Joan de Ca l'Aleix.

Castanyer

«Anton Castanyer fadrí pagès del lloch de la Riera […] fill del quondam Joan Castanyer y Maria» (*MnT* 67, doc. 55, any 1730).

Castanyer, de

«Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida lo Mas d'en Magriñá de la Parera o de Castañer» (*CapR*, 175*v*, any 1832).

castell

V. *Montoliu*, *Santa Margarida*.

Castell

«Trocium terre afrontat cum Arnaldus Casteyl» (*MnT* 1, 35*v*, XIX*v*, any 1333); «Testes Arnaldus Castel de manso de la Riera» (*MnT* 2, 9 i 10*v*, any 1346); «N'Arnau Castell. Arnaldus Castell manumissor» (*MnT* 10, 10 i 68*v*, any 1410).

Castellà

«Guillermus Castela termini de Altofolio, propietari» (*MnT* 1, 1, any 1332); «Juan Roig Castellá» (*BapR* 7, 285*v*, any 1912).

Castelló

«Desideria Castelló Pena» (*BapR* 7, 284*v*, any 1912); «Salvador Castelló Pallarès» (*ÒbtR* 14, 104*v*, any 1929).

Castellot, el[1] [əɫ kəstəˈʎɔt]

Surt com a partida de terra a l'*Amirallamiento* (*Amill.* 1942, 49; *Amill.* 1945, 10). Terra de garriga, vinya, garrofers, olivers i avellaners. Ubicada a la part sud del terme, a banda i banda de la carretera de Ferran; toca el riu. Té forma aturonada. També s'aplica el nom de Santa Margarida a la part més sobirana, on hi ha les restes d'un castell. (3D).

«Pieza de tierra al Castellot» (*Liq.* 1853, 31).

Castellot, el[2]

«Otra piesa llamada Castellot» (*Liq.* 1853, 1).

Castellot, la muntanya del [ɫə munˈtaɲə ðəɫ kəstəˈʎɔt]

Formà part d'un terme independent, Montoliu, que havia pertangut a la parròquia de Tamarit. De forma aturonada, assoleix els vuitanta-set metres d'altitud

i és situat a la riba dreta del Gaià. És presidida per un castell, del qual avui es conserven poques restes, i al seu abric, un nucli de població, desaparegut. Tenim notícies que els rierencs tenien el costum, el dia de Sant Esteve, d'oficiar una missa allí i deixaven al peu de les ruïnes del castell un símbol pessebrístic. A la segona meitat del segle passat, s'hi començà a construir una urbanització, s'hi feren carrers, però trigà uns anys a agafar embranzida. En el moment d'iniciar-se la construcció, les terres pertanyien a cal Mercader i al tros de Pau Segú. (3D).

Castells

«Arnau i Guillemeta Castells i llur filla Maria de la Riera de Gaià terme de Montoliu» (*PergM*, any 1426); «Llorens Castells» (*ÒbtR* 11, 70, any 1828).

Castellvell

«Quarteriata terra in termino de Monte Olivo in decimale venerabili Petri de Castroveteri» (*MnT* 1, 16, any 1332); «Petrus de Castro Veteri, castlanus de castri Monteolivo, dominus de Virgili» (*MnT* 1, IV*v*, XVI i XX*v*, any 1333).

Castro

«Joan Castro» (*BapR* 2, 224, any 1839); «Magí Castro» (*BapR* 2, 224, any 1839).

Catà

«Anton Catà» (*BapR* 4, 142, any 1857); «Jaume Catà» (*BapR* 4, 142, any 1857); «Josep Catà» (*BapR* 4, 196, any 1859); «Isidro Catá» (*BapR* 4, 245, any 1861); «Maria Catà» (*BapR* 4, 303, any 1863); «Pedro Catá y Torrabadell, tegedor» (*MnR* 17, 19, any 1884); «Antònia Catá» (*BapR* 6, 294, any 1890); «Carmen Catá» (*BapR* 7, 26, any 1892); «Salvador Catà» (*BapR* 7, 77, any 1895); «Josefa Catá» (*ÒbtR* 14, 86*v*, any 1923); «Salvador Catà» (*NaixR* 11, 56*v*, any 1924); «Antonio Catá» (*NaixR* 11, 78, any 1925); «Pedro Catà Torrebadell» (*ÒbtR* 14, 98, any 1926); «José María Catá» (*NaixR* 12, 6, any 1928); «Maria Catà» (*NaixR* 16, 8, any 1940).

Catà, cal [ˈkaɫ kəˈta]

Casa del carrer de Sant Joan. Dit també *ca l'Antonet Catà*.

Catà, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ kəˈta]

Al Pont d'en Tus, afronta amb la Séquia.

Català

«Joan Català» (*BapR* 15, 40*v*, any 1814).

Catalunya, l'avinguda de [ɫəβiŋˈɡuðə ðə kətəˈɫuɲə]

S'inicia en una rotonda de la carretera del Catllar, vora la cruïlla amb el camí de Mas de Llagostera, i enfila en direcció nord-oest. Es creua amb el carrer de l'Olivera, el de la Vinya i el de Sant Jordi.

Catllar, el camí del

> «Camino quo itur apud Castlar» (*MnT* 1, 32, any 1333); «en lo camí va al Catllar [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740); «casa […] al carrer o camí que va a la vila del Catllar» (FNTORR 4416, 12, any 1796).

És la continuació del camí del Pont d'en Tus, que després de travessar les hortes i el riu canvia el nom pel de *camí del Catllar*. Enfila entre les partides de Davant l'Església, el Mas de Cendrós, la Guardiola, l'Alzineta[2], el Maset[2], el Camí de Tarragona i el Mas Vell, on finalment es creua amb el camí de Tarragona i s'endinsa al terme de Tamarit. Dit també *el camí de l'Alzineta* i, modernament, *del Tibidabo*. Fou l'única via que enllaçava amb aquesta població veïna, el Catllar, abans de construir-se la carretera. En un altre punt ben distant és emprat documentalment com a límit d'una finca de la partida de la Quadra (*Amill.* 1945, 2). (2C-3C).

Catllar, la carretera del [ɫə kərəˈtɛɾə ðəɫ kəʎˈʎa]

Entra al terme pel Castellot[1], volta el nucli de terme rierenc per la part de llevant i és per aquesta banda on bifurca, i un braç de la carretera condueix a Torredembarra. A poca distància, un nou ramal enfila cap a la Nou de Gaià, motiu pel qual des de l'entrada al terme fins a aquest punt tan aviat se'n diu *carretera del Catllar* com *carretera de la Nou*. Es creua amb el camí Vell de Valls i continua en direcció a Ardenya. Recorden que abans de construir-se, el viatge cap al poble del Catllar es feia pel camí del Catllar. (3D-2D-2E).

Catllar, la quadra del

> «pessa de terra part vinya y part garrofers situada al terme de dit lloch de la Riera y Quadra nomenada de Alcatllar» (FNTORR 4416, 113, any 1793; FNTORR 4420, 210, any 1794).

Actualment, dita simplement *la Quadra*.

Catona, casa

> «Casa Catona» (*Tassació* 1854).

Potser es tracta de ca Tona?

cau

V. *Barenys*, *Bernadet*, *Carrué*, *Comuneta*, *Ermità*, *Farigoles*, *Figuereta*, *Marino*, *Marraques*, *Martí*, *Paneretes*, *Pansó*, *Patoia*, *Pla*, *Pujada de Guardis*, *Salamona*, *Senyora Pepita*, *Sepa*, *Trona*, *Xato*, *Xatxo*.

Cavaller

«Magdalena Cavallé» (*BapR* 2, 278, any 1843); «Rafel Cavallé» (*BapR* 2, 278, any 1843); «Maria Conillera Cavallé» (*BapR* 7, 263, any 1909); «Antònia Caballé» (*NaixR* 11, 47*v*, any 1923); «Juan Caballé» (*NaixR* 11, 67, any 1925); «Federico Caballé» (*NaixR* 11, 86*v*, any 1926); «Francisco Caballé» (*NaixR* 11, 88, any 1926); «Luis Caballé» (*NaixR* 12, 15, any 1928); «Núria Caballé» (*NaixR* 12, 36*v*, any 1931); «Antoni Caballé» (*NaixR* 14, 9, any 1935); «Jaume Caballé» (*NaixR* 14, 26, any 1936).

Ceba, ca la [ˈka łə ˈsɛβə]

Casa del carrer de Sant Joan. Recollida també per Blanch i Terrafeta (2010, p. 133).

Ceba, l'horta de Ca la [ˈłɔɾtə ðə ˈka łə ˈsɛβə]

A la partida de l'Horta; no és gaire gran.

Ceba, la vinya de Ca la [łə ˈβiɲə ðə ˈka łə ˈsɛβə]

Pertany a la partida del Mas de Cendrós, voreja el marge dret del Gaià. N'hi ha una altra en un altre tros també de secà, al Camí de la Pobla; un extrem de la propietat limita, per una banda, amb el camí del Forn de Rajoler i, per l'altra, amb la partió amb el terme d'Altafulla.

Cecília Paton, la vinya de la [łə ˈβiɲə ðə łə siˈsiłiə pəˈtɔn]

Ubicada a la partida del Mas Vell. Afronta per la part nord i oest amb el terme i el camí del Catllar.

Cedó

«Michael Cedó de la Riera, Miquel Cedó de Virgili» (*MnT* 59, 12, 21, 128*v* i 278*v*, anys 1632, 1633 i 1635); «Pobill Sedó» (*MnR* 18, 100*v* i 107*v*, any 1670); «Miquel Sedó pagès de la Riera» (*MnR* 18, 108*v*, any 1670); «ereus de Mateu Sedó» (*MnR* 18, 107*v*, any 1671); «Josep Cedó, pagès» (CALP, doc. 42, any 1682); «Andreu Sedó, curador» (*MnT* 67, doc. 12, any 1729); «Miquel Sedó pagès de Virgili fill de Miquel Sedó i de Margarida» (*MnT* 67, doc. 12, any 1729); «Josep Sedó, fuster» (FNTORR 4413, 83, any 1783); «Francisco Sedó, pagès» (FNTORR 4414, 163, any 1785); «Maria Cedó» (*ÒbtR* 15, 8, any 1809); «Maria Francisca Cedó» (*ÒbtR* 15, 8, any 1809); «Llorens Cedó» (*ÒbtR* 15, 19,

any 1809); «Theresa Cedó» (*BapR* 15, 37, any 1814); «Paula Cedó» (*BapR* 15, 41, any 1814); «Joseph Cedó y Magriñá» (*BapR* 15, 53*v*, any 1816); «Ventura Cedó» (*BapR* 15, 66*v*, any 1818); «Joan Sadó» (*BapR* 15, 72, any 1819); «Miquel Sedó» —morí dessagnat per haver caigut del campanar— (*ÒbtR* 11, 14, any 1820); «Sebastiana Cedó» (*BapR* 2, 144, any 1829); «Francisco Sedó, Regidor decano» (*CapR*, 3*v*, any 1832); «Francisco Sedó y Anglès, texidor» (*CapR*, 139, any 1832); «Anton Cedó» (*BapR* 2, 249, any 1841); «Rosa Cedó» (*BapR* 2, 265, any 1842); «Vicent Cedó, pagès» (*BapR* 3, 8, any 1851); «Margarida Sadó» (*BapR* 4, 26, any 1852); «Vicents Cedó» (*ComptesR* 1, 8, any 1853); «Francisco Sedó» (*MnR* 16, 35, any 1853); «Tecla Cedó» (*BapR* 4, 178, any 1858); «Isidro Sedó» (*BapR* 4, 190, any 1859); «Providència Sedó» (*BapR* 4, 240, any 1861); «Pau Sedó» (*BapR* 5, 10, any 1865); «Salvador Sedó, tejedor» (*BapR* 5, 29*v*, any 1867); «Jacinta Sedó» (*BapR* 5, 30*v*, any 1867); «Urcisina Sedó» (*BapR* 5, 35, any 1867); «Gertrudis Sedó» (*BapR* 5, 55*v*, any 1869); «Josefa Sedó» (*BapR* 5, 72, any 1870); «Dolores Sedó» (*BapR* 5, 85, any 1871); «María de los Dolores Cedó» (*BapR* 6, 20, any 1874); «Rosalia Sedó» (*BapR* 6, 39, any 1875); «Pedro Sedó, tejedor» (*MnR* 17, 228, any 1879); «Carmen Sedó» (*BapR* 6, 112, any 1880); «Maria Teresa Cedó» (*BapR* 6, 169, any 1883); «Madalena Sedó» (*BapR* 6, 295, any 1890); «Daniel Sedó» (*BapR* 7, 2, any 1891); «María de la Consolación Sedó» (*BapR* 7, 42, any 1893); «Àurea Sedó» (*BapR* 7, 67, any 1895); «Pilar Sedó» (*BapR* 7, 74, any 1895); «Consuelo Cedó» (*BapR* 7, 138, any 1898); «Trinidad Sedó» (*BapR* 7, 176, any 1900); «Elvira Sedó» (*BapR* 7, 187, any 1901); «María del Carmen Sedó» (*BapR* 7, 224, any 1903); «Joaquín Sedó» (*BapR* 7, 225, any 1904); «María de las Mercedes Sedó» (*BapR* 7, 233*v*, any 1905); «Luis Sedó» (*BapR* 7, 247*v*, any 1907); «Carmen Sedó» (*BapR* 7, 254*v*, any 1908); «Dolores Sedó» (*BapR* 7, 258, any 1908); «Magín Sedó» (*BapR* 7, 262*v*, any 1909); «Pablo Sedó» (*BapR* 7, 269, any 1909); «Laura Sedó» (*BapR* 7, 279*v*, any 1911); «José Sedó» (*NaixR* 9, 88, any 1916); «Maria Teresa Sedó» (*NaixR* 11, 6, any 1919); «Maria Sedó Pallarés» (*ÒbtR* 14, 104*v*, any 1929); «José María Sedó» (*NaixR* 16, 44*v*, any 1946); «María Asunción Sedó» (*NaixR* 17, 10*v*, any 1948); «Victoria Sedó» (*NaixR* 17, 21*v*, any 1950).

Cedó, el

«Miquel Dalmau dit lo Cedó» (*ÒbtR* 15, 54, any 1812).

Cedó, cal [ˈkał səˈðɔ]

Casa del carrer de l'Alzinar i del carrer de Sant Joan. Hi havia una antiga fàbrica de teixits situada entre els dits carrers. Fou traslladada fora del poble, a la Pallissa de Rull.

Cedó, l'era de [ˈłɛrə ðə səˈðɔ]

Al sud del poble, vora la pallissa. Ara és plantada d'olivers. És l'era de Cal Bertran.

Cedó, el forat de [əɫ fu'ɾad də sə'ðɔ]

Entre l'hort de la Borrassa i de Cal Mercader, sortia un rec en sentit perpendicular a la Séquia i continuava esbiaixat entre finques fins a desguassar a la Comuna[2].

Cedó, l'horta de Cal ['ɫɔɾtə ðə 'kaɫ sə'ðɔ]

A la Sorra, afronta amb el riu.

Cedó, l'obert de

V. *Mercader, l'obert de.*

Cedó, la pallissa de [ɫə pə'ʎisə ðə sə'ðɔ]

V. *Bertran, la pallissa de Ca.*

Celaia

«Simeon Selaia de la Riera, scultor testes» (*MnT* 59, 23, any 1633).

Celestina, ca la ['ka ɫə səɫəs'tinə]

Casa de la Baixada del Coix.

Celestina, la caseta de Ca la [ɫə kə'zɛtə ðə 'ka ɫə səɫəs'tinə]

Al camí de la Pobla.

Celestina, el tros de Ca la [əɫ 'tɾɔz ðə 'ka ɫə səɫəs'tinə]

A la partida del Camí de la Pobla, limita per la part nord amb el camí que pren el nom de la partida.

cementiri

V. *Comú*, *Nou*, *Sant Jordi*, *Santa Margarida*, *Vell.*

Cementiri, el[1] [əɫ səmən'tiɾi]

Data de finals del segle XVIII. Està situat darrere de l'Església de la Riera, bastit en un tancat de 520 m^2. Al segle XX, quan se'n construí un altre de més gran —2.100 m^2— al nord del poble, a l'Alzinar, l'anterior passà a denominar-se el *cementiri Vell*. Indica Madoz (1985, p. 267) que el cementiri es troba a «200 pasos de la población». El protocol religiós i popular en el moment de les defuncions era similar arreu; des d'on era el mort, el capellà del poble acompanyava el seguici, i es duia el taüt al coll fins a l'Església, primer, i, acabada la funció religiosa, fins al Cementiri[1]. Dos vailets traginaven dos tamborets per poder deixar-hi el pes i que,

així, els portants poguessin descansar. La referència històrica al·ludeix al cementiri Vell (2D), però Madoz parla del cementiri Nou. (1C).

V. t. *Fossar, el*.

> «domum […] in termino dicti loci de Virgili propi Ecclesia loci de la Riera […] affrontatur […] domu et cementerio dicta Ecclesia […] et a parte ante, ubi portale correspondet cum via publica qua itur ad Ecclesia de la Riera» (CALP, doc. 9, any 1722).

Cementiri, el[2]

Recollit com a partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942. (1C-1D).

Cementiri, el camí del [əɫ kə'mi ðəɫ səmən'tiɾi]

V. *Fossar, el camí del*.

Cementiri, el forat del [əɫ fu'ɾad dəɫ səmən'tiɾi]

A partir de la parada de Figueres, baixa un rec que va cap al forat del Cementiri i rega les hortes del voltant del fossar. L'aigua prové de la Síquia. Lògicament, la denominació arrenca de la proximitat de la necròpolis. (2D).

Cementiri Vell, el camí del [əɫ kə'mi ðəɫ səmən'tiɾi 'βɛʎ]

És el camí del Cementiri. Variant sorgida en construir un cementiri nou fora del nucli urbà.

Cenabres

V. *Sanabra*.

Cendra

> «Joseph Cendra» (*BapR* 2, 73, any 1825); «Cecília Cendra» (*ÒbtR* 11, 171, any 1840); «Pablo Figueras Sendra» (CALP, doc. 133, any 1896).

Cendrós

> «Bertomeu Cendrós pagès de la Riera» (*PergM*, any 1615); «Bertrandus Cendros, baiulus caslani de Montoliu» (*MnT* 59, 20*v* i 123*v*, any 1633); «Pere Cendrós, de la Riera» (*MnT* 59, 20*v* i 279, any 1635); «Pasquasius Cendros, agricola de la Riera termini Monteolivo, filius Bertrandi Cendrós» (*MnT* 59, 182*v* i 279, any 1635); «Cum domo Petri Sendros» (CALP, doc. 3, any 1669); «Pasqual Sendrós, batlle de la Riera» (*MnR* 18, 72, 106*v* i 123*v*, anys 1670 i 1672); «Honorable Joseph Cendrós, vidu, pagès del Mas, terme de Montoliu» (*MnR* 18, s. f., any 1686); «Catharina Cendrós y Llagostera» (*MnT* 67, doc. 9, any 1729); «Francesch Cendrós pagès, regidor, de dit lloch de la Riera»

(*MnT* 67, doc. 10, anys 1729 i 1732); «Reverent Domingo Cendrós, testes» (*MnT* 67, doc. 1 i 42, anys 1729 i 1732); «Anton Cendrós» (*Valies* 414, any 1740); «Pere Cendrós, pagès» (FNTORR 4400, 108, any 1761); «Theresa Llorens y Cendrós» (FNTORR 4403, 130*v*, any 1765); «Francesch Sandrós, pagès» (FNTORR 4416, 17*v*, any 1794); «Maria Cendrós» (*ÒbtR* 15, 24, any 1809); «Francesch Cendrós» (*ÒbtR* 15, 63*v*, any 1812); «Gertrudis Cendrós» (*ÒbtR* 15, 64*v*, any 1812); «Pau Cendrós» (*BapR* 15, 28, any 1813); «Pere Cendrós» (*BapR* 15, 29*v*, any 1813); «Joan Cendrós» (*BapR* 15, 34*v*, any 1814); «Joseph Cendrós» (*ÒbtR* 15, 94, any 1815); «Miquel Sendrós» (*BapR* 2, 43, any 1822); «Theresa Cendrós» (*BapR* 2, 76, any 1825); «Rosalia Cendrós» (*BapR* 2, 112, any 1827); «Pau Sendrós y Valldosera, pagès» (*CapR*, 50, any 1832); «Jaume Sendrós y Valldosera, sabater» (*CapR*, 58, any 1832); «Joan Sendrós y Torrell, pagès» (*CapR*, 93, any 1832); «Francisca Sendrós y Virgili, viuda de Pere Sendrós» (*CapR*, 361, any 1832); «Carlos Cendrós» (*BapR* 2, 267, any 1835); «Llorens Cendrós» (*ÒbtR* 11, 158, any 1839); «Jaume Cendrós» (*ÒbtR* 11, 186, any 1843); «Ramon Cendrós» (*ÒbtR* 11, 217, any 1848); «Rosa Cendrós» (*BapR* 2, 383, any 1850); «Margarida Cendrós» (*BapR* 3, 13, any 1851); «Salvadó Sordé y Sandrós» (*MnR* 16, 34, any 1851); «Magdalena Cendrós» (*BapR* 4, 220, any 1860); «Marcelí Cendrós» (*BapR* 4, 303, any 1863); «Josepa Cendrós» (*BapR* 5, 14, any 1865); «Paulino Cendrós» (*BapR* 5, 25, any 1866); «María de la Concepción Sendrós» (*BapR* 5, 41*v*, any 1868); «Rosendo Sendrós» (*BapR* 5, 63, any 1869); «Concepción Sendrós» (*BapR* 6, 282, any 1889); «Isidro Sendrós» (*BapR* 7, 121, any 1897); «Maria Sendrós» (*BapR* 7, 231*v*, any 1905); «Laureano Cendrós» (*BapR* 7, 245*v*, any 1906); «Salvador Cendrós» (*BapR* 7, 264*v*, any 1909); «Marcelino Cendrós Espina» (*ÒbtR* 14, 63, any 1916); «Rosendo Cendrós» (*ÒbtR* 14, 63, any 1916); «Rosa Sendrós» (*NaixR* 16, 19*v*, any 1942).

Cendrós, el mas de [əɫ ˈmaz ðə sənˈdɾɔs]

L'edifici és vora les hortes, tocant a la Síquia. Hi ha un baluard, que dona origen al topònim *el tancat del Mas de Cendrós*, a més d'una era i un corral. La citació d'un document del segle XVII fa suposar que el topònim prové d'un cognom. Actualment, també es parla del topònim com a partida de terra. Sembla, doncs, que el nom del mas es feu extensiu a tota la propietat, que era i és considerablement gran, la part més extensa de la qual s'ubica a la banda dreta del riu. (2D).

V. t. *Mas de C.*

«Afrontatur cum domo Petri Sendros» (CALP, doc. 1.3, any 1669); «Joseph Cendrós, viudo pagès del mas terme de Montoliu, parròquia de la Riera» (*MnR* 18, s. f., any 1686); «Devant de la casa dita lo Mas de Cendrós» (*MnT* 67, doc. 42, any 1729); «Lo mas de Cendrós, a la Riera» (*MnT* 67, doc. 42, any 1729); «en lo mas dit d'en Cendrós, terme de la Riera» (*MnT* 67, doc. 75, any 1731); «terras de […] del mas de Cendrós» (FNTORR 4415, 24, any 1792); «Tota aquella casa o masia nomenada lo Mas d'en Sendrós ab baluart, corral, era y pallissa situada en lo terme de Montoliu» (*CapR*, 210, any 1832); «Pau Recasens del Mas de Cendrós» (*ComptesR* 1, 9, any 1854).

Cerdà

«Francisco Serdá, pagès» (*BapR* 2, 210, any 1838); «Antònia Serdá» (*BapR* 2, 295, any 1844); «Francisca Sarda» (*BapR* 4, 207, any 1859).

Cervelló

«Antonio Cervelló, labrador» (*MatAr* 3, 9*v*, any 1883).

Cervera

«Maria Servera» (*BapR* 2, 210, any 1838).

Cintet, cal [ˈkał sinˈtɛt]
Casa del carrer Major. Dita també *ca la Sepa*.

Cintet, l'horta del [ˈɫɔɾtə ðəł sinˈtɛt]
Es tracta de dues peces de terra a la Sorra. Una voreja el camí de la Sorra. També hi ha un altre hort al Fondot, limitat pel riu i per la Séquia, que travessa en forma de mina. N'hi ha una darrera a Virgili[1], que afronta amb el camí de l'Estació i el nucli del poble; hi havia un pou i una bassa i una part de la qual era vinya.

Cintet, la vinya del [łə ˈβiɲə ðəł sinˈtɛt]
A la partida del Mas de Cendrós; malgrat limitar amb el riu, és de secà. N'hi ha una segona situada Davant l'Església, entre el camí del Catllar i el riu.

Cirer, el
V. *Aguaits*.

Ciscar, el (o **del**)

«partida dita del Ciscar» (FNTORR 4399, 42, any 1760); «Una pessa de terra […] tres cortons cana de rey situada en lo terme de Montoliu y partida lo Ciscar» (*CapR*, 35, any 1832); «Pieza de tierra hierma dicha lo Ciscá, […] lindante a levante con el Rio Gayá» (*Cad.* 1840, 4); «Útil per a fer formiguers» (*Cad.* 1840, 4); «Pieza de tierra viña dicha lo Ciscá» (*Cad.* 1840, 7); «[…] a cierzo con el Gayá» (*Cad.* 1840, 9*v*); «Pieza de tierra viña dicha lo Siscà» (*Cad.* 1840, 40*v*).

Cisco de Bellver, cal [ˈkał ˈsisku ðə βəʎˈβɛ]
Casa del nucli d'Ardenya.

Cisco de Bellver, la barraca de Cal [łə βəˈrakə ðə ˈkał ˈsisku ðə βəʎˈβɛ]
De pedra seca. Hi ha un gran oliver al costat. Després dita *la barraca de Ca la Conxita*. Ubicada a la partida del Mas Vell.

Cisco de Bellver, l'horta de Cal ['łɔɾtə ðə 'kał 'sisku ðə βəʎ'βɛ]
A Ardenya. Són dos trossos separats per un hort veí; un limita pel nord amb la Síquia i l'altre, pel sud, amb la riba esquerra del riu.

Cisco de Bellver, la vinya de Cal [łə 'βiɲə ðə 'kał 'sisku ðə βəʎ'βɛ]
Al Mas Vell. Pel cantó nord, un bocí afronta amb el camí del Mas Vell. Hi ha documentada una barraca.

Cisco de Ca l'Assumpta, cal ['kał 'sisku ðə 'ka łə'suntə]
Casa del carrer Major.

Cisco de Ca l'Assumpta, el camí del [əł kə'mi ðəł 'sisku ðə 'ka łə'suntə]
Caminet que arrenca del camí del Catllar i voreja les terres d'on pren el nom, a la partida de Davant l'Església.

Cisco de Ca l'Assumpta, l'horta del ['łɔɾtə ðəł 'sisku ðə 'ka łə'suntə]
A Virgili[1], limitava amb el Torrent[2]. Hi ha una altra horta al Fondot.

Cisco de Ca l'Assumpta, el tros del [əł 'tɾɔz ðəł 'sisku ðə 'ka łə'suntə]
Terra situada a la partida de Davant l'Església.

Cisco de Forès, cal ['kał 'sisku ðə fu'ɾɛs]
Casa del nucli d'Ardenya.

Cisco del Castell, el
Renom personal. Procedia de Ferran.

Cisco del Castell, l'horta del ['łɔɾtə ðəł 'sisku ðəł kəs'tɛʎ / 'łɔɾtə ðə 'ka kəs'tɛʎ]
A la partida del Camí de la Torre, afronta amb el camí d'on pren el nom la partida.

Cisco Neri, cal ['kał 'sisku 'nɛɾi]
Nom donat per la gent del Catllar a una casa d'Ardenya.

Cisco Remei, cal ['kał 'sisku rə'mɛj]
A les Casetes.

Cisquet de Badell, el [əł sis'kɛd də βə'ðɛʎ]
Del carrer de Sant Joan.

Cisquet de Badell, els garrofers del [əɫz ɣəruˈfɛz ðəɫ sisˈkɛd də βəˈðɛʎ]
Bocí de terra al Pinyolenc que limita amb la muntanyeta del Senyor Pau.

Cisquet de Ca la Desidèria, l'horta del [ˈɫɔɾtə ðəɫ sisˈkɛd də ˈka ɫə ðəziˈðɛɾiə]
Al Pont d'en Tus, entre la Síquia i el caminet de l'Horta. Era una gran finca d'horta que pertanyia a cal Borràs i que fou distribuïda entre diversos pagesos per tal que la treballessin.

Cisquet de Cal Perico, el [əɫ sisˈkɛd də ˈkaɫ pəˈɾiku]
Al carrer Major.

Cisquet de Cal Perico, l'horta del [ˈɫɔɾtə ðəɫ sisˈkɛd də ˈkaɫ pəˈɾiku]
Al Pont d'en Tus, entre la Síquia i el caminet de l'Horta. Era una gran finca d'horta que pertanyia a cal Borràs i que fou distriduïda entre diversos pagesos per tal que la treballessin; cada bocí agafà el nom de qui la treballava.

Cisterer

«Paula Cisteré» (*MatR* 8 A, 3, any 1809); «Rosa Sisteré» (*BapR* 15, 14, any 1811); «Teresa Sisteré» (*BapR* 4, 71, any 1854).

Citoles

«Rafaela Citoles» (*BapR* 6, 191, any 1884).

Clarà

«Salvador Clara, de la Riera, agricola de Montoliu, baiulus» (*MnT* 59, 21, 68, 128*v*, 182 i 278*v*, anys 1633 i 1635); «Josephus Clara, testes» (CALP, doc. 3, any 1669); «Afronta a ponent ab Joseph Clarra» (*MnR* 18, 100*v*, any 1670); «Maria Clarà y Cendrós, filla de Josep Clarà, defunt, y de Margarida, vivint, pagesos de la Riera» (*MnR* 18, s. f., any 1687); «Miquel Clarà, fill de Macià i de Caterina» (CALP, doc. 5, any 1698); «Testes Rafel Clarà» (*MnT* 67, doc. 36, any 1729); «Testes Joan Clarà agricola loci de la Riera» (*MnT* 67, doc. 48, any 1730).

Claravalls

«Manuel Claravalls» (*BapR* 6, 262, any 1888); «Pablo Claravalls» (*BapR* 6, 262, any 1888); «Monserrat Claravalls, labrador» (*BapR* 6, 287, any 1889); «Maria Claravalls» (*BapR* 7, 2, any 1891); «Emanuel Claravalls» (*BapR* 7, 38, any 1893); «José Claravalls» (*BapR* 7, 118, any 1897); «Josefa Claravalls» (*BapR* 7, 202, any 1902); «Manuel Claravalls Giménez, labrador» (*BapR* 7, 202, any 1902).

Clares

«Joannes Clares, loci de Ardenya» (*MnT* 59, 20*v*, any 1633).

Climent

«Dolores Climent» (*BapR* 6, 188, any 1884); «Ramon Climent, trabajador del carril» (*BapR* 6, 188, any 1884); «Dolores Molner Climent» (*ÒbtR* 14, 75*v*, any 1920).

Clot

«Jaume Clot de Altefulla» (*ÒbtR* 11, 25, any 1822).

Clot, el[1] [əɫ ˈkɫɔt]

A Ardenya, al capdamunt del carrer Major; era un descampat on hi havia un clot i hi abocaven deixalles.

Clot, el[2]

«en lo terme o cuadra de Ardeña y partida dita lo Clot. Terminava […] a mitgdia ab la Séquia o Rech major […] a tramontana ab lo cami carrille que va desde dit lloch de Ardeña a Tarragona» (*Llmajor* 47, 40*v*, any 1678); «pessa de terra campa […] situada en lo terme o cuadra de Ardeña y partida dita lo Clot. Terminava […] a mitgdia ab la Séquia major […] a ponent ab lo Rech major y a tramontana […] ab lo cami carrillé» (*Llmajor* 47, 40*v*, any 1688); «Pessa de terra campa ab oliveras dit lo Clot [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740); «Pessa de terra campa y mig garriga nomenada Lo Clot […] situada en lo terme […] Virgili» (*CapR*, 12, 15*v* i 355*v*, any 1832); «Pieza de tierra dicha lo Clot […] a la partida del Pla [Virgili]» (*CadV* 1840, 3); «Pieza de tierra hierma a la partida del Clot» (*CadV* 1840, 18).

Partida de terra i alguns cops inventariada també com a peça de terra.

Clot d'en Borràs, el

«Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida nomenada lo Clot d'en Borràs y de la Abella» (*CapR*, 326*v*, any 1832); «pieza de tierra garriga nombrada […] lo Clot d'en Borràs […] lindante […] a poniente y a medio dia con la Azéquia Mayor» (*Cad.* 1840, 1).

Partida i peça de terra. S'hi feien formiguers (*Cad.* 1840, 1).

Clot d'en Borràs i de l'Abella, el

V. *C. d'en B., el.*

Clot de Torrell, el[1]

«Posee una viña llamada Clot de Torrell» (*Amill.* 1851, 54).

V. *C. de T.*[2].

Clot de Torrell, el[2] [əɫ ˈkɫɔd də tuˈrɛʎ]

Aplicat a una partida de terra, que limita amb el Revellar, el Pinyolenc i el terme d'Altafulla. A l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 24) anoten *el clot de Turull*; creiem que es tracta d'una mala transcripció. (2E).

Clot de Torrell, el camí del [əɫ kəˈmi ðəɫ ˈkɫɔd də tuˈrɛʎ]

Comença a la Pallissa de l'Homs i enfila cap al Clot de Torrell[2]. És un camí perdut. Consta com a límit d'una propietat de Virgili[1] a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 68). (3E-2E).

Clot de Torrell, el comellar del [əɫ kuməˈʎa ðəɫ ˈkɫɔd də tuˈrɛʎ]

És un comellar, a l'est del poble, vora la carretera de la Torre, que fou tallat per l'autopista.

Clota, la

«Por una poseción […] situada a la Clota» (*Liq.* 1853, 27).

Clotada, la

«partida dita la Clotada» (FNTORR 4402, 13, any 1764); «pessa de terra plantada de viña situada […] a la partida dita la Clotada» (FNTORR 4423, 333*v*, any 1798); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu vuy nomenda la Clotada, ans dels Bons Aiguaits o del Cirer» (*CapR*, 38*v*, any 1832); «Posesión nombrada la Clotada» (*Amill.* 1851, 67); «Poseción […] cituada a la Clotada» (*Liq.* 1853, 9).

Partida de terra plantada de garrofers i vinya. Consta a l'*Amillaramiento* de 1942 i al de 1945, que la situa dins de Virgili[1], limitant amb el terme d'Altafulla, el camí de les Esplanes i la carretera de la Torre (*Amill.* 1942, 131; *Amill.* 1945, 13, 14 i 33).

Clotilde, ca la [ˈka ɫə kɫuˈtiɫdə]

Casa del nucli d'Ardenya.

Clots, els

«In hortus dicti loci de Ardenya in partita dicta los Clots» (*MnT* 67, doc. 14, any 1729); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida dita los clots» (*CapR*, 364, any 1832).

Clua, la

«en lo terme de Virgili y partida nomenada la Crua, ans la Clua d'en Piñol» (*CapR*, 25, any 1832); «en lo terme de Virgili y partida nomenada la Crua, ans la Clua d'en Piñol» (*CapR*, 46, any 1832); «Pieza de tierra dicha la Clua» (*CadV* 1840, 20*v*); «Pieza de tierra hierma dicha la Clua» (*CadV* 1840, 25*v*). (2E).

Topònim aplicat a una partida de terra i a un tros de terra.

Clua d'en Pinyol, la
V. *C., la*.

Clucanyero, el [əɫ kɫukə'ɲɛɾu]
Renom personal.

Coca

«Joan Coca» (*BapR* 15, 22*v*, any 1812); «Antònia Coca» (*BapR* 2, 193, any 1832); «Pau Coca» (*BapR* 2, 205, any 1832); «Esteva Coca» (*BapR* 2, 277, any 1843); «Josep Coca» (*BapR* 4, 285, any 1862); «Maria Coca» (*BapR* 4, 285, any 1862); «Lucía Coca» (*BapR* 5, 48, any 1868); «Teresa Coca» (*BapR* 5, 65, any 1870); «María de los Dolores Coca» (*BapR* 5, 70*v*, any 1870).

Cocó, cal ['kaɫ ku'kɔ]
Casa del nucli d'Ardenya.

Cocó, l'horta de Cal ['ɫɔɾtə ðə 'kaɫ ku'kɔ]
A Ardenya, entre el riu i la Séquia. Havia estat un hort de ca Queralt.

Cocó, la vinya de Cal [ɫə 'βiɲə ðə 'kaɫ ku'kɔ]
A la partida de l'Abella. Sembla que havia estat una peça sola, limitada al nord pel camí Molinant i al sud amb la Séquia. Ara són tres finques separades per la via del tren i per la carretera del Catllar; ambdues les travessen d'est a oest.

Codina

«Francisco Codina» (*ÒbtR* 15, 8, any 1809); «Anton Codina, doctor en medecina» (*BapR* 15, 22*v*, any 1812); «Francisca Codina» (*ÒbtR* 11, 25, any 1822).

Codoleyl

«Franciscus Codoleyl, testes» (*MnT* 1, XVIII*v*, any 1332).

Cogul, mas d'en

«Mansi d'en Coull prope loci de Vergili» (*MnT* 28, s. f., any 1520).

Coix, la baixada del [łə βəj'ʃaðə ðəł 'kɔjʃ]

Arrenca del carrer de Sant Joan i acaba ja fora del poble, a la carretera del Catllar. Un fet que recorda l'anorreament franquista del català fou la placa mal retolada en castellà «la Bajada del Coix». A la dècada del 1970, per la pressió ciutadana, fou substituïda per la grafiada en la nostra llengua (Blanch i Terrafeta, 2010, p. 128).

Colet

«Antònia Colet» (*NaixR* 11, 33, any 1922).

Coll

«Ferrarius de Colle» (*MnT* 1, XIX*v*, any 1332); «Petrus Col, loci de Vargili» (*MnT* 23, quadern 1, f. 8*v*, i quadern 3, f. 40*v*, anys 1500 i 1507); «Càndia Coll, filla de Pere Coll i Tecla sa muller» (*MnT* 28, s. f., 14 octubre, any 1520); «Quitèria Coll, filla de Pere Coll» (*MnT* 28, s. f., 16 novembre, any 1520); «Jacobus Coll, agricola loci de Vergili, parrochie de la Riera sive de Tamarit» (*MnTarr* 47, 292*v*, any 1588); «Ricardo Navarro Coll» (*ÒbtR* 14, 15, any 1903).

col·legis

V. *Nous*, *Vells*.

Col·legis, els [əłs ku'łɛʒits]

En bastir-se un nou edifici per a aquest ús, per evitar errades d'ubicació s'empra la doble nomenclatura genèrica acompanyada de l'adjectiu nou o vell, segons s'escaigui; es creà una escola mixta el curs 1934-1935 i durà fins als anys 1960 (Ramon, 2012, p. 222).

Colles, ca la ['ka łə 'kɔʎəs]

Casa del carrer de Sant Joan i del carrer de Sant Antoni.

Colles, l'horta de Ca la ['łɔɾtə ðə 'ka łə 'kɔʎəs]

A la partida de Mas de Benet; es tracta de dos horts no contigus.

Collet, el

«Pieza de tierra dicha lo Collet […] lindante a levante con el Camino de la Nou, a medio dia con el Camino que va a Valls, a poniente con dicho Camino de Valls» (*CadV* 1840, 26*v*).

Colomer

«Maria Colomer muller de Bernat Llaurador» (*MnT* 67, doc. 13, any 1729).

Coma

«Maria-Teresa Coma Montiu» (*ÒbtR* 14, 73, any 1919).

Coma, la

«viña […] partida de la Coma» (FRH 6, registre 25, f. 8*v*, any 1772); «pessa de terra de viña plantada […] en lo terme del referit lloch de la Riera y partida nomenada la Coma» (FNTORR 4416, 64, any 1795); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida dita la Coma» (*CapR*, 173 i 299*v*, any 1832); «Pieza de tierra olivar dicha la Coma» (*Cad.* 1840, 7); «Pieza de tierra garriga dicha la Coma» (*Cad.* 1840, 53); «pieza de tierra viña […] situada en la partida de la Coma» (*MnR* 17, 62, any 1902).

Partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1945, on una de les finques inventariades afronta amb la via del tren; s'indica que és dins d'Ardenya i que hi passa el camí d'Ardenya (*Amill.* 1945, 11 i 13). En una altra propietat s'esmenta com a llinda el camí de Valls (*Amill.* 1945, 66). És plantada de vinya, avellaners i garrofers, i limita al nord amb el terme de Vespella; al sud, una part amb Ardenya i el camí Molinant, que la separa de la partida de l'Abella —continua més al sud fins a arribar a la carretera del Catllar—; al nord-est, amb el camí Vell de Valls, i al sud-est, afronta amb l'Alzinar. És travessada per la via del tren. El nom de la partida sobrepassa el terme i s'endinsa en el de Vespella. Una part està urbanitzada, fet que comença a la dècada de 1970. Comprenia terres del Cisquet de Badell, de cal Tesso, de cal Mus i de ca la Feliceta. El topònim també és documentat com a nom de peces de terra i és present, així mateix, al terme del Catllar. (1C).

Coma, el comellar de la [əɫ kumə'ʎa ðə ɫə 'kɔmə]

A la partida d'on pren el nom, vora del cementiri Nou, arriba a terres del mas de Cendrós.

Coma de l'Infern, la

«Pieza de tierra secano dicha la Coma de infern […] lindante […] a poniente con el Gayá» (*Cad.* 1840, 35*v*); «[…] garriga dicha la Coma del'Infern […] lindante a levante y a medio día con el término de Altafulla» (*Cad.* 1840, 36).

Topònim present en el capbreu del Catllar de 1695 i de 1753 (Fuentes, 1999, p. 675-677).

Combregar, el camí del [əɫ kəˈmi ðəɫ kumbɾəˈɣa]

V. *Cementiri, el camí del.*

comellar

V. *A Prop*, *Agustí*, *Arboçar*, *Clot de Torrell*, *Coma*, *Conillet*, *Crua*, *Esglesietes*, *Espasa*, *Fenassos*, *Font*, *Fontanilles*, *Genit*, *Jaume del Content*, *Lluny*, *Mas*, *Mas d'en Ponç*, *Mas de Benet*, *Mas de Damià*, *Mas de Llagostera*, *Maset*, *Penjolles*, *Pi Ver de Martí*, *Pou*, *Pujol Rodó*, *Queralt*, *Racó de Martí*, *Rufí*, *Rull*, *Santa Margarida*, *Torrent*, *Turó*, *Turó de l'Espasa*, *Virgili*.

Comellar, el

> «Aquell comella que té y poseix de oliveras en lo terme de Ardenya» (CALP, doc. 35, any 1706); «Peça de terra denominada el Comellà» (CALP, doc. 118, any 1864).

Com a comellar en alguns documents, mentre que en d'altres s'aplica a un tros de terra.

Comellar de la Font, el

> «Pieza de tierra olivar dicha lo Comellá de la Fuente» (*Cad.* 1840, 49*v*).

Comellar de les Fontanilles, el

> «partida nomenada lo comellar de las Fontanillas» (*CapR*, 97 i 110, any 1832). (3C).

Comellaràs de Biarn, el

> «Pieza de tierra olivar dicha lo Comellar as de Biarn […] lindante […] a poniente con el término de Ferran» (*Cad.* 1840, 49*v*).

Comellaret, el

> «Porció de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida nomenada lo Comalaret» (*CapR*, 337, any 1832); «Pieza de tierra olivar dicha lo Comallaret […] lindante […] a cierzo con el término de Vespella» (*Cad.* 1840, 5*v*); «rabassa denominada Comalleret» (*MnR* 17, 44, any 1896).

Partida de terra i tros; en el primer cas, és travessada per la via del tren (*Amill.* 1942, 44; *Amill.* 1945, 3).

Comes

«Bertrandus Comes habitator termini castri de Monte Olivo» (*MnT* 1, 28*v*, XXVII, XX, any 1333); «Petrus Cumbis. De mi en Pere ces Comes procurador de Tamarit e de Montoliu» (*MnT* 2, 37, any 1347); «Isabel Comas» (*BapR* 5, 52*v*, any 1868).

Comes, les

«Partida de les Comes» (CALP, doc. 95, any 1712); «Peça de terra de les Comes» (CALP, doc. 35, any 1779); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida vuy dia nomenda las Comas y ans dels bons Aguaits» (*CapR*, 305, any 1832); «Pieza de tierra viña dicha las Comas […] lindante a levante con el término de Altafulla» (*Cad.* 1840, 10*v* i 11); «[…] lindante a cierzo con el término de Virgili» (*Cad.* 1840, 16); «lindante a levante y medio día con el término de Altafulla» (*Cad.* 1840, 47*v*).

Es repeteix la dualitat recollida en molts altres topònims, car el nom s'aplica tant a una partida de terra com a trossos de terra.

Cometa de l'Infern, la

«pessa de terra campa y montaña […] situada en lo terme de la Riera y partida dita la cometa de l'infern. Terminava […] a ponent ab lo riu Gaya y a tramontana ab las del Benefici del Mas de Benet de dit terme» (*Llmajor* 47, 61, anys 1715-1835).

Podria tractar-se de la Coma de l'Infern.

Comí

«Afrontatur cum Johanne Comi» (*MnT* 10, 43, any 1411).

Compte

«Teresa Compte Rull» (*BapR* 7, 288, any 1913).

Comú, la bassa del

«part en la Bassa del Comú [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740).

Comú, el cementiri del

«que afronta ab lo Sementiri del comú» (*CapR*, 18, any 1832).

Comú, el pou

«En lo carrer mes públich o major del dit lloch de la Riera devan lo pou comú» (*CapR*, 36, any 1832).

Comú del Catllar a la Figuereta, el camí

«afronta aquella casa en lo terme de Virgili […] ab lo camí comú va del Callar a La Figuereta» (*MnR* 18, 120, anys 1670-1694).

Comuna, la[1]

«pessa de terra horta ab aygua per regar […] situada en lo terme del lloch de la Riera y partida dita la Comuna, o la fibla del comú […] Terminava […] a tramontana ab la Aséquia major» (*Llmajor* 47, 59*v*, any 1730); «pessa de terra horta […] situada en lo terme y horta de la Riera, en la partida dita la Comuna» (*Llmajor* 43, 59*v*, any 1750); «pessas de terra horta […] situadas en lo terme de la Riera y partida dita la Comuna o la Fibla» (*Llmajor* 47, 60*v*, anys 1750-1835); «pessa de terra horta […] en lo terme del lloch de la Riera, y en la partida dita la Comuna […] afronta amb lo rech […] a ponent amb lo riu dit Gayà» (FNTORR 4404, 174, any 1766); «Partida Comuna» (CALP, doc. 94, any 1879).

Limita amb el riu (*Amill.* 1945, 120).

Partida de terra d'horta situada entre les partides de les Hortes del Molinet i la Sorra. Terreny conreat d'avellaners. (2C-2D).

Comuna, la[2] [łə kuˈmunə]

Bifurcació, ara en tubs, de la séquia del Molí. S'inicia a l'horta de Cal Sanabres i ressegueix pel cantó nord-est el camí d'Ardenya, després dit *de l'Horta*, per conduir l'aigua cap a la Sorra, mentre que la séquia principal mena l'aigua cap al molí vorejant el nucli de població de la Riera. La Comuna es desvia cap al riu i rega els horts de banda i banda d'aquesta conducció. Se'n deriven diversos recs, un dels quals, el de Dalt, comença al camí de Mas de Cendrós i ressegueix el camí de l'Horta per la part de vora el poble. El rec de Baix comença en terres de la Borrassa i del Cintet, va en direcció al riu, sense arribar-hi, i decanta en direcció sud. Desguassa al riu, al retomb de davant de les Esglesietes. (2C).

Comuna, el forat de la [əł fuˈɾad də łə kuˈmunə]

És una derivació de la síquia del Molí.

Comuneta, la [łə kumuˈnɛtə]

A la Guardiola. És un cau, un forat damunt d'una roca rodona.

Conill, cal (o **ca la Conilla**) [ˈkaɫ kuˈniʎ / ˈka ɫə kuˈniʎə]
Casa del carrer de Sant Pau. També recollida en masculí, *cal Conill* i *cal Conillet.*

Conill, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ kuˈniʎ]
A Virgili[1], al sud del camí de l'Estació. N'hi ha una altra al Reguerot[1].

Conill, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ kuˈniʎ]
Situada a la partida del Torrent[1], vorejada pel torrent que dona nom a la partida; malgrat ser conreu de secà, hi havia un pou.

Conillera
V. *Cunillera.*

Conillet, cal [ˈkaɫ kuniˈʎɛt]
Casa del carrer de Sant Pau.

Conillet, la caseta de Cal [ɫə kəˈzɛtə ðə ˈkaɫ kuniˈʎɛt]
Dins la partida de Santa Margarida. (3D).

Conillet, el comellar del [əɫ kuməˈʎa ðəɫ kuniˈʎɛt]
Denominació aplicada a part del comellar de Ca Penjolles, just el bocí que voreja les terres d'on pren el nom. Comença al turó de l'Espasa i en terres de ca l'Esteve Plana.

Conillet, la vinya del [ɫə ˈβiɲə ðəɫ kuniˈʎɛt]
A la partida de Santa Margarida. Són dues finques grans, una és escapçada, a la banda nord, pel camí de la Capellana, i l'altra és vora les ruïnes del Castellot[1]. També n'hi ha una al Revellar, on el camí de la Torre la separa de la partida de la Pallissa de l'Homs, i una altra al Clot de Torrell[2], que limita amb el terme d'Altafulla.

convent
V. *Monges.*

Convent, el [əɫ kumˈbɛn]
Pertanyia a la comunitat de monges carmelites missioneres teresines que en un principi s'instal·laren, el 1894, a la casa número 25 del carrer Fondo. Posteriorment, s'inaugurà el convent al carrer de Pau Casals, número 2. S'amplià amb

un nou edifici adossat, el 1964. La seva tasca ha estat l'ensenyament, a la vegada que s'han dedicat a tenir cura dels malalts, i per això se les coneixia com *les monges de la vetlla*. Dona nom a un carrer, el carrer de la Placeta. Ara l'edifici és habilitat com a guarderia (Boronat, 1990).

Convent, el carrer del [əɫ kəˈrɛ ðəɫ kumˈbɛn]

És el carrer de la Placeta; comença a la plaça Major i enfila en direcció sud fins a la placeta on acabava el nucli de població. Ara és dit *el carrer de Pau Casals*.

Conxita, ca la [ˈka ɫə kuɲˈtʃitə]

Casa del nucli d'Ardenya.

Conxita, la barraca de Ca la

V. *Cisco de Bellver, la barraca de Cal*.

Conxito, cal [ˈkaɫ kuɲˈtʃitu]

Casa del nucli d'Ardenya.

Cooperativa, la [ɫə kupərəˈtiβə/kumpərəˈtiβə]

És al capdamunt del carrer de Sant Joan. Consta de magatzem i un pis, on hi ha les oficines. Davant, un gran pati que facilita l'entrada dels vehicles, punt on anteriorment hi havia una era.

Corder

«Cristòfol Corder, pagès i veí d'Ardenya» (*PergM*, any 1595); «Jaume Corder fadrí texidor fill de Pere Corder pagès y de Magdalena del lloch de Ardenya» (*MnR* 18, 125, any 1672).

Coronado

«María del Carmen Coronado Las Heras» (*MatAr* 3, 38, any 1929).

corral

V. *Agustina*, *Aranya*, *Bertran*, *Fèlix*, *Marcel·lí*, *Nou*, *Seriol*, *Tuies*.

Corral, el

«Pieza de tierra hierma dicha lo Corral» (*CadV* 1840, 21*v*).

Corralets, els

«ab un femer o puesto ahon posan los fems dit los Corralets» (ARXQ, doc. solt, s. d.).

Recollit en una relació de cases d'Ardenya.

corraló

V. *Gras*.

Corredor

«Rafel Mercader alias Corradó» (FRH 6, registre 25, f. 3*v*, any 1772).

Corrible, el camí

«per fer un forn […] afronta ab una part ab la casa del dit Plana altre part ab lo cami corrible del […] a la basa» (*MnT* 28, s. f., 15 març, any 1518); «ab occidente cum platea loci de la Riera et via curribili qua itur de loco de la Riera ad villam de Valls […]» (CALP, doc. 8, any 1707); «ab lo camí corible [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740); «Afronta […] a sol ixent ab carrer currible» (*CapR*, 14*v*, any 1832).

Corrible, el carrer

«A ponent ab lo carrer corrible de dit lloch [Virgili]» (*MnR* 18, 89, any 1670); «Ab oriente en la pleta de mocen Grabiel Carbonell, ab occidente cum calle corribili» (CALP, doc. 4, any 1676); «ab lo carré corrible [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740); «casa sita en el término de dicho lugar de Virgili, en la calle corrible de la Riera» (FRH 4, registre 29, f. 1, any 1771).

Cort

«Francisca Cort y Jové» (*MnR* 17, 34, any 1891).

Cortades, el molí de [əɫ muˈɫi ðə kurˈtaðəs]

Denominació més moderna del molí de Fortuny.

V. t. *Fortuny, el molí de*.

Cortés

«Joseph Cortés» (*ÒbtR* 15, 39*v*, any 1811); «Calamanda Cortés» (*BapR* 4, 265, any 1862); «Salvador Cortés» (*MnR* 16, 55*v*, any 1862).

Cortó, lo

«pessa de terra dit lo Cortó [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740).

Cosidor

«Petrus Cosidor commorans in castri de Monte Olivo» (*MnT* 1, VI*v*, any 1333); «En Cosidó, teixidor de lli» (*MnT* 67, doc. 27, any 1729).

Cosp

«Ventura Cosp y Vilamala» (*ÒbtR* 14, 18*v*, any 1905).

Costa

«Maria Costa» (*ÒbtR* 11, 82, any 1830); «José Morera Costa» (*BapR* 7, 241, any 1906).

Costa, la

«en el término de Montoliu detras el rio Gaya y partida la Costa» (FRH 13, 170, any 1775); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida la Costa detràs lo Riu de Gayá» (*CapR*, 210*v*, any 1832).

Costa d'en Mallafrè, la

«Pieza de tierra garriga dicha la Costa d'en Mallafré […] lindante a levante con el camino de Virgili» (*Cad.* 1840, 33*v*).

Costa de Blet, la

«Pieza de tierra garriga dicha la Cuesta de Blet […] lindante a levante con las tierras de la Vicaría del presente lugar […] útil para hormigueros» (*Cad.* 1840, 37).

Costa de la Hirla, la

«Pieza de tierra garriga llamada la Costa de la Hirla» (*Cad.* 1840, 1).

Costa de Santa Margarida

«situada em lo terme de Montoliu y partida la Costa de santa Margarida» (*CapR*, 71, any 1832).

Costa Dreta

Partida de terra de garrofers (*Amill.* 1945, 54).

Costa Grossa

Partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942; una de les propietats limita amb el terme de Tamarit (*Amill.* 1942, 75). (3D-4D).

Costa Grossa, la muntanya de la [łə munˈtaɲə ðə łə ˈkɔstə ˈɣrɔsə]

És un turó situat a continuació del conegut com *el Castellot*, ja damunt de la Capellana. Ha estat explotat per pedrera i gairebé rebaixat del tot. Consta a *Plànol Tamarit*, dins de la circumferència que marca la corba dels noranta metres. (3D-4D).

Costa Plana, la

Com a partida de terra és recollida a l'*Amillaramiento* de 1942.

Coster

«Tomasa Costé Gimeno» (*BapR* 7, 283*v*, any 1912).

Costes

«Maria Costes» (*ÒbtR* 11, 51, any 1825); «Maria Costas» (*BapR* 4, 83, any 1855); «Calamanda Costes» (*BapR* 4, 302, any 1863).

Costeta, la [łə kusˈtɛtə]

Bocí de carrer que feia pujada al final del carrer de Sant Pau; arribava al de l'Alzinar.

Coull, el mas d'en

V. *Cogul, el mas d'en*.

cova

V. *Pou*.

Cova, la

«Piesa nombrada la Cova» (*Liq.* 1853, 7).

creu

V. *Peladella*.

Creu, la[1]

Partida de terra amb vinya i garrofers (*Amill.* 1945, 91).

Creu, la[2] [łə ˈkɾɛw]

Abans estava situada a la Placeta, dalt d'un terrer, i era dita *la creu de Peladella*, nom documentat al segle XVI. Ja al segle XX la ubicaren al començament de la carretera de la Torre, a la banda esquerra. S'erigí en regraciament per haver salvat els parroquians del poble d'una terrible epidèmia de còlera, el 1809 i al final del segle XIX, el 1885. Ara té un nou emplaçament al bell mig d'una rotonda construïda a la cruïlla de la dita carretera amb la de la Nou.

Creu, la[3]

«Petrus Vergili, senioris de la Creu de la Riera» (*MnT* 28, s. f., anys 1518 i 1520); «Albat d'en Virgili de la Creu, terme de Montoliu» (*ÒbtTm*, s. f., any 1524); «domine Johanna uxor Vergili de la Creu termini Monteolivi» (*ÒbtTm*, s. f., anys 1526 i 1528).

Creu, el mas de la

«Mas La Creu de la Riera» (*MnT* 28, s. f., any 1520).

Creu de Santa Sivina, la

«tierra hierma (a excepción de los árboles que en ella ay radicados) […] en la partida de la creu de Santa Sivina […] linda […] de poniente con la carretera de Valls» (FRH 10, registre 4, f. 5*v*, any 1774); «porció de terra herma […] (per lo mitg de la qual passa la carretera) […] en lo terme de dit lloch de la Riera o de Montoliu y partida nomenada la Creu de la Sivila […] mitgensant la carretera que va a Valls» (FNTORR 4413, 11*v*, any 1784); «pessa de terra nomenada la Creu de la Sivina» (FNTORR 4414, 8, any 1787); «partida nomenada la Creu de la Sivina» (FNTORR 4414, 165, any 1789).

Partida de terra a la vegada que peça de terra.

Creueres, el carrer de les

«casa con su corral situada en dicho lugar de Virgili, calle de las creuheras» (FRH 3, registre 53, f. 1*v*, any 1770).

Creuetes, de les

«porció de terra […] en lo terme de dit lloch de Virgili y en la partida de las Creuhetas, prop del lloch de la Riera […] afronta a ponent ab la carretera» (FNTORR 4398, 102 i 108, any 1758); «partida dita de las Creuetes, terme de Virgili» (FNTORR 4399, 2543, any 1760); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida dita las Creuhetas, que és part […] de aquella casa o masia dita la Casa Nova» (*CapR*, 149, any 1832); «Pieza de tierra dicha

de las Creuetas […] lindante a levante con el Reguerot, a medio día con la acequia Común» (*CadV* 1840, 12*v* i 13).

Partida i peça de terra.

Creus

«Rosa Creus» (*ÒbtR* 15, 57, any 1812); «Maria Creus» (*BapR* 4, 256, any 1861).

Crua, la [ɫə 'kɾuə]

Partida de terra que recollim amb triple denominació: Puig de les Nasas, Camí del Mas de Monner i la Clua d'en Pinyol. Sovint esmentada com a peça de terra. És terreny de secà; hi ha plantats avellaners, vinya i garrofers. Comprèn les terres que queden a la part nord-nord-est de la pujada dita igual; fita amb Virgili[1], amb terres del Camí de la Pobla i amb el terme d'Altafulla. Una de les propietats limita amb el camí de la Pobla (*Amill.* 1945, 35) i una altra amb la via del tren (*Amill.* 1945, 38).

«Pessa de terra, corral de bastià, plantada de abres, oliveras y garrofers dita la Crua situada en dit terme [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740); «Pieza de tierra sita en el término de Virgili y partida la Crua» (FRH 13, 171, any 1775); «partida dita la Crua o Puig de les Nasas» (*CapR*, 7, any 1832); «en lo terme de Virgili y partida nomenada la Crua, ans la Clua d'en Piñol» (*CapR*, 25, any 1832); «Posesión nombrada la Crua» (*Amill.* 1851, 8); «Posesión […] a la partida de la Crua» (*Amill.* 1851, 101); «viña situada en la partida de la Crua» (*MnR* 17, 79, any 1908); «la Crua o Camino del Mas de Monner» (*Amill.* 1942, 144).

Crua, el comellar de la [əɫ kumə'ʎa ðə ɫə 'kɾuə]

A la partida d'on pren el nom.

Crua, el pont de la [əɫ 'pɔn də ɫə 'kɾuə]

Emprat per passar la via del tren, des de la carretera de la Torre fins al camí de la Partió. Ubicat d'on pren el nom. Dit també *el pont de Fusta*. (2E).

Crua, la pujada de la [ɫə puj'ʒaðə ðə ɫə 'kɾuə]

Camí costerut a la mateixa carretera de la Torre. Va des de la Creu[2] fins al pas de la via del tren on hi ha el pont de Fusta, que algú en diu *el pont de la Crua* pel nom de la partida a la qual pertany.

Cuaranya, la

«Otra a la Cuaraña» (*Amill.* 1851, 62); «Otra piesa la Cuaraña» (*Liq.* 1853, 2*v*).

Cunillera

«Maria Conillera Cavallé» (*BapR* 7, 263, any 1909); «Maria Cunillera Cavallé» (*BapR* 7, 280*v*, any 1912).

Curro, cal ['kał 'kuru]

Casa del carrer de Sant Joan, a la façana de la qual hi havia una indicació en què es llegia «carretera de Valls».

Curro, la vinya de Cal [łə 'βiɲə ðə 'kał 'kuru]

A la partida dita *Davant l'Església*. Al Tibidabo tenia una xoll de porcs.

Dagas

«Antonio Saborit Dagas» (*BapR* 7, 279, any 1911).

Dalli

«Pere Dalli, corneta de la primera compañia del segon batalló del 1er. regiment de infanteria ligera del exèrcit francès de Cataluña» (*ÒbtR* 11, 31, any 1823).

Dalmau

«Joannes Dalmau, de Virgili» (*MnT* 59, 387*v*, any 1636); «Dionisa i Madalena Sedó Dalmau» (*MnT* 67, doc. 12, any 1729); «Joseph Dalmau y Cedó, labrador del lugar de Virgili» (FRH 14, 411*v*, any 1776); «Pau Dalmau, apothecari natural de la vila de Riudoms, vuy en lo lloch de la Riera» (FNTORR 4413, 84, any 1790); «Rafel Dalmau, pagès» (FNTORR 4421, 200, any 1796); «Joseph Dalmau» (*ÒbtR* 15, 6*v*, any 1809); «Maria Dalmau» (*BapR* 15, 9*v*, any 1810); «Pere Dalmau» (*ÒbtR* 15, 39*v*, any 1811); «Joan Dalmau» (*ÒbtR* 15, 53*v*, any 1812); «Paula Dalmau» (*ÒbtR* 15, 55*v*, any 1812); «Teresa Dalmau» (*BapR* 15, 26, any 1813; *BapR* 4, 90, any 1855); «Rafel Dalmau y Pujals» (*BapR* 15, 33, any 1814); «Josepa Dalmau» (*BapR* 15, 35, any 1814); «Miquel Dalmau Sorder» (*BapR* 15, 44*v*, any 1815); «Francisco Dalmau» (*BapR* 15, 46, any 1815); «Isabel Dalmau» (*BapR* 15, 51, any 1816); «Antònia Dalmau» (*ÒbtR* 15, 103, any 1816); «Pau Dalmau y Pujals» (*BapR* 15, 64*v*, any 1817); «Tecla Dalmau» (*BapR* 15, 69, any 1818); «Rosalia Dalmau» (*ÒbtR* 15, 119, any 1818); «Agustí Dalmau» (*ÒbtR* 15, 120*v*, any 1818); «Maria Teresa Dalmau» (*BapR* 2, 8, any 1820); «Salvador Dalmau» (*BapR* 2, 24, any 1821); «Agne Maria Dalmau» (*BapR* 2, 36, any 1822); «Anna Maria Dalmau» (*BapR* 2, 59, any 1824); «Mariagne Dalmau» (*ÒbtR* 11, 59, any 1826); «Francisca Dalmau» (*BapR* 2, 171, any 1831); «ab terras de Miquel Dalmau» (*CapR*, 6*v*, any 1832); «Miquel Dalmau de la Riera» (*CapR*, 7*v*, any 1832); «Pau Dalmau de Virgili» (*CapR*, 13, any 1832); «Josepha Dalmau y Alemany viuda de Pau Dalmau» (*CapR*, 49, any 1832); «Rafel Dal-

mau y Ballvé, pagès» (*CapR*, 147, any 1832); «Joseph Dalmau, adobador de cànem» (*CapR*, 178, any 1832); «Miquel Dalmau y Plana alias Seriol, pagès del lloch de Montoliu» (*CapR*, 326, any 1832); «Anton Dalmau, pagès» (*MatR* 9, 170, any 1850); «Margarida Daumau» (*BapR* 4, 31, any 1853); «Joseph Daumau» (*ComptesR* 1, 8, any 1853); «Raymunda Dalmau» (*BapR* 4, 121, any 1856); «Maria de la Assumpció Dalmau» (*BapR* 5, 10, any 1865); «Rosa Delmau» (*BapR* 5, 23, any 1866); «Dolores Dalmau» (*BapR* 5, 86, any 1871); «Jorge Dalmau» (*BapR* 6, 136, any 1881); «Jertrudis Dalmau» (*BapR* 6, 212, any 1885); «Gerónimo Dalmau» (*BapR* 7, 65, any 1895); «Gertudis Dalmau Gatell» (*BapR* 7, 206, any 1902).

Dalmau, casa

«En lo any 1736 poch més o menos nasqué en la present Maria Plana, filla de Manoel Plana y Fransisca, filla del mas de Llagostera, y se casà en casa Dalmau, dit Seriol, de Ardenya» (*ParentR* 20, s. f., any 1736).

Dalt, el carrer de

«Casa situada […] de altre costat ab lo carrer de Dalt» (*CapR*, 91, any 1832); «Por otra carrer de dalt» (*Amill.* 1851, 16); «Por una casa calle de Dalt» (*Amill.* 1851, 108).

Dalt, el rec de

V. *Comuna*[2].

Damià, cal [ˈkał dəmiˈa]

Casa d'Ardenya, al carrer de Sant Cosme i Sant Damià.

Damià, el mas de [əł ˈmaz ðə ðəmiˈa]

Dona nom a una partida de terra. En queda un corral enrunat.

Damià, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał dəmiˈa]

Ubicada a la partida del Mas de Cendrós, són dues finques contigües a la riba dreta del Gaià.

Damià d'Ardenya, cal [ˈkał dəmiˈa ðərˈðɛɲə]

Casa d'Ardenya, a la part coneguda com *el Serrallo*.

Damunt de la Crua

«Posesión nombrada demun de la Crua» (*Amill.* 1851, 8).

Damunt del Fondot

«Sobre lo fundot» (*Amill.* 1851, 62).

Danda

«Miquel Danda, de la Riera» (*MnT* 59, 21, 128*v* i 279, anys 1633 i 1635); «Maria Sabater y Danda, viuda» (*MnR* 18, s. f., any 1689); «Miquel Danda difunt de la Riera i Magdalena muller sua» (*MnR* 18, s. f., any 1689).

Darrere, l'hort del [ˈɫɔɾ ðəɫ rəˈðɛɾə]
A ca Martí, darrere la casa. També a cal Mercader.

Darrere l'Església, l'hort de

«lo hort que tanim detrás la iglésia» (CALP, doc. 35, any 1712).

Podria ser el tancat de Cal Pou.

Dasca

«José Dasca» (*BapR* 6, 243, any 1887); «Ramon Dasca, jefe de la estación del carril» (*BapR* 6, 243, any 1887).

Dato, cal [ˈkaɫ ˈdatu]
Casa ubicada antigament al carrer de la Placeta.

Davant, l'hort del [ˈɫɔɾ ðəɫ dəˈβan]
A ca Martí, situat davant de la casa. S'hi bastiren les primeres edificacions del carrer de la Síquia.

Davant l'Església [dəˈβan ɫigˈgɫɛziə]
Àmplia zona situada a la part dreta del Gaià i que comprèn diverses partides de terra. Limitada al nord i al nord-oest pel camí del Catllar; a l'oest, amb la Guardiola; al sud, amb el Pi Ver de Martí, i a l'est, amb el riu. (2D).

Davant lo Fossar, el carreró de

«ab lo carreró devan lo fosà [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740).

David, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ dəˈβit]
A la Comuna[1], terreny allargassat entre la Séquia i la riba esquerra del riu.

David de la Cisca, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ dəˈβid də łə ˈsiskə]
A la partida del Torrent[1]; vorejada al nord i l'oest pel torrent de Vespella.

Daviu

> «Petrus Daviu habitator termini castri de Monte Olivo et ego Romia eius uxor» (*MnT* 1, 9*v*, VI*v*, IX*v*, any 1333).

Dellà de Gayà

> «Pessa de terra […] situada en lo predit terme de Montoliu y partida Dellà de Gayà» (*CapR*, 262*v*, any 1832); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida vuy dia nomenada de dellà de Gayà y ans del Mas d'en Valls» (*CapR*, 308, any 1832).

Partida també anomenada documentalment *el Mas d'en Valls*.

Dent

> «Posesión nombrada de Dent al altra part del Gayà» (*Amill.* 1851, 91).

Desidèria, ca la [ˈka łə ðəziˈðɛɾiə]
Casa del carrer de Sant Antoni.

Desidèria, l'horta de Ca la [ˈłɔɾtə ðə ˈka łə ðəziˈðɛɾiə]
Franja estreta de terra situada a la partida del Pont d'en Tus. Fita per un costat amb el camí de l'Horta.

Detràs d'Ardenya [dəˈtɾaz ðəɾˈðɛɲə]
Dit també *Detràs del Lloc*.

> «corral y hera vella situat en lo terme de Ardeña, y partida dita de detras del Lloch. Terminava per junt a llevant ab lo camí que va de Ardeña a Tarragona» (*Llmajor* 47, 41-41*v*, anys 1692-1835).

Detràs de les Cases d'Ardenya

> «Posesión nombrada detras de las casas de Ardeña» (*Amill.* 1851, 44 i 65).

Detràs del Lloc, de
V. *D. d'Ardenya*.

Detràs del Trull, de

> «partida nomenada de detràs lo Trull» (FNTORR 4415, 141*v*, any 1790).

Detràs les (o **de les**) **Cases**

«Pessa de terra horta derera las Casas [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740); «Posesión nombrada detrás de las Casas» (*Amill.* 1851, 5).

Detràs les Cases de l'Alzinar

«Posesión […] detrás las casas del Alsina» (*Amill.* 1851, 104).

Deu Ponts, els[1] [əɫz ˈðɛw ˈpɔns]

Pont construït amb deu arcades, per sobre de la via del tren. Salvava un torrent situat entre les partides de Mas de Llagostera i el Torrent[1]. Només era emprat per circular-hi el tren. Es va acabar de construir el 1884. El juliol de 2009 es compliren cent vint-i-cinc anys del pas del tren per primera vegada per damunt dels deu ponts (Blanch i Terrafeta, 2010, p. 163).

Deu Ponts, els[2] [əɫz ˈðɛw ˈpɔns]

Nom d'una urbanització no gaire distant del punt d'on pren el nom, bastida pels volts de 1995. Eren terrenys de cal Borràs. Limita amb el Torrent[2], el camí de la Pobla i, pel cantó sud, amb la carretera del Catllar. A la vora de la línia del tren, la construcció de diversos xalets ha donat lloc a noms de carrers: el dels Deu Ponts, el de la Ginesta i el de la Sínia.

Deu Ponts, el carrer dels [əɫ kəˈrɛ ðəɫz ˈðɛw ˈpɔns]

A la urbanització dita igual.

Díaz

«Ángel Díaz» (*NaixR* 17, 29*v*, any 1950).

Dios, de

«Eugenio de Dios» (*BapR* 5, 95, any 1872); «Ignacio de Dios» (*BapR* 5, 95, any 1872); «Cayetano de Dios» (*BapR* 6, 15, any 1874).

Diputació, la carretera de la [ɫə kərəˈtɛɾə ðə ɫə ðiputəsiˈɔ]

Rep el nom de l'organisme oficial que en subvencionà la construcció. Era de terra i pedra que van extreure de la muntanya del Castellot. Comença a la cruïlla amb la de Barcelona, a fora del terme, arriba al poble i volta el municipi pel cantó est enllaçant amb el nucli urbà de Virgili. Des d'aquesta surten les vies que condueixen a Torredembarra, la Pobla de Montornès, la Nou de Gaià i Vespella. Després de travessar Ardenya, enfila cap al Catllar. Apliquen aquest nom a totes les carreteres perquè depenen de la Diputació.

Doctor Pittaluga, la plaça del
V. *Major, la plaça.*

Dolcet

«Constància Dolset» (*BapR* 15, 8*v*, any 1810); «Ramon Dolcet» (*ÒbtR* 11, 167, any 1840).

Dolors de la Fonda, la
Renom personal. Regentava una fonda.

Domènec

«Pere Joan Domènech» (*ÒbtR* 15, 30*v*, any 1810); «Theresa Domènech» (*ÒbtR* 15, 30*v*, any 1810); «Madalena Domènech» (*ÒbtR* 15, 118*v*, any 1817); «Margarida Domènech» (*BapR* 4, 157, any 1858).

Domingo

«Eulàlia Domengo, filla de Pere Domingo i de Gertrudis Sorder» (FNTORR 4399, 121, any 1759); «Jaume Domingo, pagès» (FNTORR 4416, 41*v*, any 1794); «Maria Domingo, de la Riera» (*BapR* 15, 9, any 1810); «Magdalena Domingo» (*ÒbtR* 15, 38, any 1810); «Pere Domingo» (*ÒbtR* 15, 38, any 1810); «Theresa Domingo» (*ÒbtR* 15, 61*v*, any 1812); «Joseph Domingo» (*BapR* 15, 34*v*, any 1814); «Maria Rosa Domingo» (*BapR* 15, 132, any 1819); «Antonio Domingo» (*ÒbtR* 15, 132*v*, any 1819); «Pau Domingo, fadrí teixidor» (*MatR* 9, 42, any 1825); «Martín Domingo» (*ÒbtR* 11, 52, any 1825); «Antònia Domingo» (*BapR* 2, 128, any 1828); «Rosa Domingo» (*BapR* 2, 128, any 1828); «Martri Domingo» (*ÒbtR* 11, 88, any 1831); «Anton Domingo y Sorder, texidor» (*CapR*, 99, any 1832); «Joseph Domingo y Gatell, texidor y Teresa Domingo y Franquès, cònjuges» (*CapR*, 103, any 1832); «Joan Domingo» (*BapR* 2, 225, any 1839); «Josepa Domingo» (*BapR* 2, 296, any 1844); «Francesch Domingo, texidó» (*BapR* 3, 19, any 1851); «Francisca Domingo» (*BapR* 4, 7, any 1852); «Dolores Domingo» (*BapR* 4, 44, any 1853); «Anton Dumingu» (*MnR* 16, 49*v*, any 1857); «Margarida Domingo» (*BapR* 4, 213, any 1860); «Maria Domingo Franqués» (*ÒbtR* 14, 4, any 1902).

Dos Gaians, els [əɫz ˈðɔz ɣəˈjans]
Partida de terra d'horta. Els documents indiquen que és una zona de la Sorra que va des de la Comuna[1] al camí de les Fontanilles. Avui és un topònim poc conegut, que algú altre informa que correspon a la partida del Fondot.

«Partida dels dos Gaians» (CALP, doc. 85, any 1779); «les terres entre los dos Gayans» (*CapR*, 4, any 1832).

Dou

«Teresa Llaudet Dou» (*ÒbtR* 14, 87, any 1923).

Drapaire, cal [ˈkał dɾəˈpajɾə]

Casa del carrer de Sant Joan.

Duc

«Pere Duch» (*ÒbtR* 15, 55, any 1812); «Josepa Duch» (*BapR* 4, 158, any 1858); «Maria Duch» (*BapR* 4, 204, any 1859); «Paulina Duch» (*BapR* 5, 7, any 1864); «Miguel Duch Cardús, sastre» (*MatR* 10, 28*v*, any 1875); «José Duch» (*BapR* 6, 113, any 1880); «Juan Duch» (*BapR* 6, 208, any 1885); «Agustín Duch» (*BapR* 6, 246, any 1887); «Dolores Duch» (*BapR* 7, 24, any 1892); «Teresa Duch» (*BapR* 7, 59, any 1894); «Magdalena Duch» (*MatAr* 3, 17*v*, any 1894); «Miguel Duch» (*BapR* 7, 252, any 1907); «José Duch» (*BapR* 7, 266, any 1909); «Maria Duch» (*BapR* 7, 278*v*, any 1911); «Salvador Duch» (*BapR* 7, 286, any 1913); «Luis Duch» (*NaixR* 11, 27*v*, any 1921).

Dumenigo

«Rosa Sulé Dumenigo» (*BapR* 7, 289, any 1913).

Duran

«Joan Duran» (*MnR* 18, 78, any 1670); «Antonio Duran, molinero» (*BapR* 6, 5, any 1873).

Durruti, el carrer de

Topònim aplicat, durant la Guerra Civil, al carrer de San Joan (DOGC, 24.3. 1937).

Económico, el cafè

V. *Sant Antoni, el carrer de*.

Elies

«A tramontana ab terra de Pere Elias mitjançant lo camí va al Gayà» (*MnR* 18, 107*v*, any 1671); «Joanni Elias sabater d'Ardenya» (*MnT* 67, doc. 14, any 1729); «Carlos Elias, moliner del lloch de la Riera, pare de Carlos Elias sabater» (*MnT* 67, doc. 121, any 1732); «Pere Elias, espardañer» (FNTORR 4416, 90, any 1793); «Rosa Elias y Soler, donsella» (FNTORR 4423, 137, any 1799); «Maria Elies» (*ÒbtR* 15, 20, any 1809); «Marina Elies» (*ÒbtR* 15, 31, any 1810); «Jaume Elies» (*ÒbtR* 15, 59*v*, any 1812); «Pere Elies» (*BapR* 15, 31*v*, any 1813); «Marian Elies» (*ÒbtR* 15, 77, any 1814); «Chatarina Elies» (*BapR* 15, 44, any 1815);

«Joseph Elies» (*BapR* 15, 46*v*, any 1815); «Teresa Elies» (*ÒbtR* 15, 106*v*, any 1816); «Anton Elies» (*BapR* 15, 63*v*, any 1817); «Francisco Alies» (*ÒbtR* 15, 125, any 1818); «Coloma Elies» (*ÒbtR* 15, 127, any 1819); «Mariano Elias» (*ÒbtR* 11, 16, any 1821); «Joan Alies» (*BapR* 2, 49, any 1823); «Pere Elias y Soler, espardañer» (*CapR*, 189, any 1832); «Maria Elias y Sanromà, viuda de Joseph Elias» (*CapR*, 254, any 1832); «Francisca Elias» (*ÒbtR* 11, 108, any 1833); «Pau Elias» (*BapR* 2, 210, any 1838); «Ramunda Elias» (*BapR* 2, 299, any 1844); «Ramona Elias» (*BapR* 2, 363, any 1849); «Magí Elies» (*BapR* 3, 5, any 1851); «Ramon Elies, texidó» (*BapR* 3, 5, any 1851); «Agustí Elias, teixidó» (*BapR* 4, 48, any 1853); «Rosa Elias» (*BapR* 4, 87, any 1855); «Margarida Elias» (*BapR* 4, 124, any 1856); «Josefa Elias» (*BapR* 5, 29, any 1867); «Aurelio Elías» (*BapR* 6, 216, any 1885); «Salvador Elias» (*BapR* 7, 47, any 1893); «Mercedes Elías» (*BapR* 7, 93, any 1896); «Maria Elias y Bové» (*ÒbtR* 14, 40, any 1910).

Elies, de

«Posesión llamada de Elías, a la huerta» (*Amill.* 1851, 42).

Elisenda

«Ego Alicsendis filia Guillermi de Virgilio termino castro de Monte Olivo» (*MnT* 1, VIII, any 1333).

Eloi

V. *Aloi*.

Empalme, l' [łəmˈpałmə]

És el bocí de carretera que uneix el poble amb la carretera de Barcelona, aquesta ja situada dins l'antic terme de Tamarit de Mar.

Empordana

«que na Empordana, viuda, comprà d'en Bernat Vergili» (*MnT* 2, full solt, any 1346).

Encaixa, el mas d' [əł ˈmaz ðəŋˈkajʃə]

«Otra poseción nombrada mas Encaixa al Sorra[l]» (*Amill.* 1851, 38); «Otra poseción al mas de Ancaxa» (*Liq.* 1853, 21*v*); «posesión nombrada mas de En caxa» (*Liq.* 1853, 39); «Poseción nombrada mas d'En caxa al Sorral» (*Amill.* 1851, 41).

El topònim és recordat, encara que el mas ha desaparegut. Era situat vora el mas de Cendrós, a la banda del nucli urbà de la Riera. Altres informadors el situen al Mas Vell i els documents l'ubiquen al Sorral.

V. t. *Mas d'E*.

Encara Gràcies, l' [łəŋˈkaɾə ˈɣɾasiəs]

Renom personal; habitava a la Placeta.

Enrajolat, l' [łənrəjʒuˈłat]

Petita plaça davant de l'església de la Riera, enrajolada amb maons de pedra, sota la qual hi hagué un cementiri.

V. t. *Església, l'*.

Enrique

«Teresa Inrique» (*BapR* 5, 15*v*-16, any 1865).

Entre dos (o **los dos**) **Gaians**

«Entre dos Gayans. Petiam terre sitam in termino de Montoliu in orta loci de la Riera» (*MnT* 47, any 1579); «Orta entre dos Gayans en lo terme de Montoliu» (*MnR* 18, 107, any 1671); «huerto […] sito en el término de Montoliu entre dos Gayans, linda […] a poniente con el camino de Ardeña» i «linda […] a poniente con el rio Gayá y a cierzo con la Asséquia del Común» (FRH 13, 160*v*, any 1775); «en el término de Montoliu entre dos Gayans, linda a oriente y medio dia con […] y con la Asséquia del Molino, a poniente con el camino público que va de la Riera al lugar de Ardeña» (FRH 13, 170, any 1775); «en lo terme del dit Lloch de la Riera i en la partida dita entre los dos Gaians» (FNTORR 4405, 158*v*, any 1777); «partida dita entre los dos Gayans eo Molinet» (FNTORR 4423, 3, any 1798); «Y partida entre los dos Gaians» (*CapR*, 28*v*, any 1832); «Una pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida lo Molinet o entre los dos Gaians» (*CapR*, 85, 294, any 1832); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida la Sorrenca entre los dos Gaians» (*CapR*, 109*v*, any 1832); «Pessa de terra horta ab un amarador de cànem […] situada en lo terme de Montoliu y partida entre los dos Gaians» (*CapR*, 168, any 1832); «partida dita entre los dos Gayans. Terminava […] a llevant ab […] mediant un Molí» (*Llmajor* 47, 61*v*, any 1835).

Peça de terra que també surt documentada a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 12).

Enveja

«Joseph Enveja testes» (*MnR* 18, 90, any 1670).

era

V. *Bertran*, *Camirla*, *Cedó*, *Martí*, *Salvat*, *Samerlí*.

Era

«Un tros de terra secà anomenada la Era […] en lo lloch de Ardeña» (*CapR*, 351, any 1832).

Era, el camí de l' [əɫ kə'mi ðə 'ɫɛɾə]

A Ardenya, la denominació és bastant moderna i correspon a un camí curt que, des del carrer Major, voltava l'era del Salvat. Al nucli de la Riera, el camí és l'actual baixada de la Bodega. Des de la masia de l'Era acaba a la carretera.

Era, la masia de l' [ɫə mə'ziə ðə 'ɫɛɾə]

A la partida de la Casa Nova.

Era, el tros de l'

> «Casa situada en […] lloch de Ardeña a la part del terme de Montoliu que son pati és de aquell tros de terra nomenat la Era» (*CapR*, 335, any 1832); «Pieza de tierra huerta dicha lo tros o sea pedazo de la Hera» (*Cad.* 1840, 55).

Era de la Casa Nova, la pallissa de l' [ɫə pə'ʎisə ðə 'ɫɛɾə ðə ɫə 'kazə 'nɔβə]

A la Casa Nova. Propietat de la família Borràs. Ara hi ha la Cooperativa.

Era Vella, l'

> «Un tros de terra […] anomenat la Era Vella […] situada en lo terme y Quadra de Virgili» (*CapR*, 330*v*, any 1832).

Partida de terra; una de les propietats limita amb el camí de Virgili (*Amill.* 1945, 4).

ermita

V. *Montoliu*, *Santa Margarida*.

Ermità, ca l' ['ka ɫəɾmi'ta]

Casa de més enllà de la Placeta. (2D).

Ermità, la caseta de Ca l' [ɫə kə'zɛtə ðə 'ka ɫəɾmi'ta]

A les Fontanilles. (3C).

Ermità, el cau de Ca l' [əɫ 'kaw ðə 'ka ɫəɾmi'ta]

A les Fontanilles, vora el camí del Mas d'en Ponç.

Ermità, l'horta de Ca l' ['ɫɔɾtə ðə 'ka ɫəɾmi'ta]

A Virgili[1], afronta pel costat oest amb el Cementiri[1].

Ermità, la vinya de Ca l' [ɫə 'βiɲə ðə 'ka ɫəɾmi'ta]

Al Clot de Torrell[2], limitada pel camí dit igual que la partida. També hi ha una altra vinya amb aquest nom a la partida del Camí de la Nou. I n'hi ha una

altra a la partida de l'Abella; és una franja entre la carretera del Catllar i la Síquia. Encara n'hi ha una darrera a les Fontanilles, vorejada pel cantó sud pel camí de la Capellana i per l'oest pel camí del Mas de Ponç; travessa la finca el camí de les Fontanilles i hi ha una caseta.

Escales

«Eusebia Escales» (*BapR* 6, 290, any 1889).

Escapa

«Jaume Scapa, mestre de minyons» (*MnR* 18, 87, any 1670).

Escardó

«Maria Escardó» (*BapR* 6, 268, any 1888); «Maria Esquerdó» (*BapR* 7, 136, any 1898); «Maria Escardó Boixadós» (*BapR* 7, 198, any 1901).

Esclau, el gorg de l' [əɫ ˈɣɔɾg də ɫəsˈkɫaw]

Entollat d'aigua del Gaià, situat tocant la palanca de la Sínia Boja, a Ardenya.

Escofet

«Petrus Scofet, habitator de manssibus de Monte Olivo et uxor Elicssendis; Petrus Escofet» (*MnT* 1, 16, 30, xv*v*, xxviii, any 1332).

Escoles, les

Madoz (1985, p. 267) informa de la presència d'una escola de primària amb quaranta nens i una altra d'igual per a vint nenes. Al començament del segle xx, continuen essent diferenciades per sexes; la de les nenes se situava a la segona planta de la casa de la Vila, mentre que la dels nens era al carrer Fondo, número 17 (Ramon, 2012, p. 130 i s.). No hi havia un edifici exclusiu on s'impartís la docència. El 1929, l'Ajuntament adquireix un solar dit *la Til·la* i, posteriorment, *el Jardí*, situat entre el carrer de l'Alzinar i el de Sant Pau, per bastir-hi escoles. La idea no reeixí pel canvi d'equip del consistori municipal, que cercà un nou indret, que fou cedit per Manuela de Borràs, situat a la Casa Nova. Començaren les obres el 1934 i, després de molts esforços, l'edifici de l'escola pública va ser inaugurat a final de 1936, ja en el marc de la Guerra Civil. Un cop acabada la Guerra, el centre privat de les carmelites, de creació anterior, va tornar a obrir les seves portes i es convertí un altre cop en receptor de la majoria de nenes del poble. L'edifici del carrer de l'Alzinar consta de dues plantes. Les seves dependències no responien a les necessitats bàsiques i per aquesta raó, i després de molts

anys d'espera, el gener de 2011, la comunitat educativa de l'Escola Montoliu es trasllada al nou edifici, situat al carrer de Sant Jordi.

A Ardenya, al començament del segle XX, el capellà era l'encarregat de donar classes als nens, mentre que les nenes havien de desplaçar-se a la Riera. El 1934 es comprà un corral davant l'Església, al número 11 —era de cal Becu, Joan Llagostera Pijoan—, per edificar-hi una escola mixta; també, com a la Riera, un veí donà un solar del carrer de Montoliu, però amb l'esclat de la Guerra no s'hi va construir mai cap escola, i ja al final del segle s'hi bastí un centre d'atenció sanitària. Fins als anys 1970, l'emplaçament provisional havia estat el cafè del carrer Major d'Ardenya i l'Abadia; posteriorment, tots els infants anaren a classe a la Riera (Ramon, 2012, p. 158 i s.).

Escrivà

«Antònia Escribà» (*BapR* 7, 19, any 1892).

Escuder

«Mercedes Escudé Batista […] gitanos» (*BapR* 7, 236*v*, any 1905).

església

V. *Ardenya*, *Església*, *Vella de Sant Jordi*.

Església, l' [łigˈgłɛziə]

El topònim *església* pot fer referència a diversos edificis parroquials que s'han rellevat en el temps i que pertanyien o pertanyen a nuclis de població diferents, però dins de l'actual terme de la Riera de Gaià. De l'església de la Riera que és sota l'advocació de Santa Margarida, no se'n coneix cap referència documental d'època medieval. La primera notícia que se'n té és del canonge Blanch (1951, vol. II, p. 146), que explica que arran de les reformes introduïdes pel Concili de Trento, l'arquebisbe brindà a Ardenya tenir església parroquial amb la condició, però, de bastir-hi una rectoria. Com que el poble no ho va acceptar, els de la Riera s'oferiren a fer el dit edifici, i l'arquebisbe va acceptar el canvi. A la de la Riera, l'altar major fou dedicat a santa Margarida, a més dels altars de la Creu, de sant Sebastià, de la Mare de Déu del Roser, de sant Isidre i de sant Antoni de Pàdua. El campanar tenia dues campanes el 1656 i una més el 1737. A mitjan segle XVIII, l'església quedà petita i els regidors decidiren substituir-la per una de nova, acabada el 1790. La nova edificació, de planta de creu llatina, heretà els altars dels sants de l'anterior església i se n'hi van afegir quatre més (Rafí, 1985, p. 12; Blanch, 2006, p. 100-106). Amb la Guerra Civil l'església fou saquejada i els altars, malmesos. Fou reconstruïda en acabar la Guerra. Hi hagué un primer ce-

mentiri que actualment forma la placeta de l'Església; amb la nova edificació, al costat de migdia de l'església es construí el Cementiri[1] (1790), que està en desús, ja que fou substituït per un de municipal, situat al nord del poble.

V. t. *Cementiri*[1].

Ardenya té en l'actualitat dues esglésies. La primera, d'arrels romàniques, de petites dimensions i dedicada a sant Jordi, era sufragània de la de Tamarit. Tenia un cementiri just rere de l'altar major, tancat i amb algunes tombes amb esteles. L'esglesiola fou utilitzada fins a mitjan segle XVIII, quan fou substituïda per una de nova, feta enfront de l'antiga; patiren els estralls de la Guerra Civil, a causa de les bombes. Actualment, la nova església presenta un estat de conservació ruinós lamentable. L'abadia o rectoria és al costat dret de l'església nova, tancant la plaça.

A Virgili ningú no recorda una església ni se sap de cap referència documental en aquest sentit. Això no obstant, Madoz (1985, p. 267) explica l'existència de l'església de Santa Margarida de la Riera, «de la que son anejas las de Ardeña i Virgili». Recollim un testimoni del segle XVII de l'hàbit d'enterrar dins les esglésies: «Tomba de la Confraria del Santíssim Nom de Jesús» (*MnR* 18, 121*v*, anys 1670-1694).

> «Domum […] in termino dicti loci de Virgili prope Ecclesiam loci de la Riera […] affrontatur […] domum et cementerium dicte Ecclesie […] et a parte ante, ubi portale correspondet cum via publica qua itur ad Ecclesia» (CALP, doc. 9, any 1722); «El día 22 de Julio del año 1936 fue saqueada y robada la Iglesia parroquial de la Riera y destrozados todos sus altares, imágenes, confesonarios, púlpito, etc. y quemados. El día siguiente, 23, ocurría lo mismo en esta filial Iglesia de Ardenya. Ardenya, 24 de julio de 1936» (*MatAr* 3, 44, any 1936).

Església, el carrer de l'

> «domum […] in termino dicti loci de Virgili propi Ecclesia loci de la Riera […] affrontatur […] domu et cementerio dicta Ecclesia […] et a parte ante, ubi portale correspondet cum via publica qua itur ad Ecclesia de la Riera» (CALP, doc. 9, any 1722); «Una casa […] sita en el lugar de la Riera y calle llamada de la Iglesia» (CALP, doc. 110, any 1855).

Església, la plaça de l' [łə ˈpłasə ðə łigˈgłɛziə]

És la plaça d'Ardenya. També a la Riera s'ho diu la que presideix l'edifici d'on pren el nom.

Església, la placeta de l'

> «de altre costat ab la plaseta de la Iglésia que antes era fosar» (*CapR*, 38, any 1832).

Església de la Riera a Virgili, el camí de l'

«Camí que va de l'iglesia de la Riera a Vergili» (*MnT* 59, 368, any 1636).

Esglesietes, les [łəz iggłəziˈɛtəs]

S'aplica aquest nom a unes terres situades entre les Fontanilles i Santa Margarida, a la riba dreta del Gaià. Han sentit dir que anys ha hi havia una església. (3D).

Esglesietes, el camí de les [əł kəˈmi ðə łəz iggłəziˈɛtəs]

És el camí de les Fontanilles.

Esglesietes, el comellar de les [əł kuməˈʎa ðə łəz iggłəziˈɛtəs]

És el conegut també com *el comellar de l'Espasa*.

Esmel

«Joseph Esmel» (*BapR* 15, 37, any 1814); «Rosa Virgili y Esmel» (*BapR* 15, 69*v*, any 1818); «Joseph Asmel» (*BapR* 2, 172, any 1831); «Joseph Esmel y Ferrer, pagès» (*CapR*, 188, any 1832); «Raymunda Esmel» (*BapR* 2, 236, any 1834); «Pere Esmel» (*BapR* 2, 198, any 1837); «Francisca Esmel» (*BapR* 3, 13, any 1851); «Antònia Esmel» (*BapR* 4, 281, any 1862); «Joan Esmel» (*BapR* 4, 281, any 1862); «Victòria Esmel» (*BapR* 5, 60, any 1869); «Maria Esmel» (*BapR* 5, 62, any 1869); «Carlos Esmel» (*BapR* 6, 11, any 1873); «Trinidad Esmel» (*BapR* 6, 105, any 1879); «Teresa Esmel» (*BapR* 6, 110, any 1880); «Rosendo Esmel» (*BapR* 6, 151, any 1882); «Encarnación Esmel» (*BapR* 6, 228, any 1886); «León Esmel» (*BapR* 6, 247, any 1887); «Jordi Esmel y Olivé, labrador» (*MnR* 17, 26, any 1889); «Selestino Esmel» (*BapR* 7, 8, any 1891); «Antonio Esmel» (*BapR* 7, 43, any 1893); «Pablo Esmel» (*BapR* 7, 68, any 1895); «Francisco Esmel» (*BapR* 7, 117, any 1897); «José María Esmel» (*BapR* 7, 152, any 1899); «María de la Concepción Esmel» (*BapR* 7, 183, any 1900); «Isabel Esmel» (*BapR* 7, 236, any 1905); «Carmen Esmel» (*BapR* 7, 249*v*, any 1907); «Miguel Esmel» (*BapR* 7, 266*v*, any 1909); «Manuel Esmel» (*ÒbtR* 14, 74, any 1920); «Domingo Esmelt Recasens» (*MatAr* 3, 36, any 1927); «Juan Esmel» (*NaixR* 12, 13, any 1928); «Jorge Esmel Barriach» (*ÒbtR* 14, 106, any 1929); «Pablo Esmel» (*NaixR* 12, 27, any 1930); «Antònia Esmel» (*NaixR* 13, 9*v*, any 1933); «Neus Esmel» (*NaixR* 14, 14, any 1935); «Mercè Esmel» (*NaixR* 15, 1, any 1938).

Esmel, ca l' [ˈka łəzˈmɛł]

Casa d'Ardenya, segons la gent de la Riera, però *cal Genit*, segons la gent del nucli on és situada.

Esmel, l'horta de Ca l' [ˈɫɔɾtə ðə ˈka ɫəzˈmɛɫ]
Una petita llenca de terra a Ardenya, a la vora de la Séquia. Afronta pel nord amb el camí d'Ardenya. Dita també *del Jordi Genit*.

Esmel, la vinya de Ca [ɫə ˈβiɲə ðə ˈka ɫəzˈmɛɫ]
Assentada a la partida del Camí de Tarragona. Un bon tros de la seva part oest és vorejat pel camí del mateix nom que la partida. Dita també *de Cal Genit*.

Espanya, la plaça d' [ɫə ˈpɫasə ðəsˈpaɲə]
Denominació bastant moderna aplicada a una esplanada que hi ha al capdamunt de l'Alzineta[1].

Espanyol

«Martí Español, texidor de lli» (FNTORR 4398, 108, any 1758); «Josepa Cañelles y Español […] muller de Josep Español» (*ÒbtR* 15, 121, any 1818); «Josepha Espanyol» (*ÒbtR* 11, 67, any 1827); «Afronta de un costat ab la casa de N. Español, pentinador de cànem» (*CapR*, 56, any 1832); «Martí Español» (*ÒbtR* 11, 121, any 1834).

Espardenyes, la fàbrica d' [ɫə ˈfaβɾikə ðəspəɾˈðɛɲəs]
Situada al carrer dels Hostalets, era la segona casa del dit carrer. Ja no existeix.

Espasa

«Joan Espasa» (*BapR* 4, 174, any 1858); «Josep Espasa» (*BapR* 4, 228, any 1860); «Roch Espasa» (*BapR* 4, 294, any 1863); «Rosa Espasa» (*BapR* 5, 18, any 1865); «Maria Espasa» (*BapR* 5, 40*v*, any 1868); «Trinidad Espasa» (*BapR* 6, 14, any 1874); «José Espasa Sordé» (*BapR* 7, 253*v*, any 1907); «Trinidad Espasa» (*BapR* 7, 253*v*, any 1907); «Rosa Espasa» (*NaixR* 11, 50, any 1923); «Juan Espasa» (*NaixR* 11, 70*v*, any 1925); «Gloria Espasa» (*NaixR* 12, 20, any 1929).

Espasa, ca l' [ˈka ɫəsˈpazə]
Casa del carrer de Sant Antoni i de la Placeta.

Espasa, la caseta de l' [ɫə kəˈzɛtə ðə ɫəsˈpazə]
A les Fontanilles. (3D).

Espasa, el comellar de l' [əɫ kuməˈʎa ðə ɫəsˈpazə]
És el també conegut com *el comellar de les Esglesietes*. El comellar de l'Espasa és el mateix que *el comellar del Turó* o *el comellar del Turó de l'Espasa*. (3D).

Espasa, l'horta de l' [ˈɫɔɾtə ðə ɫəsˈpazə]
A la Sorra, limita amb el caminet de l'Horta.

Espasa, el turó de l' [əɫ tuˈɾɔ ðə ɫəsˈpazə]
Al sud-oest del terme; allí comença el comellar de Santa Margarida. És una muntanyeta que no arriba a assolir l'altura de la del Castellot, bastant a la vora de la qual hi ha situats els dipòsits de l'aigua de la Riera. S'hi va extreure pedra per a la construcció de la carretera de la Diputació. El nom deriva del cognom del propietari.

Espasa, la vinya de l' [ɫə ˈβiɲə ðə ɫəsˈpazə]
A les Fontanilles. Un bocí afronta amb el camí de la Capellana.

Esperidió, ca l' [ˈka ɫəspəɾiˈɔn]
Casa del carrer de Sant Joan.

Esperidió, l'horta de Ca l' [ˈɫɔɾtə ðə ˈka ɫəspəɾiˈɔn]
A les hortes del Molí, afronta amb el camí de l'Horta, la Síquia i la bassa del Molí.

Esperidió, la vaqueria de Ca l' [ɫə βəkəˈɾiə ðə ˈka ɫəspəɾiˈɔn]
Davant de la Cooperativa, al carrer de Sant Joan; ara és un solar. Es deia *ca la Ferrana*.

Esperidió, la vinya de Ca l' [ɫə ˈβiɲə ðə ˈka ɫəspəɾiˈɔn]
A la Coma, pel cantó nord limita amb el terme de Vespella.

Espigo

«Madalena Espigo de Montoliu» (*BapR* 15, 3*v*, any 1809; *ÒbtR* 15, 21*v*, any 1809); «Francisco Espigo» (*ÒbtR* 15, 47*v*, any 1811).

Espina

«Antoni Spina» (*MnT* 59, 21 i 279, anys 1633 i 1635); «Esteve Spina mestre de cases» (*MnT* 59, 279, any 1635); «Jacobus Spina, termini de Virgili» (*MnT* 59, 279*v*, any 1635); «Antoni Espina, de la Riera» (CALP, doc. 3, any 1669); «Engràcia Spina, filla d'Antoni Spina i de Margarida sa muller» (*MnR* 18, 79*v*, any 1670); «Jaume Spina, menor del Mas terme de Virgili parròquia de la Riera» (*MnR* 18, 131*v*, any 1672); «Dionizia Espina, filla de Joan Espina i Magdalena de la Riera» (*MnR* 18, s. f., any 1685); «Clara Espina, filla de Joan i Magdalena Espina de la Riera» (*MnR* 18, s. f., any 1689); «Catharina Spina, filla Joseph

Spina y de Catarina» (*MnR* 18, s. f., any 1690); «Joseph Spina» (*MnR* 18, s. f., any 1691); «Tecla Spina, filla de Joan Espina, pagès de la Riera y de Magdalena» (*MnR* 18, s. f., any 1693); «Josep Espina, menor de la Riera» (*MnT* 67, doc. 13, any 1729); «Raimunda Spina, filla de Pere i Theresa Borrut» (*MnT* 67, doc. 30, any 1729); «Pere Joan Espina» (*Valies* 414, any 1740); «Joan Espina, adobador de cànem» (FNTORR 4397, 110, any 1756; *Valies* 414, any 1740); «Rosa Espina y Arall» (FNTORR 4398, 6, any 1758); «Maria Magriñá y Espina» (FNTORR 4402, 35, any 1764); «Joseph Espina, pagès del mas terme de Virgili» (FNTORR 4398, 5, any 1758; FNTORR 4413, 92*v*, any 1782); «Jaume Espina, pagès» (FNTORR 4413, 4.12.1782); «Gerònima Espina i Plana» (CALP, doc. 66, any 1786; doc. 88, any 1811); «Esteva Espina, pagès» (FNTORR 4416, 45*v*, any 1795); «Mariano Espina y Joseph Espina, pare y fill, los dos pagesos del lloch de Virgili» (FNTORR 4416, 51, any 1797); «Anton Espina, pagès del mas dit de la Espina» (FNTORR 4423, 331, any 1798); «Pasqual Espina» (*BapR* 15, 1, any 1809); «Theresa Espina» (*ÒbtR* 15, 7*v*, any 1809); «Margarida Espina» (*ÒbtR* 15, 12, any 1809); «Serafí Espina» (*BapR* 15, 28, any 1813); «Joan Espina» (*BapR* 15, 28*v*, any 1813); «Anton Espina» (*ÒbtR* 15, 88*v*, any 1814); «Jaume Espina» (*BapR* 15, 47*v*, any 1815); «Josepa Espina» (*ÒbtR* 15, 94*v*, any 1815); «Serapí Espina» (*BapR* 15, 59*v*, any 1817); «Francisco Espina» (*BapR* 15, 61*v*, any 1817); «Josep Espina y Barris» (*BapR* 15, 63*v*, any 1817); «Marta Espina y Vives» (*BapR* 15, 64*v*, any 1817); «Anna Maria Espina» (*ÒbtR* 15, 113, any 1817); «Antònia Espina» (*ÒbtR* 15, 116*v*, any 1817); «Agna Maria Espina» (*BapR* 2, 45, any 1822); «Esteve Espina […] del mas de Espina» (*ÒbtR* 11, 37, any 1824); «Pau Espina, pagès» (*MatR* 9, 43, any 1825); «Manuel Espina» (*BapR* 2, 177, any 1831); «Paula Espina» (*BapR* 2, 201, any 1832); «Jaume Espina comerciant» (*CapR*,10, any 1832); «Joseph Espina y Barris, texidor» (*CapR*, 82, any 1832); «Joan Espina y Plana, pagès» (*CapR*, 119, any 1832); «Maria Espina y Virgili, viuda de Pau Espina» (*CapR*, 160, any 1832); «Carlos Espina» (*BapR* 2, 260, any 1835); «Blai Espina» (*BapR* 2, 232, any 1840); «Rosalia Espina» (*BapR* 2, 284, any 1843); «Magdalena Espina» (*BapR* 2, 308, any 1845); «Felisa Espina» (*BapR* 2, 315, any 1845); «Manuela Espina» (*BapR* 2, 354, any 1848); «Urcicina Espina» (*BapR* 2, 356, any 1848); «Pascal Aspina y Buxens» (*MnR* 16, 16, f. 2*v*, any 1848); «Maria del Carme Espina» (*BapR* 2, 358, any 1849); «Anna Espinna» (*BapR* 2, 361, any 1849); «Maria Espina» (*BapR* 3, 8, any 1851); «Salvadó Espina, texidó» (*BapR* 3, 11, any 1851); «Felice Espina» (*BapR* 4, 35, any 1853); «Joaquima Espina» (*ComptesR* 1, 9, any 1853); «Maria Teresa Espina» (*BapR* 4, 206, any 1859); «Agna Espina» (*BapR* 4, 252, any 1861); «Carme Espina» (*BapR* 4, 281, any 1862); «Rosa Espina» (*BapR* 5, 3, any 1864); «Blay Espina» (*BapR* 5, 11, any 1865); «Joaquim Espina» (*BapR* 5, 16*v*, any 1865); «Pedro Espina» (*BapR* 6, 91, any 1878); «Gregorio Espina» (*BapR* 6, 108, any 1879); «Carmen Espina» (*BapR* 6, 169, any 1883); «Paulino Espina» (*BapR* 6, 281, any 1889); «José María Espina» (*BapR* 6, 297, any 1890); «Dominga Espina» (*BapR* 7, 25, any 1892); «Luis Espina» (*BapR* 7, 28, any 1892); «Dolores Espina» (*BapR* 7, 32, any 1893); «Celestino Espina» (*BapR* 7, 137, any 1898); «Dominga Espina» (*BapR* 7, 187, any 1901); «María de las Mercedes Espina» (*BapR* 7, 195, any 1901); «Francisca Espina» (*BapR* 7, 207,

any 1902); «Pedro Espina» (*BapR* 7, 225*v*, any 1904); «Margarita Espina» (*BapR* 7, 241*v*, any 1906); «Pilar Espina» (*BapR* 7, 244*v*, any 1906); «Ventura Espina» (*BapR* 7, 266*v*, any 1909); «Luis Espina» (*NaixR* 11, 13*v*, any 1920); «Isabel Espina» (*NaixR* 11, 18*v*, any 1920); «José Espina» (*NaixR* 11, 29*v*, any 1921); «Maria Espina» (*ÒbtR* 14, 81, any 1922); «Josefa Espina Fortuny» (*ÒbtR* 14, 108*v*, any 1929); «Eulàlia Espina» (*NaixR* 13, 8*v*, any 1933); «Joaquín Espina» (*NaixR* 14, 48, any 1938); «Maria Lourdes Espina» (*NaixR* 16, 46*v*, any 1946); «Maria Rosa Espina» (*NaixR* 17, 8, any 1948).

Espina, de

«Posesión nombrada de Espina, altra par del Gayá» (*Amill.* 1851, 92); «Posesión nombrada de Espina, al Revellá» (*Amill.* 1851, 99); «Posesión nombrada de Espina, al torren» (*Amill.* 1851, 121).

Espina, l'hort de l'

«Posesión nombrada huerto de Espina situada a Virgili» (*Amill.* 1851, 39).

Espina, el mas de l'

«Jaume Spina, menor, del mas, terma de Virgili y parròquia de la Riera» (*MnR* 18, 131*v*, any 1672); «mas d'en Espina, terme de Virgili» (FNTORR 4399, 25 i 70, any 1759); «Mas dit de la Espina terme del lloch de Virgili» (CALP, doc. 66, any 1786); «mas de Espina» (*ÒbtR* 11, 37, any 1824); «Mas dit de la Espina» (*CapR*, 5, 12*v*, any 1832); «Joseph Espina del mas dit de l'Espina» (*CapR*, 7, any 1832); «Mas dit de l'Espina» (CALP, doc. 112, any 1849); «Pau Espina del Mas del Espina» (*ComptesR* 1, 8, any 1852); «Poseción […] cituada Mas de Espina» (*Liq.* 1853, 18).

Al Reguerot[1], toca el torrent de Vespella i el camí de l'Estació; vora la bifurcació de la carretera del Pont i la del Catllar. Un ramal de la Síquia, dit com la partida —el Reguerot[2]—, permetia regar bona part del terreny que presidia el mas, més de tretze hectàrees. Deduïm que l'estadant donà nom al mas. Fou propietat de la família Borràs. (2D).

Espitxagor, ca l' [ˈka łəspətʃəˈɣɔ/łəspitʃəˈɣɔ]
Casa del carrer dels Hostalets.

Espitxagor, la caseta de Ca l' [łə kəˈzɛtə ðə ˈka łəspətʃəˈɣɔ/łəspitʃəˈɣɔ]
A Santa Margarida.

Espitxagor, l'horta de Ca l' [ˈłɔɾtə ðə ˈka łəspətʃəˈɣɔ/łəspitʃəˈɣɔ]
A la Sorra, confinada pel camí d'Ardenya i pel riu.

Esplanes, camí d' (o **de les**)

«Linda […] y […] camino de Esplanes» (CALP, doc. 94, any 1879).

Camí que s'empra com a llinda d'una finca de la partida de la Clotada (*Amill.* 1945, 14).

Esquerdo

«Maria Esquerdo y Buixadós» (*BapR* 7, 84, any 1896).

Esquerrà

«José Vallvé Escarrà» (*Liq.* 1853, 26).

Esquina, de la

«Manuel Plana de la esquina» (*Cad.* 1840, 23).

Estació, l'[1] [łəstəsiˈɔ]

Edifici en mal estat, encara que aparentment l'exterior ho acusa menys; això no obstant, el conjunt és ben abandonat. Era de la via del tren que anava de Móra la Nova a Sant Vicenç de Calders, passant per Reus i Roda de Berà; travessa la part septentrional del terme, amb baixador prop del poble… Data del final del segle XIX. L'edificació era l'habitual que hem vist fins fa poc en aquest tipus de construcció: dues plantes, la superior de dimensions més petites que la inferior. (2E). «El 1884 hom inaugurava el viaducte del ferrocarril MZA que unia Reus amb Roda de Berà i que tenia estació al Catllar i a la Riera de Gaià. El tren esdevenia una eina fonamental per a la comunicació i el transport de mercaderies d'aquesta part de la comarca» (Fuentes, 2000, p. 63).

Estació, l'[2] [łəstəsiˈɔ]

Modernament, el topònim és considerat una partida de terra i comprèn les finques del voltant d'aquest edifici d'on pren el nom. I així consta també a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 122).

Estació, el camí de l' [əł kəˈmi ðə łəstəsiˈɔ]

Continuació del carrer dels Hostalets. Travessa el Torrent[2] i arriba a la carretera del Catllar, on en desapareix un bocí per la construcció de la carretera de la Nou; en torna a sortir un bocinet des d'aquesta carretera per arribar a l'estació. Dit també *camí dels Hostalets* i *camí de Virgili*. (2D).

Estampa

«Bernat Stanpa, de Ardenya» (*MnT* 59, 279, any 1635); «Francesc Estampa» (pagès d'Ardenya, el 1626) (Rovira, 2012, p. 109).

Estapà

«Leandro Vinyeta Estapà» (*ÒbtR* 14, 69*v*, any 1919).

Estela

«Rosa Estela» (*ÒbtR* 15, 33*v*, any 1810).

Esteve

«Joseph Esteve» (*BapR* 15, 5*v*, any 1810); «Paula Esteve» (*BapR* 2, 377, any 1850); «Antònia Esteve» (*BapR* 4, 88, any 1855).

Esteve d'Altafulla, l'horta de l' [ˈɫɔɾtə ðə ɫəsˈtɛβə ðəɫtəˈfuʎə]

A Ardenya, entre la Síquia i la riba esquerra del riu. Després passa a ser l'horta de Ca la Marina.

Esteve Plana, ca l' [ˈka ɫəsˈtɛβə ˈpɫanə]

Nom d'una casa de la Placeta. Dita també *cal Samet*. Exteriorment, l'edifici es veu restaurat i a la llinda de la porta principal hi ha la data de 1758. Al costat té un pou.

Estilla

«Teresa Estilla» (*BapR* 15, 52, any 1816).

Estil·les

«Teresa Astillas» (*BapR* 2, 14, any 1820); «Teresa Astiles» (*ÒbtR* 11, 26, any 1822); «Teresa Estilles» (*BapR* 2, 89, any 1826); «Thecla Estillas» (*BapR* 2, 212, any 1838); «Maria Teresa Estil·las» (*ÒbtR* 11, 165, any 1840); «Isidro Estil·las» (*ÒbtR* 11, 201, any 1846); «Maria Estil·las» (*BapR* 3, 15, any 1851); «Maria Estiles» (*BapR* 4, 36, any 1853); «Teresa Estilas» (*BapR* 4, 219, any 1860).

Estivill

«Jaume Estivill» (*BapR* 4, 10, any 1852); «Pau Estivill» (*BapR* 4, 55, any 1854); «Joseph Estivill» (*BapR* 4, 59, any 1854); «Maria Estivill» (*BapR* 4, 59, any 1854); «Joan Estivill» (*BapR* 4, 85, any 1855); «Antònia Estivill» (*BapR* 4, 126, any 1856); «Rosa Estivill» (*BapR* 4, 173, any 1858); «Teresa Estivil» (*BapR* 5, 3, any 1864); «Maria del Carme Estivill» (*BapR* 5, 26, any 1866); «Carmen Es-

tivill» (*MatAr* 3, 14*v*, any 1888); «Teresa Estivill y Rovira» (*BapAr* 1, 51, any 1902); «Carmen Estivill Oliva» (*BapR* 7, 296, any 1915).

Estopa

«Josefa Estopa Pàmies» (*BapR* 7, 271, any 1910).

Estrada

«Antònia Estrada» (*ÒbtR* 11, 217, any 1848).

Eviz

«Martín Eviz» (*BapR* 6, 183, any 1883); «Tomás Eviz» (*BapR* 6, 183, any 1883).

Eyambeu

«Eyambeu Virgili, uxor Bertrandi Comes» (*MnT* 1, XXVII, any 1332).

Eyiovis

«Eyiovis, uxor quondam Guilelmi de Vergilio» (*MnT* 1, 28*v*, XXVII, anys 1332 i 1333).

Fabregat

«Francisco Fabregat Mois» (*MatAr* 3, 29*v*, any 1920); «José Fabregat» (*NaixR* 11, 18, any 1920); «Teresa Fabregat» (*NaixR* 11, 61*v*, any 1924).

Fàbregues

«Maria Fàbregues» (*ÒbtR* 15, 5*v*, any 1809); «Francisca Fàbregues» (*ÒbtR* 15, 16*v*, any 1809); «Joan Suñé y Fàbregues» (*BapR* 15, 34, any 1814); «Maria Fábregas» (*ÒbtR* 15, 90, any 1815); «Maria Solsona Fàbregas» (*BapR* 7, 218, any 1903).

fàbrica

V. *Espardenyes*, *Filats del Sobirana*.

Faidella

«Raimunda Faidella» (*BapR* 2, 71, any 1824).

Falet, la barraca de Ca [łə βəˈrakə ðə ˈka fəˈłɛt]

A Virgili[1], toca a la carretera.

V. t. *Teret*. (2E).

Falet del Catllar, la vinya de Ca [łə ˈβiɲə ðə ˈka fəˈłɛt]
V. *Teret*.

Faleti

«Angelina Faleti» (*BapR* 6, 193, any 1884).

Faló, cal [ˈkał fəˈło/fəˈłɔ]
Casa del carrer del Pont d'en Tus.

Faló, l'horta de [ˈłɔɾtə ðə fəˈło/fəˈłɔ]
Emplaçada a la partida de Mas de Benet. Hi havia una caseta.

Faló, la vinya de [łə ˈβiɲə ðə fəˈło/fəˈłɔ]
A la Coma, continua un bocí dins el terme de Vespella. Limita pel cantó sud amb el camí Molinant.

Fals

«obit domina Johana uxor Bernardi Fals termini de Monteolivo» (*ÒbtTm*, s. f., any 1524).

Fanés

«Josefa Fanés Jassó» (*ÒbtR* 14, 43, any 1911).

Farigoles, el cau de les [əł ˈkaw ðə łəs fəɾiˈɣɔłəs]
Vora del Camp de Futbol, tocant la nova urbanització del poble.

Farigoles, el mas (o **la masieta**) **de les** [əł ˈmaz / łə məziˈɛtə ðə łəs fəɾiˈɣɔłəs]
V. *Boter, la masieta del*. (1B).

Fariner, el molí

«hort clos se troba contiguo al Molí fariner de la Plassa del lloch de la Riera» (FNTORR 4414, 86*v*, any 1786).

Farinots [fəɾiˈnɔts]
Vivia al carrer Major. Treballava al molí Fariner.

Faró

«Reymunda Faró» (*BapR* 6, 172, any 1883).

Farraginal

«Tros de terra […] situada en lo terme y horta de Montoliu anomenada lo Farraginal» (*CapR*, 292, any 1832).

Febrer

«Eulàlia Febrer» (*ÒbtR* 11, 145, any 1837).

Feliça, ca la [ˈka ɫə fəˈɫisə]
Casa del carrer de Sant Antoni.

Feliça, la barraca de la [ɫə βəˈrakə ðə ɫə fəˈɫisə]
A l'Arboçar, vora el camí de la Pobla.
V. t. *Mitgers*.

Feliça, l'horta de la [ˈɫɔɾtə ðə ɫə fəˈɫisə]
A la Sorra.

Feliça, el molí de la [əɫ muˈɫi ðə ɫə fəˈɫisə]
És el molí de la Torre. Rep el nom de l'esposa del propietari.

Feliça, la vinya de la [ɫə ˈβiɲə ðə ɫə fəˈɫisə]
Era al nord del nucli de població, dins la partida de la Casa Nova. Limita també amb el camí de la Nou. N'hi ha una altra a la partida del Torrent[1]; afronta amb el torrent que dona nom a la partida, amb el terme de la Nou i amb el camí Molinant; hi ha una caseta petita.

Feliceta, ca la [ˈka ɫə fəɫiˈsɛtə]
Casa del carrer de Sant Antoni.

Feliceta, l'horta de Ca la [ˈɫɔɾtə ðə ˈka ɫə fəɫiˈsɛtə]
A la Sorra. Petit bocí no gaire distant del riu.

Feliceta, la vinya de Ca la [ɫə ˈβiɲə ðə ˈka ɫə fəɫiˈsɛtə]
Situada a la partida del Torrent[1], voreja pel nord i el nord-est el camí Molinant. També n'hi ha una a la partida de la Coma, que fita per la part sud amb el camí Molinant.

Felip

«Joseph Felip» (*BapR* 15, 74*v*, any 1819).

Felip, de

«Posesión nombrada de Felip, a la Alsineta» (*Amill.* 1851, 106).

Felipet, cal [ˈkał fəłiˈpɛt]
Casa del nucli d'Ardenya.

Felis

«Teresa Felis y Franquès» (*MnR* 16, 11, any 1848).

Feliu

«Rosa Feliu» (*BapR* 4, 211, any 1860).

Fèlix, cal [ˈkał ˈfɛłiks]
Casa de la Placeta; algú també en diu *ca la Fèlix*.

Fèlix, els corrals de Cal [əłs kuˈrałz ðə ˈkał ˈfɛłiks]
Al carrer de la Síquia, entre l'hort de Mercader i el corral de Ca Bertran. Ara és una zona urbana. Encara hi ha una construcció de les emprades per a corrals i que en els documents consta com a vaqueria. Un bocí de la part nord passà de cal Mercader a cal Fèlix, per permuta amb un altre tros situat a l'altra banda de la Séquia, *l'hort de Cal Fèlix*.

Fèlix, l'hort de Cal [ˈłɔɾ ðə ˈkał ˈfɛłiks]
V. *F., els corrals de Cal*.

Femers, el carrer dels

«En el pueblo de la Riera […] casa con entrada y salida a la calle y lugar donde arrojar los escrementos» (*MnR* 16, 73, any 1876).

Fenassos, el comellar dels [əł kumə'ʎa ðəłs fə'nasus]
Recorre les terres dites *el bosc Fosc de Ca Queralt*. Molt a la vora de la línia termenera de la Riera. Enfila cap al terme de Tamarit. (3A-3B).

Fenero

«Florencio Fenero Bambo, empleado de la vía-férrea» (*BapR* 7, 271*v*, any 1910).

Ferlando

«Agustí Ferlando» (*BapR* 2, 206, any 1832); «Pau Ferlando» (*BapR* 2, 206, any 1832); «Josepa Ferlando» (*BapR* 2, 182, any 1836); «Margarida Ferlando» (*BapR* 2, 295, any 1844); «Magdalena Ferlando» (*BapR* 3, 17, any 1851); «Rosa Ferlando» (*BapR* 4, 285, any 1862).

Fernández

«Antonio Fernández» (*BapR* 6, 248, any 1887); «José Fernández» (*BapR* 6, 248, any 1887); «Juan Fernández, labrador» (*MatAr* 3, 17, any 1892); «Dolores Fernández» (*BapR* 7, 189, any 1901); «Juan Fernàndez Rull» (*ÒbtR* 14, 93, any 1924).

Fernando

«Rosa Fernando» (*BapR* 2, 247, any 1841); «Pau Fernando» (*BapR* 2, 250, any 1841); «Anton Fernando» (*BapR* 2, 288, any 1844); «Jaume Fernando» (*BapR* 2, 338, any 1848); «Carlos Fernando» (*BapR* 2, 355, any 1848); «Antònia Fernando» (*BapR* 2, 366, any 1849); «Josep Fernando y Farré» (*BapR* 4, 70, any 1854); «Paula Fernando» (*BapR* 4, 70, any 1854); «Maria Fernando» (*BapR* 6, 64, any 1877); «Cristóbal Fernando» (*BapR* 6, 111, any 1880); «Josefa Fernando Solé» (*BapR* 7, 222, any 1903); «José Fernando» (*BapR* 7, 282*v*, any 1912).

Ferran[1]

«Maria Ferran» (*ÒbtR* 15, 18*v*, any 1809); «José Ferran» (*BapR* 6, 65, any 1877); «Margarita Farran» (*BapR* 6, 147, any 1882); «Juan Ferran» (*BapR* 7, 70, any 1895); «Teresa Ferran» (*BapR* 7, 70, any 1895); «Ramon Farran Sagalá, labrador» (*MatR* 10, 100*v*, any 1902); «Margarita Farran» (*BapR* 7, 219, any 1903); «Maria Ferran» (*BapR* 7, 225*v*, any 1904); «José Ferrán» (*BapR* 7, 233, any 1905); «Juan Ferran» (*BapR* 7, 246, any 1907); «Salvador Ferran» (*BapR* 7, 282, any 1912); «Teresa Ferran» (*NaixR* 9, 82, any 1916); «Carmen Ferran» (*NaixR* 10, 6, any 1917); «Ramón Ferrán y Segalá» (*ÒbtR* 14, 87*v*, any 1923); «Maria Cinta Ferran» (*NaixR* 16, 21*v*, any 1943).

Ferran[2]

«Pieza de tierra huerta dicha la partida de Ferran […] lindante a levante con la Asequia mayor del Molino del Paso, a poniente con el camino de Ferran» (*Cad.* 1840, 27*v* i 28).

Ferran, la carretera de [łə kərəˈtɛɾə ðə fəˈran]

Arriba al poble de la Riera per la seva part sud i procedeix del nucli veí, d'on pren el nom, ja en terme de Tamarit de Mar.

Ferran, l'hort de

Aquesta finca rebia aquest nom pel fet de trobar-se a prop del castell de Ferran, però dins del terme de Montoliu. Era horta i muntanya, i tenia una superfície de mitja dotzena de jornals (Rovira, 2005, p. 65).

Ferran, l'horta de

> «pessa de terra part regadiu y part montaña […] en lo terme de Montoliu, prop lo castell de Ferran y partida nomenada de la horta de Ferran» (FNTORR 4413, 90*v*, any 1782).

Ferran, la resclosa de [łə rəsˈkłɔzə ðə fəˈran]

És la resclosa dita també *del Molí del Pas* o simplement *la Resclosa*.

V. t. *Resclosa*.

Ferrana, ca la

Casa del carrer de Sant Joan.

Ferrando

> «Antonio Farrando» (*BapR* 6, 67, any 1877); «Cristóbal Farrando» (*BapR* 6, 67, any 1877); «Maria Ferrando» (*BapAr* 1, 20*v*, any 1881); «José Ferrando, labrador» (*BapR* 6, 190, any 1884); «Juan Ferrando» (*BapR* 6, 190, any 1884); «Rosaria Prats y Ferrando» (*BapR* 7, 177, any 1900); «Antonio Ferrando» (*BapR* 7, 248, any 1907); «Carmen Ferrando» (*BapR* 7, 277*v*, any 1911); «Maria Ferrando» (*BapR* 7, 290, any 1913); «Pedro Ferrando» (*NaixR* 11, 11, any 1920); «José Ferrando Solé» (*ÒbtR* 14, 75, any 1920); «Pilar Ferrando» (*NaixR* 14, 28, any 1936); «Carlos Ferrando» (*NaixR* 16, 3, any 1940).

Ferrer

> «Guilelmus Ferrarius» (*MnT* 1, IV*v*, XIV*v* i 21*v*, 22*v* i 24*v*, anys 1332 i 1333); «Arnaldus Ferrarii, curator bonis Raymundi de Monte Olivo» i «Raymundus Ferrer» (*MnT* 1, IIII*v*, any 1333); «Petrus Ferrarii et ego Maria eius uxor» (*MnT* 1, XVII*v*, any 1333); «Guilelmus Farrarii, baiulus Monte Olivo» (*MnT* 2, 34*v*, any 1347); «Petri Ferer fratri mei» (*MnT* 2, 5*v*, 9, 34*v* 47*v*, anys 1346-1347); «Thomas Ferrer, beneficiat de l'església de Sant Jordi d'Ardenya» (*PergM*, any 1624); «Theresa Farrer, filla de Nicolau Farrer y de Magdalena Farrer Fortuny» (*MnT* 67, doc. 28, any 1729); «Nicolau Farrer, de la Riera, i Theresa» (*MnT* 67, doc. 21, anys 1729 i 1731); «Nicolau Farré» (*Valies* 414, any 1740); «Rafel Ferrer, texidor de lli, del lloch de Virgili» (FNTORR 4399, 3, any 1759); «Miquel Ferrer, fuster» (FNTORR 4416, 51, any 1797); «Susana Ferré» (*ÒbtR* 15, 6, any 1809); «Pau Ferré» (*ÒbtR* 15, 23*v*, any 1809); «Joan Ferré» (*BapR* 15, 4, any 1810); «Magdalena Ferré» (*ÒbtR* 15, 38, any 1810); «The-

resa Ferré» (*ÒbtR* 15, 43*v*, any 1811); «Maria Ferré» (*BapR* 15, 62*v*, any 1817); «Francisca Farré» (*BapR* 15, 71, any 1818); «Salvador Ferrer» (*BapR* 2, 25, any 1821); «Marguerida Ferrer» (*BapR* 2, 33, any 1821); «Paula Ferrer» (*BapR* 2, 63, any 1824); «Joseph Ferrer, mestre de cases» (*MatR* 9, 50, any 1825); «Rafel Ferrer» (*CapR*, 14*v*, any 1832); «Carlos Ferré y Recasens» (*CapR*, 158, any 1832); «Agnete Ferré» (*BapR* 2, 182, any 1836); «Josepa Ferrer» (*BapR* 2, 211, any 1838); «Anna Ferré» (*BapR* 2, 244, any 1841); «Anton Ferré» (*BapR* 2, 248, any 1841); «Pere Joan Ferré» (*ÒbtR* 11, 182, any 1842); «Cecília Farré» (*BapR* 2, 345, any 1848); «Ignàsia de Ferrer» (*BapR* 2, 365, any 1849); «Juan Farré» (*BapR* 2, 384, any 1850); «Rimunda Farré» (*BapR* 3, 12, any 1851); «Agna Farré» (*BapR* 3, 17, any 1851); «Magina Farré» (*BapR* 4, 16, any 1852); «Pere Farré» (*BapR* 4, 16, any 1852); «Munda Ferré» (*BapR* 4, 46, any 1853); «Felícia Farré» (*BapR* 4, 139, any 1857); «Maria del Carme Farré» (*BapR* 4, 231, any 1860); «Francisco Farré» (*BapR* 4, 304, any 1863); «Carme Farré» (*BapR* 5, 12, any 1865); «Carlos Farrer» (*BapR* 5, 16, any 1865); «Miguel Ferré» (*BapR* 5, 45, any 1868); «Antonio Ferré, labrador» (*BapR* 5, 59, any 1869); «Tomas Farré» (*BapR* 5, 78*v*, any 1871); «Petronilla Ferré» (*BapR* 5, 96*v*, any 1872); «Maria Rosa Ferré» (*BapR* 6, 31, any 1875); «Felisa Farré» (*BapR* 6, 180, any 1883); «Carlos Farré y Rius, labrador» (*MnR* 17, 24, any 1887); «Dolores Farré» (*BapR* 7, 90, any 1896); «Antònia Ferré» (*BapR* 7, 165, any 1899); «Jaime Ferré» (*BapR* 7, 165, any 1899); «Antonio Ferrer Virgili, labrador» (*BapR* 7, 203, any 1902); «Juan Ferrer» (*BapR* 7, 203, any 1902); «José Ferré» (*BapR* 7, 225, any 1904); «Bienvenido Ferré» (*BapR* 7, 233, any 1905); «Joaquina Ferré» (*BapR* 7, 253*v*, any 1907); «Carmen Farré» (*BapR* 7, 262, any 1909); «Concepción Farré» (*BapR* 7, 268, any 1909); «Bartolomé Farré» (*BapR* 7, 277*v*, any 1911); «Maria Ferré» (*BapR* 7, 285*v*, any 1912); «Dolores Ferré» (*NaixR* 9, 90, any 1916); «Teresa Ferré y Cabestany» (*ÒbtR* 14, 99*v*, any 1927).

Ferrer, cal [ˈkaɫ fəˈrɛ]

Casa del carrer de la Placeta. Coneguda també com a *ca l'Amador*.

Ferrer, del

«Posesión nombrada del Ferré» (*Amill.* 1851, 80).

Ferrer, l'hort de Cal [ˈɫɔɾ ðə ˈkaɫ fəˈrɛ]

Són dues peces de terra situades a Virgili[1]. Ambdues afronten amb el camí del Cementiri i una d'aquestes, la més gran, també amb el Torrent[2].

Ferreres

«Paula Ferreras» (*BapR* 4, 232, any 1860).

Ferreró

«Fé Ferreró» (*BapR* 7, 271*v*, any 1910); «Florencio Ferreró, empleado de la vía férrea» (*BapR* 7, 271*v*, any 1910).

Ferrerons

«Salvador Ferrarons, carpintero de Masllorens» (*BapR* 5, 61, any 1869); «Lídia Farrerons» (*BapR* 5, 79*v*, any 1871); «Rosa Farrerons» (*BapR* 6, 6, any 1873).

Ferrés

«Josep Maria Ferrés» (CALP, doc. 93, any 1871).

fibla

V. *Senyora*.

Fibla del Comú, la

«[…] lloch de la Riera y partida dita la Comuna o fibla del Comú» (*Llmajor* 47, 59*v*, anys 1730-1835).

Fibla del Comú, el rec de la

«Lo rec de la fibla de Comú» (CALP, doc. 42, any 1780); «mediant la fibla del rech del Comú» (*CapR*, 326, any 1832).

Figuera

«Antònia Figuera» (*MnR* 16, 1, any 1850); «José Figuera» (*BapR* 5, 55*v*, any 1869); «Lorenzo Figuera» (*BapR* 5, 55*v*, any 1869).

Figueres

«Theresa Figueres» (*BapR* 15, 28*v*, any 1813); «Joan Figueres» (*BapR* 15, 47, any 1815); «Antònia Figueres» (*MatR* 9, 41, any 1825); «Joseph Figueras y Fortuny, pagès» (*MatR* 9, 41, any 1825); «Thomás Figueras» (*BapR* 2, 158, any 1830); «Joan Figueras y Mercader, pagès» (*CapR*, 59, any 1832); «Joseph Figueras y Molner, pagès» (*CapR*, 149, any 1832); «Salvadora Figueras» (*BapR* 2, 288, any 1844); «Margarida Figueras» (*BapR* 2, 324, any 1846); «Baltasar Figueras» (*BapR* 2, 380, any 1850); «Francisco Figueras» (*BapR* 4, 7, any 1852); «Dolores Figueras» (*BapR* 4, 60, any 1854); «Rosa Figueras» (*BapR* 4, 126, any 1856); «Llorens Figueras» (*BapR* 4, 296, any 1863); «Maria Figueras» (*BapR* 4, 296, any 1863); «Pau Figueras» (*BapR* 4, 301, any 1863); «Francisca Figueras» (*BapR* 5, 21, any 1866); «María de la Concepción Figueras» (*BapR* 5, 37, any 1867); «Rosalia Figueras» (*BapR* 5, 53*v*, any 1869); «Emilio Figueras» (*BapR* 5, 84*v*, any 1871);

«Baldomero Figueras» (*BapR* 5, 87, any 1871); «Raymunda Figueras» (*BapR* 6, 20, any 1874); «Rosario Figeras» (*BapR* 6, 201, any 1884); «Mariagna Figeras» (*BapR* 7, 4, any 1891); «Josefa Figueres y Domingo» (*MnR* 17, 47, any 1895); «Maria Àngela Figueras» (*BapR* 7, 123, any 1898); «Luis Figueras» (*BapR* 7, 182, any 1900); «Pablo Figueras» (*BapR* 7, 218, any 1903); «Juan Figueras» (*BapR* 7, 240*v*, any 1906); «Francisca Figueras» (*BapR* 7, 244*v*, any 1906); «José Figueras» (*BapR* 7, 259, any 1908); «Francisco Figueras» (*BapR* 7, 272*v*, any 1910); «Carmen Figueras» (*BapR* 7, 287*v*, any 1913); «Maria Figueras» (*BapR* 7, 293*v*, any 1914); «Teresa Figueras» (*BapR* 7, 294*v*, any 1914); «Salvador Figueras» (*NaixR* 9, 96, any 1917); «Vicente Figueras» (*NaixR* 17, 18, any 1949).

Figueres, cal [ˈkał fiˈɣɛɾəs]

Dit també *cal Figueres de la Nou*. En la fitació d'una peça de terra s'esmenta que afronta amb un veí de la Nou de Gaià «apodado Figueras» (*Amill.* 1945, 56).

Figueres, la parada de [łə pəˈɾaðə ðə fiˈɣɛɾəs]

Situada vora de cal Borràs, al nucli urbà de la Riera. Allí la Síquia enfila cap al cementiri Vell.

Figueres, el tros de Cal [əł ˈtɾɔz ðə ˈkał fiˈɣɛɾəs]

Al Camí de la Pobla, limita amb la línia del terme d'Altafulla, amb la vinya de Cal Silau i un bocí amb el camí del Forn de Rajoler.

Figueres, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał fiˈɣɛɾəs]

Ubicada a la partida del Camí de la Pobla, una peça limita al nord amb la via del tren i una altra no gaire distant, però a l'altra banda dels Ferrocarrils, amb el Camí de la Nou; una part de la propietat era horta, hi havia un pou i una caseta. La finca és dividida pel camí que pren el nom de la partida.

Figueres de la Nou, cal [ˈkał fiˈɣɛɾəz ðə łə ˈnɔw]

V. *F., cal.*

Figueres de la Nou, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkał fiˈɣɛɾəz ðə łə ˈnɔw]

A Ardenya, a la Sínia, a la riba esquerra del Gaià.

Figuereta, el cau de la [əł ˈkaw ðə łə fiɣəˈɾɛtə]

És anotat a la partida de la Guardiola.

Figueretes

«pieza [de tierra] de la otra parte de Gayá denominada de Figaretas» (*MnR* 17, 35, any 1892).

Figuerola

«Josep Figarola» (FNTORR 4413, 11*v*, any 1784); «Josep Figuerola y Suñé» (*BapR* 15, 6*v*, any 1810); «Gertrudis Figuerola» (*ÒbtR* 15, 41, any 1811); «Maria Figuerola» (*BapR* 15, 29, any 1813); «Francisca Figuerola» (*BapR* 15, 37*v*, any 1814); «Theresa Figuerola» (*ÒbtR* 15, 81, any 1814); «Josepa Figuerola» (*ÒbtR* 15, 82, any 1814); «Pere Figuerola y Alegret» (*BapR* 15, 43*v*, any 1815); «Paula Figuerola» (*BapR* 2, 50, any 1823); «Joan Figuerola» (*ÒbtR* 11, 30, any 1823); «Maria Antònia Figarola y Homs» (*BapR* 2, 73, any 1825); «Margarida Figarola» (*MnR* 16, 38, any 1853); «Rosa Figuerola» (*BapR* 4, 119, any 1856); «Antònia Figuerola» (*BapR* 4, 222, any 1860); «Petronilla Figarola» (*MatAr* 3, 6, any 1877).

Figueroles

«Obit […] Figeroles termini Monteoliu parrochie Tamarito» (*ÒbtTm*, s. f., any 1521).

Filats del Sobirana, la fàbrica de

V. *S., cal.*

Fill, cal [ˈkaɫ ˈfiʎ]

Casa del carrer de Sant Joan.

Fill, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ ˈfiʎ]

A la Sorra, limita amb el camí o caminet de l'Horta.

Fill, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ ˈfiʎ]

A la Coma; fita per la banda nord amb el terme de Vespella.

Flavià, cal [ˈkaɫ fɫəβiˈa]

Casa del nucli d'Ardenya.

Fleix

«Maria Fleix» (*ÒbtR* 11, 149, any 1838).

Foguet

«Foguet [de Montoliu]» (Iglésies, 1987, p. 116); «Maria Foguet Parés» (*ÒbtR* 14, 79, any 1921); «Dolores Fuguet» (*NaixR* 11, 34, any 1922); «Juan Foguet Parés» (*ÒbtR* 14, 92*v*, any 1924); «José Fuguet» (*NaixR* 11, 91*v*, any 1926); «Eloïsa Fuguet» (*NaixR* 12, 26, any 1929).

Foix

«Josepa Foix» (FNTORR 4415, 45, any 1791).

Folc

«Antònia Folch» (*BapR* 6, 174, any 1883); «Antònia Folch Gallofré» (*BapR* 7, 191, any 1901).

Fonda, la séquia

«Pieza de tierra huerta dicha la huerta del Gayá […] lindante a levante con la Acequia onda, a poniente y medio día con el Gayá» (*Cad.* 1840, 18*v*).

Fondo, el carrer [əɫ kəˈrɛ ˈfɔndu]

Continuació del carrer de Sant Pau; arriba fins al començament del carrer Major. El 1933, l'Ajuntament acordà donar a aquest carrer el nom d'Enric Prat de la Riba (Ramon, 2012, p. 117). Malgrat tot, n'ha perdurat la denominació popular.

«calle del camí fondo […] linda […] a poniente con otra calle fonda y a cierzo con la calle Nueva» (FRH 6, registre 25, f. 8, any 1772); «calle fonda» (FRH 10, registre 4, f. 3, any 1774); «en lo carrer nomenat Fondo que afronta […] de part altra ab la Asséquia que va al Molí» (FNTORR 4420, 269*v*, any 1795); «Una casa […] en lo referit lloch de la Riera y en lo carrer nomenat lo carrer Fondo» (*CapR*, 266, any 1832); «Carré Fondo» (*Tassació* 1854).

Fondot, el [əɫ funˈdɔt]

Partida de terra situada a la part sud del terme, on confronta amb el Camí de la Torre —partida i camí—; a l'est, amb la de Mas de Benet, el camí d'Altafulla i el riu pel sud; amb la carretera del Pont a la part nord, i amb les partides del Racó de Martí i la Pallissa de l'Homs. I per l'oest un bocí confronta amb la dita carretera i també amb el Gaià. Una part és terra de regadiu, plantada d'avellaners. A l'*Amillaramiento* s'indica que hi limita la carretera de Tarragona (*Amill.* 1942, 50), el riu i el torrent (*Amill.* 1945, 15), i la carretera de la Nou (*Amill.* 1945, 116). (3D-3E).

«Otra al Fundot» (*Amill.* 1851, 62); «Otra poseción nombrada fondot» (*Liq.* 1853, 2*v*).

Fondot, la baixada del [ɫə βəjˈʃaðə ðəɫ funˈdɔt]

A la carretera de la Diputació, hi ha un desnivell que és un tros del camí de la Torre. Arriba fins a la primera bifurcació que va al riu.

Fondot, el camí del [əɫ kəˈmi ðəɫ funˈdɔt]

Comença al camí que va a la Torre; d'altres opinen que és un bocí del camí de la Torre que condueix al lloc d'on pren el nom i que acaba tot just s'inicia el camí d'Altafulla.

Fonoll

«Antoni Fonoll, pajes de Virgili» (*MnT* 59, 21 i 140*v*, any 1633); «Tecla Fonolla, uxor Anthoni Fonoll agricola loci de Virgili» (*MnT* 59, 77*v*, anys 1633 i 1639); «Afronta a sol ixent ab la casa […] en temps passat de Antoni Fonoll» (*MnR* 18, 88, any 1670).

Fononoll, el tros d'en

«Pieza de tierra a la Huerta dicha condueix a la partida d'on pren el nom […] lo tros d'en Fononoll […] lindante […] a cierzo con el camino que va a la Riera» (*CadV* 1840, 18*v*).

Fonrubia

«vobis Bartolomeo Fonrubia, de Monte Olivo» (*MnT* 1, 9*v*, any 1333).

Fons

«Philipus et Hiacyntus Fons de la Riera» (*MnT* 59, 20*v* i 279, anys 1633 i 1635).

font

V. *Montoliu*, *Santa Margarida.*

Font

«Antònia Font» (*BapR* 2, 60, any 1824); «Francisco Font, carpintero de Constantí» (*BapR* 5, 60, any 1869); «Maria Font» (*BapR* 5, 60, any 1869); «Teresa Font» (*BapR* 6, 2, any 1873); «José Font» (*BapR* 6, 30, any 1875); «Carmen Font» (*BapR* 6, 61, any 1877); «Francisco Fon y Socias» (*BapR* 7, 92, any 1896); «Juan Font» (*BapR* 7, 158, any 1899); «Rdo. Juan Aragonés Font» (*ÒbtR* 14, 48*v*, any 1912); «Maria Teresa Font» (*NaixR* 11, 81, any 1925); «Juan Font» (*NaixR* 12, 30*v*, any 1930).

Font, la

V. *Santa Margarida, la font de.*

Font, la caseta del [ɫə kəˈzɛtə ðəɫ ˈfɔn]

És inserida a la partida del Camí de la Pobla.

Font, el comellar de la [əɫ kumə'ʎa ðə ɫə 'fɔn]

V. *Santa Margarida, el comellar de.*

Font de l'Alba, la

«pessa de terra plantada de viña ab alguns garrofers y olivers arbequins […] partida dita la Font de l'Alba» (FNTORR 4422, 16, any 1797); «Pieza de tierra hierma a la partida de la Font de la Alba […] lindante […] a poniente con el torrente de la Nou y a cierzo con el término de la Nou» (*CadV* 1840, 23*v*); «Posesión nombrada Fon del Alba, partida torren» (*Amill.* 1851, 12); «Posesión […] cituada Fon del Aube» (*Liq.* 1853, 14*v*).

Tan aviat és esmentada en uns documents com a partida, com en d'altres dona nom a una peça de terra. Conreada de garrofers i vinya (*Amill.* 1945, 107).

Font de Montoliu, el forn rajoler de la

«Forn rajoler dit de la font de Montoliu» (*MnT* 59, 60, any 1633).

Font de Santa Margarida, la

«pieza de tierra plantada de olivos con un horno ladrillero derruido […] sita en el término de Montuliu y partida la font de Santa Margarida […] a cierzo con la fuente de Santa Margarida» (FRH 13, 171, any 1775); «Pieza de tierra olivar dicha la Fuente de Santa Margarita» (*Cad.* 1840, 19*v*); «Pieza de tierra viña dicha la Font o sea la Fuente de Santa Margarita» (*Cad.* 1840, 46).

Topònim aplicat a una partida i a una peça de terra.

Fontana

«Francisca Fontana» (*BapR* 5, 33, any 1867); «Francisca Fontana Canals» (*ÒbtR* 14, 71*v*, any 1919).

Fontanilles

«Josep Fontanilles, propietari a Virgili» (*MnR* 18, 88, any 1670); «Joan Fontanillas propietari de Montoliu» (*MnR* 18, 102, any 1670); «Manuel Fontanilles, de Torredembarra, propietari de terres a Virgili» (CALP, doc. 95, any 1712); «Teresa Fontanillas» (*BapR* 2, 253, any 1841); «Raymunda Fontanillas» (*BapR* 6, 27, any 1874); «Francisca Baldrich Fontanillas» (*BapR* 7, 210, any 1902); «Teresa Fontanilles Fortuny» (*ÒbtR* 14, 9, any 1902).

Fontanilles, les [ɫəs funtə'niʎəs]

Partida de terra, travessada d'est a oest pel camí del mateix nom que la separa un bon bocí del Pi Ver de Martí. Al nord també afronta amb la partida dita *Davant*

l'Església, vora la Guardiola. A la banda est hi ha la riba dreta del Gaià i, al sud, el camí de la Capellana marca el límit amb les partides de Santa Margarida i la Capellana. Segons l'*Amillaramiento* de 1945, una de les finques afronta amb el camí del Mas d'en Ponç i el camí del Mas Vell (*Amill.* 1945, 4). Terreny de vinya, olivers, garrofers i avellaners. Com en altres casos, el topònim és aplicat també a peces de terra. Segons la creença popular, el nom prové d'uns petits brolladors que hi havia.

> «tierra hierma […] en el término de Montoliu y partida las Fontanillas» (FRH 13, 170*v*, any 1775); «Pieza de tierra Pinar dicha las Fontanillas» (*Cad.* 1840, 49); «Pieza de tierra garriga dicha las Fontanillas […] lindante […] a medio dia con el término de Ferran» (*Cad.* 1840, 50); «viña […] situada en la partida de las Fontanillas» (*MnR* 17, 62, any 1902).

Fontanilles, el camí de les [əł kə'mi ðə łəs funtə'niʎəs]

Parteix en dos punts diferents, però no gaire distants, i de seguida s'uneixen. Un s'inicia a la carretera de la Riera, a tocar de la part sud-oest del pont del Riu. I l'altre comença davant de ca l'Ermità, al camí o caminet de l'Horta, i va cap al riu, a l'altra banda del qual, ja unit amb l'altre bocí, ressegueix la partida del Pi Ver de Martí i la de les Fontanilles, de la qual pren el nom i és on acaba. Dit també *camí de l'Altra Part del Riu*. (3C-3D).

Fontanilles, el comellar de les [əł kumə'ʎa ðə łəs funtə'niʎəs]

Va de la Guardiola al riu, per la partida d'on pren el nom.

Fontanilles, la vinya de les

> «Posesión nombrada la viña de las Fontanillas» (*Amill.* 1851, 17).

Fontova, el molí de

V. *Fortuny, el molí de*.

Fonts

> «Miguel Fonts, labrador» (*MatAr* 3, 20, any 1899).

Foraster

> «José Forasté, maestro de niños» (*BapR* 7, 19, any 1892); «Maria Forasté» (*BapR* 7, 19, any 1892).

forat

V. *Carbonell*, *Cedó*, *Cementiri*, *Comuna*, *Gall*, *Jaume Gros*, *Martí*, *Mas d'Encaixa*, *Virgili*.

forn
V. *Font de Montoliu*, *Garrafa*, *Rajoler*.

Forn[1]

«Jacobus Fornum loci de Ardeya» (*MnT* 23, quadern 1, f. 10*v*, any 1500).

Forn[2]

«Un forn junt a la casa de Berenguer Plana» (*MnT* 28, s. f., any 1518).

Forn de Rajoler, el camí del [əɫ kəˈmi ðəɫ ˈfɔɾn də rəjʒuˈɫɛ]
Conduïa al lloc d'on pren el nom.

Forn de Rajoler, la vinya del [ɫə ˈβiɲə ðəɫ ˈfɔɾn də rəjʒuˈɫɛ]
Limita amb el camí de Virgili.

Forn Teuler, el

«Forn tauler» (*MnT* 59, 59, anys 1633-1639); «Pieza de tierra dicha lo Forn Teuler» (*CadV* 1840, 21).

Fornés

«Joan Fornés» (*BapR* 2, 320, any 1846).

Fornot, el

«Poseción […] cituada al Fornot» (*Liq.* 1853, 9*v*).

Forns
Topònim aplicat a una partida de terra de vinya (*Amill.* 1945, 54).

Fort

«Josepa Fort» (*BapR* 4, 207, any 1859).

Fortuny

«Jaume Fortuny [d'Ardenya]» (Iglésies, 1987, p. 115); «Jaume Fortuny i la seva muller Francina d'Ardenya» (*PergM*, any 1516); «XIX mensis et anno predictis obit alia filla dicti Fortuny et obierunt de peste» (*ÒbtTm*, s. f., any 1523); «Jaume Furtuny de Ardenya» (*ÒbtTm*, s. f., any 1535); «Pau Fortuny, pages» (*Llmajor* 47, 39*v*, any 1624); «Andreu Fortuny, pagès de Ardeña» (*Llmajor* 47, 40*v*, any 1678); «Anna Maria Fortuny, donzella» (*MnR* 18, s. f., any 1687);

«Maria Plana y Fortuny, viuda de Pere Joan Fortuny» (FNTORR 4403, 76, any 1759); «Margarida Fortuny, filla de Nicasi Fortuny, pagès del lloch de la Riera i de Maria Fortuny y Fortuny» (FNTORR 4399, 122, any 1760); «Joseph Fortuny, texidó de lli» (FNTORR 4415, 178*v*, any 1790); «Ignasi Fortuny» (*ÒbtR* 15, s. f., març 1809); «Mariana Fortuny» (*ÒbtR* 15, 27, any 1809); «Jaume Fortuny» (*ÒbtR* 15, 34*v*, any 1810); «Francisco Fortuny» (*ÒbtR* 15, 35*v*, any 1810); «Theresa Fortuny» (*BapR* 15, 29*v*, any 1813); «Rosalia Fortuny» (*BapR* 15, 30*v*, any 1813); «Gertrudis Fortuny» (*BapR* 15, 34*v*, any 1814); «Rafel Fortuny» (*BapR* 15, 38*v*, any 1814); «Pau Fortuny» (*ÒbtR* 15, 79*v*, any 1814); «Joan Fortuny y Cendrós» (*BapR* 15, 43, any 1815); «Francesca Figuerola y Fortuny» (*BapR* 15, 47, any 1815); «Maria Antònia Fortuny y Baldrich» (*BapR* 15, 49*v*, any 1816); «Josepa Fortuny» (*BapR* 15, 52, any 1816); «Maria Fortuny» (*BapR* 15, 54, any 1816); «Miquel Fortuny» (*BapR* 15, 59, any 1817); «Rosa Furtuny» (*ÒbtR* 15, 123*v*, any 1818); «Pasqual Fortuny y Suñer, pagès» (*CapR*, 71, any 1832); «Joan Fortuny y Figuerola, pentinador de cànem» (*CapR*, 74, any 1832); «Anton Fortuny y Suñé, pagès» (*CapR*, 141, any 1832); «Pere Fortuny, pagès» (*ÒbtR* 11, 147, any 1837); «Nicasi Fortuny» (*ÒbtR* 11, 149, any 1838); «Joseph Fortuñ» (*BapR* 2, 347, any 1848); «Margarida Fortuny» (*MatR* 9, 167, any 1850); «Pascual Fortuny, pagès» (*BapR* 3, 9, any 1851); «Maria Rosa Fortuny» (*BapR* 3, 18, any 1851); «Ramon Fortuny» (*BapR* 4, 69, any 1854); «Antònia Fortuny» (*BapR* 4, 142, any 1857); «Josep Fortuñi» (*MnR* 16, 52, any 1858); «Sebastià Fortuny» (*BapR* 4, 214, any 1860); «Magdalena Fortuny» (*BapR* 4, 225, any 1860); «Francisca Fortuny» (*BapR* 4, 229, any 1860); «Martí Fortuny» (*BapR* 5, 26, any 1866); «Eugenio Fortuny y Magriñá» (*BapAr* 1, 6*v*, any 1871); «Petronila Fortuny y Magriñá» (*BapAr* 1, 6*v*, any 1871); «Llúcia Fortuny» (*BapR* 6, 4, any 1873); «Marina Fortuny» (*BapR* 6, 33, any 1875); «Justo Fortuny y Vidales» (*BapAr* 1, 24*v*, any 1884); «Lucía Fortuñy» (*BapR* 6, 195, any 1884); «Guadalupe Fortuny» (*BapR* 6, 258, any 1888); «Magín Fortuñy» (*BapR* 6, 291, any 1890); «Camila Fortuny» (*MatAr* 3, 15, any 1890); «Margarita Fortuny» (*BapR* 7, 27, any 1892); «Consolación Fortuny» (*BapR* 7, 59, any 1894); «Rosària Fortuny» (*BapR* 7, 66, any 1895); «Maria Martí Fortuñ» (*MatR* 10, 99*v*, any 1902); «Teresa Fortuny» (*BapAr* 1, 57, any 1905); «Juan Fortuny» (*BapR* 7, 243*v*, any 1906); «Manuel Fortuny Trillas» (*BapR* 7, 243*v*, any 1906); «Francisco Fortuny» (*BapR* 7, 257, any 1908); «Luisa Fortuny Trillas» (*BapR* 7, 270, any 1910); «Ramon Fortuny» (*BapR* 7, 281, any 1912); «Martín Fortuny Magriñá» (*MatAr* 3, 27*v*, any 1917); «Sebastiana Fortuny» (*NaixR* 10, 14, any 1918); «Asunción Fortuny» (*NaixR* 12, 9, any 1928); «María de las Mercedes Fortuny Vergés» (*MatAr* 3, 39, any 1929); «Maria Fortuny Armengol» (*ÒbtR* 14, 107, any 1929); «Francisca Fortuny Vergés» (*MatAr* 3, 41, any 1932); «José Fortuny» (*NaixR* 13, 7, any 1933); «María Dolores Fortuny» (*NaixR* 16, 14, any 1941); «Rosa Maria Fortuny» (*NaixR* 17, 8*v*, any 1948).

Fortuny, cal [ˈkał fuɾˈtuɲ]

Casa del nucli d'Ardenya, al costat de ca la Marina.

Fortuny, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ fuɾˈtuɲ]

A l'Horta d'Ardenya, entre el camí d'Ardenya i la Síquia. I a la mateixa partida, n'hi ha una altra que arriba pel nord fins a la Síquia.

Fortuny, el molí de [əɫ muˈɫi ðə fuɾˈtuɲ]

Situat a la confluència dels termes de la Riera, el Catllar i Vespella, i la gent gran diu que també d'Ardenya, perquè encara el considera un terme. Ha estat un molí fariner i també d'oli. El conjunt és format per dues edificacions, en una de les quals s'aixecaren tres pisos d'alt. Hi ha també una nau moderna. Ara està tot convertit en una casa rural. A la llar de foc del molí és on conflueixen els tres termes dits, motiu pel qual també se'n diu *el molí dels Tres Termes*. Una data, en pedra, 1792 i 1794, en una portalada, sembla que assenyali una gran reforma del conjunt. La séquia portava l'aigua necessària des de la resclosa de la fàbrica, dins el terme del Catllar, i continuava cap als molins del terme de la Riera. Altres denominacions han estat *el molí de Fontova*, la més antiga, documentada al segle XIV; *el molí de Vespella*, al segle XVI (i és documentat que hi molien sègol, blat, forment i també que era molí d'oli, el 1604). A la mateixa època, segle XVI, havia estat un dels punts de venda d'animals de consum, en aquest cas, cabra (Fuentes, 1999, p. 92, 111, 239, 669, 690 i 873). Modernament també se'n diu *el molí de Cortades.* (1B).

> «Alujas del Molí de Fortuny» (*Llmajor* 47, 40*v*, any 1688).

Fortuny, la pallissa de [ɫə pəˈʎisə ðə fuɾˈtuɲ]

És la vinya de Cal Fortuny.

Fortuny, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ fuɾˈtuɲ]

És la pallissa de Fortuny. Al comellar del Pou, dins de les partides de l'Alzineta[2] i Mas de Cendrós; considerada de gran extensió respecte al conjunt de les altres del terme, ja que assoleix unes dotze hectàrees. Limita pel sud amb el camí del Catllar. Hi ha una caseta.

Forza

> «quedam patichum domorum quod erat Forza antiga in loco de Virgili» (*MnT* 1, XVI, any 1333).

Fosc, el pinar [əɫ piˈna ˈfɔsk]

És una gran hisenda que, des de la partida de Mas de Damià i continuant per la del Maset[2], arriba al límit del terme de Tamarit pel cantó sud. La vegetació tupida dona nom al lloc. És travessat pel camí del Catllar. Hi ha una caseta, un corral i una cisterna. (3B).

Fosc de Ca Queralt, el bosc [əł ˈβɔs ˈfɔz ðə ˈka kəˈrał]

V. *F., el pinar*.

fossar

V. *Sant Jordi*, *Santa Margarida*.

Fossar, el

«Fosar de Sta Margarida de la Riera» (*MnR* 18, 89, any 1670); «Sota lo fosar de dit loch» (CALP, doc. 1.35, any 1722); «en lo sementiri o fosar de la Iglésia del lloch de Ardeña» (FNTORR 4415, 3, any 1790); «cementiri o fossar de la iglésia de St. Jordi màrtir del lloch de Ardeña» (FNTORR 4415, 154*v*, any 1791); «en lo semantiri o fosar de la Iglésia del lloch de la Riera» (FNTORR 4415, 51, any 1792); «Fossar o sementiri del present lloch de la Riera» (CALP, doc. 73, any 1809); «al sementiri de St. Jordi de Ardena» (*ÒbtR* 15, 32, any 1810); «en lo fosar de Ardeña» (*ÒbtR* 15, 32, any 1810); «en lo fosar de Santa Margarida de la Riera» (*ÒbtR* 15, 38*v*, any 1810); «en lo fosar comú de Santa Margarida de la Riera» (*ÒbtR* 15, 39, any 1810); «en lo sementiri de St. Jordi de Ardena» (*ÒbtR* 15, 39*v*, any 1811); «lo fosar de St. Jordi de Ardeña» (*ÒbtR* 15, 91*v*, any 1815); «en lo fosar comú de Santa Margarida Verge y Màrtir» (*ÒbtR* 15, 92, any 1815).

Dit també *el fossar de Santa Margarida*. Se'n documenta un altre al nucli d'Ardenya, *el fossar* o *cementiri de Sant Jordi*, tocant a l'església Vella de Sant Jordi.

V. t. *Cementiri*[1].

Fossar, el camí del [əł kəˈmi ðəł fuˈsa]

Des de l'església de la Riera fins al cementiri. A partir d'aquest punt és dit *el camí Vell de Virgili*, perquè continua en direcció nord-est per l'antic terme de Virgili, fins a arribar a la carretera dita *de la Diputació*. Ara, una bona part és intransitable. Els estadants de Virgili el denominaven *el camí del Combregar* i el situaven dins la partida de Virgili[1] (*Amill.* 1945, 13). Algú l'anomena també, com en el registre documental que incorporem, *camí del Cementiri*.

«Una casa […] linda […] camino que conduce al cementerio» (CALP, doc. 93, 1871).

Fossar de Sant Jordi, el

V. *F., el*.

Fossar de Santa Margarida, el

V. *F., el*.

Francesc Macià, el carrer de

Anotat en el padró municipal de 1936 com a topònim corresponent al carrer Nou.

Francesc Macià, la rambla de [łə ˈrambłə ðə fɾənˈsɛz məsiˈa]

Del carrer de Sant Jordi fins al de Santa Margarida. Té un espai central per passejar.

Franquès

«Hiacyntus Franquès de la Riera, habitant en Tamarit» (*MnT* 59, 279, any 1635); «Franciscus Franquès, de la Riera habitante in Tamariti» (*MnT* 59, 279*v*, any 1635); «Mateu Franquès» (*MnR* 18, 77, any 1670); «Joseph Franquès i llur muller Maria abitants en la quadra de Stes Creus parròchia de la Riera» (*MnR* 18, 99 i 109*v*, any 1670); «Francesch Franquès, pagès de la Riera fill Joseph y Maria Franquès» (*MnT* 67, doc. 3, any 1729); «Ramon Franquès» (*Valies* 414, any 1740); «Pau Franquès» (*BapR* 15, 1*v*, any 1809); «Pere Franqués» (*BapR* 15, 30, any 1813); «Joan Franquès» (*ÒbtR* 15, 72*v*, any 1813); «Francesch Franquès» (*BapR* 15, 51*v*, any 1816); «Margarida Franquès» (*BapR* 15, 74, any 1819); «Manoel Franquès» (*BapR* 2, 33, any 1821); «Gaetano Franquès» (*BapR* 2, 66, any 1824); «Francisco Franquès» (*ÒbtR* 11, 34, any 1824); «Theresa Franquès» (*BapR* 2, 75, any 1825); «Vicens Franqués» (*BapR* 2, 163, any 1830); «Rosària Fortuny» (*BapR* 2, 202, any 1832); «Felip Franquès» (*BapR* 2, 203, any 1832); «Pere Franquès y Gran, pagès del lloch de la Riera» (*CapR*, 9, any 1832); «Rosa Franquès» (*ÒbtR* 11, 116, any 1833); «Antònia Franquès» (*BapR* 2, 201, any 1837); «Catarina Franquès» (*BapR* 2, 378, any 1850); «Josep Franquès» (*BapR* 4, 137, any 1857); «Jaume Franqués» (*BapR* 4, 202, any 1859); «Buenaventura Franquès» (*BapR* 5, 32, any 1867); «María de los Dolores Franquès» (*BapR* 5, 70, any 1870); «Maria Franquès» (*MatR* 10, 28, any 1875); «Antonio Franquès» (*BapR* 7, 130, any 1898); «Juan Franquès Prats» (*ÒbtR* 14, 1, any 1901).

Franquesa

«Antonio Franqueza, presbitero regente» (*MnR* 17, 48, any 1895); «Antonio Franquesa, presbítero» (*MnR* 17, 43, any 1897).

Frare, el

«Manuel Virgili dit lo frare» (FNTORR 4415, 51*v*, any 1792).

Frares, l'hort dels

«Pieza de tierra huerta dicha el Huerto de los Frayles […] lindante a cierzo con el camino de la Huerta» (*Cad.* 1840, 56).

Dins la Quadra de Santes Creus.

freu

«Et de alia parte cum paticho sive freu quod est infra terminum de Ardenya et de Monte Olivo» (*MnT* 1, 33, any 1333); «Et pertinet […] eodem feu a Maria Bertran et Sales […]» (CALP, doc. 95, any 1712).

Fuentes

«Asunción Fuentes» (*NaixR* 14, 39, any 1938).

Fusellara

«Theresa Fusellara» (FNTORR 4403, 147*v*, any 1765).

Fusiarei

«Posesión nombrada de Fusiarei, partida de Revellá» (*Amill.* 1851, 98).

Fusta, el pont de [əɫ ˈpɔn də ˈfustə]

Pont construït damunt de la via del tren. Rep aquest nom perquè té parets de fusta amb una barana perquè s'hi subjectés la gent que hi transitava. Només era per a vianants i carros. Dit també *el pont de la Crua*.

Fuster

«Cosme Fuster» (*MnT* 47, any 1590); «Nicolaus Fuster dit del Pon» (*MnT* 59, 103*v*, any 1634); «Ignasi Fuster, pagès» (FNTORR 4403, 140, any 1765); «Joan Fuster, del lloc de Clarà, propietari a la Riera a la partida de l'Alzina» (CALP, doc. 105, any 1791); «Maria Fuster, natural de Clará» (*ÒbtR* 11, 63, any 1827).

Fuster, cal [ˈkaɫ fusˈtɛ]

Casa situada als Quatre Cantons.

Fuster, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ fusˈtɛ]

Regadiu situat a la Sorra.

Fuster, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ fusˈtɛ]

Una és emplaçada a la partida del Torrent[1], limitada pel costat nord pel camí Molinant. L'altra finca, erma, se situa a la partida del Mas de Llagostera, al nord de la qual una petita llenca de terra és aïllada per la via del tren.

Fusteret, la timba del [ɫə ˈtimbə ðəɫ fustəˈɾɛt]

Sota del cementiri Nou, a la Coma; en terres de cal Mercader.

Gàbia, ca la [ˈka łə ˈɣaβiə]

Una casa del carrer de l'Alzinar.

Gàbia, l'horta de Ca la [ˈłɔɾtə ðə ˈka łə ˈɣaβiə]

A la Sorra, limita per un costat amb el camí de l'Horta.

Gaià, el[1]

«otra viña al Gayá en Ardeña» (*Amill.* 1851, 34); «Otra pieza llamada Gayá» (*Liq.* 1853, 5).

La trobem com a partida de terra d'horta i també garroferal a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 18).

Gaià, el[2] [əł ɣəˈja]

«Afrontatur dicta pecia terra […] cum flumen Gayani» (*MnT* 2, 24*v*, any 1346); «Confrontat cum rivo de Guaya» (*MnT* 23, 31, any 1506); «ab lo Gayà» (FNTORR 4399, 42, any 1759); «que afronta […] a ponent ab lo riu Gaià» (*CapR*, 45*v*, any 1832).

Riu, el nom del qual completa el del poble. Les terres que l'envolten són de regadiu pel seu marge esquerre —l'aigua prové del Gaià a través d'una síquia—; en canvi, pel cantó dret és terreny de secà, car pel desnivell de la riba la terra no pot agafar aigua i els cultius ho tenen difícil per ser regats. S'origina a la conca geogràfica de Santa Coloma de Queralt, dins de la comarca de la Conca de Barberà; s'endinsa per la serralada prelitoral tot travessant diversos termes municipals, obrint-se pas per terres més planeres de l'Alt Camp, a l'entorn de Santes Creus. Més avall forma un congost des de Montferri fins al municipi del Catllar, on el riu es reté en l'embassament del Gaià, que és a tocar els termes de Vespella i Renau, construït pel complex petroquímic, a mitjan anys 1970, i que deixà sense aigua el tram inferior del riu fins al seu estuari. El projecte inicial, anterior a la Guerra (1936), s'emplaçava vora l'estret del Cardenal, al terme de Salomó, però l'actual embassament es construí prop del torrent de Renau. El riu desemboca als peus del castell de l'antic terme de Tamarit de Mar. En aquest curs baix hi aboquen dos torrents, el de Renau i el de Salomó o de la Nou de Gaià, que es troben abans de contactar amb el Gaià (Ramon, 2012, p. 130). Riuades potents fan que el nivell de l'aigua del Gaià sobrepassi el seu cabal habitual. Aquestes crescudes que poden fer moltes maleses i que han ensorrat el pont de la carretera de la Diputació, reben el nom de *gaianades.* A la paret del molí de la Torre, hi ha una pedra que assenyala el nivell que assolí l'aigua en algunes dates concretes: 24 d'agost de 1842, dia de Sant Bartomeu; 21 de setembre de 1850, dia de Sant Mateu; 23 de setembre de 1874, dia de Santa Tecla, i 17 d'agost de 1921, dia de Sant Lluc.

Gaià, de (o **del**)

> «pessa de terra horta […] en lo terme del dit lloch de la Riera, y en la partida dita del Gayá […] afronta a ponent ab lo riu de Gayà» (FNTORR 4401, 22*v*, any 1762); «viña […] en la partida nombrada del Gayà y linda a oriente con el Río Gayá» (FRH 4, registre 29, f. 2*v*, any 1771); «huerta sita al término del lugar de la Riera y partida de Gayá […] linda […] de oriente con el camino que va de la Riera al lugar de Ardeña» (FRH 19, 280*v*, any 1778); «partida nomenada de Gayá« (FNTORR 4415, 41, any 1791); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida de Gaià» (*CapR*, 75, any 1832); «Pieza de tierra huerta a la partida del Gayá […] lindante […] a poniente con lo Gayá» (*Cad.* 1840, 8*v*); «tierras […] situadas en término y partida del Gayá» (*MnR* 16, 68*v*, any 1873); «Partida del Gayá» (CALP, doc. 94, any 1879).

Documentalment inventariat com a partida.

Gaià, el camí del

> «Camí va al Gaya, lo» (*MnR* 18, 107*v*, any 1671).

Perdura el topònim, el 1942, com a afrontació d'una propietat a l'Horta (*Amill.* 1942, 142).

Gaià, l'horta del

> «Pieza de tierra huerta dicha la huerta del Gayá […] lindante a levante con la Acequia onda, a poniente y medio día con el Gayá» (*Cad.* 1840, 18*v*).

Gaià-Morral

Partida de terra de regadiu (*Amill.* 1945, 42).

Galdano, cal [ˈkał ɣəɫˈdanu]

Propietari de la Nou de Gaià que té terres a la Riera (*Amill.* 1945, 88).

Galdano, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał ɣəɫˈdanu]

Dintre la partida del Torrent[1]. Afronta amb el torrent per l'oest. Hi havia una caseta i una sínia que decantava l'aigua cap a una bassa i facilitava el regatge d'una petita part de la terra; hi dominava el cultiu de vinya.

Galeres, ca [ˈka ɣəˈłɛɾəs]

Casa del carrer Nou.

Galia

> «Pere Galia de la Riera» (*MnT* 59, 279, any 1635).

Gall, cal [ˈkaɫ ˈɣaʎ]

Casa del carrer Major, al costat de l'edifici de l'Ajuntament; a la façana hi ha una data, 1888.

Gall, el forat del [əɫ fuˈɾad dəɫ ˈɣaʎ]

És de la conducció que procedeix del molí de la Plaça i arriba a l'horta d'on pren el nom, i on s'uneix amb l'aigua que prové de la fibla de la Senyora, al Racó de Martí.

Gall, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ ˈɣaʎ]

A Virgili[1], queda entre el nucli de població de la Riera i el Torrent[2].

Gall, el jardinet del [əʎ dʒəɾðiˈnɛd dəɫ ˈɣaʎ]

A Ardenya, era un lloc que pertanyia al mestre i hi anaven a jugar els alumnes. S'identificava amb el renom de la casa, cal Gall.

Gall, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ ˈɣaʎ]

Forma part de la partida del Camí de la Pobla. També n'hi ha una a la de l'Alzinar. Aquesta darrera és una finca que queda dividida en dues parts per la carretera del Catllar. Allí hi construirien el cementiri Nou i una cimentera.

Gallifa

«Bertrand de Gallifa senyor d'Ardenya» (*PergM*, any 1399).

Gallina, ca la [ˈka ɫə ɣəˈʎinə]

Casa del carrer Fondo.

Gallina, l'horta de Ca la [ˈɫɔɾtə ðə ˈka ɫə ɣəˈʎinə]

A Virgili[1], afronta amb el Torrent[2].

Gallisa

«Francesc Blay Gallisa, moliner de la Riera» (CALP, doc. 6, any 1702).

Galofré

«Joan Galofré, pagès» (FNTORR 4416, 5, any 1794); «Francisca Gallofré, de Ardeña» (*BapR* 15, 1, any 1809); «Jaume Gallofré» (*BapR* 15, 30*v*, any 1813); «Joseph Gallofré» (*BapR* 15, 33, any 1814); «Maria Francisca Gallofré» (*ÒbtR* 15, 77*v*, any 1814); «Isidro Gallofré» (*ÒbtR* 15, 82*v*, any 1814); «Pere Gallofré» (*ÒbtR* 15, 82*v*, any 1814); «Anton Gallofré» (*ÒbtR* 15, 103*v*, any 1816); «Maria

Gallufré y Socias» (*BapR* 15, 78*v*, any 1819); «Rosa Gallofré» (*BapR* 2, 62, any 1824); «Margarida Gallofré» (*BapR* 2, 74, any 1825); «Bernat Gallofré y Cunillera» (*CapR*, 21*v*, 28, any 1832); «Joseph Gallofré y Aguader, pagès» (*CapR*, 125, any 1832); «Maria Gallofré y Sanromà, soltera» (*CapR*, 316, any 1832); «Justa Gallofré» (*BapR* 2, 224, any 1833); «Miquel Gallofré» (*ÒbtR* 11, 176, any 1841); «Rafel Gallofré» (*BapR* 2, 261, any 1842); «Bernat Gallofré, pagès» (*ÒbtR* 11, 188, any 1843); «Filomena Galofré» (*BapR* 2, 302, any 1845); «María Dolores Gallofré» (*BapR* 2, 348, any 1848); «Teresa Gallofré» (*MnR* 16, 13, any 1849); «Joan Galofra» (*MnR* 16, 13*v*, any 1849); «Juan Galofré, boter» (*MatR* 9, 170, any 1850); «Antònia Gallofré» (*BapR* 3, 3, any 1851); «Pau Gallofré» (*BapR* 3, 3, any 1851); «Josepa Galofré» (*BapR* 3, 7, any 1851); «Joaquima Galofré» (*BapR* 4, 35, any 1853); «Maria Agna Galofré» (*BapR* 4, 39, any 1853); «Dolores Galofré» (*BapR* 4, 57, any 1854); «Agustina Galofré» (*BapR* 4, 66, any 1854); «Bernardo Galofré» (*Tassació* 1854); «Agna Galofré» (*BapR* 4, 94, any 1855); «Maria Antònia Galofré» (*BapR* 4, 115, any 1856); «Rosalia Gallofré» (*BapR* 4, 126, any 1856); «Paula Gallofré» (*BapR* 4, 129, any 1856); «Maria Anna Galofré» (*BapR* 5, 50*v*, any 1868); «Anna Galofré» (*BapR* 5, 71, any 1870); «Mariana Galofré» (*BapR* 6, 120, any 1880); «Teresa Galofré Blanch» (*BapR* 7, 173, any 1900); «José Galofré Espina, labrador» (*ÒbtR* 14, 34, any 1909); «Agustina Galofré Socias» (*MatAr* 3, 27, any 1915); «Rosa Gual Gallofré» (*ÒbtR* 14, 70*v*, any 1919).

Gancellet

«Una porció de terra vuy dia secà nomenada lo Ganchellet» (*CapR*, 1, any 1832); «pessa de terra horta nomenada lo Gancellet» (*CapR*, 15*v*, any 1832).

Garcia

«Petrus Garsia, de la Riera» (*MnT* 59, 20*v* i 279, anys 1633 i 1635); «Petrus Joannes Garsia, texidor de la Riera» (*MnT* 59, 20*v* i 279, anys 1633 i 1635); «Miquel Garsia, testes» (*MnR* 18, 71, any 1670); «Magí Garcia, pagès testes» (*MnR* 18, 88, any 1670); «Joseph Garsia, pajès» (*MnR* 18, 132, any 1672); «Teccla Garcia, filla de Pau Garcia pagès de la Riera i de Maria» (*MnR* 18, s. f., any 1692); «Pau Garcia, fadrí pagès de la Riera, fill de Isidro Garcia, heremita de Santa Margarida i de la condam Maria» (*MnR* 18, s. f., anys 1692 i 1694); «Maria Garcia, filla del condam Magí Garcia i Teccla» (*MnR* 18, s. f., any 1693); «Antònia Garcia filla de Magí Garcia y Tecla Garcia y Espina» (*MnT* 67, doc. 36, any 1729); «Francesc i Lluís Garcia Torrell» (*MnT* 67, doc. 43, any 1730); «Magí Garcia, fill de Magí Garcia i de Thecla Garcia y Torrell» (*MnT* 67, doc. 43, any 1730); «Lluís Garcia, corder» (FNTORR 4403, 27, any 1765); «Joseph Garcia, pentinador de cànem» (FNTORR 4413, 122, any 1783); «Pere Garcia, jove texidó de lli» (FNTORR 4414, 3*v*, any 1787); «Margarida Garcia» (*BapR* 15, 3*v*, any 1809); «Joan Garcia» (*ÒbtR* 15, 12, any 1809); «Pasqual Garcia» (*ÒbtR* 15, 12, any 1809); «Rosalia Garcia» (*ÒbtR* 15, 15*v*, any 1809); «Maria Antònia Garcia» (*ÒbtR* 15, 34, any 1810); «Magí Garcia» (*ÒbtR* 15, 47,

any 1811); «Maria Garcia» (*BapR* 15, 56*v*, any 1816); «Pere Garcia» (*BapR* 2, 9, any 1820); «Mariagne Garcia» (*BapR* 2, 35, any 1822); «Joseph Garcia, pentinador de cànem» (*BapR* 2, 83, any 1826); «Pau Garcia» (*BapR* 2, 163, any 1830); «Antònia Garcia» (*BapR* 2, 298, any 1844); «Teresa Garcia» (*BapR* 5, 36*v*, any 1867); «Baldomero García» (*BapR* 6, 114, any 1880); «Jayme García, peinador de cáñamo» (*BapR* 6, 114, any 1880); «Eugenio García» (*BapR* 6, 202, any 1884); «Dolores Garcia» (*BapR* 6, 245, any 1887); «Matilda Garcia» (*BapR* 6, 284, any 1889); «Salvador Garcia» (*BapR* 7, 89, any 1896); «Jaime García» (*NaixR* 11, 8, any 1920); «Manuel Garcia» (*NaixR* 11, 24, any 1921); «Agustín García» (*NaixR* 11, 30*v*, any 1922); «Rosa Garcia» (*NaixR* 11, 73*v*, any 1925); «Alberto García» (*ÒbtR* 14, 94, any 1925); «Gayetano García y Virgili» (*ÒbtR* 14, 94, any 1925); «Juan García» (*NaixR* 11, 90*v*, any 1926); «Maria Montserrat Garcia» (*NaixR* 14, 8, any 1935); «Enriqueta Garcia» (*NaixR* 16, 22*v*, any 1943).

Garrafa, el [əɫ ɣəˈrafə]

Renom personal.

Garrafa, el forn de la [əɫ ˈfɔɾn də ɫə ɣəˈrafə]

Feien obra. Situat vora la carretera de la Diputació, a la muntanyeta del Senyor Pau.

Garreta

«Francisca Garreta» (*BapR* 7, 101, any 1896); «Paula Garreta Llobet» (*BapR* 7, 252*v*, any 1907).

Garriga

«Paula Garriga» (*ÒbtR* 15, 45*v*, any 1811); «Maria Homs y Garriga» (*BapR* 15, 21*v*, any 1812); «Maria Garriga» (*BapR* 2, 73, any 1825); «Maria Garriga Papiol» (*ÒbtR* 14, 68*v*, any 1918).

garrofer

V. *Cisquet de Badell*, *Llop*, *Pere Ros*.

Garrofer Primerenc, el

«afronta ab lo Garrofer primorench» (*MnT* 59, 30, any 1633).

Gas

«Maria Gas» (*ÒbtR* 11, 74, any 1828).

Gaspar

«Maria Gaspà» (*ÒbtR* 15, 33*v*, any 1810); «Josep Riera y Gaspà» (*BapR* 15, 40*v*, any 1814); «Rosa Gaspà» (*BapR* 7, 25, any 1892); «Rosa Gaspà Altet» (*ÒbtR* 14, 34*v*, any 1909).

Gassó

«Jaume Gassó, pagès» (*MnR* 18, 132, any 1672); «Joan Gossó, testes, de Ardenya» (*MnR* 18, 108, 130 i 132, any 1672).

Gat, cal [ˈkaɫ ˈɣat]

Casa del carrer Major.

Gatell

«Francisca Boronat y Gatell, del lloch de la Riera» (FNTORR 4403, 97, any 1765); «afronta a sol ixent amb terres de Pere Gatell» (*MnR* 18, 101*v*, any 1670); «Anton Gatell i Maria Gatell i Plana, de la Riera» (CALP, doc. 102, any 1776); «Pau Gatell, corder» (FNTORR 4416, 45*v*, any 1795); «Joan Gatell» (*ÒbtR* 15, 3, any 1809); «Antònia Gatell» (*ÒbtR* 15, 16, any 1809); «Pere Gatell» (*BapR* 15, 9*v*, any 1810); «Anton Gatell» (*BapR* 15, 32*v*, any 1814); «Joseph Sordé y Gatell» (*BapR* 15, 36*v*, any 1814); «Margarida Gatell» (*ÒbtR* 15, 77, any 1814); «Pau Guardis y Gatell» (*BapR* 15, 67*v*, any 1818); «Miquel Gatell» (*BapR* 15, 68*v*, any 1818); «Paula Gatell» (*ÒbtR* 15, 121*v*, any 1818); «Francisca Gatell» (*BapR* 2, 20, any 1820); «Josepha Gatell» (*MatR* 9, 45, any 1825); «Salvador Gatell» (*BapR* 2, 134, any 1829); «Joan Gatell y Suñé, ordenat de tonsura, vehí de la ciutat de Tarragona, en calitat de obtentor del benefici o capellania baix advocació de Sta Margarida instituhida y fundada en la parroquial iglésia […]» (*CapR*, 367, any 1832); «Teresa Gatell» (*ÒbtR* 11, 170, any 1840); «Maria Gatell» (*MnR* 16, 33, any 1851); «Rosa Gatell» (*BapR* 4, 242, any 1861); «José Gatell» (*BapR* 5, 58, any 1869); «María de los Dolores Gatell» (*BapR* 5, 58, any 1869); «Raymunda Cabré Gatell» (*ÒbtR* 14, 96*v*, any 1926).

Gatell, l'horta de

«Pieza de tierra huerta dicha la Huerta de Gatell […] lindante […] a medio día con el camino de la Torre» (*Cad.* 1840, 32).

Gavaldà

«Llorens Gavaldà, pagès» (FNTORR 4415, 184, any 1792); «Josepa Gavaldà» (*BapR* 2, 236, any 1840); «Joseph Gavaldà» (*BapR* 2, 236, any 1840).

Gelambí

«Joseph Gelambí» (*ÒbtR* 15, 3, any 1809); «Josepha Gelambí» (*MnR* 16, 2, any 1850).

Gener

«Berengarius Jener; Bernardus Janer» (*MnT* 1, 31*v*, VII, anys 1332 i 1333); «Berengarius Gener habitator termini de Montis Olivo» (*MnT* 1, II*v*, any 1333); «Arnaldus Januarii de manssis de Virgili, termini castri de Monti Olivo» i «Arnaldus Januarii, de manso de la Riera» (*MnT* 1, 34, 37, XXIII*v*, any 1333); «Teresa Sedó y Gener» (FNTORR 4403, 154*v*, any 1765); «Joan Jané» (*ÒbtR* 15, 55, any 1812); «Maria Jané» (*ÒbtR* 15, 55, any 1812); «Maria Francisca Gené» (*BapR* 15, 35, any 1814); «Maria Francisca Ayguadé y Jené» (*BapR* 15, 71, any 1818); «Francisca Jané» (*ÒbtR* 15, 130*v*, any 1819); «Francisca Gener» (*BapR* 2, 102, any 1827); «Josepa Jané» (*ÒbtR* 11, 104, any 1832); «Rosalia Giné» (*BapR* 2, 336, any 1847); «Josep Jané» (*BapR* 2, 343, any 1848); «Nicolau Jané» (*BapR* 2, 343, any 1848); «Jaume Jané» (*ÒbtR* 11, 210, any 1848); «Miquel Jané» (*BapR* 2, 368, any 1849); «Antònia Jané» (*MnR* 16, 29, any 1850); «Pau Gené» (*BapR* 4, 22, any 1852); «Rosària Gené» (*BapR* 4, 22, any 1852); «Antonio Janera» (*Tassació* 1854); «Tecla Gené» (*BapR* 4, 221, any 1860); «Esperansa Gener» (*BapR* 4, 292, any 1863); «Teresa Sabaté Giné» (*MatR* 10, 96*v*, any 1900); «Rosa Baliu Jané» (*ÒbtR* 14, 12, any 1903); «Teresa Sabaté Gener» (*ÒbtR* 14, 81*v*, any 1922).

Generalísimo Franco, la plaça del

Nom que es donà després de la Guerra a la plaça Major i que pervisqué oficialment fins que morí el dictador, el 1975 (AcMR, 4.10.1975).

Genit, cal [ˈkaʎ dʒəˈnit]

V. *Esmel, ca l'*.

Genit, el comellar de Cal [əɫ kuməˈʎa ðə ˈkaʎ dʒəˈnit]

Part del comellar dels Fenassos.

Genit, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkaʎ dʒəˈnit]

Situada a la partida del Camí de Tarragona. Un bon tros de la seva part oest és vorejat pel camí que pren el nom de la partida.

Geremena, ca la [ˈka łə ʒəɾəˈmɛnə]

Casa del carrer de la Placeta i de les Casetes.

Geremena, el tros de Ca la [əɫ ˈtɾɔz ðə ˈka ɫə ʒəɾəˈmɛnə]
Pertany a la partida dita *Davant l'Església*, vorejat pel camí del Catllar.

Gerlan

«Petro Gerlan, magistro domorum naturali regni Francie pro nunc in loco de lla Riere, termini Montoliu et Joanna coniuges» (*PergM*, any 1576).

Geroni, cal [ˈkaʎ dʒiˈɾɔni]
Casa del carrer Nou.

Gerti

«Theresa Gerti y Dalmau» (*BapR* 15, 65*v*, any 1818).

Gibert

«Maria Gibert» (*BapR* 2, 77, any 1825); «Salvador Gibert» (*BapR* 2, 179, any 1831); «Francisco Gibert» (*ÒbtR* 11, 164, any 1840); «Teresa Gibert» (*BapR* 2, 376, any 1850); «Paula Gibert» (*BapR* 3, 7, any 1851); «Maria Givert» (*BapR* 4, 109, any 1855); «Anton Gibert» (*BapR* 4, 134, any 1857); «Antònia Gibert» (*BapR* 5, 77*v*, any 1871); «Juan Gibert, cubero» (*BapR* 6, 10, any 1873); «Josefa Gibert» (*BapR* 6, 40, any 1875); «José Gibert» (*BapR* 6, 81, any 1878); «Teresa Solé Gibert» (*ÒbtR* 14, 104, any 1929).

Gibot

«Jo en Francesch Gibot com a lochtinent de Ramon Balle, balle de Montoliu» (*MnT* 2, full solt, 39*v* i 40, any 1346); «Franciscus Gibot mansibus castri Monte Olivi» (*MnT* 10, any 1410).

Gil

«Ramon Gil, sabater de la Riera, i sa muller Antònia» (*MnT* 67, doc. 11, any 1729); «Joseph Gil, mestre de cases» (FNTORR 4413, 48, any 1783); «Macià Gils, sabater» (FNTORR 4413, 117, any 1784); «Joseph Gils, mestre de cases» (FNTORR 4414, 1, any 1787); «Josepa Gils» (*BapR* 15, 18*v*, any 1811); «Antònia Gils» (*BapR* 15, 44, any 1815); «Maria Gil» (*BapR* 2, 227, any 1840); «Lleó Gils» (*BapR* 2, 278, any 1843); «Joseph Gil, Prebere y Vicari perpetuo» (*MnR* 16, 1, any 1850); «Jaume Gils» (*BapR* 4, 151, any 1857); «Joan Gils» (*BapR* 4, 151, any 1857); «Matilda Gils» (*BapR* 4, 151, any 1857); «Magdalena Gils» (*BapR* 4, 176, any 1858); «Isidoro Gils» (*BapR* 4, 202, any 1859); «Anton Gils» (*BapR* 4, 249, any 1861); «Jacinta Gils» (*BapR* 5, 35*v*, any 1867); «Teresa Gils» (*BapR* 5, 66*v*, any 1870); «María del Remedio Gils» (*BapR* 6, 1, any 1873); «Salvador Gils, panadero» (*MnR* 17, 42, any 1897).

Gil de Federich

«hereus de Gil de Federich, de Tortosa» (*CapR*, 6*v*, any 1832).

Gili

«Petrus Gili, de la Riera» (*MnT* 23, quadern 13, f. 1, any 1500).

Gils, cal [ˈkaʎ ˈdʒiɫs]
Casa del carrer Nou.

Gils, el tros de Cal [əɫ ˈtrɔz ðə ˈkaʎ ˈdʒiɫs]
A la Pallissa de Rull, l'extrem nord-est del qual arriba al terme de Vespella i afronta amb el camí d'aquest poble.

Giménez

«Manuel Claravalls y Ximenes» (*MnR* 17, 40, any 1895); «Manuel Claravalls Giménez, labrador» (*BapR* 7, 202, any 1902); «Enrique Giménez Malla, natural de Serra diócesis de Lérida y Mercedes Escudé Batista, gitanos» (*BapR* 7, 236*v*, any 1905); «Remedios Giménez» (*BapR* 7, 236*v*, any 1905).

Gimeno

«Tomasa Costé Gimeno» (*BapR* 7, 283*v*, any 1912).

Giner, cal [ˈkaʎ dʒiˈnɛ]
Casa del nucli d'Ardenya, en un extrem del carrer Major.

Ginesta, el carrer de la [əɫ kəˈrɛ ðə ɫə ʒiˈnɛstə]
A la urbanització dita *els Deu Ponts*[2].

Giol

«Elvira Roig Giol» (*ÒbtR* 14, 63, any 1916).

Giralt

«Joseph Giralt, jove, pagès del lloch de la Riera, fill gran de Joan Giralt y de Theresa Giralt y Guàrdies, cònjuges» (FNTORR 4399, 87, any 1760); «Anton Giral» (*BapR* 15, 5*v*, any 1810); «Maria Giral» (*ÒbtR* 15, 33, any 1810); «Teresa Giralt» (*BapR* 2, 375, any 1850); «Teresa Giral» (*BapR* 4, 34, any 1853); «Rosa Giral» (*BapR* 7, 36, any 1893); «Pedro Suñé Giral, labrador» (*MatR* 10, 100, any 1902); «Pedro Suñé Giralt, labrador» (*BapR* 7, 221*v*, any 1903).

Giralt, cal [ˈkaʎ dʒiˈɾał]

Casa del carrer de Sant Joan.

Girbau

«Ferrerario Girbau, castri de Monte Olivo» (*MnT* 2, 35*v*, any 1347).

Giró

«Salvador Giró» (FNTORR 4414, 42, any 1787); «Salvadó Giró» (*ÒbtR* 15, 56*v*, any 1812); «Theresa Giró» (*ÒbtR* 15, 56*v*, any 1812); «Antònia Giró» (*BapR* 5, 5, any 1864).

Girona

«Francisca Girona» (*BapR* 15, 17*v*, any 1811); «José Girona Guinovart» (*MatAr* 3, 43*v*, any 1934).

Gobador

«Guilelmus Gobador, habitator mansi termini de Monteolivo» (*MnT* 1, 11, 13, VI, anys 1332 i 1333).

Godall

«Josepha Godall» (*ÒbtR* 11, 70, any 1828); «Miguel Vidal Godall, labrador» (*BapR* 7, 172, any 1900); «Pilar Godall Torné» (*ÒbtR* 14, 50, any 1913).

Gomis

«Gabriel Gomis, pagès d'Ardenya» (*PergM*, any 1350); «Pere Gomiz, de Ardenya, pare de Mariagna i de Pere» (*MnT* 59, 279 i 487*v*, any 1633); «Pere Gomis, espardanyer, testes» (*MnR* 18, 108*v*, any 1671); «Sebastià Gomis de Vergili abitant en la Pobla testes» (*MnR* 18, 132, any 1672); «Theresa Gomis» (*BapR* 15, 49, any 1816); «Dolores Pàmies Gomis» (*BapR* 7, 172, any 1900).

González

«Isidro Nin González» (*BapR* 7, 174, any 1900); «Francisco González» (*NaixR* 12, 2*v*, any 1927); «María Luisa González» (*NaixR* 12, 12*v*, any 1928).

gorg

V. *Esclau*, *Mas de Cendrós*, *Molí*, *Penjolles*, *Reli*, *Rocota*, *Trenta Lliures*.

Gorg, el
V. *Resclosa*.

Gorgues

«José María Gorgas» (*NaixR* 16, 34, any 1945).

Gori de la Papa, cal [ˈkał ˈɣɔɾi ðə łə ˈpapə]
Casa del carrer Nou.

Gorrera

«Domingo Gorrera» (*BapR* 6, 187, any 1884); «Mercedes Gorrera» (*BapR* 6, 187, any 1884).

Gort

«Joaquín Pau Gort, farmacéutico» (*BapR* 7, 192, any 1901).

Gorta, la

«Pieza de tierra a la Gorta […] a la partida del Pla [Virgili] […] lindante […] a cierzo con el camino que va a la Riera» (*CadV* 1840, 3*v*).

Potser es refereix a l'Horta.

Gou

«Josep Gou» (*BapR* 4, 92, any 1855); «Celestina Gou» (*BapR* 5, 35*v*, any 1867); «Josefa Gou» (*BapR* 6, 145, any 1882); «Josefa Gou Guardis» (*ÒbtR* 14, 72*v*, any 1919).

Gran

«Buenaventura Gran, presbítero coadjutor» (*MnR* 16, 74*v*, any 1876).

Gran del Mas, cal [ˈkał ˈɣɾan dəł ˈmas]
Casa del carrer de Sant Pau.

Gran del Mas, l'horta del [ˈłɔɾtə ðəł ˈɣɾan dəł ˈmas]
A la Sorra, dita també *l'horta del Paneretes*.

Gran del Mas, la vinya del [łə ˈβiɲə ðəł ˈɣɾan dəł ˈmas]
En diversos punts del terme. A les Fontanilles, la finca és a banda i banda del camí dit igual que la partida. A Davant l'Església n'hi ha una altra. I a Mas de Cendrós, limitada al sud pel camí del Catllar.

Granell

«Maria Rosa Granell» (*BapR* 4, 131, any 1856).

granja

V. *Xatxo*.

Gras

«Guilelmus Gras et uxor Elicsendis» i «stabilio vobis Petro Gras, habitatori loci de Virgili» (*MnT* 1, 33, VI, any 1333); «Pere Gras de Vergili» (*MnT* 2, full solt, 31, any 1346); «Marcus Gras de la Riera» (*MnT* 10, 69, any 1411); «Lorenzo Grás, presbítero regente» (*MnR* 17, 217, any 1878); «Antònia Gras» (*BapR* 7, 37, any 1893).

Gras, el corraló d'en

«Corralló d'en Gras» (*MnT* 1, XVI*v*, any 1332).

Grasa

«Johannes Grasa, de mansis de Monte Olivo» (*MnT* 1, 31, any 1332).

Grasa, el tros d'en

«una pesa de terra, situada en lo terme de Ardenya dit lo tros d'en Grasa, afronta […] a tremontana ab lo Rech […] y a mitg dia ab lo Riu de Gayà» (*Llmajor* 43, 17, any 1516); «terre trocis sitis in termino dicti loci de Ardenya quarum alterum vulgo appellatum lo tros d'en Grassa» (*PergM*, any 1567).

Grau

«Teresa Grau» (*BapR* 2, 176, any 1831); «Francisca Grau» (*BapR* 6, 173, any 1883); «Jaime Grau» (*BapR* 6, 173, any 1883); «José Grau» (*BapR* 6, 173, any 1883); «Antonio Seraballs Grau» (*ÒbtR* 14, 100*v*, any 1927).

Grifoll

«Alvira Grifoll» (*BapR* 7, 27, any 1892).

Grimau

«Rosa Grimau» (*ÒbtR* 11, 155, any 1839).

Gros

«Jacinto Gros, vicari de Ardeña» (*MatR* 9, 39, any 1825); «Jacinto Gras, vicari de Ardenya» (*MatR* 9, 40, any 1825).

Gual

«Petrus Gual termini Riaria» (*MnT* 1, 2, any 1332); «Rosa Gual» (*BapR* 2, 65, any 1824); «Joan Gual» (*BapR* 2, 188, any 1832); «Jaume Gual, teixidó» (*ÒbtR* 11, 119, any 1834); «Josep Gual, pagès» (*BapR* 4, 177, any 1858); «Carlos Gual» (*BapR* 4, 247, any 1861); «Agustí Gual» (*BapR* 5, 26, any 1866); «Pablo Gual» (*BapR* 5, 94, any 1872); «Francisca Gual» (*BapR* 7, 170, any 1900); «Pablo Gual Gallofré» (*BapR* 7, 170, any 1900); «Juan Bautista Gual» (*BapR* 7, 210, any 1902); «Raimunda Gual» (*BapR* 7, 231, any 1905); «Isidro Gual» (*BapR* 7, 270, any 1910); «Rosa Guál Gallofré» (*ÒbtR* 14, 70*v*, any 1919); «Margarita Gual» (*NaixR* 12, 35*v*, any 1930); «Juan Francisco Gual» (*NaixR* 16, 28*v*, any 1944); «Maria Isabel Gual» (*NaixR* 16, 39, any 1945); «Juan Gual» (*NaixR* 16, 48*v*, any 1946); «María Carmen Gual» (*NaixR* 17, 7, any 1948).

Guamundi

«Petrus Guamundi, testes» (*MnT* 1, 35*v*, any 1332).

Guàrdia

«Raymundus Guardia» (*MnT* 1, 24*v*, xxv, any 1333); «Raymundus Gardia» (*MnT* 2, 10*v*, any 1346); «Miquel Guàrdia, testimoni» (*MnR* 18, 77, any 1670); «Josep Guàrdia i Carbonell, soldat» (CALP, doc. 117, any 1842); «Manuel Guàrdia, cestero» (*BapR* 5, 47, any 1868); «Maria Guàrdia» (*BapR* 5, 47, any 1868); «María de los Dolores Guàrdia» (*BapR* 5, 73*v*, any 1870).

Guàrdies

«Hiacynto Guardias textor lini de Ardenya» (*MnT* 59, 103, any 1633); «Antoni Guàrdies, texidor, balle de Ardenya» (*MnT* 59, 129 i 278*v*, any 1633); «Jacinto Guàrdies, mayor i Joseph Guàrdies menor tayxidor de Ardenya» (*MnR* 18, s. f., any 1686); «Andreu Guàrdias de la Riera» (*MnT* 67, doc. 4, any 1729); «Carlos Guàrdias fadrí de la Riera» (*MnT* 67, doc. 42, any 1729); «Ignès Guàrdias, vídua relecta de Josep Guàrdias» (*MnT* 67, doc. 47, any 1730); «Antoni Guàrdias, texidor de Montoliu» (FNTORR 4399, 42, any 1760); «Catharina Martí y Guàrdias» (FNTORR 4399, 42, any 1760); «Joseph Guàrdias, texidor de lli, del lloch de la Riera» (FNTORR 4399, 78, any 1760); «Theresa Giralt y Guàrdies» (FNTORR 4399, 87, any 1760); «Joan Guàrdias, texidor de lli» (FNTORR 4400, 61, any 1761); «Jacintho Guàrdias, texidor de lli del lloch de Ardeña» (FNTORR 4402, 129*v*, any 1764); «Joan Guàrdias, pagès del Lloch de Ardeña» (FNTORR 4413, 132*v*, any 1782); «Josep Guàrdias» i «Ramon Guàrdias» (*BapR* 2, 42, any 1822); «Jordi Guàrdias» (*MnR* 16, 26, any 1832).

Guardiola, la

«afrontatur […] et a la Guardiola» (*MnT* 2, 36*v*, any 1347); «part campa y part de oliveras y garrofers y part montaña […] en la partida de la dita Guardiola» (FNTORR 4403, 1173*v*, any 1765); «pessa de terra […] situada en la partida nomenada de la Guardiola» (FNTORR 4420, 117, any 1794); «en la partida dita la part de la Guardiola» (FNTORR 4422, 202, any 1797); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida la Guardiola» (*CapR*, 134, 353, any 1832); «Pieza de tierra garriga dicha la Guardiola […] consiste en un jornal de garriga en montaña» (*Cad.* 1840, 8); «Pieza de tierra viña dicha la Guardiola […] lindante a levante con lo Gayá» (*Cad.* 1840, 8*v*); «[…] parte en llano y parte en Montaña» (*Cad.* 1840, 26); «lindante […] a poniente y cierzo con el término de Ardeña» (*Cad.* 1840, 26*v*); anoten que la terra és «útil para hormigueros» i «Pieza de tierra secano dicha la Guardiola» (*Cad.* 1840, 30); «Otra pieza llamada la Gordiola» (*Liq.* 1853, 1*v*).

També surt a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 92).

Com en altres topònims ofereix doble aplicació: partida i peça de terra. Actualment, amb aquest nom es designa una partida de terra, dividida en dues parts: *la Guardiola Gran* i *la Guardiola Petita*. Tota pertany a cal Salvat. És limitada pel camí del Catllar, pel camí dit igual que la partida i pel de Mas d'en Ponç. Terreny secà de garriga i garrofers. (2C-3C).

Curiosament, al terme veí del Catllar, el topònim és aplicat a una torre de planta circular situada a la riba dreta del Gaià, a la partida del mateix nom, a una alçada de 142 metres sobre el nivell del mar. No en coneixem més detalls, ja que es troba coberta pel seu enderroc i no n'és visible l'estructura (Fuentes 1999, p. 45). En un altre terme veí, Tamarit de Mar, és present el topònim a l'ara denominada *muntanya de Sant Joan*.

Guardiola, el camí de la [əɫ kəˈmi ðə ɫə ɣwəɾðiˈɔɫə]

S'inicia al camí del Catllar, a l'Alzineta[1], enfila en direcció sud i, després d'uns revolts, es dirigeix cap a l'oest, tot voltant la partida d'on pren el nom, i mor al camí del Mas d'en Ponç.

Guardiola Gran, la [ɫə ɣwəɾðiˈɔɫə ˈɣɾan]

Partida de terra que forma part del conjunt dit *la Guardiola*. Hi ha la caseta del Vidal.

Guardiola Petita, la [ɫə ɣwəɾðiˈɔɫə pəˈtitə]

Com el nom indica és una petita part de *la Guardiola*.

Guardis

«Jacinto Guardis» (*MnR* 18, s. f., any 1691); «Joseph Guardis, texidor de lli» (FNTORR 4397, 115*v*, any 1756); «Maria Guardis, filla […] de Pere Joan Guardis, texidor de lli, y de Maria Guardis y Martí, cònjuges, tots del lloch de la Riera» (FNTORR 4399, 97, any 1765); «Joan Guardis, major de dias, pagès del lloch de Ardeña» (FNTORR 4416, 102, any 1794); «Daniel Guardis, texidor» (FNTORR 4420, 217*v*, any 1794); «Josep Guardis, teixidor de la Riera» (CALP, doc. 73, any 1809); «Rosa Guardis» (*ÒbtR* 15, 20*v*, any 1809); «Jacinto Guardis» (*ÒbtR* 15, 48*v*, any 1812); «Maria Guardis» (*BapR* 15, 26, any 1813); «Margarida Guardis» (*ÒbtR* 15, 72, any 1813); «Pere Joan Guardis» (*BapR* 15, 32*v*, any 1814); «Paula Guardis» (*ÒbtR* 15, 85*v*, any 1814); «Anton Guardis» (*BapR* 15, 55, any 1816); «Jordi Guardis» (*BapR* 15, 55*v*, any 1816); «Ramon Guardis» (*BapR* 15, 63, any 1817); «Magdalena Guardis» (*BapR* 2, 88, any 1826); «Lluïsa Guardis» (*BapR* 2, 96, any 1826); «Ramon Guardis y Espina, texidor» (*CapR*, 106, any 1832); «Maria Guardis y Virgili, viuda de Joseph Guardis» (*CapR*, 161, any 1832); «Rosa Guardis y Llagostera, viuda de Joan Guardis» (*CapR*, 359, any 1832); «Joseph Guardis y Gatell, texidor y Teresa Guardis y Alegret, cònjuges» (*CapR*, 373, any 1832); «Pere Guardis» (*BapR* 2, 228, any 1840); «Joan Guardis, teixidó» (*BapR* 2, 238, any 1840); «Pau Guardis i Gatell, teixidor de la Riera» (CALP, doc. 117, any 1842); «María Dolores Guardis» (*BapR* 2, 353, any 1848); «Maria de la Mercè Guardis» (*BapR* 2, 357, any 1848); «Gregòria Guardis» (*BapR* 2, 373, any 1849); «Cecília Guardis» (*BapR* 2, 381, any 1850); «Salvadó Guardis, texidó» (*BapR* 3, 1, any 1851); «Teresa Guardis» (*BapR* 3, 1, any 1851); «Miguel Guardis, texidó» (*BapR* 3, 10, any 1851); «Francisco Guardis» (*BapR* 3, 14, any 1851); «Josepha Guardis» (*BapR* 4, 2, any 1852); «Magí Guardis» (*BapR* 4, 9, any 1852); «Mariagna Guardis» (*BapR* 4, 9, any 1852); «Carlos Guardis» (*BapR* 4, 27, any 1852); «Eulàlia Guardis» (*BapR* 4, 75, any 1854); «Maria Anna Guardis» (*BapR* 4, 151, any 1857); «Maria de la Providència Guardis» (*BapR* 4, 152, any 1857); «Mariana Guardis» (*BapR* 4, 204, any 1859); «Agna Guardis» (*BapR* 4, 226, any 1860); «Joaquim Guardis» (*BapR* 4, 227, any 1860); «Llúcia Guardis» (*BapR* 5, 4, any 1864); «Clara Guardis» (*BapR* 5, 35*v*, any 1867); «Tecla Guardis» (*BapR* 5, 59, any 1869); «Maria Rosa Guardis» (*BapR* 6, 29, any 1875); «Antònia Guardis» (*BapR* 6, 104, any 1879); «Ildefonso Guardis» (*BapR* 6, 138, any 1881); «Francisca Guardis» (*BapR* 6, 222, any 1885); «Dolores Guardis» (*BapR* 6, 234, any 1886); «Consolación Guardis» (*BapR* 6, 275, any 1889); «Maria Francisca Guardis» (*BapR* 7, 11, any 1891); «Mercedes Guardis» (*BapR* 7, 56, any 1894); «Agna Guardis» (*BapR* 7, 232, any 1905); «Teresa Guardis» (*BapR* 7, 232, any 1905); «Pedro Guardis» (*BapR* 7, 256*v*, any 1908); «Jaime Guardis» (*BapR* 7, 257, any 1908); «Juan Guardis» (*BapR* 7, 271, any 1910); «Tecla Guardis» (*MatAr* 3, 25*v*, any 1910); «Rosalia Guardis» (*NaixR* 11, 94, any 1927); «Francisco Guardis Plana, labrador» (*MatAr* 3, 38, any 1929); «Elvira Guardis Inglés» (*ÒbtR* 14, 106, any 1929); «Magín Guardis» (*NaixR* 13, 14, any 1934); «Maria Teresa Guardis» (*NaixR* 16, 36*v*, any 1945); «Antoni Guardi», teixidor aveïnat a la Riera el 1638 (Rovira, 2012, p. 130).

Guardis, ca [ˈka ˈɣwaɾðis]

Casa del carrer Fondo.

Guardis, la pujada de [łə pujˈʒaðə ðə ˈɣwaɾðis]

Comunica el camí de Tarragona i el camí del Catllar. És un coster que puja d'Ardenya, vora el molí de Fortuny, continua entre les partides de Mas de Damià i el Camí de Tarragona i s'enfila cap al camí del Catllar. (2B).

Guari

«Ramon Guari» (*NaixR* 16, 17, any 1942); «Francisca Antònia Guari» (*NaixR* 16, 50*v*, any 1947).

Guasc

«Joseph Guasch, de Altafulla, propietari a Montoliu» (*MnR* 18, 101*v*, any 1671); «Isabet Guasch, mare d'Antoni Soler» (*MnR* 18, 122, any 1672); «Jaume Guasch» (*MnR* 18, 122, any 1672); «Tecla Guasch Garsia, filla d'Antoni i Maria Garsia de la Riera» (*MnT* 67, doc. 21, any 1729); «Joseph Guasch, pagès de la Riera» (*MnT* 67, doc. 31, any 1729); «Joan Guasch» (*ÒbtR* 15, 36*v*, any 1810); «Rosa Guasch» (*ÒbtR* 15, 36*v*, any 1810); «Maria Guasch» (*ÒbtR* 15, 77*v*, any 1814); «Pau Guasch» (*ÒbtR* 15, 77*v*, any 1814); «Diego Guasch» (*ÒbtR* 11, 49, any 1824); «Antònia Guasch» (*BapR* 2, 106, any 1827).

Guasc, l'horta de

«huerta llamada de Guasch al camí de la Torra» (*Amill.* 1851, 52).

Güell

«Josepa Güel» (*BapR* 15, 15, any 1811); «Josepa Güell» (*BapR* 15, 31, any 1813); «Agustí Güell» (*ÒbtR* 15, 91*v*, any 1815); «Maria Güell» (*ÒbtR* 15, 91*v*, any 1815); «Teresa Güell» (*BapR* 2, 207, any 1832); «Rosendo Güell» (*MnR* 17, 29, any 1890); «Quitèria Güell Borràs» (*BapR* 7, 277, any 1911).

Guillemat

«Teresa Guillamat Roig» (*ÒbtR* 14, 100, any 1927).

Guineu, el mas de la

V. *Mas de la G.*

Guinovart

«Na Guinovarda, de término de Monte Olivo» (*MnT* 2, 2*v*, any 1346); «Ego Gueraldus Guinovart de loco de Virgili, parrochie Tamariti» (*MnT* 2, 2*v* i 36*v*,

anys 1346 i 1347); «Anton Guinovart, pagès del Lloch de Ardeña» (FNTORR 4420, 278, any 1794); «Isabel Ginovart» (*BapR* 15, 7, any 1810); «Theresa Ginovart» (*ÒbtR* 15, 108*v*, any 1816); «Gregori Guinovart» (*ÒbtR* 11, 70, any 1828); «Jaume Guinovart» (*ÒbtR* 11, 154, any 1838); «Maria Guinovart» (*BapR* 4, 20, any 1852); «Isidro Guinobart» (*BapR* 4, 163, any 1858); «Francisco Guinovart Plana» (*ÒbtR* 14, 54*v*, any 1914); «Filomena Guinovart» (*BapR* 7, 297*v*, any 1915); «Carmen Guinovart» (*NaixR* 10, 23, any 1918); «Rosa Guinovart» (*NaixR* 11, 44, any 1923); «Eloy Guinovart» (*NaixR* 12, 32*v*, any 1930).

Guiu

«María de las Nieves Guiu y Baixes» (*BapAr* 1, 23*v*, any 1883).

Guivernau

«Joan Guivernau» (*BapR* 15, 3, any 1809); «Antònia Guivernau» (*BapR* 4, 133, any 1857); «Antònia Guivarnau» (*BapR* 4, 226, any 1860); «Teresa Guivernau» (*BapR* 6, 108, any 1879); «Teresa Gibernau» (*BapR* 6, 172, any 1883); «Teresa Guardis Guibernau» (*BapR* 7, 251, any 1907).

Guixa, ca la [ˈka ɫə ˈɣiʃə]

Casa del carrer de Sant Pau. Els propietaris procedien de Ferran.

Guixens

«Theresa Guixens» (*ÒbtR* 15, 15, any 1809); «Maria Guixens» (*BapR* 15, 28*v*, any 1813); «Rafel Guixens» (*ÒbtR* 15, 104, any 1816); «Maria Goixens» (*BapR* 15, 66*v*, any 1818); «Antònia Guixens» (*ÒbtR* 11, 37, any 1824); «Maria Guaixens» (*BapR* 2, 92, any 1826); «Manuel Guixens […] de Creixell» (*ÒbtR* 11, 167, any 1840); «Joseph Vallvè y Guixens» (*MnR* 16, 9*v*, any 1849).

Gustems

«Àngela Inglés Gustemps» (*BapR* 7, 246*v*, any 1907).

heretat

V. *Valls*.

Hisenda del Mas, la

V. *Peça del M.*

Homs

«Francisco Oms major i Francisco Oms menor, moliners habitants de la Riera» (CALP, doc. 76, any 1776); «Teresa Oms, muller de Francisco Oms» (CALP,

doc. 104, any 1805); «Francisco Oms moliner del lloch de la Riera» (CALP, doc. 52, anys 1773 i 1809); «Paula Homs» (*BapR* 15, 34, any 1814); «Margarida Homs» (*ÒbtR* 15, 125*v*, any 1818); «Albert Homs» (*BapR* 2, 25, any 1821); «Valero Homs» (*BapR* 2, 170, any 1831); «Joan Homs, advocat de la ciutat de Barcelona» (*CapR*, 6*v*, any 1832); «Rafel Homs» (*BapR* 2, 251, any 1834); «Maria /Gaspar de Bono/ Homs, monja mínima professa de Cor ex claustrada del convent de Mínimas de la Valls» (*ÒbtR* 11, 155, any 1838); «Dr Joan Homs, de Barcelona, propietari» (CALP, doc. 112, any 1849); «Jaume Homs, texidó» (*MatR* 9, 168, any 1850); «Joseph Homs, moliné» (*BapR* 3, 18, any 1851); «Maria Antònia Homs» (*BapR* 3, 18, any 1851); «Paula Oms» (*BapR* 4, 71, any 1854); «Rosa Homs» (*BapR* 4, 124, any 1856); «Maria Homs» (*BapR* 4, 294, any 1863); «Irene Homs» (*BapR* 5, 72*v*, any 1870); «Celestina Homs» (CALP, doc. 94, any 1879); «Antònia Homs» (*BapR* 6, 234, any 1886); «Francisca Homs» (*BapR* 6, 273, any 1888); «Gertrudis Homs» (*BapR* 6, 285, any 1889); «Isidro Homs» (*BapR* 7, 7, any 1891); «Calamanda Homs» (*BapR* 7, 44, any 1893); «María de las Mercedes Homs» (*BapR* 7, 49, any 1894); «Salvador Homs» (*BapR* 7, 75, any 1895); «Pablo Homs y Rull» (*MnR* 17, 43, any 1897); «Maria Homs» (*BapR* 7, 244, any 1906); «Isabel Homs» (*BapR* 7, 268*v*, any 1909); «Pablo Homs» (*BapR* 7, 268*v*, any 1909); «Jaime Homs Magriñá» (*ÒbtR* 14, 32, any 1909); «Francisco Homs» (*NaixR* 9, 78, any 1916); «Maria Montserrat Homs» (*NaixR* 11, 82, any 1925).

Homs, ca l' [ˈka ˈɫɔms]

Casa del carrer de Sant Antoni i del carrer Major.

Homs, de

«Otra pieza nombrada de Homs situada a Mas Benet» (*Amill.* 1851, 28).

Homs, l'horta de Ca l' [ˈɫɔɾtə ðə ˈka ˈɫɔms]

Assentada a la partida de Mas de Benet, arriba fins a la partió del terme d'Altafulla; un bocí és pinar.

Homs, la muntanya de l' [ɫə munˈtaɲə ðə ˈɫɔms]

Té setanta-sis metres d'altitud i es troba vora el terme d'Altafulla. Rep el nom del seu propietari, el dit *Ros de l'Homs*. Ara hi passa l'autovia i l'autopista. A la seva carena hi havia la silueta d'un brau, propaganda sortosament aterrada. (3E).

Homs, la pallissa de l' [ɫə pəˈʎisə ðə ˈɫɔms]

Dona nom a la partida. Era dins d'un tancat amb un bon tros cobert de teules que recollia aigua per a una cisterna. De la pallissa pròpiament encara se'n conserven tres porxos. S'hi assecava peix que primer havien bullit, després l'estenien a l'era i finalment el duien a un molí a Tarragona, on l'empraven per fer farina de peix. (3D-3E).

Homs, el tros de Ca l' [əɫ ˈtrɔz ðə ˈka ˈɫɔms]

Situat a la partida del Camí de la Pobla, voreja la carretera de la Diputació. També n'hi ha un a l'Estació, que queda a banda i banda de la via del tren, sota el pont. I encara un altre a la partida de Davant l'Església, que limita amb el camí del Catllar. (3D-3E).

Homs, la vinya de Ca l' [ɫə ˈβiɲə ðə ˈka ˈɫɔms]

Queda inserida a la partida del Torrent[1]. Pel sud és voltada per la carretera del Catllar, i per l'est pel Torrent[2], que n'aïlla un bocí de finca. Hi ha una caseta, una bassa i un pou. N'hi ha una altra a la coneguda com *la Pallissa de l'Homs*, on hi ha dues peces separades pel camí de la Pallissa de l'Homs; hi havia una pallissa i un corral. Hi ha més terra vinya amb aquest nom al Revellar, vorejada per dos camins, un dels quals és el camí del Clot de Torrell. N'hi ha encara una altra darrere la Pallissa de Rull, amb una caseta, al nord del camí Vell de Valls.

Honorat

«Reverendus Josephus Honorat» (*MnR* 18, 136*v*, any 1672).

hort o **horta**

V. *Agna*, *Agustí*, *Agustinet*, *Albercoquer*, *Aleix*, *Amadeu de Ca la Ceba*, *Americano*, *Anton de Cal Figueres*, *Antonet Catà*, *Antonieta Claro*, *Ardenya*, *Ardits*, *Argelí*, *Baltasar*, *Barado*, *Barenys*, *Baró*, *Barriac*, *Barrut*, *Bassa*, *Beneficiat*, *Benet*, *Bernadet*, *Bertran*, *Boronat*, *Borràs*, *Borrassa*, *Borrut*, *Caliquenyo*, *Camí de Virgili*, *Camirla*, *Camirlo*, *Carbonell*, *Carrué*, *Carter*, *Catà*, *Ceba*, *Cedó*, *Cintet*, *Cisco de Bellver*, *Cisco de Ca l'Assumpta*, *Cisco del Castell, Cisquet de Ca la Desidèria*, *Cisquet de Cal Perico*, *Cocó*, *Colles*, *Conill*, *Darrere*, *Darrere l'Església*, *Davant*, *David*, *Desidèria*, *Ermità*, *Esmel*, *Espasa*, *Esperidió*, *Espina*, *Espitxagor*, *Esteve d'Altafulla*, *Faló*, *Feliça*, *Feliceta*, *Fèlix*, *Ferran*, *Ferrer*, *Figueres de la Nou*, *Fill*, *Fortuny*, *Frares*, *Fuster*, *Gàbia*, *Gaià*, *Gall*, *Gallina*, *Gatell*, *Gran del Mas*, *Guasc*, *Homs*, *Jaume del Content*, *Joan de Cal Baró*, *Joan de Cal Maginus*, *Joan de Pastor*, *Joanàs*, *Jordi Genit*, *Josep Maria*, *Jutge*, *Llorenç*, *Lluís*, *Lluís Aguader*, *Maginus*, *Manresà*, *Maria Gran*, *Maria Rufina*, *Marian de la Cisca*, *Marina*, *Marquès*, *Marracos*, *Martí*, *Mas d'en Mestre*, *Mas de Benet*, *Mas de Cendrós*, *Mas de Grimau*, *Masdeu*, *Mató*, *Mengem*, *Mercader*, *Mercaderes*, *Metge Petit*, *Mig Duro*, *Minga de Cal Sanabres*, *Mingo*, *Miquel Gordo*, *Molí*, *Molí de Fortuny*, *Molinet*, *Monges*, *Monner*, *Montoliu*, *Moreres*, *Mus*, *Navarro*, *Nen Bo*, *Netus*, *Olegari*, *Paco Seco*, *Paneretes*, *Pansó*, *Patxaca*, *Pau de la Tenda*, *Pau de la Tona*, *Pau de Tablado*, *Pau Dropo*, *Pau Plana*, *Pedres*, *Pep de la Viuda*, *Pepet de Martí*, *Pere de Ca la Tuies*, *Pere de Nostre Senyor*, *Pere Pistraques*, *Peret de Jaume*, *Peret de la Baixada*

del Coix, *Peret de la Malena*, *Perotet*, *Perxer*, *Picolí*, *Pinyol*, *Pinyolet*, *Pistraques*, *Pito Marina*, *Planter*, *Po de Barris*, *Pou*, *Putxa*, *Queralt*, *Quim de Ca l'Agna*, *Quima*, *Reding*, *Reguerot*, *Roc*, *Ros de l'Homs*, *Rull*, *Sabut*, *Sallet*, *Salvador Pinyol*, *Salvat*, *Samerlí*, *Samet*, *Sanabres*, *Sastre*, *Sec*, *Segués*, *Senyora Maria*, *Sepa*, *Sepis*, *Seriol*, *Silau*, *Sínia*, *Siré*, *Sisteler*, *Soler*, *Sorder*, *Sorra*, *Terrafeta*, *Tesso*, *Tià*, *Timbaler*, *Ton del Fill*, *Torrebadell*, *Tuies*, *Vicaria de la Riera*, *Virgili*, *Virgili del Molí*, *Xalet*, *Xato*, *Xatxo*, *Xero*, *Xorriu*.

Hort, l'

«Otra pieza nombrada lu uerto» (*Liq.* 1853, 3).

Hort d'en Grases

Partida de terra horta amb conreu d'avellaners, travessada per la séquia Major (*Amill.* 1945, 111).

Hort (o **Horta**) **de Virgili**

«Horta in termino de Virgili» (*MnT* 1, 11, any 1332); «pessa de terra horta situada al terme del lloch de Virgili y partida dita la Horta de Virgili» (FNTORR 4423, 276, any 1798); «Pessa de terra […] situada en lo terme y horta de Virgili» (*CapR*, 355*v*, any 1832).

S'inscriu com a partida de terra (*Amill.* 1945, 11). Aquest document el situa entre un carrer —no nominat—, la síquia i l'hort de les Monges. No hem trobat aquesta anotació en cap lloc més.

També surt a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 118).

Hort (o **Horta**) **Gran, l'**

«pessa de terra horta […] situada al terme del Lloch de la Riera y partida dita de l'Hort Gran» (FNTORR 4420, 351, any 1795); «Pieza de tierra huerta dicha lo Hort Gran o sea el Huerto grande […] lindante […] a poniente y a cierzo con la Azequia major» (*Cad.* 1840, 5*v*); «Posee una huerta a la huerta gran» (*Amill.* 1851, 61); «Posesión nombrada de Sivina, a la huerta gran» (*Amill.* 1851, 115).

Recollit documentalment com a partida i com a tros de terra.

Hort Gran de les Pereres, l'

«en la partida dita lo hort gran de las Pareras» (FNTORR 4400, 61*v*, any 1761).

Hort Llarg, l'

Anotat com a partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942 i 1945 (*Amill.* 1942, 80; *Amill.* 1945, 54). Afronta pel nord amb una séquia. L'hort de les Pedres, situat a Ardenya, consta amb el nom de *hort Llarg* en els documents notarials del propietari.

Horta, l' [ˈɫɔɾtə]

També recollida a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 142).

Tal com s'esmenta en els textos, a Ardenya hi hagué una partida amb aquest nom i creiem que correspon al topònim inventariat com a *Horta d'Ardenya*. Els rierencs també apliquen el topònim a la dita *Camí de l'Horta*.

> «partida nomenada la Horta» (FNTORR 4414, 9, any 1787); «pessa de terra […] situada al terme de dit lloch de Ardeña y partida nomenada de la Horta, que afronta […] a ponent ab lo riu Gayà y a tremuntana ab la Asséquia» (FNTORR 4420, 217*v*, any 1794); «Pieza de tierra a la Huerta […] lindante […] a medio día con el camino que va a la Riera» (*CadV* 1840, 8); «[…] lindante a levante con la acequia del Común con el camino que va a la Riera» (*CadV* 1840, 8*v*).

Horta, el camí (o **caminet**) **de l'** [əɫ kəˈmi ðə / kəmiˈnɛd də ˈɫɔɾtə]

Dit també, almenys un bocí, *el camí de la Sorra*. Ara és un camí de terra amb trossos asfaltats. L'extrem sud és al final del poble, al carrer de la Séquia, on hi ha plantat un gran plataner. Entra en terra d'horta i separa les partides de la Sorra i la dita igual que el camí. Un ramal continua cap al riu. L'altre extrem enfila en direcció nord-oest-nord, arriba a creuar-se amb el rec principal que reparteix l'aigua mitjançant sifons, continua i travessa el camí de Mas de Cendrós, fins a la partida de Pont d'en Tus. A partir d'aquí, és dit pels rierencs *el camí d'Ardenya*, perquè es dirigeix cap a aquell nucli de població. (2D).

V. t. *Ardenya, el camí d'*.

Horta d'Ardenya, l' [ˈɫɔɾtə ðəɾˈðɛɲə]

Partida de terra vora el nucli de població d'on pren el nom. (2B-2C).

> «Orta de Ardenya» (*MnT* 28, s. f., 23 maig, any 1518); «Tot aquell hort situat en lo terme y horta de Ardeña […] Terminava […] a tramontana ab la Séquia Major» (*Llmajor* 47, 49, anys 1584 i 1596); «en lo terme y horta de Ardenya-Terminava a migdia […] ab lo riu Gayà […] y a tramontana ab la Séquia major» (*Llmajor* 47, 39, any 1596); «Posesión nombrada huerta de Ardenya» (*Amill.* 1851, 68); «Partida de la horta d'Ardenya» (CALP, doc. 110, any 1855); «huerta de Erdeña» (CALP, doc. 133, any 1896).

Horta d'en Borràs, l'

«pessa de terra horta, situada en lo terme de dit lloch de la Riera y partida nomenada la Horta d'en Borràs» (FNTORR 4414, 92*v*, any 1786); «Posesión nombrada huerta de Borràs situada a la huerta gran» (*Amill.* 1851, 58).

Horta de Ferran, l'

«pessa de terra part regadiu y part montaña […] en lo terme de Montoliu, prop lo castell de Ferran y partida nomenada de la Horta de Ferran» (FNTORR 4414, 91*v*, any 1786); «partida dita la horta de Farran […] que afronta a sol ixent ab lo riu Gayà» (FNTORR 4423, 276*v*, any 1798); «Pieza de tierra huerta dicha la huerta de Ferran […] lindante a levante con la Aséquia mayor, a poniente con el término de Ferran» (*Cad.* 1840, 20*v*).

Topònim aplicat tant a una partida com a un tros de terra.

Horta de Montoliu, l'

«pessa de terra horta […] situada en lo terme y horta de Montoliu. Terminava […] a tramontana ab lo tros del Señor» (*Llmajor* 47, 39, any 1601); «In orta loci de la Riera vulgariter dicta La Orta de Montoliu in partita de Ardenya» (CALP, doc. 48, any 1711).

Horta de Pou

Partida de terra horta, plantada d'avellaners (*Amill.* 1945, 56).

Horta de Santa Maria, l'

«Partita que vocant l'orta de Santa Maria» (*MnT* 23, 30*v*, any 1503).

Hortelà, casa de l'

«Una casa ab tot lo clos eo baluart de ella ab dos portals abrints lo un de part devant y lo altre de part detràs que ans eran dos casas anomenadas […] la una Casa Principal y la altre la casa de l'Hortelà […] de la qual casa hi ha una pallisa, un cup y forn de courer pa y un rech que pasa la aigua per regar lo hort clos […] que ans hi havia també un trull o molí de fer oli y un enjup que vui dia està derruit […] situada dita casa fora y prop del dit lloch de la Riera […]» (*CapR*, 291, any 1832).

Hortes, el camí de les

És el camí o caminet de l'Horta, però a l'*Amillaramiento* de 1945 (*Amill.* 1945, 15) la part específica del topònim s'esmenta en plural.

Hortes de Tamarit, la resclosa de les [łə rəsˈkłɔzə ðə łəz ˈɔɾtəz ðə təməˈɾit]
És una altra denominació de la resclosa del Molí del Pas.
V. t. *Resclosa.*

Hortes del Molinet, les [łəz ˈɔɾtəz ðəł mułiˈnɛt]
Partida de terra entre la Comuna[1] i l'Horta d'Ardenya. (2C).

Hortes del Pont, les [łəz ˈɔɾtəz ðəł ˈpɔn]
Petita partida de terra situada entre la Sorra i el Fondot. Rep el nom del pont de la carretera amb el qual fita.

Hortet, l'

> «porció de terra campa dita lo Hortet, en lo terme de Ardeña» (FNTORR 4399, 42, any 1760).

hostal
V. *Camirlo Vell.*

Hostal, l'

> «el Messon de dicho lugar de Riera y Virgili» (FRH 19, 122, any 1778).

Hostalets, els [əłz ustəˈłɛts]
Partida de terra que arriba fins al nucli urbà de la Riera, segons es registra a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 63). (2D).

Hostalets, el camí dels [əł kəˈmi ðəłz ustəˈłɛts]
Alguns informadors indiquen que abans, com que no hi havia gaires cases, el camí començava al carrer de Sant Joan i continuava com a camí de l'Estació; ara s'inicia al final d'on és urbanitzat. Hi recorden un transformador i una fàbrica d'espardenyes, temps ha. D'altres creuen que és el mateix camí de l'Estació. En temps reculats havia estat dit *antic camí de la Pobla*.

Hostalets, el carrer dels [əł kəˈrɛ ðəłz ustəˈłɛts]
És part de l'antic camí dels Hostalets; arrenca del carrer de Sant Joan.

> «Una casa […] situada en lo referit lloch de la Riera y en lo carrer nomenat dels Hostalets y ans era pati» (*CapR*, 162, any 1832).

Huguet

«Josep Huguet, fill de Magdalena Huguet» (FNTORR 4399, 78, any 1760); «Magdalena Huguet, vide relecta de Magí Huguet, pagès del lloch de la Riera» (FNTORR 4399, 78, any 1760); «Salvadora Huget» (*BapR* 7, 41, any 1893); «Salvadora Huguet» (*BapR* 7, 61, any 1894); «Juan Huguet Garriga» (*ÒbtR* 14, 64*v*, any 1917).

Icart

«Magnifico Guabrielli Johanne Icart» (*MnT* 23, quadern 3, f. 31, any 1506).

Iglésies

«Rr. Feliciano Iglésies, beneficiat de dita Iglésia de Ardenya» (*MatR* 9, 48, any 1825).

Iglesieta

«Pieza de tierra secano dicha la Iglesieta […] lindante a levante y cierzo con el Gayá» (*Cad.* 1840, 53*v*).

Iguacel

«Maria Iguacel» (*BapR* 7, 270*v*, any 1910); «Gabriel Iguacel Pérez, tintorero» (*BapR* 7, 270*v*, any 1910).

Inglès

«Anton Inglès» i «Salvadó Inglès» (*ÒbtR* 15, 123*v*, any 1818); «Miquel Inglès» (*BapR* 2, 14, any 1820); «Maria dels Dolos Inglès» (*ÒbtR* 11, 8, any 1820); «Joseph Inglès» (*BapR* 2, 277, any 1843); «Esteva Inglès» (*BapR* 2, 309, any 1845); «Joan Inglès» (*BapR* 2, 339, any 1848); «Rosa Inglès y Llorens» —el cognom del pare és *Anglès* i el de l'avi patern, *Inglès*— (*BapR* 2, 379, any 1850); «Serafina Inglès» (*BapR* 3, 6, any 1851); «Camilo Inglés» (*BapR* 3, 18, any 1851); «Jordi Inglès» (*BapR* 4, 4, any 1852); «Maria Inglès» (*BapR* 4, 4, any 1852); «Pau Inglés» (*BapR* 4, 4, any 1852); «Maria del Carme Inglès» (*BapR* 4, 15, any 1852); «Salvadó Inglès» (*BapR* 4, 55, any 1854); «Francisco Inglés» (*BapR* 4, 62, any 1854); «Jaume Inglès» (*BapR* 4, 73, any 1854); «Paula Inglès» (*BapR* 4, 73, any 1854); «Antonio Inglés y Virgili labrador» (CALP, doc. 15, any 1855); «Llúcia Inglès» (*BapR* 4, 121, any 1856); «Margarida Inglès» (*BapR* 4, 157, any 1858); «Carme Inglès» (*BapR* 4, 168, any 1858); «Magdalena Inglès» (*BapR* 4, 225, any 1860); «Joaquim Inglès» (*BapR* 4, 229, any 1860); «Pere Inglès» (*BapR* 4, 230, any 1860); «Isabel Inglès» (*BapR* 4, 293, any 1863); «Teresa Inglès» (*BapR* 5, 5*v*, any 1864); «María de la Concepción Inglés» (*BapR* 5, 27, any 1867); «Maria de la Providència Inglès» (*BapR* 5, 74*v*, any 1870); «Petronila

Inglés y Vallvé» (*BapAr* 1, 21*v*, any 1882); «Mercedes Inglés» (*MatAr* 3, 13*v*, any 1886); «Carlos Inglés» (*BapR* 7, 11, any 1891); «Antònia Inglès» (*BapR* 7, 80, any 1895); «María de la Presentación Inglés Solé» (*BapAr* 1, 42, any 1897); «Ceferino Inglés Mercadé» (*BapAr* 1, 44*v*, any 1899); «Juana Inglés y Solé» (*BapAr* 1, 44*v*, any 1899); «Francisca Inglés» (*BapR* 7, 173, any 1900); «Mariano Inglés y Mercadé» (*BapAr* 1, 48*v*, any 1901); «Pablo Inglés y Virgili» (*BapAr* 1, 50*v*, any 1902); «Teresa Inglès y Solé» (*BapAr* 1, 50*v*, any 1902); «Juan Inglés y Suñé» (*BapAr* 1, 51, any 1902); «Pedro Inglés y Estivill» (*BapAr* 1, 51, any 1902); «Matilde Inglés» (*BapR* 7, 223, any 1903); «Consolación Inglés Solé» (*BapAr* 1, 55*v*, any 1904); «Leonor Inglés Mercadé» (*BapAr* 1, 57*v*, any 1905); «Salvador Inglès» (*BapAr* 1, 57*v*, any 1905); «Providència Inglès Solé» (*BapAr* 1, 58, any 1905); «Antonio Inglés Solé» (*BapAr* 1, 58*v*, any 1906); «Jorge Inglés y Estivill» (*BapAr* 1, 60*v*, any 1907); «Margarita Inglés Solé» (*BapAr* 1, 62*v*, any 1909); «Maria Inglès» (*BapR* 7, 263*v*, any 1909); «Dolores Inglés» (*BapR* 7, 264, any 1909); «Catalina Inglés Estivill» (*MatAr* 3, 25, any 1909); «Petronila Inglés y Vallvé» (*BapAr* 1, 64*v*, any 1910); «Àngela Inglès Bustems» (*ÒbtR* 14, 64, any 1916); «Maria Inglès Virgili» (*ÒbtR* 14, 106, any 1929); «Carmen Inglés» (*NaixR* 12, 48, any 1932); «Antònia Inglès» (*NaixR* 13, 5*v*, any 1933); «Francisco Inglés» (*NaixR* 13, 15*v*, any 1934).

En uns bateigs de 1854, 1856 i 1859 diferencien el cognom del pare, *Anglès*, del de la mare, *Inglès* (*BapR* 4, 55, any 1854; *BapR* 4, 121, any 1856; *BapR* 4, 181, any 1859). No seria, per tant, correcte unificar en una entrada única *Anglès* i *Inglès*.

Isern

«Maria Isernt» (*ÒbtR* 11, 59, any 1826); «José Cartañà Isern, secretario del Ayuntamiento» (*ÒbtR* 14, 100, any 1927).

Isteta, ca l' [ˈka łisˈtɛtə]

Casa del carrer de l'Alzinar.

Ivern

«Joan Ivern» (*ÒbtR* 15, 50*v*, any 1812); «Rosalia Ivern» (*ÒbtR* 15, 82*v*, any 1814); «Joseph Ivernt» (*ÒbtR* 11, 24, any 1822); «Rafel Ivern, de la Pobla de Monternés» (*ÒbtR* 11, 63, any 1827).

Ivernau

«Joseph Yvernau» (*BapR* 2, 244, any 1841); «Paula Yvernau» (*BapR* 2, 244, any 1841).

Izquierdo

«Antonio Izquierdo» i «Juan Izquierdo» (*BapR* 7, 86, any 1896); «Elisabet Izquierdo» (*BapR* 7, 113, any 1897); «Cruz Izquierdo» —és una dona— (*BapR* 7, 161, any 1899); «Juan Isquierdo García» (*MnR* 17, 60, any 1900); «Guadalupe Izquierdo Andreu» (*ÒbtR* 14, 10, any 1902).

Jafe, la vinya de

«Posee una vinya llamada de d [*sic*] Jafe, al camí de Valls» (*Amill.* 1851, 107).

Jaia Pere, ca la [ˈka łə ˈʒajə ˈpɛɾə]
Casa del nucli d'Ardenya.

Jaio Flavià, cal [ˈkaʎ ˈdʒaju fłəβiˈa]
Casa del nucli d'Ardenya.

Jané
V. *Gener*.

Jansà

«Joseph Jansà» (*BapR* 15, 3, any 1809); «Isidro Jansà» (*ÒbtR* 15, 9*v*, any 1809); «Theresa Jansà» (*ÒbtR* 15, 9*v*, any 1809); «Antònia Jansà» (*ÒbtR* 15, 22, any 1809); «Rafel Jansà» (*ÒbtR* 15, 22, any 1809); «Anton Jansà» (*ÒbtR* 15, 37*v*, any 1810); «Miquel Jansà» (*ÒbtR* 11, 187, any 1843); «José Suñé y Jansá [difunt]» (*MnR* 17, 44, any 1896); «Maria Solé Jansà» (*BapR* 7, 217, any 1903).

Jardí, el [əʎ ðʒəɾˈði]
Era una propietat particular, de cal Reding, situada entre el carrer de l'Alzinar i el de Sant Pau, a la Costeta. Hi havia un xalet i un jardí. Al segle XX s'hi volien fer les escoles, projecte que no reeixí.

jardinet
V. *Gall*.

Jassó

«Josefa Fanés Jassó» (*ÒbtR* 14, 43, any 1911).

Jaume del Content, cal [ˈkaʎ ˈdʒawməł kunˈtɛn]
Casa del carrer de Sant Joan i també d'Ardenya.

Jaume del Content, la caseta de [łə kə'zɛtə ðə 'ʒawməł kun'tɛn]
Dins la partida dita *la Pallissa de Magrinyà*. Coneguda també com *la caseta del Josepet*.

Jaume del Content, el comellar de [əł kumə'ʎa ðə 'ʒawməł kun'tɛn]
Comença a la pallissa de Magrinyà i acaba al fondo de Ferran, ja fora terme. (3B-3C).

Jaume del Content, l'horta de ['łɔɾtə ðə 'ʒawməł kun'tɛn]
A la Sorra. N'hi ha una altra a Virgili[1], que limita per l'est amb la carretera de la Diputació. També n'hi ha una a l'Horta d'Ardenya, a banda i banda del camí d'Ardenya, que afronta ja amb el Gaià, on hi havia un bocí de pinar. A la vora conreaven les terres de cal Magrinyà d'Ardenya.

Jaume del Content, la pallissa de [łə pə'ʎisə ðə 'ʒawməł kun'tɛn]
És la pallissa de Magrinyà.
V. t. *Magrinyà, la pallissa de*.

Jaume del Content, la vinya de [łə 'βiɲə ðə 'ʒawməł kun'tɛn]
A l'Alzineta[2], la part sud és vorejada pel camí del Catllar. N'hi ha una altra a Ardenya, tocant al nucli de la població. A la Pallissa de Magrinyà, són tres finques, dues de contigües i una de més allunyada, i totes limiten amb el camí del Mas d'en Ponç; una per la part nord afronta amb el camí del Catllar. Hi ha una caseta corral. Les situades a la partida de la Guardiola constitueixen una continuació de les anotades a la partida de la Pallissa de Magrinyà, de la qual estan separades pel camí del Mas d'en Ponç. En la vinya amb aquest nom que hi ha a la partida del Torrent[1], la finca és presidida per una petita caseta. Jaume del Content duia altres terres a la partida del Maset[2], on hi havia una caseta, amb una cisterna i una barraca.

Jaume Gros, el forat de [əł fu'ɾad də 'ʒawmə 'ɣɾɔs]
A l'Horta. No fa pas gaires anys que hi havia uns rentadors i un abeurador, on ara hi ha un pàrquing públic. L'aigua procedia de la Séquia, de la qual en derivava en paral·lel una conducció i regaven els propietaris de les hortes de la part dreta de la canalització principal; abans d'arribar al molí, un sobreeixidor decantava l'aigua fins a la canonada del forat de Cedó.

Jaume Timbaler, cal ['kaʎ 'dʒawmə timbə'łɛ]
A les Casetes.

Jebra

«Filomena Jebra y Jebra» (*ÒbtR* 14, 103*v*, any 1928).

Jesaga

«Teresa Llorasqui Jasaga (de Sicília)» (*BapR* 7, 196, any 1901); «Luisa Jesaga Puntí, natural de Milà» (*BapR* 7, 253, any 1907); «Teresa Llurasqui Jasaga» (*BapR* 7, 253, any 1907); «Teresa Llorasqui Tesaga» (*ÒbtR* 14, 43*v*, any 1911); «Luisa Gesaga Puntí» (*ÒbtR* 14, 80, any 1921).

Joan Baster, cal ['kaʎ dʒu'am bəs'tɛ]
Casa del carrer de l'Alzinar.

Joan de Ca l'Aleix, cal ['kaʎ dʒu'an də 'ka łə'łɛjʃ]
A les Casetes.

Joan de Cal Baró, el [əʎ dʒu'an də 'kał βə'ɾɔ]
Renom personal.

Joan de Cal Baró, l'horta del ['łɔɾtə ðəʎ dʒu'an də 'kał βə'ɾɔ]
Pertany a la partida de Virgili[1]; per la part nord afronta amb el camí del Cementiri i amb el Torrent[2].

Joan de Cal Maginus, l'horta del ['łɔɾtə ðəʎ dʒu'an də 'kał məj'ʒinus]
Dit així per la persona que treballava la terra, encara que la propietat era de ca Martí. Situada a la partida del Racó de Martí.

Joan de l'Estació, cal
Renom recollit per Terrafeta (Blanch i Terrafeta, 2010, p. 86).

Joan de la Marieta, cal ['kaʎ dʒu'an də łə məɾi'ɛtə]
Casa del carrer Major.

Joan de la Marieta, la vinya de Cal [łə 'βiɲə ðə 'kaʎ dʒu'an də łə məɾi'ɛtə]
A la muntanyeta del Senyor Pau.

Joan de Pastor, cal ['kaʎ dʒu'an də pəs'tɔ]
Casa del carrer Major.

Joan de Pastor, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaʎ dʒuˈan də pəsˈtɔ]
Al Fondot, limitada per la Séquia, per la carretera de la Diputació i pel camí del Fondot.

Joan de Pastor, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaʎ dʒuˈan də pəsˈtɔ]
A la partida de Davant l'Església, fita amb el camí del Catllar. Hi havia una caseta. També n'hi ha una a les Fontanilles.

Joan del Molí, cal [ˈkaʎ dʒuˈan dəɫ muˈɫi]
Al molí de la Pedra, a l'extrem sud del poble.

Joan Roc, cal [ˈkaʎ dʒuˈan ˈrɔk]
Casa del carrer de Sant Pau. També, simplificat, *cal Roc*.

Joan Samerlí, cal [ˈkaʎ dʒuˈan səməɾˈɫi]
Casa del carrer de l'Alzinar.

Joanàs, cal [ˈkaʎ dʒuəˈnas]
A l'extrem sud del nucli de població, dita després *cal Josep Maria*.

Joanàs, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaʎ dʒuəˈnas]
A les Hortes del Pont, entre la Séquia i la carretera de la Diputació; s'hi documenta un pou. N'hi ha un petit bocí que queda separat de l'hort anterior per la carretera.

Joanàs, l'horta del [ˈɫɔɾtə ðəʎ dʒuəˈnas]
A la parada de Masdeu.

Joanós
Partida de terra (*Amill.* 1945, 109). No sabem si la grafia correcta hauria de ser *Joanàs*.

Joanpere

«María Dolores Juanpere» (*NaixR* 16, 30, any 1943).

Joc, el

«Poseción […] cituada al Joch» (*Liq.* 1853, 13).

Joc de la Pilota, el carrer del

«en la calle nombrada del Joch de la Pilota» (FRH 6, registre 25, f. 2, any 1 772); «en lo citat Lloch de la Riera y Carrer Major o del Joch de la Pilota» (FNTORR 4416, 104, any 1795); «lo pati vull dia Joch de la Pilota de Rosalia Socias y Ballester, viuda de Josep Socias» (*CapR*, 21*v* i 289, any 1832).

Joel

«Magín Joel Marqués» (*BapR* 7, 248, any 1907).

Jordà

«Jordà [de Montoliu]» (Iglésies, 1987, p. 116); «Vicentius Jordà, loci de Montoliu» (*MnT* 23, quadern 1, f. 8*v*, i quadern 1, f. 3, any 1500); «Aulalia, uxor Vicenti Jorda» (*MnT* 23, quadern 1, f. 13, i quadern 2, f. 30*v*, anys 1500 i 1503); «Bernardus Jorda de Monteolivo» (*MnT* 23, quadern 2, f. 5, any 1508); «Ego Vincentius Iorda loci de Montolivo» (*MnT* 28, s. f., any 1520); «Na Jordana de Montoliu» i «Madó Jordana, muller d'en Jordà» (*ÒbtTm*, s. f., any 1534).

Jordi, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaʎ ˈdʒɔɾði]
A la partida de Davant l'Església, a la vora del riu.

Jordi de Virgili, cal [ˈkaʎ ˈdʒɔɾði ðə βiɾˈdʒiɫi]
Casa situada al petit nucli habitat d'on pren el nom.

Jordi Genit, cal [ˈkaʎ ˈdʒɔɾði ʒəˈnit]
V. *G.*

Jordi Genit, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaʎ ˈdʒɔɾði ʒəˈnit]
Una petita llenca de terra a Ardenya, a la vora de la Séquia. Afronta pel nord amb el camí d'Ardenya.

Jordi Genit, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaʎ ˈdʒɔɾði ʒəˈnit]
Al Mas Vell, afronta amb la línia termenera amb Tamarit.

Jordi Patoia, cal [ˈkaʎ ˈdʒɔɾði pəˈtɔjə]
Casa del nucli d'Ardenya.

Jordi Patoia, el tros del [əɫ ˈtɾɔz ðəʎ ˈdʒɔɾði pəˈtɔjə]
A l'Alzineta[2]. Conegut també com *la vinya de Cal Fortuny*.

Jornet

«Juan Jornet» (*BapR* 15, 71, any 1818); «Marguerida Jornet» (*BapR* 2, 16, any 1820); «Francisca Jornet» (*BapR* 2, 40, any 1822); «Rosalia Jornet» (*BapR* 2, 103, any 1827); «Maria Jornet» (*BapR* 2, 134, any 1829); «Serafina Jornet» (*BapR* 2, 172, any 1831); «Joan Jornet y Pallarés, pagès» (*CapR*, 222, any 1832); «Pere Jornet» (*BapR* 2, 218, any 1833); «Joseph Jornet» (*ÒbtR* 11, 163, any 1839).

Jornet, de

«Posesión nombrada de Jornet» (*Amill.* 1851, 116).

A l'Amillaramiento de 1945 surt com a partida de terra de vinya (*Amill.* 1945, 29).

Josep Maria, cal [ˈkaʎ dʒuˈzɛb məˈɾiə]

Al començament del nucli urbà de la Riera; és la primera casa, que limita amb la carretera de la Diputació.

Josep Maria, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaʎ dʒuˈzɛb məˈɾiə]

Dins la partida del Reguerot[1], pel cantó sud és vorejada pel camí de l'Estació, a l'altra banda del qual continua la finca, ja dins la partida de Virgili[1]; fita per l'est amb el Torrent[2].

Josep Maria, el tros de Cal [əɫ ˈtɾɔz ðə ˈkaʎ dʒuˈzɛb məˈɾiə]

Bocí petit, continuació de l'hort situat a Virgili[2], del qual el separa el Torrent[2]. Afronta amb la carretera del Catllar.

Josep Monner, el carrer de

«ab lo carré de Joseph Monner [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740).

Josepet, la caseta del [ɫə kəˈzɛtə ðəʎ dʒuzəˈpɛt]

Dins la partida dita *la Pallissa de Magrinyà*. Coneguta també com *la caseta de Jaume del Content*.

Josepet Sumoi, cal [ˈkaʎ dʒuzəˈpɛt suˈmɔj]

Casa del carrer Fondo.

Jover

«Petrus Jover de Manso» (*MnT* 2, 39*v*, any 1347); «Arnaldus Jover, mansibus Riaria de Gayà» (*MnT* 10, 10, 29*v* i 42*v*, anys 1410 i 1411); «Fransi Jover»

(*MnT* 23, quadern 2, f. 23, any 1503); «Joan Jové, texidor de lli […] en lo lloch de la Riera» (FNTORR 4404, 117*v*, any 1766); «Maria Francisca Jover» (*BapR* 2, 36, any 1822); «Maria Jové» (*BapR* 2, 266, any 1842); «Margarida Jové» (*BapR* 4, 20, any 1852); «Josepha Jové» (*BapR* 4, 22, any 1852); «Francisco Jové, labrador» (*MatAr* 3, 2, any 1870); «Pedro Jové y Sanromà» (*BapAr* 1, 5, any 1871); «Rosa Torrebadell Jové» (*ÒbtR* 14, 54*v*, any 1914).

Julià

«Joan Julià i Maria llur muller, del lloch de la Riera» (*MnR* 18, 99, any 1670).

Jutge, cal [ˈkaʎ ˈdʒudʒə]

Casa del carrer de Sant Antoni, coneguda també com a *ca Bernadet*.

Jutge, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaʎ ˈdʒudʒə]

V. *Bernadet, l'horta de Ca* (o *Cal*).

Jutge, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaʎ ˈdʒudʒə]

V. *Bernadet, la vinya de Ca* (o *Cal*).

La Bombilla [ɫə βumˈbiʎə]

Societat recreativa que agrupava els majoristes o comerciants, situada al carrer Nou. El 1923 es construí el cafè La Bombilla, al carrer Nou. En un principi, l'entitat tenia només un objectiu lúdic, que va difondre hàbits innovadors: cinema, jazz, balls, etc. Posteriorment, el 1932, es fundà un sindicat agrícola i una caixa rural associats a La Bombilla (Ramon, 2012, p. 56 i 228).

Lagrava

«Josep Lagrava» (*BapR* 4, 265, any 1862); «Pere Lagrava» (*BapR* 4, 265, any 1862).

Laguía

«Jaime Laguía» (*NaixR* 11, 85*v*, any 1926); «Mercedes Laguía» (*NaixR* 12, 15, any 1928).

Lázaro

«Emilio Lázaro» (*NaixR* 16, 25, any 1943).

Lenin, el carrer de

Topònim que substituí el de *carrer de l'Alzinar* durant la Guerra Civil (DOGC, 24.3.1937).

Lerat

«Jacobus Lerat de Monteolivo» (*MnT* 1, 10, any 1332).

Llagostera

V. *Mas de L.*

Llagostera

«Pere Llagostera, pagès d'Ardenya» (*PergM*, any 1595); «Gabriel Llagostera loci de Montoliu» (*MnT* 59, 20*v*, any 1633); «Petrus Llagostera et Thecla eius uxor» (*MnT* 59, 103, any 1634); «Andreu Llagostera fadrí» (*MnR* 18, 85*v*, any 1670); «Testes Rafel Llagostera» (*MnR* 18, 99*v*, any 1670); «Margarida Llagostera filla del condam Gabriel Llagostera, pagès y Isabel, d'Ardenya» (*MnR* 18, s. f., any 1692); «Josep Llagostera major, Josep Llagostera menor, Pera Llagostera, Macià Llagostera i Gabriel Llagostera propietaris d'una casa a Virgili» (CALP, doc. 10, any 1723); «Jaume Llagostera, pagès» (FNTORR 4399, 49, any 1759); «Pere Llagostera, texidor de lli» (FNTORR 4399, 49, any 1759); «Mariano Llagostera, pagès del lloch de Ardeña» (FNTORR 4399, 120, any 1759); «Pau y Rosalia Llagostera y Gibert, pagès de Ardenya» (*Llmajor* 43, 69*v*, any 1784; FNTORR 4416, 52*v*, any 1796); «Francisco Llagostera, pagès» i «Joan Llagostera, pagès» (FNTORR 4414, 27, any 1786); «March Llagostera, pagès de Montoliu» (FNTORR 4415, 3, any 1790); «Jordi Llagostera, pagès del lloch de Ardeña» (FNTORR 4416, 95, any 1794); «Josep Llagostera, texidor» (FNTORR 4420, 22, any 1795); «Margarida Llagostera» (*ÒbtR* 15, 12*v*, any 1809); «Jordi Llagostera» (*ÒbtR* 15, 33*v*, any 1810); «Francisca Llagostera» (*ÒbtR* 15, 45*v*, any 1811); «Marian Llagostera» (*ÒbtR* 15, 62*v*, any 1812); «Isidro Llagostera» (*BapR* 15, 30, any 1813); «Paula Llagostera» (*BapR* 15, 34, any 1814); «Anton Llagostera» (*BapR* 15, 38*v*, any 1814); «Joseph Llagostera» (*BapR* 15, 38*v*, any 1814); «Thecla Llagostera» (*ÒbtR* 15, 84, any 1814); «Salvadó Llagostera» (*ÒbtR* 15, 115*v*, any 1817); «Theresa Llagostera» (*ÒbtR* 15, 123, any 1818); «Mariano Llagostera» (*ÒbtR* 15, 130, any 1819); «Pere Jaume Llagostera» (*ÒbtR* 11, 15, any 1821); «Pere Llagostera y Saperas, traginer» (*CapR*, 360, any 1832); «Miquel Llagostera» (*BapR* 2, 230, any 1833); «Antònia Llagostera» (*BapR* 2, 256, any 1842); «Pere Llagostera, pagès» (*MatR* 9, 168, any 1850); «Pau Llagostera, pentinador de cànem» (*BapR* 3, 8, any 1851); «Rosa Llagostera» (*BapR* 4, 217, any 1860); «Dolores Llagostera» (*BapR* 4, 289, any 1863); «Gertrudis Llagostera» (*BapR* 5, 13, any 1865); «Joan Llangostera y Anglès» (*BapAr* 1, 1, any 1868); «Serafina Llangostera y Anglès» (*BapAr* 1, 8, any 1872); «Vicenta Llagostera» (*BapR* 6, 11, any 1873); «Maria Llangostera» (*MatAr* 3, 4, any 1875); «Emilio Llagostera» (*BapR* 6, 194, any 1884); «Manuel Llagostera, tejedor» (*BapR* 6, 194, any 1884); «Sofia Llangostera» (*BapR* 6, 279, any 1889); «Secundina Llagostera» (*BapR* 7, 9, any 1891); «Juan Llagostera Bellmunt» (*BapAr* 1, 54, any 1901); «Pedro Llegostera Bellmunt» (*BapAr* 1, 54*v*, any 1903); «Jaime Ferré Llagostera, labrador» (*BapR* 7, 233, any 1905); «Serafina Llagostera Bellmunt» (*BapAr* 1, 59, any 1906); «Maria Llagostera Bellmunt» (*MatAr* 3, 36*v*, any 1927).

Llagostera, el mas de [əɫ ˈmaz ðə ʎəɣusˈtɛɾə]

Molt conegut a la Riera, malgrat ser del terme de Vespella. L'edifici està bastant enrunat. Dona nom a un camí i a una partida rierenca.

Llamenc, cal [ˈkaʎ ʎəˈmɛŋ]

Casa del carrer de Sant Joan. També és un renom personal.

Llansà

«Catalia Llansà, de Roda» (*ÒbtR* 11, 125, any 1835); «Maria Llansà» (*BapR* 2, 345, any 1848; *MnR* 16, 68, any 1873).

Llarga, ca la [ˈka ɫə ˈʎaɾɣə]

Casa del carrer de Sant Joan.

Llaudet

«Lluís Llaudet» (*BapR* 2, 22, any 1821); «Sebastiana Llaudet» (*BapR* 2, 22, any 1821); «Maria dels Dolors Llaudet» (*BapR* 2, 43, any 1822); «Tomàs Llaudet, fadrí teixidor» (*MatR* 9, 48, any 1825); «Antònia Llaudet» (*BapR* 2, 122, any 1828); «Pau Llaudet» (*BapR* 2, 139, any 1829); «Rosalia Llaudet» (*BapR* 2, 167, any 1830); «Lluís Llaudet y Ballana, texidor, y Maria Llaudet y Aluges, cònjuges del lloch de la Riera» (*CapR*, 44, any 1832); «Maria Llaudet» (*BapR* 4, 214, any 1860); «José Llaudet y Alujas, hacendado» (*MnR* 16, 76, any 1877); «José Llaudets» (CALP, doc. 94, any 1879); «Teresa Llaudet» (*BapR* 6, 265, any 1888); «Jacoba Plana Llaudet» (*BapR* 7, 184, any 1900); «Teresa Llaudet Dou» (*ÒbtR* 14, 87, any 1923).

Llaurador

«Mariagna Llaurador y Ribas, de la Riera» (*MnR* 18, 122*v*, any 1671); «Pau Llaurador, fadrí ferrer de la Riera» (*MnR* 18, 122*v*, any 1671); «Agna Maria Llaurador, filla Andreu Fortuny i Francisca» (CALP, doc. 51, any 1687); «Josep Llaurador, mestre serraller fill de Josep i de Magdalena Llaurador pagesos» (CALP, doc. 51, any 1687); «Maria, Margarida, Bernat, Isidre, Francesch, Pau fills de Josep Llaurador i de Magdalena» (*MnR* 18, s. f., any 1687); «Francesca Llaurador, filla de Josep Llaurador i de Anna Llaurador i Fortuny» (CALP, doc. 7, any 1706; doc. 8, any 1707); «Josep Llaurador, ferrer de la Riera i Magdalena Llaurador i Belver» (CALP, doc. 35, any 1672; doc. 48, any 1711); «Bernat Llaurador, difunt» (*MnT* 67, doc. 13, any 1729); «Joan Llaurador teixidor» (*MnT* 67, doc. 13, any 1729); «Josep Llaurador serraller» (*MnT* 67, doc. 13, any 1729); «Mariagna Llaurador y Ribas» (*MnT* 67, doc. 13, any 1729); «Pau Llaurador, Maria, Francesca i Josepa Llaurador, donselles» (*MnT* 67, doc. 13, any 1729); «Margarida Llaurador, muller de Francesch Andreu espardanyer

de la Riera» (*MnT* 67, doc. 36, any 1731); «Francesch Llaurador fadrí teixidor, fill de Joseph Llaurador, cirurgià, y Maria Salte, tots de la Riera» (*MnT* 67, doc. 125, any 1732); «Jaume Llaurador, texidor de lli» (FNTORR 4403, 148, any 1765); «Joseph Llauradó» (*BapR* 15, 2, any 1809); «Manuela Llauradó» (*ÒbtR* 15, 24*v*, any 1809); «Jaume Llauradó» (*ÒbtR* 15, 31*v*, any 1810); «Paula Llauradó» (*ÒbtR* 15, 40*v*, any 1811); «Margarida Llauradó» (*ÒbtR* 15, 58*v*, any 1812); «Anton Llauradó» (*ÒbtR* 15, 74, any 1813); «Josepa Llauradó» (*BapR* 15, 33*v*, any 1814); «Francisco Llaurador» (*BapR* 15, 37, any 1814); «Thecla Llauradó» (*BapR* 15, 53*v*, any 1816); «Marina Llauradó» (*BapR* 15, 57, any 1817); «Madalena Alujes y Llauradó» (*BapR* 15, 66, any 1818); «Teresa Llauradó» (*BapR* 15, 71*v*, any 1818); «Pau Llauradó» (*ÒbtR* 15, 133, any 1819); «Miquel Llaurador» (*BapR* 2, 22, any 1821); «Salvador Llaurador» (*BapR* 2, 37, any 1822); «Úrsula Llaurador» (*BapR* 2, 100, any 1827); «Teresa Llauradó y Suñé, viuda de Joan Llauradó» (*CapR*, 1, any 1832); «Pere Llauradó y Verdaguer, texidor» (*CapR*, 84, any 1832); «Joan Llauradó» (*BapR* 2, 219, any 1839); «Antònia Llauradó» (*BapR* 4, 15, any 1852); «Rosa Llauradó» (*BapR* 5, 1, any 1864); «Francisca Llauradó» (*BapR* 5, 1*v*, any 1864); «Maria Llauradó» (*BapR* 5, 92*v*, any 1872); «Mariarosa Llaurador» (*BapR* 6, 168, any 1883); «Pedro Llauradó Casas» (*ÒbtR* 14, 1*v*, any 1901); «Juan Llauradó» (*BapR* 7, 207, any 1902); «Margarita Llauradó» (*BapR* 7, 251, any 1907); «Eulària Llauradó» (*BapR* 7, 251*v*, any 1907); «Francisca Llauradó» (*BapR* 7, 261*v*, any 1909); «Victòria Llauradó» (*BapR* 7, 276, any 1911); «Pablo Llauradó» (*BapR* 7, 292*v*, any 1914); «Josefa Llauradó» (*NaixR* 9, 95, any 1917).

Llaveria

«Magdalena Llavaria muller d'Esteve Plana» (*MnR* 18, 91, any 1670); «Maria Llevaria» (*NaixR* 12, 25*v*, 1929).

Llenes

«Josefa Llenes» (*BapR* 6, 112, any 1880); «Josefa Llenas» (*MnR* 17, 42, any 1897).

Llenes, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkaʎ ˈʎɛnəs]

A la partida del Torrent[1]. Són dues finques no gaire distants; ambdues limiten amb el camí Molinant, una pel nord i l'altra per l'est.

Llima

«Francisco Llima» (*BapR* 2, 207, any 1838); «Josepa Llima» (*BapR* 2, 207, any 1838); «Teresa Llima» (*BapR* 4, 88, any 1855); «Josep Llima» (*BapR* 4, 161, any 1858); «Anton Anglès y Llima» (*MnR* 16, 53, any 1858); «Teresa Blanch Llima» (*ÒbtR* 14, 34, any 1909).

Llobatera

«trocium terre […] termino de Monte Olivo. et confrontatur cum flumine Gayani et ascendit recte usque ad limde de Roca Subirana et alia parte de dicto limde recte usque ad mansum nostrum […] usque ad ruppe alia parte a dicto mansso surssum usque ad Collum de la Lobatera, cum honore nostri […] ab […] de la Lobetera descendit recte usque ad dictum flumen et in torrente de la Lobetera» (*MnT* 1, XVIII*v*, any 1333).

Llobera

«Jaume Llobera d'Altafulla, propietari a Montoliu» (*MnR* 18, 107*v*, any 1671); «Juan Llobera, pagès d'Altafulla, propietari a la Riera» (CALP, doc. 42, any 1682).

Llobet

«Paula Garreta Llobet» (*BapR* 7, 252*v*, any 1907).

Llombart

«Teresa Llombart» (*BapR* 7, 88, any 1896); «José Llombart, presbítero ecónomo» (*MatR* 10, 100*v*, any 1902).

Llop, el garrofer del [əɫ ɣəruˈfɛ ðəʎ ˈʎɔp]

Dins la partida dita *la Pallissa de Magrinyà*. (3C).

Llopart

«Pablo Llupar y Nin, labrador» (*MatAr* 3, 14, any 1887).

Llorac

«Cum Jacobus Lorach» (*MnT* 2, 24*v*, any 1346); «Anton Llorach» (*BapR* 5, 12*v*, any 1865); «Joan Llorach» (*BapR* 5, 12*v*, any 1865); «Adelina Llorach» (*BapR* 5, 76, any 1871); «Antonio Llorach, molinero» (*BapR* 5, 76, any 1871); «Augustina Llorach» (*BapR* 6, 6, any 1873); «María del Carmen Llorach» (*BapR* 6, 26, any 1874); «Teresa Llorach» (*BapR* 6, 42, any 1876); «Federico Llorach» (*ÒbtR* 14, 71, any 1919); «Felisa Llorach Plana» (*ÒbtR* 14, 107, any 1929).

Llorasqui

«Teresa Llorasqui, natural de Itàlia» (*BapR* 6, 241, any 1886); «Teresa Llurasqui Jasaga» (*BapR* 7, 253, any 1907); «Teresa Llorasqui Tesaga» (*ÒbtR* 14, 43*v*, any 1911).

Llorenç

«Ego Arnaldus Lorens de manssis de Virgili» (*MnT* 1, 19, any 1332); «Esteva Llorens de la Riera» (*MnT* 67, doc. 6, any 1729); «Pasqual Llorens» (*MnT* 67, doc. 6, any 1729); «Josep Llorenç serraller» (CALP, doc. 92, any 1758); «Joseph Llorens, texidor de lli, del mateix lloch de la Riera, y Theresa Llorens y Cendrós, muller sua» (FNTORR 4399, 105, any 1760); «Tecla Lorens y Rabassa, viuda relicta de Jaume Llorens, teixidor de lli del lloch de la Riera» (FNTORR 4399, 105, any 1760); «Joseph Anton Llorens, texidor» (FNTORR 4420, 182, any 1795); «Theresa Llorens» (*ÒbtR* 15, 10*v*, any 1809); «Tecla Llorens» (*ÒbtR* 15, 19*v*, any 1809); «Maria Llorens» (*BapR* 15, 7, any 1810); «Joan Llorens» (*BapR* 15, 40, any 1814); «Joseph Llorens» (*BapR* 15, 75, any 1819); «Mariàngela Llorens» (*BapR* 2, 29, any 1821); «Margarida Llorens» (*MatR* 9, 51, any 1825); «Magí Llorens» (*BapR* 2, 105, any 1827); «Pere Llorens» (*BapR* 2, 159, any 1830); «Joseph Llorens y Magriñá, texidor» (*CapR*, 102, any 1832); «Joan Llorens y Segú, texidor» (*CapR*, 131, any 1832); «Mariano Llorens» (*BapR* 2, 216, any 1833); «Bàrbera Llorens» (*BapR* 2, 256, any 1835); «Margarida Llorens» (*MatR* 9, 170, any 1850); «Josepha Llorens» (*BapR* 3, 15, any 1851); «Pau Llorens, texidó» (*BapR* 3, 15, any 1851); «Salvadó Llorens» (*BapR* 4, 53, any 1854); «Maria Antònia Llorens» (*BapR* 4, 119, any 1856); «Paula Llorens» (*BapR* 4, 168, any 1858); «Antònia Llorens» (*BapR* 5, 29*v*, any 1867); «Juan Inglés Llorens, labrador» (*MatR* 10, 99*v*, any 1902).

Llorenç, cal [ˈkaʎ ʎuˈɾɛns]

Casa del carrer de Sant Pau. Dita també *cal Sumoi*, cognom del propietari.

Llorenç, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaʎ ʎuˈɾɛns]

Assentada a la partida del Torrent[1], confronta pel cantó oest amb el mateix torrent. Hi havia una bassa i una caseta. Una part era secà.

Llorenç, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaʎ ʎuˈɾɛns]

Situada a la partida de Mas de Damià, limita amb el riu per l'est; hi ha una caseta.

Lloret

«José Lloret, secretario» (*BapR* 6, 102, any 1879); «Laureano Lloret» (*BapR* 6, 102, any 1879); «Maria Lloret» (*BapR* 6, 305, any 1890); «Luis Lloret» (*BapR* 7, 289, any 1913); «Margarita Lloret Reverter» (*ÒbtR* 14, 63, any 1916).

Llors

«Joannes Llors et eius uxor Margarida, agricole de la Riera» (*MnT* 59, 178*v*, any 1634); «Margarida Texidor, uxor J. Llors filia J. Texidor et Magdalena habitantes […] in manso dicti d'en Clara termini Tamariti» (*MnT* 59, 178*v*, any 1635).

Llort

«Antònia Llort» (*ÒbtR* 15, 64, any 1812).

Llovera

«Vicentius Lovera» (*MnT* 28, s. f., any 1519); «Dolores Llovera» (*BapR* 7, 26, any 1892); «Juan Llovera» (*BapR* 7, 26, any 1892); «Pablo Llovera Huguet» (*MnR* 17, 50, any 1899).

Lluc

«Francisco Lluch, en medecina doctor, propietari de Montoliu» (*MnR* 18, 101*v*, any 1670); «Theresa Lluch y Ramon» (*BapR* 15, 16, any 1811); «Jaume Lluch» (*ÒbtR* 11, 53, any 1825).

Lluçà

«Josep Llussà, doctor en medicina y Francina Llussà Torredemer, cònjuges» (FNTORR 4399, 23, any 1759); «Joseph Llussà» (FNTORR 4413, 4.12.1782); «Un tros de terra roquisa […] a la partida dita de l'Alzinà […] afronta […] a ponent amb terres del Dr. Josep Llosà del citat lloch» (CALP, doc. 105, any 1791).

Lluís, cal [ˈkaʎ ʎuˈis]

Casa del carrer de Sant Pau.

Lluís, la bassa del [łə ˈβasə ðəʎ ʎuˈis]

Hi ha un pou.

Lluís, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkaʎ ʎuˈis]

Inserida a la partida dita *la Comuna*[1]. Emmarcada al nord per la Síquia i al sud pel camí d'Ardenya; un bocí és pinar.

Lluís, la palanca de Cal [łə pəˈłaŋkə ðə ˈkaʎ ʎuˈis]

La funció, com en totes les palanques, era resoldre la mancança de pont i poder travessar el Gaià. Creiem que era a la vinya de Cal Lluís per donar accés al camí del Catllar, que travessa el riu i enfila cap al Pont d'en Tus.

Lluís, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkaʎ ʎuˈis]

Propietat molt extensa dins la partida del Mas de Cendrós, limitada per la riba dreta del Gaià i pel camí del Catllar; hi ha una caseta. A la mateixa partida, més al nord que l'anterior, s'hi anomena una altra llenca, terra endins. N'hi ha

una darrera a l'Alzinar, que limita amb la Síquia i una punta amb la carretera del Catllar.

Lluís Aguader, l'hort de

> «Pieza de tierra huerto cerrado dicho el huerto de Luis Aguader de Virgili […] cercado de paredes […] lindante a levante con camino corrido, a poniente con la Acequia Mayor» (*Cad.* 1840, 56*v*).

Lluny, el comellar [əɫ kumə'ʎa 'ʎuɲ]
Dins la partida del Mas de Cendrós. Mor al riu. (2C).

Lola, ca la ['ka ɫə 'ɫɔɫə]
Casa del nucli d'Ardenya.

Lola, la vinya de Ca la [ɫə 'βiɲə ðə 'ka ɫə 'ɫɔɫə]
A la partida dita *Camí de Tarragona*. Afronta un tros amb el camí de Tarragona, a l'altra banda del qual continua una petita llenca de terra.

Lopa, de la

> «Posesión nombrada de la Lopa» (*Amill.* 1851, 114).

Macheti

> «Carlos Macheti» (*BapR* 6, 193, any 1884); «Juan Macheti» (*BapR* 6, 193, any 1884).

Maco, el [əɫ 'maku]
Renom personal.

Madrid

> «Rosa Maria Madrid» (*NaixR* 17, 11, any 1948).

Maginus, cal ['kaɫ məj'ʒinus]
Casa del carrer de Sant Joan.

Maginus, l'horta del ['ɫɔɾtə ðəɫ məj'ʒinus]
Al Pont d'en Tus, entre la Síquia i el caminet de l'Horta. Era una gran finca que pertanyia a cal Borràs i que fou dividida en trossos entre diversos pagesos perquè la treballessin.

Maginus, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał məjˈʒinus]

Pertany a la partida dita *Camí de la Pobla*; la finca és partida per la via del tren i pel sud afronta amb la carretera de la Torre.

Magraner

«Zacarias Nadal Magrané, labrador» (*BapR* 7, 227*v*, any 1904).

Magrinyà

«Pere Magrinyà i Joan Magrinyà [ambdós de Montoliu]» (Iglésies, 1987, p. 1160); «Petrus Magrià» (*MnT* 23, 30*v*, any 1503); «Jacobus Magrinyà, de la Riera» (*MnT* 59, 20*v* i 279, anys 1633 i 1635); «Francesc Magrinyà, de la Riera» (*MnT* 59, 279, any 1635); «Caterina Magrinyà, de Ardenya» (*MnT* 59, 280, any 1635); «Pau Magrinyà, fadrí de Ardenya» (*MnT* 59, 173*v*, any 1635); «Petrus Magrinyà» (*MnT* 59, 280, any 1635); «Miquel Magrinyà» (*MnR* 18, 80*v*, any 1670); «Josep Magrinyà, pagès de la Riera» (*MnR* 18, 89, any 1670); «Jauma Magrinyà, pagès d'Ardenya» (*MnR* 18, 132, any 1672); «Ysidro Magrinyà, testes» (*MnR* 18, 83, any 1676); «Christophorus Magrinyà ecònom de la Riera» (CALP, doc. 42, any 1682); «Maria Magrinyà, filla de Josep i Magdalena Magrinyà de la Riera» (*MnR* 18, s. f., any 1689); «Theresa Magrinyà, del lloch de la Riera […] vuy emperò habitant en lo Mèdoll, filla de Joseph Magrinyà y Theresa Magrinyà y Bonus de la Riera» (*MnT* 67, doc. 44, any 1730); «Josephus Magrinyà et Rull, agricola dicti loci de la Riera, dicto vulgariter Pabrotis» (*MnT* 67, doc. 47, any 1730); «Maria Muntas i Magriñá» (FNTORR 4399, 14, any 1760); «Francesch Magrinà, pagès de Ardeña» (CALP, doc. 85, any 1779; doc. 133, any 1896); «Joan Magriñá, texidor de lli» (FNTORR 4416, 105*v*, any 1795); «Jordi Magriñá, pagès natural del lloch de Ardeña» (FNTORR 4421, 304, any 1796); «Josepa Magriñá» (*BapR* 15, 1, any 1809); «Francisca Magrinyà» (*ÒbtR* 15, 16*v*, any 1809); «Joseph Magriñá» (*ÒbtR* 15, 24*v*, any 1809); «Isabel Magriná» (*ÒbtR* 15, 51*v*, any 1812); «Pau Magriñá» (*ÒbtR* 15, 63*v*, any 1812); «Rosa Magriñá» (*BapR* 15, 27, any 1813); «Rosalia Recasens y Magrinà» (*BapR* 15, 34*v*, any 1814); «Anton Magriñá» (*BapR* 15, 44, any 1815); «Ramon Magriñá» (*BapR* 15, 45*v*, any 1815); «Joan Magriñá, teixidó» (*ÒbtR* 15, 105, any 1816); «Rosària Magrinyà» (*BapR* 2, 30, any 1821); «Jordi Magrinyà» (*BapR* 2, 45, any 1822); «Francisco Magriñá, fadrí pagès» (*MatR* 9, 39, any 1825); «Maria Magrinyà» (*MatR* 9, 45, any 1825); «Julita Magrinyà» (*BapR* 2, 111, any 1827); «Chaterina Magrinyà» (*BapR* 2, 115, any 1828); «Càndida Magrinyà» (*BapR* 2, 122, any 1828); «Macià Magrinyà» (*ÒbtR* 11, 77, any 1829); «Miquel Magriñá, síndich personer» (*CapR*, 3*v*, any 1832); «Joseph Magrinyà, forner» (*CapR*, 20, any 1832); «Marina Magrinyà y Recasens, viuda de Ramon Magrinyà, y Joan Magrinyà y Recasens, mare i fill» (*CapR*, 187, any 1832); «Joan Magriñá y Anglès, pagès» (*CapR*, 242, any 1832); «Josepha Magriñá y Gatell, viuda de Joan Magriñá» (*CapR*, 329, any 1832); «Lluïsa Magrinyà» (*ÒbtR* 11, 112, any 1833); «Calamanda Magrinyà» (*BapR* 2, 261,

any 1835); «Raymunda Magrinyà» (*ÒbtR* 11, 173, any 1841); «Gertrudis Magrinyà» (*BapR* 2, 301, any 1845); «Salvadó Magriñá» (*BapR* 2, 383, any 1850); «Magdalena Magriñá» (*BapR* 3, 12, any 1851); «Paula Magriñá» (*BapR* 4, 14, any 1852); «Miquel Magriñá» (*BapR* 4, 16, any 1852); «Pere Magriñá, texidó» (*BapR* 4, 38, any 1853); «Antònia Magriñá» (*BapR* 4, 52, any 1853); «Teresa Magrinyà» (*BapR* 4, 115, any 1856); «Isidro Magrinyà» (*BapR* 4, 218, any 1860); «Margarida Magrinyà» (*BapR* 4, 226, any 1860); «Carme Magrinyà» (*BapR* 4, 239, any 1861); «Maria Teresa Magriñá» (*BapR* 5, 25*v*, any 1866); «Anselmo Magriñá y Ramon» (*BapAr* 1, 5*v*, any 1871); «Gregorio Magriñá» (*BapR* 6, 60, any 1877); «Francisco Magriñá Sordé» (CALP, doc. 94, any 1879; doc. 134, any 1919; doc. 32, any 1934); «Urcicina Magriñá» (*BapR* 6, 294, any 1890); «Dolores Magriñá» (*BapR* 7, 185, any 1900); «José Magriñá y Ramon, labrador» (*BapAr* 1, 50, any 1901); «Juana Magriñá y Padró» (*BapAr* 1, 50, any 1901); «Anselmo Magriñá y Rimbau» (*BapAr* 1, 50*v*, any 1902); «Juan Magriñá» (*BapR* 7, 217, any 1903); «Guadalupe Magriñá y Rimbau» (*BapAr* 1, 55*v*, any 1904); «Federico Magriñá Mestra» (*BapAr* 1, 56, any 1904); «Antonio Magriñá» (*BapR* 7, 227, any 1904); «Celestino Magriñá» (*BapR* 7, 236*v*, any 1905); «Maria Magriñá» (*BapR* 7, 246*v*, any 1907); «Ricardo Magriñá Padró» (*BapAr* 1, 61*v*, any 1908); «Luis Magriñá» (*BapR* 7, 263, any 1909); «Esteban Magriñá» (*BapR* 7, 286*v*, any 1913); «Emanuel Magriñá Vallès» (*BapAr* 1, índex, any 1915); «Antònia Magriñá Vidal» (*ÒbtR* 14, 59*v*, any 1915); «Francisco Magriñá» (*NaixR* 9, 93, any 1917); «Salvador Magriñá» (*NaixR* 11, 14*v*, any 1920); «Rosa Magriñá» (*NaixR* 11, 64*v*, any 1924); «Josefa Magriñá Vidal» (*ÒbtR* 14, 99*v*, any 1927); «María Josefa Magriñá» (*NaixR* 12, 25*v*, any 1929); «Joaquim Magriñá» (*NaixR* 14, 13, any 1935).

Magrinyà, cal [ˈkaɫ məɣɾiˈɲa]

Casa del nucli d'Ardenya. Les seves terres passaren a Jaume del Content amb el corresponent canvi de denominació.

V. t. *Jaume del Content, cal.*

«Ítem est unum casalot quot terminatur cum domo de Magrinyà» (*MnT* 23, quadern 2, f. 23, any 1503); «Casa de Miquel Magrinyà» (*MnR* 18, 80*v*, any 1670).

Magrinyà, de

«Posesión nombrada de Magriñá, sota Ardeña» (*Amill.* 1851, 74).

Magrinyà, el carrer d'en

«casa situada al referit Lloch de Ardeña y carrer dit en Magriñá» (FNTORR 4421, 549, any 1796).

Magrinyà, el mas de

«aquella heredat nomenada lo Mas de Magrinyà de la Perera» (*CapR*, 46, any 1832).

Magrinyà, la pallissa de [łə pəˈʎisə ðə məɣɾiˈɲa]

Entre el camí del Pujol Rodó i el de Mas d'en Ponç.

Magrinyà d'Ardenya, vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał məɣɾiˈɲa ðəɾˈðɛɲə]

La treballava Jaume del Content.

V. t. *Jaume el Content, la vinya.*

Maideu

«Francisca Maideu […] de Ranau» (*ÒbtR* 11, 127, any 1835).

Mailí

«Joseph Maylí, cirurgià de la Riera» (*MnT* 67, doc. 25, any 1729); «Theresa Maylí» (*BapR* 15, 2*v*, any 1809); «Josepa Maylí» (*ÒbtR* 15, 4*v*, any 1809); «Raymunda Maylí» (*ÒbtR* 15, 16*v*, any 1809); «Anton Maylí» (*BapR* 15, 26, any 1813); «Maria Recasens y Maylí» (*BapR* 15, 37*v*, any 1814); «Marguerida Mailí» (*BapR* 2, 44, any 1822); «Antònia Mailí» (*BapR* 2, 78, any 1825); «Pere Mailí» (*BapR* 2, 89, any 1826); «per detràs ab la casa de Anton Maylí y Prats, texidor» (*CapR*, 21, 35, any 1832); «Antonio Puig y Maulí» (*MnR* 16, 67, any 1872).

Major, el carrer [əł kəˈrɛ məjˈʒɔ]

A la Riera, arrenca del carrer Fondo i segueix paral·lel al camí de la Séquia. Acaba a la plaça Major. Com en altres pobles de la comarca, algunes denominacions dels carrers canviaren i, com a homenatge, se'ls aplicaren noms d'herois caiguts en la lluita de la Guerra Civil (1936-1939) o dates clau en aquesta revolució. En aquest cas, l'Ajuntament decidí modificar-lo i passà a dir-se *19 de Juliol*. Amb el mateix nom també recollim una via del nucli d'Ardenya que s'inicia a la carretera, arriba a la plaça de l'Església i acaba a cal Giner, vora la síquia. Consta el projecte de pavimentació del carrer, el 1982 (AcMR, any 1982).

«Vico majori dicti loci de la Riera» (CALP, doc. 37, any 1662); «patium […] situm in vico majorem, in loco de la Riera» (*MnT* 67, doc. 32, any 1729); «la calle Mayor» (FRH 18, 219*v*, any 1777); «en lo citat Lloch de la Riera y Carrer Major o del Joch de la Pilota» (FNTORR 4416, 104, any 1795); «casa en la mateixa vila y carrer dit lo major» (FNTORR 4423, 275, any 1798); «Una caseta situada en lo carrer més públih o major» (*CapR*, 28 i 349, any 1832).

Major, la plaça [łə ˈpłasə məjˈʒɔ]

Al cantó de llevant del carrer dit igual. Hi ha l'Església i la casa de la Vila. Configurada al segle XIX. Al bell mig, un arbre plataner de grans dimensions, tant de capçada com d'alçada, fou plantat per Joan Baldrich i Fontanilles, el 17 de maig de 1886, dia que va néixer el rei Alfons XIII. No està gaire clar que no hi hagués un arbre anterior a aquesta data. Havia estat dita *plaça del Dr. Pittaluga* i després *plaça del Generalísimo Franco*, noms oficials poc usats per la gent del poble.

«In platea publica loci de la Riera» (CALP, doc. 8, any 1707); «Plasseta Major de la Riera» (CALP, doc. 101, any 1770); «Aquella casa situada en la Plasa major del referit lloch de la Riera» (*CapR*, 32, any 1832).

Major, el rec

«pessa de terra campa […] situada en lo terme o cuadra de Ardeña y partida dita lo Clot. Terminava […] a mitgdia ab la Sequia major […] a ponent ab lo Rech major y a tramontana […] ab lo camí carrillé» (*Llmajor* 47, 40*v*, any 1688); «Riquo mayori vulgariter La Séquia major» (*MnT* 67, doc. 32, any 1729); «ab lo Rech Major [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740).

Major, la séquia

«pessa de terra campa […] situada en lo terme o cuadra de Ardeña y partida dita lo Clot. Terminava […] a mitgdia ab la Séquia major […] a ponent ab lo Rech major y a tramontana […] ab lo camí carrillé» (*Llmajor* 47, 40*v*, any 1688); «a ponent en la Síquia [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740). (2C-2D).

V. t. *Séquia, la*.

Major d'Ardenya, la plaça

«Plassa Major de Ardeña» (FNTORR 4399, 42, any 1760).

Major del Molí, la séquia

«la assequia mayor del Molino» (FRH 13, 170, any 1775).

Majoral

«Agustí Majoral» (*BapR* 2, 13, any 1820); «Marguerida Majoral» (*BapR* 2, 13, any 1820).

Maldà

«En Pere Ramon Maldà […] donant e arendant tota aquela cassar e aretat que te a la Riera» i «Nos Petrus Raymundus de Maldà et Yolans eius uxor» (*MnT* 23, quadern 1, f. 17, i quadern 2, f. 23*v*, anys 1500 i 1503).

Malet

«Anton Malet» (*BapR* 2, 273, any 1835); «Joan Malet» (*BapR* 2, 273, any 1835); «Rosa Malet» (*BapR* 2, 229, any 1840); «Antònia Malet» (*BapR* 2, 260, any 1842); «Ignacio Virgili Malet» (*MnR* 16, 61, any 1868).

Malla

«Enrique Giménez Malla, gitano» (*BapR* 7, 236*v*, any 1905).

Mallada

«Natividad Casanaba y Mallada» (*BapR* 7, 271*v*, any 1910).

Mallafré

«Lluís Mallafré, jove pagès […] fill de Rafel Mallafré, pagès […] y de Thecla Mallafré y Ferrer» (FNTORR 4397, 95, any 1756); «Isidro Mallafré, pagès» i «Joan Mallafré, pagès» (FNTORR 4415, 70*v*, any 1791); «Margarida Mallafré» (*BapR* 2, 224, any 1839); «Pere Mallafré» (*BapR* 2, 267, any 1842); «Maria Mallafré» (*BapR* 2, 375, any 1850); «Anton Mallafré» (*BapR* 4, 25, any 1852); «Joseph Mallafré» (*BapR* 4, 25, any 1852); «Joan Mallafré» (*BapR* 4, 128, any 1856); «Teresa Mallafré» (*BapR* 4, 186, any 1859); «Josepa Mallafré» (*BapR* 4, 224, any 1860); «Pau Mallafré» (*BapR* 4, 297, any 1863); «Dolores Mallafré» (*BapR* 5, 55, any 1869); «Isabel Mallafré» (*BapR* 5, 63*v*, any 1869); «Antònia Mallafré» (*BapR* 5, 69, any 1870); «Maria Mallofré» (*BapR* 6, 18, any 1874); «Ambrosio Mallafré, presbítero, cura regente» (*MnR* 17, 212, any 1878); «Francisco Mallafré» (*BapR* 7, 112, any 1897); «Juan Mallafré» (*BapR* 7, 205, any 1902); «Josefa Mallafré Espina» (*MnR* 17, 74, any 1904); «Pablo Mallafré» (*BapR* 7, 248*v*, any 1907); «Teresa Mallafré» (*BapR* 7, 293*v*, any 1914); «Joaquina Mallafré» (*NaixR* 11, 56, any 1924); «Dolores Mallafré y Franquès» (*ÒbtR* 14, 99, any 1927).

Manant

«Bernart Manant del loch de Montori del realma de Navarra, de la Riera» (*MnT* 23, quadern 1, f. 39*v*, i quadern 3, f. 31, anys 1502 i 1506); «Bernardi Menant loci de Ardenya» (*ÒbtTm*, 2*v*, any 1517); «Bernardus Manant» (*MnT* 28, s. f., 23 març, any 1519); «Joan Casals, del regne de França, germà de Bernat Menant, difunt» (*PergM*, any 1519).

Manel

«Maria Manel» (*BapR* 4, 221, any 1860).

Manelet, cal [ˈkał mənəˈɫɛt]
Casa del nucli d'Ardenya.

Manolo d'Altafulla, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał məˈnɔłu ˌðałtəˈfuʃə]
Cal situar-la a la partida de la Torreta, entre la séquia del Molí del Pas i la carretera de la Diputació. Continua a l'altra part d'aquesta via pública.

Manresà, cal [ˈkał mənrəˈza]
Casa del carrer de Sant Joan.

Manresà, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkał mənrəˈza]
Radicada a la partida del Reguerot[1]. També s'ho anomenen dos horts més, petits, a la partida de Virgili[1], situats a banda i banda del Torrent[2].

Manresà, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał mənrəˈza]
A Virgili[1]. El camí que condueix a aquest nucli voreja la finca per la seva part nord.

Mansilia

«Mansilia, uxor quondam Raimundus de Monte Olivo», «Mansseya» i «Mansella» (*MnT* 1, IV*v*, XI i XXIII*v*, any 1332).

Manxes, les [łəz ˈmaɲtʃəs]

«Pessa de terra viña […] situada en dit terme de Virgili y partida las Manchas» (*CapR*, 232*v*, any 1832); «Pessa de terra […] situada en lo predit terme de Montoliu y partida las Manxas» (*CapR*, 346*v*, any 1832); «Partida de las Manchas» (CALP, doc. 112, any 1849).

Terreny de secà recollit com a partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942 i de 1945 (*Amill.* 1942, 133; *Amill.* 1945, 19). Correspon a una part de la partida del Pinyolenc. Poca gent recorda el topònim. (2E).

Manyer

«Isidro Manyer, fadrí teixidor» (*MatR* 9, 48, any 1825); «Joseph Manyé» (*BapR* 2, 260, any 1842); «Pau Manyé» (*BapR* 2, 300, any 1845); «Antònia Mañé» (*BapR* 3, 17, any 1851); «Joan Mañé, pagès» (*MnR* 16, 37*v*, any 1853); «Baldiri Manyé» (*BapR* 4, 140, any 1857); «Antonio Mañé» (*BapR* 5, 55, any 1869); «María de los Dolores Mañé» (*BapR* 5, 77, any 1871); «Paula Mañé» (*BapR* 5, 84, any 1871); «Dolores Manyé» (*BapR* 6, 25, any 1874); «Maria Mañyé» (*BapR* 6, 39, any 1875); «Teresa Mañé» (*BapR* 6, 58, any 1877); «Josefa Mañé»

(*BapR* 6, 102, any 1879); «Antonio Mañé Blanch» (*ÒbtR* 14, 27, any 1908); «Maria Manyé Blanch» (*ÒbtR* 14, 46*v*, any 1911).

Marc

«Petrus March, de Monteolivo de Virgili» (*MnT* 1, 8, any 1332); «Ferrarius March, habitante de Monte Olivo» (*MnT* 1, 2, 32, 9*v*, XXI, XX, XVIII*v*, anys 1332 i 1333); «Berengarius de March, habitator Monte Olivo, et uxor Guilelma» (*MnT* 1, XIIII*v*, any 1333); «Guilelmus March, de Virgili et Arsendis uxor» (*MnT* 2, 5*v*, any 1346); «Guilelmus March et uxor eius Blancha de Monte Olivo» (*MnT* 2, full solt, any 1346); «Josepa March» (*ÒbtR* 15, 65*v*, any 1812); «Joan March» (*BapR* 15, 57, any 1817); «Josep March» (*BapR* 15, 57, any 1817); «Sebastià March» (*ÒbtR* 15, 119, any 1817); «Emigdio March, vicari de Ardena» (*MnR* 16, 24*v*, any 1818); «Francisca March» (*BapR* 2, 20, any 1820); «Marian March» (*ÒbtR* 11, 19, any 1821); «Amigdio March, vicari» (*ÒbtR* 11, 20, any 1821); «Antònia March» (*BapR* 2, 57, any 1824); «Pere March» (*MatR* 9, 45, any 1825); «Miquel March» (*BapR* 2, 99, any 1827); «Jayme March, labrador» (*BapAr* 1, 18, any 1879).

Marcé

V. *Mercer*.

Marcel·lí, cal [ˈkał məɾsəˈɫi]

Casa del carrer Fondo.

Marcel·lí, el corral de Cal [əɫ kuˈrał də ˈkał məɾsəˈɫi]

A l'Alzinar. Ara ja forma part del nucli urbà de la Riera; és un taller de reparació de cotxes.

Marçol

«Bertrandus Merçol de Ardenya» (*MnT* 1, 22, any 1332); «Petrus Merzol habitator Monte Olivo sindicus, yconomus et procurator» (*MnT* 1, 22*v*, XVIII, 9*v*, any 1332; 36*v*, any 1333); «Berengarius Marzol, de Ardenya; Maria Alegreti filia quondam Bertrandi Merçol» (*MnT* 1, XIX, any 1333).

Mare de Déu de Montserrat, el carrer de la [əɫ kəˈrɛ munsəˈrat]

El nom fou acordat pel consistori el 1974 (AcMR 7.3.1974). Els rierencs en diuen *el carrer Montserrat*. Comença al carrer de Sant Jordi i segueix paral·lel al de l'Alzinar fins a trobar el de Mossèn Cinto Verdaguer, on s'acaba.

Marés

«Ferrarius Mares, habitator dicti loci» (*MnT* 1, XX, any 1333); «Sibilee Mares, mater Ferrarius Mares» (*MnT* 1, XX i XXVIII, any 1333).

Margalida del Telèfon, la [łə mərɣə'łiðəł tə'łɛfun]
Al carrer Major, era l'encarregada del servei de telèfons.

Margarida

«Primo dec al fill de na Margarida, de la Riera» (*MnT* 23, quadern 3, f. 8, any 1505).

Margarida de la Roba, ca la ['ka łə mərɣə'ɾiðə ðə łə 'rɔβə]
Nom de casa del carrer Fondo.

Margol

«Maria Margol» (*MnR* 16, 22, any 1829).

Margoret

«Theresa Marguret» (*MatR* 8 A, 8*v*, any 1809).

Marí

«ex una parte cum Bernardo Mari», d'Ardenya (*MnT* 1, 33, any 1332); «Testes Arnaldus Marí, d'Ardenya» (*MnT* 10, 26, 28*v* i 38*v*, anys 1410 i 1411).

Maria de Ca la Ceba, ca la ['ka łə mə'ɾiə ðə 'ka łə 'sɛβə]
Casa del carrer de Sant Joan.

Maria Esgarradeta, ca la ['ka łə mə'ɾiəzɣərə'ðɛtə]
Casa del carrer de Sant Joan.

Maria Gran, ca la ['ka łə mə'ɾiə 'ɣɾan]
Casa del carrer Major.

Maria Gran, l'horta de Ca la ['łɔɾtə ðə 'ka łə mə'ɾiə 'ɣɾan]
A Virgili[1], limita amb el Torrent[2] i amb les terres de ca l'Homs.

Maria Gran, el tros de Ca la [əł 'trɔz ðə 'ka łə mə'ɾiə 'ɣɾan]
A les Fontanilles.

Maria Gran, la vinya de Ca la [łə 'βiɲə ðə 'ka łə mə'ɾiə 'ɣɾan]
Forma part de la partida del Mas de Cendrós.

Maria Maca, la [łə mə'ɾiə 'makə]
Renom personal; veïna del carrer Fondo.

Maria Maca, la vinya de la [łə 'βiɲə ðə łə mə'ɾiə 'makə]
A la Coma, vorejada al nord pel camí Vell de Valls, una punta de la qual toca la línia termenera amb Vespella.

Maria Rufina, ca la ['ka łə mə'ɾiə ru'finə]
Casa del carrer Fondo.

Maria Rufina, l'horta de Ca la ['łɔɾtə ðə 'ka łə mə'ɾiə ru'finə]
A la Sorra, entre el camí d'Ardenya i el riu.

Maria Rufina, la vinya de Ca la [łə 'βiɲə ðə 'ka łə mə'ɾiə ru'finə]
A la Coma, un petit bocí arriba pel sud a la via del tren i per l'est afronta amb el camí Vell de Valls.

Maria Senallera, la [łə mə'ɾiə sənə'ʎɛɾə]
Renom personal degut a la seva dedicació.

Maria-sense-ossos, la [łə mə'ɾiə ˌsɛn'sɔsus]
Renom personal.

Marian, ca ['ka məɾi'an]
Casa del carrer Nou, coneguda també com a *cal Barber*.

Marian de la Cisca, l'horta de Ca ['łɔɾtə ðə 'ka məɾi'an də łə 'siskə]
A la Comuna[1], franja estreta i allargassada entre el camí d'Ardenya i la Séquia.

Marian de la Cisca, la vinya de Ca [łə 'βiɲə ðə 'ka məɾi'an də łə 'siskə]
A la partida del Camí Molinant, afronta amb el camí que pren el nom de la partida i per l'est amb la partió amb el terme del Catllar; hi ha una caseta. N'hi ha una altra amb el mateix nom a la partida del Torrent[1], on la propietat limita amb el torrent pel sud; com en l'anterior, també hi ha una caseta.

Marina, ca la ['ka łə mə'ɾinə]
Casa del nucli d'Ardenya.

Marina, l'horta de Ca la ['łɔɾtə ðə 'ka łə mə'ɾinə]
Dues finques separades per l'hort de les Pedres, situades a Ardenya, a la Sínia, que és a la riba esquerra del riu; una havia estat dita *l'horta de la Camirla*.

Marina, la vinya de Ca la [łə ˈβiɲə ðə ˈka łə məˈɾinə]

Dins la partida del Mas de Cendrós; hi ha una caseta. N'hi ha una altra a la partida del Mas Vell, que és voltada pel camí del Mas Vell, el camí del Catllar i el límit del terme amb el de Tamarit.

Mariner Coll, el carrer de

Topònim que substituí el de *carrer de la Placeta* durant la Guerra Civil (DOGC, 24.3.1937).

Marineta, ca la [ˈka łə məɾiˈnɛtə]

Casa d'Ardenya.

V. t. *Petit de la M., la vinya del.*

Marino, la del

«Posesión nombrada la del merino» (*Amill.* 1851, 11).

Marino, el cau del [əł ˈkaw ðəł məˈɾinu]

A la partida del Mas de Cendrós, on hi ha la vinya de Ca la Marina.

Marlés

«Thecla Marlés» (*BapR* 2, 37, any 1822); «Geroni Marlés, del Pont de Armentera» (*ÒbtR* 11, 205, any 1846); «José Pallarés Marlés» (*ÒbtR* 14, 8*v*, any 1902).

Marquès

«Ferrarius Marches» (*MnT* 1, xx, any 1332); «Joan Marquès» (*ÒbtR* 15, 69, any 1813); «Joseph Marquès» (*ÒbtR* 15, 91*v*, any 1815); «Francisco Marqués y Recasens» (*BapR* 15, 50*v*, any 1816); «Pau Marquès y Anglès» (*BapR* 15, 50*v*, any 1816); «Mariana Marquès» (*BapR* 15, 71, any 1818); «Paula Marquès» (*BapR* 2, 20, any 1820); «Margarida Marquès» (*BapR* 2, 49, any 1823); «Pere Marquès» (*MatR* 9, 45, any 1825); «Baltasar Marquès» (*ÒbtR* 11, 67, any 1827); «Anton Marquès» (*BapR* 2, 172, any 1831); «Pau Marquès y Plana, texidor» (*CapR*, 48, any 1832); «Francisco Marqués y Plana, pagès» (*CapR*, 113, any 1832); «Macari Marquès» (*BapR* 2, 221, any 1839); «Rosa Marquès» (*BapR* 2, 276, any 1843); «Maria Marquès» (*BapR* 2, 384, any 1850); «Antònia Marquès» (*BapR* 4, 49, any 1853); «Jaume Marquès» (*BapR* 4, 160, any 1858); «Tecla Marquès» (*BapR* 4, 200, any 1859); «Theresa Marquès» (*BapR* 5, 23, any 1866); «Dolores Marqués» (*BapR* 5, 80, any 1871); «Francisca Marqués» (*BapR* 7, 154, any 1899); «Filomena Marquès» (*BapR* 7, 199, any 1901); «Pedro Marqués» (*BapR* 7, 220, any 1903); «Teresa Marquès» (*BapR* 7, 220, any 1903); «José Marqués» (*BapR* 7, 229*v*, any 1904); «Evaristo Marqués» (*BapR* 7, 259*v*, any 1908); «Miguel Marqués» (*BapR* 7, 272*v*, any 1910); «Juan Marqués»

(*BapR* 7, 289*v*, any 1913); «Francisco Marqués Monné» (*ÒbtR* 14, 58*v*, any 1915); «Antònia Marquès Suñé» (*ÒbtR* 14, 67*v*, any 1918); «Maria Marquès» (*NaixR* 11, 7*v*, any 1920); «José María Marqués» (*NaixR* 13, 8, any 1933); «María Dolores Marqués» (*NaixR* 16, 20, any 1942); «Carmen Marqués» (*NaixR* 16, 31, any 1944); «María Carmen Marqués» (*NaixR* 16, 36, any 1945).

Marquès, l'hort de

«Posesión nombrada huerto de Marqués, a Virgili» (*Amill.* 1851, 32).

Marquesa de Tamarit, la

«Il·lustre Senyora Marquesa de Tamarit i Baronesa del mencionat lloch de la Riera» (CALP, doc. 105, any 1791).

Marquet, cal [ˈkaɫ məɾˈkɛt]
Casa del nucli d'Ardenya.

Marracos

«Pere Marracos y Solé» (*ÒbtR* 15, 129, any 1819).

Marracos, cal [ˈkaɫ məˈrakus]
Casa del carrer de Sant Antoni.

Marracos, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ məˈrakus]
Emplaçada a la partida de Virgili[1]; confronta per l'est amb el Torrent[2].

Marraques, la [ɫə məˈrakəs]
Turó situat vora de la Salamona, a la partida de les Fontanilles.

Marraques, el cau de la [əɫ ˈkaw ðə ɫə məˈrakəs]
Al turó d'on pren el nom.

Marrocos

«Macià Plana regidor de la Riera, dit Marrocos» (CALP, doc. 34, any 1746; doc. 112, any 1849).

Renom.

Mart

«Jaume Mart» (*BapR* 4, 65, any 1854); «Miquel Mart» (*BapR* 4, 65, any 1854).

Martí

«Ego Guillermus Martí de Vergili et ego Arssendis eius uxor» (*MnT* 1, XVI i XX, any 1333); «Arnaldus Marti, de Virgili, termini de Monte Olivo et uxor eius Guillemona» (*MnT* 2, 1, 26*v*, 35*v* i 37*v*, anys 1346 i 1347); «Arsendis Martina» (*MnT* 2, 37*v*, any 1347); «Bernardus Martí, agricola loci de la Riera» (*MnT* 59, 270 i 352*v*, any 1636); «Antonius Martí agricolo loco de Ardenya» (*MnT* 67, doc. 96, any 1731); «Francisco de Martí» (*Valies* 414, any 1740); «Anton Martí Gatell d'Ardenya hereu de Maria Franqués, sa muller […]» (*processos*, any 1760); «Margarida Martí y Gatell, viuda del lloch de Ardenya» (*Llmajor* 43, 64*v*, any 1762); «Maria Guardis y Martí […] del lloch de la Riera» (FNTORR 4399, 97, any 1765); «Joan Martí, fadrí texidor de lli» (FNTORR 4407, 155*v*, any 1769); «Joan Martí» (*BapR* 15, 8*v*, any 1810); «Josepa Martí» (*BapR* 15, 39*v*, any 1814); «Chatarina Martí y Pie» (*BapR* 15, 44*v*, any 1815); «Anton Martí y Gavaldà y Maria Martí y Voltes cònjuges» (*CapR*, 7, 232, any 1832); «Maria Martí i Gatell» (*LlGros*, 171*v*, any 1834); «Joseph Martí» (*BapR* 2, 216, any 1839); «Francisco Martí» (*ÒbtR* 11, 171, any 1840); «Rosa Martí» (*ÒbtR* 11, 193, any 1844); «Teresa Martí» (*BapR* 4, 90, any 1855); «Coloma Martí» (*BapR* 4, 153, any 1857); «Francisca Martí» (*BapR* 4, 293, any 1863); «José Martí y Dalmau» (*ÒbtR* 14, 10*v*, any 1902); «Esteban Martí» (*BapR* 7, 277, any 1911); «Miguel Martí Macip, labrador» (*BapR* 7, 277, any 1911); «Josefa Martí Cantero» (*BapAr* 1, 67, any 1914); «Antònia Martí» (*NaixR* 9, 92, any 1916).

Martí, ca (o **cal**) [ˈka/ˈkał məɾˈti]

Casa de la plaça Major d'Ardenya.

N'hi ha una altra amb el mateix nom i diferent propietari a la Placeta, de la Riera. Hi ha un baluard i, modernament, a la segona meitat del segle XX, s'hi construí una capella. A la part exterior, hi havia una creu. I, al petit baluard, a la façana que dona a la plaça, una porta que en deien *la porta de les Campanes*.

Martí, l'abeurador de Cal [łəβuɾəˈðɔ ðə ˈkał məɾˈti]

Dins l'hort tancat que tenien al final del poble. Pren el nom de la casa.

Martí, el bosc de Ca [əł ˈβɔz ðə ˈka məɾˈti]

Actualment, aquest nom s'aplica a dos indrets: un és a la partida del Pi Ver de Martí i l'altre és una denominació moderna, motivada pel fet que, en abandonar-se el cultiu, el pinar s'apoderà de la terra, dins el Racó de Martí; limita amb la carretera de la Diputació.

Martí, el cau de Ca [əł ˈkaw ðə ˈka məɾˈti]

Al bosc de Ca Martí.

Martí, l'era de Ca (o **Cal**) [ˈɫɛɾə ðə ˈka/ˈkaɫ məɾˈti]

De terra, conservada. Davant de cal Martí, a la Riera; allí començava l'hort de la casa. (2D).

Martí, el forat de [əɫ fuˈɾad də məɾˈti]

Dit també *la fibla de la Senyora.* Desviació de les aigües de la síquia del Molí, al Camí de l'Horta, al costat de l'horta de Xorriu; l'aigua va cap al Racó de Martí. S'uneix amb la conducció del forat del Gall. Travessa la carretera de la Diputació i continua a la partida esmentada: el Racó de Martí. Hi ha escòrrecs que fan cap al riu. Una de les derivacions enfila cap al mas de Benet. (2D).

Martí, l'hort de Ca [ˈɫɔɾ ðə ˈka məɾˈti]

Una llenca d'horta que limita amb el Cementiri[1] pel nord, i per l'oest amb les cases del poble; era de la família Plana, coneguda com *de Ca Martí*.

Martí, l'horta de

> «Pieza de tierra huerta dicha la huerta de Martí […] lindava […] a poniente con el camino de la Torredembarra […] a cierzo con el camino de Virgili» (*Cad.* 1840, 23 i 23*v*).

Martí, l'horta de Ca [ˈɫɔɾtə ðə ˈka məɾˈti]

A la Sorra, entre el camí de les Fontanilles, el riu i el caminet de l'Horta. També n'hi ha una a la partida del Racó de Martí, dues finques, una queda al costat de ponent de la carretera de la Diputació, dividida en dos bocins que conreaven diferents persones, motiu pel qual se les coneixia com *l'horta de l'Agustí* i *l'horta de Pau Plana*; limitava amb una altra finca, que per la mateixa raó que les anteriors fou dita *l'horta de Joan de Cal Maginus* i *l'horta de Pau de Tablado*. A l'altra banda d'aquesta carretera, és a dir, al costat de llevant, s'anomena *l'horta del Mus*, perquè la treballava; totes regades amb aigua d'un ramal de la Séquia. Altres pagesos hi han feinejat: l'Agustinet, l'Espitxagó i el Serramià. Hi ha una darrera llenca de terra allargassada, a la Sorra, entre el camí de l'Horta i el riu, coneguda també amb el nom dels propietaris Josep i Joan Plana, dita *de Ca Martí*. Abans havia estat dita *l'horta de Ca Mas d'en Grimau*.

Martí, l'obert de Ca [ɫuˈβɛɾ ðə ˈka məɾˈti]

Espai lliure d'edificacions que hi ha al nucli de la població de la Riera, entre la Placeta on hi ha la casa que li dona nom i ca l'Ermità; tenia un hort i començava a l'era.

Martí, la palanca de Cal [łə pə'łaŋkə ðə 'kał mər'ti]

La funció era, com en totes les palanques, travessar el Gaià, i resoldre la mancança de pont. El terme específic indica a qui pertanyia. Creuat el Gaià, es podia continuar per la finca del mateix propietari, coneguda com *el Pi Ver de Martí*.

Martí, el tros de Ca [əł 'trɔz ðə 'ka mər'ti]

Dues llenques de terra secana, a la partida dita *el Racó de Martí*, limiten amb el camí del Clot de Torrell i amb la carretera del Pont.

Martín

«Pilar Martín» (*NaixR* 15, 2, any 1938).

Martinell

«Maria Martinell» (*BapR* 4, 75, any 1854); «Pau Martinell y Serrano, Jefe de la estación» (*BapR* 4, 75, any 1854).

Martínez

«Irena Martines» (*BapR* 7, 37, any 1893); «Pablo Martines» (*BapR* 7, 37, any 1893); «Paulino Martínez» (*NaixR* 17, 9*v*, any 1948).

Martorell

«Juan Martorell, pagès» (FNTORR 4415, 181, any 1790); «Salvador Martorell, sabater» (FNTORR 4416, 15*v*, any 1794); «Theresa Mortorell» (*BapR* 2, 9, any 1820; *BapR* 2, 32, any 1821); «Teresa Morturell» (*BapR* 2, 67, any 1824); «Francisco Morturell» (*BapR* 2, 76, any 1825); «Joseph Morturell» (*BapR* 2, 107, any 1827); «Rosa Morturell» (*BapR* 2, 136, any 1829); «Antònia Morturell» (*BapR* 2, 138, any 1829); «Gregòria Martorell» (*BapR* 2, 182, any 1831); «Pau Martorell y Sendros, pagès, y Maria Martorell y Virgili, cònjuges» (*CapR*, 157, any 1832); «Paula Martorell» (*BapR* 2, 269, any 1835); «Marina Martorell» (*BapR* 2, 262, any 1842); «Pau Martorell, texidó» (*BapR* 4, 13, any 1852); «Marta Martorell» (*BapR* 4, 21, any 1852); «Salvadó Martorell, texidó» (*BapR* 4, 21, any 1852); «Joan Martorell […] de Roda» (*ÒbtR* 11, 189, any 1843); Marcelino Martorell» (*BapR* 4, 109, any 1855); «Prudència Martorell» (*BapR* 4, 134, any 1857); «Pasqual Martorell» (*BapR* 4, 193, any 1859); «Maria Marturell» (*BapR* 4, 216, any 1860); «Baldomer Martorell» (*BapR* 4, 261, any 1861); «Margarida Martorell» (*BapR* 5, 12*v*, any 1865); «Pere Martorell» (*BapR* 5, 12*v*, any 1865); «Antonio Martorell» (*BapR* 5, 38, any 1867); «Jaime Martorell» (*BapR* 5, 43*v*, any 1868); «Providència Martorell» (*BapR* 6, 114, any 1880); «Carmen Martorell» (*BapR* 6, 295, any 1890); «Miguel Martorell» (*BapR* 6, 295, any 1890); «Maria Martorell» (*MnR* 17, 36, any 1893).

Martorelles

«Arnaldus Martorelles et uxor Arsendis de Mansis de Monte Olivo» (*MnT* 2, 24*v*, any 1347).

mas

V. *Amorosa*, *Antoni Valls*, *Bellver*, *Benet*, *Boter*, *Cendrós*, *Cogul*, *Coull*, *Creu*, *Damià*, *Encaixa*, *Era*, *Espina*, *Farigoles*, *Guineu*, *Llagostera*, *Magrinyà*, *Perera*, *Plana*, *Rabadà*, *Riera*, *Solei*, *Vell d'Elies*, *Virgili*, *Xifré*.

Mas[1]

«Manssis de terminis de Monteolivo» (*MnT* 1, 22*v*, any 1332); «que sunt apud locum de Manssis» (*MnT* 1, 37, any 1332); «Mansibus de la Riera» (*MnT* 3, 34, any 1352); «Mansum que Guilelmus Texidor vendidit» (*MnT* 28, s. f., 26 setembre, any 1517); «Masia in castro Montolivo» (*MnT* 28, s. f., 26 setembre, any 1517).

Mas[2]

«Arnaldus de Manso» (*MnT* 2, 2*v*, any 1346); «Jaume Mas, capità de la cavalleria, retornat» (*MnR* 18, 83*v*, any 1670); «Joan Mas e Iglésias» (*MnR* 16, 20, any 1832); «Josefa Mas, profesora de niñas» (*BapR* 5, 58, any 1869).

Mas, el

«Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida nomenada del Mas» (*CapR*, 222 i 263, any 1832); «Pieza de tierra secano dicha lo Mas […] lindante a levante con el camino de Virgili» (*Cad.* 1840, 2*v*); «Pieza de tierra viña dicta lo Mas» (*Cad.* 1840, 3); «Posesión nombrada el Mas» (*Amill.* 1851, 66).

Mas, el comellar del [əɫ kumə'ʎa ðəɫ 'mas]

A la partida del Mas de Cendrós.

Mas, la palanca del [ɫə pə'ɫaŋkə ðəɫ 'mas]

V. *M. de Cendrós, la palanca del.*

Mas d'Alomà, el

«Pieza de tierra garriga dicha el Manso de Alomà» (*Cad.* 1840, 19).

Terra de formiguers, segons el cadastre esmentat.

Mas d'en Mestre, cal ['kaɫ 'maz ðəm 'mɛstrə]

Casa del carrer de Sant Antoni. Els seus amos procedien de Vespella.

Mas d'en Mestre, l'horta del [ˈɫɔɾtə ðəɫ ˈmaz ðəm ˈmɛstrə]
Ubicada a la partida de Pont d'en Tus.

Mas d'en Ponç, el camí del [əɫ kəˈmi ðəɫ ˈmaz ðəm ˈpɔns]
Ve del terme de Tamarit, passa entre la Guardiola i la pallissa de Magrinyà i s'uneix amb el camí del Catllar. Travessa la partida de les Fontanilles (*Amill.* 1945, 4).

Mas d'en Ponç, el comellar del [əɫ kuməˈʎa ðəɫ ˈmaz ðəm ˈpɔns]
Surt fora terme i acaba a Ferran.

Mas d'en Rull, el

«Tota aquella masia dirruida que quasi no se caneixen ja sos vestigis, ab terras, honors y pocesions tant cultas com hermas, de viña y arbres […] situada en lo terme de Montoliu y partida dita lo Mas d'en Rull» (*CapR*, 351, any 1832); «Peza de tierra garriga dicha lo Mas d'en Rull» (*Cad.* 1840, 3); «Pieza de tierra viña dicha lo Mas d'en Rull […] lindante […] a cierzo con el término de Vespella» (*Cad.* 1840, 3); «Pieza de tierra olivar dicha lo Mas de Rull» (*Cad.* 1840, 3*v*).

Mas d'en Sabater, el

«Pieza de tierra garriga dicha lo Mas o sea el Manso d'en Sabater […] garriga con montaña producen con hormiguero» (*Cad.* 1840, 41*v*); «Pieza de tierra secano dicha lo Mas o sea el Manso d'en Sabater […] lindante a cierzo con el término de Ardeña» (*Cad.* 1840, 41*v*).

Mas d'en Tarragó, el

«Pieza de tierra secano dicha lo Mas d'en Tarragó […] útil para Hormigueros» (*Cad.* 1840, 6*v* i 7).

Mas d'en Valls, el

«Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida vuy dia nomenada de Dellà de Gayà y ans del Mas d'en Valls» (*CapR*, 308, any 1832); «Pieza de tierra garriga dicha lo Mas o sea el Manso d'en Valls […] lindante […] a poniente y mediodía con el término de Tamarit» (*Cad.* 1840, 40); «Pieza de tierra secano dicha lo Mas o sea Manso d'en Valls […] lindante […] a cierzo con el término de Ardeña» (*Cad.* 1840, 40).

Mas d' (o **de l'**) **Encaixa, el**

«Otra poseción al mas de Ancaxa» (*Liq.* 1853, 21*v*).

Partida de terra (*Amill.* 1942, 130); una séquia la recorre (*Amill.* 1945, 43), i també el camí d'Ardenya i el Gaià (*Amill.* 1945, 70). Terreny de regadiu.

Mas d'Encaixa, el forat de [əɫ fuˈɾad də ˈmaz ðəŋˈkajʃə]
Dins la partida dita *l'Horta d'Ardenya*.

Mas de Ballester, el

> «Pieza de tierra huerta dicha el Manso de Ballester […] lindante […] a poniente con el Gayá» i «[…] a poniente y a cierzo con la Acequia mayor» (*Cad.* 1840, 50-51*v*, 52-52*v*).

Mas de Benet [ˈmaz ðə βəˈnɛt]
Consta com a partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942, en què s'indica que una de les propietats afronta amb el camí de la Torre, una altra amb el camí d'Altafulla i una tercera amb el camí Vell de Torredembarra (*Amill.* 1942, 97, 112 i 116). Està situada a la part sud-est del terme, limitada al cantó oest pel camí d'Altafulla, que voreja el riu; al nord, per la partida del Fondot i la del Camí de la Torre. I a l'est i al sud limita amb el terme d'Altafulla. Queden petits bocins entre el riu i la séquia del Molí del Pas. Gairebé són vint hectàrees que pertanyien a la família Castellví. Terreny d'avellaners, vinya i garrofers, i també una part de garriga i de regadiu. Aquesta partida de terra la treballava un pagès de cognom Castellví, d'Altafulla. (3E).

> «horta […] en lo terme de dit lloch de la Riera y partida nomenada del Mas de Banet» (FNTORR 4416, 56*v*, any 1794); «partida dita lo mas de Banet […] que afronta […] a ponent ab lo riu Gayà» (FNTORR 4423, 276*v*, any 1798); «Piesa llamada Manso Benet» (*Liq.* 1853, 31*v*); «Pieza […] situada a Mas Benet» (*Liq.* 1853, 33).

Mas de Benet, el benefici nomenat del
Recollit en un capbreu del segle XIX (*CapR*, 1, any 1832).

Mas de Benet, el camí de [əɫ kəˈmi ðə ˈmaz ðə βəˈnɛt]
No gaire distant de la Resclosa. Comença a la carretera de Ferran, al Fondot, i un ramal enfila cap a Torredembarra; correspon a l'Antic Camí de la Torre. El camí del mas continua vora el Gaià i ressegueix tota la partida d'on pren el nom, fins al límit amb el terme d'Altafulla, lloc on es dirigeix, i per aquest fet també és conegut com a *camí d'Altafulla*.

Mas de Benet, el comellar de [əɫ kuməˈʎa ðə ˈmaz ðə βəˈnɛt]
Comença al terme d'Altafulla, va cap al Clot de Torrell[2] i acaba al riu.

Mas de Benet, l'horta de [ˈɫɔɾtə ðə ˈmaz ðə βəˈnɛt]

Situada a la partida d'on pren el nom. La finca és molt gran i la part més extensa era de secà. Hi havia un corral. Alguns trossos quedaven situats a la part dreta del riu.

Mas de Benet, la séquia de [ɫə ˈsɛkiə/ˈsikiə ðə ˈmaz ðə βəˈnɛt]

Agafava l'aigua de la Séquia; a partir de l'encreuament amb el camí del Fondot, era mitjançant una mina, que tenia diverses bifurcacions.

Mas de Castanyer, el[1]

> «partida del Mas d'en Castanyer, al terme de Montoliu» (Rovira, 2005, p. 54).

Mas de Castanyer, el[2]

> «Pieza de tierra huerta dicha el Manso de Castañer» (*Cad.* 1840, 21*v*); «Pieza de tierra huerta dicha lo Mas de Castañer» (*Cad.* 1840, 31*v*); «Pieza de tierra garriga dicho el Manso de Casteñer […] lindante a levante con el término de Altafulla» (*Cad.* 1840, 34*v*); «Peza de tierra huerta dicha lo Mas de Casteñar» (*Cad.* 1840, 37*v*).

Mas de Cendrós, el [əɫ ˈmaz ðə sənˈdɾɔs]

Partida de terra. La riba dreta del Gaià la voreja pels cantons nord i est, afronta amb el camí del Catllar i el de l'Alzineta per la part sud i limita amb la partida de Mas de Damià per l'oest. Algun informador indica que queda un bocí de partida a la part esquerra del riu, on hi ha el mas d'on pren el nom.

> «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu que afronta […] al mas de Sendrós» (*CapR*, 331*v*, any 1832).

Mas de Cendrós, el camí de [əɫ kəˈmi ðə ˈmaz ðə sənˈdɾɔs]

Comença a la banda dreta del riu, travessa la Séquia i el camí d'Ardenya, i enfila cap al mas d'on pren el nom; acaba, ara ja, en zona urbanitzada. Segons creences rierenques, era un camí particular per recórrer tota la propietat del dit mas, que queda als dos marges del Gaià. (2C).

Mas de Cendrós, els gorgs de [əɫz ˈɣɔɾɣz ðə ˈmaz ðə sənˈdɾɔs]

Al mas d'on pren el nom. N'eren dos. (2C).

Mas de Cendrós, l'horta del [ˈɫɔɾtə ðəɫ ˈmaz ðə sənˈdɾɔs]

La propietat és presidida pel mas al qual pertany. És vorejada per la séquia del Molí, el camí de Mas de Cendrós i el camí d'Ardenya. L'horta arriba fins al

riu, a l'altra banda del camí del mas; és resseguida per la séquia de la Comuna[2] i el camí de l'Horta. Una part queda ubicada a la partida contigua, anomenada *la Sorra*. La parada gran del mas és limitada per la Séquia i el caminet de l'Horta.

> «Pieza de tierra huerta dicha el Manso de Sendrós […] lindante a levante con la Asequia mayor, a poniente con la Acequia de la Sangradera del Común» (*Cad.* 1840, 25).

Mas de Cendrós, la palanca del [łə pə'łaŋkə ðəł 'maz ðə sən'dɾɔs]

Es tracta d'unes peces rectangulars fetes de fusta, lligades amb cadenes a uns peus drets que es col·locaven a un cantó de la riba del riu, on eren fixades. La majoria es col·locaven entre un metre i dos d'alt, segons l'indret; aquesta era a una altura d'uns dos metres. Servien només per travessar el Gaià quan duia poc cabal; si baixava fort les arraconaven a la riba, i en alguns casos la força de l'aigua —alguna gaianada— se les havia endut riu avall. El pas era al camí de Mas de Cendrós, la terra del qual quedava a banda i banda del riu —algú indica que s'emprava per anar al Vinyet. La denominació és sovint abreujada *la palanca del Mas*.

Mas de Cendrós, el pou de [əł 'pɔw ðə 'maz ðə sən'dɾɔs]

Dins el recinte del mas d'on pren el nom.

Mas de Cendrós, el tancat del [əł təŋ'kad dəł 'maz ðə sən'dɾɔs]

V. *C., el mas de*.

Mas de Cendrós, la vinya del [łə 'βiɲə ðəł 'maz ðə sən'dɾɔs]

Gran extensió de terreny de més de trenta-tres hectàrees que pren el nom de la partida; als dos costats del riu. A la banda dreta del Gaià, continua la vinya ja dins la partida de l'Alzineta[2], dividida pel camí del Catllar; a l'altre costat, on hi ha el mas, és vorejada per la Séquia. Hi havia una gran era i corrals.

Mas de Damià ['maz ðə ðəmi'a]

Partida de terra a la riba dreta del riu, que limita amb les partides del Camí de Tarragona, per l'oest; el Mas de Cendrós, per l'est, i pel sud, la clou l'Alzineta[2] i el camí del Catllar. És travessada de nord a sud per la pujada de Guardis, que enllaça amb el dit camí. Algun cop amb diminutiu: *el Maset de Damià*. És plantat de garrofers (*Amill.* 1945, 114). (3B).

Mas de Damià, el comellar de [əł kumə'ʎa ðə 'maz ðə ðəmi'a]

És el comellar del Maset.

Mas de Grimau, ca [ˈka ˈmaz ðə ɣɾiˈmaw]
A un extrem del carrer Nou.

Mas de Grimau, l'horta de Ca
V. *Martí, l'horta de Ca*.

Mas de Grimau, la vinya de Ca [łə ˈβiɲə ðə ˈka ˈmaz ðə ɣɾiˈmaw]
A Virgili[1], petit bocí que sembla que la carretera de Torredembarra separà d'un segon bocí que queda a l'altre cantó d'aquesta via, ja dins la partida del Camí de la Pobla.

Mas de l'Encaixa i Rec de la Comuna
Partida de terra inventariada el 1945; una finca afronta amb el camí d'Ardenya (*Amill.* 1945, 5). Es podria suposar per la denominació complexa que són dues partides, però no hem trobat enlloc cap referència a *Rec de la Comuna* com a partida.

Mas de l'Espina, el

> «Tota aquella casa o masia ab una premsa de lliura per fer oli, un baluart y una era tot anexo a la dita masia […] situat en lo terme del referit lloch de Virgili vulgarment nomenat lo Mas de l'Espina» i «Poseción […] cituada Mas de Espina» (*Liq.* 1853, 18).

Com a partida de terra, també a l'*Amillaramiento* de 1942.

Mas de l'Espina, el camí del
Limita amb una propietat de Virgili[1], a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 66).

Mas de l'Espina, el pontet del [əł punˈtɛd dəł ˈmaz ðə łəsˈpinə]
Bastit per passar el Torrent[2] i la carretera del Catllar i anar a les terres del mas d'on pren el nom. Rebé també el nom de la partida on és situat, *l'Olivar*.
V. t. *Olivar, el pont de l'*.

Mas de la Farigola, el
Recollit com a partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 29). Pel nom del propietari pensem que podria estar situat a Ardenya.

Mas de la Guineu, el

> «tierra hierma […] en el término del lugar de Virgili y partida del Mas de la

Guineu, linda […] a poniente […] mediante el camino que va al Manso Llagostera» (FRH 10, registre 4, f. 5*v*, any 1774); «partida nomenada lo mas de la Guineu que afronta […] a ponent […] mediant un camí que va a Vespella» (FNTORR 4413, 30.11.1782); «partida nomenada lo mas de la Guineu que afronta […] a ponent […] mitgensant un camí qui va al Mas d'en Llagostera» (FNTORR 4413, 4.12.1782); «Pieza de tierra secano dicha el Manso de la Guineu […] lindante a levante con el término de Virgili, a poniente y medio día com la Asequia mayor» (*Cad.* 1840, 26*v*); «Pieza de tierra garriga dicha el Manso de la Guineu […] útil para hormigueros» (*Cad.* 1840, 27).

Topònim aplicat a una partida i a una peça de terra.

Mas de Llagostera, el

«Otra poseción en Mas Llagostera» (*Amill.* 1851, 23).

Partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 130). Una de les finques limita amb el camí dit igual que la partida i amb la carretera de Valls; és terreny de vinya i garrofers (*Amill.* 1942, 40 i 83; *Amill.* 1945, 46). En aquest *Amirallamiento*, el nom d'aquesta partida consta només com *la Llagostera*, que creiem que és una reducció del topònim. (1C-1D).

Mas de Llagostera, el camí de [əɫ kə'mi ðə 'maz ðə ʎəɣus'tɛɾə]

Començava a la Casa Nova, a la bifurcació del camí Vell de Valls i el de Vespella, on es dirigia. Ha estat tallat per la línia de tren d'alta velocitat. Segons els documents, afrontava amb la partida del Mas de la Guineu, que pertanyia al terme de Virgili. El mas que dona nom al camí és del terme veí de Vespella.

«camino que va al Manso Llagostera» (FRH 10, registre 4, f. 5*v*, any 1774); «partida nomenada lo mas de la Guineu que afronta […] a ponent […] mitgensant un camí qui va al Mas d'en Llagostera» (FNTORR 4413, 4.12.1782).

Mas de Llagostera, el comellar de [əɫ kumə'ʎa ðə 'maz ðə ʎəɣus'tɛɾə]

Comença a la partida del Maset, al terme de Vespella, s'endinsa al de la Riera per la Pallissa de Rull i acaba al Torrent[2]. És dit *el comellar de Rull*.

Mas de Llagostera, el pont de [əɫ 'pɔn də 'maz ðə ʎəɣus'tɛɾə]

Construït perquè els carros que circulaven pel camí de Mas de Llagostera poguessin travessar la via del tren.

Mas de Magrinyà, el

«Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida lo Mas de Magriñá de la Parera o de Castañer» (*CapR*, 175*v*, any 1832).

Mas de Magrinyà de Castanyer, el
V. *M. de M.*

Mas de Magrinyà de la Perera, el
V. *M. de M.*

Mas de Molner

«Partida mas de Molner» (CALP, doc. 11, any 1849).

Mas de Monner
Partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942, on també s'esmenta el topònim com a *Virgili*[1]. No sabem si és per dubte o perquè és una denominació dual. Una de les propietats limita amb el camí de la Pobla (*Amill.* 1942, 66). (2E).

Mas de Plana, el

«Pieza de tierra garriga dicha lo Mas o sea el Manso de Plana» (*Cad.* 1840, 48); «Pieza de tierra secano dicha lo Mas o sea el Manso de Plana» (*Cad.* 1840, 48); «Pieza de tierra olivar dicha lo Mas o sea el Manso de Plana […] lindante […] a levante con el Gayá» (*Cad.* 1840, 48*v*).

Terreny de secà amb olivers i garriga.

Mas Vell, el [əɫ ˈmaz ˈβɛʎ]
Partida de terra al sud-oest del terme. Malgrat la partió termenera que sembla que la limiti, aquesta partida continua dins de Tamarit. Les terres que pertanyen a la Riera queden al sud del camí del Catllar i per l'est limita amb la partida del Maset[2].

Mas Vell, el camí del [əɫ kəˈmi ðəɫ ˈmaz ˈβɛʎ]
Bifurcació del camí del Catllar, dins la partida del Mas Vell; surt fora del terme. Travessa també la partida de les Fontanilles (*Amill.* 1945, 4).

Mas Vell, el tros del [əɫ ˈtrɔz ðəɫ ˈmaz ˈβɛʎ]
Al Mas Vell, al límit amb el terme de Tamarit. Hi ha un altre tros amb el mateix nom a banda i banda del camí del Catllar, dins la partida del Camí de Tarragona, i un petit bocí a la partida del Mas Vell, que queda separat de la resta pel dit camí.

Masalias

«Anton Masalias» (*ÒbtR* 15, 129*v*, any 1819); «Maria Masalias» (*ÒbtR* 15, 129*v*, any 1819); «Joseph Maselias» (*BapR* 2, 17, any 1820).

Masdeu

«Anton Masdeu» (*BapR* 15, 9*v*, any 1810); «Pere Masdeu» (*BapR* 15, 33*v*, any 1814); «Teresa Mas-Deu» (*BapR* 2, 319, any 1846); «Josepa Masdeu» (*BapR* 4, 153, any 1857); «Antònia Masdeu» (*BapR* 4, 272, any 1862); «Maria Masdeu» (*BapR* 6, 28, any 1874); «Joaquina Masdeu» (*BapR* 6, 101, any 1879); «Gertrudis Masdeu y Recasens» (*MnR* 17, 12, any 1882); «Petra Masdeu» (*BapR* 6, 167, any 1883); «Juan Masdeu» (*BapR* 7, 154, any 1899); «Joaquina Masdeu» (*BapR* 7, 219, any 1903); «Antonio Masdeu Recasens, zapatero» (*BapR* 7, 219*v*, any 1903).

Masdeu, de [də məzˈðɛw]

Bocí de terra d'horta, al camí de l'Horta, que des del poble de la Riera, a l'alçada de l'Església, arriba al riu.

Masdeu, el caminet de [əɫ kəmiˈnɛd də məzˈðɛw]

Comença a la Síquia, vora del molí del Mig, i va a trobar el caminet de l'Horta.

Masdeu, l'horta de [ˈɫɔɾtə ðə məzˈðɛw]

V. *M., de*.

Masdeu, la parada (o **la peça**) **de**

V. *M., de*.

Maset, el[1]

«Pieza de tierra garriga dicha lo Maset […] limita a levante con el término de Virgili» (*Cad.* 1840, 22); «[…] limita […] a cierzo con el camino de Vespella» (*Cad.* 1840, 22*v*). (3B).

Maset, el[2] [əɫ məˈzɛt]

La zona que rep aquest nom afronta amb el camí del Pujol Rodó per la part est. Al sud, arriba fins a la línia termenera amb Tamarit i a l'oest fins a la partida del Mas Vell. És un espai conegut també com *el Pinar Fosc*. Segons Fuentes (1999, p. 99), era una finca gran que limitava «ab lo camí de la Torredembarra i part ab lo camí que va a Ardenya». No sabem si es tracta del mateix punt. Consta com a partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 85). Terreny de vinya, garrofers i olivers.

Maset, el comellar del [əɫ kumə'ʎa ðəɫ mə'zɛt]
A la pujada de Guardis. (2B).

Maset de Damià
Partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 134). Deu tractar-se de Mas de Damià.

Maset del Teixidor, el

«en el término de Montuliu y partida lo Maset del Texidor» (FRH 13, 160, any 1775).

masia
V. *Era*.

Masip

«Miguel Martí Masip» (*ÒbtR* 14, 44*v*, any 1911).

Masos de Virgili

«Manssis de Virgili termino de Monte Olivo» (*MnT* 1, 19 i 32, any 1332); «Manssis de Vergilio» (*MnT* 1, 32, any 1332).

Massó

«Francisca Masó» (*BapR* 2, 80, any 1825); «Serapí Massó, vicari de la Riera» (*CapR*, 17, any 1832); «Esperanza Masó Puig» (*BapR* 7, 277*v*, any 1911); «Esperanza Massó y Puig» (*BapR* 7, 290, any 1913).

Massones, les [łəz mə'sɔnəs]
Vinya situada a la partida del Camí de la Pobla; pertany a cal Figueres, de la Nou de Gaià.

Mata

«Agna Mata» (*BapR* 3, 6, any 1851); «Maria Anna Mata» (*BapR* 4, 33, any 1853); «Mariagna Mata» (*BapR* 4, 86, any 1855); «Francisco Mata» (*BapR* 4, 222, any 1860); «Agna Maria Mata» (*BapR* 5, 1, any 1864); «Agna Mates» (*BapR* 5, 16*v*, any 1865); «Anna Mata» (*BapR* 5, 40*v*, any 1868); «Rosalia Baldrich Mata» (*BapR* 7, 220, any 1903).

Mata d'en Banet, el

> «Partida dita Lo Mata d'en Banet, a la vora del camí que va de la Riera a Altafulla» (*MnT* 67, doc. 2, any 1729).

Potser vol dir *el Mas d'en Benet*.

Matadero, el [əɫ mətəˈðɛɾu]

Es tracta de l'escorxador del municipi. Al camí de Mas de Cendrós, en zona urbana.

Mateu

> «Bernardus Mathei et uxor Saura» (*MnT* 1, XVII*v* i XVIIII, any 1333); «Joan Mateu» (*ÒbtR* 15, 117, any 1817); «Maria Mateu» (*ÒbtR* 15, 117, any 1817); «Pau Matheu, pagès» (*BapR* 2, 156, any 1830); «Magdalena Matheu» (*BapR* 2, 210, any 1833); «Ramon Mateu» (*ÒbtR* 11, 154, any 1838); «Dn. Lluís Matheu, eccónomo» (*MnR* 16, 35*v*, any 1853); «Juan Matheu y Guinovart, labrador» (*MatR* 10, 97, any 1900); «Rufina Mestre Matehu» (*BapR* 7, 229*v*, any 1904); «Tomàs Mateu Mora» (*MatAr* 3, 32, any 1922).

Mató, cal [ˈkaɫ məˈtɔ]

Casa del carrer Nou.

Mató, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ məˈtɔ]

Situada a l'Horta, pel cantó sud-oest voreja el camí de l'Horta. A Virgili[1], porten aquest nom altres dues peces de terra que limiten amb el Torrent[2].

Mató, el tros de Cal [əɫ ˈtɾɔz ðə ˈkaɫ məˈtɔ]

Dins la partida del Camí de la Pobla, voreja la carretera de la Diputació. També a l'Estació, n'hi ha un amb aquest nom que queda a banda i banda de la via del tren, sota el pont. I un darrer, a la partida de Davant l'Església, que limita amb el camí del Catllar.

Mauri

> «Rosalia Mauri» (*BapR* 2, 201, any 1837); «Rosària Mauri» (*ÒbtR* 11, 153, any 1838).

Maurín, el carrer de

Topònim que substituí el de *carrer de Sant Antoni* durant la Guerra Civil (DOGC, 24.3.1937).

Maymó

«Teresa Maymó» (*BapR* 6, 188, any 1884).

Mazanet

«testes Petrus Mazanet» (*MnT* 1, VI*v*, any 1332).

Menant
V. *Manant*.

Menasanc

«Juan Foguet Menasanch» (*ÒbtR* 14, 92*v*, any 1924).

Mengem, cal [ˈkał məɲˈdʒɛm]
Casa del carrer dels Hostalets.

Mengem, l'horta del [ˈłɔɾtə ðəł məɲˈdʒɛm]
Dins la partida dita *Mas de Benet*. Són dues peces de terra no gaire distants. N'hi ha unes altres a la partida de les Hortes del Pont; una, a la banda oest de la Síquia i, a l'altre costat, una altra —aquesta darrera també limita amb la carretera de la Diputació.

Mengem, el rec del [əł ˈɾɛg ðəł məɲˈdʒɛm]
Agafa l'aigua d'un pou i omple una bassa.

Mengem, la vinya del [łə ˈβiɲə ðəł məɲˈdʒɛm]
Inclosa a la partida de la Torreta, hi ha una caseta i una bassa amb motor. Afronta amb la carretera de la Diputació.

Mensa

«Rosalia Mensa» (*ÒbtR* 11, 155, any 1839); «Margarita Solé Mensa» (*BapR* 7, 170, any 1900).

Menxon, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał məɲˈtʃɔn]
A Ardenya. Tal com està situada, la carretera del Catllar en seccionà un petit tros, uns escassos metres, que queden a l'altra banda d'aquesta calçada. Per la part nord limita amb la via del tren. Hi havia un corral.

Menut, cal [ˈkał məˈnut]

Casa del carrer de Sant Antoni.

Mercader

«Michaell Mercader, principal» (*MnT* 59, 103*v*, any 1634); «Jacobus Mercader, del mas» (*MnT* 59, 200*v*, any 1635); «Gabriel Mercader, vuy abitant a Tarragona» (*MnR* 18, 115*v*, any 1671); «Isabel Anna Mercader, donsella» (*MnR* 18, 138, any 1672); «Francesc Mercader pagès» (CALP, doc. 46, any 1706); «Pau Mercader pagès de la Riera» (CALP, doc. 3, any 1733); «Sebastià Mercader, texidor de lli» (FNTORR 4413, 4.12.1782); «Pau Mercader, texidor de lli» (FNTORR 4413, 39*v*, any 1783); «Rafel Mercader, pagès» (FNTORR 4416, 90, any 1793); «Tecla Mercadé» (*ÒbtR* 15, 12*v*, any 1809); «Maria Mercadé» (*ÒbtR* 15, 23*v*, any 1809); «Rosa Mercadé» (*ÒbtR* 15, 57, any 1812); «Josepa Mercadé» (*BapR* 15, 27, any 1813); «Theresa Mercadé» (*BapR* 15, 27*v*, any 1813); «Rafel Mercadé» (*ÒbtR* 15, 70*v*, any 1813); «Agustina Mercadé» (*ÒbtR* 15, 77, any 1814); «Margarida Mercadé» (*ÒbtR* 15, 108, any 1816); «Mariàngela Mercadé y Fortuny» (*BapR* 15, 61*v*, any 1817); «Damiá Mercader» (*BapR* 2, 18, any 1820); «Antonio Mercadé» (*NaixR* 11, 9, any 1920); «Teresa Moncader» (*BapR* 2, 24, any 1821); «Maria Teresa Mercader» (*ÒbtR* 11, 34, any 1824); «Feliciano Mercader» (*BapR* 2, 98, any 1826); «Theresa Marqueder» (*BapR* 2, 109, any 1827); «Peregrí Mercadé» (*BapR* 2, 197, any 1832); «Sinforosa Mercadé» (*BapR* 2, 197, any 1832); «Joseph Mercader y Busquets, pagès y Maria Mercader Plana, cònjuges» (*CapR*, 104, any 1832); «Joan Mercader y Batlle, texidor» (*CapR*, 155, any 1832); «Maria Anna Mercader» (*ÒbtR* 11, 105, any 1832); «Magí Mercadé» (*BapR* 2, 183, any 1836); «Sebastià Mercadé» (*BapR* 2, 375, any 1850); «Joseph Mercadé, teixidó» (*MatR* 9, 168, any 1850); «Anton Mercadé, texidor» (*BapR* 3, 14, any 1851); «Rosària Mercadé» (*BapR* 4, 24, any 1852); «Pau Mercadé» (*BapR* 4, 29, any 1852); «Joan Marcadé» (*ComptesR* 1, 8, any 1853); «Salvadó Mercadé» (*BapR* 4, 75, any 1854); «Miquel Mercadé» (*ComptesR* 1, 9, any 1854); «Rosalia Mercadé» (*BapR* 4, 88, any 1855); «Jordi Mercadé» (*BapR* 4, 113, any 1856); «Maria Agna Mercadé» (*BapR* 4, 131, any 1856); «Antònia Mercadé» (*BapR* 4, 134, any 1857); «Francisca Mercadé» (*BapR* 4, 204, any 1859); «Francisco Mercadé» (*BapR* 4, 226, any 1860); «Agustí Mercadé» (*BapR* 4, 250, any 1861); «Pere Mercadé» (*BapR* 4, 250, any 1861); «Dolors Mercadé» (*BapR* 4, 285, any 1862); «Paula Mercader» (*BapR* 4, 295, any 1863); «Carme Mercadé» (*BapR* 5, 11*v*, any 1865); «Jaume Mercader» (*BapR* 5, 17*v*, any 1865); «Tomàs Mercadé» (*BapR* 5, 25*v*, any 1866); «María de los Dolores Mercader» (*BapR* 5, 41*v*, any 1868); «Cosma Mercadé y Magriñá» (*BapAr* 1, 2*v*, any 1869); «Buenaventura Mercadé» (*BapR* 5, 65*v*, any 1870); «Elvira Mercadé» (*BapR* 5, 73*v*, any 1870); «Juan Mercadé» (*ÒbtAr* 1, 2, any 1870); «Emília Mercadé Vellmunt» (*BapAr* 1, 7, any 1871); «Carlos Mercadé» (*BapR* 6, 17, any 1874); «Maria de la Providència Mercadé y Blanch» (*BapAr* 1, 14, any 1875); «Asunción Mercadé» (*BapR* 6, 68, any 1877); «María del Carmen Mercadé y Anglès» (*BapAr* 1, 22*v*, any 1882); «Pelegrí Mercader» (CALP, doc. 111, any 1882);

«Benito Mercadé y Anglés» (*BapAr* 1, 27*v*, any 1886); «Felipe Mercadé, repartidor de diarios» (*MatAr* 3, 13*v*, any 1886); «María de los Dolores Mercadé y Anglés» (*BapAr* 1, 32, any 1889); «Maria de la Cinta Mercadé» (*BapR* 7, 10, any 1891); «Balentín Mercadé» (*BapR* 7, 11, any 1891); «Emàlia Mercadé» (*BapR* 7, 32, any 1893); «Marina Mercadé» (*BapAr* 1, 38, any 1894); «Teresa Mercadé Bellmunt» (*BapAr* 1, 48*v*, any 1901); «Emília Mercadé Bellmunt» (*BapAr* 1, 49, any 1901); «Marina Mercadé» (*BapAr* 1, 50, any 1901); «Bartolomé Mercader y Galofré, labrador» (*MatR* 10, 98*v*, any 1901); «Pedro Mercadé» (*BapR* 7, 211, any 1902); «Francisco Mercadé y Dalmau, labrador» (*MatAr* 3, 22, any 1902); «José Mercadé» (*BapR* 7, 220*v*, any 1903); «Filomena Mercadé» (*BapR* 7, 234*v*, any 1905); «Isabel Mercadé» (*BapR* 7, 236, any 1905); «Rosa Mercadé» (*BapR* 7, 257*v*, any 1908); «Luis Mercadé» (*BapR* 7, 265, any 1909); «Providència Mercadé y Suñé» (*BapAr* 1, 64, any 1910); «Maria Mercadé» (*BapR* 7, 281*v*, any 1912); «Juan Mercadé» (*BapR* 7, 297*v*, any 1915); «Pablo Mercadé Ramon» (*MatAr* 3, 27, any 1915); «Jaime Mercadé» (*NaixR* 9, 84, any 1916); «Sebastiana Mercadé Virgili» (*MatAr* 3, 27*v*, any 1917); «Josefa Mercadé» (*NaixR* 9, 94, any 1917); «Salvador Mercadé» (*NaixR* 11, 32, any 1922); «Joaquín Mercadé» (*NaixR* 11, 67, any 1925); «Nieves Mercadé» (*NaixR* 11, 89, any 1926); «María del Carmen Mercadé» (*NaixR* 11, 97*v*, any 1927); «Concepción Mercadé» (*NaixR* 12, 14, any 1928); «Maria Teresa Mercadé» (*NaixR* 12, 21*v*, any 1929); «Montserrat Mercadé» (*NaixR* 12, 24*v*, any 1929); «Francisca Mercadé Badia» (*ÒbtR* 14, 106, any 1929); «Leonor Mercadé» (*NaixR* 12, 29, any 1930); «Jorge Mercadé» (*NaixR* 12, 47, any 1932); «Juan María Mercadé» (*NaixR* 12, 49, any 1932); «Josefa Rosa Mercadé» (*NaixR* 14, 29, any 1936); «María Josefa Mercadé» (*NaixR* 17, 19*v*, any 1949).

Mercader, cal [ˈkaɫ məɾkəˈðɛ]

Casa del carrer de la Placeta. Hi ha una ambivalència en el nom de la casa, ja que alguns l'esmenten en singular i d'altres en femení plural. En ambdós casos sempre al·ludeixen a la mateixa família.

Mercader, l'hort de [ˈɫɔɾ ðə məɾkəˈðɛ]

És a l'obert de Mercader. També n'hi ha un altre a Virgili[1], vora el nucli urbà de la Riera.

V. t. *Darrere, l'hort del*.

Mercader, l'horta del [ˈɫɔɾtə ðəɫ məɾkəˈðɛ]

Al Camí de l'Horta o l'Horta, afronta pel cantó oest amb la Séquia.

Mercader, l'obert de [ɫuˈβɛɾ ðə məɾkəˈðɛ]

Quan es parla de *obert*, es fa referència a un espai dins del poble que no està construït. Aquest és ubicat a la zona que hi ha des del Convent fins a la Placeta. El carrer era molt estret i modernament s'eixamplà i se n'obrí un altre en sentit per-

pendicular que travessa del dit carrer fins al de la Síquia. S'hi bastiren habitatges. És anomenat també *l'obert de Cedó*.

Mercader, la vinya del [łə ˈβijnə ðəł məɾkəˈðɛ]

Situada a la partida de les Fontanilles, limita per tres costats amb el camí que pren el nom de la partida. Aquesta finca és coneguda amb el nom de *la Morera*. Un tros d'hisenda veïna parteix la propietat; aquesta segona part, ja dins la partida de Santa Margarida, és vorejada pel camí esmentat, per la carretera de la Diputació i pel Gaià. Fou urbanitzada tota la part situada a l'oest de la dita carretera. Segueix la vinya encara a l'altre costat d'aquesta via, dins la partida del Castellot[1], limitada pel cantó est pel riu; totes aquestes finques es coneixen com *la vinya de Peret del Molí*. Dita igual, una gran extensió dividida pel ferrocarril, a la Coma. Un petit bocí és ubicat a l'altre costat de la carretera del Catllar. Hi ha una darrera vinya en dos bocins separats només pel camí del Pujol Rodó, que limiten amb el terme de Tamarit, dita també *la vinya de Cal Peret del Molí*; una queda dins la partida del Maset[2] i l'altra dins la dita *la Pallissa de Magrinyà*. La finca on es troba aquesta darrera encara continua i s'endinsa al terme veí de Tamarit.

Mercaderes, ca les [ˈka łəz məɾkəˈðɛrəs]

Conegudes per la feminització del seu cognom.

V. t. *Mercader*.

Mercer

«Juan Mercé Ribas, mozo de la estación» (*MatR* 10, 97, any 1900); «Juan Marcé Ribas, portero de la estación» (*BapR* 7, 192, any 1901).

Messeguer

«xxx Masaguer, olim ermità de Sta Margarida» (*MnT* 67, doc. 4, any 1729).

Mestre

«Thomàs Mestre y Valentí» (*BapR* 15, 53*v*, any 1816); «Rosa Mestre» (*BapR* 2, 34, any 1821); «Joseph Mestre» (*BapR* 2, 79, any 1825); «Joseph Mestre y Valentí» (*CapR*, 94, any 1832); «Maria Francisca Mestre» (*BapR* 2, 225, any 1833); «Miguel Mestre» (*MnR* 16, 3, any 1849); «Filomena Mestre» (*BapR* 5, 25, any 1866); «Catalina Mestre» (*BapR* 5, 37, any 1867); «Maria Mestre i Domingo muller de Joan Plana» (CALP, doc. 93, any 1871); «Jaime Mestre» (*BapR* 6, 184, any 1884); «Maria del Pilar Mestre» (*BapR* 6, 184, any 1884); «Rofina Mestre» (*BapR* 7, 51, any 1894); «Àngela Mestra» (*BapAr* 1, 56, any 1904); «Teresa Mestre» (*ÒbtR* 14, 72*v*, any 1919); «Maria Mestre» (*NaixR* 11, 12,

any 1920); «Josefa Mestre» (*NaixR* 11, 27, any 1921); «Vicente Mestre» (*NaixR* 11, 51*v*, any 1923); «Dolores Mestre» (*NaixR* 11, 54, any 1924); «Antonio Mestre y Rosell» (*ÒbtR* 14, 95*v*, any 1926); «Maria Núria Mestre» (*NaixR* 12, 13*v*, any 1928); «Pablo Mestre Fonts» (*MatAr* 3, 43*v*, any 1934); «Jaime Mestre» (*NaixR* 16, 21, any 1943); «Juan Mestre» (*NaixR* 16, 41*v*, any 1945).

Mestres

«Agustí Mestres, pagès» (FNTORR 4423, 333, any 1798); «Maria Mestres» (*BapR* 15, 18, any 1811); «Joseph Mestres» (*ÒbtR* 15, 125*v*, any 1818); «Francisca Mestres» (*BapR* 4, 302, any 1863); «Catarina Mestres» (*BapR* 5, 21*v*, any 1866); «María de los Angles [*sic*] Mestres» (*BapAr* 1, 49*v*, any 1901).

Mestret, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ məsˈtɾɛt]

Són tres finques separades pel camí que dona nom a la partida *el Camí de Tarragona*. Hi havia una petita caseta.

Mestret de la Nou, els olivers del [əłz uɫiˈβɛz ðəɫ məsˈtɾɛd də łə ˈnɔw]

Finca situada a la partida del Torrent[1]; la via del tren divideix la finca en dos trossos. La carretera de la Nou queda al nord.

Metge Petit, cal [ˈkaɫ ˈmɛdʒə pəˈtit]

Casa del carrer Nou. El renom prové de l'actuació —de metge— que feia un membre de la família en el ball de la Santa Creu.

Metge Petit, els avellaners del [əłz βəʎəˈnɛz ðəɫ ˈmɛdʒə pəˈtit]

A la Sínia Boja, vora el camí que condueix a Ardenya, voltats una bona part per la Síquia. Hi havia una sínia.

Metge Petit, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkaɫ ˈmɛdʒə pəˈtit]

Són dues peces de terra que afronten amb el Gaià, a la Sorra. Una limita amb el camí del Catllar i l'altra amb el caminet de l'Horta.

Metge Petit, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ ˈmɛdʒə pəˈtit]

Dita també *la vinya de Ca Bernadet*. A la partida del Torrent[1]. Limita per la part oest amb el camí de la Nou, bastant a la vora de la línia del tren. N'hi ha una segona a la dita *la Pallissa de Magrinyà*, que sobrepassa el terme de la Riera i s'endinsa en el de Tamarit.

Miau

«Joan Sorder y Llaurador dit Miau» (*ParentR* 20, s. f., any 1809).

Mig, el carrer del

«Por la casa calle del medio» (*Liq.* 1853, 23).

Mig, el molí del [əɫ muˈɫi ðəɫ ˈmitʃ]

Molí de blat que funcionava amb l'aigua de la síquia del Molí, mogut per l'energia hidràulica i, posteriorment, la hidroelèctrica, ja al segle XX. Ben descrit a Blanch (2005, p. 90 i s.) i a Montia (2012, p. 47-62). És situat vora la casa de la Vila, a la plaça Major. L'edifici, del qual es conserven les moles, té una coberta a doble vessant i, malgrat haver-se habilitat com a llar per a la gent del poble o casal d'avis, s'ha respectat bastant la vella construcció. La bassa rectangular, desapareguda, fou coberta i la part de sobre s'empra d'aparcament de vehicles. La seva construcció la situen al segle XI (Montia, 2012, p. 58). És conegut com *el de Santes Creus*, perquè era propietat d'aquest monestir (Rovira, 2012, p. 153): «[…] A 3 de les calendes de març de 1285, Arnau de Tamarit va fer donació al monestir de Santes Creus del dit Molí». El document de donació ens permet assegurar que el molí feia anys que estava bastit. Al segle XV el molí encara estava sota el domini del monestir. Al segle XVI passà a ser propietat dels Carbonell i al segle XVIII, dels Borràs, marquesos de la Bàrcena. Pel fet d'haver estat propietat d'aquesta darrera família, se n'ha dit *el molí de Borràs.* Altres denominacions són *el molí de la Riera*, topònim trobat en contractes d'arrendament del molí, datats al segle XVIII, segons explica Blanch (2005, p. 89), i, modernament, *el molí de la Plaça*, per la seva situació. Al final del segle XX passà a ser propietat del poble. (2D).

Mig, el rec del [əɫ ˈrɛɡ ðəɫ ˈmitʃ]

Derivació de la Comuna[1], entre l'horta del Cintet i la de la Borrassa.

Mig Duro, cal [ˈkaɫ ˈmidʒ ˈðuɾu]

Casa del carrer de Sant Joan i del nucli d'Ardenya.

Mig Duro, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ ˈmidʒ ˈðuɾu]

A Ardenya, a la Sínia, són dos horts situats a la banda dreta de la Séquia; un arriba al riu i té una caseta. En una altra banda, a la Sorra, n'hi ha dos de contigus que van fins al camí de l'Horta. I a la partida del Camí de la Torre, hi havia el que fou venut al Cisco del Castell, que vorejava el camí de la Barraca de la Polla. Era el darrer de regar de la Séquia.

Milà

«Gertrudis Milà» (*BapR* 4, 209, any 1860).

Mill

«Mateus Mill de la Riera» (*MnT* 28, s. f., 23 març, any 1519).

Mineta, la [łə miˈnɛtə]

Comença vora la Resclosa i enfila cap al terme d'Altafulla. Segons Blanch (2011, p. 173), la primera captació d'aigua provinent de la resclosa de la Riera la trobem als primers trenta metres de séquia. Feia arribar les aigües del Gaià a la banda esquerra del riu, tot travessant-lo per sota de la llera, ja que la séquia des d'on agafava les aigües estava al marge dret. (3D).

Minga de Cal Sanabres, l'horta de la [ˈłɔɾtə ðə łə ˈmiŋgə ðə ˈkał səˈnaβɾəs]

A la Sorra, no gaire distant del camí de l'Horta.

Mingo, cal [ˈkał ˈmiŋgu]

Casa del carrer Major.

Mingo, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkał ˈmiŋgu]

A la Sorra, afronta amb la riba esquerra del riu; no gaire lluny del camí de l'Horta.

Mingo, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał ˈmiŋgu]

Al Mas de Cendrós.

Miquel

«Petrus Miquel, de Monte Olivo quadre de Ferran parrochie de Tamarito» (*MnT* 10, 41*v*, any 1411); «Pau Miquel y Thomàs» (*BapR* 15, 59, any 1817); «Teresa Miquel y Pie» (*MnR* 16, 60, any 1867).

Miquel de Reding, cal [ˈkał miˈkɛł də rəˈðin]

Casa del carrer de Sant Antoni. Recollida també per Blanch i Terrafeta (2010, p. 117).

Miquel de Reding, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał miˈkɛł də rəˈðin]

A Virgili[1], afronta amb el nucli de cases d'aquest nucli i el camí dit igual.

Miquel Gordo [miˈkɛł ˈɣɔɾðu]

L'adjectiu aplicat al prenom indica com era físicament, a diferència del seu homònim, de figura bastant prima.

Miquel Gordo, l'horta del [ˈɫɔɾtə ðəɫ miˈkɛɫ ˈɣɔɾðu]

Al Pont d'en Tus, entre la Síquia i el caminet de l'Horta. Era una gran finca que pertanyia a cal Borràs i que era treballada per diversos pagesos; d'ací el nom de cada una de les parts.

Miquel Prim [miˈkɛɫ ˈpɾim]

Afegien al prenom el qualificatiu per diferenciar-lo d'un altre dit igual, però que tenia un aspecte més voluminós.

Miquel Prim, la vinya de [ɫə ˈβiɲə ðə miˈkɛɫ ˈpɾim]

A les Fontanilles, vora les Esglesietes.

Miracle

«Antònia Miracle» (*ÒbtR* 11, 44, any 1824); «Maria Miracle» (*ÒbtR* 11, 63, any 1827); «Maria Casas Miratcle» (*BapR* 7, 207, any 1902); «José Miracle Prats» (*BapAr* 1, 58, any 1905); «Luis Miracle Llenas» (*BapAr* 1, 58*v*, any 1905); «Eulària Casas Miracles» (*BapR* 7, 251, any 1907); «Carmen Miracle» (*NaixR* 11, 3*v*, any 1919).

Miramar[1]

«Arnaldus Miramar, loci de Virgilio» (*MnT* 14, 2, 2*v*, any 1469); «Berengarius de Miramar testes» (*MnT* 14, 3, any 1469).

Miramar[2]

«Pessa de terra horta […] situada en lo terme de Montoliu y partida dita de Miramà» (*CapR*, 367*v*, any 1832).

Miranda, la [ɫə miˈɾandə]

Cognom que sembla que ha passat a renom.

Mirats

«Antònia Mirats» (*BapR* 2, 75, any 1825); «Teresa Mirats» (*BapR* 2, 216, any 1839); «Francisca Mirats» (*MatR* 9, 168, any 1850).

Miró

«Antònia Miró» (*MatR* 10, 28, any 1875); «José Moragas Miró, labrador» (*BapR* 7, 173, any 1900).

Mitgers, cals [ˈkałz miˈdʒɛs]
Casa del carrer Nou.

Mitgers, la barraca de Cals [łə βəˈrakə ðə ˈkałz miˈdʒɛs]
A l'Arboçar, coneguda també com *la barraca de la Feliça*. (1E).

Mitgers, la vinya de Cals [łə ˈβiɲə ðə ˈkałz miˈdʒɛs]
A la partida del Clot de Torrell[2], confina amb la línia termenera del poble veí, Altafulla. N'hi ha una altra a la partida del Torrent[1], que limita amb les terres del ferrocarril; hi ha inventariat un pou. N'hi ha una altra no gaire distant, a la mateixa partida, que és un terreny de secà, malgrat afrontar amb el Torrent[2]. També n'hi ha una a la partida del Camí de la Nou, a la vora del camí que pren el nom de la partida. I n'hi ha una darrera a l'Arboçar, que arriba per un cantó al camí de la Pobla; hi ha una barraca de pedra seca, coneguda també com *la barraca de la Feliça*.

Mitja Horta, el camí de

«Itinere de mitg orta qui va de la Riera a Ardenya» (*MnT* 59, 18*r*, any 1633).

molí
V. *Abella*, *Alcait*, *Ardenya*, *Arquebisbe*, *Boronat*, *Borràs*, *Carbonell*, *Cortades*, *Fariner*, *Feliça*, *Fontova*, *Fortuny*, *Mig*, *Montoliu*, *Nou*, *Pedra*, *Plaça*, *Riera*, *Santes Creus*, *Torre*, *Torredembarra*, *Tres Termes*, *Vell*, *Vespella*.

Molí, del

«Juan Virgili dicho del Molí» (FRH 6, registre 25, f. 12, any 1772); «Juan Virgili del Molino» (*Cad.* 1840, 18*v*).

Molí, els del [əłz ðəł muˈłi]
El molí al qual al·ludeix el renom és el molí de la Pedra. Consten com a propietaris d'un bocí de la síquia que entra al terme pel molí de Fortuny, ressegueix el nucli d'Ardenya i enfila cap a la partida de l'Abella, on hi ha un molí enrunat, el Molinet[1], que en els fulls cadastrals l'assignen a aquests mateixos propietaris. Després, la conducció continua cap al mas de Cendrós i la població de la Riera.

Molí, la bassa del

«en el término y huerta de la Riera, linda […] a poniente con la Balsa del Molino» (FRH 13, 171, any 1775); «La bassa del Molí» (*CapR*, 38, any 1832).

Molí, el camí del

«caminum del moli» (*MnT* 23, quadern 2, f. 23, any 1503); «término y huerta de Montoliu, linda […] con el camino del Molino» (FRH 13, 170*v*, any 1775); «Camí que va al molí de Dn Manuel de Borràs median un rech» (*CapR*, 3*v*, any 1832).

Molí, el gorg del [əɫ ˈɣɔɾg dəɫ muˈɫi]
Revolt del Gaià, vora el molí de Fortuny.

Molí, l'hort del [ˈɫɔɾ ðəɫ muˈɫi]
Pertanyia a cal Borràs.

Molí, l'hort dels del [ˈɫɔɾ ðəɫz ðəɫ muˈɫi]
Tocant al poble i la Séquia, al costat del Molí de la Torre.

Molí, les hortes del [ɫəz ˈɔɾtəz ðəɫ muˈɫi]
Terra al voltant del molí de la Torre.

Molí, el pont del

«aquaducto del Molino» (FRH 2, registre 33, f. 3*v*, any 1769).

Es diu que és vora el carrer del Raval.

Molí, la séquia del

«mitjansant lo rech o Asséquia del molí» (FNTORR 4403, 95, any 1765); «en el término de Montoliu sobre la Assequia del Molino» (FRH 13, 169*v*, any 1775); de vegades s'amplia el topònim: «término y huerta de Montoliu, entre dos Gayans, linda a oriente con la Assequia del Molino de Torredembarra» (FRH 13, 170*v*, any 1775); «linda […] con la assequia del Molino harinero de dicho señor otorgante (Alberto de Borràs y Magarolas, marquès de la Bàrcena) de medio día con la Balza de dicho Molino y con tierras […] mediante el trastallador de dicha Balsa» (FRH 14, 35*v*, any 1776); «Afrontan de un costat ab la aséquia del Molí» (*CapR*, 262, any 1832).

Travessa la partida dita *el Molinet*[2] (*Amill.* 1945, 46).

Molí, la vinya dels del [ɫə ˈβiɲə ðəɫz ðəɫ muˈɫi]
A Virgili[1], limita amb la carretera de la Torre. Continua la finca a l'altra banda de la dita carretera, ja dins la partida del Camí de la Pobla.

Molí de Fortuny, el [əɫ muˈɫi ðə fuɾˈtuɲ]

Partida de terra segons els plànols del cadastre, situada al nord-oest del terme, a la cruïlla amb els termes del Catllar i Vespella. Creiem que només són les terres lligades al molí d'on pren el nom, regades pel Gaià i per la Séquia, les quals són travessades, un bocí, pel camí de Tarragona, per la carretera del Catllar i, més al nord, per la línia del tren.

Molí de Fortuny, l'horta del [ˈɫɔɾtə ðəɫ muˈɫi ðə fuɾˈtuɲ]

A la partida d'on pren el nom; és una llenca allargassada entre la riba esquerra del riu i la carretera del Catllar.

Molí de Fortuny, la palanca del [ɫə pəˈɫaŋkə ðəɫ muˈɫi ðə fuɾˈtuɲ]

A Ardenya, vora el molí d'on pren el nom. S'empra per passar a l'altra banda del riu i resol, així, la mancança de pont.

Molí de Fortuny, la vinya del [ɫə ˈβiɲə ðəɫ muˈɫi ðə fuɾˈtuɲ]

Vinya assentada a la partida dita igual, que limita amb el terme del Catllar per la part oest i per l'est amb el riu. Hi ha una caseta. Són dues finques, la més gran de les quals és vorejada pel camí de Tarragona. També a l'altra part del riu hi ha tres trossos amb aquest nom, un dels quals, el més al nord, afronta amb el terme de Vespella i la via del tren; un segon, a l'altra banda de la via, limita amb la carretera del Catllar, i el tercer queda entre la dita carretera i la Séquia.

Molí de la Riera, del

«Joan Virgili, pagès dit del molí de la Riera» (*MnR* 18, s. f., any 1689; *MnR* 18, 99, 102 i 113*v*, anys 1670 i 1693).

Molí de la Torre, el

Esmentat com a partida de terra d'horta; una de les afrontacions és el Cementiri[1] (*Amill.* 1945, 29 i 46).

Molí de Torredembarra, la séquia del

V. *M., la séquia del.*

Molí del Mig, la bassa del

Desapareguda, amb el terra replanat. Ara hi queda una petita plaça, darrere l'edifici de l'Ajuntament.

Molí del Pas, la resclosa del [łə rəsˈkłɔzə ðəł muˈłi ðəł ˈpas]
Correspon a l'habitualment esmentada només amb el terme genèric, *resclosa*. V. t. *Resclosa, la*.

Molí del Pas, la séquia del [łə ˈsɛkiə/ˈsikiə ðəł muˈłi ðəł ˈpas]
Comença en una resclosa que hi ha al riu a l'est de Santa Margarida, al Castellot[1], ressegueix per un costat la carretera de la Riera i va fins al Molí del Pas —ja dins el terme de Tamarit. Mitjançant un sistema de recs pot regar les hortes de Ferran i, més al sud, les de vora el nucli de Tamarit. Hi ha una mineta que condueix l'aigua a les hortes d'Altafulla.

Molinant, el camí [əł kəˈmi mułiˈnan]
Recollit en els plànols del cadastre, que el situen al nord d'Ardenya. El topònim és viu al poble entre la gent gran. És esmentat a la GEC com a variant de *camí moliner*. (1D).

Moliner

«Pere Muliner d'Ardenya i la seva muller Constança» (*PergM*, any 1339).

Moliner, el

«Nicolau Carbonell, conegut com el Moliner» (Rovira, 2005, p. 8).

Moliner, el camí
Algú diu que correspon al camí Molinant que indiquen els plànols del cadastre.

Molinet, el[1] [əł mułiˈnɛt]
Dins la partida de l'Abella i prop de la torre de l'Abella, de la carretera del Catllar i no gaire distant del riu ni del nucli d'Ardenya. Ben segur que per aquesta proximitat és conegut també com *el molinet d'Ardenya*. Amb la força de l'aigua de la Séquia, que segons els documents cadastrals de meitat del segle XX pertany al mateix molí, des que entra al terme, es molia el gra. Declarat en ruïnes en el cadastre de la meitat del segle XX. La data més antiga és de 1334 i s'esmenta com a *molí de l'Abellar*. V. t. *Abella*. Ha pertangut a la família Borràs i documentalment, al segle XX, consta Maria Barraquer Borràs com a propietària de la síquia, només a partir d'aquest molí i en direcció als altres del terme. El seu cognom de vegades s'empra com a mot específic d'aquest topònim, *el molí de Borràs*, encara que el pròpiament dit així és el molí del Mig. En els mateixos documents cadastrals figura com a propietària la família Boronat Boada, dita *del Molí*, i s'anota que està en ruïnes. Malgrat un cert abandonament, ara l'edifi-

cació està bastant conservada i ben descrita amb molt de detall per Blanch (2005, p. 85-87).

> «en lo dos molins fariners que lo dit noble (marquès de la Bàrcena) té y posseheix en lo citat loch y terme de la Riera […] en lo molí de la Riera […] en lo Molinet […]» (FNTORR 4413, 93*v*, any 1782); «Y part ab lo dit Molinet nomenat Molí de l'Alcait, mediant la aséquia de dit Molinet» (*CapR*, 317, any 1832); «[…] aconseguí que Joan de Terré li establís un molí situat al terme del castell de Montoliu, conegut com el Molinet […] Vinculada al Molinet, hi ha una concòrdia sobre aigües establerta el 16 de desembre de 1766 entre […] pagesos de la Riera […] i pagesos de Virgili per la qual es convingué que tots ells podrien prendre dues regadores d'aigua de la bassa del Molinet —una per al marquès de la Bàrcena i l'altra per als cinc pagesos— destinades a regar terres de secà situades als termes de la Riera i Virgili» (Rovira, 2005, p. 54).

Molinet, el[2] [əɫ muɫi'nɛt]

Al segle XX, anotat com a partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 99). (2C).

Segons els documents, el topònim al·ludeix tant a una peça de terra com a una partida de terra.

> «Pessa de terra horta […] situada en lo terme de dit lloch de la Riera y en la partida dita del Molinet» (FNTORR 4421, 229, any 1796); «partida dita entre los dos Gayans eo molinet» (FNTORR 4423, 3, any 1798); «casa ab altre molí fariner en ella […] situat al terme de la mateixa vila de la Riera […] a la partida dita lo molinet» (FNTORR 4423, 275*v*, any 1798); «Pieza de tierra huerta a la partida del Molinet […] lindante […] a poniente con el río Gayá, a cierzo con la Azequia Mayor» (*Cad.* 1840, 4); «Pieza de tierra huerta dicha lo Molinet […] lindante […] a medio dia con el Gayá y a cierzo con la Azequia mayor» (*Cad.* 1840, 6); «Pieza de tierra huerta dicha lo Molinet o sea Molino Pequeño […] lindante a levante con la Asequia mayor» (*Cad.* 1840, 39*v*).

Molinet, el camí del [əɫ kə'mi ðəɫ muɫi'nɛt]

Arrenca del camí Vell de Valls i continua cap a Ardenya. Hi ha diferents opinions respecte d'aquest topònim. Per a la gent d'Ardenya era un camí morraler, ara perdut, que des d'Ardenya recorria la Síquia per la seva part de sobre i arribava al mas de Cendrós. D'altres indiquen que ve del terme de la Nou de Gaià, travessa el Torrent[2], va cap al mas de Llagostera i fins al Molinet[1]. I amb el mateix nom el camí procedeix de fora del terme, de Vespella, ja dins el de la Riera, travessa la via del tren pel pas de la Camirla i acaba al Molinet[1].

Molinet, l'horta del

> «Posesión nombrada huerta de Molinet» (*Amill.* 1851, 40).

Molinet, horta de Sota

«[…] posesión nombra[da] horta de sota Molinet» (*Amill.* 1851, 84).

Molinet, el salt del [əɫ ˈsaɫ dəɫ muɫiˈnɛt]

Al molí de l'Abella.

Molinet Trull, el

Es recull com a partida de terra, que pensem que equival a la coneguda com *el Molinet*[2] (*Amill.* 1945, 21).

Molner

«Berengarius Mulner, testes» (*MnT* 1, 16 i 22*v*, XXIII*v*, any 1332); «Guilelmus Mulner et Berengaria eius uxor habitantes de mansis de Monte Olivo» (*MnT* 1, XIX*v* i XXIII, any 1333); «Berengarius Mullner, loci de Vergilio» (*MnT* 2, 9, paper solt 42, any 1347); «Petrus Mulner, d'Ardenya; Berengarius Mullner» (*MnT* 10, 27*v*, 29, 30, 39, any 1410); «Avunculum Guillameta Mulner» (*MnT* 10, 29, any 1410); «Berengarius Mulner de la Riera» (*MnT* 23, quadern 1, f. 14, i quadern 4, f. 14, anys 1500 i 1508); «D'en Molner de Vergili» (*MnT* 28, s. f., any 1518); «Berengarius Mulner de Vergili» (*ÒbtTm*, s. f., any 1520); «Càndia Mulnera, donzella filla de Mullner de Vergili, quondam» (*ÒbtTm*, s. f., any 1531); «Bernardus Mulner, loci de Virgili» (*MnT* 47, s. f., any 1599); «Josep Molner de las Rosas pagès de Virgili» (CALP, doc. 2, any 1622); «Bernardus Molner, baiulus de Virgili» (*MnT* 59, 21 i 278*v*, anys 1633 i 1635); «Bernat Molner, de Virgili» (*MnT* 59, 128*v*, any 1634); «Bernardus Molner loci de Virgili» (CALP, doc. 8, any 1707); «Josep Molner de Virgili» (*MnT* 67, doc. 130, any 1732); «Elisabeth Espina y Molner» (FNTORR 4402, 58*v*, any 1764); «Margarida Molné» (*MatR* 8 A, 7*v*, any 1809); «Maria Theresa Molné» (*ÒbtR* 15, 26*v*, any 1809); «Maria Molné» (*ÒbtR* 15, 45, any 1811); «Rafael Molné» (*ÒbtR* 15, 51, any 1812); «Bernat Molner» (*BapR* 15, 33*v*, any 1814); «Joseph Molné y Ferré» (*BapR* 15, 36*v*, any 1814); «Theresa Molné y Guinovart» (*BapR* 15, 36*v*, any 1814; *CapR*, 5, any 1832); «Joan Molner y Figueres, pagès» (*CapR*, 5, 330, any 1832); «Anton Molner y Guinovart, pagès» (*CapR*, 108, any 1832); «Manuel Molner» (*ÒbtR* 11, 207, any 1847); «Dolores Molner» (*BapR* 6, 31, any 1875); «Dolores Molner Climént» (*ÒbtR* 14, 75, any 1920).

Mompó

«Consuelo Andani Mompó» (*BapR* 7, 178, any 1900).

Monges, de les

«posesión […] a las Monchas» (*Amill.* 1851, 102); «Otra poseción […] llamada de las Monxas» (*Liq.* 1853, 36).

Monges, el convent de les [əɫ kumˈbɛn də ɫəz ˈmɔɲdʒəs]
V. *Convent*.

Monges, l'hort de les [ˈɫɔɾ ðə ɫəz ˈmɔɲdʒəs]
A la part posterior del convent. Actualment hi ha una guarderia. Aquest nom es recull en un document de 1945 (*Amill.* 1945, 11).

Mongoy

«Mn. Jaume Mongoy» (*MnR* 18, s. f., any 1686).

Monner

«Anton Monner» (*Valies* 414, any 1740); «Joseph Monner» (*Valies* 414, any 1740); «Bernarda Monner» (*BapR* 2, 38, any 1822); «Josepha Monner» (*BapR* 2, 144, any 1829); «Margarida Monner» (*ÒbtR* 11, 77, any 1829); «Rosalia Monné» (*BapR* 2, 192, any 1836); «Bernat Monné, pagès de orta» (*ÒbtR* 11, 189, any 1843); «Maria del Carme Monné» (*BapR* 2, 361, any 1849); «Anton Monné» (*BapR* 2, 376, any 1850); «Teresa Monné» (*BapR* 4, 18, any 1852); «Antoni Munné» (*BapR* 4, 120, any 1856); «Josep Munné» (*BapR* 4, 120, any 1856); «Antònia Monné» (*BapR* 4, 200, any 1859); «Maria Monné» (*BapR* 4, 278, any 1862); «Paula Monné» (*BapR* 5, 83*v*, any 1871); «Joan Monner» (CALP, doc. 94, any 1871); «Carmen Monné» (*BapR* 5, 95, any 1872); «Bernardo Monné Vallvé, labrador» (*MnR* 16, 78, any 1877); «José Monné Solé» (*ÒbtR* 14, 47*v*, any 1912).

Monner, l'horta de

«Posesión nombrada huerta de Monné, en Virgili» (*Amill.* 1851, 27).

Monsó

«Arnaldus de Monsó termini de Monte Olivo» (*MnT* 2, 2*v*, any 1346).

Montagut

«Guillermus Monte Accuto, de Monte Olivo» (*MnT* 2, 36*v*, any 1347).

Montaner

«Maria Montané» (*BapR* 2, 254, any 1841); «Pere Montané» (*BapR* 2, 254, any 1841); «Francisco Montané» i «Joan Montané, corder […] de la Torradenbarra» (*ÒbtR* 11, 186, any 1843).

Monter

«Magdalena Monter del mismo lugar y Quadra de Stes Creus» (*processos*, any 1785).

Montes

«Casilda Montes» (*ÒbtR* 15, 54*v*, any 1812); «Madalena Domènech y Montes» (*BapR* 15, 61, any 1817).

Montiu

«Maria-Teresa Coma Montiu» (*ÒbtR* 14, 73, any 1919).

Montlleó

«Dolores Montlleó» (*BapR* 7, 70, any 1895).

Montoliu[1]

«termini de Monteolivo, parrochie castri de Tamarito» (*MnTarr* 17, 75*v*, any 1400); «In termino de Montoliu seu loci de la Riera» (*MnT* 23, quadern 2, f. 23, any 1503); «castri ville de Tamarito […] in quadra de Farran sive termino de Montoliu» (*MnT* 36, 91, any 1518); «in termino de Montoliu» (*MnTarr* 28, 40, any 1551); «en lo terme y horta de Montoliu» (*Llmajor* 47, 39, any 1601); «pessa de terra en dit Montoliu […] afronta […] a ponent […] ab lo camí que va al Catllar» (FNTORR 4416, 38*v*, any 1797); «[…] tots de les cases de Montoliu» (*BapR* 15, 51, any 1816); «Altre casa ab un corralet detràs de ella contiguo situada en lo terme de Montoliu del lloch de Ardeña» (*CapR*, 329, any 1832); «una casa a Montoliu» (*Amill.* 1851, 31); «Montuliu» (*Tassació* 1854).

Persisteix com a partida a l'*Amillaramiento* de 1942.
Havia estat un terme pertanyent a la parròquia de Tamarit.

Montoliu[2]

«Vico qui itur castro de Monteolivo» (*MnT* 28, s. f., any 1520).

Carrer d'Ardenya que corresponia al bocí de l'actual carrer Major comprès entre la carretera del Catllar i cal Xacó.

Montoliu[3]

«Raimundus Monte Olivo, quondam, et eius uxor Mansilia» (*MnT* 1, IV*v*, XI, XI*v*, XII, XVIII i XXIII*v*, any 1332); «Berengarius Monte Olivo et uxor Alicsendis» (*MnT* 1, XXV*v* i XXVI, any 1332); «Simeoni de Monte Olivo et Raymundeta uxor eius» (*MnT* 1, XXIIII, XXV*v*, XVII i L, any 1332; *MnT* 2, 19, any 1346; *MnT* 1, XXV*v* i XXVII, any 1332); «Galcerandus Monteolivo» (*MnT* 1, 8*v*, any 1332); «Petrus Monteolivo» (*MnT* 1, 28*v*, any 1332); «Migaelus Monte Olivo, filius Raymundi et Mansilia Monte Olivo» (*MnT* 1, IV*v*, any 1333); «Guilelmus Monte Olivo et eius uxor Guilelma habitantes mansis de Monte Olivo»

(*MnT* 1, 16, 23, VII, VII*v*, XVIII, XVIIII, XXIIII*v*, any 1333); «Miquahel de Monte Olivo» (*MnT* 2, 19 i 35*v*, any 1347); «Simonetus Monte Olivo, filius Simeo et Raymunda de Monte Olivo» i «Yo en Simon de Munt Huliu fas enventari dels bens d'en Berenguer Valdaurex que a fet areu a mi de tots los bens seus auts e avedos en que siyen en testimoni de […]» (*MnT* 2, 24*v* i 47*v*, any 1347); «Guillem Ramon de Montoliu, administrador dels béns i drets de Bertrand de Gallifa, senyor d'Ardenya» (*PergM*, any 1399).

Montoliu, de

«una casa con su baluarte sita al término de la Riera y partida de Montoliu» (FRH 3, registre 53, f. 1*v*, any 1770); «pedazo de tierra de monte […] sita al término del lugar de la Riera y partida de Montoliu» (FRH 10, registre 4, f. 14, any 1774); «partida nombrada del Montoliu» (FRH 19, 264, any 1778); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida dita de Montoliu, detràs lo dit lloch de la Riera» (*CapR*, 45, any 1832).

Montoliu, les cases de

«[…] en las casas de Montoliu de la vila de la Riera» (*ÒbtR* 11, 136, any 1836).

Montoliu, el castell de

«termini castri de Montoliu, dicte eiusdem parrochie Tamariti» (*MnTarr* 29, 119*v*, any 1562); «Joannes de Terre, miles […] dominis castrorum, locorum et terminorum de Montoliu et de Vergili ac quadre de Farran, parroquie Tamariti» (*MnTarr* 24, 27*v*, any 1571); «Obres al castell de Montoliu. […] 9º Que en las obras del castell de Montoliu los habitants y terretinents en dit terme en temps y sempre y quant lo senyor vulla obrar dit castell són obligats de ajudar en la obra nova o reparatio fahedora que fer la vulgués y aparegués fer en los murs y cortines de dit castell tant solament lo que per privilegi, per consuetut y justícia de molt temps y de tant que no és memòria de homens en contrari de la provisió o provisions que·s fan per dit senyor o per los procuradors o balle de Tamarit a la qual apellatió dits […]» (*MnT* 59, 2*v*-3, any 1632).

Es creu que la seva construcció data del segle XI, encara que no és fins al 1118 que és esmentat. Ja en el segle XVII presentava signes d'abandonament, però sembla que la destrucció li arribà el 1812, pel bombardeig dels francesos. Pertanyia a la parròquia de Tamarit. Malgrat la lenta marxa de la seva població cap a la Riera, l'edifici es mantingué. Avui en dia queden com a testimoni de la fortalesa una torre circular, dues sales, una cisterna, l'església i el fossar excavat a la roca. Donà nom a la quadra de Montoliu.

V. t. «Introducció». (3D).

Montoliu, l'ermita de

És l'ermita de Santa Margarida.

V. t. *Santa Margarida, l'ermita de*.

Montoliu, la font de

«Forn rajoler dit de la font de Montoliu» (*MnT* 59, 60, any 1633); «la font de Montoliu» (*MnT* 59, 60, any 1633); «casa o masia desmoronada sita en el término de Montolio, linda […] a medio día con la fuente» (FRH 13, 170*v*, any 1775).

Montoliu, l'horta de

«Un tros de terra a l'horta de Montoliu» (*PergM*, any 1548).

Montoliu, el molí de

«Molendini situati apud locum de manssis de Monte Olivo» (*MnT* 1, 37, any 1332); «Molendini Monte Olivo domini Archiepiscopi cum ciquis, resclosis, canalibus, cremugiis» (*MnT* 1, 37*v*, any 1332); «[…] Frater Sancius miseracione divina sancte Terracone archiepiscopus […]. Post hec quasi incontinenti accesit una mecum in dopno notario et testibus, videlicet, Raymundo Canyeles, Berengari March et Arnaldus Aragó ad molendini seu molendina de Montoliovo et de bonis qui invenerit in dicto molendino in presenti inventario inseri petivit et primo invenit quod dicta molendina fuerunt […] vendita ad duos annos per dictum Raymundum Guialtru, Petro Barzalo et Berengario March pro precio quatraginta librarum que ut instrumento vendicionis continetur. Ítem al moli de Montoliu .I. mola molar ab tramuga ab tots sos aparalaments. Ítem .I. mola iusana ab nadila et ab badil. Ítem .III. pichs de bota. Ítem una archa de tenir blat. Nulla alia bona inveneri in dicto castro que ad predictum dominum […]» (*MnT* 2, 44*v*, any 1347); «molins […] lo un en lo terme de Montoliu» (*MnR* 18, 115, any 1671).

Creiem que es tracta del molí de la Torre.

V. t. *Torre, el molí de la*.

Montoliu, la quadra de

«Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida la quadra» (*CapR*, 52, any 1832).

Indica Iglésies (1984, p. 194-204) que coexisteix durant un temps amb el nucli de població de la Riera, segons els fogatges dels segles XI, XV i XVI.

Montoliu, rec de

«afrontat […] cum riguo de Monte Olivo» (*MnT* 2, 36 i 37*v*, any 1347).

Montoliu als Masos, el camí de

«Camino publico que itur de Monte Olivo apud manssos» (*MnT* 1, xx*v*, any 1333).

Montserrat

«Francisco Montserrat» (*ÒbtR* 15, 3, any 1809); «Joan Montserrat» (*ÒbtR* 15, 3, any 1809); «Theresa Moncerrat» (*BapR* 2, 85, any 1826); «Francisco Montserrat y Vives, Marquès de Tamarit» (*CapR*, 5*v*, any 1832); «Joan de Montserrat y de Suelbes, Marquès de Tamarit» (*CapR*, 5*v*, any 1832); «Maria Monserrat» (*BapR* 2, 174, any 1835); «Miquel Montserrat» (*ÒbtR* 11, 155, any 1839); «Cosme Montserrat» (*ÒbtR* 11, 215, any 1848); «Joan i Teresa Montserrat cónjuges» (*BapR* 4, 112, any 1856); «Sinta Montserrat» (*BapR* 6, 206, any 1885); «Pablo Monserrat» (*BapR* 7, 101, any 1896); «Jacinta Monserrat» (*BapR* 7, 154, any 1899); «Jacinta Montserrat Roig» (*BapR* 7, 219*v*, any 1903); «Carmen Recasens Monserrat» (*BapR* 7, 242*v*, any 1906); «Maria Montserrat Pascual» (*MatAr* 3, 32, any 1922); «Isidro Montserrat Pascual, labrador» (*MatAr* 3, 38, any 1929).

Montserrat, el carrer [əɫ kəˈrɛ munsəˈrat]

Nom, relativament modern, segons acord de l'Ajuntament (AcMR 7.3.1974). V. t. *Mare de Déu de M., el carrer de la*.

Moragues

«Joan Moragues, fadrí pagès de la Riera, fill de Pere i Angela, del Callar» (*MnR* 18, s. f., any 1693); «Mariagna Moragas, donzella, filla de Joan Moragas y de Maria Moragas y Arall» (*MnT* 67, doc. 131, any 1732); «Pere Moragues, pagès del lloch de la Riera» (FNTORR 4399, 83, any 1759); «Margarida Garcia y Moragas» (FNTORR 4403, 27, any 1765); «Francisca Moragues» (*ÒbtR* 11, 73, any 1828); «Teresa Moragas» (*BapR* 7, 173, any 1900); «Magdalena Moragas Duch» (*ÒbtR* 14, 67, any 1918); «José Moragas Miró» (*ÒbtR* 14, 71, any 1919).

Moragues, casa

«Casa Moragas de la Riera» (*MnT* 67, doc. 91, any 1732).

Morales

«Madalena Morales» (*ÒbtR* 11, 210, any 1848).

Morató

«ab lo corral de la casa vuy dirruida de Pere Morató» (*CapR*, 315, any 1832); «Joan Morató», pagès de Virgili el 1502 (Rovira, 2012, p. 110).

Morell

«Agustí Morell» (*BapR* 15, 12*v*, any 1811); «Antònia Morell» (*BapR* 15, 32, any 1813); «Maria Morell» (*ÒbtR* 15, 85, any 1814).

Morera

«Paula Morera» (*ÒbtR* 11, 178, any 1842); «Maria Morera» (*BapR* 7, 241, any 1906); «José Morera Costa» (*ÒbtR* 14, 105, any 1929).

Morera, la [ɫə muˈɾɛɾə]

És una finca de cal Mercader, a les Fontanilles, vora d'un gorg.

V. t. *Mercader, la vinya del*.

També esmentada com a partida de terra (*Amill.* 1945, 12).

Moreral

Partida de terra secana amb avellaners i vinya; una de les finques limita amb la carretera que va de la Riera a Tamarit i amb el riu Gaià (*Amill.* 1945, 71). La ubicaríem a l'avui coneguda com la partida de *la Torreta*.

Moreres, l'hort de les

«Pieza de tierra huerta dicho el huerto de las Moreras» (*Cad.* 1840, 54*v*).

Morgades

«Theresa Morgades» (*ÒbtR* 15, 60*v*, any 1812).

Morlà

«Thecla Morlà» (*ÒbtR* 11, 110, any 1833); «Mariàngela Morlá» (*BapR* 6, 210, any 1885); «Pablo Morlà, labrador» (*BapR* 6, 210, any 1885).

Morlius

«Francisca Morlius» (*ÒbtR* 15, 7*v*, any 1809); «Francisca Murlius» (*ÒbtR* 11, 26, any 1822).

Moro, la paret del [ɫə pəˈɾɛd dəɫ ˈmoɾu]

A Ardenya, vora el límit amb el terme del Catllar. Popularment creuen que és el que queda d'una caseta que suposen que hi devia haver. S'hi arriba pel camí de Tarragona. (2B-2C).

Morral
V. *Gaià-M*.

Morros

«Francisco Morros» (*ÒbtR* 11, 178, any 1842); «Juan Sansa Morros, médico» (*ÒbtR* 14, 63, any 1916); «José María Morros» (*NaixR* 11, 70, any 1925).

Mortro

«Joseph Mortro rector de Vespella com a sustitut del reverent F. Andreni, vicari de la Riera» (*MnR* 18, 123, any 1672).

Mossèn Cinto Verdaguer, el carrer de [əɫ kəˈrɛ βəɾðəˈɣɛ / əɫ kəˈrɛ ðə muˈsɛn ˈsintu]
Projectat en paral·lel des de la Rambla al de Santa Margarida, fins a trobar el de la Mare de Déu de Montserrat. Forma part de l'eixample que es feu els anys 1970. El nom fou acordat el 1974 (AcMR 7.3.1974). La gent del poble abreuja el topònim i tant podem sentir *el carrer Verdaguer* com *el carrer de Mossèn Cinto*.

Mossèn Gabriel Carbonell, la pleta de

«En la pleta de mocèn Grabriel» (CALP, doc. 3, any 1669); «Ab oriente en la pleta de mocèn Grabiel Carbonell, ab occidente cum calle corribili» (CALP, doc. 4, any 1676).

Mosset, cal
Recollit per Ramon (2012, p. 56).

Mquaheel

«Ego Petrus Mquaheel et uxor eius Laurentia» (*MnT* 2, 48, any 1347).

Mulet

«Petri Muleti, de Monte Olivo» (*MnT* 2, 28*v*, any 1347).

Mundeta, ca la [ˈka ɫə munˈdɛtə]
Casa del carrer de la Placeta.

muntanya
V. *Castellot*, *Costa Grossa*, *Homs*, *Salamona*, *Senyor Pau*.

Muntanya de Santa Margarita, la

«Pieza de tierra garriga dicha la Montaña de Santa Margarita» (*Cad.* 1840, 54).

Muntas

«Joan Muntas, espardanyer del lloch de la Riera i Maria Muntas y Magriñá» (FNTORR 4399, 14, any 1760; FNTORR 4400, 30*v*, any 1761).

Muri

«Rosalia Muri» (*BapR* 2, 245, any 1834).

Murià

«Domingo Muriá, jornalero, natural de Binafallet (Tortosa)» i «Emilia Murià y Martí» (*BapAr* 1, 37*v*, any 1893).

Mus, cal [ˈkaɫ ˈmus]

Casa del carrer de Sant Joan.

Mus, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ ˈmus]

Treballava terres de ca Martí, al Racó de Martí. Amb el seu renom identificaven la finca.

Musté

«Salvadó Musté» (*ÒbtR* 15, 73*v*, any 1813); «Joseph Pie y Musté» (*MnR* 16, 8, any 1849).

Nadal

«Maria Nadal» (*ÒbtR* 11, 57, any 1825); «José Nadal» (*BapR* 7, 227*v*, any 1904); «Zacarías Nadal Magrané, labrador» (*BapR* 7, 227*v*, any 1904).

Navarro

«Anton Navarro, pagès del lloch de Virgili» (FNTORR 4402, 185, any 1764); «Joseph Navarro» (*BapR* 15, 37*v*, any 1814); «Salvadó Navarro» (*ÒbtR* 15, 81*v*, any 1814); «Antònia Navarro y Belart» (*BapR* 15, 43*v*, any 1815); «Pere Navarro» (*ÒbtR* 15, 102, any 1816); «Margarita Navarro» (*BapR* 2, 40, any 1822); «María Dolores Navarro» (*BapR* 2, 363, any 1849); «Anton Navarro, pagès» (*MatR* 9, 169, any 1850); «Theresa Navarro» (*BapR* 3, 2, any 1851); «Francisca Navarro» (*BapR* 4, 16, any 1852); «Maria Navarro» (*BapR* 4, 94, any 1855); «Maria del Carme Navarro» (*BapR* 4, 182, any 1859); «Carlos Navarro, labrador» (*BapR* 5, 65*v*, any 1870); «Paula Navarro» (*BapR* 5, 82, any 1871); «Juan

Bautista Navarro» (*BapR* 6, 22, any 1874); «Isidro Navarro» (*BapR* 6, 69, any 1877); «Dolores Navarro» (*BapR* 6, 115, any 1880); «Antonio Nabarro Figarola» (*MnR* 17, 15, any 1883); «Ricardo Navarro Coll» (*ÒbtR* 14, 15, any 1903); «Antònia Navarro» (*BapR* 7, 287*v*, any 1913); «José María Navarro» (*NaixR* 11, 58*v*, any 1924); «Maria Navarro» (*NaixR* 12, 7, any 1928); «Àngela Navarro» (*NaixR* 12, 29, any 1930); «Carles Navarro» (*NaixR* 15, 3, any 1938); «José Navarro» (*NaixR* 16, 6*v*, any 1940).

Navarro, cal [ˈkał nəˈβaru]
Casa del carrer Major.

Navarro, del

«aquella pieza de tierra plantada de viña denominada del Nabarro» (*MnR* 17, 35, any 1892).

Navarro, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkał nəˈβaru]
A les Hortes del Molinet; afronta amb la Séquia i amb el camí d'Ardenya.

Navarro, la vinya de Cal

«pieza de tierra plantada de biña denominada del Nabarro» (*MnR* 17, 35, any 1892).

Situada a la Pallissa de l'Homs, fou partida en dues meitats. Limitava amb el camí del Clot de Torrell.

Negret, el tros del [əł ˈtɾɔz ðəł nəˈɣɾɛt]
A la partida de la Capellana, arribava pel sud a la partió del terme amb Tamarit. També s'ho diu una altra finca de secà dividida per la carretera de la Diputació, a la partida de la Torreta, que per la part est fita amb el Gaià; hi havia una petita caseta.

Negrié

«María Carmen Negrié» (*NaixR* 17, 10, any 1948).

Nen Bo, el [əł ˈnɛm ˈbɔ]
Casa del carrer Nou.

Nen Bo, l'horta del [ˈłɔɾtə ðəł ˈnɛm ˈbɔ]
A la Sorra, petita llenca de terra a la part dreta del caminet de l'Horta. També en treballaven una altra que vorejava el riu a la mateixa partida.

Nen Bo, el tros del [əɫ ˈtɾɔz ðəɫ ˈnɛm ˈbɔ]
Dins la partida de Davant l'Església, al sud-est del camí del Catllar.

Nen Bo, la vinya del [ɫə ˈβiɲə ðəɫ ˈnɛm ˈbɔ]
A les Fontanilles. Encerclada a la part nord pel camí de la Guardiola i a l'est pel camí del Mas d'en Ponç. La treballaven.

Netus, cal [ˈkaɫ ˈnɛtus]
Casa del carrer Major.

Netus, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ ˈnɛtus]
Dues peces de regadiu; una a la partida de Pont d'en Tus i una altra a la Sorra, que afronta amb la riba esquerra del riu.

Netus, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ ˈnɛtus]
A les Fontanilles, no gaire distant per la part nord del camí dit igual que la partida. Propietat amb grans espais erms.

Nicasi, cal [ˈkaɫ niˈkazi]
Casa del nucli d'Ardenya.

Nin

«Pere Nin, teixidor» (*BapR* 2, 141, any 1829); «Theresa Nin» (*BapR* 2, 141, any 1829); «Joan Nin» (*BapR* 2, 178, any 1831); «Anton Nin» (*BapR* 2, 222, any 1833); «Francisco Nin» (*BapR* 2, 271, any 1835); «Llorens Nin» (*BapR* 2, 190, any 1836); «Maria Nin» (*ÒbtR* 11, 138, any 1836); «Josefa Nin» (*BapR* 6, 9, any 1873); «Isidro Nin González, labrador» (*BapR* 7, 174, any 1900); «Maria Nin» (*BapR* 7, 174, any 1900).

Niubó

«Maria Teresa Niubó» (*NaixR* 16, 40*v*, any 1945).

Noet

«Magdalena Nohet, viuda […] de Magí Nohet» (FNTORR 4397, 115*v*, any 1756).

Nofre

«Francisca Nofre» (*ÒbtR* 15, 59, any 1812).

Nogués

«Antònia Nogués» (*BapR* 4, 256, any 1861).

Nolis

«Mariagna Nolis loci de Virgili» (*MnT* 67, doc. 22, any 1729).

Nolla

«Theresa Nolle» (*ÒbtR* 15, 104, any 1816).

Nou, el camí de la [əɫ kəˈmi ðə ɫə ˈnɔw]

En un document de 1945 s'indica que és un camí veïnal que recorre la partida dita *Casa Nova* (*Amill.* 1945, 13).

Neix a la carretera del Catllar, enfila en direcció nord, travessa els Deu Ponts[1] i el Torrent[2], continua cap al nord-est pel mig de la partida dita igual, el Camí de la Nou, i surt fora del terme. (1D-2D).

«afronta dita terra […] ab lo Camí que va de la Riera a La Nou» (*MnR* 18, 127, any 1672); «a mitgdia part en lo camí de la Nou [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740); «ab lo camí va de la Riera a la Nou» (*Valies* 414, any 1740); «[…] el camino que va a la Nou» (*CadV* 1840, 14*v*).

Nou, el carrer [əɫ kəˈrɛ ˈnɔw]

Del carrer de Sant Joan al carrer Fondo. Hi hagué un cafè dit *La Bombilla*, construït al solar de l'antiga taverna de cal Rubiu; era el 1923. Fou, en un principi, el centre social de la classe burgesa. Ja el 1934, per certes dissidències, es convertí en local exclusiu de les esquerres (Ramon, 2012, p. 178). Consta en el padró municipal de 1936 com a *carrer de Francesc Macià*.

«Una casa al carer Nou» (*MnR* 18, 80*v*, any 1670); «Domum […] sitam in loco de la Riera in calle dicto lo Carrer Nou […] a occidente cum calle corribile de la Riera» (CALP, doc. 4, any 1676); «In vico dicto lo carrer Nou» (*MnT* 67, doc. 47, any 1730); «Lloch de la Riera y en lo Carrer nou» (FNTORR 4401, 14, any 1762); «Calle Nueva» (FRH 12, registre 6, f. 4, any 1775); «Aquella casa situada al carrer Nou […] de la Riera» (*CapR*, 36*v*, 113 i 254, any 1832); «los corrales de las casas de la Calle nueva» (*Cad.* 1840, 13*v*); «Carré Nou» (*Tassació* 1854).

Nou, la carretera de la [ɫə kərəˈtɛɾə ðə ɫə ˈnɔw]

De vegades, rep aquest nom la carretera del Catllar, encara que n'és una bifurcació. Comença a la part de llevant del poble i enfila cap a la Nou de Gaià. Dita també *la carretera del Pont*. Circula per la partida de l'Arboçar (*Amill.* 1945, 14). (1E).

Nou, el cementiri [əɫ səmən'tiɾi 'nɔw]
Construït als defores del poble, a l'Alzinar; eren terres de cal Gall. A la vora, el Camp de Futbol.

Nou, el corral de la [əɫ ku'raɫ də ɫə 'nɔw]
A la plaça de l'Església d'Ardenya. Dit també *el corral de l'Aranya*, que fa referència al renom del propietari.

Nou, el molí [əɫ mu'ɫi 'nɔw]
Construcció moderna, que la diferencia del molí Vell, tots dos dins l'edifici del molí del Mig.

Nou, el pont de la [əɫ 'pɔn də ɫə 'nɔw]
A la carretera dita igual. Per salvar la via del tren. Era d'obra.

Nou, el torrent de la

«[…] lindante […] a poniente con el torrente de la Nou» (*CadV* 1840, 20). (1D).

V. *Torrent*[2].

Nous, els col·legis [əɫs ku'ɫɛʒidz 'nɔws]
Construïts no fa gaire, foren ubicats vora la carretera del Catllar.

Novell

«Joan Novell» (*BapR* 2, 212, any 1838); «Joseph Novell» (*BapR* 2, 212, any 1838).

Noy

«Andreu Noy […] pagès de Ardeña» (*Llmajor* 47, 42, any 1702); «Isidro Noy traginer de la Riera» (*MnT* 67, doc. 26, any 1729).

Nuno

«Ramon, Joan Gaspar fill de Joseph Nuno, cirurgià y Antònia Torruella, cònjuges» (*BapR* 15, 21*v*, any 1812).

obert
V. *Cedó*, *Martí*, *Mercader*.

Obert, l' [łuˈβɛr]

Dins el poble, s'aplica el nom a un espai sense cap construcció comprès entre la plaça Major i la Placeta. Les cases només eren a la banda est d'aquest espai; a l'oest eren hortes. Avui, en una part d'aquest espai, s'hi ubica la guarderia municipal.

Òdena

«M. Carmen Ódena» (*NaixR* 14, 48, any 1938).

Olant

«Arnaldus Olant de Ardenya» (*MnT* 1, 32, any 1332).

Olegari, ca l' [ˈka łułəˈɣaɾi/łəłəˈɣaɾi]

Casa del carrer de l'Alzinar.

Olegari, l'horta de Ca l' [ˈłɔɾtə ðə ˈka łułəˈɣaɾi/łəłəˈɣaɾi]

El nom de la casa s'emprà com a identificador de l'hort que els pagesos de la casa treballaven; era propietat de cal Borràs, a la partida de la Torreta, limitada per la carretera de la Diputació, al nord, i el Gaià, al sud. La séquia del Molí del Pas en separava un bocí. La finca continua dins el terme de Tamarit per la part oest. Hi havia una sínia amb la corresponent bassa.

Olegari, la vinya de Ca l' [łə ˈβiɲə ðə ˈka łułəˈɣaɾi/łəłəˈɣaɾi]

Pertany a la partida del Camí de la Nou.

Oliva

«Anton Oliva, pbre. en lo lloch de la Riera» (FNTORR 4414, 123*v*, any 1787); «Jordi Oliva, texidor de lli del lloch de la Riera» (FNTORR 4416, 113*v*, any 1794); «Ramon Oliva, pagès del Lloch de Ardeña» (FNTORR 4416, 34*v*, any 1797); «March Oliva […] del lloch de Ardeña» (FNTORR 4423, 136, any 1799); «Francisca Oliva» (*BapR* 4, 239, any 1861); «Dolores Oliva Olivé» (*BapR* 7, 292*v*, any 1914).

Olivar, l' [łułiˈβa]

Encara és mencionat avui dia com a partida de terra on abundaven els olivers. És bastant extensa i dividida pel torrent de Vespella, motiu pel qual en alguns plànols consta com a partida del Torrent[1]. Encerclada per les partides del Camí de la Nou, del Reguerot[1], del Camí de Mas de Llagostera, de la Casa Nova, de la Pallissa de Rull i un petit bocí, al nord-nord-est, pel terme municipal de la

Nou de Gaià. Travessada per la via del tren i vorejada pel camí de la Nou i la carretera del Catllar. Denominació recollida a l'*Amillaramiento* de 1942. També se n'ha dit *la Plana*. (1D).

«locum vocatum l'Olivar de Virgili» (*MnT* 1, XVI, any 1333).

Olivar, el camí de l' [əł kəˈmi ðə łuɫiˈβa]

Va del torrent de Vespella, meitat torrent i meitat camí, als Deu Ponts[1]. Entre les partides del Torrent[1] i de la Casa Nova, empalma amb la carretera del Catllar. És el dit *camí del Torrent*.

Olivar, el pont de l' [əł ˈpɔn də łuɫiˈβa]

Pont petit, a la partida del mateix nom. Creuava el Torrent[2] i la carretera del Catllar. Usat també el genèric en diminutiu: *el pontet de l'Olivar*.

Oliver

«Jacobus Oliver del mas Magrià» (*MnT* 23, quadern 2, f. 31*v*, any 1503); «Bartolomeus Oliver, termini del Catllar arrendator in Ardenya, Olliver, Holiver» (*MnT* 28, s. f., 23 maig, any 1518); «Miquel Oliver, prevere, vicari de la Riera» (*ÒbtTor* 81.1, s. f., any 1601); «Isidro Olivé» (*BapR* 15, 1*v*, any 1809); «Margarida Olivé» (*ÒbtR* 15, 44, any 1811); «Anna Oliver» (*BapR* 2, 80, any 1825); «Raimunda Oliver» (*BapR* 2, 95, any 1826); «Agneta Olivé» (*BapR* 2, 185, any 1836); «Joseph Olivé» (*BapR* 2, 200, any 1837); «Jordi Olivé, pagès» (*MatR* 9, 118, any 1839); «Roch Olivé, pagès» (*MatR* 9, 170, any 1850); «Agna Olivé» (*BapR* 3, 5, any 1851); «Francisca Olivé» (*BapR* 3, 13, any 1851); «Merce Olivé» (*BapR* 4, 17, any 1852); «Ramon Olivé» (*BapR* 4, 17, any 1852); «Joan Olivé» (*BapR* 4, 43, any 1853); «Antònia Olivé» (*BapR* 4, 142, any 1857); «Josepa Olivé» (*BapR* 4, 172, any 1858); «Pere Olivé» (*BapR* 4, 275, any 1862); «Antonio Olivé» (*BapR* 5, 51, any 1868); «Maria Teresa Olivé» (*BapR* 5, 55, any 1869); «Magín Olivé» (*BapAr* 1, 10, any 1873); «Teresa Olivé» (*BapR* 6, 7, any 1873); «Maria Olivé» (*BapR* 6, 99, any 1879); «Maria Tecla Olivé» (*BapR* 6, 148, any 1882); «Francisco Oliver» (*BapR* 6, 270, any 1888); «Àngela Olivé» (*BapR* 7, 37, any 1893); «Tomás Olivé, labrador» (*MatAr* 3, 18*v*, any 1895); «Juan Olivé» (*BapR* 7, 230*v*, any 1905); «Dolores Olivé» (*BapR* 7, 254, any 1907); «Antònia Olivé» (*BapR* 7, 270, any 1910); «José Olivé Sanabras» (*ÒbtR* 14, 67*v*, any 1918); «Francisco Olivé» (*NaixR* 11, 19, any 1920).

Olivera, el carrer de l' [əł kəˈrɛ ðə łuɫiˈβɛɾə]

Carrer nou que creua amb l'avinguda de Catalunya.

olivers

V. *Barenys, Mestret de la Nou*.

Olives

«Joachim Olives, vicari» (*MatR* 8 A, 1, any 1809).

Oller

«Josepa Ollé» (*BapR* 15, 6*v*, any 1810); «Esteve Oller, vicari perpetuo» (*MatR* 9, 40, any 1825); «Sra Antònia Oller y Esnada» (*CapR*, 21*v*, any 1832); «Antònia Oller y ans Codina, muller del Dr en medicina Miquel Oller» (*CapR*, 335*v*, any 1832); «Miquel Oller» (*MnR* 16, 16, any 1848); «Antònia Ullé» (*BapR* 4, 134, any 1857); «Teresa Oller» (*BapR* 6, 243, any 1887).

Olomar

«Jaume Olomar» (*MnR* 18, 106, any 1670).

Orbet

«Petrus Orbet, quondam, et eius uxor Maria. Ítem cum Arsendis filia Petri Orbet» (*MnT* 1, 36*v*-37, full solt, any 1332).

Oreneta, ca l' [ˈka łuɾəˈnɛtə]
Casa del carrer de Sant Antoni.

Orgue

«Joan Plana y Orgue» (*BapR* 15, 18, any 1811); «Maria Orga […] de Santa Perpètua» (*ÒbtR* 11, 209, any 1848); «Maria Ferrer Orga» (*BapR* 7, 210, any 1902).

Oriol

«Maria Paula Oriol» (*MatAr* 3, 9*v*, any 1883).

Orpí
V. *Urpí*.

Orpinell

«Juan Urpinel» (*BapR* 6, 28, any 1874); «Maria Orpinell» (*BapR* 6, 63, any 1877); «Maria de la Cinta Orpinell» (*BapR* 6, 108, any 1879); «Juan Orpinell» (*MnR* 17, 12, any 1882); «Gerardo Orpinell» (*BapR* 6, 178, any 1883); «Juan Orpinell Mañé» (*ÒbtR* 14, 66, any 1917).

Orsegui

«en virtut de venda que li'n feu Magdalena Orsegui, viuda de Joan Orsegui y Teresa Riera y Orsegui» (*CapR*, 181, any 1832).

Osta

«Ignacio de Dios Osta» (*MnR* 16, 73, any 1876).

Paco Seco, cal [ˈkał ˈpaku ˈsɛku]

Casa del carrer de l'Alzinar.

Paco Seco, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkał ˈpaku ˈsɛku]

A la Sorra. N'hi ha una altra a la partida de Mas de Benet. També n'hi ha una altra al Torrent[1], amb caseta i pou, on una part és vinya.

Paco Seco, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał ˈpaku ˈsɛku]

A l'Estació, vorejada pel cantó nord per l'estació. N'hi ha una segona emplaçada dins la partida de la Casa Nova, que limita amb el nucli urbà de la Riera.

Padrell

«Carmen Padrell Bardina» (*BapR* 7, 247, any 1907).

Padreny

«Florencio Padreny, propietario» (*MatAr* 3, 6, any 1877); «Joan Padreny d'Ardenya» (CALP, doc. 94, any 1879); «Carmen Padreny Bardina» (*BapR* 7, 274*v*, any 1911).

Padreny, de

«Posesión nombrada de Padreny situada a Ardeña» (*Amill.* 1851, 113).

Padró

«Josepha Soler y Padró […] de la Riera» (FNTORR 4399, 72, any 1760); «Rosa Padró» (*BapR* 15, 22, any 1812); «Paula Padró» (*ÒbtR* 11, 139, any 1836); «Cecília Padró y Balañá» (*MatAr* 3, 20*v*, any 1899); «Cesília Padró» (*BapAr* 1, 46*v*, any 1900; *BapAr* 1, 50, any 1901); «Teresa Guivernau Padró» (*BapR* 7, 267*v*, any 1909).

Pagaroles

«Teresa Pagaroles» (*BapR* 4, 223, any 1860).

Pagès

«Rita Pagès, de Barcelona» (*ÒbtR* 11, 156, any 1839).

Palacios

«Teresa Palacios» (*BapR* 5, 35, any 1867).

palanca

V. *Ardenya*, *Lluís*, *Martí*, *Mas*, *Mas de Cendrós*, *Molí de Fortuny*, *Salvat*, *Sínia Boja*.

Palanca

«Rosa Palanca» (*ÒbtR* 15, 9*v*, any 1809).

Palanquetes, les

«pessa de terra horta ab sa caseta y trull […] de tinguda de una quartera y mitja de sembradura en la partida dita de las Palanquetas» (FNTORR 4400, 61*v*, any 1761); «Pessa de terra nomenada las Palanquetas […] situada en lo terme de y horta de Montoliu y partida entre dos Gaians» (*CapR*, 66*v*, any 1832); «Pieza de tierra huerta dicha las Palanquetas […] lindante […] a levante con la Acequia mayor […] a cierzo con el Camino de la huerta» (*Cad.* 1840, 50*v*).

Palau

«Antònia Palau» (*BapR* 15, 15, any 1811); «Theresa Vidal y Palau» (*BapR* 15, 42*v*, any 1815); «Joan Palau» (*BapR* 2, 195, any 1832); «Paula Palau» (*BapR* 2, 195, any 1832).

Palau Quer, la placeta de

V. *Placeta*.

Paleta, cal [ˈkał pəˈɫɛtə]

Casa del carrer de Sant Joan.

Pallarès

«Mariano Pallarés, jove pagès […] del lloch de Virgili» (FNTORR 4400, 42*v*, any 1761); «Joan Pallarès, pagès del lloch de Virgili» (FNTORR 4400, 44, any 1761); «Antoni Pallarès, pagès del lloch de Ardeña» (FNTORR 4401, 126, any 1762); «Maria Pallarès» (*ÒbtR* 15, 10, any 1809); «Theresa Pallarès» (*ÒbtR* 15, 19*v*, any 1809); «Joan Pallarès» (*BapR* 15, 37*v*, any 1814); «Pere Pallarès» (*BapR* 15, 37*v*, any 1814); «Antònia Pallarès» (*ÒbtR* 15, 82*v*, any 1814); «Margarida Pallarès» (*ÒbtR* 15, 87*v*, any 1814); «Pau Pallarès» (*BapR* 15, 56, any 1816); «Rosalia Pallarès» (*BapR* 15, 56, any 1816); «Anton Pallarès» (*BapR* 15, 61*v*, any 1817); «Joseph Pallarés y Llaurador» (*BapR* 2, 73, any 1825); «Joseph Pallarès y Socias, pagès» (*CapR*, 118, any 1832); «Joseph Pallarès y Espina, pa-

gès» (*CapR*, 156, any 1832); «Rosaria Pallerés» (*BapR* 2, 214, any 1833); «Paula Pallerés» (*ÒbtR* 11, 116, any 1834); «Josepa Pallerés» (*ÒbtR* 11, 142, any 1836); «Filomena Pallerés» (*BapR* 2, 290, any 1844); «Francisco Pallarés» (*BapR* 4, 20, any 1852); «Ramon Pallarès» (*BapR* 4, 20, any 1852); «Rosa Pallerès» (*BapR* 4, 98, any 1855); «Nicasi Pallerès» (*BapR* 4, 207, any 1859); «María del Carmen Pallarés» (*BapR* 6, 36, any 1875); «Dolores Pallarés» (*BapR* 6, 50, any 1876); «Eloy Pallerès» (*BapR* 6, 95, any 1878); «Carmen Pallarès» (*BapR* 6, 167, any 1883); «Tecla Pallarès y Pallarès» (*MnR* 17, 17, any 1883); «Juana Bautista Pallarès» (*BapR* 6, 185, any 1884); «Carolina Pallarès» (*BapR* 6, 214, any 1885); «Dolores Pallarés Molner» (*BapR* 7, 227, any 1904).

Pallarès, el [əɫ pəʎəˈrɛs]

Renom personal d'un habitant d'Ardenya; era foraster.

pallissa

V. *Ardits*, *Baldric*, *Bertran*, *Cedó*, *Era de la Casa Nova*, *Fortuny*, *Homs*, *Jaume del Content*, *Magrinyà*, *Rull*, *Samerlí*, *Sepa*, *Xalet*.

Pallissa

«Benjamín Tarragó Pallissa» (*ÒbtR* 14, 43*v*, any 1911).

Pallissa, la

«en dicho lugar de la Riera y partida de la Pallissa […] linda […] de poniente con la Assequia principal» (FRH 14, 42, any 1776); «Parades de terra nomenades de la Pallissa» (CALP, doc. 112, any 1849); «Otra poseción nombrada de Carbonell cituada a la Pallisa» (*Liq.* 1853, 7*v*); «Poseción nombrada la Pallisa» (*Liq.* 1853, 40).

Partida de terra, segons l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 85). Plantada de garrofers.

Pallissa de l'Homs, la [łə pəˈʎisə ðə ˈłɔms]

Partida de terra secana. Toca el camí del Clot de Torrell, que la separa del Racó de Martí; també limita amb el camí de la Torre, a l'altra banda del qual hi ha les partides del Pinyolenc i del Revellar.

Pallissa de l'Homs, el camí de la [əł kəˈmi ðə łə pəˈʎisə ðə ˈłɔms]

Comença en un retomb de la muntanyeta del Senyor Pau i enfila cap a la partida d'on pren el nom.

Pallissa de Magrinyà, la [łə pəˈʎisə ðə məɣriˈɲa]

Partida de terra al sud-oest del terme, que arriba fins a la partió amb Tamarit. És encerclada pel camí del Mas d'en Ponç, per la banda est, i pel del Pujol Rodó, per l'oest; al nord és tancada pel camí del Catllar. Hi havia una pallissa. (3C).

Pallissa de Rull, la [łə pəˈʎisə ðə ˈruʎ]

Partida de terra, entre la via del tren, el camí Vell de Valls i el terme de Vespella; travessada pel camí de Mas de Llagostera. Convertida en polígon industrial. (1C-1D).

Pallissa de Suriol, la

«Posesión situada a la pallisa de Suriol» (*Amill.* 1851, 71).

Pallisses, les

Partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942; la propietat inventariada limita per llevant i pel sud amb les cases del poble (*Amill.* 1942, 80).

Palmer, el

«Pieza de tierra huerta dicha el Palmero […] lindante […] a poniente con el término de Ardeña […] a cierzo con la Acequia Mayor» (*Cad.* 1840, 4); «[…] lindante […] a mediodía con el Camino de la huerta» (*Cad.* 1840, 10*v*); «Pieza de tierra huerta dicha lo Palmer o sea el Palmero […] lindante a levante y medio día con el Gayá, a poniente con el término de Ardeña» (*Cad.* 1840, 39*v* i 40).

Palmeres i Argiles, les

«Altre pessa de terra secà situada en lo dit terme de Virgili y partida nomenada las Palmeras y Argilas» (*CapR*, 331, any 1832).

Pàmies

«Anton Pàmias, pastor» (FNTORR 4416, 5, any 1793); «Paula Pàmies y Fortuny» (*BapR* 2, 78, any 1825); «Dolores Pàmies» (*BapR* 7, 105, any 1897); «Maria Pàmies Besora» (*BapR* 7, 227*v*, any 1904).

Paneretes, cal [ˈkaɫ pənəˈɾɛtəs]

Casa del carrer de l'Alzinar.

Paneretes, el cau del [əɫ ˈkaw ðəɫ pənəˈɾɛtəs]

Vora el camí de l'Alzineta.

Paneretes, l'horta del [ˈɫɔɾtə ðəɫ pənəˈɾɛtəs]

Al Pont d'en Tus, entre la Síquia i el caminet de l'Horta. Era una gran finca d'horta que pertanyia a cal Borràs i diversos pagesos la treballaven, motiu pel qual s'aplicava a cada bocí el renom del pagès que el conreava. Amb el mateix nom hi ha una altra finca que limita amb el camí de l'Horta o de la Sorra. Dita també *l'horta del Gran del Mas*.

Paneretes, la vinya del [ɫə ˈβiɲə ðəɫ pənəˈɾɛtəs]

A la partida del Mas de Cendrós. N'hi ha una altra a la de Santa Margarida.

Pannou

«Domingo Pannous» (*BapR* 2, 19, any 1820); «Josep Paynous» (*BapR* 2, 166, any 1830); «Josepa Magriñá y Pannou, muller en segon matrimoni de Joan Magriñá y en primer de Joseph Recasens» (*CapR*, 202, any 1832); «Antònia Pannou» (*BapR* 2, 224, any 1833); «Joseph Pannous, pastor, natural del Catllar» (*ÒbtR* 11, 152, any 1838); «Anton Pannou» (*BapR* 2, 241, any 1841); «Joan Paynous» (*BapR* 2, 275, any 1843); «Teresa Paynous» (*BapR* 2, 303, any 1845); «Ramon Paynous» (*BapR* 2, 333, any 1847); «Pau Painous» (*BapR* 2, 372, any 1849); «Maria Pannous» (*BapR* 4, 71, any 1854); «Josepa Pannous» (*BapR* 4, 143, any 1857); «Salvador Pannou, labrador» (*BapR* 5, 89, any 1872); «Julita Magriñá Patnou [difunta]» (*MnR* 17, 59, any 1901).

Pansó, ca [ˈka pənˈsɔ]

Casa del carrer Major.

Pansó, el cau de Ca [əɫ ˈkaw ðə ˈka pənˈsɔ]

Vora el comellar de les Fontanilles.

Pansó, l'horta de Ca [ˈɫɔɾtə ðə ˈka pənˈsɔ]

A la Sorra. Una part fou segregada i passà a ser l'horta de Cal Patxaca. Afronta amb el camí de Mas de Cendrós pel nord i, abans, amb el riu per l'oest.

Pansó, la vinya de Ca [ɫə ˈβiɲə ðə ˈka pənˈsɔ]

A la partida de Davant l'Església. També n'hi ha una a l'Alzinar, que limita pel cantó est amb el camí Vell de Valls.

Pansona, ca la [ˈka ɫə pənˈsɔnə]

Casa del carrer de Sant Joan.

Pansona, la barraca de Ca la [łə βə'rakə ðə 'ka łə pən'sɔnə]
De pedra seca, situada a l'Arboçar. (1E).

Pansona, la vinya de Ca la [łə 'βiɲə ðə 'ka łə pən'sɔnə]
Al Pinyolenc, pel nord limita amb el camí de la Pallissa de l'Homs. N'hi ha una altra a l'Arboçar, un extrem de la qual arriba fins a la carretera del Pont d'Armentera.

Papa, ca la ['ka łə 'papə]
Casa del carrer Nou.

Papiol

«Bernat Papiol [de Montoliu]» (Iglésies, 1987, p. 116); «Ítem est unum patium cum domibus disrutus qot terminatur ab en Papiol», «En Papiol de la Riera» i «Bernat Papiol» (*MnT* 23, 29 i 30*v*, any 1502; quadern 2, f. 23, any 1503); «Bernardus Papiol de la Riera» (*MnT* 28, s. f., any 1518); «Obit Tecla uxor Bernardi Papiol loci de la Riera» (*ÒbtTm*, s. f., any 1523); «Joaquim Papiol, pagès vui en lo lloch de la Riera, fill de Pau Papiol» (FNTORR 4399, 71, any 1760); «Marina Papiol» (*BapR* 2, 74, any 1825); «Margarida Papiol, filla de Joseph Papiol, pagès» (*CapR*, 209, any 1832); «Rosaria Recasens Papiol» (*ÒbtR* 14, 12*v*, any 1903).

parada
V. *Carrué*, *Figueres*, *Masdeu*, *Serrat*.

Parada del Pou, la

«Pieza de tierra huerta dicha la parada del Pou» (*Cad.* 1840, 37).

Parada Gran, la
Partida de terra de secà (*Amill.* 1942, 1).

Parades, les

«Pieza de tierra dicha las Paradas [Virgili]» (*CadV* 1840, 6).

Paradetes

«pessa de terra campa […] situada en lo terme de Ardeña y partida dita paradetas, o cuadra de Tamarit. Terminava […] a mitgdia ab la Aséquia major» (*Llmajor* 47, 42, any 1751).

Parany, lo

«Pieza de tierra secano dicha lo Parany […] lindante […] a poniente con el término del Catllar y a cierzo con el término de Vespella» (*Cad.* 1840, 4*v* i 5); «Pieza de tierra garriga dicha lo Parany» (*Cad.* 1840, 5).

Paredons, el

«[…] lo Paredons sota lo Corral situats en dit terme [Virgili], afrontan a […] mitg dia ab la carrerada» (*Valies* 414, any 1740).

Parellada, la [ɫə pəɾəˈʎaðə]

Partida i peça de terra, sota del Fondot.

«pessa de terra vinya […] ab una caseta, situada en lo terme de la Riera y partida dita la Parellada. Terminava a llevant ab lo riu Gaya […] a ponent amb lo camí que va de la Riera a Tarragona» (*Llmajor* 47, 61*v*, anys 1715-1835); «Pieza de tierra llamada la Parellada […] sita en el término y huerta de Montoliu, linda […] a mediodía con el camino del Molino» (FRH 13, 170*v*, any 1775); «Tota aquella pessa d'horta anomenada la Parellada […] en lo terme y horta de Montoliu» (*CapR*, 6*v*, any 1832); «Pieza de tierra dicha la Parellada […] lindante a levante con la Azequia mayor del Molino del paso» (*Cad.* 1840, 9*v*); «Pieza de tierra viña dicha la Parellada […] lindante […] a poniente con el camino de Ferran» (*Cad.* 1840, 13); «Pieza de tierra huerta dicha la Parellada […] lindante a levante con la Asequia mayor del Molino del Paso, poniente con el camino de Ferran» (*Cad.* 1840, 27 i 27*v*); «lindante a levante con las Vinas de la Parellada» (*Cad.* 1840, 27*v*); «lindante […] a poniente con el camino de la Torre» (*Cad.* 1840, 32*v*).

Parés

«Antònia Parés» (*ÒbtR* 15, 69*v*, any 1813); «Antònia Perés» (*BapR* 2, 80, any 1825); «Maria Parés» (*BapR* 6, 91, any 1878); «Joaquina Parés» (*BapR* 6, 140, any 1881); «Pedro Parés» (*BapR* 6, 140, any 1881); «Carmen Parés» (*BapR* 6, 280, any 1889); «Rosalia Parés» (*BapR* 7, 21, any 1892); «Margarita Llauradó Parés» (*BapR* 7, 169, any 1900); «Luis Perés» (*BapR* 7, 288*v*, any 1913); «Pedro Perés Inglès» (*BapR* 7, 288*v*, any 1913); «José María Perés» (*BapR* 7, 296*v*, any 1915); «Pedro Parés Inglés» (*ÒbtR* 14, 59, any 1915); «Alberto Parés» (*NaixR* 11, 30*v*, any 1922); «Maria Parés» (*NaixR* 11, 85, any 1926); «María Carmen Parés» (*NaixR* 17, 25, any 1950).

paret

V. *Moro.*

Paret Nova, la

«Pieza de tierra huerta dicha la paret nueva […] lindante a levante con la Azequia Mayor, a poniente con el río Gayá, a medio día con la Azequia de la Sangradora del Común» (*Cad.* 1840, 2).

Parrona

«Rosa […] Parrona» (*ÒbtR* 15, 122, any 1818).

Parròquia, la casa de la

«Casa de la Parroquia» (*Tassació* 1854).

Part de Dalt, la

«Una casa situada en la parte del Pueblo de la parte de arriba [Virgili]» (*CadV* 1840, 29).

partida de terra

V. *Abella*, *Aguaits*, *Altra Part de (o del) Gaià*, *Altra Part de les Cases*, *Alzinar*, *Alzineta*[2], *Arboçar*, *Ardenya*, *Baixada de Pou d'en Tus*, *Baixada del Coix*, *Bassa*, *Bassa de Maideu*, *Bassa del Mas d'en Cendrós*, *Bigons*, *Bons Aguaits*, *Cal Joanàs*, *Camí d'Ardenya*, *Camí de Creixell*, *Camí de Ferran*, *Camí de Gaià*, *Camí de l'Horta*, *Camí de la Nou*, *Camí de la Pobla*, *Camí de la Quadra*, *Camí de la Riera*, *Camí de la Torre*, *Camí de Mas de Llagostera*, *Camí de Tarragona*, *Camí de Torredembarra*, *Camí de Torrell*, *Camí de Valls*, *Camí del Mas de Monner*, *Camí Fondo*, *Camí Molinant*, *Camp*, *Campet*, *Campets*, *Canyar*, *Canyaveral*, *Capdamunt de la Coma de Damià*, *Capdamunt de les Cases*, *Capellana*, *Carbonell*[2], *Carrer de Sant Pau*, *Carrer Nou*, *Carretera de la Torre, Carretera de Valls*, *Casa Joanós*, *Casa Nova*, *Casasnovas*, *Casera*, *Caseres*, *Caseta*, *Castanyer*, *Castellot*[1], *Cementiri*[2], *Cirer*, *Ciscar*, *Clot*[2], *Clot d'en Borràs*, *Clot d'en Borràs i de l'Abella*, *Clot de Torrell*[2], *Clota*, *Clotada*, *Clots*, *Clua*, *Clua d'en Pinyol*, *Coma*, *Comellar de les Fontanilles*, *Comellaret*, *Comes*, *Cometa de l'Infern*, *Comuna*[1], *Costa*, *Costa de Santa Margarida*, *Costa Dreta*, *Costa Grossa*, *Costa Plana*, *Creu*[1], *Creu de Santa Sivina*, *Creuetes*, *Crua*, *Davant l'Església*, *Dellà de Gayà*, *Detràs d'Ardenya*, *Detràs de les Cases d'Ardenya*, *Detràs del Lloc*, *Detràs del Trull*, *Dos Gaians*, *Entre* (o *los*) *dos Gaians*, *Era Vella*, *Estació*[2], *Ferran*[2], *Fibla del Comú*, *Fondot*, *Font de l'Alba*, *Font de Santa Margarida*, *Fontanilles*, *Forns*, *Gaià*[1], *Gaià-Morral*, *Guardiola*, *Guardiola Gran*, *Guardiola Petita*, *Hort d'en Grases*, *Hort* (o *Horta*) *de Virgili*, *Hort* (o *Horta*) *Gran*, *Hort Gran de les Pereres*, *Hort Llarg*, *Horta*, *Horta d'Ardenya*, *Horta d'en Borràs*, *Horta de Ferran*, *Horta de Pou*, *Horta de Santa*

Maria, *Hort (o Horta) de Virgili*, *Hortes del Molinet*, *Hortes del Pont*, *Hostalets*, *Joanós*, *Jornet*, *Llagostera*, *Manxes*, *Mas*, *Mas d'en Rull*, *Mas d'en Valls*, *Mas d' (o de l') Encaixa*, *Mas de Benet*, *Mas de Castanyer*[1], *Mas de Cendrós*, *Mas de Damià*, *Mas de l'Encaixa i Rec de la Comuna*, *Mas de l'Espina*, *Mas de la Farigola*, *Mas de la Guineu*, *Mas de Llagostera*, *Mas de Magrinyà*, *Mas de Magrinyà de Castanyer*, *Mas de Magrinyà de la Perera*, *Mas de Molner*, *Mas de Monner*, *Mas Vell*, *Maset*[2], *Maset de Damià*, *Maset del Teixidor*, *Mata d'en Banet*, *Miramar*[2], *Molí de Fortuny*, *Molí de la Torre*, *Molinet*[2], *Molinet Trull*, *Montoliu*, *Morera*, *Moreral*, *Morral*, *Olivar*, *Palanquetes*, *Pallissa*, *Pallissa de l'Homs*, *Pallissa de Magrinyà*, *Pallissa de Rull*, *Pallissa de Suriol*, *Pallisses*, *Palmeres i Argiles*, *Parada Gran*, *Paradetes*, *Parellada*, *Pedregal*, *Pedregalets*, *Perera*, *Pi Gros*, *Pi Ver de Martí*, *Pinar*, *Pins Vers del Campet*, *Pinyolenc*, *Pla*, *Plaça*[1], *Plana*, *Planes*, *Planet*, *Planot de la Torre de l'Abella*, *Pomer*, *Pont*, *Pont d'en Tus*, *Ponts*, *Pou de la Sivina*, *Puig d'en Bochs*, *Puig de les Nasas*, *Puig Gros*, *Pujol*, *Pujol Rodó*[2], *Quadra*, *Quadra* (o *Quadres*) *de Santes Creus*, *Quadra de Tamarit*, *Quadres*, *Racó*, *Racó de Martí*, *Rasa*, *Reguerot*[1], *Revellar*, *Roca Tallada*, *Saleres*, *Santa Margarida*, *Sardenya*, *Séquia*, *Seriola*, *Sínia*, *Sínia Boja*, *Siscar*, *Sitjar*, *Sorra*, *Sorrenca*, *Terrer*, *Torrent*[1], *Torrent de la Nou*, *Torreta*, *Tres Figueres*, *Tres Termes*, *Tries*, *Tries de la Plana*, *Trilles*[1], *Tros d'en Torrell*, *Tros de Darrere el Trull*, *Tros de Gaià*, *Tros de la Pallissa*, *Trull*[1], *Valeret*, *Vilà Vigons*, *Vinya*, *Vinyassa*, *Vinyet*, *Vinyet de Gaià*, *Vinyets*, *Virgili*[1], *Xomas*.

Partió, el camí de la [əɫ kəˈmi ðə ɫə pərˈtjɔ]

Com el nom indica, ressegueix la línia divisòria entre els termes d'Altafulla i la Riera, per les partides del Camí de la Pobla i un bocí de l'Arboçar, on ja surt fora del terme. A l'extrem sud hi ha el pont de la Crua.

pas

V. *Camirla*.

Pas, el

> «Pieza de tierra huerta dicha lo pas o el paso de la Virgilia […] lindante a levante con el camino de la huerta, a poniente con el Gayá» (*Cad.* 1840, 24 i 24*v*).

Pasqual

> «Bartholomeus Pasqual, de Monte Olivo. Guillema Pasqual, filia Aseno Pasqual» (*MnT* 10, 38*v* i 39, any 1410); «Catharina Pasqual» (*ÒbtR* 15, 24*v*, any 1809); «Rosa Pasqual» (*ÒbtR* 15, 44, any 1811); «Rosalia Pascual y Queralt»

(CALP, doc. 129, any 1854); «Francisca Pascual» (*NaixR* 12, 39*v*, any 1931); «Núria Pascual» (*NaixR* 13, 6, any 1933); «Teresa Pascual» (*NaixR* 14, 12, any 1935); «Carmen Pascual» (*NaixR* 16, 3*v*, any 1940).

Pasqual, de

«Posesión llamada de Pascual, al torren» (*Amill.* 1851, 123).

Pasqualet, ca [ˈka pəskwəˈɫɛt]
Casa del carrer del Pont d'en Tus.

Pastor

«Berengarius Pastor et uxor Saurina» (*MnT* 3, 5, any 1346); «Ex alia cum Petro Pastor» (*MnT* 10, 43, any 1411); «Teresa Torrell y Pastor» (*BapR* 15, 71*v*, any 1818).

Pastor, cal [ˈkaɫ pəsˈtɔ]
Casa del carrer Major.

Pastures de Ballester, les

«Pieza de tierra garriga dicha los Pastos de Ballester […] lindante a levante con el término de Altafulla» (*Cad.* 1840, 52).

pati

«Patium de sota per fer un forn» (*MnT* 28, s. f., 15 març, any 1518).

Patoia, el cau del [əɫ ˈkaw ðəɫ pəˈtɔjə]
Al comellar del Pou, davant d'Ardenya, a l'altra banda del riu.

Patxaca, cal [ˈkaɫ pəˈtʃakə]
Casa del carrer del Pont d'en Tus.

Patxaca, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ pəˈtʃakə]
És a la Sorra, entre el camí de l'Horta i el riu. Procedeix de la divisió de l'horta de Ca Pansó. N'hi ha una altra a les Hortes del Molinet, que limita pel nord amb la Síquia i pel sud amb el camí de la Riera i el riu.

Patxaca, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ pəˈtʃakə]
A la muntanyeta del Senyor Pau; la finca és dividida en dues parts que queden a banda i banda del camí de la Torre. N'hi ha una altra a l'Alzinar, que limita

amb el camí Vell de Valls i, un petit tros de la part nord, amb els Ferrocarrils. També en trobem una a la Pallissa de Rull, a l'extrem nord-nord-est de la finca, on conflueixen els termes de Vespella, el Catllar i la Riera. Una darrera, a la partida dita *Davant l'Església*, la part nord de la qual és resseguida pel camí de la Guardiola.

Pau

«Antoni Pau» (*MnR* 18, 88, any 1670); «Joaquín Pau» i «Modesto Pau» (*BapR* 7, 145, any 1898); «Emilio Pau» (*BapR* 7, 192, any 1901); «Joaquín Pau Gort, farmacéutico» (*BapR* 7, 192, any 1901).

Pau Casals, el carrer de
V. *Placeta, el carrer de la*.

Pau de Jaume

«Joseph Espina de Pau de Jaume» (*ComptesR* 1, 9, any 1854).

Pau de la Banya, cal ['kał 'paw ðə łə 'βaɲə]
Casa del carrer del Pont d'en Tus.

Pau de la Tenda, cal ['kał 'paw ðə łə 'tɛndə]
Casa del carrer Nou.

Pau de la Tenda, l'horta de Cal ['łɔɾtə ðə 'kał 'paw ðə łə 'tɛndə]
Una és situada a la Sorra, arriba pel cantó oest fins al riu. Una segona llenca té forma triangular, també a la Sorra, no gaire distant de l'anterior, limita amb la riba esquerra del Gaià. I encara al Pont d'en Tus, una darrera que afronta per la banda est amb la Síquia.

Pau de la Tenda, el pou de Cal
Recollit per Blanch i Terrafeta (2010, p. 114).

Pau de la Tenda, la vinya de Cal [łə 'βiɲə ðə 'kał 'paw ðə łə 'tɛndə]
A la partida de la Torreta, entre la carretera de la Diputació i la séquia del Molí del Pas. Limita amb la vinya del Mengem; hi havia una caseta, una bassa i un motor. N'hi ha una altra situada a l'Arboçar, vora el límit de terme amb el de la Nou de Gaià, que també conserva una petita caseta.

Pau de la Tona, cal ['kał 'paw ðə łə 'tɔnə]
Casa del nucli d'Ardenya. Dita també *la Casa Gran*.

Pau de la Tona, l'horta de Cal ['łɔɾtə ðə 'kał 'paw ðə łə 'tɔnə]
A Ardenya, a la Sínia. Són dues peces de terra contigües, separades per la Síquia. Pel nord arriben fins al camí de Tarragona i pel sud al Gaià.

Pau de la Tona, el tros de Cal [əł 'tɾɔz ðə 'kał 'paw ðə łə 'tɔnə]
A Ardenya, el vorejava la carretera del Catllar i el camí de Tarragona, i en continuava una petita llenca a l'altra banda de la dita carretera; hi havia un corral.

Pau de la Tona, la vinya de Cal [łə 'βiɲə ðə 'kał 'paw ðə łə 'tɔnə]
Pertany a la partida dita *Mas de Cendrós*. Afronta amb la riba dreta del riu.

Pau de les Viudes, cal ['kał 'paw ðə łəz 'βiwðəs]
Casa del carrer de Sant Antoni.

Pau de les Viudes, el tros de Cal [əł 'tɾɔz ðə 'kał 'paw ðə łəz 'βiwðəs]
A Virgili[1], el camí del Cementiri el voreja pel sud-est.

Pau de Tablado, cal ['kał 'paw ðə tə'βłaðu]
Casa del carrer de Sant Joan.

Pau de Tablado, l'horta de Cal ['łɔɾtə ðə 'kał 'paw ðə tə'βłaðu]
Amb el renom de la casa s'identificava una propietat de ca Martí que conreaven, al Racó de Martí. També n'hi ha una al Pont d'en Tus, entre la Síquia i el caminet de l'Horta; era una gran finca que pertanyia a cal Borràs i el conreu fou repartit entre diversos pagesos, amb el renom dels quals s'identificava cada bocí.

Pau del Fil, el
Renom personal. Amb el seu taller, s'inicia la tradició de teixidors, l'any 1889 (Ramon, 2012, p. 39).

Pau dels Pedaços ['paw ðəłs pə'ðasus]
Renom personal.

Pau Dropo, cal ['kał 'paw 'ðɾɔpu]
Casa del carrer Nou, abans a la plaça Major.

Pau Dropo, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ ˈpaw ˈðɾɔpu]
Al Fondot, procedia de ca l'Homs. I amb el mateix nom, a la Sorra, entre la Síquia i el riu, on el renom de la casa dels qui la treballaven donà nom a la peça de terra, malgrat ser propietat de cal Borràs.

Pau Flavià, cal [ˈkaɫ ˈpaw fɫəβiˈa]
És cal Flavià, a Ardenya.

Pau Plana, el [əɫ ˈpaw ˈpɫanə]
El nom de la casa era *ca Martí*, motiu pel qual les entrades són fetes per aquest nom.

Pau Plana, l'horta de
V. *Martí, l'horta de ca*.

Pau Ribes, cal [ˈkaɫ ˈpaw ˈriβəs]
Casa del nucli urbà d'Ardenya.

Pau Segú, el tros de [əɫ ˈtɾɔz ðə ˈpaw səˈɣu]
Gran extensió de terra situada a la partida de Santa Margarida. Transformada, en part, en urbanització. Vorejada pel sud i pel sud-est per la carretera de la Diputació; hi havia una caseta.

Paysa (o **Païssa**)

> «Dominicus Paysa minor dierum» (*MnR* 18, 77*v*, any 1670).

Pebrots

> «Josephus Magrinyà et Rull, agricola dicti loci de la Riera, dicto vulgariter Pabrotis» (*MnT* 67, doc. 47, any 1730).

Renom.

Peça del Mas, la [ɫə ˈpɛsə ðəɫ ˈmas]
Finca molt gran que pertany al mas de Cendrós. De vegades dita *la Hisenda del Mas*.

Pedra, el molí de la [əɫ muˈɫi ðə ɫə ˈpɛðɾə]
Situat a l'entrada del nucli urbà de la Riera; es movia amb l'aigua de la séquia. El producte que comercialitzaven era blanc d'Espanya. Fa uns cinquanta anys

que ja no s'hi treballa. Una gran part del lloc ha estat habilitada com a taller mecànic. Dit també *el molí de Boronat* i *el molí de la Torre*.

Pedregal, el

«en lo terme de Montoliu en la partida dita lo Pedregal» (ARXQ, doc. solt, any 1659).

Pedregal de Silau, el [əɫ pəðɾəˈɣaɫ də siˈɫaw]
Situat a la partida del Camí de la Pobla.

Pedregal del Mas, el [əɫ pəðɾəˈɣaɫ dəɫ ˈmas]
Cau de conills, dintre la partida del Mas de Cendrós.

Pedregal del Xatxo, el [əɫ pəðɾəˈɣaɫ dəʎ ˈtʃatʃu]
A la partida dita *Camí de la Pobla*. És un cau, vora del cau Pla.

Pedregalets, els [əɫs pəðɾəɣəˈɫɛts]
Partida de terra que limita amb el terme de Tamarit (*Amill.* 1945, 21).

pedregar
V. *Xatxo*.

Pedregar d'en Teixidor, el

«lo Pedregar d'en Texidor» (*MnT* 28, s. f., 16 juny, any 1518).

Pedres, l'horta de les [ˈɫɔɾtə ðə ɫəs ˈpɛðɾəs]
A Ardenya, a la Sínia. Dita així perquè la gaianada de 1921 l'omplí de pedres. Limita amb l'horta de Cal Cisco de Bellver. D'altres indiquen que limita amb l'horta de Ca la Marina.

Pedrós

«Roser Pedrós» (*BapR* 2, 35, any 1822).

Peladella, la creu de
V. *Creu, la*.

Pellicer

«Pere Pellisé» (*BapR* 15, 77, any 1819); «Joan Pellicer» (*BapR* 2, 29, any 1821).

Pellissó

«Miguel Pellisó, presbítero rector» (*MnR* 17, 77, any 1907).

Pena

«Desidèria Castelló Pena» (*BapR* 7, 284*v*, any 1912).

Penjolles, ca [ˈka pəɲˈdʒɔʎə/pəɲˈdʒɔʎəs]
Sovint també recollit en singular, *Penjolla*, precedit de *ca* o *cal*.
Casa del carrer de Sant Antoni.

Penjolles, la caseta de Ca [łə kəˈzɛtə ðə ˈka pəɲˈdʒɔʎəs]
A Santa Margarida. (3D-4D).

Penjolles, el comellar de Ca [əł kuməˈʎa ðə ˈka pəɲˈdʒɔʎəs]
A la partida de Santa Margarida. (3D-4D).

Penjolles, el gorg de Ca [əł ˈɣɔɾg də ˈka pəɲˈdʒɔʎəs]
Situat tocant les terres de ca Penjolles, abans del pont de la carretera de la Diputació. Format per l'aigua del Gaià que s'entollava a l'estiu perquè el cabal era minso i tenia poca força; al mes de setembre el riu tornava a baixar i tots els gorgs desapareixien.

Penjolles, el tros de Cal [əł ˈtɾɔz ðə ˈkał pəɲˈdʒɔʎəs]
A Virgili[1], limita amb el camí que puja al nucli de Virgili.

Penjolles, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał pəɲˈdʒɔʎəs]
A les Fontanilles, a la vora del camí del mateix nom que la partida; hi havia una caseta. Hi ha una altra vinya amb aquest nom, no gaire distant, també amb una caseta, a la partida de Santa Margarida. N'hi ha una tercera al Camí de la Nou, resseguida en bona part pel camí que pren el nom de la partida. També n'hi ha una a la partida dita *Davant l'Església*, que té forma allargassada de nord a sud i que la clou per la part sobirana el camí del Catllar. Hi ha tres finques a les Fontanilles i una a Santa Margarida que s'identifiquen amb el renom de la casa que les conreava.

Pep Bernadet, cal [ˈkał ˈpɛb bəɾnəˈðɛt]
Al carrer de Sant Antoni i després al de Sant Pau.

Pep de la Viuda, cal ['kał 'pɛb də łə 'βiwðə]
Casa del carrer de Sant Joan.

Pep de la Viuda, l'horta de Cal ['łɔɾtə ðə 'kał 'pɛb də łə 'βiwðə]
Situada a la Sorra, vorejada pel costat nord per la Séquia i la carretera de la Diputació.

Pep de la Viuda, el tros de Cal [əł 'tɾɔz ðə 'kał 'pɛb də łə 'βiwðə]
Són dues propietats ben properes però en diferents partides; només les separa un camí. Una pertany a la del Revellar i l'altra al Clot de Torrell[2].

Pep de Netus, cal ['kał 'pɛb də 'nɛtus]
Casa del carrer de Sant Antoni.

Pepet de Martí, cal ['kał pə'pɛd də məɾ'ti]
Casa del carrer de Sant Pau.

Pepet de Martí, l'horta de Cal ['łɔɾtə ðə 'kał pə'pɛd də məɾ'ti]
Al Fondot. N'hi ha una altra al Reguerot[1].

Pepet de Martí, la vinya de Cal [łə 'βiɲə ðə 'kał pə'pɛd də məɾ'ti]
Al Pinyolenc, limita amb el camí del Clot de Torrell. N'hi ha una altra a la partida del Camí de la Nou, que afronta amb el camí que pren el nom de la partida i amb la línia termenera que la separa de la veïna Nou de Gaià.

Pepita de Cal Perxer, la [łə pə'pitə ðə 'kał pəɾ'tʃɛ]
Tenia una taverna.

Perdut, la vinya de Cal [łə 'βiɲə ðə 'kał pəɾ'ðut]
A la partida del Camí de la Torre, afronta pel sud amb la línia divisòria amb el terme d'Altafulla i per l'est amb el camí de la Torre.

Pere Cases, la casa de

«Domus Petri Cases» (CALP, doc. 37, any 1662).

Pere de Ca la Tuies, el [əł 'pɛɾə ðə 'ka łə 'tujəs]
V. *T*.

Pere de Ca la Tuies, l'hort de
V. *T., l'hort de Ca la.*

Pere de Nostre Senyor, l'horta del [ˈɫɔɾtə ðəɫ ˈpɛɾə ðə ˈnɔstɾu səˈɲɔ]
A la Sorra, entre la riba esquerra del riu i el camí d'Ardenya; els propietaris procedien de la Nou de Gaià.

Pere José, cal [ˈkaɫ ˈpɛɾə χoˈse]
Casa del carrer Fondo.

Pere José, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ ˈpɛɾə χoˈse]
A Ardenya, és a banda i banda del camí Molinant i limita pel cantó sud amb la via del tren.

Pere Marcel·lí, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ ˈpɛɾə məɾsəˈɫi]
La finca és situada a la partida dita *el Torrent*[1]. N'hi ha una altra amb el mateix nom a la partida del Camí de la Pobla, vorejada pel nord pel camí del Forn de Rajoler.

Pere Pistraques, cal [ˈkaɫ ˈpɛɾə pisˈtɾakəs]
Casa del carrer de la Placeta.

Pere Pistraques, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ ˈpɛɾə pisˈtɾakəs]
Al Camí de l'Horta o l'Horta, limitada per la Séquia.

Pere Ros, cal [ˈkaɫ ˈpɛɾə ˈrɔs]
Casa de la Placeta.

Pere Ros, els garrofers del [əɫz ɣəruˈfɛz ðəɫ ˈpɛɾə ˈrɔs]
Dins la partida dita *la Pallissa de l'Homs*. Els elements diferenciadors del topònim procedeixen del vilatà que residia a la Placeta.

Pere Ruc, cal [ˈkaɫ ˈpɛɾə ˈruk]
Casa del carrer de Sant Antoni.

Pere Sales, el camp de

«Lo camp de Pere Salas» (*MnR* 18, 80*v*, any 1670).

Perelló

«Maria Perelló» (*ÒbtR* 15, 11, any 1809); «Rosalia Perelló» (*BapR* 7, 287, any 1913); «Juan Perelló» (*NaixR* 9, 100, any 1917).

Perera

«Joseph Perera» (*MnR* 16, 21, any 1809); «Pau Perera» (*ÒbtR* 15, 83*v*, any 1814); «Francisca Perera» (*ÒbtR* 15, 95, any 1815); «Anton Perera» (*BapR* 4, 298, any 1863); «Maria Perera» (*BapR* 5, 15, any 1865); «Pedro Perera» (*BapR* 5, 48*v*, any 1868); «Juvencio Parera» (*BapR* 5, 75*v*, any 1871); «Teresa Perera» (*BapR* 6, 47, any 1876); «Jaime Parera» (*NaixR* 16, 33*v*, any 1945).

Perera, la

«Piezas de tierra huerta dicha la Perera […] lindante […] a poniente con el Gayá» (*Cad.* 1840, 17).

Perera, el mas de la

«mas de la Perera» (*MnT* 28, s. f., any 1520).

Peres

«Fèlix Peres, rector de Tamarit i la Riera» (*MnT* 67, doc. 6, any 1729).

Peret de Jaume, ca [ˈka pəˈrɛd də ˈʒawmə]
Casa del carrer de Sant Joan.

Peret de Jaume, l'horta de Ca [ˈɫɔrtə ðə ˈka pəˈrɛd də ˈʒawmə]
Al Reguerot[1], limita per l'oest i el sud amb el nucli de la població, i un bocí de la part sud amb el camí de l'Estació; també amb parades de vinya.

Peret de la Baixada del Coix, cal [ˈkaɫ pəˈrɛd də ɫə βəjˈʃaðə ðəɫ ˈkɔjʃ]
Pren el nom del carrer on és ubicada la casa. Era de la Nou de Gaià.

Peret de la Baixada del Coix, l'horta de Cal
[ˈɫɔrtə ðə ˈkaɫ pəˈrɛd də ɫə βəjˈʃaðə ðəɫ ˈkɔjʃ]
Al Reguerot[1].

Peret de la Malena, cal [ˈkaɫ pəˈrɛd də ɫə məˈɫɛnə]
Casa del carrer de l'Alzinar.

Peret de la Malena, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ pəˈɾɛd də ɫə məˈɫɛnə]
Dins la partida de la Sorra, a la vora del riu.

Peret de la Malena, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ pəˈɾɛd də ɫə məˈɫɛnə]
Dins la partida de les Fontanilles. No gaire distant del camí de les Fontanilles; hi ha una caseta.

Peret de Telèfons, el
V. *T., els de*.

Peret de Telèfons, la vinya de
V. *T., els de*.

Peret de Xorriu, cal [ˈkaɫ pəˈɾɛd də tʃuˈriw]
Casa del carrer de l'Alzinar.

Peret del Molí, el [əɫ pəˈɾɛd dəɫ muˈɫi]
Renom; veí del carrer Fondo.

Peret del Molí, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ pəˈɾɛd dəɫ muˈɫi]
Abans dita *de Cal Mercader*.
V. t. *Mercader, la vinya de Cal*.

Peret del Morro, el tros de [əɫ ˈtɾɔz ðə pəˈɾɛd dəɫ ˈmɔru]
Terra situada a la partida de Mas de Damià.

Pérez

«Teresa Pérez» (*BapR* 6, 184, any 1884); «Gabriel Iguacel Pérez, tintorero» (*BapR* 7, 270*v*, any 1910).

Perico, cal [ˈkaɫ pəˈɾiku]
Casa del carrer de Sant Joan.

Peris

«Antònia Peris» (*BapR* 5, 22, any 1866).

Perotet, l'hort de

«Pieza de tierra huerta dicha lo hort o sea el huerto de Perutet […] lindante […] a medio día con el Camino de la Huerta» (*Cad.* 1840, 38); «[…] lindante […] a levante y mediodía con el Gayá» (*Cad.* 1840, 43*v*).

Perxer, cal [ˈkał pərˈtʃɛ]
Casa del carrer de Sant Antoni i del carrer de l'Alzinar.

Perxer, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkał pərˈtʃɛ]
Situada a Virgili[1], no gaire distant del Torrent[2].

Perxer, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał pərˈtʃɛ]
Pertany a la partida de l'Alzinar; un dels extrems, el nord-est, afronta amb el camí Vell de Valls.

Petit

> «Vicenç Petit, teixidor de lli, al mateix lloch de Virgili» (FNTORR 4399, 44, any 1760); «Joan Virgili dit Petit» (*ÒbtR* 15, 76*v*, any 1814).

Petit de la Marineta, el [əł pəˈtid də łə məɾiˈnɛtə]
Renom personal.

Petit de la Marineta, la vinya del [łə ˈβiɲə ðəł pəˈtid də łə məɾiˈnɛtə]
A la partida de Mas de Damià, voltada pel cantó sud pel camí del Catllar. Continua la propietat a l'altra banda d'aquest camí, ja dins la partida del Mas Vell. No gaire més enllà, a la mateixa partida, i vorejant el camí del Mas Vell, hi ha altres dues finques; la darrera arriba fins al límit amb el terme de Tamarit. Sovint, les finques són esmentades només amb el renom de la casa, *ca la Marineta*.

Petit de Pastor, cal [ˈkał pəˈtid də pəsˈtɔ]
Casa del carrer Nou.

Pi

> «Josepa Pi» (*ÒbtR* 11, 204, any 1847); «Andreu Pi» (*BapR* 2, 364 bis, any 1849); «Francisco Pi» (*MnR* 16, 4, any 1850); «Maria Pi» (*BapR* 4, 158, any 1858); «Eustaquio Pi, labrador» (*MatAr* 3, 3, any 1871).

Pi Gros, el

> «pessa de terra sita al terme expresat del Lloch de Ardeña y partida nomenada lo Pi Gros […] que afronta […] a ponent ab lo riu Gayá» (FNTORR 4420, 217*v*, any 1794).

Partida de terra secana a l'*Amillaramiento* de 1942 i com a sinònim de *la Vinya* (*Amill.* 1942, 93).

Pi Ver de Martí, el [əɫ ˈpi ˈβɛ ðə məɾˈti]

Partida de terra. Limita a l'est amb la riba dreta del riu, amb la partida de les Fontanilles pel sud i la dita de Davant l'Església pel nord. Dubtem que sigui una partida de terra, tal com diuen els documents cadastrals. Comprèn només dues finques: la més extensa, que afronta pel sud amb el camí de les Fontanilles, assoleix més de deu hectàrees (107.060 m^2); a l'altra banda del camí hi ha la segona finca, més petita, que no arriba a una hectàrea. Segons alguns dels vilatans, el nom s'aplica només al pi; d'altres indiquen que l'arbre d'on pren el nom ja no existeix i que era plantat a la part nord de la finca, vora les terres de cal Curro i de cal Joan de Pastor.

Pi Ver de Martí, el comellar del [əɫ kuməˈʎa ðəɫ ˈpi ˈβɛ ðə məɾˈti]

És un petit comellar a la banda dreta del riu, que recorre la partida d'on rep el nom i arriba fins a la vinya de Miquel Prim.

Picama, la

«Posesión nombrada la Picama» (*Amill.* 1851, 38).

Picolí, cal [ˈkaɫ pikuˈɫi]

Casa del carrer de l'Alzinar i del carrer de Sant Pau.

Picolí, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ pikuˈɫi]

Al Reguerot[1].

Pié

«Llorens Pié» (*BapR* 15, 24*v*, any 1813); «Chatarina Martí y Pié» (*BapR* 15, 44*v*, any 1815); «Theresa Pié» (*BapR* 15, 57*v*, any 1817); «Maria Pié» (*BapR* 15, 60, any 1817); «Antònia Pié […] de Monmell» (*ÒbtR* 11, 131, any 1835); «Ramunda Pié» (*BapR* 2, 234, any 1840); «Ramona Pié» (*BapR* 2, 341, any 1848); «Ramon Pié y Gené» (*MnR* 16, 3, any 1849); «Francisca Pié» (*BapR* 4, 204, any 1859); «Juan Pié, labrador» (*BapR* 6, 105, any 1879); «Magdalena Pié» (*BapR* 6, 105, any 1879); «Juan Pié Gibert» (*ÒbtR* 14, 86*v*, any 1923); «Rosa Rull Pié» (*ÒbtR* 14, 101, any 1927).

Pier

«Joseph Pier» (*ÒbtR* 15, 81*v*, any 1814); «Llorens Pier» (*ÒbtR* 15, 81*v*, any 1814); «Maria Pier» (*BapR* 2, 9, any 1820); «Esteve Pier» (*BapR* 2, 71, any 1824); «Pere Pier» (*BapR* 2, 71, any 1824); «Josepha Pier y Mercader» (*BapR* 2, 77, any 1825).

Pijoan

«Clara Pijuan» (*ÒbtR* 15, 3*v*, any 1809); «Anton Pijoan» (*ÒbtR* 15, 16*v*, any 1809); «Pere Pijoan» (*ÒbtR* 15, 16*v*, any 1809); «Maria Rosa Pijoan» (*BapR* 15, 52, any 1816); «Maria Pijoan» (*BapR* 15, 78*v*, any 1819); «Joseph Pijoan» (*BapR* 2, 83, any 1826); «Teresa Pijoan» (*BapR* 2, 116, any 1828); «Anton Pijuan alias sant Miquel» (*CapR*, 18, any 1832); «Joan Pijoan» (*BapR* 2, 191, any 1836); «Gertrudis Pijuan» (*BapR* 5, 13, any 1865).

Pinalbert

«Miquel Pinalber» (*BapR* 15, 70*v*, any 1818).

pinar

V. *Fosc*.

Pinar, el [əɫ piˈna]

Partida i peça de terra. Alguns recorden que comprenia les terres que anaven des de la Pallissa de Rull fins a l'Alzinar i el Torrent[2]. (1D).

«Pessa de terra seca amb Pallissa y era, dita pessa se diu lo Pinar [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740); «pessa de terra en lo terme y partida del Pinà» (FNTORR 4416, 65*v*, any 1795); «Tros de terra […] situada […] terme de Virgili y partida lo Pinar» (*CapR*, 12*v*, any 1832); «Pieza de tierra dicha lo Pinar [Virgili] […] a la partida del Pla» (*CadV* 1840, 2); «Pieza de tierra a la partida del Pinar [Virgili] […] plantada de algarrobos» (*CadV* 1840, 3*v*).

Pinar de Josep Torrell, el

«pessa de terra, plantada de vinya […] dins la posseció dit lo Pinà de Joseph Torrell [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740).

Pinar Fosc, el [əɫ piˈna ˈfɔsk]

V. *F., el pinar*.

Pino

«Carmen Pino Vallverdú» (*ÒbtR* 14, 59*v*, any 1915).

Pins Vers del Campet, els

«trenta y sis jornals de terra part en lo expressat terme de la Riera y part en lo terme del lloch de Vespella y en la partida dita los Pins Vens del Campet» (FNTORR 4400, 61*v*, any 1761).

Pintó

«Francisco Pintó» (*BapR* 15, 44, any 1815); «Berthomeu Pintó» (*ÒbtR* 15, 95, any 1815); «Rosa Pintó» (*BapR* 4, 22, any 1852).

Pinyol

«Anthonius Pinyol de Vergili» (*MnT* 23, quadern 2, f. 5, i quadern 2, f. 30*v*, any 1503); «Jacobus Pinyol, loci de Vergili» (*MnT* 47, s. f., any 1578); «Bartholomeus Piniol, de Vergili» (*MnT* 47, s. f., any 1587); «Jacobus Pinyol de la quadra de Virgili» (*MnT* 59, 22, any 1633); «Antonius Pinyol agricola juratus de Virgili» (*MnT* 59, 30, 237*v*, 278*v* i 463, anys 1633, 1635 i 1637); «Anton Pau, fill d'Anton Pinyol» (*MnT* 59, 237*v* i 463, anys 1633 i 1637); «Elisabet Pinyol, casada amb Pau Bover filla de n'Antoni Pinyol» *(MnT* 59, 30 i 238*v*, any 1635); «Franciscus Pinyol, loci de Virgili hodie habitator en lo Callar» (CALP, doc. 3, any 1669); «Anthoni Pau Pinyol» (*MnR* 18, 88, any 1670); «Joseph Pinyol, fill de Pau i Margarida Pinyol de Virgili» (*MnR* 18, 104 i 115*v*, anys 1670 i 1672); «Joseph Pinyol, vicari» (*MnT* 67, doc. 2, any 1729); «Barnat Pinyol» (*Valies* 414, any 1740); «Manuel Piñol, pagès» (FNTORR 4416, 65, any 1794); «Anna Maria Pinol» (*MatR* 8 A, 7, any 1809); «Bernat Piñol» (*ÒbtR* 15, 45, any 1811); «Manuel Piñol» (*ÒbtR* 15, 45, any 1811); «Rafael Piñol» (*ÒbtR* 15, 51*v*, any 1812); «Theresa Piñol» (*ÒbtR* 15, 64, any 1812); «Josepa Piñol» (*ÒbtR* 15, 73, any 1813); «Maria Pinyol» (*BapR* 2, 78, any 1825); «Joseph Pinyol» (*ÒbtR* 11, 53, any 1825); «Agna Maria Piñol» (*BapR* 4, 56, any 1854); «Antònia Pinyol» (*BapR* 4, 224, any 1860).

Pinyol, cal [ˈkaɫ piˈɲɔɫ]

Casa de l'antic terme de Virgili i del carrer Fondo. Recollit també per Terrafeta (Blanch i Terrafeta, 2010, p. 182).

Pinyol, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ piˈɲɔɫ]

El nom de la propietat procedeix de la família que la treballava. L'horta era ubicada a la partida de la Torreta; limita per la part sud-est amb la carretera de la Diputació. Un tros queda dins el terme de Tamarit. N'hi ha una altra a la partida de Pont d'en Tus, a la vora del camí de l'Horta.

Pinyola, ca la [ˈka ɫə piˈɲɔɫə]

Casa de l'antic terme de Virgili.

pinyolenc

V. *Boronat*.

Pinyolenc, el [əɫ piɲuˈɫɛŋ]
Partida de terra que limita per la banda nord i est amb els termes d'Altafulla i de Torredembarra, i amb la carretera de la Torre; el camí de la Pallissa de l'Homs el separa del nucli habitat de Virgili. Pel sud i l'oest és flanquejada per les partides de la Pallissa de l'Homs, el Revellar, el Clot de Torrell[2] i el Racó de Martí. Abans era coneguda com la partida de *les Manxes*. (2E).

Pinyolenc de Cal Boronat, el [əɫ piɲuˈɫɛŋ də ˈkaɫ βɾuˈnat]
Tros de terra amb molta pedra petita, situat damunt del Clot de Torrell[2].

Pinyolet, ca [ˈka piɲuˈɫɛt]
Casa del carrer dels Hostalets.

Pinyolet, l'horta del (o **de Cal**) [ˈɫɔɾtə ðəɫ/ðə ˈkaɫ piɲuˈɫɛt]
Al Pont d'en Tus, entre la Síquia i el caminet de l'Horta. Era una gran finca d'horta que pertanyia a cal Borràs i diversos pagesos la treballaven, raó per la qual s'identificava cada tros amb el renom de la casa de qui hi feinejava. N'hi ha una altra a la mateixa partida, a la vora del camí de l'Horta.

Piques, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ ˈpikəs]
Pertany a la partida del Torrent[1] i afronta amb terres dels Ferrocarrils. S'hi documenta una cisterna.

Pista, la [ɫə ˈpistə]
Espai situat al capdamunt de la pujada del Sindicat. Abans era voltat de vinyes i hi jugava la canalla; també s'hi feia l'envelat.

Pistraques, cal [ˈkaɫ pisˈtɾakəs]
Casa del carrer Nou i també d'Ardenya.

Pistraques, l'horta del [ˈɫɔɾtə ðəɫ pisˈtɾakəs]
Al Pont d'en Tus, entre la Síquia i el caminet de l'Horta. Era una gran finca que pertanyia a cal Borràs, el conreu de la qual fou repartit entre diversos pagesos, i cada bocí s'identifica amb el renom de qui hi feinejava.

Pistraques, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ pisˈtɾakəs]
Dins la partida dita *Clot de Torrell*[2]; dos costats de la finca els limita la línia termenera amb Altafulla i el camí d'igual denominació que la partida. N'hi ha una segona al Camí de Mas de Llagostera; el seu cantó nord arriba a la línia del tren.

Pito Marina, cal [ˈkał ˈpitu məˈɾinə]
Casa del carrer de Sant Joan.

Pito Marina, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkał ˈpitu məˈɾinə]
A la Sorra, limita amb el camí de l'Horta.

Pito Marina, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał ˈpitu məˈɾinə]
A la partida del Mas de Cendrós; pel cantó est arriba al riu.

Pixa-ribelles, cal [ˈkał ˌpiʃəriˈβɛʎəs]
Casa del carrer Major.

Pla, el

> «Pieza de tierra […] a la partida del Pla [Virgili] […] lindante […] a medio día con el camino que va la Riera […] a cierzo con el camino que va a Ardeña» (*CadV* 1840, 1).

Eren hortes situades sota Virgili, que limitaven amb les Tries i el camí de l'Estació. (2D).

Pla, el cau [əł ˈkaw ˈpła]
A la part de llevant de la carretera de la Torre, tocant al terme d'Altafulla, en terres del Fesoler (de Torredembarra).

plaça
V. *Doctor Pittaluga*, *Església*, *Espanya*, *Generalísimo Franco*, *Major*, *Major d'Ardenya*, *Quadra de Santes Creus*, *Virgili*.

Plaça, la[1]

> «partida de la Plassa» (FNTORR 4399, 42, any 1760).

Plaça, la[2] [łə ˈpłasə]
A un extrem del carrer Major. El 1978, es va inaugurar la font de la Plaça, al costat de la casa de la Vila. Fou decorada amb unes rajoletes que serven un homenatge a la vellesa. El topònim es repeteix a Virgili[1], recollit en un document del segle XVIII.
V. t. *Major, la plaça*.

> «casa situada en lo lloch de Ardeña y en la plassa. Terminava a llevant ab lo carrer públich, a mitgdia ab la Séquia major» (*Llmajor* 47, 39*v*-40, any 1631);

«[…] ab la Plasa de dit lloch [Virgili]» (*Valies* 4l4, any 1740); «casa situada en lo Lloch de Ardeña y en la Plassa […] que afronta […] a mitgdia ab la Séquia y a tramontana ab la Plassa» (FNTORR 4420, 217, any 1794).

Plaça, l'arbre de la [ˈɫaβɾə ðə ɫə ˈpɫasə]
Plataner de grans dimensions situat a la plaça Major.
V. t. *Major, la plaça*.

Plaça, el carrer de la

«Por una casa a la Calle de la Plasa» (*Liq.* 1853, 5*v*).

Plaça, el molí de la [əɫ muˈɫi ðə ɫə ˈpɫasə]
Denominació moderna del *molí del Mig*.

placeta
V. *Església*, *Palau Quer*.

Placeta, la

«Aquella casa […] en lo terme de Virgili […] y a ponent ahont trau sa porta ab la Plaseta» (*CapR*, 367, any 1832).

Com el genèric indica, és de petites dimensions. Situada a l'extrem sud del carrer de la Placeta, coneguda modernament com *la placeta de Palau Quer*, fundador de les carmelites que habitaven al convent —nom que oficialment perviu el 1975 (AcMR, 4.10.1975). Documentalment, recollida dins l'antic terme de Virgili.

Placeta, el carrer de la [əɫ kəˈrɛ ðə ɫə pɫəˈsɛtə]
Condueix a la Placeta. Nom substituït pel de *carrer de Mariner Coll* durant la Guerra Civil (DOGC, 24.3.1937). Modernament, algú en diu *carrer del Convent*.

«Aquella casa ab un corral detràs de ella situada al carrer de la Plaseta» (*CapR*, 11, any 1832); «Una casa […] sita en el pueblo de la Riera y en la calle llamada de la Plazeta» (CALP, doc. 1.93, any 1871); «En el pueblo de la Riera […] casa […] en la calle de la Plaseta, número once» (*MnR* 16, 78, any 1877).

Placeta, el safareig de la [əɫ səfəˈɾɛdʒ ðə ɫə pɫəˈsɛtə]
Vora l'arbre que hi ha al començament del poble per la part sud. Fou soterrat. (2D).

Plana

«Berengarius Plana, loci de Virgilio» (*MnT* 14, 2*v*, any 1469); «Clareta, Tecla, Eulàlia i Violant Plana» (*MnT* 14, 3, any 1469); «na Johana donzela fila d'en Beringuer Plana, del predit loch de Virgili» (*MnT* 23, quadern 1, f. 33, any 1500; *MnT* 28, s. f., 15 març, any 1518); «Berengarium Plana, de Vergili» (*MnT* 28, s. f., març, any 1518); «Petrum Johannes Plana loci de Vergilii» (*ÒbtTm*, s. f., any 1534); «Marian, Emanuel, Macià i Pere Plana germans» (CALP, doc. 2, any 1622); «Miquel Plana, fill de Macià Plana i Catarina de Virgili» (CALP, doc. 2, any 1622); «Stephanus Plana, de la Riera» (*MnT* 59, 21, anys 1633-1639); «Steve Plana de Montoliu» (*MnT* 59, 128*v* i 279, anys 1634 i 1635); «Josephus Plana de Virgili» (*MnT* 59, 279, any 1635); «Magdalena Plana, vídua i àvia d'Esteve Plana» (*MnR* 18, 91, any 1670); «Joseph Plana, pare de Magdalena Tarrassa» (*MnR* 18, 101, 104*v* i 107*v*, any 1670); «Maria, Àngela i Eulària Plana» (*MnR* 18, 105, any 1670); «Rafel Plana, testes» (*MnR* 18, 123, any 1672); «La honorable Maria Plana, muller d'Esteve Plana, del terme de Virgili» (*MnR* 18, 137, any 1672); «Manuel Plana, fadrí de la Riera» (*MnR* 18, s. f., any 1685); «Emanuel Plana, fill de Masià Plana i Caterina Carbonell» (CALP, doc. 6, any 1706); «Miquel Plana, pagès de la Riera» (CALP, doc. 9, any 1722); «Manuel Plana dit del Pou, pagès» (CALP, doc. 9, any 1723); «Josepho Plana, dicto vulgariter Pabroti» (*MnT* 67, doc. 4, any 1729); «Pere Plana, pagès de la Riera» (*MnT* 67, doc. 4, any 1729); «Marian Plana pagès del lloch de Virgili, fill de Macià i Catharina Plana y Carbonell» (*MnT* 67, doc. 6, any 1729); «Pasqual Plana, fill de Marian Plana» (*MnT* 67, doc. 6, any 1729); «Manuele Plana germà de Marian dicto del Cantó» (*MnT* 67, doc. 6, any 1729; doc. 47, any 1730); «Macià Plana regidor de la Riera dit Marrocos» (CALP, doc. 34, any 1746; doc. 112, any 1849); «Sebastià Plana» (CALP, doc. 92, any 1758); «Manuel Plana, hermità a santa Margarida, fill de Macià Plana, pagès del dit lloch y de Maria Plana y Vallvé» (FNTORR 4399, 185, any 1760); «Maria Plana y Fortuny, viuda relicta de Pere Joan Plana, pagès del lloch de la Riera» (FNTORR 4403, 76, any 1765); «Estevan Plana, baile» (FNTORR 4410, 203, any 1772); «Pau Plana, adobador de cànem» (FNTORR 4410, 249*v*, any 1772); «Joan Plana, dit del Pou i Paula Plana i Riera, de Virgili» (CALP, doc. 66, any 1786; doc. 71, any 1788; doc. 8, any 1779; doc. 91, any 1757); «Manuel Plana, de Casa Martí, pagès» (FNTORR 4416, 114, any 1794); «Francisco Plana de Casa Martí, pagès del lloch de la Riera» (FNTORR 4421, 376, any 1796); «Joan Plana i Sanabre comerciant del lloch de la Riera fill de Manuel Plana, pagès i de Maria Sanabre» (CALP, doc. 34, any 1803); «Teresa Plana muller de Francisco Oms» (CALP, doc. 104, any 1805); «Salvador Plana» (*ÒbtR* 15, 4, any 1809); «Manuel Plana» (*ÒbtR* 15, 9, any 1809); «Pasqual Plana» (*ÒbtR* 15, 13, any 1809); «Miquel Plana» (*ÒbtR* 15, 24*v*, any 1809); «Gerònima Plana» (*ÒbtR* 15, 25, any 1809); «Joseph Plana y Sagalà» (*BapR* 15, 4*v*, any 1810); «Pere Plana y Rovira» (*ÒbtR* 15, 29, any 1810); «Francisco Plana» (*ÒbtR* 15, 47, any 1811); «Manuela Plana» (*ÒbtR* 15, 53*v*, any 1812); «Pau Plana y Roig» (*BapR* 15, 26, any 1813); «Maria Plana» (*BapR* 15, 28, any 1813); «Madalena Plana» (*BapR* 15, 32*v*, any 1814); «Esteve Plana y Pasqual» (*BapR* 15, 34, any 1814); «Marina Plana»

(*BapR* 15, 36*v*, any 1814); «Rosa Plana» (*BapR* 15, 51*v*, any 1816); «Chatarina Plana» (*ÒbtR* 15, 106*v*, any 1816); «Olagué Plana» (*ÒbtR* 15, 113*v*, any 1817); «Tecla Plana» (*BapR* 15, 72*v*, any 1819); «Paula Plana» (*ÒbtR* 15, 127*v*, any 1819); «Gregòria Plana» (*ÒbtR* 15, 132*v*, any 1819); «Macià Plana» (*ÒbtR* 11, 5, any 1820); «Francisca Plana» (*BapR* 2, 28, any 1821); «Antònia Plana» (*MatR* 9, 41, any 1825); «Anton Plana» (*BapR* 2, 127, any 1828); «Joan Plana de la Riera. Joan Plana y Elias, texidor» (*CapR*, 7, any 1832); «Joseph Plana y Socies, pagès» (*CapR*, 63, any 1832); «Pere Plana y Magriñá, pagès» (*CapR*, 75, any 1832); «Pau Plana y Sagalà, àlias Plana del Cantó, pagès» (*CapR*, 91, any 1832); «Esteve Plana y Altet» (*CapR*, 110, any 1832); «Antònia Plana y Roig, viuda de Francisco Plana» (*CapR*, 130, any 1832); «Pere Plana y Canals, texidor» (*CapR*, 153, any 1832); «Pere Plana àlias Perxer, pagès» (*CapR*, 263, any 1832); «Magí Plana» (*BapR* 2, 252, any 1841); «Salvadora Plana» (*BapR* 2, 297, any 1844); «Thomas Plana» (*BapR* 2, 303, any 1845); «Ursicina Plana» (*BapR* 2, 323, any 1846); «Jacinto Plana i Mestre fill de Joan Plana i Orga i de Maria Mestre» (CALP, doc. 82, any 1848); «Agna Ballester i Plana de Virgili» (CALP, doc. 112, any 1849); «Rosària Plana» (*MatR* 9, 165, any 1850); «Josepha Plana» (*BapR* 3, 5, any 1851); «Isabel Plana» (*BapR* 4, 17, any 1852); «Sebastiana Plana» (*BapR* 4, 41, any 1853); «Eleonor Plana» (*BapR* 4, 111, any 1856); «Rosalia Plana» (*BapR* 4, 113, any 1856); «Joan Bautista Plana» (*BapR* 4, 118, any 1856); «Antonio Plana y Mestre carpintero» (CALP, doc. 131, any 1860); «Andreu Plana» (*BapR* 4, 252, any 1861); «Margarida Plana» (*BapR* 4, 282, any 1862); «Rufí Plana» (*BapR* 4, 300, any 1863); «Carlos Plana y Recasens» (CALP, doc. 118, any 1864); «Dolores Plana» (*BapR* 5, 15, any 1865); «Àurea Plana» (*BapR* 5, 53, any 1869); «Trinidad Plana» (*BapR* 5, 73, any 1870); «Emilio Plana» (*BapR* 5, 89*v*, any 1872); «Matías Plana y Blanch» (*BapAr* 1, 9*v*, any 1873); «Filomena Rosalia Plana» (*BapAr* 1, 10, any 1873); «Lucía Plana» (*BapR* 6, 8, any 1873); «Maria Teresa Plana» (*BapR* 6, 83, any 1878); «María Dolores Plana» (*BapR* 6, 90, any 1878); «Mercedes Plana» (*BapR* 6, 97, any 1879); «Carmen Plana» (*BapR* 6, 114, any 1880); «María de las Mercedes Plana» (*BapR* 6, 127, any 1881); «Sixto Plana» (*BapR* 6, 142, any 1882); «Alvira Plana» (*BapR* 6, 269, any 1888); «Rosario Plana» (*BapR* 7, 12, any 1891); «Filomena Plana» (*BapR* 7, 21, any 1892); «Flora Plana» (*BapR* 7, 45, any 1893); «Àngela Plana» (*BapR* 7, 58, any 1894); «Concepción Plana» (*BapR* 7, 64, any 1895); «Dolors Plana Ballesté» (CALP, doc. 133, any 1896; doc. 135, any 1942); «Luis Plana» (*BapR* 7, 115, any 1897); «Jacoba Plana Llaudet» (*Bap* 7, 184, any 1900); «Jacinto Plana» (*BapR* 7, 267*v*, any 1909); «José Plana» (*BapR* 7, 275*v*, any 1911); «Pablo Plana» (*BapR* 7, 287, any 1913); «Maria Plana» (*BapR* 7, 295, any 1914); «Juan Plana» (*BapR* 7, 296, any 1915); «Teresa Plana» (*NaixR* 10, 15, any 1918); «Rufino Plana» (*NaixR* 10, 17, any 1918); «Dolores Plana» (*NaixR* 10, 24, any 1918); «Carmen Plana» (*NaixR* 11, 5, any 1919); «Juanita Plana» (*NaixR* 11, 26*v*, any 1921); «Juana Plana» (*ÒbtR* 14, 80, any 1921); «Montserrat Plana» (*NaixR* 11, 46*v*, any 1923); «Filomena Plana» (*NaixR* 11, 93*v*, any 1927); «Antònia Plana» (*NaixR* 12, 7*v*, any 1928); «Maria Magdalena Plana» (*NaixR* 16, 23*v*, any 1943); «María Dolores Plana» (*NaixR* 16, 24*v*, any 1943); «Juan María Plana» (*NaixR* 16, 31*v*, any 1944); «Maria Cinta Plana» (*NaixR* 16, 43, any 1946);

«Ester Plana» (*NaixR* 16, 43*v*, any 1946); «Maria Antònia Plana» (*NaixR* 17, 17, any 1949); «Ramon Plana» (*NaixR* 17, 18*v*, any 1949).

Plana, de

«Posesión nombrada de Plana, al Castellot» (*Amill.* 1851, 73); «Posesión de Plana situada sota Molinet» (*Amill.* 1851, 100).

Plana, la [łə ˈpłanə]

Partida i peça de terra. Algun informador recorda que la partida també havia rebut el nom de *l'Olivar*.

«pieza de tierra llamada la Plana sita en el término de Montuliu y partida de la Plana o Saleras […] linda a mediodía con tierras de la badía de la Riera» (FRH 13, 171, any 1775); «Pessa de terra part viña part campa y part garriga ab oliveras plantada […] situada en lo terme de Virgili y a la partida dita la Plana» (*CapR*, 18*v*, any 1832); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Virgili y partida lo Torrent vuy la Plana» (*CapR*, 197*v* i 279*v*, any 1832); «Pieza de tierra viña dicha la Plana» (*CadV* 1840, 25); «Posesión nombrada la Plana, al Castellot» (*Amill.* 1851, 73).

Plana, el mas de

V. *Mas de P.*

Plana, la vinya d'en

«afronta ab la vinya d'en Plana» (*MnT* 59, 30, any 1633).

Planes, les

«Peça de terra de les Planes» (CALP, doc. 35, any 1779); «partida dita las Planas» (FNTORR 4416, 17*v*, any 1794).

Planet, el

«pessa de terra part viña plantada y part oliveras, alzinas, garrofers […] en dit lloch de Ardeña y partida nomenada lo planet […] afronta […] a mitgdia […] mitgensant lo terme de la Riera» (FNTORR 4416, 59*v*, any 1795; ARXQ, doc. solt, any 1838).

Planetes, les

«Pessa de terra dita las Planetas [Virgili] […] afrontan a sol ixent en lo terme de Altafulla» (*Valies* 414, any 1740).

Planot

«Posesión nombrada Planot» (*Amill.* 1851, any 150).

Planot de la Torre de l'Abella, el

«partida dita lo Planot de la Torra de la Abella» (FNTORR 4402, 50, any 1764); «partida nomenada lo planot de la Torra de la Avella» (FNTORR 4413, 117, any 1784); «partida nomenada lo Planot de la Torre d'en Avellá» (FNTORR 4423, 253*v*, any 1798); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida dita lo Planot de la Torre de l'Abella» (*CapR*, 349, any 1832).

El topònim és present a l'*Amillaramiento* de 1942; s'esmenta la carretera de Valls com a límit d'una de les propietats (*Amill.* 1942, 40). (1C).

Planter, l'hort del

Desaparegut, entre la Séquia i cal Carrué, casa a la qual pertanyia; a la plaça Major.

pleta

V. *Mossèn Gabriel Carbonell.*

Pleta, la

«la quarta part […] aquella casa ab son corral […] situada lo lloch de Virgili que afronta […] y part ab una botiga, corral, forn y seller dit la Pleta» (*CapR*, 13*v* i 67*v*, any 1832).

Po de Barris, cal [ˈkaɫ ˈpɔ ðə ˈβaris]

Casa del carrer Major, número 8. S'hi instal·là la central de telèfons del poble, el 1936.

«rabassas de Checo de Clará y de Pó de Barris» (*MnR* 17, 44, any 1896).

Po de Barris, l'hort de Cal

Recollit per Blanch i Terrafeta (2010, p. 113).

Pobla, antic camí de la

V. *Hostalets, el camí dels.*

Pobla, el camí de la [əɫ kəˈmi ðə ɫə ˈpɔβɫə]

Al nord del poble de la Riera, parteix del camí de la Nou i enfila cap a la carretera del Catllar, la travessa i pren la direcció est, per creuar la carretera del Pont

i, entre les partides de l'Arboçar i del Camí de la Pobla, surt fora del terme, en el punt limítrof dels termes de la Riera, Altafulla i la Nou de Gaià. Consta com a afrontació d'una propietat de Virgili[1]. (2E).

«ab lo camí va de la Pobla a la Riera» (*Valies* 414, any 1740); «i de la Crua» (*Amill.* 1942, 100; *Amill.* 1945, 122).

Pobla, la carretera de la [łə kərəˈtɛɾə ðə łə ˈpɔβłə]

Comença a la carretera del Catllar, es dirigeix a la Nou de Gaià i pot derivar cap a la Pobla de Montornès.

Poble, el cafè del [əł kəˈfɛ ðəł ˈpɔβłə]

V. *Casal*.

Poblet

«Maria Poblet» (*ÒbtR* 15, 31*v*, any 1810).

Pobres, el camí dels [əł kəˈmi ðəłs ˈpɔβɾəs]

El van fer els pagesos. Començava a la carretera del Catllar, feia cap al Clot de Torrell[2] i enllaçava amb la carretera de la Torre. També dit *la carretera dels Pobres*. Travessa el Racó de Martí, es bifurca i va al forn de Rajoler, a Virgili[1] i a la carretera de la Torre, al Clot de Torrell[2] i cap al camí de la Torre. En un altre indret del terme també rep aquest nom un camí entre la partida de la Pallissa de Rull i la del Torrent[1]. (2E-1D).

Pobres, la carretera dels [łə kərəˈtɛɾə ðəłs ˈpɔβɾəs]

És el camí dels Pobres.

Poll

«Maria Poll» (*BapR* 4, 304, any 1863); «Theresa Poll y Anglès» (*BapR* 15, 45, any 1815).

Polla-rossa, ca la [ˈka łə ˌpɔʎəˈrɔsə]

Casa d'Ardenya.

Pomer, el

Partida de terra de regadiu (*Amill.* 1945, 112). Pensem que podria ser cap a la banda d'Ardenya.

Ponç

«Philippus Pons, oppide de la Riera» (*MnT* 59, 486*v*, any 1637); «Madalena Pons Pons» (*BapR* 7, 275*v*, any 1911).

pont

V. *Crua*, *Deu Ponts*[1], *Fusta*, *Mas de l'Espina*, *Mas de Llagostera*, *Molí*, *Nou*, *Olivar*, *Riu*, *Torrent*, *Via*, *Xacó*.

Pont, del

«Nicolaus Fuster dit del Pon» (*MnT* 59, 103*v*, any 1634).

Pont, el [əɫ ˈpɔn]

A la carretera de la Diputació; per salvar el riu. La gaianada de 1921 se l'endugué i fou refet. Com a partida de terra és recollit a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 11).

Pont, la carretera del [ɫə kərəˈtɛrə ðəɫ ˈpɔn]

No és freqüent que es faci servir aquesta denominació, adoptada del nom oficial quan es va construir i que era *carretera de Tamarit al Pont d'Armentera*.

Pont d'en Tus, el [əɫ ˈpɔn dən ˈtus]

Partida de terra. Terme sovint aplicat documentalment a peces de terra vinya i horta. Anoten *Pont d'en Tos* a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 52); no sabem si podria tractar-se de *Pont d'en Tost*. També el trobem documentat com a *Pont d'en Tris* (*Amill.* 1942, 107). Ara és terra d'horta amb avellaners, a la part de llevant del poble, del qual la separa la Séquia; arriba fins al caminet de l'Horta i la voreja pel nord-oest el camí de Mas de Cendrós. Per la part sud, afronta amb la partida de la Sorra. El nom deriva d'un pont bastit per poder passar per sobre la Séquia. En el punt més proper al nucli habitat, i com era costum, hi havia uns rentadors a totes les cases del poble que vorejaven la síquia. (2D).

«pati per fabricar casa que vuy se troba ab parets fins a la altura en la Portalada principal […] situat en lo Lloch de la Riera y en la partida nomenada del Pon d'en Tus» (FNTORR 4420, 385, any 1795); «pati situat […] a la partida nomenada lo Pon d'en Tus» (FNTORR 4423, 112*v*, any 1799); «Pieza de tierra a la partida del Pont d'en Tus […] lindante a poniente con la Acequia mayor» (*CadV* 1840, 20); «Pieza de tierra viña dicha lo Pont o sea el Puente dentús […] lindante a levante con la asequia Mayor, a poniente con la Sangradera, a medio día con el camino de la huerta» (*Cad.* 1840, 39); «Pieza de tierra huerta dicha lo Pont o sea el Puente dentus» (*Cad.* 1840, 45*v*); «[…] lindante a poniente y a cierzo con el Camino de la Huerta» (*Cad.* 1840, 51*v*).

Pont d'en Tus, el camí del [əɫ kəˈmi ðəɫ ˈpɔn dən ˈtus]

Recollit també el 1942 (*Amill.* 1942, 139).

Continuació del carrer dit igual, va en direcció al Gaià; abans travessa el camí de l'Horta. A l'altra part del riu rep el nom de *camí de l'Alzineta*.

V. t. *Camí d'Ardenya.*

> «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu […] y a tremuntana ab lo camí que va a Ardeña nomenat del Pont del Tus» (*CapR*, 94, any 1832).

Pont d'en Tus, el carrer del [əɫ kəˈrɛ ðəɫ ˈpɔn dən ˈtus]

Entre el carrer de Sant Pau i el de la Séquia, format recentment.

> «Joan Soler del Pon d'en Tus» (*Valies* 414, any 1740); «Carré del Pont d'en Tus» (*Tassació* 1854); «En el pueblo de la Riera […] la calle Pont d'en Tus» (*MnR* 17, 44, any 1896).

Ponts, els [əɫs ˈpɔns]

Partida de terra; una de les finques és limitada per la via del tren (*Amill.* 1945, 122). Terreny de vinya i d'avellaners, i eventualment regadiu.

Porqueria, la

> «Pieza de tierra huerta dicha la Porqueria» (*Cad.* 1840, 33).

No fa referència a porcs, sinó a la planta on es cultivava el cànem.

porta

V. *Campanes.*

Porta

> «Maria Porta de Ardeña» (*BapR* 15, 14*v*, any 1811); «Maigí Porta» (*BapR* 15, 72*v*, any 1819); «Joseph Porta» (*BapR* 2, 32, any 1821); «Pau Porta» (*BapR* 2, 168, any 1830); «Antònia Porta» (*BapR* 4, 89, any 1855); «Francisco Porta» (*BapR* 4, 263, any 1861); «Raymunda Porta» (*BapR* 4, 263, any 1861); «Assumpta Porta» (*BapR* 4, 298, any 1863); «Teresa Porta» (*BapR* 5, 22, any 1866); «Josefa Porta» (*BapR* 5, 44*v*, any 1868); «Engràcia Porta» (*BapR* 5, 67*v*, any 1870); «Florència Porta» (*BapR* 6, 15, any 1874); «María del Carmen Porta» (*BapR* 6, 45, any 1876); «Jacinta Porta» (*BapR* 6, 75, any 1878); «Facundo Porta» (*BapR* 6, 122, any 1880); «Juan Porta» (*BapR* 6, 122, any 1880); «Carmen Porta» (*BapR* 6, 145, any 1882).

Portas

> «Francisco Portas» (*BapR* 5, 89, any 1872).

Porter [puɾˈtɛ]
Cognom.

Porter, de

«Posee una viña llamada de Porter» (*Amill.* 1851, 90).

Posades

«Maria Posades y Dalmau» (*BapR* 15, 62, any 1817); «Faustino Posadas» (*BapR* 6, 184, any 1884); «Miguel Posadas, trabajador del carril» (*BapR* 6, 184, any 1884).

pou[1]
V. *Ardenya*, *Comú*, *Mas de Cendrós*, *Pau de la Tenda*, *Riera*.

pou[2]

«En lo carrer més públich o major del dit lloch de la Riera devan lo pou comú» (*CapR*, 36, any 1832).

A la plaça Major hi havia un pou on la gent del poble anava a buscar aigua, i pagaven deu cèntims l'any pel llibant. N'hi ha un altre als Quatre Cantons. En les actes municipals de final del segle XIX es parla d'un pou que s'ha de reparar.

Pou, cal [ˈkał ˈpɔw]
Casa del carrer Major. Tenien un pou dins la mateixa casa, tocant al carrer. No gaire distant de cal Borràs.

Pou, del

«Manuel Plana dit del Pou» (CALP, doc. 9, any 1724; *Cad.* 1840, 11*v*); «Manuel Plana del Pou de la Riera» (*Valies* 414, any 1740); «Juan N. dicho del Pou» (FRH 10, registre 4, f. 4*v*, any 1774); «Joan Plana del Pou» (FNTORR 4413, 148*v*, any 1782).

Pou, el camí del
Esmentat com a afrontació d'una peça de terra de la partida de l'Alzineta[2] (*Amill.* 1942, 137).

Pou, el carrer del

«casa con dos portales sita en dicho lugar de la Riera y calle del Pou, que linda […] de poniente con la Asséquia principal» (FRH 18, 219*v*, any 1777).

Pou, el comellar del [əɫ kumə'ʎa ðəɫ 'pɔw]

Dit també algun cop *el comellar de la Poua*. És vora la pallissa de Fortuny i de les terres on hi ha el cau del Xato. Algun informador indica que va de les terres esmentades del Xato al riu. D'altres concreten que del Mas de Damià arriba al riu. (2B).

Pou, la cova de Cal [ɫə 'kɔβə ðə 'kaɫ 'pɔw]

Al Pinyolenc, dins les terres que li donen nom.

Pou, l'horta de Cal ['ɫɔɾtə ðə 'kaɫ 'pɔw]

A Virgili[1], limita per la part sud amb el camí del Cementiri. Dita *el tancat de Cal Pou*. N'hi ha una segona a l'Horta d'Ardenya, que afronta amb el camí de la Riera o d'Ardenya. També n'hi ha una altra a la partida dita *el Torrent*[1]. El torrent que dona nom a la partida ressegueix la finca de nord a sud; hi ha un pou i una part és plantada de vinya.

Pou, el tancat de Cal [əɫ təŋ'kad də 'kaɫ 'pɔw]

Hort tancat amb parets, a Virgili[1].

Pou, el tros de Cal [əɫ 'tɾɔz ðə 'kaɫ 'pɔw]

Tros de terra secana, encara que hi havia un pou i una bassa. A la partida del Torrent[1].

Pou, la vinya de Cal [ɫə 'βiɲə ðə 'kaɫ 'pɔw]

Al Pinyolenc, al sud de la carretera de Torredembarra i a l'oest del camí d'Altafulla. És limítrof amb el terme d'Altafulla pels dos punts indicats; hi havia una petita caseta. N'hi ha una segona a l'Arboçar, vorejada la part oest per la carretera del Pont. També n'hi ha una a la partida del Torrent[1], a llevant del camí de la Nou, que és travessada de nord a sud pel Torrent[2]. Encara hi ha una altra finca de secà a la partida del Mas de Cendrós, i una darrera a l'Alzinar, al camí de Mas de Cendrós, on hi havia uns pallers.

Pou de la Sivina, lo

> «viña de un jornal y en el término de dicho lugar de la Riera y partida de lo pou de la Sivina» (FRH 1, 36, any 1768).

Prat, el

> «Pessa de terra regadiu […] situada en lo dit terme de Montoliu entre los dos Gayans vulgarment dita lo Prat» (*CapR*, 351*v*, any 1832).

Prats

«Bernat Prats, pagès del lloch de la Riera» (CALP, doc. 1, any 1630 (aprox.)); «Jaume Prats, prebere vicari» (FNTORR 4402, 77*v*, any 1764); «Joan Prats, pagès» (FNTORR 4403, 140, any 1765); «Carme Prats» (*BapR* 4, 90, any 1855); «Maria Prats» (*BapR* 4, 124, any 1856); «Agnès Prats» (*BapR* 4, 279, any 1862); «Inés Prats» (*BapR* 5, 46*v*, any 1868); «Isidro Prats, labrador» (*MatAr* 3, 1, any 1869); «Juan Prats y Anglès» (*BapAr* 1, 8, any 1872); «Camilo Prats y Anglés» (*BapAr* 1, 16, any 1877); «Marcos Prats, labrador» (*BapAr* 1, 16, any 1877); «Nicasio Prats y Anglés» (*BapAr* 1, 26*v*, any 1885); «Rosario Prats» (*BapR* 7, 49, any 1894); «Rosaria Prats» (*BapR* 7, 85, any 1896); «Rosaridia Prats» (*BapR* 7, 130, any 1898); «Dolores Prats Anglès [damunt escrit *Inglès*]» (*MatAr* 3, 23*v*, any 1904); «Dolores Prats» (*BapAr* 1, 58*v*, any 1905); «Teresa Prats Ardèvol» (*ÒbtR* 14, 53, any 1913).

Premsa, els de la [əɫz ðə ɫə ˈpɾɛmsə]

Nom d'una família que viu al carrer Fondo.

Premsa, la vinya dels de la [ɫə ˈβiɲə ðəɫz ðə ɫə ˈpɾɛmsə]

Al capdamunt del poble, dins la partida dita *la Casa Nova*; limita amb la carretera de la Nou.

Préstamo, el [əɫ ˈpɾestamo]

Finca on a final del segle XIX s'havia extret pedra per a la construcció dels Deu Ponts[1] (pont construït sobre el Torrent[2], destinat a la circulació del tren). Com en moltes pedreres s'hi deixà l'agulla que marcava el nivell de la roca extreta. Fou habilitat com a camp de futbol. Pertanyia a cal Barriac i limitava amb la vinya de Cal Pistraques i terres de cal Borràs.

Prim

«Maria Prim» (*ÒbtR* 15, 113*v*, any 1817); «Joan Prim», pagès d'Ardenya el 1635 (Rovira, 2012, p. 109).

Priu

«Bertrandus Priu, agricola loci de la Riera, habitant en la Riera» (*MnT* 59, 115 i 123, any 1634).

Prop la Quadra

«Posesión […] situada prop la Cuadra» (*Amill.* 1851, 119).

Pruni

«Bertrandus Pruni de la Riera» (*MnT* 59, 279, any 1635).

Pubill

«Agustina Povill, de Tarragona, habitan en la Riera» (*BapR* 15, 36*v*, any 1814); «Enrique Puvill» (*NaixR* 11, 57*v*, any 1924).

Pubilla Ballester, casa la

«en casa la Povilla Ballasté» (*Valies* 414, any 1740).

Públic, el carrer

«alia parte cum vico publico de Virgili» (*MnT* 1, XVI, any 1332); «[…] ab lo carré públich [de Virgili]» (*Valies* 414, any 1740); «Casa ab un corral y hortet tot rodat de paret detràs […] en lo carrer públich del lloch de Virgili» (*CapR*, 315, any 1832).

Públic que Va d'Altafulla al Molí de Torredembarra, el camí

«camino público que va de Altafulla al molino de la Torredembarra» (FRH 6, registre 25, f. 11*v*, any 1772).

Puig

«Pere Putx d'Ardenya» (CALP, doc. 35, any 1715); «Magí Puig» (*ÒbtR* 15, 18, any 1809); «Margarida Puig» (*ÒbtR* 15, 18, any 1809); «Paula Puig y Fortuny, donsella» (*ÒbtR* 15, 62*v*, any 1812); «Manuela Puitg» (*ÒbtR* 15, 125*v*, any 1818); «Anton Puitg» (*BapR* 15, 76, any 1819); «Maria Antònia Puitg» (*BapR* 15, 76*v*, any 1819); «Rafel Puitg» (*ÒbtR* 15, 131*v*, any 1819); «Antònia Puig» (*BapR* 2, 85, any 1826); «Joseph Putg, pagès» (*CapR*, 30, any 1832); «Clara Puig» (*BapR* 2, 250, any 1841); «Salvadó Puig» (*BapR* 2, 383, any 1850); «Joseph Puix» (*BapR* 4, 50, any 1853); «Maria Putg» (*BapR* 4, 136, any 1857); «Pablo Puig» (*BapAr* 1, 8*v*, any 1872); «Theresa Puig» (*BapR* 6, 131, any 1881); «Teresa Puig Solé» (*ÒbtR* 14, 80*v*, any 1921).

Puig d'en Bochs

«Y los dos restants en la (partida) nomenada Puig d'en Bochs» (*CapR*, 174, 242, any 1832).

Variació gràfica de *Puig de Bochs*.

Puig de Bochs

«Pieza de tierra secano dicha Puig de Bochs […] lindante […] a medio día con el término de Tamarit» (*Cad.* 1840, 41*v* i 42); «Pieza de tierra garriga dicha Puig de Bochs […] garriga en montaña […] de utilidad por los Hormigueros» (*Cad.* 1840, 42*v*); «Pieza de tierra olivar dicha Puig de Bochs» (*Cad.* 1840, 42*v*); «Pieza de tierra viña dicha Puig de Bochs» (*Cad.* 1840, 43).

Puig de les Manixes, el

«pessa de terra dita lo Puix de las Manixas [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740).

Podríem interpretar que la lectura hauria de ser *Puig de les Manxes*, car el topònim *Manxes* encara és recordat.

Puig de les Monges, el

«Pieza de tierra dicha lo Puig de las Monjas» (*CadV* 1840, 3).

Puig de les Nasas

«partida dita la Crua o Puig de les Nasas» (*CapR*, 7, any 1832).

Puig dels Metges, el

«finca de quatre jornals situada al puig dels Metges del terme de Virgili» (Rovira, 2005, p. 8).

Puig Gros, el

Partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942, que limita amb el terme del Catllar (*Amill.* 1942, 105).

pujada

V. *Casal*, *Crua*, *Guardis*, *Sindicat*, *Virgili*.

Pujada de Guardis, el cau de la [əł ˈkaw ðə łə pujˈʒaðə ðə ˈɣwaɾðis]

A la meitat de la mateixa pujada que li dona nom.

Pujals

«Pau Dalmau y Pujals» (*BapR* 15, 64*v*, any 1817); «Joan Pujals […] de Ranau» (*ÒbtR* 11, 127, any 1835); «Maria Puijals» (*ÒbtR* 11, 157, any 1839).

pujol

V. *Rodó*.

Pujol

«Antohonius Puiol de Vergili» (*MnT* 23, quadern 1, f. 30*v*, any 1503); «Antonius Pujol juratus Virgili» (*MnT* 59, 20*v*, anys 1633-1639); «una heretat de Bartomeu Pujol de Virgili, quondam» (*MnT* 59, 369*v*, any 1636); «Maria Pujol» (*BapR* 15, 27*v*, any 1813); «Antònia Pujol» (*BapR* 4, 130, any 1856); «Félix Pujol, presbítero Regente» (*MnR* 17, 17, any 1883); «Pedro Marqués Pujol, labrador» (*BapR* 7, 215, any 1902); «Agustí Pujol Fort» (*BapAr* 1, 57*v*, any 1905); «Cinta Pujol Ballesté» (*BapAr* 1, 57*v*, any 1905); «Modesto Pujol Ballesté» (*BapAr* 1, 61, any 1908).

Pujol, el

«Pessa de terra […] situada en lo terme del lloch de Virgili y partida lo Pujol» (*CapR*, 45, any 1832); «Pieza de tierra de olivar […] dicho lo Pujol» (*CadV* 1840, 16).

Pujol Rodó, el[1] [əɫ pujˈʒɔɫ ruˈðɔ]

Turó acabat en forma arrodonida. Parteix amb el terme de Tamarit. Al seu peu es creuen quatre camins. Modernament en diuen *la plaça de Catalunya*.

Pujol Rodó, el[2]

«Pessa de terra […] situada en lo Pujol Rodó» (*CapR*, 174, any 1832); «Pieza de tierra garriga dicha lo Pujol rodó […] lindante […] a medio día y a poniente con el término de Tamarit» (*Cad.* 1840, 52*v*).

Terreny de garriga i garrofers que consta com a partida de terra (*Amill.* 1942, 114; *Amill.* 1945, 10) i també com a peça de terra.

Pujol Rodó, el camí del [əɫ kəˈmi ðəɫ pujˈʒɔɫ ruˈðɔ]

Bifurcació del camí de l'Alzineta, entre la pallissa de Magrinyà i el Maset[2]. S'endinsa al terme de Tamarit.

Pujol Rodó, el comellar del [əɫ kuməˈʎa ðəɫ pujˈʒɔɫ ruˈðɔ]

De la part de ponent del pujol baixa en direcció al torrent del Mas Vell, ja en terres veïnes de Tamarit. (3B).

Pujols

«Antònia Pujols» (*BapR* 2, 187, any 1836).

Puntí

«Luisa Jesaga Puntí» (*ÒbtR* 14, 80, any 1921).

Putxa, ca la [ˈka łə ˈputʃə]
Casa del carrer de Sant Antoni i del nucli d'Ardenya.

Putxa, la caseta de Ca la [łə kəˈzɛtə ðə ˈka łə ˈputʃə]
V. *P., la vinya de Ca la*.

Putxa, l'horta de Ca la [ˈłɔɾtə ðə ˈka łə ˈputʃə]
A la Sorra.

Putxa, la vinya de Ca la [łə ˈβiɲə ðə ˈka łə ˈputʃə]
A la partida dita *Davant l'Església*. Pel cantó nord limita amb el camí del Catllar. N'hi ha una altra a l'Alzinar, que limita amb el camí Vell de Valls i la carretera del Catllar.

quadra
V. *Ardenya*, *Catllar*, *Montoliu*, *Virgili*.

Quadra, la

> «pieza de tierra de vinya plantada […] sita en el término de dicho lugar de la Riera y partida de la Quadra» (FRH 8, registre 21, f. 2, any 1773); «Otra nombrada la Cuadra» (*Liq.* 1853, 25*v*); «Posesión nombrada la Cuadra» i «tierra denominada de la cuadra» (*MnR* 17, 35, any 1892); «aquella pieza de la Riera i del Catllar, dins la partida dita Camí del Molinàs (o Molinet) […] pieza de tierra secano situada en la partida de las Cuadras» (*MnR* 17, 60, any 1900).

Situada entre els termes de la Riera i el Catllar. Terreny de vinya i garrofers (*Amill.* 1851, 75). Un bocí comprès del camí Molinant fins al límit de terme pertany a la Riera; la resta és del Catllar. Consta a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 24 i 109). També apareix en el de 1945; una de les propietats diu que afronta amb el camí del Catllar (*Amill.* 1945, 2). (1D).

Quadra, el camí de la [əł kəˈmi ðə łə ˈkwaðɾə]
Recollit també en plural, *camí de les Quadres*. Passa pel costat de llevant de l'actual fàbrica del Cedó, a la Pallissa de Rull, i va a Vespella. Es parla del seu arranjament el 1972. És el camí de la Baixada de Rull. (1D).

> «camino denominado la Quadra» (AcMR, 6.7.1972).

Quadra, la placeta de la

> «casa […] sita en dicho lugar y plasseta de la Quadra […] linda […] de detrás con la Assequia Mayor y de delante con dicha Plaza» (FRH 17, 20, any 1777).

Quadra d'Ardenya

«Quadra de Ardenya parrochie de Tamarito» (*MnT* 10, 25*v*, any 1410; *MnT* 59, 279, any 1635).

Quadra de Santes Creus, la (o **les Quadres de Santes Creus**)
[ɫa 'kwaðɾə ðə 'santəs 'kɾɛws / ɫəs 'kwaðɾəz ðə 'santəs 'kɾɛws]

«la quadra de Stes Creus parròchia de la Riera» (*MnR* 18, 99 i 109*v*, any 1670); «Quadra de Santes Creus parròchia de la Riera» (*MnR* 18, 99, anys 1692 i 1670); «Una casa […] en lo lloch de la Riera, quadra de Santes Creus» (*MnT* 67, doc. 17, any 1729); «Cuadra de Santas Cruzes del término de la Riera» (*Cad.* 1840, 56).

Iglésies (1974, p. 284) extreu aquest topònim d'un document del primer vicenni del segle XVIII i l'engloba a la població de la Riera. El mateix autor (Iglésies, 1974, p. 675) reprodueix la descripció del cens de 1719:

la Riera de Santas Creus. És quadra, las jurisdicciones són del Abad de Santas Creus, y del Arzobispo de Tarragona. Su situación es llana, serca del río Gayá. Sus casas, habitantes, y linderos van comprehendidos con la Riera.

Ara, per als vilatans, és una partida de terra, ja fora terme, el nom de la qual hem recollit en plural, malgrat que és documentada en singular.

Quadra de Santes Creus, la plaça de la

«casa sita dentro de dicho lugar de la Riera y Plaza de la Quadra de Santas Creus, linda de oriente con la calle de dicha Quadra […] de cierzo con la Azequia del mismo lugar» (FRH 17, 269, any 1777).

Podria comprendre les terres situades vora el molí anomenat *el molí del Mig*.

Quadra de Tamarit

«pessa de terra campa […] situada en lo terme de Ardeña y partida dita paradetas, o cuadra de Tamarit» (*Llmajor* 47, 42, any 1751).

Quadres, les [ɫəs 'kwaðɾəs]

Partida de terra vora de la qual hi ha actualment la fàbrica Sedó. Ja fora del terme. És *la Quadra*.

Quadres, el camí de les [əɫ kə'mi ðə ɫəs 'kwaðɾəs]

V. *Quadra, el camí de la*.

Quatre Camins, els [əɫs ˈkwatɾə kəˈmins]
Cruïlla a la part sud del nucli de població. S'encreuen la carretera de la Riera, la del Pont i el camí de la Torre.

Quatre Camins del Mas de Cendrós, els
[əɫs ˈkwatɾə kəˈminz ðəɫ ˈmaz ðə sənˈdɾɔs]
S'encreuen el camí de l'Horta i el camí del mas d'on pren el nom.

Quatre Cantons, els [əɫs ˈkwatɾə kənˈtɔns]
Cruïlla de carrers entre el de Sant Antoni, el carrer Major i el carrer Fondo.

Quatre Cantons, els rentadors dels [əɫz rəntəˈðɔz ðəɫs ˈkwatɾə kənˈtɔns]
A la Síquia, en el lloc d'on pren el nom, a la seva part nord. També hi havia un abeurador, un pou i una font.
V. t. *Abeurador*.

Queralt

«Theresa Queral» (*BapR* 15, 55*v*, any 1816); «Theresa Querat» (*BapR* 2, 19, any 1820); «Margarida Queralt» (*BapR* 2, 81, any 1825); «Maria Queralt» (*BapR* 2, 261, any 1842); «Lluís Queralt d'Ardenya» (CALP, doc. 94, any 1879); «Eufemiano Queral» (CALP, doc. 133, any 1896).

Queralt, ca [ˈka kəˈɾaɫ]
Casa del Catllar amb propietats al terme de la Riera.

Queralt, el comellar de Ca [əɫ kuməˈʎa ðə ˈka kəˈɾaɫ]
A la part oest de la pujada de Guardis, la qual ressegueix.

Queralt, l'horta de Ca [ˈɫɔɾtə ðə ˈka kəˈɾaɫ]
A Ardenya, a la Sínia, entre el riu i la Séquia. Després passà a ser l'hort del Cocó. I dits igual hi ha dos horts més, vora aquest nucli de població, a l'Horta d'Ardenya, un al sud i l'altre més a l'est del poble, que afronten també amb la Séquia.

Queralt, la vinya de Ca [ɫə ˈβiɲə ðə ˈka kəˈɾaɫ]
Dos bocins que afronten amb el riu a la partida del Mas de Cendrós.

Queraltó

«Josepa Queraltó» (*BapR* 4, 209, any 1860).

Querol, de

«Posesión nombrada de Carol, situada a la torreta» (*Amill.* 1851, 92).

Quica, ca la [ˈka łə ˈkikə]
Casa del carrer de Sant Pau.

Quim, cal [ˈkał ˈkim]
Casa del carrer de l'Alzinar. Ara localitzada al carrer de Mossèn Cinto Verdaguer.

Quim, el tros de Cal [əł ˈtɾɔz ðə ˈkał ˈkim]
A la partida del Camí de la Nou, limita amb el camí que pren el nom de la partida i amb la carretera de la Nou.

Quim, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał ˈkim]
Dins la partida del Camí de la Pobla, confronta al nord amb la via del tren i al sud amb la carretera de Torredembarra. Després passa a ser del Picolí.

Quim de Baldiri, la vinya del [łə ˈβiɲə ðəł ˈkim də βəłˈdiɾi]
Situada a la partida del Camí Molinant, afronta pel nord amb el camí que pren el nom de la partida. Hi hagué una petita caseta.

Quim de Ca l'Agna, l'horta de [ˈłɔɾtə ðə ˈkim də ˈka ˈłaŋnə]
Al Pont d'en Tus, vora la bassa del Molí del Mig. Era l'hort del Molí i la propietat, de cal Borràs.

Quim del Mas, el
Era qui duia el mas de Cendrós.

Quima, ca la [ˈka łə ˈkimə]
Al nucli habitat de Virgili.

Quima, l'horta de Ca la [ˈłɔɾtə ðə ˈka łə ˈkimə]
Al Fondot, eren dos trossos de terra no contigus, si bé propers, un dels quals voreja el camí d'Altafulla. També n'hi ha una a Virgili[1].

Quima, la vinya de Ca la [łə ˈβiɲə ðə ˈka łə ˈkimə]
A Virgili[1], limita amb la carretera de Torredembarra. A les Fontanilles, n'hi havia dues més, una gairebé tocava al camí de la Capellana i l'altra, més petita, quedava a banda i banda del camí de les Fontanilles.

Quimeta, ca la [ˈka łə kiˈmɛtə]
Casa del carrer Major. N'hi ha una altra al carrer de l'Alzinar.

Rabadà

«Ego Iohannes Rabada, de la Riera de Guaya» (*MnT* 10, 17 i 69, anys 1410 i 1411).

Rabadà, el mas de

«Totam illam ereditatem cum manso de Rabada et cum omnis terris, honoribus et posesionibus dictorum domorum et ereditatis […] site in termino de Montoliu seu loci de la Riera» i «Mansum de Rabada situm ultra Gayanum» (*MnT* 23, quadern 2, f. 23, any 1503).

Rabassa

«Tecla Lorens y Rabassa» (FNTORR 4399, 105, any 1760); «Anna Maria Rabassa» (*BapR* 15, 8*v*, any 1810); «Maria Rabasa» (*ÒbtR* 15, 42*v*, any 1811); «Chatarina Rabasa» (*ÒbtR* 15, 55*v*, any 1812); «Marina Rabasa» (*BapR* 15, 38*v*, any 1814); «Agnemaria Rebasa» (*ÒbtR* 15, 132, any 1819); «Thecla Revasa» (*ÒbtR* 11, 17, any 1821); «Ignasi Rebassa» (*ÒbtR* 11, 142, any 1836).

Rabassó

«Joseph Rabassó» (*ÒbtR* 15, 10, any 1809); «Thecla Rabassó» (*ÒbtR* 15, 10, any 1809); «Francisco Rabasó Cañellas» (*BapR* 7, 283*v*, any 1912); «Teresa Rabasó» (*BapR* 7, 283*v*, any 1912); «Thecla Rabasó» (*ÒbtR* 15, 66, any 1812).

Racó, el
Partida de terra (*Amill.* 1945, 33). Amb conreu de garrofers.

Racó de Martí, el [əł rəˈkɔ ðə məɾˈti]
Partida de terra, a banda i banda de la carretera del Catllar. La part est afronta amb les partides de la Pallissa de l'Homs, el Pinyolenc i Virgili[1], i pel sud amb el Fondot. La part que queda a l'oest de la dita carretera limita també amb el nucli habitat de Virgili i la zona urbana de la Riera. La construcció de l'esmentada carretera dividí la partida en dos bocins. Eren les hortes de Ca Martí. Surt inventariat a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 88), possiblement mal grafiat, car es llegeix *Racó i de Martí.* (3D-3E).

Racó de Martí, el camí del [əł kəˈmi ðəł rəˈkɔ ðə məɾˈti]
Comença a la carretera de la Nou de Gaià o de la Diputació i va cap a la Pallissa de l'Homs.

Racó de Martí, el comellar del [əł kumə'ʎa ðəł rə'kɔ ðə məɾ'ti]
A la partida d'on pren el nom.

Raduà

«Joan Raduà» (*BapR* 15, 44*v*, any 1815); «Rosalia Raduà» (*ÒbtR* 15, 122*v*, any 1818).

Rafel

«Alberta Rafel Torrents» (*ÒbtR* 14, 78*v*, any 1921).

Rafela, ca la ['ka łə rə'fɛłə]
Casa del carrer de l'Alzinar.

Rafí

«Jaume Rafí, corder, natural de Vilabella y vuy en lo lloch de la Riera» (FNTORR 4416, 33, any 1793); «Jaume Rafí» (*ÒbtR* 11, 159, any 1839); «Maria Rafí» (*BapR* 6, 281, any 1889); «Maria Rafí Rovira» (*MatAr* 3, 31, any 1920); «Bienvenido Balañá Rafí» (*ÒbtR* 14, 89, any 1924); «Joan Rafí», pagès d'Ardenya el 1621 (Rovira, 2012, p. 109).

Ràfols

«Joaquina Cañellas Ràfols» (*BapR* 7, 230, any 1904).

Rajoler, cal ['kał rəjʒu'łɛ]
Casa del carrer Nou.

Rajoler, el forn [əł 'fɔɾn rəjʒu'łɛ]
Situat a la partida dita *el Camí de la Pobla*, a prop de la via del tren. Amb totes les parts necessàries per al seu funcionament: bassa, era, obrador, etc. Dona nom a un camí que hi arriba des de més enllà de la via del tren i continua fins a la carretera de la Torre. (2E).

Rajoler, el forn de [əł 'fɔɾn də rəjʒu'łɛ]
No gaire distant del nucli de Virgili, a l'est de la carretera de la Diputació; és a dir, anant en direcció al nucli habitat de Virgili, queda a mà dreta del camí. Hi ha una era de grans dimensions, una caseta, una bassa, un forn i un corral. Tot ben abandonat. Hi destaca una alzina molt gran, que creuen que pot tenir més de dos-cents anys.

rambla

V. *Francesc Macià*.

Ramon

«Agostí Ramon natural de Vilabella habitant a la Riera» (*MnR* 18, 132*v*, any 1672); «Petrus Ramon lini texer opidi de Tarrega […] in loco tamen de la Riera commorants» (*MnT* 67, doc. 112, any 1731); «Isidro Ramón» (*ÒbtR* 15, s. f., març 1809); «Joseph Ramon» (*BapR* 15, 5*v*, any 1810); «Mariàngela Ramon» (*ÒbtR* 15, 87, any 1814); «Josepa Ramon» (*ÒbtR* 15, 113*v*, any 1817); «Maria Teresa Ramon» (*ÒbtR* 11, 45, any 1824); «Jaume Ramon y Lluch, teixidor» (*CapR*, 21*v*, 34, any 1832); «Joan Ramon y Gatell, pagès» (*CapR*, 52, any 1832); «Agna Ramon» (*BapR* 2, 379, any 1850); «Maria Ramon» (*BapR* 3, 15, any 1851); «Gertrudis Ramon» (*BapR* 4, 9, any 1852); «Hipòlit Ramon» (*BapR* 4, 47, any 1853); «Llorens Ramon» (*BapR* 4, 56, any 1854); «Tuyas Ramon» (*BapR* 4, 56, any 1854); «Antònia Ramon» (*BapR* 4, 66, any 1854); «Francisca Ramón» (*BapR* 4, 116, any 1856); «Joan Ramon» (*BapR* 4, 151, any 1857); «Teresa Ramon» (*BapR* 4, 161, any 1858); «Pau Ramon» (*BapR* 4, 232, any 1860); «Paula Ramon» (*BapR* 4, 232, any 1860); «Isabel Ramon» (*BapR* 4, 276, any 1862); «Dorotea Ramon» (*BapR* 4, 296, any 1863); «Sabina Ramon» (*BapR* 5, 27*v*, any 1867); «Salvador Ramon» (*BapR* 5, 36*v*, any 1867); «Rosendo Ramón» (*BapR* 5, 56, any 1869); «Dolores Ramón» (*BapR* 6, 168, any 1883); «Ramon Ramon» (*BapR* 6, 168, any 1883); «Trifón Ramón y Blanch» (*MnR* 17, 21, any 1885); «Agna Maria Ramon» (*BapR* 6, 239, any 1886); «Pedro Ramón» (*BapR* 6, 279, any 1889); «Melitón Ramón» (*BapR* 7, 71, any 1895); «Ana Maria Ramon» (*BapR* 7, 100, any 1896); «Miguel Ramón» (*BapR* 7, 134, any 1898); «Dolores Ramón» (*BapR* 7, 205, any 1902); «María Francisca Ramón» (*BapR* 7, 242*v*, any 1906); «Carmen Ramón y Mestre» (*BapR* 7, 246*v*, any 1907); «Simeón Ramón» (*BapR* 7, 259, any 1908); «Francisca Ramón» (*BapR* 7, 274, any 1910); «Maria Ramon Llagostera» (*BapR* 7, 280, any 1911); «Miguel Ramón» (*NaixR* 11, 62, any 1924); «José Ramón» (*NaixR* 11, 80*v*, any 1925); «María Rosario Ramón» (*NaixR* 11, 99, any 1927); «Teresa Ramon Blanch» (*ÒbtR* 14, 101*v*, any 1927); «José María Ramón» (*NaixR* 14, 32, any 1937); «Ricardo Ramón» (*NaixR* 16, 11*v*, any 1941).

Randua

«Anton Randua» (*ÒbtR* 15, 116, any 1817); «Joan Randua» (*ÒbtR* 15, 116, any 1817).

Rasa, la [łə ˈrazə]

«en lo terme del dit lloch de Virgili y en la partida dita la Rasa» (FNTORR 4405, 216*v*, any 1777); «el tros dit de la Rasa» (*CapR*, 5, any 1832); «Una pessa de terra […] situada en lo terme del predit lloch de Virgili y partida dita la Rasa» (*CapR*, 305, any 1832); «Pieza de tierra garriga dicha la Rasa lindante a

levante con el Gayá» (*Cad.* 1840, 22*v*); «Pieza de tierra secano dicha la Rasa» (*Cad.* 1840, 49); «Pieza de tierra viña dicha la Rasa» (*Cad.* 1840, 49); «Pieza de tierra dicha la Rassa [Virgili]» (*CadV* 1840, 8).

Partida de terra secana a Virgili[1]. Hi ha qui aplica el nom a una rasa que hi havia sota el mas de l'Espina; era per desviar l'aigua del Torrent[2]. (2D).

Rata del Rec, la [łə ˈratə ðəł ˈrɛk]

Renom personal. Taponava les sortides d'aigua de la Séquia per tal que tota l'aigua anés al molí.

Rateta, ca la [ˈka łə rəˈtɛtə]

Casa del carrer de Sant Pau, coneguda com a *ca l'Adrogueret*.

raval

V. *Camí d'Ardenya*.

Raval, el [əł rəˈβał]

A Ardenya és un carrer paral·lel al carrer Major, que comença a la carretera del Catllar i acaba en el dit carrer, tot desviant-se en angle recte. Ha estat també una via urbana del nucli de la Riera, ja semblava els defores, i anava des de ca l'Ermità fins a cal Josep Maria. Ara, és continuació del carrer de Pau Casals. El nom oficialment perviu el 1975 (AcMR, 4.10.1975).

«en dicho lugar de la Riera y calle del Arrabal […] que linda […] de poniente y cierzo […] mediante aquaducto del Molino» (FRH 2, registre 33, f. 3*v*, any 1769); «Por una casa al Rebal» (*Liq.* 1853, 35*v*).

Ravell

«Mariàngela Ravell» (*ÒbtR* 11, 88, any 1831).

Rebull

«Rosa Rebull» (*BapR* 15, 63*v*, any 1817).

rec

V. *Baix*, *Dalt*, *Fibla del Comú*, *Major*, *Mengem*, *Mig*, *Montoliu*.

Rec Major, el [əł ˈrɛg məjˈʒɔ]

És una peça de terra a Virgili[1].

Reding, cal [ˈkał rəˈðin]
Casa del carrer Fondo.

Reding, la barraca de Cal [łə βəˈrakə ðə ˈkał rəˈðin]
Barraca de pedra seca situada a l'Arboçar. (1E).

Reding, la caseta de Cal [łə kəˈzɛtə ðə ˈkał rəˈðin]
Al Pinyolenc. I a Mas de Cendrós.

Reding, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkał rəˈðin]
Són dues, situades no gaire distants, a l'Horta.

Reding, el tros de Cal [əł ˈtrɔz ðə ˈkał rəˈðin]
Al Racó de Martí.

Reding, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał rəˈðin]
En dues partides contigües. Una a l'Arboçar, afronta per la part sud amb el camí de la Pobla, i l'altra al Camí de la Pobla, vorejada pel sud per la carretera de la Torre. Aquestes dues havien estat de ca Bertran. N'hi ha dues més, no contigües, a l'Arboçar. Una altra a la partida del Camí de la Pobla, limitada al nord pel camí que pren el nom de la partida i, al sud, pels Ferrocarrils. També n'hi ha una al Pinyolenc i una altra a la Casa Nova, que fita amb la via del tren per la part nord. Encara n'hi ha una altra al Mas de Cendrós, que afronta amb les terres del mas que dona nom a la partida; hi havia una petita caseta. La darrera, a Virgili[1], és vorejada per la carretera del Catllar i pel Torrent[2].

Regalat

«Francisca Regalat» (*ÒbtR* 15, 126, any 1818).

Regueret, el

«ab lo Ragoret [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740).

Reguerot, el[1] [əł rəɣəˈɾɔt]
Partida de terra, l'extensió de la qual queda delimitada pel camí de l'Estació, la carretera del Catllar i el camí de la Nou. (2D).

«Pieza de tierra a la partida dicha del Reguerot […] lindante […] a poniente con el Reguerot y a cierzo con el camino que va a la Riera» (*CadV* 1840, 19).

Reguerot, el[2] [əɫ rəɣə'ɾɔt]

Rec que comença a la bassa del Molí del Mig, passa per sota cal Borràs, a la plaça Major, i irriga les hortes de la partida del Reguerot[1] i de Virgili[1]. A partir de la parada de Figueres, baixa un rec que va cap al forat del Cementiri i dona aigua a les hortes del seu voltant.

Reguerot, el camí del [əɫ kə'mi ðəɫ rəɣə'ɾɔt]

Arrenca del cementiri Vell i va fins al camí de l'Estació. Era un camí de pas morraler, camí d'aigua.

Reguerot, les hortes del [ɫəz 'ɔɾtəz ðəɫ rəɣə'ɾɔt]

Tocaven a l'Església. Rebien el nom del rec que els subministrava l'aigua.

Reig

«Francisca Reitgs» (*BapR* 5, 26*v*, any 1867); «Nicacio Reitgs» (*BapR* 5, 51*v*, any 1868); «Francisca Reix» (*BapR* 5, 62*v*, any 1869); «Francisco Reig, adroguero» (*BapR* 7, 16, any 1891); «José Reig» (*BapR* 7, 16, any 1891); «Juan Sunyé Reig» (*ÒbtR* 14, 23, any 1906).

Reli, el gorg de [əɫ 'ɣɔɾg də 'rɛɫi]

Conegut, però ja fora del terme.

Render

«Honofrei Rander, vicarius loci de la Riera» (*MnR* 18, s. f., any 1685).

Rendera

«Joan Randera» (*BapR* 15, 60*v*, any 1817).

Rentador, el

«de part detràs ab una porcioneta de terra nomenada lo Rentadó pròpia de Salvador Sorder y Recasens» (*CapR*, 213, any 1832).

rentadors

V. *Quatre Cantons*.

Rentadors, els [əɫs rəntə'ðɔs/rəntə'ðos]

Eren públics i s'omplien de l'aigua de la síquia del Molí; n'hi havia en diferents indrets. Un a Ardenya, un altre al Mas de Cendrós, un tercer a l'Alzinar i a la baixada de Sant Isidre o dita també *els Quatre Cantons*; en aquest darrer hi

havia, a més, una font i un abeurador. També a l'obert de Ca Martí, que desaparegueren per construir-hi una placeta, pels volts de 1970. N'hi havia uns altres en el punt on ara és situat un plataner a l'entrada sud del poble; s'havien de baixar unes escales; agafaven l'aigua de la Síquia. També n'hi havia uns a la Costeta, sota el Matadero. A més, n'hi havia de particulars pertanyents a les cases dels carrers Major, Fondo i Sant Pau, la part del darrere de les quals era vora de la síquia. En èpoques de secada algú ha conegut les dones que rentaven a la riba del Gaià. Tots desapareguts.

Requesens

«Cosme Requesens [de Montoliu]» (Iglésies, 1987, p. 116); «Cosma Requeseys de Ardenya, Quossma, Cossma Riquossens» (*MnT* 23, quadern 1, f. 23, quadern 2, f. 30*v*, quadern 3, f. 8*v*, i quadern 3, f. 31, anys 1505 i 1506); «Cosme Rachohens de Ardenya» (*MnT* 28, s. f., 9 maig, any 1520); «Joana Racohens, de Ardenya, muller de Miquel Anguera» (*MnT* 28, s. f., any 1520); «Petrus Rocasens» (*MnR* 18, 83, any 1670); «Magí Recasens, pare de Maria Rull» (*MnR* 18, 109*v* i 132*v*, anys 1670 i 1671); «Joannes Paulus Racazens agricola locis de Virgili et Marie Racasens uxor mea» (*MnT* 67, doc. 22, any 1729); «Rafael Recasens, pagès de la Riera» (*Llmajor* 47, 59*v*, any 1730); «Maria Recasens» (*Valies* 414, any 1740); «Jaume Recasens, pagès» (FNTORR 4398, 1, any 1758); «Theresa Recasens» (FNTORR 4398, 1, any 1758); «Joan Pau Recasens, pagès de la Riera, quondam» (FNTORR 4399, 55, any 1759); «Lluís Recasens, pagès, fadrí, del lloch de la Riera» (FNTORR 4399, 55, any 1759); «Josep Recasens» (FNTORR 4399, 45, any 1760); «Esteve Recasens, texidor de lli del lloch de la Riera» (FNTORR 4399, 127, any 1760); «Ignàsia Recasens y Fortuny, muller de Jaume Recasens» (FNTORR 4399, 127, any 1760); «Joan Recasens de Ardena» (CALP, doc. 8, any 1779); «Rafel Recasens» (*BapR* 15, 1, any 1809); «Cecília Recasens» (*ÒbtR* 15, s. f., gener 1809); «Josepa Recasens» (*ÒbtR* 15, 19, any 1809); «Margarida Recasens» (*ÒbtR* 15, 21, any 1809); «Eulòquia Recasens» (*ÒbtR* 15, 41*v*, any 1811); «Francisca Recasens» (*ÒbtR* 15, 44*v*, any 1811); «Rosa Recasens» (*ÒbtR* 15, 52, any 1812); «Paula Recasens» (*ÒbtR* 15, 63*v*, any 1812); «Joseph Recasens» (*BapR* 15, 25, any 1813); «Rosalia Recasens» (*BapR* 15, 44*v*, any 1815); «Madalena Recasens» (*BapR* 15, 46, any 1815); «Càndia Recasens y Llauradó» (*BapR* 15, 55, any 1816); «Anna Maria Recasens y Sagalà» (*BapR* 15, 56*v*, any 1816); «Theresa Recasens» (*BapR* 15, 61*v*, any 1817); «Chatarina Recasens» (*ÒbtR* 15, 115, any 1817); «Salvador Recasens» (*ÒbtR* 15, 121*v*, any 1818); «Francisco Raquesens» (*BapR* 15, 77*v*, any 1819); «Isidro Raquesens» (*BapR* 2, 12, any 1820); «Maria Raquesen» (*BapR* 2, 25, any 1821); «Pau Raquesens» (*ÒbtR* 11, 23, any 1822); «Cicília Recasens» (*ÒbtR* 11, 44, any 1824); «Domingo Raquesens» (*BapR* 2, 72, any 1825); «Anton Recasens» (*MatR* 9, 44, any 1825); «Pere Joan Recasens» (*BapR* 2, 86, any 1826); «Maria Racasens» (*BapR* 2, 89, any 1826); «Maria Recasens y Virgili» (*CapR*, 7*v*, any 1832); «Isidro y Gertrudis Recasens y Boronat, cònjuges de la Riera. Isidro Recasens e Ivern, pagès y Gertrudis Recasens y Boronat» (*CapR*, 9, 65, any 1832);

«Joan Recasens y Martí, texidor y Gertrudis Recasens y Fortuny, cònjuges» (*CapR*, 194, any 1832); «Marina Recasens» (*ÒbtR* 11, 104, any 1832); «Thecla Recasens» (*ÒbtR* 11, 144, any 1837); «Clara Recasens» (*ÒbtR* 11, 161, any 1839); «Esteva Recasens» (*ÒbtR* 11, 193, any 1844); «Llorens Recasens […] de Vespella» (*ÒbtR* 11, 194, any 1844); «Gertrudis Recasens» (*BapR* 2, 369, any 1849); «Maria de la Providència Recasens» (*BapR* 2, 373, any 1849); «Juaquim Recasens» (*BapR* 3, 2, any 1851); «Rosaria Recasens» (*BapR* 3, 2, any 1851); «Miguel Recasens» (*BapR* 3, 16, any 1851); «Dolores Recasens» (*BapR* 3, 20, any 1851); «Antònia Recasens» (*ComptesR* 1, 7, any 1851); «Estefania Recasens» (*BapR* 4, 14, any 1852); «Joan Requesens» (*BapR* 4, 78, any 1854); «Ramon Recasens» (*BapR* 4, 95, any 1855); «Agustí Recasens» (*BapR* 4, 120, any 1856); «Rita Recasens» (*BapR* 4, 156, any 1858); «Modesto Requesens» (*BapR* 4, 162, any 1858); «Raymunda Recasens» (*BapR* 4, 184, any 1859); «Urcesina Recasens» (*BapR* 4, 245, any 1861); «Daniel Recasens» (*BapR* 5, 8*v*, any 1864); «Madalena Requesens» (*BapR* 5, 18*v*, any 1866); «Sebastià Requesens» (*BapR* 5, 21*v*, any 1866); «Amàlia Requesens» (*BapR* 5, 22, any 1866); «Jenoveva Recasens» (*BapR* 5, 33*v*, any 1867); «Carlos Recasens» (*BapR* 5, 42, any 1868); «María de los Dolores Recasens» (*BapR* 5, 64, any 1869); «Dorotea Recasens» (*BapR* 5, 74, any 1870); «Irene Recasens» (*BapR* 6, 21, any 1874); «Pedro Recasens» (*BapR* 6, 60, any 1877); «Carmen Recasens» (*BapR* 6, 110, any 1880); «Emilio Recasens» (*BapR* 6, 134, any 1881); «Eduardo Recasens» (*BapR* 6, 152, any 1882); «Remedio Recasens» (*BapR* 6, 178, any 1883); «Amideo Recasens» (*BapR* 6, 292, any 1890); «Maria Asumta Recasens» (*BapR* 7, 3, any 1891); «Josefina Recasens» (*BapR* 7, 6, any 1891); «José María Recasens» (*BapR* 7, 46, any 1893); «Matilde Recasens» (*BapR* 7, 99, any 1896); «Genoveva Recasens» (*BapR* 7, 119, any 1897); «Alejo Recasens» (*BapR* 7, 120, any 1897); «Luisa Recasens» (*BapR* 7, 128, any 1898); «Gregorio Recasens» (*BapR* 7, 159, any 1899); «Florència Porta Recasens» (*BapR* 7, 174, any 1900); «Dionisio Recasens» (*BapR* 7, 175, any 1900); «Maria Recasens» (*BapR* 7, 190, any 1901); «Josefa Recasens» (*BapR* 7, 200, any 1901); «Engràcia Recasens» (*BapR* 7, 208, any 1902); «Isidro Recasens» (*BapR* 7, 210, any 1902); «Margarita Recasens» (*BapR* 7, 223, any 1903); «Eduardo Recasens y Suñé, labrador» (*MatAr* 3, 22*v*, any 1903); «Teresa Recasens» (*BapR* 7, 238, any 1906); «Joaquina Recasens» (*BapR* 7, 238*v*, any 1906); «Genoveva Recasens» (*BapR* 7, 255*v*, any 1908); «Carmen Recasens Montserrat» (*BapR* 7, 259, any 1908); «Francisco Recasens» (*BapR* 7, 261, any 1909); «Juan Recasens» (*BapR* 7, 269*v*, any 1910); «Madalena Recasens» (*BapR* 7, 271, any 1910); «Salvador Recasens» (*BapR* 7, 278, any 1911); «Ramon Recasens Vidal» (*ÒbtR* 14, 61*v*, any 1916); «Enriqueta Recasens» (*NaixR* 9, 97, any 1917); «Amadeo Recasens» (*NaixR* 10, 4, any 1917); «Maria Teresa Recasens» (*NaixR* 11, 3, any 1919); «Baltasar Recasens» (*NaixR* 11, 34*v*, any 1922); «Antonio Recasens» (*NaixR* 11, 55*v*, any 1924); «Alberto Recasens» (*NaixR* 11, 58, any 1924); «Montserrat Recasens» (*NaixR* 11, 79, any 1925); «Rosalia Recasens» (*NaixR* 11, 89*v*, any 1926); «José María Recasens» (*ÒbtR* 14, 95, any 1926); «Amàlia Recasens Plana» (*MatAr* 3, 36*v*, any 1927); «José Recasens» (*NaixR* 12, 11, any 1928); «María del Carmen Recasens» (*NaixR* 12, 28, any 1930); «Domingo Recasens» (*NaixR* 13, 17*v*, any 1934);

«Lluís Recasens» (*NaixR* 14, 11, any 1935); «Jordi Recasens» (*NaixR* 14, 27, any 1936); «Guillermina Recasens» (*NaixR* 17, 22, any 1950).

Requesens, el tros de Cal [əɫ ˈtɾɔz ðə ˈkaɫ rəkəˈzɛns]

Forma part de la partida del Mas de Cendrós. És una llenca triangular la part est de la qual afronta amb el camí del Catllar.

resclosa

V. *Ferran*, *Hortes de Tamarit*, *Molí del Pas*.

Resclosa, la [ɫə rəsˈkɫɔzə]

La síquia que dona aigua al molí del Pas, a la vegada que és emprada per repartir l'aigua entre les hortes de Ferran, d'Altafulla i de Tamarit, comença al costat dret de la resclosa; situada a la part baixa de la muntanya del Castellot. És feta d'obra, aprofitant com a materials els mateixos còdols de riu relligats amb argamassa. No hi ha gaire informació sobre la seva construcció, però sembla que fou després de les destrosses produïdes per les avingudes d'aigua —popularment conegudes al Baix Gaià com a *gaianades*—, potser la de 1921 (Hernández, 2011, p. 163). En un dels costats hi ha una data gravada, 1920, que podria ser la darrera reconstrucció que s'hi devia dur a terme. Segons Blanch (2011, p. 171), s'hi anaven a banyar al costat, que en deien *el Gorg*. L'aigua desviada després de regar les hortes de Ferran fa cap a la bassa del Molí del Pas, ja en terme de Tamarit. Una altra resclosa, al Catllar, conduïa l'aigua cap als tres molins fariners de la Riera: el Molinet[1], el molí del Mig i el molí de la Torre, i també regava l'horta rierenca. *La Resclosa* i *la resclosa del Molí del Pas* són la mateixa. (3D).

Revella

«Thomàs Virgili y Revella» (*BapR* 15, 47, any 1815); «Mariàngela Revella» (*ÒbtR* 15, 118, any 1817).

Revellar, el [əɫ rəβəˈʎa]

Partida de terra. Limita amb el camí de la Torre, la Pallissa de l'Homs, el Clot de Torrell[2] i el terme d'Altafulla. Per la banda nord, el camí del Clot de Torrell el separa del Pinyolenc. Una de les finques afronta amb el camí de la Pobla (*Amill.* 1942, apèndix). Terra de vinya, olivers i garrofers. Topònim present al terme del Catllar als segles XVII i XVIII (Fuentes, 1999, p. 66). (2E-3E).

«vinya […] y partida dicha lo Revallá que linda […] de mediodía con tierras de la Vicaría» (FRH 4, registre 29, f. 1, any 1771); «viña […] sita […] en la partida dicha del Revallá, linda […] de medio día con el Ravellá y de poniente con dicho Ravellá» (FRH 18, 448, any 1777); «Partida nomenada del Ravellá […]

afronta […] a ponent ab lo Camí qui va de Virgili a la Torredembarra» (FNTORR 4414, 79*v*, any 1785); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y vuy día lo Ravellà y ans dels Bons Aguaits» (*CapR*, 137, any 1832); «Pieza de tierra garriga dicha lo Ravallá […] lindante a levante y medio día con el término de Altafulla» (*Cad.* 1840, any 56); «Posesión nombrada Revallá» (*Amill.* 1851, 21); «[…] pieza al ravallà partida de la Riera» (*Amill.* 1851, 55); «Poseción del Ravallá» (*Liq.* 1853, 15*v*); «Poseción […] al Revallà» (*Liq.* 1853, 15*v*); *Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 24).

Reventós

«Antònia Mañé y Reventós» (*MnR* 17, 38, any 1895).

Reverter

«Maria Reverter en ma casa en lo lloch de la Riera» (*MnR* 18, 70*v*, any 1670); «Miquel Reverter» (*MnR* 18, 76*v*, any 1670); «mon fill Jaume Reverter» (*MnR* 18, 76*v*, any 1670); «Miquel Reverter, mestre de casas» (FNTORR 4413, 114, any 1783); «Antònia Reverté y Llagostera» (*BapR* 15, 51*v*, any 1816); «Maria Raverter» (*BapR* 2, 37, any 1822); «Pau Raverter» (*BapR* 2, 38, any 1822); «Francisco Reverter, pagès» (*BapR* 2, 61, any 1824); «Joan Raverter» (*BapR* 2, 94, any 1826); «Joseph Raverté» (*BapR* 2, 178, any 1831); «Francisco Reverter y Sanromà, pagès» (*CapR*, 191, any 1832); «Francisca Reverté» (*BapR* 4, 140, any 1857); «Rosa Reverter» (*BapR* 6, 102, any 1879); «Margarita Lloret Reverté» (*BapR* 7, 231*v*, any 1905).

Reyoner

«Juan Reyoner» (*ÒbtR* 11, 46, any 1824).

Riba

«Mariagna Llaurador y Riba, muller de Bernat Llaurador» (*MnT* 67, doc. 13, any 1729).

Ribera

«Joseph Ribera, fadrí pagès» (*MatR* 9, 44, any 1825); «Isidro Ribera» (*ÒbtR* 11, 161, any 1839).

Ribes

«testes Petrus Ribes loci de Ardenya» (*MnR* 18, 98*v*, any 1670); «Testimoni Rafel Ribas de Ardenya» (*MnT* 67, doc. 108, any 1731); «Teresa Bellmunt i Ribes» (FNTORR 4399, 56, any 1759); «Valentí Ribas, jove, teixidor vuy habitant en el lloch de la Riera» (FNTORR 4399, 122, any 1760); «Theresa Ribes»

(*ÒbtR* 15, 17*v*, any 1809), «Paula Ribas» (*BapR* 15, 70, any 1818); «Juan Mercé Ribas» (*MatR* 10, 97, any 1900).

Ribes, cal [ˈkaɫ ˈriβəs]

Casa del nucli d'Ardenya.

Ribó

«Inés Ribó» (*BapR* 5, 13*v*, any 1865); «Raimunda Prats Rivó» (*ÒbtR* 14, 17*v*, any 1905).

Ribot, la vinya de

«Posesión nombrada vinya de Ribot, a Ardeña» (*Amill.* 1851, 72).

Ricart

«Joseph Ricart» (*BapR* 15, 78*v*, any 1819); «Maria Ricart» (*BapR* 2, 77, any 1825); «Francisco de Paula Ricart» (*BapR* 2, 346, any 1848); «Dr. en Medicina Sr. Dn. Salvador Ricart» (*MnR* 16, 10*v*, any 1848); «Maria de la Concepció Ricart» (*BapR* 3, 11, any 1851).

Riera

«Francesc Riera moliner del lloch de la Riera» (CALP, doc. 3, any 1669; doc. 4, any 1676; *MnR* 18, 101 i 137, anys 1671 i 1672); «Maria Riera, filla de Francesch Riera, moliner, i de Maria de la Riera» (*MnR* 18, 91, any 1670); «Francesc Riera, fill de Francesc Riera i de Maria Riera i Canyelles» (CALP, doc. 53, any 1707); «Josep Riera, pagès, fill de Francesc Riera i de Mariàngela Riera i Plana» (CALP, doc. 50, any 1723); «Ignasi Riera hereu de Florentina Riera i Virgili» (CALP, doc. 100, any 1756); «Joan Riera» (CALP, doc. 34, any 1770); «Ignasi Riera, pagès» (FNTORR 4416, 267, any 1793); «Theresa Riera y Sordé» (*BapR* 15, 4*v*, any 1810); «Ignasi Riera» (*ÒbtR* 15, 61*v*, any 1812); «Francisco Riera de la Placeta, fusté» (*ÒbtR* 15, 70*v*, any 1813); «Madalena Riera» (*ÒbtR* 15, 75, any 1813); «Joseph Riera y Gaspà» (*BapR* 15, 40*v*, any 1814); «Paula Riera» (*ÒbtR* 15, 81, any 1814); «Maria Riera» (*BapR* 15, 47*v*, any 1815); «Joan Riera» (*BapR* 15, 52*v*, any 1816); «Pau Riera» (*BapR* 15, 59, any 1817); «Margarida Riera» (*ÒbtR* 15, 119*v*, any 1818); «Rosa Riera» (*ÒbtR* 15, 122*v*, any 1818); «Antònia Riera» (*BapR* 2, 16, any 1820); «Clara Riera» (*BapR* 2, 87, any 1826); «Miquel Riera» (*BapR* 2, 113, any 1828); «Joan Riera» (*ÒbtR* 11, 89, any 1831); «Bonaventura Riera» (*BapR* 2, 197, any 1832); «Teresa Riera y Sorder viuda de Anton Riera y Sorder y Joseph Riera y Sorder, mare y fill» (*CapR*, 11, any 1832); «Julià Riera» (*BapR* 2, 256, any 1842); «Josepa Riera» (*BapR* 2, 329, any 1847); «Maria del Carme Riera» (*BapR* 2, 351, any 1848); «Anton Riera, pagès» (*MnR* 16, 39, any 1853); «Carmen Riera» (*BapR* 5, 87*v*, any 1871); «Carmen Riera Boronat» (*ÒbtR* 14, 66*v*, any 1918).

Riera, el camí de la [əɫ kəˈmi ðə ɫə riˈɛɾə]

Dit així pels habitants d'Ardenya, i correspon al denominat *camí d'Ardenya* dels rierencs.

> «Camí qui va a la Riera» (FNTORR 4399, 42, any 1760); «casa […] en lo terme de dit lloch de Ardeña, afronta a sol ixent amb lo terme de la Riera […] a mitg dia ab lo camí que va a la dita Riera» (FNTORR 4416, 60, any 1795); «lo camí que va al lloch de la Riera» (FNTORR 4423, 287, any 1798).

Riera, el caminet de la [əɫ kəmiˈnɛd də ɫə riˈɛɾə]

Era un senderó que començava darrere de les cases d'Ardenya, passava per les portes del Molinet[1] i moria al corral que hi havia al mas de Cendrós.

Riera, els masos de la

> «Ego Petrus Torrents habitator mansibus Riaria de Gaya termini de Monteolivo […]» (*MnT* 10, 29 i 42*v*, any 1411).

Riera, el molí de la

> «en los dos molins fariners que lo dit noble (marquès de la Bàrcena) té y posseheix en lo citat loch y terme de la Riera […] en lo molí de la Riera […] en lo Molinet […]» (FNTORR 4413, 93*v*, any 1782).

Es tracta d'una altra denominació del *molí del Mig*. El nom de *molí de la Riera* l'hem trobat en els contractes d'arrendament del molí al segle XVIII. Se suposa que s'anomenava *de la Riera* per diferenciar-lo del molí de la Torre, propietat del senyor de Torredembarra, el comte de Santa Coloma. A més, l'afegitó «de la Riera» s'interpreta també com l'únic molí que hi havia al terme de la Riera. El Molinet[1] estava al terme d'Ardenya i el molí de la Torre estava a l'antic terme de Montoliu.

Riera, el pou de la

> «Manuel Plana del pou de la Riera» (*Valies* 414, any 1740).

Riera de Gaià, la [ɫə riˈɛɾə]

La denominació toponímica del poble, *la Riera*, fou revisada i raonada per la Generalitat de Catalunya a final d'octubre de 1933, i passà a ser *la Riera de Gaià*, que documentalment consta ja al segle XV. El nom retornà a l'anterior nomenclatura amb la dictadura franquista i se'n recuperà la forma completa amb la instauració de la democràcia.

V. t. «Introducció». (2D).

«Riaria de Gayano» (*MnT* 10, 29 i 42*v*, anys 1410 i 1411); «habitante Riarie Gayani parrochie Tamariti» (*MnT* 10, 43, any 1411); «habitator mansibus Riarie de Gayano, termini de Monteolivo parrochie de Tamarito» (*MnT* 10, 42*v*, 43*v*, 68*v* i 69, any 1411).

Rimbau

«Paula Rimbau» (*BapR* 15, 45*v*, any 1815); «Francisca Rimbau» (*ÒbtR* 11, 49, any 1824); «Maria Rimbau» (*BapR* 3, 7, any 1851); «Jaume Rimbau» (*BapR* 4, 133, any 1857); «Pau Rimbau» (*BapR* 4, 144, any 1857); «Carmen Rimbau y Saperas» (*BapAr* 1, 50*v*, any 1902); «Antònia Solé Rimbau» (*BapR* 7, 235*v*, any 1905).

Rioné

«Maria Rioné de la Riera» (*BapR* 15, 7*v*, any 1810); «Maria Francisca Rionera» (*ÒbtR* 15, 126, any 1818); «Maria Francisca Rihuné» (*BapR* 2, 11, any 1820); «Maria Francisca Rioner» (*BapR* 2, 59, any 1824); «Francisca Rioné» (*BapR* 4, 146, any 1857); «Pau Rioné» (*BapR* 5, 10*v*, any 1865); «Joan Rioné» (*BapR* 5, 19, any 1866).

Ripoll

«Antònia Llagostera Ripoll» (*MatR* 10, 95*v*, any 1900).

Riu

«Maria Riu» (*BapR* 15, 65, any 1818); «Joseph Riu, pagès» (*BapR* 4, 34, any 1853).

Riu, el pont del [əɫ ˈpɔn dəɫ ˈriw]

Construït vora del Castellot[1], a la carretera popularment dita *de la Diputació*, no gaire distant de Ferran. Com el nom indica, és per salvar el riu. La gaianada de 1921 se l'endugué. És d'un sol ull.

Rius

«Una filla d'en Rius de Ardenya» (*ÒbtTm*, s. f., any 1537); «Carlos Rius» (FNTORR 4416, 95, any 1796); «Martí Rius» (*ÒbtR* 15, 8*v*, any 1809); «Antònia Rius» (*BapR* 15, 5, any 1810); «Joan Rius» (*BapR* 15, 54*v*, any 1816); «Joseph Rius» (*BapR* 15, 70, any 1818); «Pau Rius» (*ÒbtR* 15, 130, any 1819); «Jaume Rius, fadrí teixidor» (*MatR* 9, 46, any 1825); «Jordi Rius» (*BapR* 2, 185, any 1836); «Magina Rius» (*BapR* 2, 274, any 1843); «Cecília Rius» (*BapR* 2, 304, any 1845); «Maria Antònia Rius» (*BapR* 2, 316, any 1846); «Rosària Rius» (*BapR* 2, 384, any 1850); «Anton Rius» (*BapR* 3, 12, any 1851); «Rosa-

lia Rius» (*BapR* 4, 91, any 1855); «Pere Rius» (*BapR* 4, 118, any 1856); «Maria Rius» (*BapR* 4, 123, any 1856); «Providència Rius» (*BapR* 4, 165, any 1858); «Josepa Rius» (*BapR* 4, 275, any 1862); «Teresa Rius» (*BapR* 4, 296, any 1863); «Margarida Rius» (*MnR* 16, 65, any 1871); «Dolores Rius» (*BapR* 6, 274, any 1889); «Maria Figueras Rius» (*BapR* 7, 193, any 1901); el 1928, en el registre d'un mateix bateig, la mare duu el cognom Riu i l'avi matern, Rius (*BapR* 2, 123, any 1828).

Robert

«Theresa Robert» (*BapR* 2, 30, any 1821); «Nicasi Ruber» (*BapR* 2, 54, any 1823); «Pau Robert» (*BapR* 2, 74, any 1825); «Anton Rubert» (*BapR* 2, 159, any 1830); «Joan Rubert» (*BapR* 2, 206, any 1832); «Sebastià Rubert» (*BapR* 2, 181, any 1836); «Joseph Rubert» (*BapR* 2, 236, any 1840); «José Rober» (*BapAr* 1, 18, any 1878).

Robinat

«Juan Robinat» (*BapR* 6, 92, any 1878); «Dolores Robinat» (*BapR* 6, 92, any 1878).

Robuster

«Maria Salvat y Robuster» (*MnT* 67, doc. 27, any 1729); «Maria Robusté» (*BapR* 4, 218, any 1860).

Roc

«Anton Roch» (*BapR* 2, 55, any 1823); «Theresa Roch» (*BapR* 2, 55, any 1823); «Salvador Roch Carles, pescador, vecino del Serrallo de Tarragona» (*MatAr* 3, 40*v*, any 1931); «Dolores Roch» (*NaixR* 12, 41, any 1931).

Roc, cal [ˈkał ˈrɔk]

Al carrer de Sant Pau.

V. t. *Joan R.*

Roc, casa

«Theresa Mercadé ó de casa Roch» (*ÒbtR* 15, 128, any 1819).

Roc, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkał ˈrɔk]

A l'Horta d'Ardenya, confina pel nord amb el camí d'Ardenya i pel sud amb el riu.

Roc, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał ˈrɔk]

En dues parts del terme, una a la partida del Torrent[1] i l'altra a la de les Fontanilles.

Roca

«Anton Roca» (*BapR* 2, 27, any 1821); «Caterina Roca» (*BapR* 2, 34, any 1821); «Tomàs Roca» (*BapR* 2, 34, any 1821); «Francesc Roca» (*BapR* 2, 63, any 1824); «Margarida Roca» (*BapR* 2, 90, any 1826); «Tomàs Roca y Liberós, texidor, y Maria Roca y Soler, cònjuges» (*CapR*, 256, any 1832); «Joseph Roca» (*ÒbtR* 11, 122, any 1834); «Josefa Rovira Roca» (*BapR* 7, 265, any 1909).

Roca Sobirana, la

«et ascesit recte usque ad limde de Rocha Subirana» (*MnT* 1, XVIII*v*, any 1333).

Roca Tallada

Terme recollit com a partida de terra; terreny de secà, plantat de vinya i garrofers (*Amill.* 1942, 137; *Amill.* 1945, 115).

Rocamora

«quedam trocium terre […] afrontatur […] a meridie cum Berengario Rocamora de Ferran» propietari (*MnT* 28, s. f., any 1520).

Rocota, el gorg de la [əł ˈɣɔrg də łə ruˈkɔtə]

Racó entollat d'aigua del Gaià, que queda entre la Vinyota i la vinya de Ca Queralt. Un gorg innominat, a les Esglesietes, al retomb del Gaià, vora les terres del Peret del Molí; hi havia una roca grossa.

V. t. *Resclosa*.

Rodó, el pujol [əł pujˈʒɔł ruˈðɔ]

V. *Pujol R.*[1]

Rodon

«Francisco Rodón y Figueras, médico cirujano» (*MnR* 16, 64 bis, any 1870; *BapR* 5, 95*v*, any 1872); «Rita Rodon» (*BapR* 5, 95*v*, any 1872); «Francisca Rodon» (*BapR* 6, 12, any 1874).

Rodríguez

«Antonia Rodríguez y Espina» (*BapR* 15, 70*v*, any 1818); «Antònia Rodrigas» (*BapR* 2, 112, any 1827); «Joseph Rodrigues, pintor» (*BapR* 4, 298, any 1863);

«Rosa Rodrigues» (*BapR* 4, 298, any 1863); «Maria Rodríguez» (*BapR* 5, 11*v*, any 1865); «Teresa Torrens Rodríguez» (*ÒbtR* 14, 31*v*, any 1909).

Roger

«Baldomero Rugé» (*BapR* 5, 52*v*, any 1868); «Francisco Rugé» (*BapR* 5, 52*v*, any 1868).

Roig

«Petrus Royg» (*MnT* 1, 22*v*, any 1332); «Bertrandus Royg, de Monte Olivo, de loco de Ardenya» (*MnT* 2, 36*v* i 37, any 1347); «Bertrandus Royg de Ardenya» (*MnT* 10, 26*v* i 28, any 1410); «Petrus Royg in quadra d'Ardenya» (*MnT* 10, 54 i 55, any 1411); «Petrus Rog, mansi de termini de Vergilii» (*MnT* 28, s. f., any 1520); «Jaume Royg, pagès de la Riera» (*MnR* 18, s. f., any 1693); «Llorenç Roig vicari de l'església de la Riera» (CALP, doc. 6, any 1706); «Lluís Roig i Llagostera, de Torredembarra, propietari a la Riera» (CALP, doc. 48, any 1711; doc. 85, any 1779); «Rosalia Roig» (*MnT* 67, doc. 27, any 1729); «Reverendus Mateus Roig presbíter» (*MnT* 67, doc. 32, any 1729); «Lluís Rotx» (CALP, doc. 34, any 1779); «Pau Roig» (*ÒbtR* 15, 55*v*, any 1812); «Paula Roig» (*ÒbtR* 15, 55*v*, any 1812); «Theresa Roig» (*BapR* 15, 24*v*, any 1813); «Pere Roig» (*BapR* 15, 38, any 1814); «Joseph Roig» (*ÒbtR* 15, 119*v*, any 1818); «Maria Roitg» (*ÒbtR* 15, 129*v*, any 1819); «Isidro Roig» (*ÒbtR* 11, 17, any 1821); «Antònia Roig» (*MatR* 9, 44, any 1825); «Mariagna Roich» (*BapR* 4, 41, any 1853); «Jaume Roitg» (*BapR* 4, 117, any 1856); «Francisca Roig» (*BapR* 6, 1, any 1873); «Rosa Roig» (*BapR* 6, 8, any 1873); «Salvador Roig» (*BapR* 6, 140, any 1881); «Remedio Roig» (*BapR* 6, 213, any 1885); «Josefina Roig» (*BapR* 6, 216, any 1885); «George Roig» (*BapR* 6, 249, any 1887); «Carmen Roig» (*BapR* 6, 253, any 1887); «Jertrudis Roig» (*BapR* 6, 303, any 1890); «Juan Roig y Solé» (*MnR* 17, 28, any 1890); «Francisco Roig» (*BapR* 7, 41, any 1893); «Asunción Roig» (*BapR* 7, 265*v*, any 1909); «Juan Roig Mercadé» (*ÒbtR* 14, 52, any 1913); «José María Roig» (*NaixR* 11, 53, any 1923).

Roio, cal [ˈkał ˈrojo]

Casa del nucli d'Ardenya.

Romeu

«Ramon Romeu, pagès del lloch de la Riera» (*MnT* 67, doc. 121, any 1732); «Estefania Romeu» (*BapR* 2, 294, any 1844); «Maria Romeu» (*BapR* 2, 312, any 1845); «Joseph Romeu» (*BapR* 2, 337, any 1847); «Dn. Victoriano Romeu, cirurgià» (*MnR* 16, 10*v*, any 1848); «Antònia Romeu» (*BapR* 2, 381, any 1850).

Romia

«Romia, uxor Johannem Torrens» (*MnT* 1, 23, any 1332); «Romia, uxor Petrus Marzol» (*MnT* 1, xv*v*, any 1332).

Ros

«Jaime Ros, peinador de cáñamo» (FRH 19, 125*v*, any 1778); «Francisca Ros» (*ÒbtR* 11, 6, any 1820); «Francisca Ferrer y Ros» (*ÒbtR* 11, 7, any 1820).

Ros de l'Homs, cal ['kał 'rɔz ðə 'łɔms]

Casa del carrer de Sant Antoni.

Ros de l'Homs, l'horta de Cal ['łɔɾtə ðə 'kał 'rɔz ðə 'łɔms]

Al Fondot, es dividí la finca en diversos bocins, entre els hereus, i un quedà per a aquest familiar; a la vora de l'Antic Camí de la Torre.

Rosa, la

«Pierra de tierra garriga dicha la Rosa […] lindante a levante con el Rio Gayá […] útil para hormigueros» (*Cad.* 1840, 24*v*).

Roses

«Josep Molner de las Rosas, pagès de Virgili» (CALP, doc. 2, any 1622).

Rossell

«Francisco Rossell, texidor de lli» (FNTORR 4404, 194, any 1766); «Agna Maria Rosell, del Pla» (*ÒbtR* 11, 204, any 1847).

Rosselló

«Maria Roselló» (*ÒbtR* 11, 173, any 1841); «Juan Roselló, molinero» (*MatAr* 3, 20, any 1899); «Francisco Roselló y Recasens» i «Juan Roselló» (*BapAr* 1, 47, any 1900).

Rossic

«Testes sunt […] Guilelmus Rosich» (*MnT* 2, full solt 9, any 1346); «Rafel Rosich» (*ÒbtR* 11, 73, any 1828).

Roure

«Josep Roure» (*BapR* 4, 90, any 1855); «Salvadó Roure» (*BapR* 4, 90, any 1855); «Isidro Roure» (*BapR* 4, 185, any 1859).

Rourich

«Guilelmus Rourich, de Monte Olivo, et Arsendis uxor» (*MnT* 1, XVIII, any 1333).

Rovira

«Hiacinto Rovira» (*MnR* 18, 114, any 1671); «Franciscus Rovira, magister loci de la Riera» (*MnR* 18, s. f., any 1689); «Theresa Rovira» (*BapR* 15, 40*v*, any 1814); «Rosa Rovira» (*ÒbtR* 15, 84*v*, any 1814); «Josepha Rovira» (*BapR* 2, 72, any 1825); «Antònia Robira» (*BapR* 2, 114, any 1828); «Isidro Rovira» (*ÒbtR* 11, 171, any 1840); «Magdalena Rovira» (*BapR* 2, 295, any 1844); «Marianna Rovira» (*BapR* 2, 325, any 1846); «Francisca Rovira» (*BapR* 2, 376, any 1850); «María de la Mercé Rovira» (*BapR* 2, 382, any 1850); «Anton Rovira» (*BapR* 4, 11, any 1852); «Joseph Rovira» (*BapR* 4, 11, any 1852); «Teresa Rubira» (*BapR* 4, 79, any 1854); «Salvadó Ruvira» (*BapR* 4, 119, any 1856); «Maria Ruvira» (*BapR* 4, 173, any 1858); «Pere Ruvira» (*BapR* 4, 242, any 1861); «Gertrudis Rovira» (*BapR* 6, 19, any 1874); «Dolores Rovira» (*BapR* 6, 79, any 1878); «Juan Robira» (*MnR* 17, 11, any 1881); «Ramon Rovira» (*BapR* 6, 148, any 1882); «Maria Pilar Rovira» (*BapR* 6, 199, any 1884); «Carlos Rovira» (*BapR* 6, 232, any 1886); «Olegario Rovira» (*BapR* 6, 252, any 1887); «Pablo Rovira» (*BapR* 7, 14, any 1891); «Maria Rovira» (*BapR* 7, 278, any 1911); «Juan Rovira» (*BapR* 7, 285, any 1912); «Olegaria Rovira» (*NaixR* 11, 26, any 1921); «Teresa Rovira Sedó» (*ÒbtR* 14, 102, any 1927); «Fernando Rovira» (*NaixR* 16, 12, any 1941); «Luis Rovira» (*NaixR* 17, 16*v*, any 1949); «Montserrat Rovira» (*NaixR* 17, 27*v*, any 1950).

Rovira, el tros de Cal [əɫ 'tɾɔz ðə 'kaɫ ru'βiɾə]

A la partida del Camí de la Nou; limita per la banda est amb la carretera del Pont i per la sud amb el camí de la Nou. A l'altra banda de la dita carretera, ja dins l'Arboçar, hi ha un tros que sembla la continuació de la finca ara descrita.

Rubió

«Berengarius Robio manssibus Riaria de Gaya» (*MnT* 10, 42*v* i 60*v*, any 1411); «Ramon Rubió prevere, rector de la Riera» (CALP, doc. 111, any 1882).

Rubiu, cal ['kaɫ 'ruβju]

Casa del carrer Nou; eren basters.

Rubiu, la vinya de Cal [ɫə 'βiɲə ðə 'kaɫ 'ruβju]

Pertany a la partida de Davant l'Església i afronta amb el riu.

Rufí, cal ['kaɫ ru'fi]

Casa del carrer Major.

Rufí, el comellar de Cal [əɫ kumə'ʎa ðə 'kaɫ ru'fi]

Comença a l'Alzineta[1], travessa la partida de Davant l'Església i enfila en direcció al riu.

Rull

«Matheu Rull [de Montoliu]» (Iglésies, 1987, p. 116); «Mateus Rull, loci de Ardeya» (*MnT* 23, quadern 1, f. 8*v*, quadern 1, f. 10*v*, i quadern 1, f. 25*v*, anys 1500 i 1501); «Johannes Rul, de Montolivo» (*MnT* 23, quadern 3, f. 8*v*, any 1505); «Guabriel Rull et uxor Candia de Virgili» (*MnT* 28, s. f., 15 març, any 1518); «Gabriel Rul de Vergili» (*ÒbtTm*, s. f., any 1532); «Antonius Joannes Rull, de Montoliu» (*MnT* 59, 279, any 1635); «Jacobus Rull, de Montoliu» (*MnT* 59, 279, any 1635); «Michael Rull, de la Riera» (*MnT* 59, 280 i 446, anys 1635 i 1637); «Maria Rull […] estant en mon llit en casa de mon marit en Ardenya» (*MnR* 18, 109, any 1671); «Joan Rull, d'Ardenya terme de Montoliu, testes» (*MnR* 18, 132*v*, any 1671); «Magí Rull pagès d'Ardenya» (CALP, doc. 48, any 1711; doc. 92, any 1758); «Joseph Rull, pagès de Montoliu» (FNTORR 4416, 94*v*, any 1794); «Maria Rull» (*ÒbtR* 15, 75, any 1813); «Madalena Rull» (*BapR* 15, 33, any 1814); «Agustí Rull» (*ÒbtR* 15, 79, any 1814); «Magí Rull» (*ÒbtR* 15, 91, any 1815); «Josepa Rull» (*BapR* 15, 52*v*, any 1816); «Rita Rull, de Montoliu» (*BapR* 15, 60, any 1817); «Teresa Rull» (*BapR* 2, 223, any 1839); «Rosa Rull» (*BapR* 2, 341, any 1848); «Joseph Rull, pagès» (*MnR* 16, 9, any 1849); «Rosària Rull» (*BapR* 4, 39, any 1853); «Rosalia Rull y Pascual» (CALP, doc. 129, any 1854); «Francisca Rull» (*BapR* 4, 83, any 1855); «Francisco Rull» (*BapR* 4, 124, any 1856); «Antònia Rull» (*BapR* 5, 50*v*, any 1868); «Raymunda Rull» (*BapR* 5, 71, any 1870); «Juan Rull» (*BapR* 5, 91*v*, any 1872); «Jorge Rovira» (*BapR* 6, 7, any 1873); «Pedro Rull» (*BapR* 6, 49, any 1876); «Camilo Rull, labrador» (*MatAr* 3, 5, any 1877); «Agustina Rull» (*BapR* 6, 100, any 1879); «Dolores Rull» (*BapR* 7, 20, any 1892); «Antònia Rull» (*BapR* 7, 208, any 1902); «Benito Rull» (*BapR* 7, 232*v*, any 1905); «José Rull Pié» (*ÒbtR* 14, 72, any 1919); «Víctor Rull» (*NaixR* 14, 33, any 1937).

Rull, cal (o **ca**) ['kał/'ka 'ruʎ]
Casa del carrer de la Placeta.

Rull, de

«Posesión nombrada de Rull, situada al Sorral» (*Amill.* 1851, 30).

Rull, la baixada de [łə βəj'ʃaðə ðə 'ruʎ]
Desnivell que feia el camí que travessa la partida dita igual, també coneguda com *la Pallissa de Rull*. Surt del terme en direcció al mas de Llagostera i a Vespella. És el camí de Vespella. (1C).

Rull, el comellar de [əł kumə'ʎa ðə 'ruʎ]
A la Pallissa de Rull.

Rull, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ ˈruʎ]

A Virgili[1], limita amb el Torrent[2]. N'hi ha una altra al Fondot, ben a prop de la carretera de la Diputació. I encara una altra al Racó de Martí, just quan s'entra al poble per la part sud.

Rull, la pallissa de [ɫə pəˈʎisə ðə ˈruʎ]

No era gaire gran. Fou aterrada en construir-se la fàbrica del Cedó. Donà nom a una partida de terra.

Rull, la pallissa de Ca [ɫə pəˈʎisə ðə ˈka ˈruʎ]

A la part sud del nucli del poble, tocant a cal Josep Maria, vora el molí de la Torre.

Rull, el tros de Cal [əɫ ˈtɾɔz ðə ˈkaɫ ˈruʎ]

Dins el nucli d'Ardenya, al carrer Major; fou cedit al poble per tal que s'hi edifiquessin escoles. Com que el temps passava sense construir-hi res, i això feia que, per llei, pogués retornar al propietari, s'hi bastí un consultori mèdic i una sala polivalent.

Rull, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ ˈruʎ]

A la partida dita *la Pallissa de Rull*. Són diverses finques, entre el camí Vell de Valls, el camí de Vespella i el camí Molinant, i travessades pel camí de Mas de Llagostera. En una hi havia dues casetes. No gaire distant de les anteriors, però dins la partida del Camí Molinant, hi ha una finca que sobrepassa la línia del terme i s'endinsa en el del Catllar. N'hi ha dues al Camí de la Nou, que afronten per la part est amb la carretera de la Diputació. Un bocí de finca queda dins el terme veí de la Nou de Gaià i l'altra sembla que fou partida per la carretera i continua a l'altra banda, ja dins l'Arboçar. N'hi ha dues més a Ardenya, que voregen el camí d'aquest nucli de població.

Rupera

«Francisca Rupera» (*BapR* 5, 24, any 1866); «Francisco Rupero, mendigo» (*BapR* 5, 35, any 1867).

Saavedra

«Jaime de Saavedra, oficial» (FNTORR 4415, 181, any 1790).

Sabater

«Blasius Sabater» (*MnT* 28, s. f., any 1519); «Tecla Sabatera» (*MnR* 18, 89*v*, any 1670); «Joan Sabater pagès de la Riera i Tecla Cases llur muller» (*MnR* 18, 106*v*, any 1670); «Maria Sabater Danda, vídua» (*MnR* 18, s. f., any 1689); «Pau Sabater, fill de Joan i Teccla de la quadra de Stes Creus» (*MnR* 18, s. f., any 1692); «Joan Sabater, pagès del lloch de Montoliu» (FNTORR 4399, 83, any 1759); «Martí Sabaté» (*ÒbtR* 11, 98, any 1832); «Teresa Sabaté» (*BapR* 5, 40, any 1868); «Francisco Sabater» (*BapR* 6, 170, any 1883); «Maria Sabater» (*BapR* 6, 170, any 1883); «José Sabaté y Masdeu, labrador» (*MnR* 17, 16, any 1883); «Teresa Sabaté Gener» (*ÒbtR* 14, 81*v*, any 1922).

Sabonat

«dono de novo stabilio vobis Guilelmus Sabonat de Virgilio quedam […]» (*MnT* 1, XVI, any 1333).

Saborit

«Antonio Saborit Dagas» (*BapR* 7, 279, any 1911).

Sabut, cal [ˈkał səˈβut]
Casa del carrer de Sant Joan.

Sabut, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkał səˈβut]
A la Sorra.

Sabut, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał səˈβut]
Dins la partida de Santa Margarida, a banda i banda del camí de la Capellana; hi havia una petita caseta. També a la Coma, la part més al nord de la qual afronta amb el camí Vell de Valls. N'hi ha una altra a la partida del Camí de Mas de Llagostera; confina per dos costats amb el camí que pren el nom de la partida.

Sáez

«José Sáez Batet» (*ÒbtR* 14, 90*v*, any 1924); «Antonia Sáez» (*NaixR* 11, 73, any 1925); «Ramón Sáez» (*NaixR* 12, 8*v*, any 1928); «Manuela Sáez» (*NaixR* 12, 37*v*, any 1931).

safareig
V. *Abeurador*, *Bassota*, *Placeta*.

Safareig, l'arbre del [ˈłaβɾə ðəł səfəˈɾɛtʃ]
Plataner amb molta ufana que hi ha plantat a l'entrada sud del poble; hi havia

un safareig, d'aquí el nom. Recorden que fou plantat a la dècada de 1920, el dia de la Festa de l'Arbre.

Safarejos
V. *Rentadors*.

Safont

«Jaume Safont o Mulet» (*Tassació* 1854).

Safores

«Francisco Safores» (CALP, doc. 134, any 1948).

Sagué

«José Sagué, labrador» (*BapR* 5, 71*v*, any 1870); «Filomena Sagué» (*BapR* 5, 71*v*, any 1870).

Sagunyoles

«Jaume Saguñoles […] Joseph Saguñoles» (FNTORR 4403, 25*v*, any 1765).

Sahu

«Antònia Sahu» (*BapR* 15, 74, any 1819); «Joan Sahu» (*BapR* 15, 74, any 1819).

Sala

«Joan Sala y Suñer, texidor» (*CapR*, 215, any 1832).

Saladric

«Jorge Saladrich» (*NaixR* 16, 35*v*, any 1945).

Salamona, el cau de la [əɫ 'kaw ðə ɫə səɫə'mɔnə]
A la muntanya d'on pren el nom.

Salamona, la muntanya de la [ɫə mun'taɲə ðə ɫə səɫə'mɔnə]
Dins la partida de les Fontanilles. En terres de Joan de Pastor, propietat que queda partida —un bocí petit— pel camí de la Capellana. Hi abunda el pinar.

Saleres, les

«en el término de Montuliu y partida de la Plana o Saleras» (FRH 13, 171,

any 1775); «Pieza de tierra viña dicha las Saleras […] lindante […] a cierzo con el término de Virgili» (*Cad.* 1840, 9*v*); «Pieza de tierra viña dicha las Salleras» (*Cad.* 1840, 12*v*); «Pieza de tierra hierma dicha las Saleras» (*CadV* 1840, 17*v*); «Pieza de tierra garriga dicha las Saleras […] lindante a cierzo con el término de Virgili» (*Cad.* 1840, 17*v* i 18).

Partida de terra i terme també recollit com a nom de peça de terra.

Sales

«Joannes Sales, juratus Montoliu» (*MnT* 59, 20*v*, any 1633); «Et pertinet […] eodem feu a Maria Bertran et Sales, vidua relecta Josephi Bertran» (CALP, doc. 95, any 1712).

Sallet, l'horta de Ca [ˈɫɔɾtə ðə ˈka səˈʎɛt]

A la partida de Mas de Benet.

Salma

«Teresa Salma» (*BapR* 4, 212, any 1860).

Salomia

«Jacobus Salomia, uti curator bonorum que fuerunt quondam Petri Sanroma» (*MnT* 59, 21, any 1633).

Salomó, el camí de

«una posesión en la partida Casanova linda a M. camino de Salomó» (CALP, doc. 94, any 1879).

Inventariat també com a límit d'una peça de terra de la partida del Torrent[1] (*Amill.* 1942, 134). En un altre document es diu que és un camí veïnal (*Amill.* 1945, 13).

Salomó, el torrent de [əɫ tuˈrɛn də səɫuˈmɔ]

Conegut també com *el torrent de Vespella*, *el torrent de la Nou* o simplement *el Torrent*[2].

V. t. *Torrent, el*[2].

Salort

«Joan Salort» (*ÒbtR* 15, 56*v*, any 1812); «Nicasi Salort» (*BapR* 15, 39*v*, any 1814); «Madalena Salort» (*ÒbtR* 15, 110*v*, any 1816); «Pau Salort y Plana, pagès» (*CapR*, 54, any 1832); «Pau Salort» (*CapR*, 7, any 1832; *ÒbtR* 11, 136, any 1836);

«Margarida Salort» (*BapR* 2, 376, any 1850); «José Salort» (*BapR* 7, 249*v*, any 1907).

salt

V. *Molinet*.

Salte

«Maria Salte, muller de Joseph Llaurador, cirurgià, tots de la Riera» (*MnT* 67, doc. 125, any 1732).

Salvador

«Madalena Salvadó» (*BapR* 15, 36, any 1814); «Francisco Javier Salvadó» (*NaixR* 17, 30*v*, any 1950).

Salvador Perico, cal [ˈkał səłβəˈðɔ pəˈɾiku]

Casa de les Casetes.

Salvador Perico, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał səłβəˈðɔ pəˈɾiku]

Dins la partida de la Coma, és una llenca allargassada de sud a nord que arriba fins al camí Vell de Valls; hi ha una petita caseta.

Salvador Pinyol, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkał səłβəˈðɔ piˈɲɔł]

Situada a la partida dita *la Comuna*[1], entre el camí d'Ardenya i un ramal de la Séquia.

Salvany

«Jauma Salvaiñ» (*Tassació* 1854).

Salvat

«Raimundus Salvat, generi quondam Petri Llagostera, de Ardenya» (*MnT* 59, 103 i 279, anys 1633 i 1635); «Pau Salvat, de la Riera» (*MnT* 59, 123*v*, anys 1633-1639); «Magí Salvat, major de dies» (*MnR* 18, s. f., any 1694); «Marina Salvat, filla de Magí i Maria d'Ardenya» (*MnR* 18, s. f., any 1694); «Ramon Salvat, pagès de lloch de Ardenya fill de Magí i de Maria Salvat y Robuster» (*MnT* 67, doc. 27, any 1729); «Lluïssa Salvat Castanyer, del lloch de Ardenya» (*MnT* 67, doc. 27, any 1732); «Rosa Salvat» (*ÒbtR* 15, 12*v*, any 1809); «Francisco Salvat» (*ÒbtR* 15, 24, any 1809); «Jordi Salvat» (*ÒbtR* 15, 24, any 1809); «Joseph Salvat, de Ardeña» (*BapR* 15, 6, any 1810); «Ramon Salvat» (*ÒbtR* 15, 36, any 1810); «Anton Salvat» (*ÒbtR* 15, 56*v*, any 1812); «Margarida Salvat» (*ÒbtR* 15, 61, any 1812); «Rosalia Salvat» (*ÒbtR* 15, 61*v*, any 1812); «Agustí

Salvat» (*BapR* 15, 32*v*, any 1814); «Madalena Salvat» (*BapR* 15, 61*v*, any 1817); «Francisca Salvat» (*MatR* 9, 39, any 1825); «Joseph Salvat y Rull, pagès» (*CapR*, 358, any 1832); «Paula Salvat» (*ÒbtR* 11, 111, any 1833); «Miquel Salvat, pagès» (*ÒbtR* 11, 138, any 1836); «Marina Salvat» (*BapR* 2, 227, any 1840); «Maria de la Concepció Salvat» (*BapR* 2, 356, any 1848); «Pere Salvat, pagès» (*BapR* 4, 52, any 1853); «Carme Salvad» (*BapR* 4, 116, any 1856); «Dolores Salvat» (*BapR* 4, 165, any 1858); «Josepa Salvat» (*BapR* 4, 177, any 1858); «Teresa Salvat» (*BapR* 4, 257, any 1861); «Baldomero Salvat» (*BapR* 4, 288, any 1863); «Joan Salvat» (*BapR* 4, 304, any 1863); «Ramona Salvat» (*BapR* 5, 23*v*, any 1866); «Antònia Salvat» (*BapR* 5, 58*v*, any 1869); «Raymunda Salvat» (*ÒbtAr* 1, 1, any 1869); «Isidro Salvat» (*BapR* 6, 119, any 1880); «Adela Salvat» (*BapAr* 1, 29*v*, any 1888); «Baldomero Juan Salvat, labrador» (*BapAr* 1, 29*v*, any 1888); «María de los Dolores Salvat y Fortuny» (*BapAr* 1, 33*v*, any 1890); «Maria Salvat» (*BapR* 7, 51, any 1894); «Irene Salvat Fortuny» (*BapAr* 1, 39, any 1895); «Francisca Salvat» (*BapR* 7, 188, any 1901); «Maria Salvat» (*BapR* 7, 197, any 1901); «Antònia Salvat» (*BapR* 7, 222, any 1903); «Pedro Salvat» (*BapR* 7, 227, any 1904); «Baldomero Salvat Plana, labrador» (*BapAr* 1, 57, any 1905); «Juan Salvat Fortuny» (*BapAr* 1, 57, any 1905); «Agustín Salvat» (*BapR* 7, 240*v*, any 1906); «Enrique Salvat» (*BapR* 7, 243, any 1906); «Pablo Salvat» (*BapR* 7, 249, any 1907); «Salvador Salvat» (*BapR* 7, 268, any 1909); «Luis Salvat» (*BapR* 7, 269, any 1910); «Francisco Salvat» (*BapR* 7, 290, any 1913); «Irene Salvat Fortuny» (*MatAr* 3, 29*v*, any 1920); «Andrés Salvat» (*NaixR* 11, 31, any 1922); «Rosalia Salvat Fortuny» (*MatAr* 3, 33*v*, any 1923); «Teresa Salvat» (*NaixR* 11, 65, any 1924); «Adelina Salvat» (*NaixR* 11, 99*v*, any 1927); «José Salvat Segués» (*ÒbtR* 14, 102*v*, any 1928); «Dolores Salvat» (*NaixR* 13, 11, any 1933); «Carmen Salvat» (*NaixR* 14, 34, any 1937); «María Dolores Salvat» (*NaixR* 17, 3, any 1947); «Maria Isabel Salvat» (*NaixR* 17, 6*v*, any 1948); «José María Salvat» (*NaixR* 17, 7*v*, any 1948).

Salvat, cal [ˈkał səɫˈβat]

Casa del nucli d'Ardenya.

Salvat, la basseta de Ca [łə βəˈsɛtə ðə ˈka səɫˈβat]

És un petit clot a la roca, vora l'Alzineta[2], on es diposita aigua quan plou.

Salvat, l'era del [ˈłɛɾə ðəł səɫˈβat]

Ja no hi és. Afrontava amb el carrer Major, d'Ardenya, i dona nom a un camí. Només en queda la pallissa.

Salvat, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkał səɫˈβat]

Al Fondot, limita pel nord i per l'oest amb la carretera de la Diputació; hi ha una caseta. N'hi ha una altra a la Comuna[1]. I a Ardenya, un petit tros vora el nucli de l'antic poble i de la Síquia també porta aquest nom.

Salvat, la palanca del [łə pəˈłaŋkə ðəł səłˈβat]
És la palanca d'Ardenya, dita així per la casa que en va pagar la construcció.

Salvat, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał səłˈβat]
A Ardenya, és un petit tros vora el nucli de l'antic poble i de la Síquia. També n'hi ha una a la partida del Clot de Torrell[2], són dues finques separades pel camí dit igual que la partida; hi ha una caseta. A la Pallissa de Magrinyà, també s'ho diu una propietat gran que limita pel cantó est amb el camí del Mas d'en Ponç. A l'Alzineta[2], la vinya afronta pel sud amb el camí del Catllar. A la partida de la Guardiola, la més extensa, limita amb el camí del Mas d'en Ponç, a l'altra banda de la qual hi ha la finca esmentada dins la Pallissa de Magrinyà; s'hi documenta una caseta.

Samerlí, cal [ˈkał səmərˈłi]
Casa del carrer de Sant Pau.

Samerlí, la barraca de Cal [łə βəˈrakə ðə ˈkał səmərˈłi]
Barraca de pedra seca, situada al Camí de la Pobla. (2E).

Samerlí, l'era de Cal [ˈłɛɾə ðə ˈkał səmərˈłi]
A Virgili[1], junt a la pallissa.

Samerlí, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkał səmərˈłi]
Al Reguerot[1]. N'hi ha una altra a l'Horta, que pel cantó sud limita amb el camí de l'Horta.

Samerlí, la pallissa de Cal [łə pəˈʎisə ðə ˈkał səmərˈłi]
A Virgili[1].

Samerlí, el tros de Cal [əł ˈtɾɔz ðə ˈkał səmərˈłi]
Al nord de l'estació del Tren, dins la partida del mateix nom i vorejant la línia fèrria. N'hi ha uns altres dins la partida del Camí de la Pobla; dues finques, i ambdues limiten pel cantó oest amb la carretera del Pont. A la Coma, s'ho diu una propietat, un petit bocí de la qual és separat per la carretera del Catllar. També en aquesta mateixa partida, n'hi ha una tercera, més al nord, una mica més allunyada de les altres dites. Un darrer bocí de secà, amb un paller, se situa a l'Alzinar, tocant al camí de Mas de Cendrós.

Samerlí, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał səmərˈłi]
A la partida del Mas de Cendrós.

Samet, cal [ˈkał səˈmɛt]
Casa de la Placeta, coneguda també com a *ca l'Esteve Plana*.

Samet, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkał səˈmɛt]
Finca situada al Reguerot[1]; és una llenca de terra que afronta pel costat sud amb el camí de l'Estació.

Samet, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał səˈmɛt]
A la partida de Santa Margarida, limita pel cantó nord amb el camí de la Capellana. Hi havia una petita caseta.

Sampere
V. *Santpere*.

Sanabra

«Joseph Sanabra de la Riera» (*MnT* 67, doc. 31, any 1729); «Magí Sanabra, espardenyer, i Maria Sanabra i Voltes, cònjuges de la Riera» (*MnT* 67, doc. 41, any 1729); «José Sanabra Parés» (*MatAr* 3, 36, any 1927); «María de la Asunción Sanabra Sanromá» (*MatAr* 3, 36, any 1927); «Francesch Sanabra y Plana, pagès y Maria Sanabra y Socies, cònjuges» (*CapR*, 56, any 1832).

Sanabres

«Joseph Sanabras, pagès» (FNTORR 4415, 123*v*, any 1790); «Theresa Sanabres» (*ÒbtR* 15, 31*v*, any 1810); «Francesch Sanabres» (*BapR* 15, 29, any 1813); «Salvador Cenabres» (*BapR* 2, 48, any 1822); «Joseph Senabres» (*BapR* 2, 92, any 1826); «Jaume Sanabres» (*BapR* 2, 138, any 1829); «Pau Sanabras» (*BapR* 2, 184, any 1831); «Joan Sanabras y Plana, texidor» (*CapR*, 77, any 1832); «Magdalena Sanabras» (*BapR* 2, 190, any 1836); «Manuel Sanabras» (*BapR* 2, 209, any 1838); «Pasqual Sanabras» (*ÒbtR* 11, 179, any 1842); «Juan Sanabras, texidó» (*BapR* 2, 383, any 1850); «Maria Sanabras» (*BapR* 3, 3, any 1851); «Margarida Sanabras» (*BapR* 3, 19, any 1851); «Josepa Sanabras» (*BapR* 4, 220, any 1860); «Maria de la Concepció Sanabras» (*BapR* 4, 283, any 1862); «Rosa Sanabras» (*BapR* 5, 5, any 1864); «Concepción Sanabres» (*BapR* 6, 241, any 1886); «Antònia Sanabres [difunta]» (*MnR* 17, 24, any 1887); «Antonio Sanabras Solé» (*ÒbtR* 14, 10*v*, any 1902); «Juan Senabras Magriñá, zapatero» (*BapR* 7, 224, any 1903); «Teresa Sanabras» (*BapR* 7, 237, any 1905); «Catarina Sanabres» (*BapR* 7, 239, any 1906); «José Sanabras» (*BapR* 7, 260*v*, any 1909); «María del Carmen Sanabras» (*BapR* 7, 267, any 1909); «Rosa Sanabras» (*BapR* 7, 276*v*, any 1911); «Maria Sanabras» (*BapR* 7, 289*v*, any 1913).

Sanabres, cal [ˈkał səˈnaβɾəs]
Casa del carrer Nou i del carrer de Sant Antoni.

Sanabres, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkał səˈnaβɾəs]
A la Comuna[1], vorejada per la Séquia.

Sanabres, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał səˈnaβɾəs]
A Virgili[1]. Limita amb el camí que condueix al nucli habitat de Virgili. No gaire distant d'una altra que fita amb la carretera de Torredembarra. N'hi ha una darrera a l'Arboçar.

Sanahuja

«Anton Sanauja, pagès de Ardeña» (FNTORR 4420, 380, any 1795); «Geroni Sanahuja de Ardena» (*BapR* 15, 16, any 1811); «Anton Sanahuja» (*ÒbtR* 15, 48*v*, any 1812); «Teresa Sanahuja» (*ÒbtR* 11, 103, any 1832); «Antònia Sanahuja» (*ÒbtR* 11, 158, any 1839).

Sanç

«Joseph Sans» (*ÒbtR* 15, 3*v*, any 1809); «Antònia Sants» (*ÒbtR* 11, 69, any 1828); «Maria Rosa Sans y Martí, viuda de Dn Joseph Gil de Frederich» (*CapR*, 11*v*, any 1832); «Rafel Sants, moliné […] natural de Altafulla» (*ÒbtR* 11, 155, any 1839); «Agustí Sants» (*ÒbtR* 11, 171, any 1840); «Maria Sans» (*BapR* 4, 143, any 1857); «Juan Sans, panadero» i «Francisca Sans y Segalá» (*BapAr* 1, 21, any 1881); «Rosa Maria Sanz» (*NaixR* 17, 13*v*, any 1949).

Sánchez

«Mercedes Sanches» (*BapR* 7, 19, any 1892).

Sanchis

«Maria Rosa Sánchiz González» (*MatAr* 3, 43*v*, any 1934).

Sangradera del Comú, la

«Pieza de tierra huerta dicha la Sangradera del Común […] lindante a levante con la Azequia mayor, a poniente y a cierzo con la Azequia de la Sangradera del Común» (*Cad.* 1840, 6 i 6*v*).

Sanjuan

«Francisco Aris Sanjuan» (*ÒbtR* 14, 35, any 1909).

Sansa

«Juan Sansa Roig» (*ÒbtR* 14, 63, any 1916).

Sant Antoni, el carrer de [əɫ kə'rɛ ðə 'san ən'tɔni]

És la continuació del carrer de Sant Joan, arriba fins als Quatre Cantons. Nom substituït pel de *carrer de Maurín* durant la Guerra Civil (DOGC, 24.3.1937). Des de 1922, hi va haver el cafè Económico de Miquel de Reding, i després, des de 1934 fins a 1936, la societat d'orientació dretana l'Aliança o el Tercio (Ramon, 2012, p. 176).

Sant Cosme i Sant Damià, el carrer de [əɫ kə'rɛ ðə 'saŋ 'kɔzmə]

A Ardenya, oralment, el topònim és sempre abreujat. El carrer és estret i un tros davalla mitjançant uns graons. Arriba fins a la Séquia. Allí hi havia cal Mig Duro, cal Magrinyà, cal Damià, ca l'Angeleta, ca la Putxa i cal Manelet.

Sant Isidre, ca ['ka 'san i'ziðɾu]

Casa del carrer Fondo, vora els Quatre Cantons. Eren boters.

Sant Isidre, la baixada de [łə βəj'ʃaðə ðə 'san i'ziðɾu]

Hi havia uns rentadors, un abeurador i una font; el terra era empedrat. Comença als Quatre Cantons i, malgrat ser una via urbana, no hi existeix cap entrada de casa.

Sant Isidre, la vinya de Ca [łə 'βiɲə ðə 'ka 'san i'ziðɾu]

A l'Alzinar, limitada pel nucli urbà de la Riera i pel camí de Mas de Cendrós.

Sant Joan, el carrer de [əɫ kə'rɛ ðə 'saɲ dʒu'an]

Al nucli de la Riera, comença al carrer dels Hostalets i enfila en direcció nord fins a acabar a la carretera del Catllar. Li canviaren el nom durant la Guerra Civil pel de *carrer de Durruti*. Es repeteix el topònim al barri d'Ardenya; s'inicia al carrer Major, des d'on parteix tot fent angle recte, i acaba al camí de Tarragona.

Sant Jordi, el carrer de [əɫ kə'rɛ ðə 'saɲ 'dʒɔɾði]

Del carrer de l'Alzinar, enfila al nord-oest, creua la carretera del Catllar i és projectat fins a la via del tren. El nom és acordat pel consistori el 1974 (AcMR 7.3.1974).

Sant Jordi, el cementiri de

V. *Fossar*.

Sant Jordi, el fossar de

V. *Fossar*.

Sant Lluís, el carrer de [əɫ kəˈrɛ ðə ˈsaɲ ʎuˈis]

Al barri de l'Eixample (Blanch i Terrafeta, 2010, p. 138). Entre el carrer de Sant Jordi i el de Sant Joan, forma part del dit barri. El nom el proposà Lluís Sedó, arran de la construcció d'habitatges que feu a la vora, al carrer de Sant Joan cantonada amb la carretera del Catllar (AcMR, any 1969). El topònim fou acceptat pel consistori el 1972 (AcMR, 6.7.1972). L'any següent s'hi construí el clavegueram (AcMR, any 1973).

Sant Pau, el carrer de [əɫ kəˈrɛ ðə ˈsam ˈpaw]

Enllaça el carrer Fondo amb el carrer de Sant Jordi. Nom substituït pel de *carrer d'Ascaso* durant la Guerra Civil (DOGC, 24.3.1937). Hi hagué, al número 12, l'edifici del Sindicat, edificat els anys 1920 i que perdurà fins al 1982. Havien estat terrenys rústics inventariats com a partida de terra secana (*Amill.* 1945, 65).

Santa Margarida [ˈsantə məɾɣəˈɾiðə]

> «tierra hierma […] sita a […] partida de Santa Margarida o Montoliu» (FRH 10, registre 4, f. 15, any 1774); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida vuy dia nomenada de Santa Margarida» (*CapR*, 289*v*, any 1832); *Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 62).

Partida de terra que arriba fins a la carretera de Ferran, que la clou per l'est i el sud-est. A la seva part nord hi ha el riu i el camí de les Fontanilles; entre aquest camí i el de la Capellana hi ha finques que pertanyen a aquesta partida. De la partida de les Fontanilles queda separada pel camí dit igual. Limita per l'oest amb les partides de la Capellana i la Torreta, i la partió amb el terme de Tamarit, junt amb la carretera, són els límits de la part sud, encara que algunes finques situades entre el riu i aquesta via pública consten com d'aquesta partida; possiblement la construcció de la carretera les separà. Zona coneguda també amb el nom del *Castellot*[1]. Bona part és plantada d'avellaners.

Santa Margarida, la capelleta de [ɫə kəpəˈʎɛtə ðə ˈsantə məɾɣəˈɾiðə]

La capelleta amb la imatge d'aquesta santa és col·locada adossada a la casa número 29 del carrer Major.

Santa Margarida, el carrer de [əɫ kəˈrɛ ðə ˈsantə məɾɣəˈɾiðə]

Al barri de l'Eixample (Blanch i Terrafeta, 2010, p. 138). Un dels carrers de denominació moderna, segons un acord municipal de 1971, en el qual s'esmenta

que un grup de veïns propietaris dels terrenys demanen que se senyalitzin i dissenyin els carrers d'aquella zona considerada urbana des de darrere del carrer de l'Alzinar fins al de Sant Joan (AcMR, 16.12.1971).

Santa Margarida, el castell de [əɫ kəsˈtɛʎ də ˈsantə məɾɣəˈɾiðə]

És situat a la riba dreta del Gaià. Avui dia se'n conserven poques restes. «De resultes del violent combat [el 1812, entre tropes franceses i espanyoles] i les bombes d'artilleria, el castell de Santa Margarida quedà enrunat […]» (Blanch i Terrafeta, 2010, p. 69). (3D).

V. t. *Montoliu, el castell de*; *Castellot, la muntanya del*.

Santa Margarida, el cementiri

V. *Fossar*.

Santa Margarida, el comellar de [əɫ kuməˈʎa ðə ˈsantə məɾɣəˈɾiðə]

Comença dalt el turó de l'Espasa i mor a la carretera de Ferran. En edificar-s'hi, el comellar passà a ser la carretera que travessa aquesta nova urbanització. Conegut també com *el comellar de la Font*.

Santa Margarida, l'ermita de

> «Ítem dimito sancto Petro, sancto Jacobo et sancte Maragarite de Monte Olivo» (*MnT* 1, XXIIII, any 1333); «Als 1 de septembre any 1611 prengueren benedictio en la capella de Santa Margarita de la montaña de montaña [*sic*] de Montoliu parròquia de Tamarit» (*Bap/Mat/Òbt/Conf.Tm.*, s. f., any 1611); «Santa Margarida en lo terme de Montoliu» (*MnT* 59, 140*v*, any 1634).

Tenim constància que hi havia ermitans als segles XVII i XVIII:

> «fra Pere Brascanet, ermità de Sta. Margarida de Montoliu» (*MnT* 59, 141, any 1634); «Isidro Garcia, heremita de Santa Margarida» (*MnR* 18, s. f., anys 1692 i 1694); «Joanne Arall, heremita ermite Santa Margarite loci La Riera» (*MnT* 67, doc. 1, any 1729); «XXX Masaguer, olim ermità de Sta Margarida» (*MnT* 67, doc. 4, any 1729); «Joan Toledo, vidu, ermità de la ermita de Sta. Margarida del lloch de La Riera» (*MnT* 67, doc. 17, any 1729); «Tenia vinculat el benifet del mateix nom que era patronat del marquès de Tamarit» (Rovira, 2012, p. 99).

Situada al costat de llevant del castell de Montoliu. Al cim de la muntanya del Castellot. Madoz (1985, II-267) explica que castell i ermita estaven destruïts; creiem que podria haver succeït durant la Guerra del Francès.

Santa Margarida, la font de

> «pieza de tierra plantada de olivos con un horno ladrillero derruido […] sita en el término de Montuliu y partida la font de Santa Margarida […] a cierzo con la fuente de Santa Margarida» (FRH 13, 171, any 1775).

Al peu de la muntanya del Castellot, hi ha una cova on neix aquesta font. Es baixaven unes escaletes. Blanch i Terrafeta (2010, p. 84) en diuen *la font de Santa Margarida del Castellot*. Altres informadors indiquen que és un cocó, vora del comellar dit igual. (3D).

Santa Margarida, el fossar de

V. *Fossar*.

Santes Creus, el molí de [əɫ muˈɫi ðə ˈsantəs ˈkrɛws]

És el molí del Mig.

V. t. *Mig, el molí del*.

Santmartí

> «Pere Sanmartí del lloch de Virgili» (*Llmajor* 47, 39, any 1601).

Santpere

> «Bernardus Sempere» (*MnT* 1, 1*v*, 2, any 1332); «Guillemona Santi Petri, filia Sancia et Arnaldus de Monte Olivo quondam, Arnaldus Sen Pere de Virgili […] et ego Sanza eius uxor» (*MnT* 1, 1*v*, 2, xx*v*, anys 1332 i 1333); «Sancia, uxor quondam Arnaldi Sancti Petri de Virgili de Monte Olivo, et Guillerma filia […]» (*MnT* 2, 1*v*, 2, 14*v* i 16, any 1346); «Jacinta Sanpere» (*BapR* 2, 346, any 1848); «Jacinta Santpere» (*BapR* 3, 11, any 1851).

Sant-romà

> «Jacobus Sanroma de la Riera» (*MnT* 59, 20*v* i 279, any 1633); «Petrus Sanromà, baiulus Virgili» (*MnT* 59, 21, any 1633); «Paulus Sanromà, de la Riera» (*MnT* 59, 279, any 1635); «Petrus Joannes Sanroma, de Virgili» (*MnT* 59, 387*v*, any 1636); «Tecla Sanroma, vidua relicta quondam Petri Sanroma loci de Virgili» (*MnT* 59, 387*v* i 419, any 1636); «Pere Sanromà pagès de la Riera» (*MnT* 67, doc. 4, any 1729); «Joseph Sanromà, pagès de Ardenya» (*MnT* 67, doc. 4, anys 1729 i 1731); «Agustí Sanromà, pagès» (FNTORR 4414, 9, any 1787); «Miquel Joan Sanromà» (*ÒbtR* 15, 5, any 1809); «Anton Sanromà» (*ÒbtR* 15, 39*v*, any 1811); «Theresa Sanromà» (*ÒbtR* 15, 47*v*, any 1811); «Rosa Sanromà» (*ÒbtR* 15, 56*v*, any 1812); «Magí Sanromà» (*BapR* 15, 25, any 1813); «Margarida Pallarès y Sanromà» (*BapR* 15, 36, any 1814); «Raymunda Sanromà» (*BapR* 15, 40*v*, any 1814); «Marta Sanromà» (*BapR* 15, 46*v*, any 1815);

«Josepa Sn. Romà» (*ÒbtR* 15, 128*v*, any 1819); «Agustí Santromà» (*ÒbtR* 15, 132, any 1819); «Rosària Santromà» (*BapR* 2, 11, any 1820); «Paula Santromà» (*BapR* 2, 74, any 1825); «Catharina Santromà» (*ÒbtR* 11, 52, any 1825); «Clara Santromà» (*BapR* 2, 119, any 1828); «Rosa Sant-Romà» (*BapR* 2, 153, any 1830); «Miquel Sanromà» (*MnR* 16, 23, any 1830); «Sebastià Santromà» (*BapR* 2, 203, any 1832); «Maria Sanromà y Carbonell, viuda de Magí Sanromà» (*CapR*, 73, any 1832); «Maria Sanromà y Rovelló, viuda de Joseph Sanromà» (*CapR*, 88, any 1832); «Thecla Santromà» (*ÒbtR* 11, 110, any 1833); «Ramunda Santromà» (*ÒbtR* 11, 178, any 1842); «Rafel Santromà» (*ÒbtR* 11, 194, any 1844); «Urcisina Sanromà» (*BapR* 2, 370, any 1849); «Joan Sanromà i Rovelló, texidor de la Riera» (CALP, doc. 112, any 1849); «Antònia Sanrromà» (*ÒbtR* 11, 224, any 1849); «Paula Santrromà» (*BapR* 3, 17, any 1851); «Francisca Sanromá» (*BapR* 4, 32, any 1853); «Cristina Sanromà» (*BapR* 4, 33, any 1853); «Maria de la Concepció Santromà» (*BapR* 4, 284, any 1862); «Concepció Sanromà» (*BapR* 4, 293, any 1863); «Pere Santromà» (*BapR* 5, 11*v*, any 1865); «Àngela Santromà» (*BapR* 5, 12, any 1865); «Rosalia Santromà» (*BapR* 5, 17, any 1865); «Maria Sanrromà» (*BapR* 5, 46*v*, any 1868); «Dolores Sanromá» (*BapR* 5, 93, any 1872); «Magdalena Sanromà y Magriñá» (*BapAr* 1, 18*v*, any 1879); «Carmen Sanrromá» (*BapR* 6, 143, any 1882); «María de los Dolores Sanromá y Magriñá» (*BapAr* 1, 23*v*, any 1884); «Ceferino Sanromá y Magriñá» (*BapAr* 1, 32*v*, any 1890); «José Sanrromá y Ballesté, labrador» (*MnR* 17, 38, any 1895); «José Sanromá y Alujas» (*MatAr* 3, 22*v*, any 1903); «Maria Sanromà» (*BapAr* 1, 59, any 1906); «Maria Teresa Sanromà Magriñá» (*BapAr* 1, 65*v*, any 1911); «Antònia Sanromà Magriñá» (*MatAr* 3, 26, any 1911); «Dolores Sanromá Magriñá» (*BapAr* 1, 66, any 1912); «Asunción Sanromà» (*NaixR* 9, 99, any 1917); «Josefa Sanromá» (*NaixR* 10, 28, any 1918); «Magdalena Sanromá» (*ÒbtR* 14, 67, any 1918); «Rosalia Sanromà Fortuny» (*ÒbtR* 14, 84, any 1922); «Teresa Sanromà» (*NaixR* 12, 40*v*, any 1931); «Rosa Sanromà» (*NaixR* 13, 4, any 1932); «Pere Sanromà» (*NaixR* 14, 6, any 1934).

Saperes

«Joseph Saperas, texidó de lli» (FNTORR 4415, 178*v*, any 1790); «Maria Seperes» (*ÒbtR* 15, 22*v*, any 1809); «Paula Seperes» (*BapR* 15, 44*v*, any 1815); «Dolores Segura Saperas» (*ÒbtR* 14, 68, any 1918); «Maria Ceperas» (*BapR* 2, 17, any 1820); «Geroni Ceperes» (*ÒbtR* 11, 25, any 1822); «Antònia Saperes» (*MatR* 9, 45, any 1825); «Rosa Saperes» (*ÒbtR* 11, 64, any 1827).

Sarapi

«Maria Sarapi Plana, filla de Marian Plana» (*MnT* 67, doc. 6, any 1729).

Sardenya

«Molinet o Cerdeña» (*Amill.* 1942, 143).

S'esmenta en el dit document com a terme sinònim de la partida del *Molinet*[2].

Sardí, els avellaners de Cal [əɫz βəʃə'nɛz ðə 'kaɫ səɾ'ði]
A la partida del Torrent[1], és una franja allargassada a la riba dreta del torrent de Vespella.

Sastre, cal ['kaɫ 'sastɾə]
Casa del carrer de Sant Antoni.

Sastre, horta del

«Poseción nombrada huerta del Sastre, cituada a la huerta» (*Liq.* 1853, 27).

Saura

«Saura uxor Petrus Belena» (*MnT* 1, 16, any 1332).

Sebill

«José Sebill Abós» (*ÒbtR* 14, 103*v*, any 1928).

Sec, cal ['kaɫ 'sɛk]
Casa del nucli d'Ardenya.

Sec, l'horta de Cal ['ɫɔɾtə ðə 'kaɫ 'sɛk]
A Ardenya, a la Sínia, són dues peces de terra contigües que limiten amb la riba esquerra del Gaià, pel cantó oest, i per l'est amb la Síquia.

Sec, el tros de Cal [əɫ 'tɾɔz ðə 'kaɫ 'sɛk]
Afronta amb les cases d'Ardenya.

Sedí

«Margarita Suñé Sedí» (*ÒbtR* 14, 108, any 1929).

Sedó
V. *Cedó*.

Segalà

«Josepa Segalà» (*ÒbtR* 15, 14*v*, any 1809); «Theresa Sagalà» (*BapR* 15, 5, any 1810); «Joseph Sagaló» (*BapR* 15, 22, any 1812); «Maria Sagalà» (*BapR* 15, 31*v*, any 1813); «Anton Riera y Salagà» (*BapR* 15, 47*v*, any 1815); «Ramon Sagalà» (*ÒbtR* 11, 22, any 1822); «Theresa Cegalá» (*BapR* 2, 77, any 1825); «Paula Sagalà» (*ÒbtR* 11, 76, any 1829); «Joseph Sagalà, pagès» (*ÒbtR* 11, 139, any 1836);

«Rosa Sagalá» (*BapR* 4, 13, any 1852); «Margarita Sagalá» (*BapR* 6, 65, any 1877); «Margarida Seglà» (*BapR* 6, 88, any 1878); —malgrat que la grafia del cognom *Segalà* és diferent en els documents de 1877 i 1878, el marit és el mateix en els dos registres, motiu pel qual pensem que es tracta d'una errada de l'escrivent— «Ramón Farran Sagalá, labrador» (*MatR* 10, 100, any 1902); «Ramón Farran Segalá, labrador» (*BapR* 7, 219*v*, any 1903).

Segarra

«Joachim Segarra» (*ÒbtR* 15, 23*v*, any 1809); «Ramon Segarra» (*ÒbtR* 15, 23*v*, any 1809).

Segués

«José Segués» (*BapR* 5, 84, any 1871); «Juan Segués» (*BapR* 5, 84, any 1871); «Maria Sagués» (*BapR* 5, 96, any 1872); «Pablo Segués» (*BapR* 6, 39, any 1875); «José Sagés» (*BapR* 6, 177, any 1883); «Josefa Sagés» (*BapR* 6, 177, any 1883); «Sebastián Sagés» (*BapR* 6, 239, any 1886); «Filomena Segués» (*BapR* 7, 83, any 1896); «Filomena Sagués Voltas» (*BapR* 7, 176, any 1900); «Dolores Sagués Mañé» (*MatR* 10, 95*v*, any 1900); «José Sagués» (*BapR* 7, 237*v*, any 1906); «Margarita Segués» (*BapR* 7, 264, any 1909); «Jacinta Sagués» (*BapR* 7, 279, any 1911); «Agustín Segués Virgili» (*ÒbtR* 14, 65, any 1917); «Juan Sagués» (*NaixR* 10, 31, any 1919); «Dolores Segués Mañé» (*ÒbtR* 14, 103, any 1928); «Maria Sagués» (*NaixR* 14, 16, any 1935); «Emilio Sagués» (*NaixR* 16, 2*v*, any 1940); «Rosalia Sagués» (*NaixR* 16, 19, any 1942).

Segués, cal [ˈkaɫ səˈɣɛs]
Casa del carrer de Sant Joan.

Segués, la barraca de Cal [ɫə βəˈrakə ðə ˈkaɫ səˈɣɛs]
A Virgili[1]. (3E).

Segués, la caseta del [ɫə kəˈzɛtə ðəɫ səˈɣɛs]
Al Pont d'en Tus. Toca el camí d'Ardenya. (2D).

Segués, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ səˈɣɛs]
Al Pont d'en Tus, limita amb la Síquia i amb el camí d'Ardenya; hi hagué un corral.

Segués, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ səˈɣɛs]
A Virgili[1], és limitada pel camí de Virgili i pel de la pallissa de l'Homs; hi ha una caseta. N'hi ha una altra a Mas de Damià, que limita amb el riu. I una altra a la partida dita *el Camí de Tarragona*, que afronta amb el camí que pren el nom de la partida.

Segur

«Rafel Sagur, moliner» (FNTORR 4423, 297, any 1798); «Antònia Segú» (*BapR* 15, 38*v*, any 1814); «Josepa Segú» (*ÒbtR* 15, 106, any 1816); «Antònia Cegú» (*ÒbtR* 11, 17, any 1821); «casa […] antes era de Rafel Sagú y vuy de la Administració de la Obra de la Iglésia» (*CapR*, 12, any 1832); «Maria Segú» (*BapR* 5, 28, any 1867); «Paula Segú» (*BapAr* 1, 24*v*, any 1884); «Pere Segú, cantero» (*BapAr* 1, 24*v*, any 1884).

Segura

«Antònia Segura» (*BapR* 4, 145, any 1857); «Dolores Segura Saperas» (*ÒbtR* 14, 68, any 1918).

Segura, de

«Posesión nombrada de Segura, a las Fontanellas» (*Amill.* 1851, 87).

Senallaire, cal [ˈkał sənəˈʎajɾə]
V. *Senallera*.

Senallera, ca la [ˈka łə sənəˈʎɛɾə]
Casa del nucli d'Ardenya. I també dita *cal Senallero* i *cal Senallaire*.

Senallera, cal [ˈkał sənəˈʎɛɾə]
V. *S., ca la*.

Senallero, la vinya del [łə ˈβiɲə ðəł sənəˈʎɛɾu]
A la Coma. Són dues finques, una limitada pel camí Vell de Valls i l'altra pel camí Molinant al nord, i partides en dos bocins per la via del tren. Totes aquestes propietats havien estat de ca l'Antonieta Claro.

Sendra
V. *Cendra*.

Senyor, el tros del

«pessa de terra horta […] situada en lo terme y horta de Montoliu. Terminava […] a tramontana ab lo tros del Señor» (*Llmajor* 47, 39, any 1601).

Senyor Pau, la muntanyeta del [łə muntəˈɲɛtə ðəł səˈɲɔ ˈpaw]
Entre les partides del Pinyolenc, de Virgili[1] i del Racó de Martí. Des de la carretera de la Diputació, on hi ha el forn de Rajoler, enfila en direcció sud-est dins les terres de cal Barenys, ca Boronat, cal Patxaca i ca Martí. (2D-2E).

Senyora, la fibla de la [łə 'fiβłə də łə sə'ɲɔɾə]
És de la síquia del Molí. Coneguda també com *el forat de Martí*.
V. t. *Martí, el forat de*.

Senyora Maria, l'horta de la ['łɔɾtə ðə łə sə'ɲɔɾə mə'ɾiə]
A Virgili[1]. Eren diversos els trossos de terra d'horta que foren deixats al Seminari de Tarragona, molts dels quals van ser venuts als mateixos pagesos que els conreaven. Alguns prenen el nom de qui els treballava. Aquests horts limiten amb el Torrent[2] i la carretera del Pont.

Senyora Maria, la vinya de la [łə 'βiɲə ðə łə sə'ɲɔɾə mə'ɾiə]
A la partida de Davant l'Església.

Senyora Pepita, el cau de la [əł 'kaw ðə łə sə'ɲɔɾə pə'pitə]
Dins la partida de la Guardiola.

Sepa, ca la ['ka łə 'zɛpə]
Casa del carrer Major. També se l'anomena *cal Cintet*.

Sepa, el cau de la [əł 'kaw ðə łə 'zɛpə]
Es troba a la partida del Mas de Cendrós.

Sepa, l'era de Ca la ['lɛɾə ðə 'ka łə 'zɛpə]
V. *Sepa, la pallissa de Ca la*.

Sepa, l'horta de Ca la ['łɔɾtə ðə 'ka łə 'zɛpə]
Al Pont d'en Tus. Són dues hortes no gaire distants: una més al nord voreja el camí de les Hortes i la segona arriba al Gaià. A Virgili[1], també una finca de regadiu porta aquest nom, que afronta amb el camí de l'Estació; hi ha un pou, una bassa i una caseta. N'hi ha una darrera, al Fondot, a la riba esquerra del riu.

Sepa, la pallissa de Ca la [łə pə'ʎisə ðə 'ka łə 'zɛpə]
Als Hostalets, damunt del Reguerot[2]. Amb una era. (2D).

Sepa, la vinya de Ca la [łə 'βiɲə ðə 'ka łə 'zɛpə]
A la partida del Mas de Cendrós, limita amb el riu. I dins la de Davant l'Església, se'n diu una vinya que afronta amb el riu i amb el camí del Catllar; hi ha una caseta.

Sepero

«Maria Sepero» (*ÒbtR* 15, 38*v*, any 1810).

Sepis, cal [ˈkał ˈzɛpis]

Casa del carrer de Sant Antoni. Recollit també per Terrafeta (Blanch i Terrafeta, 2010, p. 184).

Sepis, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkał ˈzɛpis]

A la Sorra, limita amb la Síquia, a poca distància del Gaià.

Sepis, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkał ˈzɛpis]

A Virgili[1], a tocar del nucli habitat. Pel cantó nord-est afronta amb la carretera de Torredembarra. Amb el mateix nom n'hi ha una altra a la partida del Camí de la Nou. La propietat sobrepassa el límit del terme i un bocí s'endinsa al de la Nou de Gaià.

séquia

V. *Fonda*, *Major*, *Major del Molí*, *Mas de Benet*, *Molí*, *Molí de Torredembarra*, *Molí del Pas*.

Séquia [ˈsɛkiə/ˈsikiə]

Topònim emprat com a partida de terra (*Amill.* 1945, 81).

Séquia, la [ɫə ˈsɛkiə/ˈsikiə]

S'inicia en una resclosa que agafa l'aigua del Gaià, davant del molí paperer i vora el parc d'en Guiu, al terme del Catllar. La conducció enfila cap a Ardenya, al límit del terme del Catllar, Vespella i la Riera, on les aigües eren aprofitades perquè el molí de Fortuny pogués moldre. Aquest curs d'aigua avança sempre pel desnivell del terreny i continua davallant tot regant les hortes de l'entorn. Pren la direcció cap al Molinet[1] i el poble de la Riera, on circula a la vora de les cases i les hortes del marge esquerre del riu. A partir del molí del Mig, a la bassa del qual arriba, seguia en rec a cel obert —ara és cobert— fins a la bassa del molí de la Pedra o de la Torre, i d'allí, ja dins la partida del Fondot, a l'horta de Cal Joan de Pastor, travessa les terres de ca la Sepa —com a mineta— i desguassa al riu, on el Gaià fa un retomb. Feia funcionar diversos molins, un al límit del terme, com hem dit, el molí de Fortuny —vora d'Ardenya—, el Molinet, el Molí del Mig i el Molí de la Torre, aquest darrer en el seu tram final. L'aigua que feia cap a la bassa del molí del Mig, a la plaça Major, mitjançant un registre, passa soterrada per la plaça, travessa el carrer Major i cal Borràs, i a la parada de Figueres es desvia fins al cementiri Vell; un altre bocí continua cap al Reguerot[1] i Virgili[1], després creua la carretera i entra a la partida de Mas de Benet, on acaba. Des del mateix punt del dit molí, un altre rec soterrat passa pel carrer de la Placeta i va a l'Obert. També entre els horts de Cal Seriol i de Cal Sanabres surt

un ramal que en diuen *la Comuna*[2], derivació que segueix el camí de l'Horta fins al final.

V. t. *Comuna, la*[2].

Un hàbit històric és el fet de l'assignació de dret a regar de dia als hortolans i de nit als moliners. Des que es construí per a les indústries químiques, l'embassament conegut popularment com *el Pantano* —1975—, l'aigua circula, mitjançant un tub, des d'aquest punt pel mig del riu fins a la resclosa de la Torre d'en Guiu o de la Fàbrica, al terme del Catllar, i des d'aquest indret es fa un canal cimentat per evitar pèrdues, conducció que arriba així fins als actuals col·legis, i a partir d'aquí es canalitza en tubs. La síquia entra al poble coberta i soterrada sota el carrer del mateix nom, però abans, com hem indicat, anava descoberta vora les cases i cada una podia tenir el seu rentador, a més dels públics que es construïren.

V. t. *Rentadors* i *Abeuradors*.

En els fulls cadastrals consta com a propietària, des que entra al terme fins a arribar al Molinet[1], la família Boronat; a partir d'aquí i fins al molí de la Torre, la família Borràs.

> «Terminatur cum alveo molendini» (*MnT* 1, XIX*v*, any 1332); «Siquia molendini» (*MnT* 23, quadern 31, f. 3, any 1506); «afrontatur ab Gaya e ab la sequia del moli» (*MnT* 28, s. f., 23 març, any 1519); «Afrontatur cum alveo molendini domini episcopi» (*MnT* 28, s. f., any 1520); «[…] ab la Aséquia» (*CapR*, 6*v*, any 1832); «[…] ab l'aséquia del molí del Pas» (*CapR*, 45*v*, any 1832); «Pessa de terra horta […] situada en lo terme de Montoliu entre los dos Gayans encara que a la part de sol ponent de la Aséquia major per haver-se mudat esta de molts anys a esta part» (*CapR*, 322, any 1832); «Pessa de terra […] en lo terme de Montoliu entre lo un Gayá y la aséquia major del Molí del Pas» (*CapR*, 367, any 1832); «La superfície regable quedava delimitada pels següents límits: pel nord el camí de Tarragona, barri d'Ardenya, amb la séquia del molí, a l'est amb la séquia, amb el camí de l'Estació, amb la carretera, amb el camí de la Torre, al sud amb el camí d'Altafulla i part del riu Gaià, i a l'oest amb el riu Gaià» (Aigua, 1914); «La séquia […] regava una àrea que a principis del segle XX cobria més de 111 hectàrees» (Ramon, 2012, p. 30-32). (2B-2C-2D).

Séquia, el camí de la [əɫ kə'mi ðə łə 'sɛkiə/'sikiə]

Ara, *carrer de la Séquia*. A cada casa hi havia uns rentadors que les mestresses empraven per fer la bugada.

Séquia, el carrer de la [əɫ kə'rɛ ðə łə 'sɛkiə/'sikiə]

Rep el nom de la séquia que hi passa. Abans, aquesta conducció tocava les cases de la banda est del poble només per un costat, i per l'altre ja hi havia les hortes. S'ha reconduït i ara és un carrer ample que continua tenint només cases a una banda.

Seraballs

«Antonio Seraballs Grau» (*ÒbtR* 14, 100*v*, any 1927).

Sereno, cal [ˈkał səˈɾɛnu]

Casa del carrer Major. Dit també *cal Bienvenido* (Ramon, 2012, p. 56).

Seriol[1]

«En lo any 1736 poch més o menos nasqué en la present Maria Plana, filla de Manoel Plana y Fransisca, filla del mas de Llagostera, y se casà en casa Dalmau, dit Seriol, de Ardenya» (*ParentR* 20, s. f. any 1736).

Renom.

Seriol[2]

«Antònia Seriol» (*ÒbtR* 15, 39*v*, any 1811); «Rosalia Seriol» (*ÒbtR* 15, 60, any 1812).

Seriol, cal [ˈkał səɾiˈɔł]

Casa del carrer de l'Alzinar.

Seriol, el corral del [əł kuˈrał dəł səɾiˈɔł]

A Mas de Benet.

Seriol, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkał səɾiˈɔł]

A la Sorra, són dues parcel·les juntes que limiten amb el camí de les Hortes. Una passà a ser l'horta de Cal Menut. N'hi ha una altra a les Hortes del Molinet, entre el camí d'Ardenya i la Séquia; hi havia un pinar.

Seriol, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał səɾiˈɔł]

Forma part de la partida de l'Abellar, vorejada per la Séquia i la carretera del Catllar.

Seriola [səɾiˈɔłə]

Partida de terra; una de les propietats afronta amb el Camp de Futbol. Terreny de secà, plantat de garrofers (*Amill.* 1945, 64).

Serra

«Berengarius Serra de mansis de Virgili» (*MnT* 1, XIX*v*, any 1333); «Constancia Serra uxor Francisci Serra de Ardenya» (*MnT* 10, 26, any 1410); «Testes

Franciscus Serra d'Ardenya» (*MnT* 10, 26 i 54, anys 1410 i 1411); «Cosme Serra, comensal de la Seu de Tarragona» (*MnR* 18, 91*v*, any 1670); «Caterina Serra» (*MnT* 67, doc. 26, any 1729); «Joseph Serra, fuster» (FNTORR 4414, 82*v*, any 1785); «Joseph Serra» (*BapR* 15, 1*v*, any 1809); «Josepa Serra» (*BapR* 15, 28, any 1813); «Pau Serra» (*BapR* 15, 38, any 1814); «Rosa Serra» (*BapR* 15, 43, any 1815); «Francisca Serra» (*BapR* 2, 11, any 1820); «Anton Serra» (*BapR* 2, 17, any 1820); «Maria Serra» (*BapR* 2, 71, any 1825); «Pere Serra» (*BapR* 2, 104, any 1827); «Margarida Serra» (*BapR* 2, 137, any 1829); «Rosalia Serra» (*BapR* 2, 271, any 1842); «Magdalena Serra» (*ÒbtR* 11, 226, any 1849); «Rosària Serra» (*BapR* 2, 380, any 1850); «Joan Solé y Serra, texidó» (*ComptesR* 1, 7, any 1851); «Theresa Serra» (*BapR* 4, 37, any 1853); «Maria Serra» (*NaixR* 14, 5, any 1934); «Margarita Serra» (*NaixR* 16, 24, any 1943); «María Carmen Serra» (*NaixR* 17, 15*v*, any 1949); «Juan Serra» (*NaixR* 17, 21, any 1949); «Teresa Maria Serra» (*NaixR* 17, 28*v*, any 1950).

Serrà

«Isidro Serrá» (*BapR* 2, 225, any 1840); «Josep Serrà» (*BapR* 2, 225, any 1840).

Serraller

«Manuela Serralé» (*BapR* 15, 2, any 1809); «Maria […] Sarrallé» (*ÒbtR* 15, 121*v*, any 1818).

Serraller, cal

«Casa lo Serraller [Llorens]» (CALP, doc. 92, any 1758).

Serrallo, el [əɫ səˈraʃu]

L'actual nucli d'Ardenya diuen que estava dividit en tres parts: la situada més al nord era pròpiament Montoliu; al sud d'aquesta continuava Ardenya, i de la plaça de l'Església cap a la Séquia era el Serrallo.

Serramià

«Joseph Serramià, pagès» (*MatR* 9, 51, any 1825); «Quitèria Sarramià» (*BapR* 2, 163, any 1830); «Francisca Serramià» (*BapR* 2, 266, any 1842); «Magí Serramià» (*BapR* 2, 313, any 1845); «Anton Serramià» (*BapR* 2, 332, any 1847); «Maria Serramià» (*BapR* 4, 295, any 1863); «Pere Serramià» (*BapR* 5, 15*v*, any 1865); «Rosa Serramià» (*BapR* 5, 19*v*, any 1866); «Modesto Serramià» (*BapR* 5, 79, any 1871); «Antònia Serramià» (*BapR* 6, 11, any 1873); «Joaquín Serramiá» (*BapR* 6, 41, any 1876); «Ramon Serramià» (*BapR* 6, 75, any 1878); «Margarita Serramiá» (*BapR* 6, 136, any 1881); «Josefa Serramià» (*BapR* 6, 200, any 1884); «Providència Serramià» (*BapR* 6, 200, any 1884); «Juan Esmel Sarramiá» (*BapR* 7, 183, any 1900); «Leonor Serramià» (*BapR* 7, 203, any 1902);

«Modesto Serramiá Serra, labrador» (*BapR* 7, 203, any 1902); «José Serramiá» (*BapR* 7, 239, any 1906); «Maria Josepa Serramià» (*NaixR* 14, 37, any 1937); «Juan Serramiá» (*NaixR* 16, 2, any 1939); «Sebastián Serramiá» (*NaixR* 16, 11, any 1941).

Serramià, cal [ˈkał sərəmiˈa]
Casa del carrer de Sant Joan.

Serramià, la vinya del [łə ˈβiɲə ðəł sərəmiˈa]
Fita amb la carretera de la Pobla.

Serrano

«Carmen Serrano» (*ÒbtR* 14, 105, any 1929).

Serrat

«Iohannes Serrat et Romia Torrens eius uxor» (*MnT* 1, 31, 33*v*, XVI, any 1333); «Bernardus Serrat, habitator termini castri de Monte Olivo» (*MnT* 1, 33*v*, 35, XV*v*, any 1333); «fra Martí Serrat, religiós de St. Agustí» (*MnR* 18, 137, any 1672); «Joseph Serrat, cirurgià» (*BapR* 15, 5, any 1810); «Theresa Sordé y Serrat» (*BapR* 15, 38, any 1814); «Francisca Ventura y Serrat» (*BapR* 15, 70*v*, any 1818); «Josepa Balle y Serrat» (*BapR* 15, 75*v*, any 1819); «Cegimon Serrat» (*ÒbtR* 11, 36, any 1824); «Antònia Serrat» (*BapR* 2, 72, any 1825); «Joan Serrat teixidor» (CALP, doc. 115, any 1825); «Maria Serrat y Torrell filla de Manuel Torrell» (*CapR*, 15, any 1832); «Maria Serrat filla de Pere Joan Garcia» (CALP, doc. 111, any 1882).

Serrat, de

«Propiedad nombrada de Sarrat, a Virgili» (*Amill.* 1851, 111).

Serrat, la parada de [łə pəˈraðə ðə səˈrat]
Situada al costat del forn de Rajoler.

Serrater

«Manela Serraté» (*ÒbtR* 15, 24*v*, any 1809); «Emanuela Serraté de la Riera» (*BapR* 15, 10*v*, any 1810); «Manoel Serraté» (*ÒbtR* 11, 57, any 1825).

Serres

«Josepa Serres» (*BapR* 5, 15*v*, any 1865).

Serret

«Maria Serret» (CALP, doc. 111, any 1882).

Siberti

«Arnaldus Siberti mansibus de la Riera» (*MnT* 3, 34, any 1352).

Silau, cal [ˈkał siˈław]

Casa del carrer Major.

Silau, l'horta del [ˈłɔɾtə ðəł siˈław]

Al Pont d'en Tus, entre la Síquia i el caminet de l'Horta. Era part d'una gran finca d'horta que pertanyia a cal Borràs; diversos pagesos la treballaven, motiu pel qual cada bocí prengué el nom de la casa que hi feinejava.

Silau, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał siˈław]

Afincada a la partida del Camí de la Pobla. Són dos trossos de terra, un dels quals limita amb la línia termenera amb Altafulla; l'altre queda al bell mig de la partida.

Simó

«Fernando Simó» (*BapR* 5, 24, any 1866); «Joaquim Simó» (*BapR* 5, 24, any 1866).

Simorra

«Francisco Simorra, aphotecari» (FNTORR 4401, 25, any 1762).

Sindicat, el [əł sindiˈkat]

Societat cooperativa agrícola situada al carrer de Sant Pau, on avui hi ha ubicat el Casal. Primer, la seu era al carrer Major, a cal Sereno o cal Bienvenido, i després al dit carrer. Hi havia estat la Societat Recreativa. Per això també en diuen *la Societat*. Registrat com a Sindicat Agrícola el 1925 (Ramon, 2012, p. 58). Agrupava pagesos o productors. Tenia un cafè, dit *el cafè del Poble*. Seguia els costums tradicionals: castells, sardanes, etc., en contraposició amb la Societat La Bombilla, més agosarada.

Sindicat, la pujada del [łə pujˈʒaðə ðəł sindiˈkat]

Dita també *la pujada del Casal*, denominació més moderna.

V. t. *Casal, la pujada del*.

sínia

V. *Boja*, *Xato*, *Xatxo*.

Sínia, la [łə ˈsiniə]

Partida de terra, a la riba esquerra del riu, segons l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 104). A Ardenya donen aquest nom a la terra del voltant de la sínia Boja.

Sínia, el carrer de la [əł kəˈrɛ ðə łə ˈsiniə]

A la urbanització dita *els Deu Ponts*[2].

Sínia, l'horta de la

> «Pessa de terra horta vull dia nomenada la horta de la Sínia ans dita lo Caña […] situada en lo terme de Virgili y partida dita lo Tros d'en Torrell» (*CapR*, 25*v*, any 1832).

Sínia Boja, la

Inventariada com a partida de terra el 1942 (*Amill.* 1942, 141). (2B).

Sínia Boja, la palanca de la [łə pəˈłaŋkə ðə łə ˈsiniə ˈβɔjʒə]

A Ardenya, al punt d'on pren el nom que és situat al camí de Tarragona, entre les terres de ca Queralt i de cal Mig Duro. S'empra, com totes les altres del terme, per passar a l'altra banda del riu on no hi ha pont. Sovint s'abreuja i només en diuen *la palanca de la Sínia*.

Sínia d'Ardenya, la

> «Al cap demunt de las casas [de la Riera], a la part de la cínia» (CALP, doc. 95, any 1712); «Otra posesión nombrada la sinia de Ardeña» (*Liq.* 1853, 38).

Sínia d'en Fonoll, la

> «Pessa de terra […] situada en lo terme de Virgili y partida dita la Sínia d'en Fonoll» (*CapR*, 305*v*, any 1832).

Siré, horta del

> «Pieza de tierra huerta del Siré» (*Cad.* 1840, 55).

Potser es tracta de *Cirerer*?

Sirvent

«Maria Sirvent» (*ÒbtR* 11, 51, any 1825).

Sis, cal [ˈkał ˈsis]

Casa del carrer de Sant Antoni. Era una família que tenien sis fills. De cognom *Socies*.

Siscar, el

«pessa de terra campa […] situada en lo terme de Montoliu y Ardeña, y en la partida dita del Viñet o Siscar» (*Llmajor* 47, 41*v*, any 1702).

Sistacs

«Josepha Mas y Sistachs» (*MnR* 16, 20, any 1832).

Sisteler, l'hort d'en

«peciam terre in orta afrontatur cum orto d'en Sisteler» (*MnT* 2, 48, any 1347).

Sitjar, el

«Un tros de terra secà […] en lo terme de Virgili y partida lo Sitjar» (*CapR*, 311*v*, any 1832).

Sivina, de

«Posesión nombrada de Sivina, a la Huerta gran» (*Amill.* 1851, 115).

Soberano

«Maria Rosa Soberano» (*BapR* 2, 38, any 1822); «Esperansa Soberano» (*ÒbtR* 11, 33, any 1823).

Sobirana, cal [ˈkał suβiˈɾanə]

Casa del carrer de Sant Joan.

Socies

«Petrus Sosia, d'Ardenya» (*MnT* 10, 27*v*, any 1410); «Petrus Sosies nepoti Bernardi Miramar» (*MnT* 14, 3, any 1469); «Gostància Socia loci de Ardeya […] mater Johannem Socia» (*ÒbtTm*, s. f., any 1523); «Raphael Socies, loci de Ardenya» (*MnT* 59, 280, any 1635); «Bernat Socies, fill de Rafel Socies i de Marianna» (*MnR* 18, 79*v* i 80*v*, any 1670); «Pere Socias pagès de la Riera» (*MnT* 67, doc. 30, any 1729); «Bernat y Mariàngela Socias, cònjuges» (*MnT* 67,

doc. 38, any 1729); «Joseph Sosies pagès de Virgili» (*MnT* 67, doc. 121, any 1732); «Pau Socies, pagès» (FNTORR 4399, 26 i 38, any 1759); «Esteve Socies, texidor de lli […] de Virgili» (FNTORR 4399, 35, any 1759); «Pere Socies, pagès del lloc de Virgili» (FNTORR 4399, 39, any 1759); «Maria Vivas y Socias» (FNTORR 4402, 163*v*, any 1764); «Juan Socias, labrador del lugar de la Riera» (FRH 14, 411*v*, any 1776); «Llorens Socies» (*ÒbtR* 15, 11*v*, any 1809); «Antònia Socies» (*BapR* 15, 14, any 1811); «Maria Socies» (*BapR* 15, 30*v*, any 1813); «Anna Socies» (*BapR* 15, 66*v*, any 1818); «Joseph Sucies» (*BapR* 2, 44, any 1822); «Bonaventura Socies» (*BapR* 2, 56, any 1823); «Joan Sucies» (*BapR* 2, 77, any 1825); «Pere Sucies» (*BapR* 2, 99, any 1826); «Rosalia Socias y Ballester, viuda de Joseph Socias» (*CapR*, 289, any 1832); «Rosària Sosias» (*BapR* 2, 316, any 1846); «Pau Sossias, paiges» (*MnR* 16, 8, any 1849); «Teresa Sucias» (*BapR* 3, 1, any 1851); «Anton Sucias, moliné» (*BapR* 3, 18, any 1851); «Josepha Sucias» (*BapR* 3, 18, any 1851); «Agna Sucias» (*BapR* 4, 9, any 1852); «Nicasi Socias» (*BapR* 4, 199, any 1859); «Francisco Socias» (*BapR* 4, 209, any 1860); «Gertrudis Socias» (*BapR* 4, 209, any 1860); «Rosalia Socias» (*BapR* 4, 267, any 1862); «Gregori Socias» (*BapR* 5, 3, any 1864); «Isidro Socies» (*BapR* 5, 20, any 1866); «Salvador Socias» (*BapR* 5, 60*v*, any 1869); «Dolores Socias» (*BapR* 5, 61*v*, any 1869); «Adelina Socias» (*BapR* 5, 90, any 1872); «Magín Socias, labrador» (*BapR* 6, 9, any 1873); «Margarita Socias» (*BapR* 6, 17, any 1874); «Trifón Socias» (*BapR* 6, 48, any 1876); «Paula Socias» (*BapR* 6, 71, any 1877); «Florencio Socias» (*BapR* 6, 85, any 1878); «Esperidión Socias» (*BapR* 6, 169, any 1883); «Casimiro Sosias, tejedor» (*BapR* 6, 192, any 1884); «Luisa Sosias» (*BapR* 6, 241, any 1886); «María de los Dolores Sosias» (*BapR* 7, 36, any 1893); «José María Sosias» (*BapR* 7, 52, any 1894); «Maria Agna Sosias» (*BapR* 7, 53, any 1894); «Àngela Socias» (*BapR* 7, 62, any 1895); «Luis Socias» (*BapR* 7, 97, any 1896); «Antonio Socias y Dalmau, molinero» (*MnR* 17, 46, any 1896); «Jaime Socias» (*BapR* 7, 107, any 1897); «Catalina Socias» (*BapR* 7, 145, any 1898); «Leonor Socias» (*BapR* 7, 183, any 1900); «Pedro Socias» (*BapR* 7, 196, any 1901); «Júlia Socias» (*BapR* 7, 231*v*, any 1905); «Manuela Socias» (*BapR* 7, 241*v*, any 1906); «Florencio Socias» (*BapR* 7, 245, any 1906); «Juan Socias» (*BapR* 7, 246, any 1906); «Josefa Socias» (*BapR* 7, 253, any 1907); «Carmen Socias» (*BapR* 7, 258*v*, any 1908); «Teresa Socias» (*BapR* 7, 261, any 1909); «Salvador Socias» (*BapR* 7, 280*v*, any 1912); «José Socias» (*BapR* 7, 295*v*, any 1914); «Maria Socias» (*NaixR* 9, 89, any 1916); «Enrique Socias» (*NaixR* 11, 8*v*, any 1920); «Àngela Socias» (*NaixR* 11, 53*v*, any 1923); «Maria Josepa Socias» (*NaixR* 14, 10, any 1935); «Maria Teresa Socias» (*NaixR* 16, 6, any 1940); «José María Socias» (*NaixR* 16, 7, any 1940); «Alberto Socias» (*NaixR* 16, 41, any 1945); «Francisco Javier Socias» (*NaixR* 17, 13*v*, any 1949).

Socies, de

«Posesión nombrada de Sosias, altre part del Gayá» (*Amill.* 1851, 89); «Posesión nombrada de Sosias, partida la Crua» (*Amill.* 1851, 100).

Societat, la [łə susiə'tat]

És el Casal i també el Sindicat.

V. t. *Sindicat*.

Sol, casa la

«Casa la Sol» (*Tassació* 1854).

Sol Soleret, el [əł 'sɔł sułə'ɾɛt]

A Ardenya hi ha un carrer que uneix el del Raval amb el carrer Major. L'indret és ben situat per prendre bé el sol de migdia i d'ací ve el nom del lloc.

Solà

«Pere Joan Solà de la Riera» (CALP, doc. 35, any 1748); «Joan Sola» (*BapR* 15, 7*v*, any 1810); «Maria Solà» (*BapR* 15, 34, any 1814); «Josep Solà» (*BapR* 15, 64, any 1817); «Margarida Solà» (*ÒbtR* 15, 125*v*, any 1818); «Paula Solá» (*BapR* 2, 28, any 1821); «Anton Solà» (*BapR* 2, 48, any 1822); «Magdalena Solá» (*BapR* 2, 218, any 1839); «Antònia Solá» (*BapR* 6, 232, any 1886); «Dolores Solá» (*BapR* 6, 261, any 1888); «Concepción Solá» (*BapR* 7, 31, any 1893); «Rosa Solà» (*BapR* 7, 74, any 1895); «Josefa Solá» (*BapR* 7, 136, any 1898); «José Solá Solé» (*ÒbtR* 14, 55*v*, any 1914).

Solanes

«Maria Solanes» (*BapR* 2, 257, any 1835); «Pedro Solanas» (*BapR* 5, 64*v*, any 1870); «María de los Dolores Solanas» (*BapR* 6, 44, any 1876); «Jaime Solanes» (*BapR* 6, 97, any 1879); «Tecla Solanes» (*BapR* 6, 141, any 1881); «Isidro Solanes» (*MnR* 17, 45, any 1896); «Francisca Solanas» (*BapR* 7, 252*v*, any 1907); «Jaime Solanes» (*BapR* 7, 266, any 1909).

Solans

«Miguel Solans, labrador» (*BapR* 6, 191, any 1884).

Soldevila

«Johannes Soldevila, de Vergilli» (*MnT* 23, quadern 3, f. 8, any 1501); «Càndia vídua de Sebastià Soldevila» (*PergM*, any 1548); «Càndida Soldevila» (*Llmajor* 47, 39*v*, any 1601).

Solei, mas d'en

«Mansi d'en Soley» (*MnT* 67, doc. 14, any 1729).

Soler

«Petrus Soler, habitans de Monte Olivo et uxor eius Guilelma» (*MnT* 1, XXIIII, any 1333); «Violant, uxor Anthonii Soler loci de Vergili» (*MnT* 28, s. f., any 1519); «Anthonius Soler de Vergili» (*ÒbtTm*, s. f., any 1519); «Honorable Andreu Soler, menor, sastre de la Riera» (CALP, doc. 37, any 1662); «Ramon Solé i Magdalena llur muller» (*MnR* 18, 100*v*, any 1670); «Tecla Soler, muller de Joan Vidal» (*MnR* 18, 123*v*, any 1672); «Joan Soler vicari de la Riera» (*MnR* 18, 131*v*, any 1672); «Maria Soler, filla de l'honorable Llorenç Soler i d'Àngela» (*MnR* 18, s. f., any 1693); «Joan Soler i Maria muller sua pagesos de la Riera» (CALP, doc. 8, any 1707); «Joseph Soler Jové, texidor de lli» (*Valies* 414, any 1740; FNTORR 4397, 50*v*, any 1756); «Jaume Soler, texidor de lli» (FNTORR 4399, 106, any 1759); «Margarida Soler, filla de Sebastià Soler, pagès, y de Josepha Soler y Padró, cònjuges de la Riera» (FNTORR 4399, 72, any 1760); «Macià Soler, texidor de lli» (FNTORR 4409, 148, any 1771); «Manuel Soler, pagès» (FNTORR 4413, 92*v*, any 1783); «Joseph y Antoni Soler padre e hijo del lugar de la Riera […]» (*processos*, any 1785); «Rosalia Solé» (*ÒbtR* 15, 9, any 1809); «Miquel Solé» (*ÒbtR* 15, 11, any 1809); «Pau Solé» (*ÒbtR* 15, 11, any 1809); «Margarida Solé» (*ÒbtR* 15, 21*v*, any 1809); «Joan Soler y Vives» (*BapR* 15, 6, any 1810); «Pere Solé» (*BapR* 15, 18, any 1811); «Joseph Solé de la Creu» (*ÒbtR* 15, 44*v*, any 1811); «Francesch Solé» (*ÒbtR* 15, 49*v*, any 1812); «Macià Solé» (*ÒbtR* 15, 64*v*, any 1812); «Rosa Solé» (*ÒbtR* 15, 64*v*, any 1812); «Antònia Solé» (*BapR* 15, 28*v*, any 1813); «Maria Solé» (*BapR* 15, 30*v*, any 1813); «Francisca Solé» (*BapR* 15, 31, any 1813); «Theresa Solé» (*BapR* 15, 32*v*, any 1814); «Jaume Solé» (*BapR* 15, 47, any 1815); «Andreu Solé» (*BapR* 15, 48, any 1815); «Anton Solé, fadrí teixidó» (*BapR* 15, 62*v*, any 1817); «Josepha Solé» (*ÒbtR* 15, 126*v*, any 1819); «Marina Soler» (*BapR* 2, 71, any 1825); «Mariàngela Soler» (*ÒbtR* 11, 51, any 1825); «Magí Soler, diputat» (*CapR*, 3*v*, any 1832); «Joan Soler y Sendrós, texidor» (*CapR*, 51, any 1832); «Teresa Soler y Soler, viuda de Pere Solè, Francisco Bové, texidor y Teresa Bové y Soler, mare, filla y gendre» (*CapR*, 127, any 1832); «Joan Soler y Ferrer, pagès» (*CapR*, 132, any 1832); «Joan Soler y Garcia, texidor» (*CapR*, 248, any 1832); «Dorotea Solé» (*BapR* 2, 246, any 1834); «Nicasi Solé» (*BapR* 2, 217, any 1839); «Maria Antònia Solé» (*MatR* 9, 165, any 1850); «Joaquim Solé» (*BapR* 3, 7, any 1851); «Isidro Solé, pagès» (*BapR* 3, 12, any 1851); «Magí Solé, texidó» (*BapR* 3, 18, any 1851); «Paula Solé» (*BapR* 4, 6, any 1852); «Sebastià Solé, texidó» (*BapR* 4, 12, any 1852); «Ursisina Solé» (*BapR* 4, 27, any 1852); «Juan Sulé y Fortuñ» (*MnR* 16, 35*v*, any 1853); «Bonaventura Soler» (*BapR* 4, 67, any 1854); «Gertrudis Solé» (*BapR* 4, 119, any 1856); «Gregori Solé» (*BapR* 4, 149, any 1857); «Serafí Solé» (*BapR* 4, 168, any 1858); «Carlos Solé» (*BapR* 4, 228, any 1860); «Alfonso Solé» (*BapR* 5, 9, any 1864); «Gregòria Solé» (*BapR* 5, 23*v*, any 1866); «Rufina Solé» (*BapR* 5, 29*v*, any 1867); «María de los Dolores Solé» (*BapR* 5, 49, any 1868); «Salvador Solé, tejedor» (*BapR* 5, 59, any 1869); «María de la Asunción Solé» (*BapR* 6, 31, any 1875); «Hipólito Solé» (*BapR* 6, 43, any 1876); «Maria Teresa Solé» (*BapR* 6, 103, any 1879); «Asunción Solé» (*BapR* 6, 111, any 1880); «Dolores Solé» (*BapR* 6, 130, any 1881); «Catalina Solé» (*BapR* 7, 153,

any 1899); «Tecla Solé» (*BapR* 7, 222, any 1903); «José Solé» (*BapR* 7, 224*v*, any 1904); «Luis Solé» (*BapR* 7, 224*v*, any 1904); «Concepción Solé» (*BapR* 7, 230, any 1904); «Maria Solé» (*BapR* 7, 255, any 1908); «Salvador Solé» (*BapR* 7, 256, any 1908); «Margarita Solé» (*BapR* 7, 274*v*, any 1911); «Jaime Solé Guardis, tegedor» (*BapAr* 1, 66, any 1912); «Rosa Sulé Dumenigo» (*BapR* 7, 289, any 1913); «Dolores Solé» (*NaixR* 9, 86, any 1916); «Rosalia Solé» (*NaixR* 10, 26, any 1918); «Teresa Solé Gibert» (*ÒbtR* 14, 104, any 1929); «Juan Solé» (*NaixR* 16, 17*v*, any 1942).

Soler, l'horta de

«Huerta llamada de Solé, situada en Mas Benet» (*Amill.* 1851, 52).

Solsona

«Maria Solsona» (*BapR* 7, 163, any 1899); «María Solsona Fábregas» (*BapR* 7, 252*v*, any 1907).

Soltrera

«Guillemus Barzaló de Soltrera termini castri de Monteolivo et uxor eius Romia» (*MnT* 1, 8*v*, VI*v*, XVIII, XVIII*v*, XIX*v*, anys 1332 i 1333).

Sorda, ca la [ˈka ɫə ˈsɔɾðə]

Casa del carrer de Sant Joan.

Sorder

«Joana Sorder, filla d'Esteve Sorder i muller de Joan Terré i d'Icart, de la Riera, terme de Montoliu» (*PergM*, any 1576); «Christophorus Sorder, agricola loci de Ardenya» (*MnT* 59, 20*v*, 103 i 280, any 1633); «Petrus Sorder, loci de Monteolivo» (*MnT* 59, 20*v* i 279, anys 1633 i 1635); «Jordi Sorder, fadrí, fill de Chistòfol Sorder difunt i de Magdalena Sorder difunta, pagès del lloch d'Ardenya» (*MnR* 18, 93 i 132, anys 1670 i 1672); «Jaume Sorder fill de Pere Sorder i de Magdalena» (*MnR* 18, 126, any 1672); «Andreu Sordé […] pagès de Ardeña» (*Llmajor* 47, 41*v*, any 1702); «Maria Sorder i Plana muller de Josep Sorder» (CALP, doc. 13, any 1723); «Magnífich Joseph Sorder, regidor» (*MnT* 67, doc. 42, any 1729); «Josep Sorder i Jordi Sorder, el seu fill, teixidors de lli» (CALP, doc. 33, any 1733); «Josep Sordé, Jan Sordé i Maria muller sua» (CALP, doc. 34, any 1733); «Salvadó Sorder» (*Valies* 414, any 1740); «Manuel Sorder de la Riera, teixidor de lli» (CALP, doc. 98, any 1746); «Gertrudis Sorder» (FNTORR 4399, 121, any 1759); «Joan Surder y Vidal» (FNTORR 4416, 5, any 1793); «Pere Sordés» (*MatR* 8 B, s. f., any 1809); «Margarida Sordé» (*ÒbtR* 15, 6*v*, any 1809); «Joan Sorder y Llaurador dit Miau» (*ParentR* 20, s. f., any 1809); «Marian Sordé» (*ÒbtR* 15, 31, any 1810); «Gertrudis Sordé» (*ÒbtR* 15, 38, any 1810); «Jaume Sordé» (*ÒbtR* 15, 49, any 1812); «Engràcia Sordé»

(*ÒbtR* 15, 52*v*, any 1812); «Manuel Sordé» (*ÒbtR* 15, 52*v*, any 1812); «Francisco Sordé» (*BapR* 15, 25*v*, any 1813); «Maria Sordé» (*BapR* 15, 31*v*, any 1813); «Theresa Sordé» (*BapR* 15, 36, any 1814); «Anna Maria Sordé y Plana» (*BapR* 15, 55, any 1816); «Anton Sordé» (*ÒbtR* 15, 109, any 1816); «Antònia Sordé» (*ÒbtR* 15, 114, any 1817); «Rafael Sordé» (*BapR* 15, 70, any 1818); «Juan Salvador Sordé» (*BapR* 15, 76, any 1819); «José Salvadó Sordé» (*ÒbtR* 15, 131*v*, any 1819); «Francisca Sorder» (*BapR* 2, 10, any 1820); «Josepha Sorder» (*BapR* 2, 35, any 1822); «Esteve Sorder» (*BapR* 2, 51, any 1823); «Sebastià Sorder» (*BapR* 2, 67, any 1824); «Rosa Sorder» (*BapR* 2, 70, any 1824); «Manoela Sorder» (*MatR* 9, 40, any 1825); «Lliberada Sorder» (*BapR* 2, 109, any 1827); «Lliberta Sorder» (*ÒbtR* 11, 66, any 1827); «Heriberta Sordé» (*BapR* 2, 178, any 1831); «Josep Sordé y Gatell, batlle real» (*CapR*, 3*v*, any 1832); «Salvador Sorder de la Riera» (*CapR*, 7, 120, any 1832); «Joan Sorder y Gatell, texidor» (*CapR*, 79, any 1832); «Manuel Sorder y Suñer, texidó» (*CapR*, 97, any 1832); «Joseph Sorder y Plana, texidor» (*CapR*, 266, any 1832); «Liberta Sordé» (*BapR* 2, 222, any 1833); «Jacinto Sordé» (*BapR* 2, 260, any 1842); «Margarida Sorder i Virgili filla de Josep Sorder teixidor i de Maria Virgili» (CALP, doc. 82, any 1848); «Salvador Sorder y Cendrós» (*MnR* 16, 12, any 1848); «Timoteo Sordé» (*MatR* 9, 165, any 1850); «Pau Sordé, pastisé» (*BapR* 3, 6, any 1851); «Llúcia Sordé» (*BapR* 3, 9, any 1851); «Paula Sordé» (*BapR* 4, 10, any 1852); «Carlos Sordé» (*BapR* 4, 19, any 1852); «Serafina Sordé» (*BapR* 4, 41, any 1853); «Jordi Sordé» (*BapR* 4, 89, any 1855); «Emília Sordé» (*BapR* 4, 122, any 1856); «Dolores Sordé» (*BapR* 4, 174, any 1858); «Blay Sordé» (*BapR* 4, 190, any 1859); «Felisa Sorder» (*BapR* 4, 289, any 1863); «Filomena Sordé» (*BapR* 5, 5, any 1864); «Eusebio Sordé» (*BapR* 5, 17, any 1865); «Maria del Carme Sordé» (*BapR* 5, 22, any 1866); «Isidro Sordé» (*BapR* 5, 54*v*, any 1869); «María de los Dolores Sordé» (*BapR* 5, 69*v*, any 1870); «Concepción Sordé» (*BapR* 6, 8, any 1873); «José Surdé» (*MnR* 17, 221, any 1879), «Balbina Sordé» (*BapR* 6, 105, any 1879); «Víctor Sordé» (*BapR* 6, 128, any 1881); «Mariano Sordé, tejedor» (*BapR* 6, 204, any 1884); «María de la Esperanza Sordé» (*BapR* 7, 7, any 1891); «Joaquín Sordé» (*BapR* 7, 12, any 1891); «Carmen Sordé» (*BapR* 7, 131, any 1898); «Mercedes Sordé» (*BapR* 7, 189, any 1901); «Margarita Sordé» (*BapR* 7, 201, any 1901); «Mariano Sordé» (*BapR* 7, 229, any 1904); «Pedro Sordé» (*BapR* 7, 292, any 1914); «Carmen Sordé» (*NaixR* 9, 80, any 1916); «Juan Sordé» (*NaixR* 11, 49, any 1923); «Filomena Sordé Ferré» (*ÒbtR* 14, 91*v*, any 1924); «Jaime Sordé» (*NaixR* 11, 71*v*, any 1925); «María del Rosario Sordé» (*NaixR* 11, 98, any 1927); «Esther Sordé» (*NaixR* 12, 15*v*, any 1928); «Marcelino Sordé» (*NaixR* 12, 33, any 1930); «Marian Sordé» (*NaixR* 14, 3, any 1934).

Sorder, l'horta de

«Posesión nombrada huerta de Sordé, sota al Molinet» (*Amill.* 1851, 103).

Soro

«Francisco Soro» (*NaixR* 13, 17, any 1934); «Juan Soro» (*NaixR* 16, 1*v*, any 1939).

Sorra, la [łə ˈsɔrə]

Partida de terra d'horta, amb alguna part de secà i de vinya, a la vora esquerra del riu. Terres d'al·luvions i d'aiguamolls que van dessecar, fàcilment inundable quan hi ha una forta crescuda del riu. Afronta per la part nord amb el camí de l'Horta i la partida d'igual nom que el camí o també dita simplement *l'Horta*; per l'oest, amb el Gaià; la clou pel sud la partida de les Hortes del Pont. També s'empra com a llinda d'hortes el camí de l'Alzineta (*Amill.* 1945, 74). Un bocí és travessada per la Séquia. Alguns informadors indiquen que la partida del Camí de l'Horta i la del Pont d'en Tus són part d'aquesta.

> «Trocium terre […] situm in termino de Montoliu in partita que vocatur Zorra de Ser[…]na» (*MnT* 23, quadern 1, f. 31, any 1501); «Pieza de tierra huerta dicha la Sorra […] lindante […] a poniente con lo Gayá» (*Cad.* 1840, 12 i 12*v*); «[…] lindante a levante con la Sangradora del Común» (*Cad.* 1840, 15*v*); «[…] lindante a levante con la Acequia de la Sangradera del Común» (*Cad.* 1840, 29). (2D).

Sorra, el camí de la [əɫ kəˈmi ðə łə ˈsɔrə]

És el camí de l'Horta o d'Ardenya.

V. t. *Horta, el camí de l'*.

Sorra, l'hort de la

> «Hort de la Sorra» (CALP, doc. 42, any 1682).

Sorra, l'horta de la [ˈłɔɾtə ðə łə ˈsɔrə]

De ca Martí, entre el Gaià i el caminet de l'Horta.

Sorra de Gaià, la

> «Pieza de tierra huerta dicha la Sorra de Gayá […] lindante a levante con la Azequia de la Sangradera Común» (*Cad.* 1840, 12); «Pieza de tierra viña dicha la Sorra de Gayá […] lindante a poniente con el Gayá» (*Cad.* 1840, 22).

Sorra de l'Elias, la

> «Pieza de tierra huerta dicha la Sorra de la Elias […] lindante […] a poniente con la Acequia de la Sangradera del Común» (*Cad.* 1840, 31).

Sorral, el

> «Otra pieza al Sorral» (*Amill.* 1841, 4); «posesión nombrada huerta de Borràs, al Sorral» (*Amill.* 1851, 59).

Sorral de Figueretes

«Posesión Sorral de Figueretas a Ardeña» (*Amill.* 1851, 105).

Sorrenca, la

«Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida la Sorrenca entre los dos Gaians» (*CapR*, 109*v*, any 1832).

Sorreta, la

«[…] a poniente con el Gayá» (*Cad.* 1840, 25*v*); «Pieza de tierra huerta dicha la Sorreta […] lindante a levante con la Acequia de la Sangradera del Común» (*Cad.* 1840, 25*v*).

Sort

«Ítem quedam sorsts terre que terminatur ab en Vergili» (*MnT* 23, quadern 2, f. 23, any 1503); «Ítem tot tros de terra part anomenada la Era y part la Sort demunt […] situada en lo terme de Virgili» (*CapR*, 18, any 1832).

Sota Ardenya

«Posesión nombrada de Magriñá, sota Ardeña» (*Amill.* 1851, 74).

Sota el Fossar de la Riera

«Casa que tanim sota el fosar de la Riera» (CALP, doc. 35, any 1722).

Sota Molinet

«Posesión […] situada sota Molinet» (*Amill.* 1851, 109).

Soto

«Daniel Soto» (*NaixR* 14, 49, any 1938).

Suárez

«Luis Suárez» (*NaixR* 16, 47, any 1946).

Subirats, cal [ˈkał suβiˈɾats]

A la part nord del carrer de Sant Joan; era una fàbrica de filatures.

Suelbes

«Baltasara Suelbes y de Montserrat, Marquesa de Tamarit» (*CapR*, 5*v*, any 1832).

Sumoi

«Maria Sumoy» (*BapAr* 1, 32*v*, any 1890); «Juan Sumoy» i «Lorenzo Sumoy» (*BapR* 7, 4, any 1891); «Tomàs Sumoy» (*BapR* 7, 66, any 1895); «Luis Sumoy» (*BapR* 7, 123, any 1898); «Jaime Sumoy» (*BapR* 7, 193, any 1901); «Juan Sumoy Inglés, albañil» (*BapR* 7, 193, any 1901); «Maria Sumoy» (*BapR* 7, 243, any 1906); «Rosalia Sumoy» (*NaixR* 11, 29, any 1921); «Pablo Sumoy» (*NaixR* 11, 52, any 1923); «Salvador Sumoy» (*NaixR* 11, 54*v*, any 1924); «Margarita Sumoy» (*NaixR* 11, 81*v*, any 1925); «Carmen Sumoy» (*NaixR* 11, 82*v*, any 1925); «José Sumoy» (*ÒbtR* 14, 96*v*, any 1926); «Tomás Sumoy» (*NaixR* 12, 3*v*, any 1927); «María del Carmen Sumoy» (*NaixR* 12, 5*v*, any 1928); «Lorenzo Sumoy y Figueras» (*ÒbtR* 14, 103*v*, any 1928); «Josefina Sumoy» (*NaixR* 12, 21, any 1929); «José María Sumoy» (*NaixR* 12, 49*v*, any 1932); «Maria Teresa Sumoy» (*NaixR* 13, 6*v*, any 1932); «Jorge Sumoy» (*NaixR* 13, 16*v*, any 1934); «Ana Maria Sumoy» (*NaixR* 16, 16, any 1942).

Sumoi, cal [ˈkał suˈmɔj]

Casa del carrer de Sant Pau, del carrer de Sant Antoni i del de Sant Joan.

Sumoi, la caseta del [łə kəˈzɛtə ðəł suˈmɔj]

A la partida de Mas de Damià, més amunt del comellar del Pou. N'hi ha una altra, amb una bassa, a la partida del Torrent[1]. (1D).

Sumoi, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkał suˈmɔj]

A la partida del Torrent[1], limita per la banda oest amb el mateix torrent que dona nom a la partida.

Sunyer

«Joan Sunyer, fuster» (*MnR* 18, s. f., any 1685); «Francisco Sunyer fuster» (*MnT* 67, doc. 3, any 1729); «Joan Pau Sunyer, fill de Joan Pau i de Marina Magrinyà» (*MnT* 67, doc. 3, 28, any 1729); «Rosalia Sunyer y Roig, quondam» (*MnT* 67, doc. 28, any 1729); «Pau Sunyer soldat […] fill de Joan i Mariagna Sunyer fuster […] morí en la ciutat de Cádiz» (*MnT* 67, doc. 50, any 1730); «Joseph Suñé, pagès» (FNTORR 4402, 20, any 1764); «Jaume Suñer, pagès» (FNTORR 4403, 147*v*, any 1765); «Joan Suñer, fuster del lloch de la Riera» (FNTORR 4403, 95, any 1765); «Joan i Anton Suñer pare i fill» (CALP, doc. 76, any 1776); «Baltasar Suñer, pagès» (FNTORR 4416, 86*v*, any 1794); «Jaume Suñé» (*ÒbtR* 15, 5, any 1809); «Pere Suñé» (*ÒbtR* 15, 5, any 1809); «Josepa Suñé» (*ÒbtR* 15, 7, any 1809); «Manuel Suñé» (*ÒbtR* 15, 7, any 1809); «Manuela Suné» (*ÒbtR* 15, 7*v*, any 1809); «Joan Pau Suñé» (*ÒbtR* 15, 8*v*, any 1809); «Margarida Suñé» (*ÒbtR* 15, 12*v*, any 1809); «Pau Suñé» (*ÒbtR* 15, 12*v*, any 1809); «Andreu Suné» (*ÒbtR* 15, 13*v*, any 1809); «Bonaventura Suñé» (*ÒbtR* 15, 20, any 1809); «Joan Sunyer dit Xurrier» (*ParentR* 20, s. f., any 1809);

«Joseph Suné» (*BapR* 15, 15*v*, any 1811); «Rosalia Suné» (*ÒbtR* 15, 63, any 1812); «Theresa Suñé» (*ÒbtR* 15, 71, any 1813); «Antònia Suñé» (*BapR* 15, 33*v*, any 1814); «Francisco Suñé» (*ÒbtR* 15, 94*v*, any 1815); «Eulària Suñé» (*ÒbtR* 15, 115*v*, any 1817); «Anton Sunyé» (*BapR* 15, 77, any 1819); «Miquel Sunyer» (*BapR* 2, 34, any 1822); «Maria Sunyer» (*MatR* 9, 43, any 1825); «Maria Antònia Sunyer» (*BapR* 2, 94, any 1826); «Baltesar Suñer» (*BapR* 2, 111, any 1827); «Marina Sunyer» (*BapR* 2, 111, any 1827); «Paula Sonyé» (*BapR* 2, 149, any 1830); «Ventura Sonyé» (*BapR* 2, 164, any 1830); «Baltasà Suñé, Regidor tercer» (*CapR*, 3*v*, any 1832); «Anton Suñé y Recasens, pagès, y Pasqual Suñé y Vendrell, texidor, pare y fill» (*CapR*, 279, any 1832); «Elisabet Sonyé» (*BapR* 2, 260, any 1835); «Cerapí Sonyé» (*ÒbtR* 11, 147, any 1838); «Clara Sonyé» (*ÒbtR* 11, 161, any 1839); «Gayatano Sonyé, teidor [*sic*]» (*ÒbtR* 11, 185, any 1843); «Francisco Suñé, pagès» (*MatR* 9, 169, any 1850); «Francisca Suñé» (*BapR* 4, 3, any 1852); «Magí Suñé» (*BapR* 4, 13, any 1852); «Rosa Suñé» (*BapR* 4, 57, any 1854); «Llúcia Sunyé» (*BapR* 4, 69, any 1854); «Mateu Sunyé» (*BapR* 4, 114, any 1856); «Carme Sunyé» (*BapR* 4, 131, any 1856); «Tecla Soiyne» (*BapR* 4, 165, any 1858); «Isabel Sunyé» (*BapR* 4, 215, any 1860); «Pascual Sunyé» (*BapR* 4, 249, any 1861); «Sebastià Sunyé» (*BapR* 4, 255, any 1861); «Emélia Suñer» (*BapR* 4, 293, any 1863); «Joan Baptista Suñer, mestre de primera instrucció» (*BapR* 4, 293, any 1863); «Rosa Sunyé» (*BapR* 5, 2, any 1864); «Victòria Suñé» (*BapR* 5, 34, any 1867); «Magdalena Suñé» (*BapR* 5, 39*v*, any 1868); «Isidro Suñé» (*BapR* 5, 46, any 1868); «Raimunda Suñé» (*BapAr* 1, 15, any 1876); «María del Carmen Sunyé» (*BapR* 6, 43, any 1876); «Gertrudis Suné» (*BapR* 6, 57, any 1877); «María de los Dolores Suñé» (*BapR* 6, 96, any 1879); «Salvador Suñé» (*BapR* 6, 102, any 1879); «Luis Suñé» (*BapR* 6, 107, any 1879); «María del Remedio Suñé» (*BapR* 6, 120, any 1880); «Sacarías Suñé» (*BapR* 6, 261, any 1888); «Ana Suñé» (*BapR* 7, 16, any 1891); «Josefina Suñé» (*BapR* 7, 30, any 1892); «Nicasi Suñé» (*BapR* 7, 119, any 1897); «Salvadora Suñé» (*BapR* 7, 179, any 1900); «Leocàdia Suñé» (*BapR* 7, 204, any 1902); «Pablo Suñé» (*BapR* 7, 227*v*, any 1904); «José Suñé» (*BapR* 7, 228*v*, any 1904); «Dionísia Suñé Virgili» (*BapAr* 1, 59*v*, any 1906); «Antonio Suñé» (*BapR* 7, 240, any 1906); «Isabel Suñé» (*BapR* 7, 241, any 1906); «Salvador Suñé» (*BapR* 7, 244, any 1906); «Maria Sunyé Cabré» (*ÒbtR* 14, 23, any 1906); «Juan Suñé» (*BapR* 7, 256, any 1908); «Dolores Sunyé» (*BapR* 7, 264*v*, any 1909); «Margarita Suñé» (*BapR* 7, 269*v*, any 1910); «Josefa Suñé» (*BapR* 7, 270, any 1910); «Pedro Suñé» (*BapR* 7, 278*v*, any 1911); «Mercedes Suñé» (*BapR* 7, 284*v*, any 1912); «Gertrudis Suñé» (*BapR* 7, 292, any 1914); «Luis Suñé» (*BapR* 7, 296*v*, any 1915); «Magín Suñé» (*NaixR* 10, 21, any 1918); «Teresa Suñé» (*ÒbtR* 14, 88*v*, any 1923); «Francisco Suñé» (*NaixR* 11, 69, any 1925); «Paula Suñé» (*ÒbtR* 14, 98*v*, any 1927); «Providència Suñé» (*NaixR* 12, 38*v*, any 1931); «Roser Suñé» (*NaixR* 14, 38, any 1937); «Alberto Suñé» (*NaixR* 16, 5*v*, any 1940); «Maria Montserrat Suñé» (*NaixR* 16, 15, any 1942); «Rosalia Suñé» (*NaixR* 16, 27, any 1943); «Antonio María Suñé» (*NaixR* 16, 44, any 1946); «Maria Magdalena Suñé» (*NaixR* 17, 4, any 1948); «José María Suñé» (*NaixR* 17, 12, any 1948); «Maria Teresa Suñé» (*NaixR* 17, 20, any 1949).

Talavera

«Discret Joan Hieònim Talavera» (*MnT* 59, 3, any 1632).

Tallaferro

«Joan Tallaferro el seu fill Joan i l'esposa d'aquest Joana, moliners de la Riera» (*PergM*, any 1615).

tancat

V. *Barenys*, *Boronat*, *Mas de Cendrós*, *Pou*.

Tarafa

«Juan María Tarafa» (*NaixR* 16, 16*v*, any 1942); «Maria Antònia Tarafa» (*NaixR* 16, 35, any 1945); «Ana Maria Tarafa» (*NaixR* 16, 46, any 1946); «Jaime Tarafa» (*NaixR* 17, 26, any 1950).

Tarragó

«Ramon Tarragó» (*ÒbtR* 11, 162, any 1839); «Maria Rosa Tarragó» (*BapR* 2, 325, any 1846); «Maria Tarragó» (*BapR* 4, 11, any 1852); «Carmen Tarragó» (*BapR* 7, 247*v*, any 1907); «Benjamín Tarragó Pallissa, empleado de la vía férrea» (*BapR* 7, 265, any 1909); «Francisco Tarragó» (*BapR* 7, 265, any 1909).

Tarragona, el camí de [əɫ kəˈmi ðə tərəˈɣɔnə]

Surt d'Ardenya. És un camí terrer —continuació del camí d'Ardenya dels rierencs— que, des de la plaça de l'Església d'aquest nucli, enfila en direcció oest, travessa el riu i poc després entra al terme veí del Catllar, per retornar al de la Riera, on dona nom a una partida de terra. S'ha encreuat amb el camí del Catllar. Finalment, s'endinsa a l'antic terme de Tamarit de Mar. (2B).

«lo camí que va de la Riera a Tarragona» (*Llmajor* 47, 61*v*, anys 1715-1835); «camino público de Tarragona» (FRH 6, registre 25, f. 11*v*, any 1772); «camino público que va de la Riera a Tarragona» (FRH 6, registre 25, f. 12, any 1772).

taverna

«la taverna del lloch de la Riera y Virgili que se arrenda per un any» (FNTORR 4413, 13, any 1784).

Taverna

«Maria Cantero Taverna» (*ÒbtR* 14, 44*v*, any 1911).

Teclet, cal [ˈkał təˈkłɛt]

Casa del carrer de Sant Antoni.

Teclet, la vinya de Cal [łə ˈβijnə ðə ˈkał təˈkłɛt]

Situada a Virgili[1], la part sud-est és vorejada pel camí de la Pallissa de l'Homs. Hi havia una petita caseta. Dita també *de Cal Sanabres*.

Teixell

«Domingo Taixell, moliné de farina» (*BapR* 2, 349, any 1848); «Joseph Taixell» (*BapR* 2, 370, any 1849); «Maria Taixell» (*BapR* 3, 1, any 1851); «Pau Texell» (*BapR* 4, 31, any 1853); «Paula Teixell» (*BapR* 4, 99, any 1855); «Anton Teixell» (*BapR* 4, 164, any 1858); «Roman Teixell» (*BapR* 4, 223, any 1860); «Eleonor Teixell» (*BapR* 4, 269, any 1862); «Joaquín Teixell» (*BapR* 6, 5, any 1873); «María de los Dolores Teixell» (*BapR* 6, 41, any 1876); «Martín Teixell» (*BapR* 6, 133, any 1881).

Teixidor

«Cum na Texidora» (*MnT* 1, 11, any 1332); «Romia Texidó, filia Begengarii Teixidó de mansis de Virgili» (*MnT* 1, 2*v*, 3*v*, 16, 37*v*, xv*v* i 26*v*, 32, 34*v*, anys 1332 i 1333); «Berengono Texido, filius Berengarii Texido de mansis de Virgili; Texidor» (*MnT* 1, 26*v*, 32, 34*v* i xx, xxviii, anys 1332 i 1333); «Guillerma uxor Berengarii Texidor, termini de Monte Olivo quondam» (*MnT* 1, 34*v*, xv*v*, any 1333); «Berenguer Texidó et uxor Saurina» (*MnT* 2, 36, any 1347); «Berengarius Texido de mansibus de Riaria, de Monte Olivo quondam, de mansis de Virgili, heredis habitante Riarie Gayani parrochie Tamariti» (*MnT* 10, 43, any 1411); «Berengarius Texidor de mansibus de Riaria de Gaya» i «Elicsendis mater Berengarius Texidó» (*MnT* 10, 42 i 42*v*, any 1411); «Pere Texidor [d'Ardenya]» (Iglésies, 1987, p. 115); «Venerabilis Johannes Teyidor, vicarius dicti loci» (*MnT* 23, quadern 1, f. 13, any 1500); «En Texidor de Ardenya» (*MnT* 23, quadern 1, f. 25, any 1501); «Guillem Texidor, d'Ardenya, et uxor Johanna» (*MnT* 23, quadern 4, f. 28, i quadern 4, f. 31, any 1501); «Na Joana fila de n'Arnau Texidó, loc de Virgili» (*MnT* 23, quadern 1, f. 39*v*, any 1502); «Johannes Texidor termino de Montoliu» (*MnT* 23, quadern 3, f. 8*v*, any 1505); «Maria Teixidora et Guillermus eius filius et Johana eius uxor et Lop Texidor loci de Ardenya» (*MnT* 23, quadern 3, f. 31, any 1506); «Guillermus Texididor arrendator molendinum domino Archiopiscopi» i «Guillermus Texedor loci de Ardeya» (*MnT* 28, s. f., 26 abril i 23 maig, anys 1517, 1518 i 1519); «Lopico Texidor frater Guilelmi d'Ardenya» (*MnT* 28, s. f., 26 novembre i 23 març, anys 1517 i 1519); «Johannes Texidor loci de la Riera» (*MnT* 28, s. f., any 1518); «Gabriel Texidor, filius Johannes» (*MnT* 28, s. f., any 1520); «Na Texidora de Ardenya» (*ÒbtTm*, s. f., any 1531); «Pere Teixidor pagès d'Ardenya» (*PergM*, any 1561); «Petrus Texidor, agricola loci de Ardenya» (*MnT* 59, 103, any 1634); «Antoni Texidor de la Riera» (*MnT* 59, 200*v*, any 1635);

«Margarida Texidor, uxor J. Llors filia J. Texidor et Magdalena habitantes […] in manso dicti d'en Clara termini Tamariti» (*MnT* 59, 178*v*, any 1635); «Petrus Teixidor de Montoliu» (*MnT* 59, 278*v*, any 1635); «Francesch Taixidor de la Riera testes» (*MnR* 18, 123, any 1672); «Pau Texidor, pagès d'Ardenya» (*MnR* 18, 132, any 1672); «Pere Joan Tayxidor, pagès de Ardenya» (*MnR* 18, 132*v*, any 1672); «Joan Texidor, pagès» (FNTORR 4402, 6*v*, any 1764); «Joan Pau Texidor, pagès» (FNTORR 4402, 32*v*, any 1764); «Pere Teixidó» (*BapR* 15, 5, any 1810); «Theresa Teixidó» (*ÒbtR* 15, 103, any 1816); «Magdalena Texidor» (*BapR* 2, 7, any 1820); «Maria Teixidor» (*BapR* 2, 46, any 1822); «Margarida Teixidor» (*BapR* 2, 154, any 1830); «Jaume Teixidó» (*BapR* 2, 196, any 1832); «Francisca Teixidó» (*BapR* 2, 182, any 1836); «Joan Teixidó» (*BapR* 2, 314, any 1845); «Joseph Teixidó» (*BapR* 2, 314, any 1845); «Josepa Teixidó» (*BapR* 2, 332, any 1847); «Maria Taixidó» (*BapR* 2, 364 bis, any 1849); «Andreu Teixidor», teixidor documentat el 1761 (Rovira, 2012, p. 131).

Telèfons, els de [əɫz ðə tə'ɫɛfənus]

Al carrer Major, on hi havia aquest servei d'on pren el nom. La casa també era coneguda com a *cal Po de Barris*.

Telèfons, la vinya dels de [ɫə 'βiɲə ðəɫz ðə tə'ɫɛfənus]

A Virgili[1], limita amb la carretera del Pont, dita també *la vinya de Peret de Telèfons*.

Tell

«Paula Calaf Tell» (*BapR* 7, 237, any 1905).

Tenda, ca la ['ka ɫə 'tɛndə]

Al nucli d'Ardenya.

Tenda, la vinya de Ca la [ɫə 'βiɲə ðə 'ka ɫə 'tɛndə]

Ubicada a la partida del Mas de Cendrós. S'estén fins a la riba dreta del Gaià, tocant el gorg de la Rocota. En deien també *la Vinyota*. Hi havia la coneguda *paret del Moro*.

Tendeta, ca la ['ka ɫə tən'dɛtə]

O també *ca la Tenda*.

Terces

«Benedictus Terces, testes» (*MnT* 23, quadern 1, f. 21*v*, any 1503).

Tercio, el
V. *Sant Antoni, el carrer de*.

Terés

«Bonaventura Terés» i «Coloma Terés» (*BapR* 2, 127, any 1828); «Joseph Terés» (*BapR* 2, 157, any 1830); «Joan Terés» (*BapR* 2, 186, any 1831); «Ventura Terés» (*BapR* 2, 186, any 1831).

Teret, la barraca de Cal
V. *Falet*.

Teret, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ təˈɾɛt]
A Virgili[1]. Entre la carretera de Torredembarra i el camí de Virgili. N'hi ha unes altres al Camí de la Pobla, que limiten pel cantó sud amb la carretera de la Torre i pel nord amb el camí del Forn de Rajoler; són dues finques contigües separades per la via del tren. El propietari és del Catllar, de ca Falet.

terme
V. *Ardenya*, *Montoliu*[1], *Virgili*.

terra

«Terra d'en Soldevila» (*MnT* 28, s. f., any 1518); «Terra de la font o teuleria in termino de Monteolivo» (*MnT* 59, 59, any 1633); «Terra entre a baix i al costat de la casa en la orta de Montoliu entre dos Gaians en lo decimari de la iglésia» (*MnT* 59, 183*v*, any 1635).

Terrafeta

«Aurelio Terrafeta» (*NaixR* 11, 39*v*, any 1922).

Terrafeta, cal [ˈkaɫ ˌtɛrəˈfɛtə]
Casa del carrer Nou.

Terrafeta, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ ˌtɛrəˈfɛtə]
A la Sorra, limita amb el riu. També dita *l'horta de Cal Baró*.

Terrafeta, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ ˌtɛrəˈfɛtə]
Finca a banda i banda de la carretera de la Diputació. La construcció d'aquesta en separà un bocí petit a la part oest; la propietat gran arriba fins a la Séquia. Són dins la partida de la Torreta; hi ha una caseta.

Terragó

«Petrus Sifré, àlias Terragó» (*MnT* 10, 29*v*, any 1410).

Terras

«En Benet Terras, de Montoliu» (*MnT* 23, quadern 3, f. 53, any 1505).

Terrassa

«Magdalena Tarrassa, muller de Pere Tarrassa, filla de Joseph Plana de Virgili estant en lo llit en casa de dit mon marit» (*MnR* 18, 104*v*, any 1670); «Catharina Tarrasa donsella de Tamarit filla de Pau Tarrasa y Maria Tarrasa pagesos de la Riera vuy habitant en Tamarit» (*MnT* 67, doc. 99, any 1731).

Terrer

«Joan Tarré i d'Icart, senyor de Montoliu, Farran i Virgili» (*PergM*, any 1376); «Don Joan Tarrer Cervera y de Icart, carlà de Montoliu» (*MnT* 59, 1, any 1632).

Terrer, el

«Pieza de tierra huerta dicha las Trias o lo Terré» (*CadV* 1840, 24*v*).

Terrés

«Pere Joan Terrés de Montolivo» (*MnT* 23, quadern 3, f. 4, i quadern 6, f. 26, anys 1505 i 1509).

Terres, les

«Pieza llamada las Terras» (*Liq.* 1853, 15); «Poseción nombrada las Terras» (*Liq.* 1853, 39).

Tesaga
V. *Jesaga*.

Tesso, cal ['kał 'tɛsu]
Casa del carrer de Sant Joan.

Tesso, la barraca del [łə βə'rakə ðəł 'tɛsu]
Dins la partida del Camí de la Pobla. (2D).

Tesso, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ ˈtɛsu]
Al Camí de l'Horta; arriba fins a la Síquia.

Tesso, el tros del [əɫ ˈtɾɔz ðəɫ ˈtɛsu]
Al Camí de la Pobla. Hi havia una era i una barraca de pedra seca i, segons els documents, un corral.

Tesso, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ ˈtɛsu]
Al Camí de la Pobla, per la banda oest afronta amb la carretera de Valls. N'hi ha una altra al Reguerot[1] i a l'Estació, que eren contigües, però les separà la carretera del Catllar.

Tià, cal [ˈkaɫ tiˈa]
Casa del carrer de Sant Pau.

Tià, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ tiˈa]
Situada al Fondot, voreja l'Antic Camí de la Torre.

Tià, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ tiˈa]
A la partida de Mas de Benet, la finca sobrepassa la línia del terme i s'endinsa un bon tros en el d'Altafulla. N'hi ha una altra a la Pallissa de l'Homs, que al sud-oest limita amb l'Antic Camí de la Torre.

Tia Marieta, ca la [ˈka ɫə ˈtiə məɾiˈɛtə]
Casa del carrer de l'Alzinar.

Tibidabo, el [əɫ ˌtiβiˈðaβu]
Dit també l'*Alzineta*[1]. Turó situat al marge dret del riu Gaià.

Tibidabo, el camí del [əɫ kəˈmi ðəɫ ˌtiβiˈðaβu]
Dit també *el camí de l'Alzineta* i *el camí del Catllar*. (2C-3C).

Tiburón, cal [ˈkaɫ tiβuˈɾɔn]
Casa del carrer Fondo.

Til·la, la
Terreny entre el carrer de l'Alzinar i el de Sant Pau on s'havien de construir les escoles i que fou adquirit per l'Ajuntament el 1929. Poc després, el 1931, un nou consistori no considerà pertinent el lloc i canvià la ubicació a un extrem del

carrer de l'Alzinar. El solar es vengué el 1934 i els ingressos recaptats es destinaren a la instal·lació del telèfon al poble. Una altra denominació fou *el Jardí*.

timba
V. *Fusteret*.

Timbaler, cal [ˈkał timbəˈɫɛ]
Casa del carrer de Sant Joan.

Timbaler, l'horta del [ˈɫɔɾtə ðəɫ timbəˈɫɛ]
Al Fondot, resseguida pel camí d'Altafulla, pel cantó oest.

Tit, cal [ˈkał ˈtit]
Casa del carrer Nou.

Tocaboires, cal [ˈkał ˌtɔkəˈβɔjɾəs]
Casa del carrer de Sant Pau.

Toledo

«Joan Toledo, moliner» (*MnR* 18, 136*v*, any 1672); «Joan Toledo, teixidor de lli de la Riera fill de Gabriel i Gertrudis Toledo» (*MnR* 18, s. f., any 1693); «Joan Toledo, teixidor de lli» (CALP, doc. 6, any 1706); «Joan Toledo, vidu, ermità de la ermita de Sta. Margarida del lloch de la Riera» (*MnT* 67, doc. 17, any 1729).

Tolrà

«Johannes de Ardenya» (*MnT* 28, s. f., any 1518); «ab oriente cum horta Honorabili Petri Joannis Tolra» (*PergM*, any 1594); «Pere Joan Tolrrà d'Ardenya» (*MnT* 2, s. f., any 1602); «Pere Tolrà, de Torredembarra, propietari de Montoliu» (*MnR* 18, 102, any 1670).

Tomàs

«Pere Thomàs» (*BapR* 2, 179, any 1831); «Josep Thomàs» (*BapR* 2, 223, any 1839); «Josepa Thomàs» (*BapR* 2, 288, any 1844); «Carlos Thomás» (*BapR* 2, 329, any 1847); «Anton Tomàs» (*BapR* 3, 10, any 1851); «Joan Tomàs» (*BapR* 4, 248, any 1861); «Maria Tomàs» (*BapR* 4, 248, any 1861); «Teresa Tomàs» (*BapR* 5, 7*v*, any 1864); «Antònia Tomàs» (*BapR* 5, 20*v*, any 1866); «Matilde Tomàs» (*BapR* 5, 45*v*, any 1868); «Margarita Tomàs» (*BapR* 6, 14, any 1874); «Pablo Tomás» (*BapR* 6, 78, any 1878); «Salvador Tomàs» (*BapR* 6, 109, any 1879); «Vicente Tomás» (*BapR* 6, 205, any 1884); «Luis Tomás» (*BapR* 7, 199,

any 1901); «Eusebio Tomás» (*BapR* 7, 222*v*, any 1903); «Maria Tomàs» (*BapR* 7, 235*v*, any 1905); «Leandro Tomás» (*BapR* 7, 245*v*, any 1906); «Rosa Tomàs» (*BapR* 7, 260*v*, any 1908); «Juan Tomás» (*BapR* 7, 262*v*, any 1909); «Àngel Tomàs» (*BapR* 7, 284, any 1912); «José Tomás» (*BapR* 7, 297, any 1915); «Concepción Tomás» (*NaixR* 10, 11, any 1918); «Pedro Tomás» (*NaixR* 11, 62*v*, any 1924); «María de la Concepción Tomás» (*NaixR* 12, 42*v*, any 1932).

Tomàs, cal [ˈkaɫ tuˈmas]
Casa del carrer de Sant Joan.

Tomàs, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ tuˈmas]
Al Revellar, és una finca allargassada limitada per dos camins.

tomb
V. *Abella*.

Tombas

«Anton Balañá Tombas, pagès» (*MnR* 16, 38, any 1853).

Ton del Fill, cal [ˈkaɫ ˈtɔn dəɫ ˈfiʎ]
Casa del carrer dels Hostalets.

Ton del Fill, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaɫ ˈtɔn dəɫ ˈfiʎ]
Petit bocí d'horta a la partida de l'Horta.

Tona, ca la [ˈka ɫə ˈtɔnə]
Casa del nucli d'Ardenya.

Torno

«Vicente Torno» (*NaixR* 11, 28, any 1921).

torre
V. *Abella*, *Alzineta*.

Torre, el camí de la [əɫ kəˈmi ðə ɫə ˈtɔrə]
Al sud del terme, comença a la carretera del Pont i enfila en direcció al poble d'on pren el nom. Segons el punt on és situada la propietat, el nom del camí pot variar una mica, com és el cas d'un registre documental, en què s'indica el punt d'origen i de destinació: la Riera i Torredembarra, motiu pel qual també s'inventaria com a *camí de Torredembarra*. (2E-3D-3E).

«lo camí que va de la Torredembarra al lloch de la Riera» (*Llmajor* 47, 60, anys 1731-1835); «molino de azeite sito en el término de Montoliu y cerca del molino de la Torre, linda a oriente con el camino que va de la Riera a Torredembarra» (FRH 13, 170*v*, any 1775); «camí que va […] de la vila de Torredembarra a la de Valls» (*CapR*, 6*v*, any 1832).

Torre, la carretera de la [łə kərə'tɛrə ðə łə 'tɔrə]

Consta com a afrontació d'una propietat de la partida de Virgili[1] (*Amill.* 1945, 56). (2E).

Torre, el molí de la [əł mu'łi ðə łə 'tɔrə]

«L'origen del Molí de la Torre rau en una donació de terres que van fer els propietaris del castell d'Ullastrell o Montoliu, actual Castellot[1], als monjos de Santes Creus. És a dir, la família Montoliu va cedir part dels seus dominis al Monestir» (Blanch, 2009, p. 75). La data més antiga, fins ara trobada, que parla de l'existència del molí de la Torre és la del 25 d'octubre de 1272, quan «Guillem de Claramunt, de la família Montoliu, confirma l'existència del molí i la seva propietat al monestir de Santes Creus» (Rafí, 1985, p. 5). Pocs anys més tard, el 1276, Ermengol de Banyeres acredita el monestir com a propietari (Rafí, 1985, p. 5). Durant molts segles va pertànyer als senyors de Torredembarra, primer als Icard —al segle XV— i després als comtes de Santa Coloma —segles XVII al XIX. Blanch creu hi havia tres molins, un de medieval i altres dos de nous, del segle XX. Els dos nous molien pedra dita *blanc d'Espanya*. El primer deixà de funcionar abans de 1936 i els altres dos el 1971 (Blanch, 2009, p. 77-82).

«una casa con su corral, huerto, pallisse y molino de azeite sito en el término de Montoliu y cerca del molino de la Torre, linda a oriente con el camino que va de la Riera a Torredembarra […] a poniente con la Asséquia del Molino y a cierzo con el molino de la Torredembarra» (FRH 13, 170*v*, any 1775); «La professó del Dijous Sant al surtir de la Iglesia va fins al molí de la Torra» (*ComptesR* 1, 81, any 1880?); «Propietat de la família Boronat des de 1898; transformat en molí polvoritzador de mineral» (Ramon, 2012, p. 40).

És el dit avui dia *molí de Boronat*, anomenat també *molí de Virgili* o bé *molí de Montoliu*. Situat a l'extrem sud del poble, dins l'antic terme de Montoliu. La bassa de forma triangular emmagatzemava l'aigua de la síquia necessària per moure les moles del molí. A la seva darrera etapa fabricava el blanc d'Espanya (pols de carbonat de calci). No consta en els fulls cadastrals de la meitat del segle XX com a molí, sinó com a terra de conreu. (3D).

V. t. *Boronat, el molí de*.

Torre de l'Abella, la

«Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida dita la torre de la Abella» (*CapR*, 141, 238*v* i 299*v*, any 1832); *Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 40).

Torrebadell

«Antònia Torrevedell» (*BapR* 2, 17, any 1820); «Gertrudias Torravadell» (*BapR* 2, 59, any 1824); «Jaume Torrevedell» (*ÒbtR* 11, 59, any 1826); «Josepha Torravadell» (*ComptesR* 1, 7, any 1850); «Magdalena Torrevadell» (*BapR* 4, 22, any 1852); «Anton Torrebadell» (*BapR* 4, 142, any 1857); «Rosa Torrabadell» (*BapR* 4, 226, any 1860); «José Torrebadell» (*BapR* 5, 72*v*, any 1870); «Francisca Torrevadell» (*BapR* 6, 16, any 1874); «Maria Torrebadell» (*BapR* 6, 16, any 1874); «Miguel Torrabadell» (*BapR* 6, 53, any 1876); «Carmen Torrebadell» (*BapR* 6, 113, any 1880); «Teresa Torrebadell» (*BapR* 6, 139, any 1881); «María de los Dolores Torrabadell» (*BapR* 6, 212, any 1885); «Francisco Torrebadell» (*BapR* 7, 165, any 1899); «Francisca Torrebadell» (*BapR* 7, 216, any 1902); «Juan Torrebadell» (*BapR* 7, 226*v*, any 1904); «Teresa Torrebadell» (*BapR* 7, 234, any 1905); «María de Guadalupe Torrebadell» (*BapR* 7, 240, any 1906); «Maria Torrebadell» (*BapR* 7, 256*v*, any 1908); «Salvador Torrebadell» (*BapR* 7, 272, any 1910); «José María Torrebadell» (*BapR* 7, 283, any 1912); «Dolores Torrebadell» (*BapR* 7, 288, any 1913); «Rosa Torrebadell Jové» (*ÒbtR* 14, 54*v*, any 1914); «Luis Torrebadell» (*NaixR* 9, 79, any 1916); «María Dolores Torrebadell» (*NaixR* 16, 9, any 1940); «Maria Rosa Torrebadell» (*NaixR* 16, 33, any 1945).

Torrebadell, ca [ˈka ˌtɔrəβəˈðɛʎ]

Casa del carrer Nou.

Torrebadell, l'horta de Ca [ˈɫɔɾtə ðə ˈka ˌtɔrəβəˈðɛʎ]

A Virgili[1], entre el Torrent[2] i el camí del Cementiri.

Torrebadell, la vinya de Ca [ɫə ˈβiɲə ðə ˈka ˌtɔrəβəˈðɛʎ]

Un petit bocí queda a la partida de la Torreta, vorejada per la carretera de la Diputació i, a l'altra banda d'aquesta via, que encara és la mateixa partida, continua la finca i acaba a la Síquia. Una segona propietat, ara erma, se situa a la Pallissa de l'Homs i afronta amb el camí de la Torre.

Torredembarra, el camí de la

V. *Torre, el camí de la*.

Torredembarra, el molí de [əɫ muˈɫi ðə ˌtɔrəðəmˈbarə]

Situat a l'antic terme de Montoliu, rep aquest nom pel fet d'haver estat des de sempre propietat dels barons de la dita vila (Rovira, 2012, p. 152).

Torredemer

«Francina Llussà Torredemer» (FNTORR 4399, 23, any 1759); «Joseph Torrademé» (*BapR* 2, 36, any 1822); «Maria Torrademé» (*BapR* 2, 59, any 1824); «Gregòria Torrademé» (*BapR* 2, 142, any 1829); «Feliciano Tarrademé» (*BapR* 2, 190, any 1832); «Joseph y Agna Maria Torredemé y Dalmau, cònjuges de Virgili» (*CapR*, 7, any 1832); «Christina Torrademé» (*BapR* 2, 262, any 1835); «Hereus de Josep Torredemé» (CALP, doc. 112, any 1849).

Torregrassa, la

«Pieza de tierra huerta dicha la Torregrassa» (*Cad.* 1840, 50*v*); «Pieza de tierra huerta dicha la Torregrassa […] lindante […] a poniente con el Gayá […] a cierzo con el camino de Ferran» (*Cad.* 1840, 51); «Pieza de tierra secano dicho la Torregrasa […] lindante a levante con el Gayá» (*Cad.* 1840, 53*v*).

Torrell

«Elisabeth Torrell muller de Josep Torrell» (CALP, doc. 2, any 1622); «Josep Torrell pagès de Virgili» (CALP, doc. 2, any 1622); «Troceo terris Joannis Torrell» (CALP, doc. 3, any 1669); «Francesch Torrell, fadrí fill del condam Joan Torrell i Maria, tots de Virgili» (*MnR* 18, s. f., any 1686); «Joseph Torrel, net de Joan i Maria Torrell» (*MnR* 18, s. f., any 1694); «Isidro Torrell» (*Valies* 414, any 1740); «Masià Turrell» (CALP, doc. 92, any 1758); «Manuel Torrell, pagès del lloch de Virgili» (FNTORR 4414, 9, any 1787); «Joan Torrell, pagès que fou del lloch de Virgili» (FNTORR 4421, 161, any 1796); «Maria Torrell» (*BapR* 15, 2*v*, any 1809); «Antònia Torrell» (*ÒbtR* 15, 37*v*, any 1810); «Josepa Torrell» (*ÒbtR* 15, 46*v*, any 1811); «Manuel Torrell» (*ÒbtR* 15, 61, any 1812); «Theresa Torrell» (*ÒbtR* 15, 93, any 1815); «Anton Torrell» (*ÒbtR* 15, 115, any 1817); «Miquel Torrell» (*BapR* 15, 67*v*, any 1818); «Joseph Tarrell» (*BapR* 2, 23, any 1821); «Rafel Torrell» (*BapR* 2, 65, any 1824); «Carlos Torrell» (*BapR* 2, 76, any 1825); «Pere Torrell» (*BapR* 2, 105, any 1827); «ans del patrimoni de Torrell» (*CapR*, 12*v*, any 1832); «Manuel Torrell» (*CapR*, 12*v*, any 1832); «Joseph Torrell y Poblet, pagès» (*CapR*, 154, any 1832); «Josepa Torrell y Soler, viuda en segon matrimoni de Joseph Torrell y en primer de Anton Fortuny» (*CapR*, 185, any 1832); «Joan Torrell» (*BapR* 2, 214, any 1833); «Rosa Torrell» (*BapR* 2, 273, any 1835); «Marina Torrel» (*BapR* 2, 317, any 1846).

Torrell, casa

«Casa i corral de Joan Torell» (*MnR* 18, 88 i 116, anys 1670 i 1671).

Torrella

«Ego Ermessendis uxor Bartolomei Torrella de Ardenya» (*MnT* 1, XXIIII, any 1332).

torrent

V. *Nou*, *Salomó*, *Vespella*.

Torrent, el[1] [əɫ tuˈrɛn]

Partida de terra per on recorre l'accident geogràfic que li dona nom. Ubicada a la banda de llevant del dit torrent de Vespella o de Salomó, que és també el torrent de la Nou, encara que aquest darrer topònim no és gaire usat. Terreny de vinya i d'avellaners a l'*Amillaramiento* de 1942 i de 1945 (*Amill.* 1942, 55; *Amill.* 1945, 8, 72 i 83). És circumscrita per les partides del Camí de la Nou i la Pallissa de Rull i, més al sud, per la de la Casa Nova. És travessada per la via del tren i arriba fins a la carretera del Catllar. Topònim també aplicat a un tros de terra.

«pessa de terra plantada de vinya ab alguns abres dita lo Torrent situada en dit terme [Virgili], afrontan […] a ponent amb lo Torrent de Vespella» (*Valies* 414, any 1740); «pieza de tierra campa parte y parte olivo plantada […] en el término del lugar de Virgili y en la partida nombrada del Torrent y linda […] a poniente con […] mediante el Torrente» (FRH 4, registre 29, f. 3*v*, any 1771); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Virgili y partida lo Torrent vuy la Plana» (*CapR*, 197*v* i 279*v*, any 1832); «Pieza de tierra viña partida del Torrente [Virgili]» (*CadV* 1840, 7*v*); «Pieza de tierra olivar a la partida del Torrent […] lindante a cierzo con el Torrente» (*CadV* 1840, 15); «Pieza de tierra olivar dicho lo Torrent o la partida del Torrent» (*CadV* 1840, 16*v*); «[…] lindante […] a poniente con el camino de la Nou» (*CadV* 1840, 25); «Otra situada al Torren» (*Amill.* 1851, 67). (1D).

Torrent, el[2] [əɫ tuˈrɛn]

Meitat camí, meitat torrent. És dit *torrent de Vespella* i també *de la Nou* (Madoz, 1985, p. 267). Ve de Salomó i entra en terres rierenques a la cruïlla que hi ha entre els termes de la Nou de Gaià i del Catllar. Enfila cap al pont de la via del tren, els Deu Ponts[1], continua per la partida dita igual, creua la carretera del Catllar, segueix pel Reguerot[1], travessa el camí de l'Estació, passa per la partida de Virgili[1], el Racó de Martí, traspassa la carretera i s'escampa per les hortes del Fondot, entre les terres de cal Joan de Pastor i de cal Carrué, tot desguassant al Gaià.

«afrontant […] a ponent ab lo Torrent [Virgili]» (*Valies* 414, any 1740); «[…] lindante […] a poniente con el Torrente» (*CadV* 1840, 14).

Torrent, el camí del [əɫ kəˈmi ðəɫ tuˈrɛn]
És el camí de l'Olivar.

Torrent, el comellar del [əɫ kuməˈʎa ðəɫ tuˈrɛn]
Al voltant del torrent del qual pren el nom.

Torrent, el pont del [əɫ ˈpɔn dəɫ tuˈrɛn]
A la carretera del Catllar, és el pont de l'Olivar.

Torrent de la Nou, el [əɫ tuˈrɛn də ɫə ˈnɔw]
De vegades com a tros de terra: «Pieza de tierra viña dicha lo torrent de la Nou» (*Cad.* 1840, 10*v*); «Pieza de tierra secano dicha lo Torrent o sea el Torrente de la Nou» (*Cad.* 1840, 46*v*).
Habitualment dit de manera abreujada, *el Torrent*[1]. (1D).

«Partida del Torrent de la Nou en lo terme de Virgili» (*MnR* 18, 101, any 1670); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Virgili y partida del Torrent de la Nou» (*CapR*, 319, any 1832); «[…] lindante a cierzo con cuadra del Catllar» (*Cad.* 1840, 13); «[…] lindante a levante y medio dia con el término de Virgili […] a cierzo con el término de Vespella» (*Cad.* 1840, 22).

Torrents

«Johannis Torrens, et uxor Romia de Monte Olivo» (*MnT* 1, 23, any 1332); «Romia Torrens, uxor Iohannes Serrat» (*MnT* 1, 33*v*, any 1332); «Petrus Torrent» (*MnT* 2, 24*v*, any 1347); «Guilelmus Torrens» (*MnT* 2, 27, any 1347); «Petrus Torrens habitator mansibus Riarie de Gayano, termini de Monteolivo parrochie de Tamarito et Maria, uxor» (*MnT* 10, 42*v*, 43*v*, 68*v* i 69, any 1411); «Joseph Torrens» (*BapR* 2, 6, any 1819); «Paula Torrens» (*BapR* 2, 6, any 1819); «Thecla Mestres y Torrens» (*BapR* 2, 82, any 1825); «Francisco Torrens y Mercader» (*MnR* 16, 20*v*, any 1832); «Dolores Torrens» (*BapR* 5, 51, any 1868); «Antònia Torrents» (*BapR* 6, 98, any 1879); «José Olivé Torrens» (*BapR* 7, 254, any 1907); «Maria Torrents Jané» (*ÒbtR* 14, 64*v*, any 1916); «José Torrent» (*NaixR* 11, 11*v*, any 1920).

Torres

«Passà de aquesta vida a l'altra en Benet Torras de Montoliu» (*MnT* 23, 44 (53), any 1506); «Gertrudis Pijoan y Torres» (*MnR* 16, 76, any 1877).

Torreta, la [ɫə tuˈrɛtə]
Partida de terra els límits de la qual arriben fins a la partió amb el terme de Tamarit per l'oest i el sud-oest; pel nord, amb Santa Margarida; amb el riu per

l'est. La carretera de la Diputació —la carretera de Tarragona (*Amill.* 1945, 20)— aïlla un bocí d'aquesta partida, que se situa a la banda de muntanya; sembla que la construcció d'aquesta via separà les finques, ja que les d'una part i de l'altra corresponen al mateix propietari. Terra d'avellaners de secà i de regadiu. Hi ha una construcció vora de l'esmentada via pública que possiblement podria haver donat nom a la partida. (4D). També recollit com a nom d'una peça de terra.

«Partida la Torreta» (*Amill.* 1851, 128); «Poseción nombrada la Toreta» (*Liq.* 1853, 23); «Por otra piesa a la Torreta» (*Liq.* 1853, 30); *Amill.* 1942, 107.

Torreta, la vinya de la

«Posesión nombrada viña de la Torreta» (*Amill.* 1851, 62).

Torricó, cal

V. *Torricona, ca la.*

Torricona, ca la [ˈka łə turiˈkɔnə]

Casa del carrer de Sant Joan. També anomenada *cal Torricó*.

Torroja

«Anton Torroija» (*BapR* 2, 156, any 1830); «Cecília Torroija» (*ÒbtR* 11, 154, any 1838); «Salvador Torroja» (*NaixR* 11, 88*v*, any 1926).

Torruell

«Josep Torruell» (*BapR* 4, 256, any 1861); «Miquel Torruell» (*BapR* 4, 256, any 1861); «Maria Tous Torruell» (*BapR* 7, 224, any 1903).

Torruella

«Antònia Torruella» (*BapR* 15, 21*v*, any 1812); «Maria Tous Torruella» (*BapR* 7, 200, any 1901).

Tost

«Antònia Tost, de Vilabella» (*ÒbtR* 11, 183, any 1842).

Totes

«Ex alia cum Guilelmo Totes» (*MnT* 10, 43, any 1411).

Totosaus

«Cristòfol Totosaus», pagès de Virgili, documentat el 1566 (Rovira, 2012, p. 110).

Tous

«Maria Tous» (*BapR* 7, 46, any 1893).

Tous, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkaɫ ˈtɔws]

A la partida del Camí de Tarragona, limita amb la partió amb el terme del Catllar.

Trèmol

«Ramon Llorens y Trèmol» (*MatR* 8 B, s. f., any 1809); «Theresa Trèmul» (*BapR* 2, 179, any 1836); «Joseph Trèmul» (*BapR* 2, 316, any 1846); «Maria Trèmul» (*BapR* 4, 127, any 1856); «Agna Maria Trèmul» (*BapR* 4, 223, any 1860).

Tremunt

«Rosa Tremunt» (*BapR* 6, 184, any 1884).

Trenta Lliures, el gorg de les [əɫ ˈɣɔɾg də łəs ˈtrɛntə ˈʎiwrəs]

Molt conegut a Ardenya, encara que pertany al terme del Catllar.

Tres Figueres [ˈtrɛs fiˈɣɛrəs]

És una altra denominació del topònim *els Campets* (*Amill.* 1945, 46).

V. t. *Campets, els*.

Tres Termes, els [əłs ˈtrɛs ˈtɛrməs]

Partida de terra dita així perquè és el lloc on s'encreuen tres termes: el Catllar, la Riera i Vespella de Gaià. Actualment, s'aplica el nom només al punt concret on concorren.

Tres Termes, el molí dels

V. *Fortuny, el molí de*.

Tresserra

«Maria Tres Serra» (*BapR* 2, 320, any 1846).

Tries, les

> «una pessa de terra horta dita las Trias [Virgili] […] afrontan […] en lo camí que va de la Pobla a la Riera» (*Valies* 414, any 1740); «Pessa de terra part horta […] situada en lo terme de Virgili y partida nomenada las Trias, és la Plana» (*CapR*, 56, any 1832); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Virgili y partida nomenada las Trias eo la Plana» (*CapR*, 185 i 374*v*, any 1832); «Pieza de tierra a la Huerta dicha las Trias» (*CadV* 1840, 13); «Pieza de tierra huerta dicha las Trias o lo Terré» (*CadV* 1840, 24*v*).

Partida de terra i peça de terra. Terra de regadiu, plantada d'avellaners. Consta com a partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 135). És travessada pel camí de Virgili, antic terme al qual diu que pertany (*Amill.* 1945, 29). Posteriorment, dita *els Hostalets.* (2D).

Tries de la Plana

V. *T*.

Trilles[1]

Partida de terra en zona de regadiu; podria tractar-se d'un mala grafia de *Tries* (*Amill.* 1945, 34).

Trilles[2]

> «Joseph Trilles» (*ÒbtR* 15, 18, any 1809); «Pau Trilles» (*ÒbtR* 15, 21, any 1809); «Pere Trilles, pentinador de cànem» (*MatR* 9, 51, any 1825); «Raimunda Trilles» (*BapR* 2, 130, any 1829); «Margarida Trillas» (*BapR* 2, 240, any 1834); «Antònia Trillas» (*BapR* 2, 200, any 1837); «Magí Trillas» (*BapR* 2, 249, any 1841); «Llúcia Trillas» (*BapR* 2, 291, any 1844); «Maria Trillas» (*BapR* 4, 172, any 1858); «Teresa Trillas» (*BapR* 4, 288, any 1863); «Marina Trillas» (*BapR* 6, 4, any 1873); «Àngela Trillas» (*BapR* 6, 29, any 1875); «Ambrosio Trilles» (*BapR* 6, 58, any 1877); «Francisca Trilles» (*BapR* 6, 106, any 1879); «Francisco Trilles» (*BapR* 6, 138, any 1881); «Juan Trilles» (*BapR* 6, 138, any 1881); «Pilar Trillas» (*BapR* 6, 195, any 1884); «Antonio Trillas» (*BapR* 6, 235, any 1886); «Dolores Trillas» (*BapR* 7, 147, any 1898); «Francisco Trilla Fortuny» (*BapR* 7, 235, any 1905); «Juan Trilles Virgili» (*ÒbtR* 14, 30*v*, any 1909); «Maria Trilles» (*BapR* 7, 280, any 1911).

Trona, el cauet de la [əɫ kəˈwɛd də ɫə ˈtɾɔnə]

Dintre la partida del Mas de Cendrós, a la trona d'un garrofer.

tros

V. *Aleix*, *Antonet Catà*, *Borrassa*, *Boter*, *Carrué*, *Celestina*, *Cisco de Ca l'Assumpta*, *Era*, *Figueres*, *Fononoll*, *Geremena*, *Gils*, *Grasa*, *Homs*, *Jordi Patoia*, *Josep*

Maria, *Maria Gran*, *Martí*, *Mas Vell*, *Mató*, *Negret*, *Nen Bo*, *Pau de la Tona*, *Pau de les Viudes*, *Pau Segú*, *Penjolles*, *Pep de la Viuda*, *Peret del Morro*, *Pou*, *Quim*, *Reding*, *Requesens*, *Rovira*, *Rull*, *Samerlí*, *Sec*, *Senyor*, *Tesso*, *Trull*, *Xatos*, *Xixonenco*.

Tros, el

«Trocio terre de la capella de Vespella» (*MnT* 23, quadern 2, f. 31, any 1500); «Trocium terre […] situm in termino de Montoliu in partita que vocatur Zorra de Ser[…]na» (*MnT* 23, quadern 1, f. 31, any 1501); «Afronta ab lo tros de la orta» (*MnT* 59, 30, any 1633); «Tros de terra roquisa […] per construir una era i una pallissa en la partida dita de l'Alzinà» (CALP, doc. 105, any 1791); «Pieza de tierra huerta dicha lo tros» (*Cad.* 1840, 56*v*).

Tros d'en Torrell, el

«Pessa de terra horta vull dia nomenada la horta de la Sínia ans dita lo Caña […] situada en lo terme de Virgili y partida dita lo Tros d'en Torrell» (*CapR*, 25*v*, any 1832).

Tros de Darrere, el

«Pieza de tierra secano dicha lo tros de darrera […] lindante a levante y a cierzo con el término de Virgili» (*Cad.* 1840, 11*v*).

Tros de Darrere el Trull, el

«[…] en la partida dita lo tros de derrera lo Trull» (FNTORR 4400, 61*v*, any 1761).

Tros de Davant de Casa, el

«Pieza de tierra huerta dicha lo tros de delante Casa […] lindante a poniente y medio día con el camino corrido» (*Cad.* 1840, 17 i 17*v*); «Pieza de tierra huerta dicha lo tros o se[a] pedazo de frente de Casa […] lindante a levante con el camino de la Torre, a poniente con la Acequia Mayor, a medio día con las Casas de la Cuadra [de Santes Creus]» (*Cad.* 1840, 56*v*).

Tros de Detràs de Casa, el

«Pieza de tierra secano dicha lo tros de detras de Casa […] lindante a levante con el término de Virgili, a poniente con las Casas de la presente Villa» (*Cad.* 1840, 16*v*).

Tros de Detràs de la Sagristia, el

«Pieza de tierra huerta dicha lo tros o sea el pedazo de Detrás de la Sacristía […] lindante […] a levante y medio día con el término de Virgili, a poniente con la Ratoría de la presente Villa» (*Cad.* 1840, 47*v*).

Tros de Gaià, el

«Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida lo Tros de Gayà, que afronta ab el riu Gaià […]» (*CapR*, 172, any 1832).

Tros de l'Era, el

«Pieza de tierra secano dicha lo tros de la hera […] lindante […] a poniente y medio día con la Aséquia mayor» (*Cad.* 1840, 23); «Pieza de tierra huerta dicho lo tros o sea pedazo de la Hera […] lindante a levante con la Acequia Mayor, a poniente con el camino de la huerta» (*Cad.* 1840, 55).

Tros de la Bassa, el

«Pieza de tierra huerta dicha lo tros vulgo el pedazo de la Balsa […] lindante a levante con el camino de la huerta, a poniente con el Gayá» (*Cad.* 1840, 54*v*).

Tros de la Lluca, el

«Pieza de tierra huerta dicha lo tros o sea pedazo de la Lluca […] lindante a levante con la Aséquia mayor» (*Cad.* 1840, 37*v* i 38).

Tros de la Pallissa, el

«Un troset de terra secà que ans hi havia una pallisa vull cremada y una era, situat en lo terme de Virgili y partida nomenada lo Tros de la Pallisa» (*CapR*, 198, any 1832).

Tros de la Sorra, el

«Pieza de tierra huerta dicha lo tros de la Sorra» (*Cad.* 1840, 8).

Tros de la Vicaria, el

«Pieza de tierra huerta dicha lo tros de la Vicaria […] lindante a levante con la Acequia Mayor, a poniente y mediodía con el camino de la huerta» (*Cad.* 1840, 55*v*).

Tros de Tolrà, el

«Pieza de tierra huerta dicha lo tros de Tolra […] lindante […] a poniente con el Gayá» (*Cad.* 1840, 21).

Tros del Miracle, el

«Pieza de tierra dicha lo tros del Miracle» (*CadV* 1840, 24).

Tros del Molí, el

«Pieza de tierra huerta dicha el pedazo del Molino […] lindante a levante con la Acequia del Molino de la Torre […] a cierzo con el Camino de la huerta» (*Cad.* 1840, 35*v*).

Tros del Trull, el

«pedazo de tierra nombrado lo tros del Trull […] que linda […] a medio día con el camino público que va de la Riera a Tarragona, y con el Rech» (FRH 6, registre 25, f. 12, any 1772).

Tros dels Frares, el

«Pieza de tierra huerta dicha el pedazo de los Frayles […] lindante […] a cierzo con el camino de la Torre» (*Cad.* 1840, 32).

Tros Gran, el

«Pedazo de tierra en la Riera término de Montoliu nombrada lo tros gran […] lindando […] a poniente con camino público que va de Altafulla al molino de la Torredembarra» (FRH 6, registre 25, f. 11*v*, any 1772); «Pieza de tierra huerta dicha el Tros gran» (*Cad.* 1840, 31*v*); «Pieza de tierra huerta dicha lo tros gran» (*Cad.* 1840, 31*v*).

Trosset, el

«Pieza de tierra secano dicha lo Troset […] lindante a levante con la Calle corrida de la presente Villa al lugar de la Riera, a poniente con el Camino de Ardeña […] a cierzo con la Calle nueva» (*Cad.* 1840, 11).

Trull, el[1]

«pieza de tierra en dicho camino y partida del Trull […] que linda con camino público sobrenombrado [que va de Altafulla al molino de la Torredembarra] a poniente la azequia major que va al Río de Gayá […] a mediodía con camino público de Tarragona» (FRH 6, registre 25, f. 11*v*, any 1772).

Trull, el[2]

«Una casita o cubierto para fábrica de aceyte que vulgarmente dicen Trull o Molino de aceyte, situado en dicho término que possehía que José Molner» (*CadV* 1840, 27); «casita dentro de la cual se encuentra un Molino pequeño de

aceyte que vulgarmente llaman Trull, situado en tierra del término, propio de José Monner de la Barana» (*CadV* 1840, 32*v*).

Trull de Bruqueta, el

«Pieza de tierra huerta dicha lo trull de Bruqueta […] lindante a medio día y a poniente con la Acequia onda» (*Cad.* 1840, 32*v* i 33).

Tuies, ca la ['ka łə 'tujəs]

Al carrer de Sant Antoni.

Tuies, el corral de la

Desaparegut. Era al carrer de la Síquia, al costat de l'obert de Ca Martí.

Tuies, l'horta de Ca la ['łɔɾtə ðə 'ka łə 'tujəs]

A la partida de Mas de Benet. Dita també *l'hort de Pere de Ca la Tuies*. N'hi ha una segona al Pont d'en Tus.

Tuies del Racó, la [łə 'tujəz ðəł rə'kɔ]

Renom personal.

Turç

«Petrus Turç/Turczet uxor Elicsendis de dicti mansis» (*MnT* 2, 36 i 36*v*, any 1347).

Turner

«Ego Veya Turner habitator de Berga […] debere […] racione erbatgii […] Monte Olivo […]» (*MnT* 1, XVIIII, any 1332).

turó

V. *Espasa*, *Tibidabo*.

Turó, el comellar del [əł kumə'ʎa ðəł tu'ɾɔ]

És el comellar del Turó de l'Espasa i el comellar de l'Espasa. (3D).

Turó de l'Espasa, el comellar del [əł kumə'ʎa ðəł tu'ɾɔ ðə łəs'pazə]

O simplement *el comellar del Turó*. És el comellar de les Esglesietes.

Ulldemolins

«Arnaldi de Occuli Molendinorum, heredis venerabilis Poncii Occuli Molendinorum, quondam» (*PergM*, any 1348).

Urpí

«Clemència Orpí» (*BapR* 6, 67, any 1877); «Antonio Ferrando Orpí» (*BapR* 7, 237, any 1905); «Clemència Urpí Carull» (*ÒbtR* 14, 92, any 1924).

Valentí

«Carlos Valentí» i «José Valentí» (*BapR* 7, 71, any 1895); «Carlos Valentí» (*NaixR* 9, 81, any 1916).

Valeret, el

«Pessa de terra […] situada en […] lo terme de Virgili y partida nomenada lo Valeret» (*CapR*, 311*v*, any 1832).

Valldossera

«Jaume Cendrós Valldocera, sabaté» (*MatR* 8 A, 5*v*, any 1809); «Rosa Valldocera, de Bràfim» (*ÒbtR* 11, 158, any 1839); «Rosa Valldosera» (*ÒbtR* 11, 216, any 1848).

Valle

«Maria Balle» (*BapR* 15, 67*v*, any 1818).

Valler

«Teresa Valler» (*ÒbtR* 11, 34, any 1823).

Vallgornera

«Josep de Vallgornera i Martí» (CALP, doc. 5, any 1776).

Valls

«Petrus Vals, de dicti termini de Ardenya» (*MnT* 1, XVIII*v*, any 1332); «Arnau Valls, la seva muller Ermesenda i llur fill Guillem» (*PergM*, any 1335); «Guillem Valls d'Ardenya» (*PergM*, any 1350); «Petrus Vals et Maria eius uxor quadre de Ardenya […] damus tibi Gueralde filie nostre» (*MnT* 10, 44 i 45, any 1410); «Pere Valls, la seva muller Maria, llur fill Anton i l'esposa d'aquest Maria Castell» (*PergM*, any 1426); «Anthoni Valls [d'Ardenya] i Arnau Valls [de Montoliu]» (Iglésies, 1987, p. 115 i 116); «Antonius Vals de Ardeya» (*MnT* 23, quadern 1, f. 8*v*, i quadern 3, f. 31, anys 1500 i 1506); «Arnau Valls, fill d'Arnau Valls» (*MnT* 23, quadern 1, f. 10*v*, quadern 3, f. 31, i quadern 3, f. 35*v*, anys 1500 i 1506); «Quedam domum cum omnia sua eretate sita in termino de Montoliu vulgariter nominata La heretat d'en Valls» (*MnT* 23, quadern 2, f. 28*v*, any 1502); «asignatus per Arnaldus Valls et per Johanna Valls mulier

predicti Johanni Valls» (*MnT* 23, quadern 2, f. 28*v*, any 1502); «Valls, filla d'Arnau Valls e de na Angelina quondam, de Montoliu» (*MnT* 23, quadern 3, f. 35, any 1506); «Yssabel Vals, germana de Johan Vals, muller de Gabriel Celort» (*MnT* 28, s. f., any 1519); «Anthonius Valls loci de Ardenya» (*ÒbtTm*, s. f., any 1523); «Jaume Valls, d'Ardenya» (*PergM*, any 1560); «Caterina Valls, muller d'Antoni Pinyol» (*PergM*, any 1592); «Antonius Joannes Valls, agricola de Ardenya, fideiussor» (*MnT* 59, 103*v*, 197*v*, 280 i 380*v*, anys 1634 i 1636); «Sebastianus Valls, loci de Ardenya» (*MnT* 59, 103*v* i 380*v*, anys 1634 i 1636); «Lo honorable Sr Lluís Valls de Ardenya» (*MnR* 18, 107 i 131*v*, any 1671); «Antoni Lluís Valls» (*PergM*, any 1688); «Anton Valls» (*MnT* 67, doc. 7, any 1729); «Lluís Valls, pagès de Ardenya» (*MnT* 67, doc. 7, any 1729); «Familia y patrimonio de los del apellido Valls del lugar de Ardenya […]» (*LlGros*, 271, any 1834); «Carmen Valls Cabré» (*BapR* 7, 175, any 1900).

Valls, el camí de

«con el camino que va a Valls» (FRH 6, registre 25, f. 5, any 1772).

Valls, el carrer de

«ab occidente cum platea loci de la Riera et via curribili qua itur de loco de la Riera ad villam de Valls […]» (CALP, doc. 1.8, any 1707); «carrer nomenat qui va a Valls» (FNTORR 4416, 75, any 1797); «Por otra a la calle de Valls» (*Liq.* 1853, 30).

Valls, la carretera de [ɫə kərəˈtɛɾə ðə ˈβaʎtʃ]

És el camí Vell de Valls. Ressegueix la partida de Mas de Llagostera (*Amill.* 1945, 46). (1C).

«carretera que va a Valls» (FRH 12, registre 6, f. 1, any 1775); «partida nomenada lo Alsiná que afronta a sol ixent ab la carretera qui va a Valls» (FNTORR 4413, 4.12.1782); «[…] del carrer o carretera qui va a Valls» (FNTORR 4414, 1*v*, any 1787); «carrer nomenat qui va a la Casa Nova o carretera que va a Valls» (FNTORR 4416, 76*v*, any 1796); «camino o carretera de Valls» (*CadV* 1840, 12*v*).

Valls, l'heretat d'en

«quendam domum sita in Montoliu nominata la Heretat de Valls» (*MnT* 23, quadern 2, f. 28*v*, any 1501); «Quedam domum cum omnia sua eretate sita in termino de Montoliu vulgariter nominata La heretat d'en Valls» (*MnT* 23, quadern 2, f. 28*v*, any 1502).

Vallvè, de

«Posesión nombrada de Vallvè a la Alsineta» (*Amill.* 1851, 45).

Vallver
V. *Bellver*.

Vallverdú

«Carmen Vallverdú y Mercadé» (*ÒbtR* 14, 19*v*, any 1905).

vaqueria
V. *Esperidió*.

vas

«Vas o carner del Sant Nom de Jesús de la iglésia de Santa Margarida del lloch de la Riera, en lo» (*MnT* 59, 157, any 1634).

Vela, la

«Pieza de tierra huerta dicha la Vela […] lindante a levante con el camino de la Riera […] a medio día con el camino que va al Gayá» (*Cad.* 1840, 9).

Vell, el camí

«tierra con olivos y enzinas sito en el término de Virgili, linda […] a poniente con el término de Montoliu mediante el camino viejo» (FRH 13, 170, any 1775).

Vell, el cementiri [əɫ səmənˈtiɾi ˈβɛʎ]
V. *Cementiri*[1]. (2D).

Vell, el molí
Denominació aplicada a l'antiga construcció del molí del Mig. Blanch (2005, p. 90 i s.) explica els dos nivells que té l'estructura, un de més vell i un de més nou, i que encara avui es veuen les diferències en la seva construcció. (2D).

Vell d'Ardenya, el camí
Esmentat com a límit d'una propietat de la partida dita *la Carretera de Valls* (*Amill.* 1945, 30).

Vell d'Elies, el mas

«Mas Vell d'Alies» (*MnT* 28, s. f., 26 desembre, any 1517).

Vell de l'Estació, el camí [əɫ kəˈmi ˈβɛʎ də ɫəstəsiˈɔ]

O *camí de l'Estació*.

Vell de la Torre, el camí [əɫ kəˈmi ˈβɛʎ də ɫə ˈtɔrə]

Fa de línia fronterera entre les partides de Mas de Benet i la Pallissa de l'Homs, i continua ja dins el terme d'Altafulla. Consta com a afrontació d'una finca de la partida de Virgili[1], delimitada també per un altre costat amb la carretera de la Torre (*Amill.* 1945, 56).

És una altra denominació de *l'Antic Camí de la Torre*.

Vell de Torredembarra, el camí

Figura com a afrontació d'una peça de terra de la partida de Mas de Benet (*Amill.* 1942, 116).

Vell de Valls, el camí [əɫ kəˈmi ˈβɛʎ də ˈβaʎtʃ]

Ve del terme de Vespella, entra al de la Riera entre les partides de la Coma i la Pallissa de Rull, continua separant les de l'Alzinar i la Casa Nova —prèviament ha travessat la via del tren—, després traspassa la carretera del Catllar i s'endinsa al nucli urbà del poble. Recorria el que avui són el carrer de Sant Joan i el de Sant Antoni. Modernament, una part és el carrer dit *l'avinguda de Catalunya*. Conegut també com a *carretera de Valls*. (1C).

Vell de Virgili, el camí [əɫ kəˈmi ˈβɛʎ də βiɾˈdʒiɫi]

V. *Combregar*.

Vella de Sant Jordi, l'església

És l'església d'Ardenya, presumiblement romànica, datada pels historiadors entre els segles XII i XIII. El fogatge de 1496 esmenta que «Ardenya e son terme és de la parròquia de Tamarit e són los habitants en dita quadra […] inscrivits en la sglésia de dita quadre sots invocació de Sent Jordi» (Iglésies, 1987, p. 115). La nova, que data de la segona meitat del segle XVIII, està tancada per les males condicions. Pels documents sagramentals sabem que encara s'hi celebraven actes religiosos el 1977 i, des de l'1 de gener d'aquell any, s'autoritza a inscriure els registres d'aquests actes en els llibres parroquials del Catllar, per ordre de l'arquebisbe. (2C).

Vellet

«Joaquina Vellet Sanrromá» (*BapAr* 1, 59, any 1906); «José Vellet Oliva, molinero» (*BapAr* 1, 59, any 1906); «Maria Vellet y Sanromá» (*BapAr* 1, 63, any 1909); «Carmen Vellet y Sanromá» (*BapAr* 1, 65*v*, any 1911).

Vells, els col·legis [əɫs kuˈɫɛʒidz ˈβɛʎtʃ]

Situats al carrer de l'Alzinar, acabats de construir durant la Guerra Civil. Quan se'n feren uns de nous recentment, aquests foren destinats a activitats culturals. A Ardenya no arribà a edificar-se ni l'escola ni la casa del mestre.

Vendrell

«Rosalia Vendrell […] de Vespella» (*ÒbtR* 11, 140, any 1836); «Catarina Vendrell» (*ÒbtR* 11, 194, any 1844); «Joseph Vendrell» (*ÒbtR* 11, 204, any 1847); «Pascual Espina y Vendrell» (*MnR* 16, 52, any 1858); «Enrrique Vendrell» (*BapR* 6, 103, any 1879); «Victorino Vendrell» (*BapR* 6, 125, any 1881); «Maria Bendrel» (*BapR* 6, 173, any 1883); «Eugenio Vendrell» (*BapR* 6, 203, any 1884); «Nicasio Vendrell, cubero» (*BapR* 6, 203, any 1884); «Miguel Vendrel» (*BapR* 6, 211, any 1885); «Juan Vendrell» (*BapR* 6, 236, any 1886); «María Dolores Vendrell» (*BapR* 6, 237, any 1886); «Agustí Bendrell» (*BapR* 7, 18, any 1892); «Asunción Vendrell» (*BapR* 7, 91, any 1896); «Jaime Vendrell» (*BapR* 7, 163, any 1899); «Enriqueta Vendrell Soler» (*BapR* 7, 270*v*, any 1910); «Jaime Vendrell Barot» (*MatAr* 3, 34, any 1924); «Asunción (conocida por Concepción) Vendrell Barot» (*MatAr* 3, 40*v*, any 1931).

Ventosa

«Joseph Bentosa» (*MnR* 16, 21, any 1809); «Francisco Ventosa» (*BapR* 2, 145, any 1830); «Joan Ventosa» (*BapR* 2, 199, any 1832); «Anton Ventosa» (*BapR* 2, 224, any 1833); «Theresa Ventosa» (*BapR* 2, 177, any 1836); «Pere Ventosa» (*BapR* 2, 217, any 1839); «Pau Ventosa» (*BapR* 2, 251, any 1841); «Manuel Ventosa» (*BapR* 2, 269, any 1842); «Maria Ventosa» (*BapR* 2, 285, any 1843); «Ignasi Ventosa» (*BapR* 2, 324, any 1846); «Enrich Ventosa» (*BapR* 2, 354, any 1848); «Maria de Montserrat Ventosa» (*BapAr* 1, 61*v*, any 1908).

Ventura

«Joseph Ventura» (*BapR* 15, 4, any 1810); «Francisca Ventura» (*ÒbtR* 15, 88, any 1814); «Elisabet Ventura» (*BapR* 15, 42*v*, any 1815); «Antònia Ventura» (*ÒbtR* 15, 104, any 1816); «Salvadó Ventura» (*ÒbtR* 15, 109*v*, any 1816); «Isabel Ventura» (*BapR* 15, 62*v*, any 1817); «Sebastià Ventura» (*BapR* 15, 70*v*, any 1818); «Pere Ventura» (*BapR* 2, 36, any 1822); «Lluís Ventura» (*ÒbtR* 11, 37, any 1824); «Teodoro Ventura» (*BapR* 2, 96, any 1826); «Joan Ventura» (*BapR* 2, 131, any 1829); «Marina Ventura» (*BapR* 2, 143, any 1829); «Josepa Ventura» (*BapR* 2, 193, any 1832); «Francisco Ventura, texidor, del lloch de la Riera, de pares incògnits» (*CapR*, 286, any 1832); «Anton Ventura» (*BapR* 2, 229, any 1833); «Joachim Ventura» (*BapR* 2, 175, any 1835); «Gregòria Ventura» (*BapR* 2, 270, any 1842); «Margarida Ventura» (*BapR* 2, 343, any 1848); «Pau Ventura, sereno» (*BapR* 2, 343, any 1848); «Maria Ventura» (*BapR* 3, 5, any 1851); «Maria de la Concepció Ventura» (*BapR* 3, 13, any 1851); «Rosa Ventu-

ra» (*BapR* 4, 6, any 1852); «Francisco Bentura» (*BapR* 4, 27, any 1852); «Teresa Bentura» (*BapR* 4, 27, any 1852); «Joaquima Ventura» (*BapR* 4, 74, any 1854); «Tomàs Ventura» (*BapR* 4, 214, any 1860); «Teresa Ventura Alujas» (*ÒbtR* 14, 16, any 1904); «Carmen Ventura» (*NaixR* 11, 84*v*, any 1926).

Verdaguer

«Maria Verdaguer y Llauradó» (*BapR* 15, 14*v*, any 1811).

Verderol

«Maria Tecla Verderol de Ardena» (*BapR* 15, 16*v*, any 1811); «Pere Anton Verderol» (*BapR* 15, 77*v*, any 1819); «Thecla Verderol» (*BapR* 2, 31, any 1821); «Thecla Verdarol» (*BapR* 2, 59, any 1824).

Verdie

«Marina Verdie» (*BapR* 15, 3, any 1809).

Verdina

«Maria Verdina» (*BapR* 2, 34, any 1821; *BapR* 4, 167, any 1858).

Verdura

«Marianna Verdura» (*BapR* 2, 18, any 1820); «Anna Verdura» (*BapR* 2, 108, any 1827); «Agustí Verdura, prebere» (*MnR* 16, 3, any 1849); «Maria Ana Verdura» (*BapR* 4, 162, any 1858); «Mariagna Verdura» (*BapR* 4, 233, any 1860).

Verge

«Vicenta Verge» (*ÒbtR* 14, 98, any 1927).

Verges

«Joan Verges, texidor de lli» (FNTORR 4413, 95, any 1784); «Clotilda Verges Pons» (*MatAr* 3, 36, any 1927).

Verneda

«Rosa Mas y Verneda» (*MnR* 16, 20, any 1832).

Vespella, el camí de [əɫ kəˈmi ðə βəsˈpɛʎə]

És el mateix camí del Mas de Llagostera, el qual trobem en dues direccions diferents que finalment es retroben. Un a Ardenya, que travessa la via del tren per les terres de cal Xacó i enfila a fora del terme, i un altre que, des del camí Vell

de Valls, passa per la Pallissa de Rull i surt cap al terme de Vespella. Els dos camins d'igual nom s'uneixen fora del terme amb el nom de *camí del Mas de Llagostera*.

Hem incorporat alguns registres documentals en què s'esmenta com a *camí del Mas de Llagostera*.

V. t. *Rull, la baixada de*.

> «tierra hierma […] en el término del lugar de Virgili y partida del Mas de la Guineu, linda […] a poniente […] mediante el camino que va al Manso Llagostera» (FRH 10, registre 4, f. 5*v*, any 1774); «partida nomenada lo mas de la Guineu que afronta […] a ponent […] mediant un camí que va a Vespella» (FNTORR 4413, 30.11.1782); «partida nomenada lo mas de la Guineu que afronta […] a ponent […] mitgensant un camí qui va al Mas d'en Llagostera» (FNTORR 4413, 4.12.1782); «partida dita la Viñasa […] que afronta a sol ixent ab lo camí que va al lloch de Vespella» (FNTORR 4423, 312, any 1798).

Vespella, el molí de

V. *Fortuny, el molí de*.

Vespella, el torrent de [əɫ tuˈrɛn də βəsˈpɛʎə]

Madoz (1985, p. 267) el denomina *torrent de la Nou*. Per als rierencs és simplement *el Torrent*[2].

V. t. *Torrent, el*[2].

> «afrontan ab lo torrent de Vespella» (*Valies* 414, any 1740).

via

> «Via qui itur apud hortam» (*MnT* 1, xx, any 1332); «Via qui itur de Monte Olivo ad mansos Virgili» (*MnT* 1, xx, any 1332); «Via publica que itur de dicto loco de Monte Olivo ad ruppis dicti castri» (*MnT* 1, 37*v*, any 1332); «Via qui itur locum Castlario» (*MnT* 2, 5*v*, any 1346); «Via corribili qua itur de loco de la Riera ad vilam de Valls» (CALP, doc. 8, any 1707); «Via seu itinere quo itur de la Riera ad locum de Ardenya» (CALP, doc. 48, any 1711); «Via publica qua itur ad ecclesia de la Riera» (CALP, doc. 9, any 1722).

Via, el pont de la [əɫ ˈpɔn də ɫə ˈβiə]

Bastit fora del poble, però dins del terme, era per salvar la via del tren que anava de Móra la Nova a Sant Vicenç de Calders.

via del tren, la [ɫə ˈβiəɫ ˈtrɛn]

Construïda en terra secana; recorre un bocí del terme al nord del poble. Ara es troba en desús. Travessa les partides del Camí de la Nou, el Camí de la Pobla,

la Coma, el Comellaret, la Crua, l'Olivar, la Pallissa de Rull, els Ponts i el Torrent[2]. Per salvar el torrent es construí el pont conegut com *els Deu Ponts*[1], pels deu arcs que el sostenen. Iniciades les obres el 1882, es conclogueren el 1884; va passar el primer tren de viatgers fins a Reus el juliol d'aquell mateix any. En deien «Carretera del Carril del Centro» (Rafí, 1985, p. 28).

Vicaria, la

«quandam domum afrontatur cum […] domo vicarie de la Riera» (CALP, doc. 8, any 1707).

Vicaria de la Riera, l'hort de la

«Pessa de terra horta […] situada en lo terme de Virgili y detràs lo hort de la Vicaria de la Riera entre lo qual hort y pessa de terra passa lo rech per lo qual corre la aigua per negar lo terme de Virgili» (*CapR*, 18*v*, any 1832).

Vicenta

«Maria Vicenta Rovira» (*ÒbtR* 14, 24, any 1907).

Vicenta és cognom.

vico

«alia parte cum vico publico de Virgili» (*MnT* 1, XVI, any 1332); «Vico qui itur castro de Monteolivo» (*MnT* 28, s. f., any 1520).

Vidal

«Berengarius Vidal, filius Berengarius Vidal et Guillemeta» (*MnT* 10, 29 i 29*v*, any 1410); «Bernardus Vidal, manumissor» (*MnT* 14, 2, any 1469); «Antoni Vidal, del loch de Virgili, pare d'Anthoni, Gabriel, Barthomeu i Blasi» (*MnT* 23, quadern 1, f. 33, i quadern 4, f. 10, anys 1500 i 1508); «Anthonius Vidal, de Virgili, et uxor Violant» (*MnT* 23, quadern 1, f. 33 i 34, i quadern 3, f. 7, any 1500); «Antonius Vidal, de la Riera i sa muller Clareta Vidalla» (*MnT* 23, quadern 1, f. 29, quadern 3, f. 7*v*, quadern 3, f. 29, i quadern 5, f. 10, anys 1500, 1506 i 1508); «Toni Vidal, fyll d'en Pere Vidal de la Riera» (*MnT* 23, quadern 1, f. 17, 33 i 28*v*, any 1501); «Petrus Vidal, filius Anthonii Vidal» (*MnT* 23, quadern 1, f. 31*v*, any 1503); «Vidal lo molner» (*MnT* 28, s. f., 29 abril, any 1518); «Bertomeu Vidal» (*PergM*, any 1568); «Hisabet Vidala, filia Bartolomei Vidal, loci d'Ardenya» (*MnT* 47, s. f., any 1603); «Antoni Joan Vidal» (*MnT* 59, 28*v* i 200*v*, any 1633); «Anthonius Vidal, de la Riera» (*MnT* 59, 21*v* i 279, anys 1633 i 1635); «Petrus Vidal, vicinus de la Riera» (*MnT* 59, 277, any 1635); «Isabel Vidala, filla d'en Joan Vidal, claveter, i de Tecla» (*MnR* 18, 123, any 1671); «Tecla Vidala, germana de A. Soler» (*MnR* 18, 122, any 1672); «Joan

Vidal, claveter» (*MnR* 18, s. f., any 1694); «Gabriel Vidal, testes» (CALP, doc. 1, any 1706); «Pau Vidal, espardanyer del lloch de Virgili» (FNTORR 4399, 97, any 1760); «Joseph Vidal» i «Jayme Vidal, labradores» (FRH 14, 3182*v*, any 1776); «Paula Vidal» (*ÒbtR* 15, 20, any 1809); «Maria Vidal» (*BapR* 15, 4*v*, any 1810); «Maria Thecla Vidal» (*ÒbtR* 15, 44, any 1811); «Joachima Vidal» (*ÒbtR* 15, 46*v*, any 1811); «Margarida Vidal» (*ÒbtR* 15, 49, any 1812); «Joseph Vidal» (*BapR* 15, 29, any 1813); «Pau Vidal» (*ÒbtR* 15, 77, any 1814); «Teresa Vidal» (*BapR* 15, 76*v*, any 1819); «Antònia Vidal» (*BapR* 2, 18, any 1820); «Rosària Vidal» (*ÒbtR* 11, 23, any 1822); «Ramon Vidal, pentinador de cánem» (*MatR* 9, 42, any 1825); «Josepha Vidal» (*BapR* 2, 92, any 1826); «Nicasi Vidal» (*BapR* 2, 98, any 1826); «Rosa Vidal» (*BapR* 2, 206, any 1832); «Maria de la Providència Vidal» (*BapR* 2, 356, any 1848); «Anton Vidal, pentinador de cànem» (*BapR* 3, 4, any 1851); «Ursicina Vidal» (*BapR* 3, 4, any 1851); «Francisca Vidal» (*BapR* 4, 9, any 1852); «Pere Vidal» (*BapR* 4, 119, any 1856); «Juan Vidal, labrador» (*BapR* 5, 28, any 1867); «Miguel Vidal» (*BapR* 6, 138, any 1881); «Francisco Vidal» (*BapR* 7, 24, any 1892); «Domingo Vidal» (*BapR* 7, 56, any 1894); «Carmen Vidal» (*BapR* 7, 94, any 1896); «Rosa Vidal» (*BapR* 7, 219, any 1903); «Josefa Vidal» (*BapR* 7, 235, any 1905); «Teresa Vidal» (*BapR* 7, 235*v*, any 1905); «Maria Vidal» (*BapR* 7, 260, any 1908); «Salvador Vidal» (*BapR* 7, 284, any 1912); «Pedro Vidal» (*BapR* 7, 290*v*, any 1913); «Carlos Vidal» (*BapR* 7, 296, any 1915); «Fernando Vidal» (*NaixR* 9, 85, any 1916); «José Vidal» (*NaixR* 11, 75, any 1925); «Carmen Vidal» (*ÒbtR* 14, 96, any 1926); «Rosé Vidal» (*NaixR* 12, 11*v*, any 1928); «Juan Vidal Marquès» (*ÒbtR* 14, 107, any 1929); «Maria de Lourdes Vidal» (*ÒbtR* 14, 107, any 1929); «Antonio Vidal» (*NaixR* 16, 32*v*, any 1944).

Vidal, la caseta del [łə kəˈzɛtə ðəł βiˈðał]

A les Fontanilles. Hi porta el mateix camí de les Fontanilles. És la caseta de Ca l'Ermità.

Vidales

«Paula Vidales» (*ÒbtR* 15, 69*v*, any 1813); «Joseph Virgili y Vidales» (*BapR* 15, 38, any 1814); «Dolores Vidales» (*BapAr* 1, 19, any 1879); «José Vidales, labrador» (*MatAr* 3, 21*v*, any 1900); «Dolores Vidales Garcia» (*MatAr* 3, 24*v*, any 1908).

Vila

«Paula Vila» (*BapR* 4, 151, any 1857).

Vila, la casa de la

«Casa de la Vila de la Riera» (*MnR* 18, 145*v*, any 1672; *CapR*, 3*v*, any 1832).

Vilà Vigons [biˈɫa βiˈɣɔns]

Partida de terra amb olivers i ametllers (*Amill.* 1945, 50).

Vilagrassa

«Joan Vilagrasa» (*BapR* 2, 176, any 1831); «Maria Vilagrasa» (*BapR* 2, 176, any 1831); «Miquel Vilagrassa» (*BapR* 2, 221, any 1833); «Roch Vilagrassa» (*BapR* 2, 175, any 1835).

Vilamala

«Ventura Cosp y Vilamala» (*ÒbtR* 14, 18*v*, any 1905).

Vilamur

«Christòfol Vilamur, marchant» (FNTORR 4420, 249, any 1795); «Joseph Vilamur, texidor de lli» (FNTORR 4422, 84, any 1797); «Christòfol Vilamur» (*BapR* 15, 2, any 1809); «Pau Vilamur» (*ÒbtR* 15, 13, any 1809); «Joseph Vilamur» (*ÒbtR* 15, 26, any 1809); «Pasqual Vilamur» (*ÒbtR* 15, 27, any 1809); «Joan Vilamur» (*ÒbtR* 15, 70, any 1813).

Vilanueva

«Esperansa Vilanueva» (*BapR* 15, 62*v*, any 1817).

Vilar

«Ramon Vilar, cirurgià» (FNTORR 4415, 184, any 1792); «Àgueda Vilar» (*NaixR* 17, 23*v*, any 1950).

Vilar, el [əɫ biˈɫa]

«quedam altera peciam terre vocata Lo Vilar site in loci de Montoliu» (*MnT* 23, quadern 2, f. 23, any 1503).

Tros de terra vinya, el nom del qual encara algun informador d'Ardenya recorda. (2B).

Vilella

«Raimundus Vilela. Guilelmi Vileyla. Geraldus Villeyla et uxor Raymunda» (*MnT* 1, 19*v*, 20 i 35*v*, any 1332); «Francisco Vilella, prebere regent» (*MnR* 16, 9*v*, any 1849); «Josepha Vilella» (*BapR* 4, 3, any 1852); «Ramon Vilella» (*BapR* 4, 91, any 1855); «José Espina Vilella, del comercio» (*BapR* 7, 169, any 1900); «Josefa Vilella y Segura» (*ÒbtR* 14, 11, any 1902).

Vilellas

«Segismundo Vilellas» (*NaixR* 11, 64, any 1924).

Vilet, d'en

«Posesión nombrada d'en Vilet, a las Fontanillas» (*Amill.* 1851, 88).

vinya

V. *Adrogueret*, *Agna*, *Agustinet*, *Aleix*, *Alemany*, *Anton de Cal Fill*, *Anton de Xorriu*, *Antonieta Claro*, *Arcisa*, *Ardits*, *Argelí*, *Baldiri*, *Baldric*, *Barenys*, *Baró*, *Barriac*, *Bastaix*, *Batalla*, *Batalla del Catllar*, *Bernadet*, *Bertran*, *Boronat*, *Boter*, *Calamanda*, *Camí de la Pobla*, *Camirla*, *Camirlo*, *Carbonell*, *Carrué*, *Carter*, *Ceba*, *Cecília Paton*, *Cintet*, *Cisco de Bellver*, *Cocó*, *Conill*, *Conillet*, *Curro*, *Damià*, *David de la Cisca*, *Ermità*, *Esmel*, *Espasa*, *Esperidió*, *Falet del Catllar*, *Faló*, *Feliça*, *Feliceta*, *Figueres*, *Fill*, *Fontanilles*, *Forn de Rajoler*, *Fortuny*, *Fuster*, *Galdano*, *Gall*, *Genit*, *Gran del Mas*, *Homs*, *Jafe*, *Jaume del Content*, *Joan de la Marieta*, *Joan de Pastor*, *Jordi*, *Jordi Genit*, *Josep Maria*, *Jutge*, *Llenes*, *Llorenç*, *Lluís*, *Lola*, *Maginus*, *Magrinyà d'Ardenya*, *Manolo d'Altafulla*, *Manresà*, *Maria Gran*, *Maria Maca*, *Maria Rufina*, *Marian de la Cisca*, *Marina*, *Mas de Cendrós*, *Mas de Grimau*, *Massones*, *Mengem*, *Menxon*, *Mercader*, *Mestret*, *Metge Petit*, *Mingo*, *Miquel de Reding*, *Miquel Prim*, *Mitgers*, *Molí*, *Molí de Fortuny*, *Navarro*, *Nen Bo*, *Netus*, *Olegari*, *Paco Seco*, *Paneretes*, *Pansó*, *Pansona*, *Patxaca*, *Pau de la Tenda*, *Pau de la Tona*, *Penjolles*, *Pepet de Martí*, *Perdut*, *Pere José*, *Pere Marcel·lí*, *Peret de la Malena*, *Peret de Telèfons*, *Peret del Molí*, *Perxer*, *Petit de la Marineta*, *Piques*, *Pistraques*, *Pito Marina*, *Plana*, *Porter*, *Pou*, *Premsa*, *Putxa*, *Queralt*, *Quim*, *Quim de Baldiri*, *Quima*, *Reding*, *Ribot*, *Roc*, *Rubiu*, *Rull*, *Sabut*, *Sallet*, *Salvador Perico*, *Salvat*, *Samerlí*, *Samet*, *Sanabres*, *Sant Isidre*, *Segués*, *Senallero*, *Senyora Maria*, *Sepa*, *Sepis*, *Seriol*, *Serramià*, *Silau*, *Sumoi*, *Teclet*, *Telèfons*, *Tenda*, *Teret*, *Terrafeta*, *Tesso*, *Tià*, *Tomàs*, *Torrebadell*, *Torreta*, *Tous*, *Xacó*, *Xalet*, *Xamanet*, *Xato*, *Xatxo*, *Xen*, *Xero*, *Xitot*, *Xorriu*.

Vinya, la

Topònim inscrit com a partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942, on es dona com a sinònim de *Pi Gros* (*Amill.* 1942, 93).

Vinya, el carrer de la [əɫ kəˈrɛ ðə ɫə ˈβiɲə]

Carrer nou que s'encreua amb l'avinguda de Catalunya.

Vinyassa, la

«queddam troceum terre que vocatur Vinyaça» (*MnT* 2, 36*v*, any 1347; *MnT* 28, s. f., any 1518); «secano […] en el término de Montoliu y partida la Viñassa» (FRH 13, 171, any 1775); «tros de terra […] situada al terme del Lloch de Virgili y partida dita la Viñasa […] afronta a sol ixent ab lo camí que va al lloch de Vespella» (FNTORR 4423, 312, any 1798); «Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida de la Viñasa» (*CapR*, 289, any 1832).

Partida i tros de terra.

Vinyet, el [əɫ βiˈɲɛt]

Dins d'Ardenya, limita amb el Gaià (*Amill.* 1945, 15). Conreat d'avellaners.

«pessa de terra campa […] situada en lo terme de Montoliu y Ardeña, y en la partida dita del Viñet o Siscar» (*Llmajor* 47, 41*v*, any 1702); «partida lo Viñet» (FRH 2, registre 33, f. 2, any 1769; *Amill.* 1945, 33).

Vinyet de Gaià

«Una pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida vuy dia nomenada lo Viñet de Gayá y ans de Ciscar» (*CapR*, 298*v*, any 1832).

Present a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 94).

A la riba dreta del Gaià. Creiem que es tracta d'una denominació més completa del Vinyet i també d'una variant de la forma plural del topònim.

Vinyeta

«Josefa Vinyeta» (*NaixR* 10, 2, any 1917); «Teresa Vinyeta» (*NaixR* 10, 30, any 1918); «Leandro Vinyeta Estapà» (*ÒbtR* 14, 69*v*, any 1919).

Vinyets, els [əɫz βiˈɲɛts]

Partida de terra a l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 133). A la riba dreta del riu; és secà i hi havia vinya, vora el mas de Cendrós. (2C).

Vinyota, la

V. *Tenda, la vinya de Ca la*.

Viralta

«Francisco Viralta» i «Pere Viralta» (*BapR* 2, 39, any 1822).

Virgili[1] [biɾˈdʒiɫi]

El terme de Virgili afrontava amb la part de llevant d'Ardenya (Iglésies 1974, p. 992). Actualment, s'esmenta com a partida de terra i en formen part les pro-

pietats situades al sud de la carretera de Torredembarra. El camí de la Pallissa de l'Homs la separa del Pinyolenc i arriba fins al Forn Teuler, a l'altra banda del qual ja pertany a la partida dita *Racó de Martí*. La carretera del Pont la travessa de nord a sud. A la part oest d'aquesta via continua Virgili[1] fins a arribar al nucli de població de la Riera, i pel sud limita amb el Racó de Martí. El camí de l'Estació fa de límit amb la partida del Reguerot[1], que queda al cantó nord. Part és conreada de garrofers, vinya i també regadiu amb avellaners. (2E-3E).

A l'*Amillaramiento* de 1942 (*Amill.* 1942, 25) s'inventaria una propietat que limita per la banda de ponent amb el carrer de Sant Antoni i pel nord amb el dels Hostalets; també amb el camí de l'Estació (*Amill.* 1942, 43), el camí de Virgili (*Amill.* 1942, 63) i el Cementiri[1] (*Amill.* 1945, 84), i s'indica que afronta amb el terme d'Altafulla (*Amill.* 1942, 127); també amb el camí Vell de la Torre i la carretera de la Torre (*Amill.* 1945, 56).

«la partida de Virgili» (*Amill.* 1851, 11); «Partida de Virgili» (CALP, doc. 94, any 1879).

Virgili[2]

«Arnaldus Virgili, quondam», «Et cum Petrus de Virgilio» i «Elicsendis Virgili, castri de Monte Olivo uxor P. Gras» (*MnT* 1, VI, VII, VIII, XX*v*, anys 1332 i 1333); «Ambeu Virgili» i «Bernardus Virgili, quondam, et uxor Sibilie» (*MnT* 2, 9, any 1346); «Berengarius Virgili» (*MnT* 2, full solt, any 1346); «Bernardus Virgili, et uxor eius Elicsendis de Virgili» (*MnT* 2, full solt, any 1346); «Guilelmus Virgili» (*MnT* 2, 35*v* i 37*v*, any 1347); «Arnaldus Virgili, quondam, de Virgili» (*MnT* 10, 52, any 1411); «Joan Vergilli de Montoliu», «hobiit Johan Virgili de Virgili» i «Joan Vergili de Vergili» (*MnT* 23, quadern 1, f. 23, i quadern 2, f. 30*v*, anys 1501 i 1503); «Jacobus Vergili et Violant eius uxor loci de Vergili» (*MnT* 23, quadern 2, f. 20*v*, any 1503); «domina Càndia Vergilia loci de Vergilli» (*MnT* 23, quadern 3, f. 5, any 1505); «Jaume Vergilli de Montoliu» (*MnT* 23, quadern 3, f. 8, any 1505); «Joana Vergili, de la Riera, difunta» (*MnT* 23, quadern 1, f. 23, i quadern 3, f. 25, any 1507); «Petrus Vergili, senioris de la Creu de la Riera» (*MnT* 28, s. f., anys 1518 i 1520); «Albat d'en Virgili de la Creu, terme de Montoliu; vingeren que yo Berthomeu Noet anàs a portar-me'n dit albat e yo no y aní perque no here de pratiga de anar als albats e xi vingueren aprés en Virgili, lo vell Enr[…] de Ardenya, en Pedrò de la Riera, en Vergili prop lo molí e molts d'altres que yo abia de anar; a la fi, per fer-ne plaer al dit Vergili, yo hi aní no perjudicant la posseció del dit rector lo qual no here tengut de anar si no fins el pontet e si altro servi siguie ans que no fos lorst per justícia que yo no hi niria e axí restaren. Nota dels albats com es pratigan cossos de no anar a sercar per las masias» (*ÒbtTm*, s. f., any 1524); «domine Johanna uxor Vergili de la Creu termini Monteolivi» (*ÒbtTm*, s. f., anys 1526 i 1528); «Jacobus Vergili de Monteolivo» (*ÒbtTm*, s. f., any 1527); «Raphael Virgili baiulus domini Archiepiscopi» (*MnT* 59, 20*v* i 123*v*, any 1633); «Ra-

phael Vergili, agricola dicti del Molí loci de la Riera» (*MnT* 59, 59, any 1633); «Jacobus Virgili juratus de Montoliu» (*MnT* 59, 20*v* i 279, anys 1633 i 1635); «Antonius Virgili agricola» (*MnT* 59, 30, 128*v*, 237*v* i 279*v*, anys 1633 i 1635); «Petrus Virgili, de Ardenya» (*MnT* 59, 30, 247*v* i 279, anys 1633 i 1635); «Joan Virgili, pagès de la Riera» (*processos*, any 1654); «Magdalena Virgili, vídua» (*MnR* 18, 99*v*, any 1670); «Maria Martí y Virgili» (*MnR* 18, 99*v*, any 1670); «Rafel Virgili, fill de Magdalena Virgili, difunt» (*MnR* 18, 99*v*, any 1670); «Tecla Virgili, muller de Pere Virgili» (*MnR* 18, 116*v*, any 1670); «Pere Virgili […] pagesos tots del lloc de Ardenya» (*MnR* 18, 132, any 1672); «Honorable Pere Joan Virgili, pagès de la Creu» (*MnR* 18, 99 i 100, any 1670; s. f., any 1693); «Joan Virgili y Llorens, fadrí pagès dits del molí de la Riera» (*MnR* 18, s. f., any 1693); «Petrus Joannes Virgili testes» (CALP, doc. 1.8, any 1707); «Ignasi Virgili pagès de la Riera» (*MnT* 67, doc. 38, any 1729); «Maria Virgili, muller en segones núpcies de Ignaci Virgili» (*MnT* 67, doc. 38, anys 1729 i 1731); «Lluís Virgili vidu de Catarina Casas pagès» (*MnT* 67, doc. 75, any 1731); «Franciscus Virgili agricola commorans in Ardenya» (*MnT* 67, doc. 95, any 1731); «Joan Virgili del cap de mun» (*Valies* 414, any 1740); «Llorens Virgili» (*Valies* 414, any 1740); «Joseph Virgili, pastor, vuy en lo lloch de Ardeña habitant» (FNTORR 4399, 159, any 1760); «Catharina Suñer y Virgili» (FNTORR 4403, 95, any 1765); «Manuel Virgili dit lo frare» (FNTORR 4415, 51*v*, any 1792); «Joseph Virgili, pagès» (FNTORR 4420, 278, any 1794); «Miquel Virgili, pagès del Lloch de Ardeña» (FNTORR 4416, 14*v*, any 1796); «Isidro Virgili, del lloch de la Riera» (FNTORR 4423, 80, any 1798); «Jaume Virgili y Canals, fadrí texidor […] vivint en la Riera de Montoliu» (FNTORR 4423, 137, any 1799); Bernat y Paula Virgili» (*ÒbtR* 15, s. f., any 1809); Catharina Virgili» (*ÒbtR* 15, 5*v*, any 1809); «Pere Virgili» (*ÒbtR* 15, 11, any 1809); «Gertrudis Virgili» (*ÒbtR* 15, 23, any 1809); «Raymunda Virgili» (*ÒbtR* 15, 37*v*, any 1810); «Thecla Virgili» (*ÒbtR* 15, 39, any 1810); «Rosa Virgili» (*BapR* 15, 26, any 1813); «Magdalena Virgili» (*BapR* 15, 26*v*, any 1813); «Isabel Virgili» (*BapR* 15, 27, any 1813); «Francisca Virgili» (*BapR* 15, 29*v*, any 1813); «Llorens Virgili» (*BapR* 15, 34, any 1814); «Antònia Virgili» (*BapR* 15, 34*v*, any 1814); «Mariàngela Revellà y Virgili» (*BapR* 15, 34*v*, any 1814); «Joseph Virgili» (*BapR* 15, 36*v*, any 1814); «Paula Virgili» (*BapR* 15, 37, any 1814); «Rosalia Virgili» (*BapR* 15, 38, any 1814); «Joan Virgili y Plana» (*BapR* 15, 40, any 1814); «Theresa Virgili» (*BapR* 15, 40, any 1814); «Francesch Virgili» (*BapR* 15, 51, any 1816); «Margarida Virgili» (*BapR* 15, 51, any 1816); «Josepa Virgili y Sagalà» (*BapR* 15, 56, any 1816); «Mariana Virgili» (*BapR* 15, 61*v*, any 1817); «Elisabet Virgili» (*BapR* 15, 62*v*, any 1817); «Miquel Virgili y Canals» (*BapR* 15, 64, any 1817); «Hisidro Virgili» (*ÒbtR* 15, 124, any 1818); «Mariagne Virgili» (*BapR* 2, 9, any 1820); «Agustí Virgili» (*BapR* 2, 30, any 1821); «Anton Virgili, texidor» (*MatR* 9, 39, any 1825); «Marina Virgili» (*BapR* 2, 149, any 1830); «Nicasi Virgili» (*BapR* 2, 151, any 1830); «Rosària Virgili» (*BapR* 2, 194, any 1832); «Maria Virgili y Puig» (*CapR*, 30, any 1832); «Jaume Virgili, dit lo Gloriós, de la Riera» (*CapR*, 35, any 1832); «Jaume Virgili y Sanromà, pentinador de cànem» (*CapR*, 116, any 1832); «Tomàs Virgili y Rull, pagès, y Maria Virgili y Canals, cònjuges» (*CapR*, 144, any 1832); «Antònia Virgili y Sagalà, viuda de Pau Vir-

gili» (*CapR*, 162, any 1832); «Joan Virgili y Badia, pagès, y Teresa Virgili y Ballvé, cònjuges» (*CapR*, 196, any 1832); «Magí Virgili» (*BapR* 2, 242, any 1834); «Rafel Virgili» (*ÒbtR* 11, 118, any 1834); «Peregrí Virgili» (*BapR* 2, 204, any 1838); «Hipòlit Virgili» (*BapR* 2, 218, any 1839); «Gregòria Virgili» (*BapR* 2, 239, any 1841); «Joachima Virgili» (*BapR* 2, 243, any 1841); «Llúcia Virgili» (*BapR* 2, 250, any 1841); «Lluïsa Virgili» (*BapR* 2, 263, any 1842); «Maria de la Concepció Virgili» (*BapR* 2, 381, any 1850); «Pau Virgili, pagès» (*MatR* 9, 166, any 1850); «Salvadó Virgili, fuster» (*BapR* 3, 7, any 1851); «Lluís Virgili, natural de Vespella i veí de la Riera» (CALP, doc. 89, any 1851); «Dolores Virgili» (*BapR* 4, 24, any 1852); «Ambròs Virgili, pentinado de cànam» (*BapR* 4, 49, any 1853); «Estefania Virgili» (*BapR* 4, 136, any 1857); «Jordi Virgili» (*BapR* 4, 234, any 1860); «Concepció Virgili» (*BapR* 4, 248, any 1861); «María del Carmen Virgili y Pi» (*BapAr* 1, 3*v*, any 1870); «Maria de la Providència Virgili y Sanromà» (*BapAr* 1, 8*v*, any 1872); «Emilio Virgili» (*BapR* 6, 19, any 1874); «Carlos Virgili» (*BapR* 6, 29, any 1875); «Maria Virgili» (*MatR* 10, 27*v*, any 1875); «Arturo Virgili» (*BapR* 6, 44, any 1876); «Ramon Virgili» (*BapR* 6, 78, any 1878); «Felipe Virgili y Suñé» (*BapAr* 1, 22*v*, any 1882); «Tomàs Virgili i Baliu pagès» (CALP, doc. 120, any 1882); «Filomena Virgili» (*BapR* 6, 168, any 1883); «María Mercedes Virgili» (*BapR* 6, 240, any 1886); «María de los Dolores Virgili y Bertran» (*BapAr* 1, 29, any 1888); «Consuelo Virgili» (*BapR* 6, 256, any 1888); «Gabriel Virgili y Galofré» (*BapAr* 1, 30*v*, any 1889); «Sebastiana Virgili» (*BapAr* 1, 31, any 1889); «Daniel Virgili y Suñé» (*BapAr* 1, 31*v*, any 1889); «Florencia Virgili y Bertran» (*BapAr* 1, 31*v*, any 1889); «María de las Nieves Virgili» (*BapR* 6, 289, any 1889); «Virgínia Virgili» (*BapR* 6, 302, any 1890); «Sebastián Virgili» (*BapR* 6, 303, any 1890); «Mariano Virgili y Galofré» (*BapAr* 1, 34, any 1891); «José María Virgili» (*BapR* 7, 3, any 1891); «Trinidad Virgili» (*BapR* 7, 87, any 1896); «Emília Virgili Bertran» (*BapAr* 1, 40*v*, any 1897); «Providència Virgili» (*BapAr* 1, 41*v*, any 1897); «Maria del Pilar Virgili Sumoy» (*BapAr* 1, 43, any 1898); «María Luisa Virgili» (*BapR* 7, 175, any 1900); «Pablo Virgili y Mercadé» (*BapAr* 1, 49, any 1901); «Providència Virgili y Magriñá» (*BapAr* 1, 49, any 1901); «María de la Asumpción Virgili» (*BapR* 7, 193, any 1901); «Ana Virgili y Sumoy» (*BapAr* 1, 52*v*, any 1903); «José María Virgili» (*BapR* 7, 218, any 1903); «Maria Montserrat Virgili Mercadé» (*BapAr* 1, 56*v*, any 1904); «María de las Mercedes Virgili» (*BapR* 7, 228, any 1904); «José Virgili» (*BapR* 7, 239*v*, any 1906); «Josefa Virgili» (*BapR* 7, 251*v*, any 1907); «Maria Virgili» (*BapR* 7, 263*v*, any 1909); «Adela Virgili Martí» (*BapR* 7, 284*v*, any 1912); «Sebastiana Virgili Segú» (*MatAr* 3, 27, any 1915); «Juan Virgili Rius» (*ÒbtR* 14, 59, any 1915); «Dolores Virgili» (*NaixR* 10, 10, any 1917); «Jorge Virgili» (*NaixR* 10, 12, any 1917); «Jaime Virgili» (*NaixR* 11, 2*v*, any 1919); «Emília Virgili Inglès» (*BapAr* 1, índex, any 1920); «Concepción Virgili Mercadé» (*MatAr* 3, 30, any 1920); «Luis Virgili Mercadé» (*MatAr* 3, 31, any 1920); «Margarita Virgili» (*NaixR* 11, 15*v*, any 1920); «Àngela Virgili» (*NaixR* 11, 21*v*, any 1921); «Rosa Virgili» (*NaixR* 11, 45, any 1923); «Magdalena Virgili» (*NaixR* 11, 48*v*, any 1923); «Nieves Virgili» (*NaixR* 11, 51*v*, any 1923); «Pedro Virgili» (*ÒbtR* 14, 89, any 1924); «Teresa Virgili» (*ÒbtR* 14, 89*v*, any 1924); «Antònia Virgili» (*NaixR* 11, 92, any 1926); «Magín

Virgili» (*NaixR* 11, 95*v*, any 1927); «María del Carmen Virgili» (*NaixR* 11, 20*v*, any 1928); «María Josefa Virgili» (*NaixR* 12, 30, any 1931); «Marina Virgili» (*NaixR* 12, 45, any 1932); «María Dolores Virgili» (*NaixR* 13, 3, any 1932); «Francisco Virgili» (*NaixR* 13, 13, any 1932); «Elvira Virgili» (*NaixR* 14, 22, any 1935).

Virgili, casa

«Casa Virgili, dit Joanàs» (*ParentR* 20, s. f., any 1809).

Virgili, el camí de [əɫ kəˈmi ðə βiɾˈdʒiɫi]

Són diversos els camins que condueixen a aquest llogaret. Un arrenca de la carretera de la Torre, un altre del camí del Pont, un tercer del pont de la Crua, un altre ve del camí del Forn de Rajoler i un darrer passa pels avellaners del Metge Petit. També en deien així al camí, ara perdut, que continuava després del cementiri Vell cap al nucli habitat de Virgili. El topònim es recull en l'afrontació d'una propietat de la partida de l'Era Vella (*Amill.* 1945, 4). El camí de l'Estació també era conegut amb aquest nom.

«Camí corrible que va a Virgili» (*MnR* 18, 116, any 1671); «Terminatur […] mediante itinere quo itur a loco de la Riera ad locum de Virgili» (CALP, doc. 95, any 1712); «lo camí de Virgili a la Riera» (*Llmajor* 47, 61, anys 1725-1835); «ab lo camí va de Virgili a la Riera» (*Valies* 414, any 1740); «lo camí va de Vargili a la Riera» (*Valies* 414, any 1740); «Camí qui va el lloch de la Riera al lloch de Virgili» (CALP, doc. 44, any 1700; doc. 85, any 1779); «Camí de Virgili» (*Tassació* 1854; *Amill.* 1942, 63).

Virgili, el comellar de [əɫ kuməˈʎa ðə βiɾˈdʒiɫi]

Mor vora el forn Rajoler que hi ha a la carretera de la Diputació. (2E).

Virgili, el forat de [əɫ fuˈɾad də βiɾˈdʒiɫi]

De la síquia. Ubicat a la partida d'on pren el nom, a l'horta de Cal Cintet. L'aigua resseguia el camí de l'Estació i arribava fins a sota el nucli de Virgili, a la carretera de la Diputació.

Virgili, l'horta de

«Pessa de terra horta […] ab sa aigua per regar […] situada en lo terme y horta de Virgili» (*CapR*, 232*v* i 287, any 1832); «huerta de Virgili» (*Amill.* 1851, 56).

Virgili, les hortes de [ɫəz ˈɔɾtəz ðə βiɾˈdʒiɫi]

Espai d'horta dins l'antic terme d'on pren el nom i que se situa entre les dues carreteres que el travessen.

Virgili, el mas de

«Manssis de Virgilio termino Montis Olivi» (*MnT* 1, 2, any 1332); «El Mas de Vergili» (*MnT* 28, s. f., any 1520).

Virgili, la plaça de

«Una casa situada en la Plaza de Virgili» (*CadV* 1840, 28).

Virgili, la pujada de [łə pujˈʒaðə ðə βiɾˈdʒiłi]

Comença a la carretera de la Torre i enfila cap al nucli habitat de Virgili, tot dibuixant una ziga-zaga.

Virgili, la quadra de

V. *V., el terme de.*

Virgili, el terme de

«In quadra de Vergili» (*MnT* 1, 11*v*, any 1333); «In loco de Virgili» (*MnT* 2, 43*v*, any 1347); «loci de Virgili, parrochie de Tamarit» (*MnTarr* 63, 84, any 1524); «Joannes de Terre, miles […] dominis castrorum, locorum et terminorum de Montoliu et de Vergili ac quadre de Farran, parroquie Tamariti» (*MnTarr* 24, 27*v*, any 1571); «loci de Vergili parrochie de la Riera sive de Tamarit» (*MnTarr* 47, 292*v*, any 1588); «loci seu quadre de Virgili termini et parroquie de Tamarit» (*MnTarr* 48, 249*v*, any 1589); «Quadra de Virgili» (*MnT* 59, 279, any 1635); «lugares de la Riera y Virgili, unidos en virtud del Real Decreto nombrado por el Iltre Sr. Governador de Tarragona en virtud de comisión del muy Iltre. Sr. Intendente General de este Principado» (FRH 19, 121*v*, any 1778); «[…] Situada en lo terme de Virgili y partida la Quadra» (*CapR*, 228*v* i 330*v*, any 1832).

V. t. «Introducció».

Virgili a la Torredembarra, el camí de

«Partida nomenada del Ravellà […] afronta […] a ponent ab lo camí qui va de Virgili a la Torredembarra» (FNTORR 4414, 79*v*, any 1785).

Virgili del Molí, l'hort de

«Pieza de tierra huerto cerrado dicha el huerto de Virgili del Molino […] lindante […] a poniente con la Acequia onda» (*Cad.* 1840, 18 i 18*v*).

Vives

«Bernadus Vives» i «Guilelmo Vives» (*MnT* 1, 19*v*, any 1332); «Bernardonus Vives, filius Bernardi Vives, de Monte Olivo» (*MnT* 1, 19*v* i 20, any 1332);

«Guillemona Vives, termini Monte Olivo» (*MnT* 2, 7*v*; any 1346); «Andreu Vives» (FNTORR 4402, 163*v*, any 1764); «Joan Vivas, texidor de lli» (FNTORR 4402, 163*v*, any 1764); «Joseph Vivas» (FNTORR 4416, 5, any 1793); «Joseph Vives de la Riera» (*BapR* 15, 6, any 1810); «Andreu Vives» (*ÒbtR* 15, 60*v*, any 1812); «Maria Vives» (*BapR* 15, 31*v*, any 1813); «Thecla Vives» (*ÒbtR* 15, 70*v*, any 1813); «Paula Vives» (*BapR* 15, 41, any 1814); «Joan Vives» (*BapR* 15, 64, any 1817); «Pau Vivas» (*ÒbtR* 15, 126*v*, any 1819); «Esteve Vives» (*BapR* 2, 15, any 1820); «[Albat] Vive y Espina» (*BapR* 2, 39, any 1822); «Pere Vives y Plana texidor, y Josepha Vives y Espina, cònjuges» (*CapR*, 136, any 1832); «Antònia Vives» (*BapR* 3, 7, any 1851); «Magdalena Vives» (*BapR* 3, 18, any 1851); «Teresa Vives» (*BapR* 4, 51, any 1853); «Margarida Vives» (*BapR* 4, 67, any 1854); «Sebastià Vives» (*BapR* 4, 89, any 1855); «Dolores Vives» (*BapR* 4, 119, any 1856); «Gabriel Vivas» (*MnR* 16, 49, any 1857); «Rosa Vives» (*BapR* 4, 157, any 1858); «Manuel Vivas» (*BapR* 4, 188, any 1859); «Nicasi Vives» (*BapR* 4, 215, any 1860); «Josepa Vives» (*BapR* 4, 249, any 1861); «Francisca Vives» (*BapR* 5, 1, any 1864); «Francisco Vivas» (*BapR* 5, 13, any 1865); «Lleón Vivas» (*BapR* 5, 13, any 1865); «Matilde Vives» (*BapR* 5, 53, any 1869); «María de los Dolores Vives» (*BapR* 5, 84, any 1871); «Firmo Vives» (*BapR* 6, 22, any 1874); «Antonio Vives» (*BapR* 6, 23, any 1874); «Isabel Vives» (*BapR* 6, 38, any 1875); «Ursicina Vives» (*BapR* 6, 38, any 1875); «Maria de la Cinta Vives» (*BapR* 6, 122, any 1880); «Rosalia Vives» (*BapR* 7, 61, any 1894); «Teresa Vives» (*BapR* 7, 188, any 1901); «Maria Vives» (*BapR* 7, 209, any 1902); «Juan Vives» (*BapR* 7, 228, any 1904); «Josefa Vives» (*BapR* 7, 255*v*, any 1908); «Pedro Vives» (*BapR* 7, 291, any 1914); «Cinta Vives Figueras» (*ÒbtR* 14, 60, any 1915); «Margarita Vives» (*NaixR* 11, 13, any 1920); «Matilde Vives» (*ÒbtR* 14, 87, any 1923); «José Vives Blanch» (*ÒbtR* 14, 92, any 1924).

Voltes

«Paulus Voltes magister domorum loci la Riera» (*MnT* 59, 277 i 279, any 1635); «Andreu Voltes, fadrí testes» (*MnR* 18, 85*v* i 106*v*, any 1670); «Tecla Voltes, filla de Pau Voltes mestre de cases i de Tecla» (*MnR* 18, 126, any 1672); «Pau Voltes, architector» (CALP, doc. 35, any 1715; doc. 44, any 1700); «Maria Voltes» (*ÒbtR* 15, 39, any 1810); «Josepa Boltas» (*BapR* 5, 19, any 1866); «Filomena Voltas, del Catllar» (*BapR* 5, 71*v*, any 1870); «José Boltas, latrillero» (*BapR* 6, 268, any 1888); «Juan Boltas» (*BapR* 6, 268, any 1888); «Francisco Boltas» (*BapR* 6, 302, any 1890); «Teresa Boltas» (*BapR* 7, 34, any 1893); «Carmen Voltas» (*BapR* 7, 141, any 1898); «Carmen Voltas» (*BapR* 7, 198, any 1901); «José Voltas Roig, labrador» (*BapR* 7, 198, any 1901); «Rita Voltas» (*BapR* 7, 230, any 1905); «Maria Teresa Voltas» (*NaixR* 11, 68, any 1925).

Voltes, cal [ˈkaɫ ˈβɔɫtəs]

Casa del carrer Major.

Vora del Gaià, la

> «viña […] sita en el término del Lugar de la Riera y a la orilla del Gayá […] linda […] de oriente con el río Gayá» (FRH 14, 411*v*, any 1776).

Xacó, cal [ˈkaʎ tʃəˈkɔ]
Casa d'Ardenya.

Xacó, el pont de [əɫ ˈpɔn də tʃəˈkɔ]
De pedra amb baranes, alçat per travessar la via del tren al camí de Vespella; era pas de carro. (1C).

Xacó, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkaʎ tʃəˈkɔ]
Voltava el nucli de població d'Ardenya, el qual l'ha absorbit.

Xaconera, la [łə tʃəkuˈnɛɾə]
Casa rural, a Ardenya. Denominació moderna. (2A).

Xalet, cal [ˈkaʎ tʃəˈłɛt]
Nom de casa del carrer de Sant Antoni. Ha estat també una casa del nucli habitat de Virgili.

Xalet, l'horta de Cal [ˈłɔɾtə ðə ˈkaʎ tʃəˈłɛt]
A Virgili[1], limita amb la carretera de la Diputació i amb el camí que arrenca de la carretera i condueix a aquest nucli de població. N'hi ha una altra que limita amb el Torrent[2]. Algunes d'aquestes hortes eren dites *de la Senyora Maria*.

Xalet, la pallissa de Ca [łə pəˈʎisə ðə ˈkaʎ tʃəˈłɛt]
Al nucli habitat de Virgili, hi havia una era enrajolada.

Xalet, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkaʎ tʃəˈłɛt]
A Virgili[1], limita amb la carretera de la Diputació. Al mateix lloc, hi ha altres tres bocins amb la mateixa denominació que confinen amb la carretera de Valls i la de Torredembarra, i amb el camí que enfila cap al nucli habitat de Virgili; d'un d'aquests bocins de terra eren els mitgers. També n'hi ha una amb aquest nom al nord-est de la carretera del Pont, i diverses finques a la partida del Camí de la Pobla; dues són contigües i voregen la línia del tren; una altra a la vora de la carretera de Torredembarra, on hi ha una era i una barraca de pedra seca; una altra voreja el camí que pren el nom de la partida, i encara una darrera afronta pel cantó oest amb la carretera de Pont. A l'altra banda de la carretera continua la

vinya, ja dins la partida dita *l'Estació*. I a la del Camí de la Nou, n'hi ha una altra d'allargassada, quasi paral·lela a la carretera del Pont.

Xamanet, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkaʎ tʃəməˈnɛt]
Són dos trossos de terra, al Revellar, que arriben fins a la línia divisòria amb el terme d'Altafulla.

Xarratas

«Antònia Cendrós, viuda (alias Charratas)» (*MnR* 16, 6, any 1849).

Renom.

Xato, cal [ˈkaʎ ˈtʃatu]
Casa del carrer de Sant Antoni.

Xato, el cau del [əł ˈkaw ðəʎ ˈtʃatu]
Al comellar del Pou, no gaire distant del cau del Patoia.

Xato, l'horta del [ˈłɔɾtə ðəʎ ˈtʃatu]
A Virgili[1], limita amb el nucli de la població. Hi ha un pou, d'on s'extreu aigua amb un motor.

Xato, la sínia del [łə ˈsiniə ðəʎ ˈtʃatu]
Situada a la partida del Torrent[1], toca al camí de la Nou. És dins un tros de regadiu; hi ha una caseta i una sínia. (1D).

Xato, la vinya del [łə ˈβiɲə ðəʎ ˈtʃatu]
Dins la partida de l'Alzineta[2], vorejada pel cantó sud pel camí del Catllar.

Xatos, el tros dels [əł ˈtɾɔz ðəłs ˈtʃatus]
És la vinya del Xato.

Xatxo, cal [ˈkaʎ ˈtʃatʃu]
Casa del carrer de la Placeta.

Xatxo, la barraca de Cal [łə βəˈrakə ðə ˈkaʎ ˈtʃatʃu]
De pedra seca, situada a la mateixa finca que el pedregar del Xatxo, a la partida del Camí de la Pobla. (2E).

Xatxo, el cau del [əɫ ˈkaw ðəʎ ˈtʃatʃu]
Eren dos, desapareguts en construir-se l'actual fàbrica Sedó, a la partida dita *la Pallissa de Rull*.

Xatxo, la granja del [ɫə ˈɣɾaɲdʒə ðəʎ ˈtʃatʃu]
Al costat de la carretera del Catllar, entre el carrer dels Hostalets i la Baixada del Coix.

Xatxo, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaʎ ˈtʃatʃu]
A l'Horta. Són dues finques contigües entre el camí de l'Horta i la Séquia. N'hi ha cinc més al Reguerot[1]; en una hi havia una granja, una sínia i una bassa. Dues més limitades pel Torrent[2], una de les quals és un petit bocí erm; d'altres afronten pel cantó nord amb la carretera del Catllar.

Xatxo, el pedregar del [əɫ pəðɾəˈɣa ðəʎ ˈtʃatʃu]
A la vinya del mateix nom. El genèric sempre es pronuncia *pedregal*.

Xatxo, la sínia de Cal [ɫə ˈsiniə ðə ˈkaʎ ˈtʃatʃu]
Al Reguerot[1]. Vegeu l'entrada anterior.

Xatxo, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaʎ ˈtʃatʃu]
Situada a la partida del Camí de la Pobla, arriba fins al camí que pren el nom de la partida; hi ha un pedregar.

Xavalleta, el [əʎ tʃəβəˈʎɛtə]
Renom personal

Xec, cal [ˈkaʎ ˈtʃɛk]
Casa del nucli d'Ardenya.

Xec, de

«Poseción nombrada de Xech situada a la Coma» (*Liq.* 1853, 5*v*).

Xeco de Clarà

«rabassas de Checo de Clará y de Pó de Barris» (*MnR* 17, 44, any 1896).

Xen, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaʎ ˈtʃɛn]
Al Pinyolenc, per un cantó de la part sud limita amb el camí del Clot de Torrell; hi ha una caseta.

Xero, cal [ˈkaʎ ˈtʃɛɾu]

Casa del carrer de Sant Pau.

Xero, de

«Poseción nombrada de Xero, cituada a la Alsineta» (*Liq.* 1853, 38*v*).

Xero, el [əʎ ˈtʃɛɾu]

«Joseph Solé (dit) lo Chero, texidó» (*ComptesR* 1, 8, any 1852).

Xero, l'horta de Cal [ˈɫɔɾtə ðə ˈkaʎ ˈtʃɛɾu]

Al Pont d'en Tus, arriba fins a la riba esquerra del Gaià.

Xero, la vinya de Cal [ɫə ˈβiɲə ðə ˈkaʎ ˈtʃɛɾu]

En diversos punts del terme. A la partida del Torrent[1]. Una altra a l'Arboçar, que afronta amb el camí de la Pobla de Montornès. I una darrera a la partida del Camí de la Pobla, separada de l'anterior propietat pel dit camí.

Xifré

«Petrus Sifre alias Terrago» (*MnT* 10, 29*v*, any 1410); «Baltezar Xifré del terme de Virgili» (*MnT* 59, 21 i 285, anys 1633-1639); «Simon Xifre, agricola» (*MnR* 18, 88*v*, any 1670); «Joan Xifré, vidu, fill de Simó i Maria de la Riera» (*MnR* 18, s. f., any 1692); «Maria Requesens y Xifré» (FNTORR 4399, 68, any 1759); «Joan Xifré», pagès de Virgili, documentat el 1572 (Rovira, 2012, p. 110).

Xifré, el mas d'en

«mas d'en Xifré, del terme de Virgili» (Rovira, 2005, p. 53).

A la partida dita *la Casa Nova*, era propietat de la família Borràs. Dit també *la masia de l'Era*.

Ximenes

«Antònia Gil y Ximenas, muller de Ramon Gil, sabater de la Riera» (*MnT* 67, doc. 11, any 1729); «Josep Ximenas, marmessor» (*MnT* 67, doc. 11, any 1729).

Ximenis

«Francisco Ximenes» (*BapR* 15, 36*v*, any 1814); «Antònia Ximenes» (*BapR* 15, 40*v*, any 1814); «Anton Ximenes, teixidor» (*MatR* 9, 48, any 1825); «Francisca Ximenes» (*BapR* 2, 226, any 1840); «Magí Ximenes» (*BapR* 2, 226, any 1840); «Agustí Ximenis» (*BapR* 2, 291, any 1844); «Gayetana Ximenes» (*BapR* 2, 291,

any 1844); «Agustina Ximenis» (*BapR* 2, 301, any 1845); «Joseph Ximenes» (*BapR* 3, 10, any 1851); «Sim Ximenes, mestre de minyons» (*BapR* 3, 10, any 1851); «Juanita Ximenes» (*BapR* 4, 59, any 1854).

Xitot, cal [ˈkaʎ tʃiˈtɔt]
Casa del carrer de Sant Joan.

Xitot, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkaʎ tʃiˈtɔt]
A la partida del Torrent[1], confronta amb el Torrent[2] per l'est, i pel sud amb el camí de la Nou. N'hi ha una altra, de petita, al Camí de la Pobla, que voreja la carretera de Torredembarra.

Xixonenco, el tros del [əł ˈtrɔz ðəł χiχoˈnɛŋku]
Era del Quim del Mas.
V. *Quim, el tros de Cal.*

Xocolatina, la [łə tʃukułəˈtinə]
Renom personal.

Xomas

«Pessa de terra […] situada en lo terme de Montoliu y partida dels bons Aguaits o de las Xomas» (*CapR*, 91, any 1832).

Xorrier

«Joan Sunyer dit Xurrier» (*ParentR* 20, s. f., any 1809).

Xorriu, cal [ˈkaʎ tʃuˈriw]
Casa del carrer Fondo i del carrer de Sant Joan.

Xorriu, l'horta de [ˈłɔɾtə ðə tʃuˈriw]
Situada a la parada de Masdeu. Hi ha un petit hort amb aquest nom a la partida de Mas de Benet. També a la partida de les Hortes del Pont, de forma triangular; tota la banda sud confina amb el Gaià. I encara una altra al Camí de l'Horta o l'Horta, entre el camí que pren el nom de la partida, la Séquia i la Comuna[2]. N'hi ha una darrera a la partida del Reguerot[1].

Xorriu, la vinya de Cal [łə ˈβiɲə ðə ˈkaʎ tʃuˈriw]
Al Revellar, limita a ponent amb el camí de la Torre. També n'hi ha una a la Coma, que voreja per l'extrem nord el camí Vell de Valls. N'hi ha una altra a la pallissa de Magrinyà.

Zabella
V. *Abella*.

Zepa, ca la [ˈka łə ˈzɛpə]
V. *Sepa, ca la*; *Cintet, cal*.

Zereza

«José Zereza» (*BapR* 6, 177, any 1883); «Pascual Zereza» (*BapR* 6, 177, any 1883).

Zorita

«Maria Zorita» (*BapR* 6, 170, any 1883).

Annexos

Cognoms

Abelló, Abós, Aguader, Aguado, Aguda, Aguiló, Aibó, Aimat, Aimeric, Aineto, Aixalà, Alari, Alasà, Albinyana, Albornar, Alcover, Alegret, Aleix, Alemany, Alies, Aller, Almirall, Aloi, Alomar, Alós, Altarriba, Altés, Altet, Aluges, Amargall, Amat, Ambeu, Ametller, Amigó, Andani, Andreni, Andreu, Aner, Anglada, Anglès, Anguela, Anguera, Antesses, Anton, Aragó, Aragonès, Arall, Arbert, Ardèvol, Arenys, Argilagós, Argilaguer, Argilaguet, Arís, Armengol, Armosa, Arnalic, Arrofat, Arsendis, Artigau, Arús, Asbert, Asenjo, Aseno, Aulés, Babot, Badia, Baiengs, Baies, Baixes, Balanyà, Balart, Baldric, Baliu, Balle, Ballerín, Ballester, Balló, Bambo, Baradat, Barceló, Bardet, Bardina, Bargalló, Barrera, Barriac, Barris, Barrot, Barrullas, Barzal, Bassa, Batalla, Batel, Batet, Batista, Batlle, Bau, Baucerenys, Bayot, Belena, Bellmunt, Belluga, Bellver, Benac, Benet, Bergueta, Bernat, Bertran, Besacier, Besora, Bessó, Bilbao, Blanc, Blanchar, Blanco, Blet, Boada, Bofarull, Boixadós, Bolló, Bonet, Bonjorn, Bonuc, Bonus, Boro, Boronat, Borràs, Borrat, Borrell, Borrull, Borrulles, Borrut, Bou, Bover, Bovet, Brascanet, Bru, Brunet, Buió, Buixens, Busquets, Cabaiol, Caballero, Cabanyes, Cabestany, Cabré, Calaf, Calbet, Calbó, Calderó, Callejón, Callull, Calvet, Calzada[1], Camp, Campanes, Campdasens, Camporrells, Canal, Canals, Canela, Cantero, Canyelles, Capdevila, Capestany, Capet, Carbonell[1], Cardús, Carloset, Carreres, Carreter, Cartanyà, Carull, Casadevall, Casals, Casamiguel, Casamitjana, Casanova, Casanoves, Casasús, Caselles, Cases, Castanyer, Castell, Castellà, Castelló, Castells, Castellvell, Castro, Catà, Català, Cavaller, Cedó, Celaia, Cendra, Cendrós, Cerdà, Cervelló, Cervera, Cisterer, Citoles, Clarà, Claravalls, Clares, Climent, Clot, Coca, Codina, Codoleyl, Colet, Coll, Colomer, Coma, Comes, Comí, Compte, Corder, Coronado, Cort, Cortés, Cosidor, Cosp, Costa, Coster,

Costes, Creus, Cunillera, Dagas, Dalli, Dalmau, Danda, Dasca, Daviu, Díaz, Dios, Dolcet, Domènec, Domingo, Dou, Duc, Dumenigo, Duran, Elies, Elisenda, Eloi, Empordana, Enrique, Enveja, Escales, Escapa, Escardó, Escofet, Escrivà, Escuder, Esmel, Espanyol, Espasa, Espigo, Espina, Esquerdo, Esquerrà, Estampa, Estapà, Estela, Esteve, Estilla, Estil·les, Estivill, Estopa, Estrada, Eviz, Eyambeu, Eyiovis, Fabregat, Fàbregues, Faidella, Faleti, Fals, Fanés, Faró, Febrer, Felip, Felis, Feliu, Fenero, Ferlando, Fernández, Fernando, Ferran, Ferrando, Ferrer, Ferreres, Ferreró, Ferrerons, Ferrés, Figuera, Figueres, Figuerola, Figueroles, Fleix, Foguet, Foix, Folc, Fonoll, Fonrubia, Fons, Font, Fontana, Fontanilles, Fonts, Foraster, Forn[1], Fornés, Fort, Fortuny, Franquès, Franquesa, Fuentes, Fusellara, Fuster, Galia, Gallifa, Gallisa, Galofré, Garcia, Garreta, Garriga, Gas, Gaspar, Gassó, Gatell, Gavaldà, Gelambí, Gener, Gerlan, Gerti, Gibert, Gibot, Gil, Gil de Federich, Gili, Giménez, Gimeno, Giol, Giralt, Girbau, Giró, Girona, Gobador, Godall, Gomis, González, Gorgues, Gorrera, Gort, Gou, Gran, Granell, Gras, Grasa, Grau, Grifoll, Grimau, Gros, Gual, Guamundi, Guàrdia, Guàrdies, Guardis, Guari, Guasc, Güell, Guillemat, Guinovart, Guiu, Guivernau, Guixens, Gustems, Homs, Honorat, Huguet, Icart, Iglésies, Iguacel, Inglès, Isern, Ivern, Ivernau, Izquierdo, Jané, Jansà, Jassó, Jebra, Jesaga, Joanpere, Joel, Jordà, Jornet, Jover, Julià, Lagrava, Laguía, Lázaro, Lerat, Llagostera, Llansà, Llaudet, Llaurador, Llaveria, Llenes, Llima, Llobera, Llobet, Llombart, Llopart, Llorac, Llorasqui, Llorenç, Lloret, Llors, Llort, Llovera, Lluc, Lluçà, Macheti, Madrid, Magraner, Magrinyà, Maideu, Mailí, Majoral, Maldà, Malet, Malla, Mallada, Mallafré, Manant, Manel, Mansilia, Manyer, Marc, Marcé, Marçol, Marés, Margol, Margoret, Mari, Marlès, Marquès, Marracos, Mart, Martí, Martín, Martinell, Martínez, Martorell, Martorelles, Mas[2], Masalias, Masdeu, Masip, Massó, Mata, Mateu, Mauri, Maymó, Mazanet, Menant, Menasanc, Mensa, Mercader, Mercer, Messeguer, Mestre, Mestres, Milà, Mill, Miquel, Miracle, Miramar[1], Mirats, Miró, Molner, Mompó, Mongoy, Monner, Monsó, Montagut, Montaner, Monter, Montes, Montiu, Montlleó, Montoliu[1], Montserrat, Moragues, Morales, Morató, Morell, Morera, Morgades, Morlà, Morlius, Morros, Mortro, Mquaheel, Mulet, Muntas, Muri, Murià, Musté, Nadal, Navarro, Negrié, Nin, Niubó, Noet, Nofre, Nogués, Nolis, Nolla, Novell, Noy, Nuno, Òdena, Olant, Oliva, Oliver, Olives, Oller, Olomar, Orbet, Orgue, Oriol, Orpí, Orpinell, Orsegui, Osta, Padrell, Padreny, Padró, Pagaroles, Pagès, Palacios, Palanca, Palau, Pallarès, Pallissa, Pàmies, Pannou, Papiol, Parés, Parrona, Pasqual, Pastor, Pau, Paysa, Pedrós, Pellicer, Pellissó, Pena, Perelló, Perera, Peres, Pérez, Peris, Petit, Pi, Pié, Pier, Pijoan, Pinalbert, Pino, Pintó, Pinyol, Plana, Poblet, Poll, Ponç, Porta, Portas, Porter, Posades, Prats, Prim, Priu, Pruni, Pubill, Puig, Pujals, Pujol, Pujols, Puntí, Queralt, Queraltó, Rabadà, Rabassa, Rabassó, Raduà, Rafel, Rafí, Ràfols, Ramon, Randua, Ravell, Rebull, Regalat, Reig, Render, Rendera, Requesens, Revella, Reventós, Reverter,

Reyoner, Riba, Ribera, Ribes, Ribó, Ricart, Riera, Rimbau, Rioné, Ripoll, Riu, Rius, Robert, Robinat, Robuster, Roc, Roca, Rocamora, Rodon, Rodríguez, Roger, Roig, Romeu, Romia, Ros, Roses, Rossell, Rosselló, Rossic, Roure, Rourich, Rovira, Rubió, Rull, Rupera, Saavedra, Sabater, Sabonat, Saborit, Sáez, Safont, Safores, Sagué, Sagunyoles, Sahu, Sala, Saladric, Sales, Salma, Salomia, Salort, Salte, Salvador, Salvany, Salvat, Sampere, Sanabra, Sanabres, Sanahuja, Sanç, Sánchez, Sanchis, Sanjuan, Sansa, Santmartí, Santpere, Sant-romà, Saperes, Sarapi, Saura, Sebill, Sedí, Sedó, Segalà, Segarra, Segués, Segur, Segura, Sendra, Sepero, Seraballs, Seriol[2], Serra, Serrà, Serraller, Serramià, Serrano, Serrat, Serrater, Serres, Serret, Siberti, Simó, Simorra, Sirvent, Sistacs, Soberano, Socies, Solà, Solanes, Solans, Soldevila, Soler, Solsona, Soltrera, Sorder, Soro, Soto, Suárez, Suelbes, Sumoi, Sunyer, Talavera, Tallaferro, Tarafa, Tarragó, Taverna, Teixell, Teixidor, Tell, Terces, Terés, Terrafeta, Terras, Terrassa, Terrer, Terrés, Tesaga, Toledo, Tolrà, Tomàs, Tombas, Torno, Torrebadell, Torredemer, Torrell, Torrella, Torrents, Torres, Torroja, Torruell, Torruella, Tost, Totes, Totosaus, Tous, Trèmol, Tremunt, Tresserra, Trilles[2], Turç, Turner, Ulldemolins, Urpí, Valentí, Valldossera, Valle, Valler, Vallgornera, Valls, Vallver, Vallverdú, Vellet, Vendrell, Ventosa, Ventura, Verdaguer, Verderol, Verdie, Verdina, Verdura, Verge, Verges, Verneda, Vicenta, Vidal, Vidales, Vila, Vilagrassa, Vilamala, Vilamur, Vilanueva, Vilar, Vilella, Vilellas, Vinyeta, Viralta, Virgili[2], Vives, Voltes, Xifré, Ximenes, Ximenis, Zereza, Zorita.

Renoms i noms de casa

Adrogueret, Agna, Agustinet, Albi, Albiol, Alegria, Aleix, Amadeu, Amadeu de Ca la Ceba, Amadeu de Cal Claro, Amadeu Paleta, Amador, Amparita, Angeleta, Anton de Xorriu, Antonet Catà, Antonet Perico, Antonieta Claro, Aranya, Arcisa, Ardits, Argelí, Assumpta, Baldiri, Baldric, Baltasar, Bandellons, Barber, Barenys, Baró, Barriac, Batalla, Batlle, Baturro, Baudili, Beco, Bernadet, Bertran, Bessó, Bienvenido, Bitllot, Boronat, Borràs, Borrasquilla, Borrasses, Cagàssies, Calamanda, Calbó, Calcetes, Calderón, Caliquenyo, Camirla, Camirlo, Cantó, Carbonell, Carrué, Cartanyà, Carter, Carteret, Casat, Catà, Catona, Ceba, Cedó, Celestina, Cintet, Cisco de Bellver, Cisco de Ca l'Assumpta, Cisco de Forès, Cisco del Castell, Cisco Neri, Cisco Remei, Clotilde, Clucanyero, Cocó, Colles, Conill, Conilla, Conillet, Conxita, Conxito, Corredor, Creu, Curro, Dalmau, Damià, Damià d'Ardenya, Dato, Desidèria, Drapaire, Encara Gràcies, Ermità, Esmel, Espasa, Esperidió, Espitxagor, Esteve Plana, Faló, Farinots, Feliça, Feliceta, Felipet, Fèlix, Ferrana, Ferrer, Figueres, Figueres de la Nou, Fill, Flavià, Fortuny, Frare, Fuster, Gàbia, Galdano, Galeres, Gall, Gallina, Garrafa, Gat, Geremena, Geroni, Gils, Giner, Giralt, Gori de la Papa, Gran del Mas, Guardis, Gui-

xa, Homs, Isteta, Jaia Pere, Jaio Flavià, Jaume del Content, Jaume Timbaler, Joan Baster, Joan de Ca l'Aleix, Joan de Cal Baró, Joan de l'Estació, Joan de la Marieta, Joan de Pastor, Joan del Molí, Joan Roc, Joan Samerlí, Joanàs, Jordi de Virgili, Jordi Genit, Jordi Patoia, Josep Maria, Josepet Sumoi, Jutge, Llamenc, Llarga, Llorenç, Lluís, Lola, Maco, Maginus, Magrinyà, Manelet, Manresà, Marcel·lí, Margalida del Telèfon, Margarida, Margarida de la Roba, Maria de Ca la Ceba, Maria Esgarradeta, Maria Gran, Maria Maca, Maria Rufina, Maria Senallera, Maria-sense-ossos, Marian, Marina, Marineta, Marquet, Marracos, Marrocos, Martí, Mas d'en Mestre, Mas de Grimau, Mató, Mengem, Menut, Mercader, Mercaderes, Metge Petit, Miau, Mig Duro, Mingo, Miquel de Reding, Miquel Gordo, Miquel Prim, Miranda, Mitgers, Molí, Moliner, Moragues, Mosset, Mundeta, Mus, Navarro, Nen Bo, Netus, Nicasi, Olegari, Oreneta, Paco Seco, Paleta, Pallarès, Paneretes, Pansó, Pansona, Papa, Pasqualet, Pastor, Patxaca, Pau de Jaume, Pau de la Banya, Pau de la Tenda, Pau de la Tona, Pau de les Viudes, Pau de Tablado, Pau del Fil, Pau dels Pedaços, Pau Dropo, Pau Flavià, Pau Ribes, Pebrots, Penjolla, Penjolles, Pep Bernadet, Pep de la Viuda, Pep de Netus, Pepet de Martí, Pepita de Cal Perxer, Pere de Ca la Tuies, Pere José, Pere Pistraques, Pere Ros, Pere Ruc, Peret de Jaume, Peret de la Baixada del Coix, Peret de la Malena, Peret de Telèfons, Peret de Xorriu, Peret del Molí, Perico, Perxer, Petit de la Marineta, Petit de Pastor, Picolí, Pinyol, Pinyola, Pinyolet, Pistraques, Pito Marina, Pixa-ribelles, Po de Barris, Polla-rossa, Pont, Pou, Premsa, Putxa, Queralt, Quica, Quim, Quim del Mas, Quima, Quimeta, Rafela, Rajoler, Rata del Rec, Rateta, Reding, Ribes, Roc, Roio, Ros de l'Homs, Rubiu, Rufí, Rull, Sabut, Salvador Perico, Salvat, Samerlí, Samet, Sanabres, Sant Isidre, Sastre, Sec, Segués, Senallaire, Senallera, Sepa, Sepis, Sereno, Seriol[1], Seriol[2], Serraller, Serramià, Silau, Sis, Sobirana, Sorda, Subirats, Sumoi, Teclet, Telèfons, Tenda, Tendeta, Terrafeta, Terragó, Tesso, Tià, Tia Marieta, Tiburón, Timbaler, Tit, Tocaboires, Tomàs, Ton del Fill, Tona, Torrebadell, Torricona, Tuies, Tuies del Racó, Voltes, Xacó, Xalet, Xarratas, Xato, Xatxo, Xavalleta, Xec, Xeco, Xero, Xitot, Xocolatina, Xorrier, Xorriu, Zepa.

Fotografies

FOTOGRAFIA 1. Antiga estació (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2E).

FOTOGRAFIA 2. Aqüeducte de la Paret del Moro (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2B).

FOTOGRAFIA 3. Barraca del Tesso (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2D).

FOTOGRAFIA 4. Barraca del Xatxo (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2E).

Fotografia 5. Bassa de cànem del Mas de Damià, amb els esglaons per treballar-lo (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2C).

Fotografia 6. Bassa del Molí del Mig (fotografia antiga cedida per Joaquim Grillo) (2C).

FOTOGRAFIA 7. Cal Martí (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2D).

FOTOGRAFIA 8. Camí d'Ardenya a la Riera (fotografia de Pau Carulla Callís) (2C).

Fotografia 9. Camí de la Pobla (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2E).

Fotografia 10. Camí del Fondot (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (3D).

FOTOGRAFIA 11. Casa de la Vila (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2D).

FOTOGRAFIA 12. Cases de Virgili (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2E).

Fotografia 13. Cementiri Vell (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2D).

Fotografia 14. Clot de Mas de Benet, amb rebliments (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (3E).

FOTOGRAFIA 15. Comellar de Virgili (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2E).

FOTOGRAFIA 16. Camí de Mas de Cendrós i la Sorra (fotografia de Pau Carulla Callís) (2D).

FOTOGRAFIA 17. El Castellot (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (3D).

FOTOGRAFIA 18. Urbanització sota el castell de Montoliu (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (3D).

FOTOGRAFIA 19. El Molinet (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2C).

FOTOGRAFIA 20. El riu Gaià al peu de les partides de Guardiola i l'Alzineta (fotografia de Pau Carulla Callís) (2C).

Fotografia 21. Els Deu Ponts i la Nou (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (1D).

Fotografia 22. Era de Cal Bertran i era de Cal Martí (fotografia de Pau Carulla Callís) (2D).

FOTOGRAFIA 23. Església de Sant Jordi d'Ardenya (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2C).

FOTOGRAFIA 24. Església de Santa Margarida (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2D).

Fotografia 25. Església de Santa Margarida amb la plaça (fotografia de Pau Carulla Callís) (2D).

Fotografia 26. Església nova i abadia d'Ardenya (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2C).

FOTOGRAFIA 27. La masieta o mas de les Farigoles (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (1B).

FOTOGRAFIA 28. L'arbre de la plaça (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2D).

Fotografia 29. Mas de Cendrós (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2D).

Fotografia 30. Mas de l'Espina (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2D).

FOTOGRAFIA 31. Molí de Fortuny (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (1B).

FOTOGRAFIA 32. Molí de la Torre (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (3D).

Fotografia 33. Molí del Mig (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2D).

Fotografia 34. Murs i voltes interiors del castell de Montoliu (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (3D).

Fotografia 35. Partida de la Comuna (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2D).

Fotografia 36. Partida de la Comuna i Mas de Cendrós (fotografia de Pau Carulla Callís) (2D).

Fotografia 37. Partida de la Sorra (fotografia de Pau Carulla Callís) (2D).

Fotografia 38. Partides del Pla i el Reguerot (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2D).

FOTOGRAFIA 39. Pont de la Crua (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2E).

FOTOGRAFIA 40. Pujada a Virgili (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2E).

Fotografia 41. Rec que va a la Sínia Boja (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2B).

Fotografia 42. Rentadors d'Ardenya (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2C).

FOTOGRAFIA 43. Resclosa del Molí del Pas (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (3D).

FOTOGRAFIA 44. Riu Gaià, al fons el Castellot (fotografia de Pau Carulla Callís) (2D).

Fotografia 45. Torre de l'Abella (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (2C).

Fotografia 46. Turó de l'Alzineta (fotografia de Pau Carulla Callís) (2C).

FOTOGRAFIA 47. Muntanya del Castellot (fotografia de Narcís Carulla Gratacòs) (3D).

FOTOGRAFIA 48. Ardenya, vista aèria (fotografia de Pau Carulla Callís) (2C).

Mapes

Elaboració: Narcís Carulla Gratacòs
Base cartogràfica: Joan Rossinyol, de l'Editorial Piolet

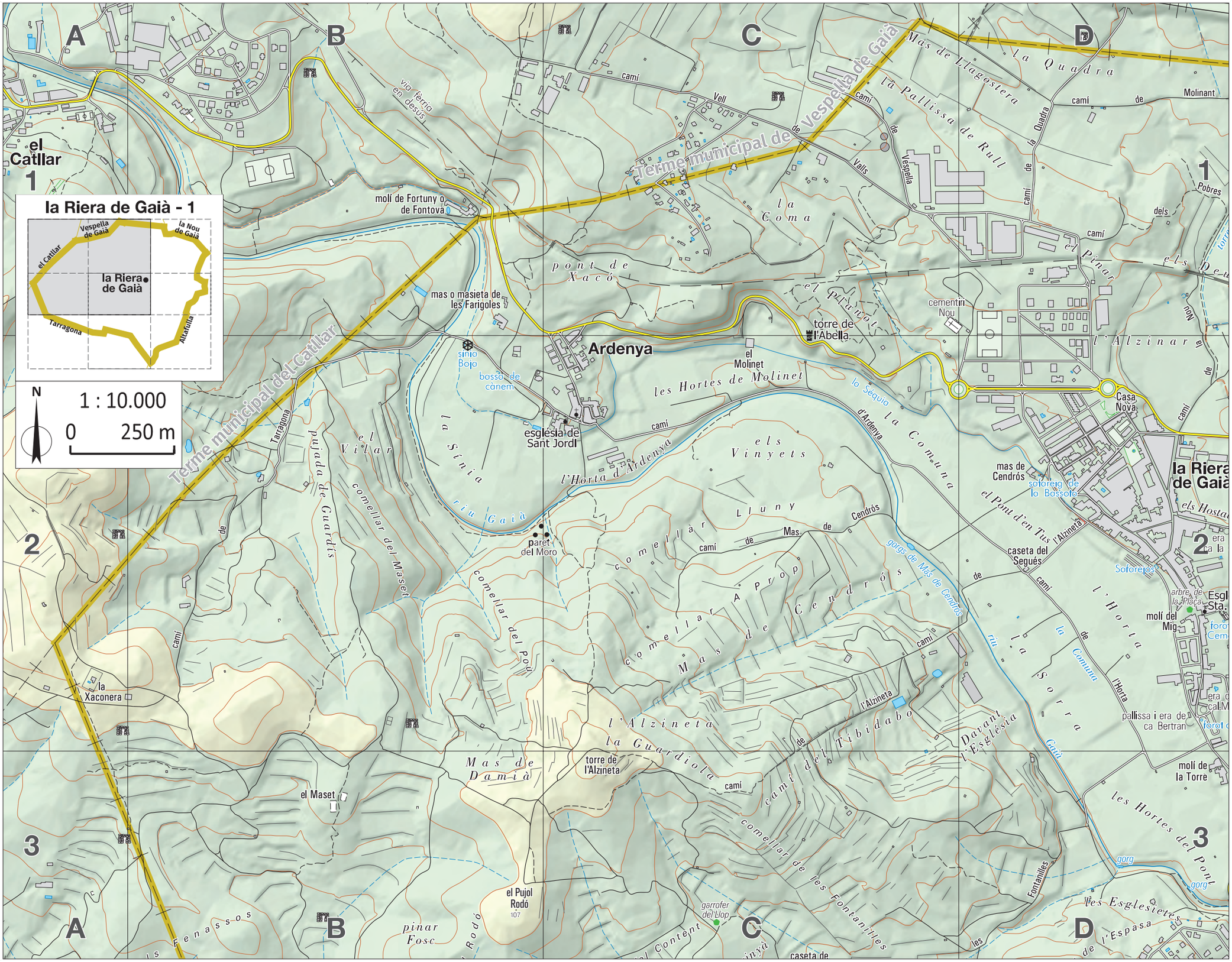

Elaboració: Narcís Carulla Gratacòs. Base cartogràfica: Joan Rossinyol, de l'Editorial Piolet.

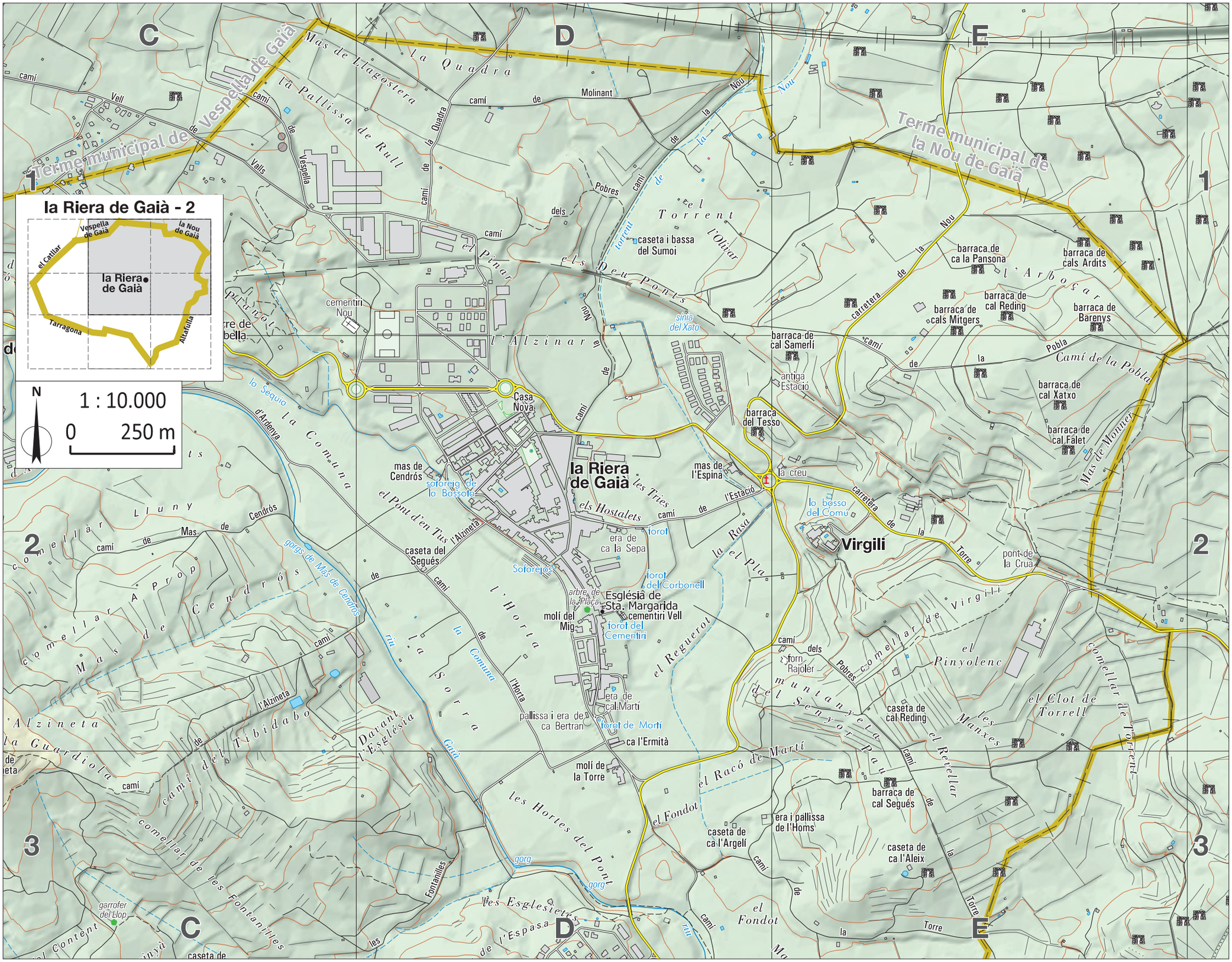

Elaboració: Narcís Carulla Gratacòs. Base cartogràfica: Joan Rossinyol, de l'Editorial Piolet.

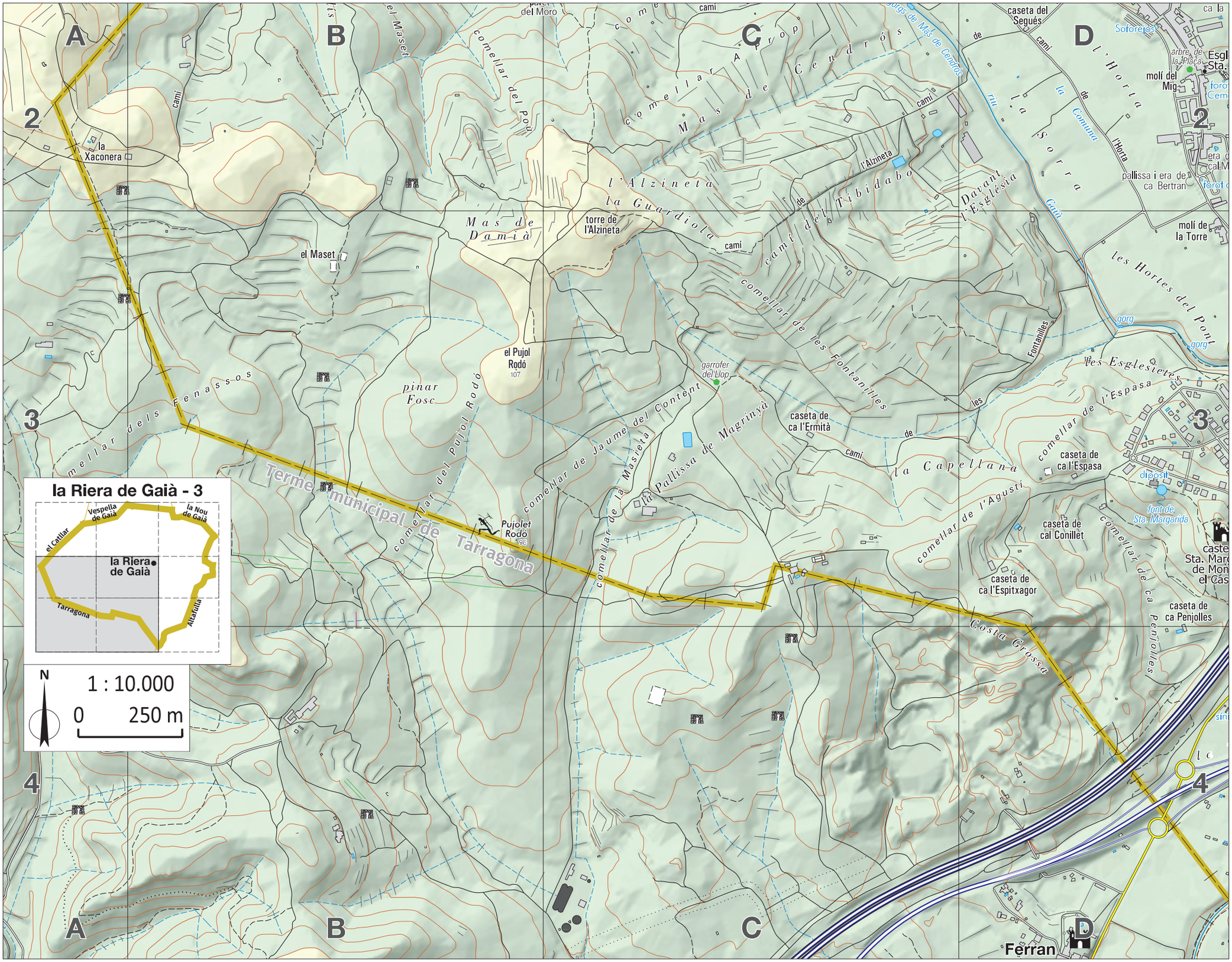

Elaboració: Narcís Carulla Gratacòs. Base cartogràfica: Joan Rossinyol, de l'Editorial Piolet.

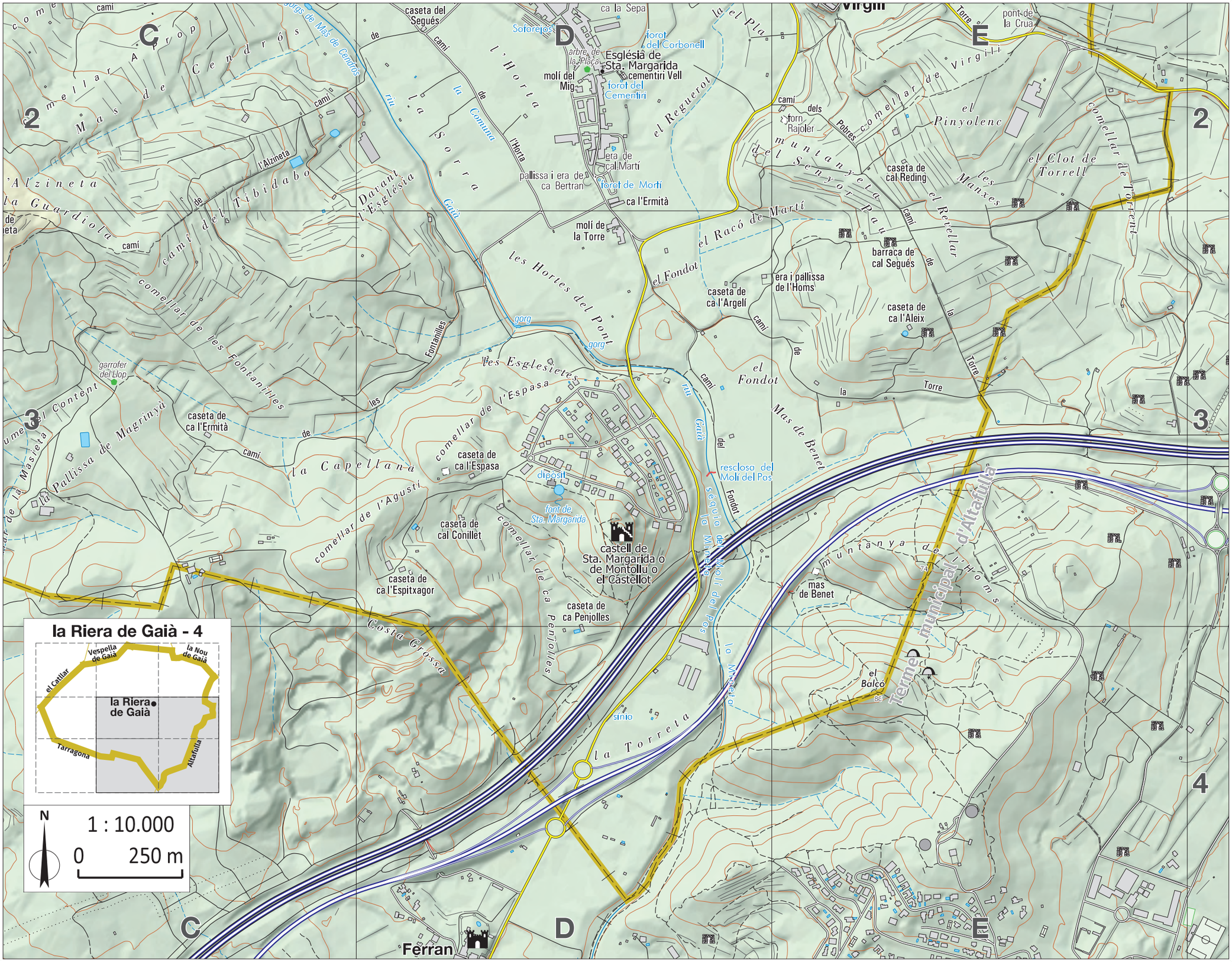

Elaboració: Narcís Carulla Gratacòs. Base cartogràfica: Joan Rossinyol, de l'Editorial Piolet.

Treballs de l'Oficina d'Onomàstica

Títols publicats

1 Ramon Amigó, *Siurana de Prades* (1995)
2 Cosme Aguiló, *La toponímia de la costa de Llucmajor* (1996)
3 Miquel S. Jassans, *Onomàstica de Poboleda* (1998)
4 Josep Recasens, *Blancafort, a partir dels noms passats i presents* (2000)
5 Jaume Sabaté, *Onomàstica del poble i terme de la Vilella Alta* (2000)
6 Ramon Amigó i Ramon Pere, *L'Albi i els seus noms* (2001)
7 Miquel S. Jassans, *Onomàstica de Colldejou* (2003)
8 Dolors Cabré i Josep Veciana, *Onomàstica del terme municipal dels Garidells* (2003)
9 Ramon Pere, *Recull de noms de lloc i de persona de Vilanova de Prades* (2004)
10 Montserrat Cailà i Jean-Paul Escudero, *Història dels noms de Reiners*: *Les arrels d'un poble del Vallespir* (2005)
11 Eugeni Perea, *Onomàstica de Riudoms* (2006)
12 Ramon Pere, *Els noms del Vilosell i el seu terme municipal* (2006)
13 Albert Turull, *La toponímia de les comarques de ponent. Un assaig d'interpretació tipològica* (2007)
14 Miquel S. Jassans, *Onomàstica de Duesaigües i el seu terme* (2008)
15 Ramon Amigó, *Onomàstica del terme municipal de Constantí* (2008)
16 Josep Moran, *Característiques del nom propi*: *Estudi d'interpretació lingüística* (2009)
17 Fèlix Bruguera, *Recull de noms d'Osor* (2010)
18 Josep M. Coll i Ramon Amigó, *Onomàstica del terme municipal de Pratdip* (2010)
19 Moisés Selfa, *Onomàstica de la Bisbal d'Empordà* (2010)
20 Joan Peytaví, *Antroponímia, poblament i immigració a la Catalunya moderna*: *L'exemple dels comtats de Rosselló i Cerdanya (segles* xvi-xviii*)* (2010)
21 Ramon Amigó, *Onomàstica del terme municipal de Porrera* (2011)
22 Ramon Pere, *Onomàstica de la Pobla de Cérvoles* (2013)
23 Ferran Jové, *Onomàstica del terme municipal de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant* (2013)
24 Jean-Paul Escudero i Montserrat Cailà, *Els noms de Tellet* (2014)
25 Miquel S. Jassans i Moisés Selfa, *Onomàstica de Valls i els seus agregats de Fontscaldes, Masmulets i Picamoixons* (2015)
26 Ramon Amigó, Maria Teresa Muntanya i Montserrat Sanmartí, *Onomàstica del terme antic de Tamarit de Mar* (2017)
27 Sílvia Veà, *Onomàstica de Vinebre* (2017)
28 Ramon Pere, *Onomàstica de Vallclara* (2017)
29 Ramon Amigó, *Onomàstica de l'antic terme de la Mussara* (2019)
30 Sílvia Veà, *Onomàstica de la Torre de l'Espanyol* (2020)
31 Carme Miquel i Ramon Pere, *Onomàstica del terme municipal de Torredembarra* (2022)
32 Maria Teresa Muntanya i Montserrat Sanmartí, *La Riera de Gaià (Ardenya, Montoliu i Virgili). La seva terra, la seva gent* (2023)

9 788499 657127

INSTITVT D'ESTVDIS CATALANS
MCMVII

Fundació "la Caixa"

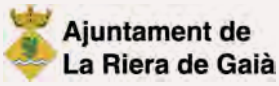
Ajuntament de
La Riera de Gaià